USTAWY I ROZPORZĄDZENIA STOŁ. KRÓL. M. KRAKOWA

ORAZ

PRZEPISY DLA WEWNĘTRZNEGO URZĘDOWANIA MAGISTRATU

CZĘŚĆ I.

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

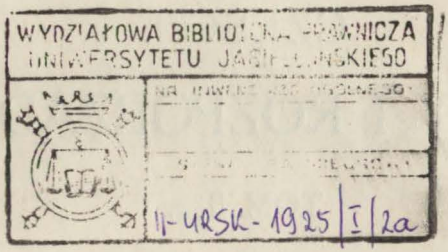
TOM II. a.

WYDAŁ
TYMCZASOWY ZARZĄD MIASTA.

Wydz. Bibl. Prawnicza
1806078520

W KRAKOWIE 1925. NAKŁADEM GMINY M. KRAKOWA.

ODBITO CZCIONKAMI DRUKARNI ZWIĄZKOWEJ W KRAKOWIE
pod zarządem J. Dziubanowskiego.

WSTĘP.

Wydawnictwo Zbioru ustaw i rozporządzeń stoł. król. miasta Krakowa, oraz przepisów dla wewnętrznego urzędowania Magistratu rozpoczęte w roku 1916 po wydaniu dwóch tomów części pierwszej w ciągu lat 1917 i 1918, musiało latach następnych uledz przerwie.

Złożyły się na to głównie dwie przyczyny; jedną z nich ciągła fluktuacja przepisów prawnych jako zjawisko nieodłączne przełomu politycznego i gospodarczego lat ubiegłych, oraz przeżytego co dopiero wstępnego okresu konsolidacji społeczno-państwowej, drugą położenie gospodarcze miasta, wykluczające z powodu stałej dewaluacji marki polskiej wszelkie zamierzenia wykraczające poza linję niezbędnych konieczności administracyjnych.

To też, gdy rok 1924 przyniósł stabilizację pieniądza, a tem samem możliwość ułożenia pewnego planu gospodarczego na rok 1925, Zarząd miasta, zdając sobie sprawę z doniosłości kodyfikacji statutów miejskich nietylko dla samego miasta Krakowa i jego administracji, ale dla samorządu miejskiego w Polsce wogóle — zarządził podjęcie prac około wydania dalszych tomów Zbioru ustaw i rozporządzeń.

Pierwotny plan z roku 1916 musiał uledz częściowej zmianie. Lata 1918 do 1924, pierwszy okres niepodległości Rzeczypospolitej szukającej w nowych warunkach bytu sposobów rozwiązania podstawowych zagadnień państwowego swego istnienia, zaznaczył się olbrzymią ilością wydanych nowych ustaw i przepisów, które często nienależycie obmyślane i ujęte, ulegały następnie zmianom. Znaczną część przepisów prawnych, pozostałych z czasów zaborczych zniesiono. Dokonano tego zwlaszcza w dziedzinie skarbowości, która oparta została na zupełnie

nowych i odmiennych zasadach. W tym stanie rzeczy szereg przepisów zamieszczonych w obu tomach części pierwszej Zbioru przestał obowiązywać, — na ich miejsce weszły nowe. Zmiany powyższe należało przedewszystkiem uwzględnić przy opracowaniu i druku dalszych tomów. Dlatego też wydany obecnie trzeci tom jako tom II. a) obejmuje uzupełnienia i zmiany przepisów zawartych w tomie pierwszym i drugim części pierwszej.

Równocześnie opracowuje się tom czwarty, zawierający przepisy komunikacyjne, bezpieczeństwa ogniowego, przepisy dotyczące ewidencji ludności, przynależności gminnej, spraw wyznaniowych, dalej przepisy dotyczące oświaty i sztuki, spraw dobroczynnych i opieki społecznej, oraz statuty istniejących w mieście instytucyj o charakterze osób prawnych, powołanych do spełnienia zadań publicznych, stowarzyszeń z gminą w styczności pozostających, fundacji i t. p. Tom czwarty wyjdzie w najbliższych miesiącach.

Równolegle z pracami powyższemi przygotowuje się wydanie części drugiej, która w czterech tomach obejmuje organizację Magistratu, zakładów, przedsiębiorstw i instytucji miejskiej — przepisy służbowe pracowników miejskich, przepisy dotyczące urzędowania w Magistracie, wreszcie przepisy określające stosunek władz i urzędów miejskich do władz państwowych.

Opracowanie i wydanie dalszych tomów Zbioru poruczył Tymczasowy Zarząd miasta Naczelnikowi Biura prezydjalnego Magistratu. Skład Komitetu redakcyjnego stanowią naczelnicy Wydziałów Magistratu: Drowie Jan Wydro, Ryszard Reiner, Stanisław Herget, Tadeusz Przeorski oraz sekretarz Magistratu Feliks Rajman. W zbieraniu materjałów i kontrolowaniu tychże współdziałali naczelnicy wszystkich Wydziałów, Urzędów i Biur Magistratu, oraz dyrektorowie Zakładów, przedsiębiorstw i instytucyj miejskich.

Kraków, dnia 1 marca 1925 r.

Tymczasowy Zarząd miasta:

Dr. Zdzisław Wawrausch.

Inż. Józef Sare. *Inż. Karol Rolle.* *Dr. Piotr Wielgus.*

ROZDZIAŁ I.

PRZEPISY O USTROJU I ZARZĄDZIE GMINY.

Ś. p. Jan Kanty Federowicz

Prezydent stoł. król. miasta Krakowa

zmarł w dniu 13 lipca 1924 r. Urodzony w r. 1858 z zawodu przemysłowiec, wszedł do Rady miasta Krakowa w roku 1894. Wybrany w roku 1916 wiceprezydentem miasta po śmierci prezydenta miasta ś. p. Juljusza Leo obejmuje w roku 1918 jego miejsce. Godność prezydenta sprawuje do ostatniej chwili swego życia. W czasie tym spełnia również obowiązki poselskie jako poseł do sejmu galicyjskiego, następnie po odrodzeniu Państwa Polskiego. jako poseł ziemi krakowskiej do Sejmu ustawodawczego. Wybrany przewodniczącym klubu Pracy Konstytucyjnej współdziała w wydatnej mierze w wydaniu szeregu ustaw dotyczących rozwoju Państwa i miast. Ś. p. Federowicz objął obowiązki w czasie wielkiej wojny, w warunkach niezwykle ciężkich, w epoce tworzenia się Państwa Polskiego i spełniał je z całem poświęceniem do ostatniej chwili, mimo nurtującej Jego organizm ciężkiej choroby, która w końcu powaliła Go na łoże śmierci. „Cześć jego pamięci!“

I. STATUT GMINNY — OBSZAR MIASTA.

1. OPŁATY ZA PRZYJĘCIE DO GMINY.

Zmiana postanowienia § 8 statutu m. Krakowa.

(Uchwała Tymczasowego Zarządu miasta powzięta na podstawie § 53 statutu miasta Krakowa z dnia 7 lutego 1925 r. L.: 3873/25 V.).

1. Uchyla się uchwałę Rady miasta Krakowa z dnia 14-go grudnia 1923 [1]) w sprawie wysokości opłat pobieranych przez gminę miasta Krakowa za przyjęcia do gminy na zasadzie § 8 statutu miasta Krakowa.

2. Za nadanie przynależności na zasadzie § 8 statutu miasta może gmina pobierać opłaty w wysokości od 20 do 600 złotych (od dwudziestu do sześciuset złotych) stosownie do zamożności osób proszących o przyjęcie do gminy.

---

2. ROZPORZĄDZENIE

Polskiej Komisji Likwidacyjnej z dnia 19 listopada 1918 r. Nr. 161/a w przedmiocie rozszerzenia prawa wyborczego w gminie stoł. król. m. Krakowa przez utworzenie IV. koła wyborczego.

§ 1.

Obok istniejących na zasadzie obowiązujących dotychczas ustaw trzech kół wyborczych, oraz okręgów wyborczych w dzielnicach przyłączonych, ustanawia się w gminie stoł. król. miasta Krakowa IV. koło wyborcze.

---

[1]) Uchwała Rady miasta z dnia 14 grudnia 1923 r:

1. Na zasadzie § 8 statutu miasta Krakowa, pobierać będzie gmina miasta Krakowa począwszy od 1 stycznia 1924 r. opłaty za przyjęcia do Gminy w wysokości od 6,000.000 do 280,000.000 Mk.

2. Opłaty te ulegać będą zwyżce lub zniżce, stosownie do przepisów art. 68 ust. II. ustawy z sierpnia 1923 Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747 i art. 10 ustawy z 24 marca 1923 r. Dz. u. R. P. Nr. 44 poz. 296.

Federowicz.

§ 2.

Uprawnieni do głosowania w IV. kole wyborczem są wszyscy pełnoletni obywatele Państwa płci męskiej, nie posiadający prawa wyborczego do Rady miejskiej wedle obowiązujących dotychczas przepisów ustawowych, a zamieszkali przynajmniej 2 lata licząc od dnia rozpisania wyborów wstecz, stale w gminie stoł. król. miasta Krakowa. Nieobecność w Krakowie z powodu służby wojskowej nie przerywa wymaganego ustawą czasu osiedlenia.

§ 3.

Wyborcy IV. koła wyborczego wybierają 24 radców miejskich w jednym okręgu wyborczym, obejmującym terytorjum całego miasta.

§ 4.

W IV. kole wyborczem odbywają się wybory na zgłoszone listy kandydatów.

W ogłoszeniu rozpisującem wybory zawezwie Prezydent miasta stronnictwa, względnie komitety wyborcze do zgłaszania list kandydatów najpóźniej w 14 dni przed oznaczonym dniem wyborów.

Zgłoszone listy kandydatów muszą być własnoręcznie podpisane conajmniej przez 100 wyborców i muszą oznaczać osobę, która jest uprawnioną do zastępowania wobec władz podpisane stronnictwo, względnie komitet wyborczy.

Zgłoszone listy kandydatów zawierać muszą dokładne oznaczenie 24 proponowanych osób przez podanie imienia, nazwiska i mieszkania tak, by co do nich nie mogła zachodzić żadna wątpliwość.

Każda lista kandydatów musi być oznaczoną nazwą stronnictwa, od którego pochodzi, względnie także godłem lub hasłem komitetu wyborczego tak, by wszystkie listy łatwo mogły być odróżnione. Przy głosowaniu każda karta zawierać ma pełną liczbę 24 kandydatów.

Gdyby zachodziły wady, lub braki co do oznaczenia listy kandydatów, lub tam podanych osób, prezydent miasta zawezwie ustanowionego zastępcę stronnictwa, względnie komitetu wyborczego do usunięcia zachodzących braków, lub wad w ciągu 48 godzin pod rygorem wyłączenia odnośnej listy od udziału w wyborach.

Każdą na czas zgłoszoną listę kandydatów poda prezydent miasta po jej zgłoszeniu, względnie sprostowaniu do publicznej wiadomości w pismach codziennie wychodzących w mieście i plakatami po rogach ulic.

§ 5.

Przy głosowaniu wolno pod nieważnością całej karty głosowania oddać głos tylko na jedną ze zgłoszonych list kandydatów z wyraźnem wymienieniem na liście służącej za kartę głosowania nazwy, względnie godła, lub hasła odnośnego stronnictwa, czy komitetu wyborczego. Zmieniać lub kreślić listy kandydatów nie wolno pod rygorem nieważności całej karty do głosowania.

§ 6.

W skład komisji wyborczych, które odbierać i obliczać będą głosy, wejdą delegaci gminy przeznaczeni przez Radę miejską, jako przewodniczący i delegaci każdego ze stronnictw, względnie komitetów wyborczych, które zgłosiły za ważną, uznaną listę kandydatów.

Stronnictwa, względnie komitety wyborcze, delegując członków do komisji wyborczej, wyznaczą dla każdego z nich, w którym lokalu wyborczym ma funkcjonować. O ileby się to nie stało, lokal wyznaczy prezydent miasta i ewentualnie zamianuje członków komisji w takiej ilości, by wraz z przewodniczącym i delegatami stronnictw, komisja wyborcza liczyła w każdym lokalu nie mniej, niż 7 członków. Wszyscy członkowie komisji znajdować się muszą na liście tego lokalu wyborczego, w którym obejmują funkcję członków komisji. Stronnictwa, względnie komitety wyborcze, które do trzech dni przed rozpoczęciem głosowania nie zgłosiły u prezydenta miasta swoich delegatów do komisji wyborczej, tracą przez to prawo udziału w tychże komisjach.

§ 7.

Każda komisja wyborcza stwierdza ilość oddanych ogółem ważnie kart i ilość głosów, padłych na każdą listę, stwierdza dalej zgodność ilości oddanych głosów z wynikiem skrutynium, poczem owiązuje karty do głosowania i opieczętowuje je.

Po ukończeniu tej czynności przewodniczący wraz z prowadzącym protokół, aktami wyborczymi i kartami do głoso-

wania, udają się do komisji głównej, składającej sie z przewodniczących i protokolantów wszystkich komisji wyborczych.

Komisji głównej przewodniczy prezydent miasta, lub jego zastępca. Komisja główna zlicza głosy oddane na listy kandydatów każdego ze stronnictw, względnie komitetów wyborczych i ustala stosunek liczby głosów uzyskanych na każdą listę do ogólnej liczby oddanych głosów. W tym samym stosunku rozdziela ogólną liczbę 24 mandatów na poszczególne listy kandydatów i tyleż osób uznaje z każdej listy za wybrane, a to w porządku, w którym na liście swego stronnictwa, względnie komitetu wyborczego figurują.

W tym celu dzieli się liczbę oddanych głosów przez 24 (ilość mandatów), a ile razy mieścić się będzie uzyskany w ten sposób iloraz wyborczy w liczbie głosów, które padły na każdą zgłoszoną listę kandydatów, tylu kandydatów z każdej listy należy uznać za wybranych. Jeżeli na iloraz wypada liczba cała z ułamkiem, wtedy za iloraz wyborczy przyjmuje się najbliższą liczbę całą.

Jeżeli z podzielenia liczby głosów, które padły na poszczególne listy kandydatów przez iloraz wyborczy, wypadną liczby całe z ułamkiem, lub same ułamki, natenczas nie uwzględnia się na razie wcale ułamków przy oznaczeniu liczby radnych, wybranych z odnośnej listy kandydatów.

Pozostałą z powodu nieuwzględnionych ułamków wolną liczbę mandatów, przydziela się po jednym mandacie kolejno wedle wielkości nieuwzględnionego ułamka, tym listom, przy których ułamki zachodziły.

Jeżeli ten sam kandydat został wybrany na dwóch, lub więcej listach kandydatów, wybór jego policzony będzie na listę tronnictwa, względnie komitetu wyborczego, który uzyskał największą ilość mandatów. Z innych list zaś, na których ten sam kandydat został wybrany, nazwisko jego zostanie skreślone i przez to w szeregu kandydatów tychże list po nim następujących nastąpi posunięcie o jedno miejsce naprzód i w miejsce jego wejdzie najbliższy z przepadłych na tej liście kandydatów.

§ 8.

Na wypadek nieprzyjęcia, nieważności uzyskanego mandatu, śmierci, ustąpienia, lub utraty mandatu, przez którego

z wybranych radców miejskich, bądź bezpośrednio po wyborach bądź w ciągu kadencji, powoła Rada miasta w jego miejsce z listy kandydatów tegoż stronnictwa, względnie komitetu wyborczego, na którego liście ustępujący, względnie ubyły został wybrany, najbliższego z rzędu kandydata.

§ 9.

Wybrani po raz pierwszy 24 radcowie miejscy z czwartego koła wyborczego urzędują aż do najbliższych wyborów do Rady miasta.

Czas urzędowania, ustępowanie połowy po pierwszem trzechleciu, wybór na miejsce ustępujących nowych radców miejskich określa statut gminy.

§ 10.

Bliższe szczegóły o postępowaniu przy wyborze w kole IV. określi i ogłosi przed wyborami Rada miejska.

§ 11.

Postanowienia rozdziału III. tytuł 9 i 10 statutu gminnego dla stoł. król. miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 r. dz. u. kr. Nr. 108 i odnośne przepisy ustaw dodatkowo do statutu gminnego wydanych, o tyle mają zastosowanie przy wyborach w IV. kole wyborczem, o ile nie sprzeciwiają się niniejszej ustawie.

§ 12.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszeniu.

Polska Komisja Likwidacyjna

Kraków, dnia 19 listopada 1918 r.

Lasocki w. r.

---

3. ROZPORZĄDZENIE

Polskiej Komisji Likwidacyjnej z dnia 19 listopada 1918 roku L. 161 adm. w sprawie rozszerzenia prawa wyborczego w Krakowie

Polska Komisja Likwidacyjna na posiedzeniu w dniu 19 listopada 1918 r. postanowiła zatwierdzić uchwałę Rady miasta

Krakowa, powziętą dnia 7 listopada 1918 r. [1]) o rozszerzeniu prawa wyborczego w gminie m. Krakowa przez utworzenie IV. koła wyborczego.

Jeden egzemplarz odnośnego rozporządzenia z dnia 19-go listopada 1918 do L. 161/adm. przysyłam Panu Prezydentowi miasta celem bezzwłocznego zarządzenia powołania do Rady miejskiej reprezentantów IV. koła wyborczego.

Powyższe rozporządzenie P. K. L. zechce Pan Prezydent podać niezwłocznie do publicznej wiadomości i zarządzić co potrzeba, celem przeprowadzenia go w życie.

Naczelnik Wydziału administracyjnego P. K. L.

Lasocki w. r.

---

4. ZMIANA

postanowień §§ 42, 48, 54, 62 i 85 statutu gminnego.

(Ustawa z dnia 14 czerwca 1921 r. w przedmiocie zmiany postanowień ust. 2 § 42 ust. 1. § 48, § 54, ust 2 § 62 i § 85 statutu gminnego dla stoł. król. miasta Krakowa (Dz. ust. Rz. P. Nr. 59 poz. 371).

Art. 1. Postanowienia ust. 2 § 42, ust. 1. § 48, § 54, ust. 2 § 62 i § 85 statutu gminnego dla stoł. król. miasta Krakowa ustawy z dnia 6 października 1901 r. (Dz. Ust. Kr. Nr. 108) z uwzględnieniem zmian, prowadzonych przez ustawy z dnia 12 kwietnia 1905 r. (Dz. U. Kr. Nr. 70), z dnia 13 listopada 1909 r. (Uz. Ust. Kr. Nr. 148), z dnia 19 grudnia 1910 r. (Dz. Ust. Kr. Nr. 243), z dnia 29 listopada 1911 r. (Dz. Ust. Kr. Nr. 137), z dnia 22 sierpnia 1914 r. (Dz. U. Kr. Nr. z r. 1915 Nr. 15) i z dnia 19 listopada 1918 r. (Nr. 161 K. L.) otrzymują następujące brzmienie:

§ 42 ust. 2. Urzędowanie prezydenta trwa lat 6, licząc od dnia złożenia przysięgi. Nadto wybiera Rada ze swego grona czterech wiceprezydentów (§ 48).

---

[1]) Uchwała Rady m. z 7 listopada 1918 r. L. 3584/18 prez.:

1. Przyjmuje się dołączony projekt ustawy o rozszerzeniu gminnego prawa wyborczego przez utworzenie IV. koła wyborczego.

2. Poleca się Prezydentowi miasta przedłożenie tego projektu do sankcji rządowej.

§ 48 ust. 1. Urząd wiceprezydentów trwa do końca tego trzechlecia, w ciągu którego zostali wybrani. Każda odnowiona Rada wybiera czterech wiceprezydentów w sposób, przewidziany w § 43.

§ 54. Magistrat składa się z Prezydenta, wiceprezydentów, dyrektora Magistratu, radców Magistratu oraz innych urzędników.

§ 62 ust. 2. W razie nieobecności, lub przeszkody prezydenta zastępują go w powyższych czynnościach wiceprezydenci w porządku, przez prezydenta miasta oznaczonym, a w razie nieobecności, lub przeszkody wszystkich wiceprezydentów, najstarszy wiekiem radca miejski.

§ 85. Prezydenta miasta zastępują we wszystkich sprawach, do jego zakresu działania należących, wiceprezydenci, a to w porządku i w sposób, przez niego oznaczony.

Art. 2. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. 3. Wykonanie jej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Marszałek: *Trąmpczyński* m. p.

Prezydent Ministrów: *Witos* m. p.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Skulski* m. p.

---

5. PRZYŁĄCZENIE

obszarów dworskich Łobzów i Piaski do okręgu administracyjnego gm. stoł. król. miasta Krakowa.

(Ustawa z dnia 26 lipca 1919 r. Nr. 67 poz. 404 Dz. U. Rz. P.).

Art. 1. Wszystkie obszary dworskie, ze związku gminnego wyłączone zostają z mocy niniejszej ustawy do związku gminy wcielone.

Art. 2. Posiadacze wcielonych do związku gminy obszarów dworskich nabywają prawa i obowiązki członków gminy.

Art. 3. Wcielone do związku gminy obszary dworskie nie nabywają jednak prawa użytkowania z dobra gminnego, a wobec tego nie będą one pociągane do pokrywania wydatków, połączonych z utrzymaniem ulepszeniem, lub rozszerzeniem dobra gminnego.

Art. 4. Za czas od 1 sierpnia 1919 r. do końca 1919 r. poniesie wcielony do gminy obszar dworski wymienione w § 78 i 79 ustawy gminnej dodatki do podatków, podług tej samej stopy procentowej, jaka ustalona jest budżetem gminnym na rok 1919, a suma w ten sposób nałożonych dodatków do popodatków wynosić będzie 5/12 rocznej należytości za rok 1919 obszarowi dworskiemu przypisanej.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1919 r. Z tym też dniem przestają obowiązywać ustawy z dnia 12 sierpnia 1866 r. Dz. u. kr. Nr. 20 z dnia 21 marca 1888 r. dz. u. kr. Nr. 41, art. IV. ustawy z 3 lipca 1896 r. dz. u. kr. Nr. 51, oraz postanowienia odnoszące się do obszarów dworskich, zawarte w zmieniającej statut krajowy ustawie z 14 lutego 1914 r. dz. u. kr. Nr. 20.

Art. 6. Wykonanie tej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Marszałek: *Trąmpczyński.*

Prezydent Ministrów:
I. J. Paderewski.

---

6. RESKRYPT WOJEWÓDZTWA KRAKOWSKIEGO

z dnia 18 sierpnia 1923 r. L. IV./1 1668 ex 1923 r. w sprawie inkorporacji b. obszarów dworskich Łobzów i Piaski do gminy miasta Krakowa.

Do

Wydziału powiatowego

w Krakowie.

Ustawą z 13 listopada 1909 Dz. u. kr. Nr. 148 przyłączone zostały niektóre gminy podmiejskie, w ich rzędzie także gmina Łobzów do miasta Krakowa, z którą tworzą odtąd integralną całość; ustawą zaś z 26 lipca 1919 Nr. 67 poz. 404 Dz. u. R. P. zniesiono w Małopolsce obszary dworskie, jako samoistne jednostki administracyjne i wcielono je do związku gmin dotyczących.

Z uwagi na obydwa powyższe fakty uznać należy zgodnie z zapatrywaniem Tymczasowego Wydziału Samorządowego

we Lwowie, wyrażonem w piśmie z 23 sierpnia 1922 LW. 16710 [1]) istniejący obecnie stan przynależności gminy Łobzów wraz z byłym obszarem dworskim tejsamej nazwy do gminy miasta Krakowa za oparty na przepisach wyżej cytowanych ustaw i nie podlegający pod względem prawnym żadnej wątpliwości, wobec czego Województwo nie znajduje podstawy do wydawania w tym kierunku jakichkolwiek zarządzeń.

To samo odnosi się również do sprawy przynależności gminy Piaski - Grzegórzki, która wobec zniesienia obszarów dworskich, weszła wraz z byłym obszarem dworskim tejsamej nazwy w skład terytorjum gminy miasta Krakowa.

Akta przesłane odezwą z 3 sierpnia 1923 L. 1479/923 zwraca się.

Wojewoda: *Gałecki* w. r.

L. IV./1. 1578 ex 1923 r. Kraków, dnia 18 września 1923.

Panu Prezydentowi stoł. król. m.
Krakowa

udziela się do wiadomości na relację z 23 czerwca 1922 r. L. 1872/pr. i 1 lutego 1923 L. 177/23 prez.

Wojewoda: *Gałecki* w. r.

---

[1])

I.W.: 16710/I. Lwów, dnia 23 sierpnia 1922 r.

Do
Wydziału powiatowego
w Krakowie.

Załatwiając sprawozdanie Wydziału powiatowego z 7 lipca br. L. 422 w sprawie zmniejszenia granic powiatu przez wyłączenie b. obszaru dworskiego w Łobzowie i przyłączenie do gminy m. Krakowa, Tymczasowy Wydział Samorządowy oznajmia, iż nie uznaje stanowiska Wydziału powiatowego za uzasadnione, albowiem nie da się ono pogodzić z przepisami ustawy z 26 lipca 1919 Nr. 67 poz. 404 o przyłączeniu obszarów dworskich z gminami.

LW.: 16710/I. Lwów, dnia 23 sierpnia 1922 r.

Magistratowi miasta
w Krakowie

udzielamy do wiadomości odnośnie do sprawozdania z 30 maja 1922 r. L. 1511/pr.

Tymczasowy Wydział Samorządowy
Przewodniczący zastępca:
Podpis nieczytelny.
Członek T. W. S.
Podpis nieczytelny.

7. RESKRYPT IZBY SKARBOWEJ W KRAKOWIE

z dnia 5 maja 1923 r. L. 1011 ex 1923 II. 0.5. w sprawie zniesienia obszarów dworskich w gminach Łobzów i Piaski.

Do

Prezydjum Magistratu miasta

w Krakowie.

Grunta byłego obszaru dworskiego w Łobzowie nie stanowią osobnej gminy katastralnej, lecz zostały w nowym operacie katastralnym wcielone do dzielnicy XVI. miasta Krakowa, w której wchodzą w skład gruntów rustykalnych tej dzielnicy.

Co się tyczy byłego obszaru dworskiego Piaski, to istotnie figuruje w operatach katastralnych arkusz posiadłości Nr. 1 obejmujący odrębną i jedyną posiadłość w gminie katastralnej Piaski stanowiącą obszar dworski.

Ponieważ ze względu na ustawę z 26 lipca 1919 roku Dz. u. p. Nr. 67 poz. 404 i ze względu na przepisy o ustroju gmin katastralnych, utrzymanie obszaru dworskiego pod nazwą osobnej gminy katastralnej jest niedopuszczalne, przeto Izba skarbowa wydaje równocześnie polecenie do Ewidencji katastru podatku gruntowego w Krakowie, ażeby odnośną posiadłość wcieliła do XIX. dzielnicy Wielkiego miasta Krakowa zwanej „Piaski i Grzegórzki“ jako grunta rustykalne.

Przez to zarządzenie wejdzie odnośny kompleks gruntowy pod zarząd administracyjny miasta Krakowa.

Dyrektor Izby w. z. *Dr. W. Gajewski* wr.

---

8. UCHWAŁA

Sądu okręgowego w Krakowie z dnia 18 czerwca tab. 1307/24 w sprawie przeniesienia folwarku Gramatyka do księgi gruntowej gminy katastralnej Kraków XVI. Łobzów.

Ustawą z dnia 13 listopada 1909 L. 148 dz. ust. i rozp. kraj. b. Galicji t Lodomerji z W. Ks. Krakowskiem wcieloną została administracyjnie gmina podmiejska Łobzów do miasta Krakowa, w szczególności zaś do jego XVI dzielnicy „Łobzów“ a gminy katastralnej Kraków XVI Łobzów i odtąd integralną całość tworzy z tem miastem.

Niewcielonym pozostał tylko obszar dworski, leżący na terytorjum dawnej gminy Łobzów, a mianowicie „dobra Łobzów“ objęte wykazem hip. L. 276 i dobra „Folwark Gramatyka“ objęte wykazem hipot. L. 277 księgi tabularnej. Przyłączenie tego obszaru dworskiego do Krakowa dokonano jednak obecnie wskutek reskryptu Województwa Krakowskiego z dnia 18 sierpnia 1923 L. IV./1 1668 ex 1923, gdy odrębna administracja na wyłączonych ze związku gminnego obszarach dworskich została zniesioną ustawą z 26 lipca 1919 dz. ustaw państw. Nr. 67 poz. 404 i gdy obszary dworskie jako samoistne jednostki administracyjne zostały zniesione i wcielone do związku dotyczących gmin.

Ponieważ więc obecnie obszar dworski pod nazwą „Folwark Gramatyka“ wcielonym już został admininistracyjnie rzeczonym reskryptem Województwa Krakowskiego do miasta Krakowa, a Okręgowy Urząd Ziemski w Krakowie uchwałą z dnia 14-go 1924 r. L. 1112/24*) nie sprzeciwił się wydzieleniu tych dóbr z księgi tabularnej, przeto zarządza się wydzielenie z wykazu hipot. L. 277 księgi tabularnej, obejmującego dobra pod nazwą „Folwark Gramatyka“ Macieja Prus Biesiadeckiego własne wszystkich parcel, z których dobra te się składają, przeniesienie ich do księgi gruntowej gminy kat. Kraków XVI. Łobzów i utworzenie z nich w tej księdze gruntowej nowego ciała hipotecznego wykazem hipot. L. 530 oznaczonego.

Równocześnie do tego nowootwartego wykazu hipotecznego przenosi się wszystkie mające prawne znaczenie wpisy z karty A, karty B. i karty C. wykazu hipot. L. 277 księgi tabularnej, obejmującego dobra „Folwark Gramatyka“, — poczem wykaz ten hip. L. 277 ks. tab. zamyka się w myśl przepisu § 3 ust. hipotecznej.

Sąd okręgowy cyw. O. VII. Kraków, 18 czerwca 1924.

Pieczęć (podpis nieczytelny).

---

*) Okręgowy Urząd Ziemski w Krakowie Nr. K. 1112/24 Kraków dnia 14 maja 1924. Do Sądu okręgowego oddział VII. w Krakowie. Odnośnie do tamtejszej odezwy z dnia 16 kwietnia 1924 Nc. VII. 2/24 W. II. 2 i 3 zawiadamiam, że ze strony Urzędów Ziemskich nic nie stoi na przeszkodzie przeciw przeniesieniu dóbr lwh. 276, 277 i 28, krak. ks. tabul. do księgi gruntowej gminy Kraków XVI. Łobzów względnie Piaski (Grzegórzki).

Prezes: *Dr. Łącki* mp.

9. UCHWAŁA

Sądu okręgowego w Krakowie z dnia 18 czerwca 1924 r. L. tab. 1308/24 r. w sprawie przeniesienia folwarku „dobra Łobzów“ do księgi gruntowej gminy katastralnej Kraków XVI. Łobzów.

Ustawą z 13 listopada 1909 r. L. 148 dz. ust. i rozp. krajowych b. Galicji i Lodomerji z W. Ks. Krakowskiem wcieloną została administracyjnie gmina podmiejska Łobzów do miasta Krakowa w szczególności zaś do jego XVI. dzielnicy „Łobzów“ a gminy kat. Kraków XVI. Łobzów i odtąd integralną całość tworzy z tem miastem.

Niewcielonym pozostał tylko obszar dworski, leżący na terytorjum dawnej gminy Łobzów, a mianowicie „dobra Łobzów“ objęte wykazem hipot. L. 276 dobra „Folwark Gramatyka“ objęte wykazem hipot. L. 277 księgi tabularnej. Przyłączenia tego obszaru dworskiego do Krakowa dokonano jednak obecnie wskutek reskryptu Województwa krakowskiego z dnia 18-go sierpnia 1923 L. IV/1 1668 ex 1923, gdy odrębna administracja na wyłączonych ze związku gminnego obszarach dworskich została zniesioną ustawą z 26 lipca 1919 dz. u. p. Nr. 67 poz. 404 i gdy obszary dworskie jako samoistne jednostki administracyjne zostały zniesione i wcielone do związku dotyczących gmin.

Ponieważ obecnie obszar dworski pod nazwą „dobra Łobzów“ wcielonym już został administracyjnie rzeczonym reskryptem Województwa Krakowskiego do gminy miasta Krakowa, a Okręgowy Urząd Ziemski w Krakowie uchwałą z dnia 14-go maja 1924 L. 1112/24 [1]) nie sprzeciwił się wydzieleniu tych dóbr z księgi tabularnej, przeto zarządza się wydzielenie z wykazu hipot. 276 księgi tabularnej, obejmującego dobra pod nazwą „dobra Łobzów“ Macieja Prus Biesiadeckiego własne wszystkich parcel, z których dobra te się składają, przeniesienia ich do księgi gruntowej gminy kat. Kraków XVI. Łobzów i utworzenie z nich w tej księdze gruntowej nowego ciała hipotecznego wykazem hipot. L. 529. oznaczonego.

Równocześnie do tego nowoutworzonego wykazu hipotecznego przenosi się wszystkie mające prawne znaczenie wpisy

[1]) Vide 1 ad 8.

z karty A, karty B i karty C wykazu hipot. L. 276. księgi tabularnej obejmującego „dobra Łobzów“ poczem wykaz ten hipot. L. 276. ks. tab. zamyka się w myśl § 3. ust. hipot.

Sąd okręg. cyw. w Krakowie O. VII. 18 czerwca 1924.

Pieczęć (podpis nieczytelny).

10. UCHWAŁA

Sądu okręgowego w Krakowie z dnia 18 czerwca 1924 r. L. tab. 1309/24 w sprawie przeniesienia „dobra Piaski“ do księgi gruntowej gm. kat. Piaski.

Ustawą z 13 listopada 1909 L. 148 Dz. u. i rozp. kraj. b. Galicji i Lodomerji z W. Ks. Krakowskiem wcieloną została administracyjnie gmina podmiejska Piaski do miasta Krakowa w szczególności zaś do jego XIX. dzielnicy Grzegórzki a gminy kat. Kraków XIX. Grzegórzki Piaski i odtąd integralną całość tworzy z tem miastem. Niewcielonym pozostał tylko obszar dworski, leżący na terytorjum dawnej gminy Piaski, a mianowicie dobra „Piaski“ objęte wyk. hipot. L. 28 ks. tabul.

Przyłączenia tego obszaru dworskiego do Krakowa dokonano jednak obecnie wskutek reskryptu Województwa krakowskiego z dnia 18 sierpnia 1923 L. IV./1. 1668 ex 1923, gdy odrębna administracja na wyłączonych ze związku gminnego obszarach dworskich została zniesioną ustawą z 26 lipca 1919. dz. u. p. Nr. 67 poz. 404., gdy obszary dworskie jako samoistne jednostki administracyjne zostały zniesione i wcielone do związku dotyczących gmin.

Ponieważ więc obecnie obszar dworski pod nazwą „Piaski“ wcielonym już został administracyjnie rzeczonym reskryptem Województwa krakowskiego do miasta Krakowa, a okręgowy Urząd Ziemski w Krakowie uchwałą z dnia 14 maja 1924 L. 1112/24 [1]) nie sprzeciwił się wydzieleniu tych dóbr z księgi tab., przeto zarządza się wydzielenie z wykazu hip. L. 28 księgi tab. obejmującego dobra Piaski Antoniego hr. Potockiego własne wszystkich parcel, z których dobra te się składają, przeniesienie ich do księgi gruntowej gminy kat. Piaski i utworzenie z nich w tej księdze gruntowej nowego ciała hipotecznego wykazu hipot. L. 451 oznaczonego.

[1]) Vide 1 ad 8.

Równocześnie do tego nowo otwartego wykazu hipotecznego przenosi się wszystkie mające prawne znaczenie wpisy z karty A, karty B i karty C wykazu hipot. L. 28 księgi tab. obejmującego dobra Piaski — poczem wykaz ten hipot. L. 28 ks. tab. zamyka się w myśl przepisu § 3 ust. hipot.

Sąd okręg. cyw. O. VII. Kraków, dnia 18 czerwca 1924.

Pieczęć (podpis nieczytelny).

---

11. ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne.

(Dz. U. Rz. P. Nr. 51 poz. 522).

Na zasadzie art. 1 punkt. 4 b. i art. 2 ustawy z dnia 11 go stycznia 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej (Dz. U. R. P. Nr. 4 poz. 28) oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1924 roku, zarządzam co następuje:

§ 1.

Budżet związku komunalnego zakreśla granice gospodarki finansowej związku w roku obrachunkowym. Zarząd związku komunalnego obowiązany jest granic tych ściśle się trzymać.

Jeżeli w ciągu roku obrachunkowego zajdzie potrzeba wydatku nieprzewidzianego w budżecie, lub przewidzianego w niewystarczającej wysokości, to na uskutecznienie takiego wydatku organ uchwalający winien specjalnie zezwolić w budżecie dodatkowym i jednocześnie wskazać w nim środki pokrycia.

Gdy nieprzewidziany wydatek nie da się odroczyć bez szkody dla związku komunalnego, lub gdy wynika z ustawowego obowiązku, zarząd związku może dokonać wydatku, ale jest obowiązany zawiadomić o tem reprezentację związku celem zatwierdzenia wydatku i sposobu jego pokrycia na najbliższem posiedzeniu.

§ 2.

Zarząd związku komunalnego układa corocznie preliminarz budżetowy wszystkich dochodów i wydatków, spodziewanych

w następnym roku obrachunkowym, i to w takim czasie, by mógł być rozpatrzony, uchwalony i zatwierdzony (art. 8) przed rozpoczęciem roku obrachunkowego.

Przynajmniej na 14 dni przed wniesieniem pod obrady reprezentacji związku komunalnego należy preliminarz budżetowy wyłożyć na przeciąg jednego tygodnia celem przeglądania i wnoszenia zarzutów i spostrzeżeń przez zainteresowanych, których o tem zawiadomić należy publicznem ogłoszeniem.

Zainteresowanymi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są płatnicy danin komunalnych.

§ 3.

Preliminarz składa się: *a)* z budżetu administracyjnego i *b)* budżetów przedsiębiorstw komunalnych.

Budżet administracyjny obejmuje wydatki i dochody dotyczące administracji komunalnej, oraz dochody czyste, lub deficyty przedsiębiorstw komunalnych.

Budżety przedsiębiorstw komunalnych zawierają dochody i wydatki (plany finansowo-gospodarcze) każdego przedsiębiorstwa z osobna.

Zarówno w budżecie administracyjnym, jak i w budżecie przedsiębiorstw komunalnych wydatki i dochody dzielą się na zwyczajne i nadzwyczajne.

§ 4.

Jako dochody zwyczajne budżetu administracyjnego uważać należy:

a) przychody z majątku, z funduszów i fundacji należących do związku komunalnego i pozostających w jego administracji, oraz inne wpływy prywatno-prawne;

b) czysty zysk z przedsiębiorstw komunalnych;

c) wpływy z opłat administracyjnych i z opłat za korzystanie z urządzeń i zakładów komunalnych, oraz z dopłat na ich utrzymanie;

d) wpływ z danin komunalnych zaległych z poprzednich lat i z takich danin, które przypadają związkom z mocy samych ustaw, a nie wymagają osobnych uchwał i statutów;

e) dotacje i należytości przypadające od Państwa, lub innych związków samorządnych na podstawie tytułów publiczno-prawnych;

f) wpływy z innych regularnie powtarzających się przychodów;

g) przychody z podatków (samoistnych i dodatków do podatków państwowych), wpływających do kasy związku z mocy uchwał i statutów komunalnych bez względu na to, czy uchwały te i statuty podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej, czy też nie podlegają. Jako podatki w znaczeniu niniejszego rozporządzenia należy uważać także specjalne opłaty drogowe.

Jako dochody zwyczajne przedsiębiorstw komunalnych należy uważać wpływy normalne z eksploatacji tych przedsiębiorstw.

Do dochodów nadzwyczajnych budżetu administracyjnego, względnie budżetu przedsiębiorstw zalicza się wpływy ze sprzedaży i likwidacji majątku komunalnego, wpływy z podatków inwestycyjnych, z dopłat na założenie i rekonstrukcję urządzeń i zakładów komunalnych, i wpływy z pożyczek długoterminowych, oraz wpływy jednorazowe, lub powtarzające się w nieregularnych odstępach czasu i wpływy przypadkowe.

§ 5.

Do wydatków nadzwyczajnych winny być zaliczane wydatki nie związane z normalnym tokiem administracji, lub eksploatacji przedsiębiorstw, a w szczególności wydatki inwestycyjne t. j. wkłady mające dawać stały dochód, lub podnieść trwale sprawność gospodarczą, wydatki na nowe budowle i na kupno maszyn i nieruchomości. Należą tu także wydatki na przedterminowe spłaty długów długoterminowych.

§ 6.

Przy układaniu preliminarza budżetowego należy, oprócz przepisów dotyczących samego budżetowania, uwzględnić także przepisy już obowiązujące co do administracji majątku, funduszów, przedsiębiorstw i zakładów komunalnych, co do dochodów i wydatków komunalnych, jak również przepisy zawarte w § 7 niniejszego rozporządzenia.

§ 7.

Wydatki nadzwyczajne mogą być dokonywane tylko wtedy, gdy istnieje możność ich pokrycia ze środków nadzwyczajnych, lub z nadwyżki dochodów zwyczajnych ponad potrzebę pokrycia wydatków zwyczajnych.

W braku takiego pokrycia należy tych wydatków zaniechać.

§ 8.

Preliminarze budżetowe podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej tylko o tyle, o ile zawierają pozycje przewidziane w § 4 ustęp pierwszy lit. *g*), lub takie pozycje, które opierać się winny na uchwałach podlegających zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

Jeżeli budżet, lub część jego podlega zatwierdzeniu, powinna władza nadzorcza dokonać zatwierdzenia w ciągu dni 30-stu, od dnia otrzymania preliminarza. O ile władzy nadzorczej nasuwa się wątpliwość co do prawności, lub celowości budżetu, albo jego części winna w ciągu dni 30 żądać bliższych wyjaśnień, lub dokonania zmian według uzasadnionego zlecenia, przy równoczesnem zatwierdzeniu tej części budżetu, która nie nasuwa wątpliwości.

Wykonanie części budżetu, co do których władza nadzorcza zażądała wyjaśnień lub zmian, może nastąpić dopiero po uznaniu złożonych wyjaśnień za wystarczające, lub po dokonaniu wymaganych zmian.

§ 9.

Zarządy związków komunalnych obowiązane są prowadzić dokładną rachunkowość pobranych wpływów i dokonanych wydatków, jak również zaległości poborowych i płatniczych.

Najpóźniej w ciągu 4 miesięcy po upływie roku obrachunkowego każdy zarząd związku komunalnego winien złożyć reprezentacji związku do rozpoznania sprawozdanie rachunkowe z wykonania budżetu, oraz z wszelkich innych przychodów i rozchodów pozabudżetowych, celem uzyskania pokwitowania (uznania rachunku za rzetelny).

§ 10.

Każdy związek komunalny jest obowiązany prowadzić księgę inwentarza majątku, która dawać powinna dokładny obraz czynnego i biernego stanu majątkowego z końcem roku obrachunkowego.

§ 11.

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu wyda bliższe przepisy:

a) co do formy, treści, oraz sposobu prowadzenia księgi inwentarza majątkowego;

b) co do formy, sposobu i terminu sporządzania i uchwalania preliminarza budżetowego;

c) co do formy układania, sposobu i terminu przedłożenia sprawozdań rocznych, co do kontroli rachunkowej i uznania rachunków za rzetelne.

§ 12.

Związki komunalne są obowiązane przedkładać za pośrednictwem swych władz nadzorczych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Skarbu w sposób i w terminach, które przepisze rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, budżety, lub zestawienia budżetów, oraz perjodyczne tymczasowe zamknięcia rachunkowe z okresu bieżącego, lub ich zestawienia.

Minister Spraw Wewnętrznych, lub Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych może badać gospodarkę związków komunalnych przez własnych delegatów.

Delegaci mają prawo zasięgać informacji o działalności związków komunalnych, żądać udzielenia sobie ich uchwał i aktów dla zaznajomienia się z ich treścią, zwiedzać zakłady, urządzenia i przedsiębiorstwa komunalne, prowadzić dochodzenia na miejscu, dokonywać rewizji ksiąg i kas.

O ile Minister Skarbu na podstawie sprawozdań swoich delegatów, lub na podstawie przedkładanych mu budżetów i zamknięć rachunkowych spostrzeże nieprawidłowości natury finansowej, lub brak oszczędności w gospodarce związku komunalnego, to zawiadomi o nich Ministra Spraw Wewnętrznych celem wydania stosownych zarządzeń.

§ 13.

Władzami nadzorczemi w myśl niniejszego rozporządzenia są władze wymienione w art. 36 i 37 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747). Przepisy art. 38 do 41 powołanej ustawy mają także zastosowanie do postępowania władz nadzorczych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

§ 14.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Skarbu.

Terminy wejścia w życie poszczególnych przepisów rozporządzenia określi Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski.*
Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu: *W. Grabski*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Z. Hübner*

---

12. ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1924 r. o sposobie lokowania gotowizny bieżącej przez osoby prawa publicznego i osoby niewłasnowolne.

(Nr. 106 poz. 959 Dz. u. Rz. P.).

Na zasadzie art. 1 lit. E. p. 4 i art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i poprawie gospodarstwa społecznego (Dz. U. R. P. Nr. 71 poz. 687) oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1924 r. stanowię co następuje:

§ 1.

Osoby prawa publicznego (instytucje ubezpieczenia społecznego, związki komunalne, gminy wyznaniowe i t. p.) nie mogą swojej wolnej gotowizny bieżącej lokować w innych instytucjach kredytowych, jak tylko w Banku Gospodarstwa Krajowego, w Pocztowej Kasie Oszczędności, w Państwowym Banku Rolnym lub w Polskim Banku Komunalnym.

Przepis powyższy niema zastosowania, o ile w miejscowości, gdzie ma siedzibę osoba prawa publicznego, niema oddziału wyżej wymienionych instytucyj kredytowych.

§ 2.

Związki komunalne mogą lokować bez ograniczeń przewidzianych w § 1 swoją gotowiznę we własnych instytucjach kredytowych.

§ 3.

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości mocen jest ograniczenia, przewidziane w § 1 niniejszego rozporządzenia, w drodze wyjątku rozciągnąć na przypadki,

w których na mocy obowiązujących przepisów osoba, uprawniona do dysponowania wolną gotowizną, działa w charakterze opiekuna, kuratora lub powiernika.

§ 4.

Upoważnia się Ministra Skarbu do wydawania w porozumieniu z właściwym ministrem, do którego należy nadzór nad daną osobą prawa publicznego, rozporządzeń ustalających szczegóły ograniczeń, przewidzianych w § 1.

§ 5.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1-go stycznia 1925 r.

§ 6.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*
Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu: *W. Grabski*
Minister Sprawiedliwości: *A. Żychliński*

---

13. ROZPORZĄDZENIE I.

Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Skarbu z dnia 22-go stycznu 1925 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne.

(Nr. 15. poz. 99 Dz. u. Rz. P.).

Na podstawie § 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 522), zarządza się co następuje:

§ 1.

Do § 8 rozp. Prezydenta.

Preliminarze budżetowe związków komunalnych w przypadkach, gdy zawierają pozycje, przewidziane w § 4 lit. g) rozporządzenia Prezydenta, podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej w całości, zarówno po stronie przychodowej, jak i rozchodowej.

Preliminarze budżetowe winny być przedstawione w dwóch egzemplarzach bezpośredniej władzy nadzorczej, która w wypadku, gdy nie jest uprawniona, względnie upoważniona do ich zatwierdzenia, prześle te preliminarze wraz ze swą opinją w terminie 7-dniowym władzy nadzorczej, właściwej do ich zatwierdzenia.

Przy obliczaniu terminów 7-dniowego i 30-dniowego nie bierze się w rachubę dnia otrzymania przez władzę nadzorczą preliminarza budżetowego. Władza nadzorcza, właściwa do zatwierdzenia preliminarza budżetowego, winna zawiadomić zainteresowany związek komunalny o dniu wpływu odnośnego preliminarza.

O ile budżet nie zostanie zatwierdzony przed rozpoczęciem roku budżetowego, to gospodarkę związku komunalnego prowadzi się na zasadzie prowizorjum miesięcznego w granicach jednej dwunastej części wydatków zwyczajnych ubiegłego okresu budżetowego.

Przepisy § 8 nie mają zastosowania do tych preliminarzy budżetowych związków komunalnych na rok 1925, które przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zostały na zasadzie dotychczasowych przepisów przez władzę nadzorczą zatwierdzone, względnie na które władza ta wyraziła swą zgodę.

§ 2.

Do § 13 rozp. Prezydenta.

Uprawnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu, wynikające z ustępu 1 art. 37 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747), co do zatwierdzania preliminarzy budżetowych związków komunalnych przekazuje się wojewodom (delegatowi Rządu w Wilnie) i dyrektorom izb skarbowych.

§ 3.

Do § 14 ust. 2 rozp. Prezydenta.

Przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, zawarte w §§ 8 i 13, tudzież w §§ 1, 7 i 9 wchodzą w życie z dniem ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Ratajski*
Minister Skarbu: *W. Grabski*

14. ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 grudnia 1924 r. o ustanawianiu delegatów rządowych przy poszczególnych samorządach i innych związkach prawno-publicznych.

(Nr. 113 poz. 1002 Dz. ust. Rz. P.).

Na podstawie punktu 4 lit. D. art. 1 i art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i poprawie gospodarstwa społecznego (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 687) oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 1924 r., zarządzam co następuje:

§ 1.

W razie stwierdzenia przy wykonywaniu przepisanego ustawami państwowego nadzoru nad gospodarką poszczególnych związków komunalnych i innych związków prawno-publicznych gospodarki bez budżetu, lub prawidłowej rachunkowości, opóźnienia w ułożeniu budżetu, pominięcia w budżecie wydatków obowiązkowych, nieprawidłowego wykonywania budżetu, obciążenia płatników ponad istotną konieczność, pomieszczenia w budżecie wydatków nie wynikających z istotnej potrzeby, nieprawidłowego zarządu majątkiem własnym, lub powierzonym, obciążania związku wskutek nieracjonalnego zaciągania długów, zatrudnienia zbyt licznego, lub kosztownego personalu, zawarcia oczywiście niekorzystnych umów, niezgodnej z przepisami obowiązującemi lokaty gotówki i t. p. nieprawidłowości wewnętrznej administracji gospodarczej — tego rodzaju wadliwość uprawnia do ustanowienia przy tych związkach delegata rządowego.

§ 2.

Delegata rządowego, a w miarę potrzeby także jego zastępców, ustanawia Minister Skarbu w porozumieniu z właściwemi władzami administracyjnemi II. instancji w granicach udzielonych im upoważnień.

§ 3.

Delegat rządowy, ustanowiony przy związku komunalnym, względnie innym związku prawno-publicznym w myśl postanowień poprzednich paragrafów, ma prawo wstrzymać każdy wydatek nieprzewidziany w budżecie, lub niezgodny z przepisami o gospodarce finansowej samorządów.

§ 4.

Związek komunalny, względnie inny związek prawno-publiczny, przy którym ustanowiony został delegat rządowy jest obowiązany od chwili objęcia urzędowania przez delegata rządowego aż do chwili jego odwołania podawać do wiadomości delegatowi przed uskutecznieniem te wszystkie wydatki, które delegat oznaczy.

§ 5.

Delegat rządowy może w związku komunalnym, względnie innym związku prawno-publicznym, przy którym został ustanowiony, przeprowadzać czynności, które uzna za konieczne do wykonania swego zadania (§ 3).

W szczególności delegat rządowy może:

a) przeprowadzać rewizję całokształtu gospodarki i majątku związku, oraz wszystkich przedsiębiorstw, zakładów i instytucyj, stanowiących własność związku, lub przezeń administrowanych, dzierżawionych, lub dotowanych,

b) przeglądać wszelkie akty, dokumenty, zapiski i księgi uchwał organów związku, oraz badać na miejscu wszystkie biura, zakłady, instytucje i cały majątek ruchomy i nieruchomy związku,

c) żądać wyjaśnień od wszystkich organów związku,

d) być obecnym z głosem doradczym na wszystkich posiedzeniach organów uchwalających i wykonawczych związku, o których powinien być w czas powiadomiony,

e) przeprowadzać wszelkie innego rodzaju czynności, które uzna za konieczne dla zbadania celowości wydatków,

f) powoływać do pomocy w swych czynnościach rzeczoznawców, określając ich uprawnienia w granicach zakresu własnych atrybucyj, oraz ustalając wysokość ich wynagrodzenia.

Czynności wymienione w p. *a)*, wykonywa delegat rządowy w porozumieniu z właściwą władzą nadzorczą związku; ostateczna decyzja należy do Ministra Skarbu, działającego w porozumieniu z właściwym ministrem.

Związek komunalny, względnie inny związek prawno-publiczny, przy którym ustanowiony został delegat rządowy, jest obowiązany udzielać delegatowi na żądanie tegoż wszelkich informacyj, dotyczących działalności związku, oraz zezwolić delegatowi na przeprowadzenie wyżej określonych czynności.

§ 6.

Przeciwko zarządzeniom delegata rządowego przysługuje związkowi, którego te zarządzenia dotyczą, prawo wniesienia przedstawienia do tej władzy, przez którą delegat został ustanowiony.

Przeciwko decyzji władz II. instancji przysługuje prawo odwołania się do Ministra Skarbu, który rozstrzyga w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Decyzja Ministra Skarbu w przypadku powyższym, jak również w przypadku wniesienia doń w I. instancji przedstawienia, jest ostateczną w toku postępowania administracyjnego.

Zarówno przedstawienie, jak i odwołanie powinno być wniesione w ciągu dni 14 od dnia zawiadomienia o zarządzeniu delegata, względnie o decyzji władzy, wydanej na skutek wniesionego przedstawienia.

Wniesienie przedstawienia, względnie odwołania nie ma mocy wstrzymującej zarządzenie delegata.

§ 7.

Wydatki, związane z ustanowieniem delegata rządowego, pokrywa w całości ten związek, przy którym delegat został ustanowiony.

§ 8.

Minister Skarbu, względnie władze skarbowe II. instancji określą przy mianowaniu delegatów rządowych terminy i formę sprawozdań, które składać mają delegaci, jak również ustalą wysokość wynagrodzenia delegatów rządowych, oraz ewentualnych ich zastępców.

§ 9.

Niniejsze rozporządzenie nie narusza innych uprawnień władz nadzorczych w stosunku do związków komunalnych i innych związków prawno-publicznych przewidzianych w innych ustawach i rozporządzeniach.

§ 10.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

§ 11.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*
Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu: *W. Grabski*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Ratajski*

II. USTRÓJ ADMINISTRACYJNY.

15. RESKRYPT

Prezydjum Namiestnictwa z dnia 21 sierpnia 1921 r. 17323/21 prez. w sprawie zniesienia Namiestnictwa i utworzenia Urzędów wojewódzkich na terenie Małopolski.

Stosownie do ustawy z 3 grudnia 1920 Dz. U. R. P. Nr. 117 poz. 768 i w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z 17 maja 1921 Dz. U. R. P. Nr. 46 poz. 282 przestaje istnieć lwowskie Namiestnictwo z dniem 1 września 1921, a w jego miejsce wchodzą w życie jako Władze administracyjno - polityczne II instancji na terenie Małopolski Urzędy wojewódzkie w Krakowie, Lwowie, Tarnopolu i Stanisławowie, których zakres terytorjalny i rzeczowy określają szczegółowo przepisy cytowanej na wstępie ustawy, tudzież rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 marca 1921 Dz. U. R. P. Nr. 117 poz. 768.

Reorganizacja powyższa, która zresztą w niczem nie dotyka dotychczasowej organizacji i dotychczasowego zakresu działania politycznych władz powiatowych, tudzież obowiązującego w postępowaniu administracyjnem toku instancji, pociąga za sobą ten skutek, że z dniem powyż oznaczonym gaśnie kompetencja Namiestnictwa i władza Generalnego Delegata Rządu, a funkcje władzy politycznej II. instancji przechodzą na Urzędy wojewódzkie i postawionych na ich czele Wojewodów.

Temsamem jednolity dotychczas obszar administracyjny Małopolski rozpada się na cztery odrębne obszary, każdy z własnym bezpośrednio od władz centralnych zależnym aparatem administracyjnym.

Sprawy odnoszące się do zasiłków wojskowych i sprawy fundacyjne będą aż do dalszego odmiennego zarządzenia zała-

twiane dla całej Małopolski przez Województwo lwowskie, wobec czego dotychczasowa organizacja Krajowej Komisji Zasiłkowej i Departamentu fundacyjnego Namiestnictwa tak pod względem rzeczowym, jak i terytorjalnym nie ulegnie żadnej zmianie.

Generalny Delegat Rządu: *Gałecki* w. r.

---

16. ROZPORZĄDZENIE

Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1923 r. dotyczące zniesienia w Podgórzu powiatu.

(Dz. U. Rz. P. Nr. 122 poz. 992 z 1 grudnia 1923 r.).

Na zasadzie art. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1921 r. w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarach b. dzielnic rosyjskiej i austrjacko-węgierskiej, zmian obszaru działania samorządowych reprezentacji powiatowych (Dz. U. R. P. Nr. 64 poz. 400), zarządza się co następuje:

§ 1.

Znosi się powiat w Podgórzu.

§ 2.

Obszar należący dotąd do powiatu podgórskiego przyłącza się do powiatu krakowskiego.

§ 3.

Obszar działania samorządowych reprezentacji powiatowych w Krakowie i Wieliczce pozostaje nadal bez zmiany.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1924 r.

§ 5.

Wykonanie tego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Prezes Rady Ministrów: *Witos*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Kiernik*

---

17. OBWIESZCZENIE

Izby Skarbowej w Krakowie z dnia 23 kwietnia 1923 r. L. 15748/23 w sprawie zniesienia Administracji podatku i utworzenia inspektoratów skarbowych.

Na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 5 grudnia 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 115 poz. 104 zarządza się z dniem 30 kwietnia 1923 zniesienie Administracji podatków w Krakowie i utworzenie w jej miejsce trzech inspektoratów skarbowych, a mianowicie:

Inspektoratu skarbowego I. obejmującego dzielnice katastralne I, III, IV, V, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII i XVIII.

Inspektoratu skarbowego II. obejmującego dzielnice katastralne II, VI, VII, VIII, XIX i XX oraz

Inspektoratu skarbowego III obejmującego dzielnice katastralne IX, X, XI, XXI i XXII miasta Krakowa.

Funkcjonowanie nowo utworzonych inspektoratów skarbowych rozpoczyna się od dnia 1 maja 1923 r.

Dyrektor Izby *Gajewski* w. r.

---

18. POSTANOWIENIA

ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. o Policji państwowej dotyczące stosunku policji do miasta.

(Dz. U. Rz. Polsk. z 1/8 1919 Nr. 61).

Art. 1.

Policja jest państwową organizacją służby bezpieczeństwa.

Art. 2.

Policja państwowa jest organem wykonawczym władz państwowych i samorządowych i ma za zadanie ochronę bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

Art. 3.

Koszta utrzymania policji państwowej ponosi bezpośrednio skarb państwa z tem jednak, że organy samorządu: komunalne

związki powiatowe oraz gminy miast, wydzielonych z powiatów, zwracają państwu 1/4 część wszelkich kosztów utrzymania policji. Sposób pobierania należnej od samorządu części kosztów utrzymania policji określają przepisy wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Gminy obowiązane są dostarczyć za opłatą na żądanie powiatowych i miejskich władz administracyjnych lokali potrzebnych na umieszczenie biur i posterunki policji.

Wysokość wspomnianych opłat ustalą przepisy wykonawcze wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 5.

Organizacja policji jest przystosowana do administracyjnego podziału państwa; stosownie do tego policja dzieli się na:

a) komendy okręgowe, łączące kilka, lub kilkanaście komend powiatowych,

b) komendy powiatowe, odpowiadające terytorjalnie powiatom,

c) komisarjaty, obejmujące większe miasta w powiatach, lub dzielnice w dużych miastach,

d) posterunki stałe w gminach.

W miastach stanowiących samodzielną jednostkę administracyjną, policja zorganizowaną jest na prawach komendy powiatowej, lub okręgowej.

Art. 11. ust. 2.

W zakresie zaś służby bezpieczeństwa i czynności wykonawczych władz państwowych policja podlega w powiatach komisarzom rządowym, w miastach stanowiących odrębną jednostkę administracyjną — miejscowym przedstawicielom władzy administracyjnej, zależnym w tym zakresie od Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 12. ust. 2.

O rozmieszczeniu komisarjatów i posterunków w miastach i gminach, decyduje miejscowy przedstawiciel władzy administracyjnej po porozumieniu się z przedstawicielem miejscowego samorządu i komendantem policji.

Art. 14.

W zakresie kompetencji władz samorządowych, obowiązana jest miejscowa policja udzielać im pomocy na ich wezwanie w granicach zadań policji określonych art. 2-gim.

Art. 23.

Ilość członków policji określi w stosunku do liczby ludności i potrzeb miejscowych Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Przy ustalaniu liczby funkcjonarjuszów policji dla poszczególnych powiatów i miast Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zasięga w tej mierze opinji ciał samorządowych.

---

19. ROZPORZĄDZENIE

Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1921 w przedmiocie wcielenia państwowej organizacji wykonawczej służby bezpieczeństwa we Lwowie i Krakowie do Policji państwowej.

(Dz. U. Rz. P. Nr. 67 poz 440).

Na zasadzie art. 3 przepisów przejściowych do ustawy o policji państwowej z dnia 24 lipca 1919 (Dz. Pr. Nr. 61 poz. 363), zarządzam co następuje:

§ 1.

Z dniem 15 sierpnia 1921 policja państwowa we Lwowie i Krakowie zorganizowana zostaje na wzór komend powiatowych i podlegać będzie w zakresie służby bezpieczeństwa i czynności wykonawczych, zgodnie z art. 11 ust. o pol. państw. dyrektorom policji tychże miast [1]).

---

[1]) Do zakresu działania Dyrekcji policji w Krakowie należą obecnie: sprawy bezpieczeństwa, stowarzyszeń, związków zawodowych, zgromadzeń publicznych, kinoteatrów, prasowe, widowiskowe, zabaw publicznych, składek i kwest publicznych, obcokrajowców, paszportowe i dowodów osobistych, świadectwa moralności i meldunkowe, administracyjno-karne, antyalkoholowe, dorożkarskie, automobilowe, sanitarno-obyczajowe, komunikacyjne, służby domowej i kart na broń.

§ 2.

Ciążące dotychczas na dyrekcjach policji miast Lwowa i Krakowa obowiązki, przewidziane w „Głównych zarysach organizacji władz policyjnych“, zatwierdzonych postanowieniem ces. z 20 lipca 1850 r. i ogłoszonych dla Galicji rozporz. namiestnika z dnia 4 czerwca 1851 r. (Dz. praw. kraj. Nr. 125[2])

---

[2]) **Postanowienia rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o głównych zarysach organizacji władz policyjnych, zatwierdzonego postanowieniem cesarskiem z 10 VII. 1850 r. (Dz. pr. kr. Nr. 125).**

§ 12.

Staranie o bezpieczeństwo osób zasadza się na baczeniu wszystkich czynności i zaniechań wewnątrz całego okręgu policyjnego, któremi by życie zdrowie i bezpieczeństwo osobiste mieszkańców, bądź przypadkowo, bądź umyślnie zagrożonemi być mogły. Baczenie to dziać się ma w ogólności przez szczegółowe naglądanie, przez chodzące poczty, obławy i patrole dzienne i nocne, osobliwie zaś przez pilnowanie ulic, placów i miejsc publicznych, gdzie zazwyczaj, lub przy szczególnych sposobnościach, jako to: przy festynach ludu, uroczystościach, balach, pożarach i t. d. większy napływ ludu wydarza się.

Do tego należy jeszcze ścisły nadzór jazdy koleją żelazną w zastosowaniu ustaw policyjnych dla koleji żelaznej, wydanych najwyższem postanowieniem z dnia 20 stycznia 1847 i późniejszych w tym względzie wyszłych rozporządzeń, tudzież nadzór żeglugi parowej podług istniejących przepisów.

Sądy w ustawie policji dla koleji żelaznych władzom policyjnym przyznane, przeszły na władze sądownicze; im tedy władze policyjne o przekroczeniach tego rodzaju donosić mają.

§ 13.

Pieczołowitość ta ma także okazywać się w wystąpieniu przy klęskach publicznych, pożarach, powodziach, epidemji i t. d., a to stosując się do osobnych, takie przypadki na celu mających przepisów, albo do wyższych szczegółowych rozporządzeń, niemniej przy wydarzających się innych nieszczęściach, przy wypadkach, obłąkania umysłowego, nagłych zachorowaniach na ulicy, samobójstwach i tym podobnych zamysłach.

§ 14.

Do władz policyjnych należy także baczność na wyrabianie i noszenie zakazanej, lub w ogólności podejrzanej broni, jaką są: laski do strzelania, sztylety, puginały, szpady w laskach, noże o dwu lub więcej ostrzach i t. d. Ustawa o broni oznaczy dalsze w tym względzie obowiązki władz policyjnych.

§ 15.

Bezpieczeństwo własności wymaga dozoru nad próżniakami, włóczęgami, żebrakami i t. p. niebezpiecznemi osobami, utrzymywania w ewidencji wypuszczonych aresztantów, ich związków i miejsca pobytu, niemniej szu-

przechodzą na nowoutworzone komendy policji państwowej we Lwowie i Krakowie w ramach, określonych art. 2 ustawy o policji państwowej.

W szczególności w powyższych ramach należeć będą do rzeczonych komend policji państwowej:

a) dozór nad cudzoziemcami, mieszkającymi we Lwowie i Krakowie, w myśl istniejących przepisów, oraz wykonanie wydalania podejrzanych obcych, szczególnie zagranicznych emisaryuszy i cudzoziemców, zakłócających porządek (§ 4 Głównych zarysów organizacji władz polic.);

---

paśników, wywołańców, przechowywaczy rzeczy kradzionych i to podejrzanych rękodzielników, tudzież od czasu do czasu zarządzenia ogólnej w całym okręgu odbyć się mającej obławy, za zniesieniem się w tem równocześnie z pogranicznemi władzami politycznemi i gminami, nakoniec pilnej rewizji miejsc i kryjówek podejrzanych.

Tu należy także zbieranie i spisywanie rzeczy skradzionych, lub zrabowanych i popełnionych zbrodni; opisywanie rzeczy zgubionych, znalezionych i deponowanych; opis osób zbiegłych i znikłych, tudzież znachodzonych trupów; rozszerzenie listów gończych przez sądy wydawanych.

§ 16.

Z żebrakami, włóczęgami i próżniakami przy strzeżeniu ulic, w rewizjach i obławach lub przy innej sposobności przydybanymi, władze policyjne postąpić mają podług przepisów tak, jak z osobami bez utrzymania, bez paszportów, lub innych wykazów i bez zarobku, użytkując przytem z nanych opisów osób i listów gończych ze spisów ukaranych zbrodniarzy, szupaśników i wywołańców; obcych należy wręcz wydalić, albo szupasem odesłać, miejscowych zaś żebraków i próżniaków, zbadawszy ich osobiste stosunki, albo domowi ubogich przekazać, albo do domu dobrowolnej roboty oddać, albo postąpić sobie z niemi podług przepisów wydanych dla zakładów roboty przymusowej.

§ 18.

Do władz policyjnych należy ku utrzymaniu porządku publicznego mieć dozór nad szynkowniami, domami gościnnymi i zajezdnymi, nad kawiarniami, gospodami i publicznemi miejscami zgromadzenia i zabawy.

Ich rzeczą jest pilnować, by szynki, domy gościnne i kawiarnie o czasie przepisanym zamykano.

§ 19.

Do działań władz policyjnych należy, dawać pozwolenie na publiczne deklamacje i muzykalne popisy wszelkiego rodzaju, za otrzymanym uprzednio od przedsiębiorcy programem, i pilnować, aby przytem dozwolonego programu ściśle się trzymano.

Wreszcie potrzeba do tego pozwolenia od władz policyjnych, ażeby widowiska wszelkiego rodzaju, bale publiczne, i muzyki z tańcami, trwać

b) dozorowanie szczególnie sygnalizowanych i podejrzanych indywiduów i badanie w razie danym autentyczności paszportów (§ 5. Głów. zar. org. władz. polic.);

c) donoszenie dyrekcjom policji o spostrzeżeniach poczynionych przy stykaniu się z ludnością, a wyszczególnionych w § 8 powyższego rozporządzenia organizacyjnego;

d) współdziałanie z dyrekcjami policji w walce ze szpiegostwem i wogóle z działalnością antipaństwową (§ 11. Głów. zar. org. władz. pol.);

---

mogły nad godziny policyjne, niemniej, ażeby szynkownie, domy gościnne i kawiarnie nad ten czas mogły być otwarte. Za każde takie pozwolenie władza policyjna pobierać będzie przepisaną opłatę, z tejże rachować się, a przy tych wszystkich zabawach przestrzegać ma porządku.

Oprócz tego należy do niej mieć nadzór nad wędrownymi kuglarzami i muzykantami, nad arfinistami, śpiewakami szynkownymi i t. d.

§ 21.

Baczność władzy policyjnej na gry w miejscach publicznych rozciąga się nie tylko do gier właściwie losowych i hazardowych, istniejącemi ustawami zakazanych, ale i do tych, które ze względu na miejsce i osoby przy grze dostrzeżone, są prawnie zabronione.

§ 22.

Podobnież jest obowiązkiem władz policyjnych zwracać pilną uwagę aby nie dopuszczać publicznego wszeteczeństwa i gorszących nieobyczajności mieć w ewidencji nierządnice publiczne, szczególniej uważać na stan zdrowia tychże, rajfurstwo według możności powściągać i na zakłady kąpieli publicznych mieć baczne oko.

§ 23.

Władze policyjne uprzątać mają w ogólności to wszystko, co obraża publiczną obyczajność. Ściśle zatem baczyć mają w tym względzie na wszystkie publiczne widowiska, wystawy towarów, wywieszane znaki (szyldy) i t. d.

§ 25.

Władza policyjna doglądać będzie fiakrów, furmanów, bryczkarzów i lektykarzów co do trybu ich zarobkowości i przyjmowania do tego parobków (§ 181 Cz. II. ust. kar) i przestrzegać przepisów opiewających o tym rodzaju przemysłu, tudzież o poborze należącej taksy.

§ 33.

Władza policyjna winna jest gminę w sprawowaniu przynależnej tejże policji miejscowej przez swe organa jak najdzielniej wspierać, i o przekroczeniach przepisów policji miejscowej, których karcenie do gminy należy, bezzwłocznie ją zawiadamiać.

W Wiedniu, dnia 10 grudnia 1850 r.

Bach m. p.

e) staranie o bezpieczeństwo osób i mienia wykonywać się mające, według postanowień §§ 12, 13, 14, 15, 16 i 28 wyżej wymienionych „Głów. zar. org. władz. polic.“, oraz nadzór nad składami i handlami materjałów wybuchowych i handlami broni;

f) utrzymanie porządku publicznego, według postanowień §§ 18, 19, 21 i pierwszego ustępu § 25 „Głów. zar. org. władz. polic.“, dozór nad ruchem kołowym, utrzymanie porządku podczas przedstawień teatralnych i widowisk w odnośnych lokalach, oraz kinach, wreszcie dozór nad włóczącymi się kuglarzami, muzykantami, arfinistami, śpiewakami i t. p ;

g) współdziałanie z dyrekcjami policji w sprawie powstrzymania publicznego nierządu i nadzór nad zachowaniem się prostytutek, tudzież współdziałanie w sprawie zapobiegania nieobyczajności, wywołującej publiczne zgorszenie, przez dozorowanie publicznych kąpieli i wszystkich wystaw, szyldów, napisów i t. p.;

h) popieranie gminy przy sprawowaniu policji miejscowej według § 33 powyższych Gł. zar. org. władz. polic.

§ 6.

Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporz. traci moc obowiązującą ostatni ust. § 2 rozporz. z dnia 12 listopada 1919 (Dz. U. Nr. 87 poz. 475) [1]).

Minister Spraw Wewn.: *W. Rączkiewicz.*

---

[1]) **Wyciąg z rozporządzenia wykonawczego** Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie wcielenia żandarmerji krajowej i policji wojskowej na obszarze b. Galicji państwowej na zasadzie art. 3 przep. przejściowych do Ustawy o Policji państwowej z dnia 24 lipca 1919 Dz. Praw. Nr. 61 poz. 363. (Dz. U. Rz. P. z dnia 21 listopada 1919 Nr. 87 poz. 4 5).

Art. 2 ust. 3. W miastach posiadających własne statuty, istniejące Dyrekcje Policji, włącznie z podległymi im służbowo urzędami śledczymi, pozostają nadal bez zmiany.

20. PODZIAŁ MIASTA NA KOMISARJATY POLICJI PAŃSTWOWEJ.

z dnia 19 grudnia 1924 r. (L. 4805/24 prez.).

KOMISARJAT I.

Rejon obejmuje ulice i place:

Św. Agnieszki
Św. Anny
Bernardyńska
Bonerowska
Bracka
Dietlowska (parzyste)
Dominikańska
Florjańska
Franciszkańska
Św. Gertrudy
Gołębia
Grodzka
Św. Idziego
Jagiellońska
Św. Jana
Jasna
Kanonicza
Koletek
Kopernika (od 11—20)
Św. Krzyża
Librowszczyzna
Lubicz (od 1 – 9)
Madalińskiego
Św. Marka
Mikołajska
Morsztynowska
Na Gródku
Niecała
Pańska
Pijarska
Podzamcze
Poselska
A. Potockiego
Pl. Bernardyński
Pl. Dominikański
Pl. św. Ducha
Pl. św. Magdaleny
Pl. Marjacki
Pl. Szczepański
Pl. WW. Świętych
Radziwiłłowska
Reformacka
Rynek Główny
Rynek Mały
Rybacka
Sebastjana (od 1—24)
Senacka
Sienna
Sławkowska
Smocza
Starowiślna (od 1—24)
Stolarska
Stradomska
Szczepańska
Szewska
Szpitalna

Straszewskiego 1—2
Św. Tomasza
Wawel
Wielopole
Wiślna
Zielona
Zyblikiewicza

KOMISARJAT II.

Rejon obejmuje ulice i place:

Anczyca
Al. Mickiewicza (od 7—17)
Al. Krasińskiego
Al. 3-go Maja
Barska (2—68 i 1—67)
Bystra
Boczna
Bożego Miłosierdzia
Błonia
Św. Bronisławy
Czapskich
Czarodziejska (2—84)
Ceglarska
Czysta
Dębowa
Dojazdowa
Dolne Młyny (2—10)
Drożyna
Dworska
Emaus
Felicjanek
Filarecka
Flisacka
Garncarska
Gontyna
Jabłonowskich
Jaskółcza
Kącik
Kapelanka
Kapucyńska
Kawiory (nieparzyste)
Kasztelańska
Kraszewskiego
Ks. Józefa
Kilińskiego
Kościuszki
Kobierzyńska
Konfederacka
Konopnickiej
Król. Jadwigi
Ks. Marka
Krupnicza (2—34, 23—31)
Lasoty
Lelewela
Łowiecka
Loretańska
Madalińskiego
Mała
Mieszczańska
Miechowska
Na Stawach
Na Ustroniu
Pl. Kossaka
Pl. Groble
Pl. Jabłonowskich
Park Jordana
Piastowska (2—10 i 1—15)
Przegon
Polna
Podwale

Powiśle
Podzamcze (22—28)
Pułaskiego
Powroźnicza
Retoryka
Rybacka
Rynek Dębnicki
Różana
Sandomierska
Straszewskiego (2—29)
Smoleńsk
Senatorska
Syrokomli
Szwedzka
Słoneczna
Studencka
Tatarska
Tarłowska
Tenczyńska
Twardowskiego (10-94 i 23-121)
Tyniecka
Wasilewskiego
Wygoda
Wolska
Włóczków
Wierzbowa
Wenecja
Zagrody
Zaścianek
Zduńska
Zielna
Zwierzyniecka
Zamkowa

KOMISARJAT III.

Rejon obejmuje place i ulice:

Al. Mickiewicza (21—29) od Czarnowiejskiej
Al. Słowackiego
Arjańska
Asnyka
Basztowa
Batorego
Będzińska
Biskupia
Bosacka
Bronowicka
Chocimska
Ceglarska
Cieszyńska
Czarnowiejska nieparzyste 1—91
Czerwona
Długa
Dolnych Młynów 3—11
Duchacka
Dunajewskiego
Św. Filipa
Józefitów
Kujawska
Kurniki
Kurkowa
Lenartowicza
Litewska
Lubelska
Lubomirskiego
Łączna
Łęczycka
Łobzowska
Łokietka

Mazowiecka
P. Michałowskiego
Misjonarska
Modrzewiowa
Mogilska (2—8)
Rakowicka
Rynek Kleparski
Sadowa
Siemiradzkiego
Składowa
Słonimska
Słowiańska
Sobieskiego
Staszica
Szlak
J. Szujskiego
Świętokrzyska
Świstackiego
Św. Teresy
Topolowa
Towarowa
Urzędnicza
Warszawska
Warzywna
Wawrzyńca
Wileńska
Wiśniowa
Wjazd
Garbarska
Gnieźnieńska
Ambr. Grabowskiego
Helclów
Kamienna
Karmelicka
Kawiory (parzyste)
Kazimierza Wielkiego
Kątowa
Kmieca
J. Kochanowskiego
Konarskiego
Kremerowska
Królewska
Krótka
Krowoderska
Krupnicza (nieparzyste)
Krzywa
Murowana
Nowowiejska
Oboźna
Ogrodowa
Olszowa
Paderewskiego
Pawia
Pędzichów
Pędzichów boczna
Piastowska (30—38)
Pl. Matejki
Płuczki
Podchorążych
Poznańska
Prandoty
Prądnicka
Przeskok
Racławicka
Rajska
Montelupich
Wojskowa
Wójtowska
Wrocławska
Wybickiego
Zacisze
Zakątek
Zbożowa
Zgubiona
Zygmunta Augusta
Żelazna
Żmudzka
Żytnia

KOMISARJAT IV.

Rejon obejmuje ulice i place:

Augustjańska
Bartosza Głowackiego
Berka Joselewicza
Bocheńska
Blich
Bonifraterska
Botaniczna
Bożego Ciała
Brzozowa
Chodkiewicza
Ciemna
Dajwór
Dietlowska (parzyste)
Dwernickiego
Estery
Fabryczna
Gazowa
Gliniana
Grzegórzecka
Izaaka
Jachowicza
Jakóba
Józefa
Św. Katarzyny
Kołłątaja
Kopernika (od 22—48)
Kordeckiego
Kosynierów
Krakowska
Kupa
Lubicz 2—52
Św. Łazarza
Masarska
R. Meiselsa
Miedziana
Miodowa
Mogilska (9—105)
Mostowa
Niepołomska
Okopy
Orzeszkowej
Pasterska
Paulińska
Piaski ad Dąbie
Piekarska
Podbrzezie
Podgórska
Wincentego Pola
Prochowa
Pl. Nowy
Pl. Bawół
Pl. Wolnica
Św. Sebastjana od (25 do końca)
Skałeczna
Skawińska
Sołtyka
Św. Stanisława
Starowiślna (od 22 do końca)
Strzelecka
Szeroka
Śniadeckich
Trynitarska
Wandy
Warszauera
Wąska
Węglowa
Wieczysta
Wiślisko
Wrzesińska
Żółkiewskiego Hetmana

KOMISARJAT V.

Rejon obejmuje ulice i place:

Al. E. Dembowskiego
„ Pod Kopcem
„ Skrzyneckiego
Ul. Barska
„ Benedykta
„ Bonarka
„ Brodzińskiego
„ Celna
„ Cmentarna
„ Czackiego
„ Czarna
„ Czarneckiego
„ Czyżówka
„ Dąbrówki
„ Dąbrowskiego
„ Dekerta
„ Długosza
„ Dworcowa
„ Gipsowa
„ Głęboka
„ Gęlikowska
„ Gromadzka
„ Gumniska
„ Hetmańska
„ Janowa Wola
„ Jerozolimska
„ Józefińska
„ Podskale
„ Przełęcz
„ Przemysłowa
„ Przy moście
„ Przewóz
„ Puszkarska
„ Redemptorystów
„ Rejtana
„ Retmańska
Ul. Rękawka
„ Robotnicza
„ Romanowicza
„ Rybitwy
„ Rydlówka
„ Rynek
„ Salinarna
„ Ks. Skargi Piotra
„ Smolki
„ Sokolska
„ Spiska
„ Staromostowa
„ Stroma
„ Stwosza Wita
„ Swoboda
„ Kalwaryjska
„ Kącik
„ Św. Kingi
„ Kobierzyńska
„ Kolejowa
„ Koszykarska
„ Krakusa
„ Krasickiego
„ Krzemionki
„ Krzywda
„ Lasówka
„ Legjonów
„ Lipowa
„ Ludwinowska
„ Lwowska
„ Łagiewnicka
„ Mickiewicza
„ Młynarska
„ Myśliwska
„ Na Dołach
„ Nadwiślańska

Ul. Na Zbożu
„ Na Zjeździe
„ Parkowa
Pl. Lasoty
„ Serkowskiego
„ Zgody
Ul. Swoszowicka
„ Szkolna
„ Śliska
„ Szwedzka
„ Targowa
„ Tarnowskiego
„ Trauguta
„ Twardowskiego
„ Tomasza Zana
Ul. Turecka
„ Wadowicka
„ Walgierza
„ Wałowa
„ Wapienna
„ Warneńczyka
„ Wiejska
„ Wielicka
„ Wilga
„ Zabłocie
„ Zakopiańska
„ Zamknięta
„ Zamojskiego
„ Za torem

KOMISARJAT VI. Dworce kolejowe.
VII. ODDZIAŁ KONNY na całym terenie m. Krakowa.

21. ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 lutego 1922 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów powiatowych w powiecie podgórskim w okręgu sądu okręgowego w Krakowie, L. 4756/24 prez.

(Dz. urz. Min. Spraw. Nr. 6 z 15 marca 1922 r.

Na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 r. (Dz. praw państwa austrjackiego Nr. 59 1868 r.) w przedmiocie dyzlokacji sądów, zarządzam w okręgu sądu okręgowego w Krakowie, co następuje:

§ 1.

Wyłącza się z właściwości terytorjalnej sądu powiatowego w Skawinie gminy: Borek Fałęcki, Kobierzyn i Jugowice wraz z należącemi do tych gmin obszarami dworskimi i włącza się je do właściwości terytorjalnej sądu powiatowego w Podgórzu.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 maja 1922 roku.

Minister Sprawiedliwości: *Sobolewski.*

III. URZĘDOWANIE RADY MIEJSKIEJ.

22. REGULAMIN OBRAD RADY MIASTA KRAKOWA

uchwalony na posiedzeniu Rady miejskiej dnia 19 grudnia 1918 r. L. 3846/18 prez.

§ 1.

Posiedzenie Rady miejskiej tylko przez prezydenta zwoływane i pod jego przewodnictwem odbywać się mogą.

W razie nieobecności lub przeszkody prezydenta, zastępuje go pierwszy wiceprezydent, tego drugi wiceprezydent, którego wreszcie zastępuje wiceprezydent trzeci, a tego ostatniego najstarszy wiekiem radca miejski [1]).

Posiedzenia przez kogo innego zwołane lub pod innem przewodnictwem odbyte są nieważne (§ 62 statutu miejskiego).

§ 2.

Zwyczajne posiedzenia Rady miejskiej mają się odbywać przynajmniej raz na miesiąc, a mianowicie w pierwszy czwartek każdego miesiąca. Gdyby we czwartek wypadło święto uroczyste, posiedzenie odbędzie się w poprzedzającym dniu powszednim. (§ 61 statutu m.).

§ 3.

Na polecenie władz nadzorczych, lub na umotywowane żądanie 25 radców, prezydent obowiązany jest zwołać posiedzenie Rady miejskiej najdalej w dniach 3 (§ 63 statutu m.).

§ 4.

Przewodniczący Rady miejskiej zaprasza na każde posiedzenie okólnikiem wszystkich radców miejskich przynajmniej na dwa dni przed posiedzeniem.

---

[1]) Patrz wyżej Nr. 4 strona 12.

Radca, który na posiedzenie przyjść nie może, jeżeli o zaszłej przeszkodzie wprost przewodniczącemu nie doniesie, winien w okólniku zrobić wzmiankę, że na posiedzeniu nie będzie (§ 64 statutu m.).

Jeżeli posiedzenie dla braku przepisanego kompletu do skutku przyjść nie może, Prezydent według okoliczności albo posiedzenie okólnikiem odroczy, albo ogłosi, że posiedzenia dla braku kompletu nie będzie.

Gdyby na posiedzeniu sprawy wymagające większego kompletu traktowane być miały, okoliczność ta w okólniku ma być zaznaczoną.

§ 5.

W okólniku, zwołującym posiedzenie Rady, zamieszczony być winien porządek dzienny posiedzenia i możliwie dosłowna treść wniosków, które przyjść mają pod obrady.

Wnioski, które z poprzednich posiedzeń Rady miasta spadły, mają być przy zwołaniu nowego posiedzenia w całości w porządku dziennym radcom miejskim doręczone. Wnioski takie mają być na najbliższem posiedzeniu, o ile możności przed innymi wzięte pod obrady.

Sprawy objęte porządkiem dziennym mogą być z niego usunięte tylko za zgodą Rady miasta.

Wnioski, których przedmiotem jest:

a) nieprzewidziany budżetem, lub poprzednią uchwałą Rady miasta jednorazowy wydatek w kwocie 100,000 koron i wyżej,

b) nieprzewidziane budżetem stałe obciążenie skarbu miejskiego kwotą roczną 40.000 koron i wyżej,

c) zaciągnięcie przez gminę miasta Krakowa pożyczki bez względu na jej wysokość,

mogą przyjść pod obrady z reguły tylko na podstawie sprawozdania, rozdanego członkom Rady przed posiedzeniem wraz z porządkiem dziennym.

§ 6.

Posiedzenia Rady miejskiej są publiczne. Wszystkie sprawy osobiste należy załatwiać na posiedzeniu tajnem. Również i ze względu na obyczajność, lub zagrożony interes gminy, zarządzona być może tajność posiedzenia. (§ 66 statutu m.).

§ 7.

Posiedzenie Rady miasta najpóźniej w 30 minut po oznaczonej godzinie rozpocząć się winno.

Do ważności uchwał potrzeba oprócz przewodniczącego obecności co najmniej 40 radców miejskich. (§ 67 statutu m.),

§ 8.

Urzędnik Magistratu wyznaczony przez Prezydenta, lub radca miejski do tego zaproszony prowadzi protokół obrad.

Protokół z każdego posiedzenia najdalej w dni ośm, w każdym jednak razie przed najbliższym posiedzeniem złożony być winien w sekretarjacie do przejrzenia przez członków Rady. Protokół niezakwestjonowany podpisuje przewodniczący Rady, 2 radców miejskich, oraz protokolant.

§ 9.

Wszelkie pisma, wniesione do Rady miejskiej, przekaże Prezydent miasta w zasadzie bez poprzedniego ich odczytania na posiedzeniu Rady właściwym sekcjom, lub komisjom do załatwienia, z wyjątkiem petycyj i memorjałów, których treść ma być zawsze podana do wiadomości Rady miasta i to na najbliższem jej posiedzeniu.

§ 10.

Przewodniczący po skonstatowaniu przepisanego kompletu, otwiera posiedzenie, poczem Rada miejska przystępuje bezpośrednio do załatwienia spraw, zamieszczonych na porządku dziennym.

Wszelkie wnioski członków Rady w sprawach nieobjętych porządkiem dziennym, należy zgłaszać na piśmie przed otwarciem posiedzenia, a rozpatrywać je dopiero po wyczerpaniu porządku dziennego, chyba, że Rada miasta większością trzech czwartych ($^3/_4$) głosów uchwali natychmiastowe ich rozpatrywanie.

Również interpelacje zgłaszać należy w zasadzie na piśmie przed porządkiem dziennym. Przewodniczący winien na interpelację odpowiedzieć na temsamem, lub najbliższem posiedzeniu, po wyczerpaniu porządku dziennego.

Wniesione na piśmie wnioski i interpelacje winny być przed rozpoczęciem obrad nad sprawami, objętemi porządkiem dziennym, odczytane przez sekretarza Rady.

§ 11.

Wnioski zgłaszane być mogą jako zwykłe, lub nagłe.

§ 12.

Wniosek zwykły nie wymaga poparcia. Rada większością głosów obecnych członków odsyła wniosek zwykły do regulaminowanego traktowania. W razie braku większości głosów, wniosek upada.

§ 13.

Wniosek zostaje uznanym za nagły, skoro za nagłością oświadczy się przynajmniej jedna trzecia część obecnych.

Po uznaniu (poparciu) nagłości przewodniczący otwiera dyskusję. Po zamknięciu dyskusji poddaje pod głosowanie samą nagłość tj. decyzję, czy wniosek ma być bezzwłocznie *in merito* poddany pod głosowanie, czy też odesłany do regulaminowego traktowania.

W braku większości wniosek ma być traktowany regulaminowo.

W razie uchwalenia nagłości, przewodniczący poddaje pod głosowanie samą treść wniosku.

§ 14.

Przewodniczącemu służy prawo stawiania wniosków nagłych *ex praesidio*. W tym wypadku odpada potrzeba poparcia jednej trzeciej części obecnych członków Rady.

§ 15.

Każdy wniosek o nadanie honorowego obywatelstwa, należy wręczyć poza posiedzeniem Rady Prezydentowi miasta, który go odsyła do wszystkich sekcyj. Każda sekcja objawia swe zdanie. O przyjęciu, lub odrzuceniu wniosku zawiadamia sekcja Prezydenta miasta.

Jeżeli większość sekcyj będzie przeciwna wnioskowi, Prezydent miasta zawiadomi wnioskodawcę, że wniosek nie został przyjęty. Jeżeli wniosek otrzyma uznanie większości sekcyj, będzie odesłany pod uchwałę Rady miasta. Do chwili zamieszczenia wniosku na porządku dziennym Rady, służy wnioskodawcy prawo cofnięcia wniosku.

§ 16.

Każdą sprawę z porządku dziennego przedstawia imieniem Prezydenta, sekcji, lub komisji jeden, lub dwóch sprawozdawców (koreferenci) z grona radców miejskich, lub urzędników.

§ 17.

Wnioski mniejszości mogą mieć osobnych sprawozdawców.

§ 18.

Przy głosowaniu nad wnioskiem, zamieszczonym na porządku dziennym, przewodniczący winien naprzód poddać pod głosowanie ewentualnie zgłoszone wnioski o przejście nad sprawą do porządku dziennego, a następnie ewentualnie zgłoszone wnioski o odesłanie sprawy do sekcji, względnie komisji.

§ 19.

Wniosek na zwrócenie sprawy z powrotem do sekcji, lub komisji, będzie tylko wówczas poddany pod głosowanie, gdy zawiera wzkazówki, wedle których projekt ma być zmieniony.

§ 20.

Ze względu na większą ilość zgłoszonych mowców, lub spóźnioną porę służy przewodniczącemu Rady prawo czasowego ograniczenia mów.

§ 21.

Jeżeli wniosek składa się z kilku ustępów, można nad każdym osobno głosować. Poprawki i dodatki do wniosków należy podawać na piśmie.

§ 22.

Po zamknięciu dyskusji, przewodniczący oznajmia, w jakim porządku zamierza poddać pod głosowanie poprawki wniosku.

Każdemu radcy służy wówczas prawo postawienia poprawki co do tego formalnego porządku poddawania wniosków pod głosowanie.

§ 23.

Nikt nie może zabierać głosu, dopóki go od przewodniczącego nie otrzyma.

Każdy radca miejski przemawiać może tylko ze swego miejsca.

W jednej i tej samej kwestji żaden mowca więcej, jak dwa razy głosu zabierać nie może.

Przewodniczący udziela głosu w tym samym porządku, w jakim go żądano, przestrzega jednak, aby głosy sobie przeciwne zabierano na przemian. Dlatego też mowca, zgłaszając się do głosu, winien oświadczyć, czy zamierza mówić za wnioskiem, czy przeciw niemu.

§ 24.

Wniosek o zamknięcie dyskusji każdej chwili można stawiać i uchwalić. W takim razie zapisani do głosu mogą wybrać mowców generalnych, zwolennicy wniosku jednego, a przeciwnicy drugiego.

Sprawozdawca, względnie wnioskodawca, ma zawsze ostatni głos.

§ 25.

Przewodniczący, chcąc uczestniczyć w dyskusji, opuści swoje miejsce i ustąpi zastępcy.

§ 26.

Przewodniczący upomni każdego wykraczającego przeciw regulaminowi.

Mowcę odstępującego od przedmiotu, wezwie przewodniczący „do rzeczy“. Po dwukrotnem bezskutecznem wezwaniu, odbierze mu głos.

Mowca, któremu głos odebrano, może odwołać się do Rady.

Mowcę, który ubliży przyzwoitości, lub powadze Rady, wezwie przewodniczący „do porządku“. Wezwany „do porządku“, o ile nie zastosuje się do tego wezwania, traci głos.

§ 27.

W razie niepokojenia obrad przez publiczność, przewodniczący wezwie ją do spokojnego i przyzwoitego zachowania się, a gdy powtórne upomnienie okaże się bezskutecznem, może zarządzić wydalenie jej z sali obrad.

§ 28.

Jeżeli przewodniczący porządku między radcami, lub publicznością przywrócić nie może, ma posiedzenie zawiesić, lub zamknąć.

§ 29.

Rada uchwala bezwzględną większością głosów obecnych radców.

Głosuje przez podniesienie rąk. Imiennie głosuje się tylko wtedy, jeżeli tego 25 radców zażąda.

Na żądanie choćby jednego radcy, przewodniczący obowiązany jest skonstatować cyfrowy wynik głosowania.

Przy głosowaniu imiennem, głosuje się bez wywodów wyrazami „za“, lub „przeciw“. — W sprawach osobistych głosowanie odbywa się kartkami.

§ 30.

Wybory zawsze odbywają się kartkami.

Za wybranego ten tylko może być uznanym, kto otrzymał bezwzględną większość głosów. Jeżeli pierwsze głosowanie nie doprowadzi do pożądanego skutku, następuje wybór ściślejszy w § 43 statutu m. przy wyborze Prezydenta przepisany.

Przewodniczący wymieni kandydatów, pomiędzy którymi wybór ściślejszy ma być dokonany.

Przy wyborze komisji względna większość głosów decyduje.

§ 31.

Nieobecny przy głosowaniu później ani głosu, ani kartki oddać nie może.

§ 32.

Na żądanie poparte przez 14-tu członków tak głosowanie nad podanem pytaniem, jak i wybory na 10 minut wstrzymane być muszą.

§ 33.

Do obliczenia głosów wyznacza przewodniczący komisję z trzech członków (skrutatorów) złożoną, jeżeli Rada co innego nie postanowi.

Oddający kartki niezapisane mają być przy obliczeniu głosów tak uważani, jakby wcale nie głosowali.

§ 34.

Każdy z radców miejskich ma głos stanowczy.

Referenci Magistratu mają głos doradczy, lub wyjaśniający.

Przewodniczący, z wyjątkiem wyborów, nie głosuje.

W razie równości głosów wniosek jest odrzucony. (§ 72 statutu m.).

§ 35.

Żaden radca miejski nie może znajdować się na posiedzeniu podczas obrad nad sprawami, w których sam jest interesowany, nad sprawami swych krewnych, lub powinowatych, do czwartego stopnia włącznie, lub też jeżeli jest zastępcą prawnym i gdy chodzi o sprawy osób przez niego zastępowanych. (§ 73 statutu m.).

§ 36.

W protokole obrad należy wymienić obecnych członków Rady i wpisać treść zapadłych uchwał.

Na żądanie głosujących zdania uchwale przeciwne zapisane być mają.

Oprócz tego protokół zawierać ma krótki obraz całego posiedzenia.

IV. SEKCJE I KOMISJE.

23. KOMISJA DLA MIEJSKICH ZAKŁADÓW CERAMICZNYCH

(uchw. Rady m. z 11/VII 1918 r. L. 11360/17 prez.)

Dla spraw, wchodzących w zakres przedsiębiorstwa gminnego „Miejskie Zakłady Ceramiczne w Krakowie“, ustanawia się osobną Komisję, złożoną z 10 członków Rady m. i celem uproszczenia administracji tegoż przedsiębiorstwa nadaje się tej komisji na zasadzie § 82 statutu miejskiego prawa i atrybucje, Radzie miejskiej przysługujące, z tem, że pełnej Radzie miejskiej zastrzega się:

1) uchwalanie budżetów rocznych,
2) zatwierdzanie zamknięć rachunkowych,
3) sprawy nabywania, pozbywania i obciążania nieruchomości,
4) sprawy zaciągania pożyczek,
5) uchwalanie wszelkich inwestycyj nieobjętych budżetem, a przekraczających razem rocznie kwotę 25.000 K.
6) uchwalanie etatu posad i płac urzędników i służby.
7) mianowanie stałych urzędników od r. IX w zwyż.

---

24. REGULAMIN

Komisji dla Miejskich Zakładów Ceramicznych.

(uchwała Rady miasta z dn. 11/VII 1918 L. 11360/17 prez.)

§ 1.

Dla spraw miejskich Zakładów ceramicznych wybiera Rada miasta Komisję z 10 członków.

Przewodniczącym Komisji jest Prezydent miasta.

W posiedzeniach Komisji biorą udział z głosem doradczym: dyrektor miejskich Zakładów ceramicznych, tudzież dyrektor Magistratu, o ile na porządku dziennym są sprawy organizacyjne i etatu, lub osobiste urzędników i służby, wreszcie gdy na porządku dziennym są sprawy budżetowe, finansowe, lub bilansowe — dyrektor M. Izby Obrachunkowej.

§ 2.

Rada miasta przelewa po myśli § 82 statutu m. na Komisję miejskich Zakładów ceramicznych aż do odwołania prawa i atrybucje statutem jej zastrzeżone, zastrzegając sobie:

1) uchwalanie budżetów rocznych,
2) zatwierdzanie zamknięć rachunkowych,
3) sprawy nabywania, pozbywania i obciążania nieruchomości,
4) sprawy zaciągania pożyczek,
5) uchwalanie wszelkich inwestycji nie objętych budżetem, a przekraczających razem rocznie kwotę 25.000 K.
6) ustanawianie etatów posad i płac urzędników i służby,
7) mianowanie stałych urzędników od rangi X w zwyż.

§ 3.

Zakres działania Komisji miejskich Zakładów ceramicznych obejmuje wszelkie sprawy, mające związek z administracją i prowadzeniem przedsiębiorstwa (z wyjątkiem spraw, wyraźnie w § 2 Radzie m. zastrzeżonych), a w szczególności:

1. Nadzór nad administracją i prowadzeniem przedsiębiorstwa.

Z tego względu przysługuje Komisji, lub jej członkom do tego przez Komisję, lub Prezydenta m. upoważnionym, prawo wstępu do zakładów i biur przedsiębiorstwa, tudzież prawo wglądu do aktów, ksiąg administracyjnych, rachunkowych i kasowych.

Członkom Komisji przysługuje prawo wydawania poleceń, lub zarządzeń, winni natomiast o spostrzeżonych niedomaganiach i błędach donieść natychmiast Prezydentowi miasta.

2. Układanie preliminarza budżetowego, bilansu handlowego i zamknięć rachunkowych i przedkładanie tychże Radzie m.

3. Uchwalanie wszelkich wydatków objętych budżetem, tudzież wydatków nie objętych budżetem do kwoty 25.000 K. rocznie.

4. Zatwierdzanie i przedkładanie Radzie m. rocznego sprawozdania o działalności Zakładów.

5. Zatwierdzanie porządku i planu robót, oraz czasu dziennej pracy.

6. Zatwierdzanie instrukcji i regulaminów wewnętrznych.

7. Zatwierdzanie kalkulacji cen dla sprzedaży hurtownej i detailicznej wyrobów przedsiębiorstwa.

8. Zatwierdzanie umów co do kupna materjałów, surowców, umów co do pokrywania bieżących potrzeb przedsiębiorstwa, zatwierdzanie umów na dostawę, wyznaczanie prowizji, udzielanie kredytu, zwłoki, opustów, zniżek, odpisywanie należytości nieściągalnych.

Ustalanie zasad co do wysokości i sposobu, oraz terminu wypłaty robotników.

10. Oznaczanie rodzaju i wysokości uposażenia prowizorycznych urzędników, funkcjonarjuszy i służby, oraz przedstawianie wniosków w sprawie utworzenia etatu posad i płac stałych urzędników i służby, udzielania zaliczek urzędnikom i służbie przedsiębiorstwa ponad 3 miesięczną płacę.

11. Przyznawanie urzędnikom i służbie dodatków funkcyjnych za pracę szczególną, oraz uchwalanie kredytu na jednorazowe remuneracje.

§ 4.

Posiedzenia Komisji odbywają się w miarę potrzeby, a zwołuje je Prezydent miasta.

Do ważności uchwał potrzeba obecności połowy członków, uchwała zapada większością głosów obecnych.

§ 5.

Dla szczegółowego nadzoru i kontrolowania funkcjonowania miejskich Zakładów ceremicznych, może Komisja delegować ze swego grona Komitet, który sprawuje swoje czynności pod przewodnictwem Prezydenta miasta.

§ 6.

Wymieniony w § 5 Komitet ściślejszy, może w sprawach handlowo-przemysłowych, przekraczających atrybucje dyrektora miejskich Zakładów ceramicznych, a wymagających szybkiej

decyzji, uchwalać imieniem Komisji miejskich Zakładów ceramicznych wnioski, przedkładane przez dyrektora m. Zakładów ceramicznych, uchwały te winny być jednak przedkładane pełnej Komisji na najbliższem posiedzeniu do wiadomości i zatwierdzenia.

Komisji, jak i Komitetowi tejże, nie służy prawo prowadzenia rokowań o nabycie, sprzedaż i zamianę nieruchomości, jakoteż o dostawy dla przedsiębiorstwa, ani też wogóle prowadzenia rokowań, w następstwie których Gmina stać się może zobowiązaną, lub uprawnioną. Czynności te należą do Prezydenta miasta, względnie do tych organów wykonawczych, albo członków Komitetu, których Prezydent do tego upoważni lub wydeleguje (§ 82 stat. m.).

---

25. KOMISJA DLA NADZORU SPRAW SANITARNYCH NA PRĄDNIKU

(uchwała Rady m. z 12/VII 1917 L. 76660/17).

Dla kontroli nad prowadzeniem Zakładów sanitarnych wybiera się Komisję z 13 członków, pod przewodnictwem jednego z członków Prezydjum.

---

26. KOMISJA DLA SPRAW ŁOWIECKICH

(uchwała Rady m. z 21/III 1918 r. L. 28788/18/III b.).

1. Wobec powierzenia w myśl § 39 ustawy łowieckiej Radzie miejskiej funkcji Wydziału Spółki łowieckiej, utworzonej na obszarze gminy z gruntów należących do gminy miasta Krakowa, jakoteż innych posiadaczy, a nadających się ze względów bezpieczeństwa publicznego i stosunków budowlanych do wykonywania polowania, z wyłączeniem jednakże gruntów, należących do konwentu PP. Norbertanek w dz. XIII, któremu przyznano prawo samoistnego wykonywania polowania, Rada miasta przekazuje załatwianie wszelkich spraw, wchodzących w zakres działania Wydziału Spółki łowieckiej Komisji, wy-

branej ze swego łona, która w myśl § 82 statutu miasta Krakowa funkcje te spełniać będzie samodzielnie.

2. Komisja składać się ma z 5 radców m. oraz Prezydenta m., lub jego zastępcy, jako przewodniczącego.

---

27. KOMISJA DLA SPRAW LASU WOLSKIEGO

(uchwała Rady miasta z dnia 19/VII 1917 r. L. 77002/17 I. c.).

Do ułożenia programu urządzenia i zagospodarowania obszaru leśnego Wola Justowska ustanawia się Komisję, złożoną z 20-tu radców miejskich, jednego delegata Wydziału Wielkiego i jednego delegata Dyrekcji Kasy Oszczędności miasta Krakowa, z wezwaniem do przedłożenia Radzie miasta odpowiednich wniosków w ciągu trzech miesięcy.

---

28. NADZWYCZAJNA KOMISJA OSZCZĘDNOŚCIOWA

(uchwała Rady miasta z 4 lutego 1924 L. 2195/24).

Art. 1.

Komisja oszczędnościowa składa się z 12 członków, których z grona Radców miejskich delegują kluby radzieckie w stosunku do swej siły liczebnej. Do powzięcia uchwał wymagany jest komplet 7 członków.

Uchwały zapadają większością głosów.

Art. 2.

Ustalona przez kluby radzieckie lista członków Komisji będzie przedłożona Radzie miejskiej do uchwalenia.

Art. 3.

Komisji przewodniczy Prezydent, lub jeden z Wiceprezydentów przez niego wyznaczony.

Art. 4.

Posiedzenie Komisji oszczędnościowej zwołuje Przewodniczący z urzędu, lub na żądanie przynajmniej 5 członków. Na żądanie Komisji przydzieli Prezydent referenta z grona urzędników.

Art. 5.

Komisja może opracować dla siebie regulamin czynności.

Art. 6.

Celem Komisji jest opracowanie wniosków w przedmiocie przeprowadzenia koniecznych oszczędności w administracji gminnej, w zakładach, przedsiębiorstwach i instytucjach miejskich, jak również w przedmiocie reorganizacji tychże i uproszczeniu urzędowania.

Art. 7.

Komisji oszczędnościowej przysługuje prawo badania pod względem administracyjnym i finansowym ustroju administracyjnego i zakresu działania wszystkich urzędów, zakładów, instytucji i przedsiębiorstw miejskich, a to bądź w komplecie, bądź przez wyłonienie z swego grona delegacji. O każdem badaniu zawiadomi przewodniczący Prezydenta miasta, który wyda potrzebne w danym wypadku zarządzenia. Przewodniczący Komisji ma prawo z urzędu brać udział w badaniach i dochodzeniach Komisji.

Art. 8.

Komisja ma prawo przydzielania referatów w poszczególnych działach administracji gminnej swoim członkom. Przedłożone przez tychże sprawozdania i wnioski rozpatrywane są na plenum. Na posiedzeniach, dotyczących omówienia pewnych działów może Prezydent delegować do udzielenia wyjaśnień naczelników odnośnych urzędów, względnie dyrektorów dotyczących zakładów, instytucji i przedsiębiorstw. Komisja może zażądać również w pewnych przedmiotach pisemnych sprawozdań.

Art. 9.

Decyzje Komisji Oszczędnościowej otrzymują moc obowiązującą z chwilą wyrażenia zgody Prezydenta miasta. W razie różnicy zdań przedłoży Prezydent sprawę do rozstrzygnięcia Radzie miejskiej.

Art. 10.

Komisja przedkłada sprawozdania co kwartał Radzie miejskiej.

Najpóźniej w trzy miesiące po wygaśnięciu mandatu złoży Komisja Radzie miasta sprawozdanie ze swych czynności. Treść

powyższego sprawozdania poda Komisja na miesiąc przed terminem złożenia tego Radzie miejskiej do wiadomości Prezydenta miasta.

---

29. KOMISJA KOLEJOWA

(uchwała Rady m. z 5 października 1923 r. L. 2780/23 I a).

I. Ustanawia się Komisję kolejową dla spraw kolejowych Gminy miasta Krakowa.

II. Do Komisji kolejowej powołuje się pp. radców miejskich, którzy są czynnymi, lub emerytowanymi funkcjonarjuszami kolejowymi, lub członkami Rad kolejowych.

---

30. KOMISJA DLA SPRAW REFORMY ROLNEJ

(uchw. Rady m. z 20 listopada 1920 r. L. 4760/20 I a).

Do rozpatrywania spraw, wyłaniających się z ustawy o wykonywaniu reformy rolnej z 15 lipca 1920 Nr. 70 poz. 462 Dz. U. R. P. w związku z interesami miasta Krakowa wybiera się Komisję złożoną z Prezydenta miasta, względnie tegoż zastępcy, oraz z 6 członków Rady miejskiej.

---

31. KOMISJA DLA SPRAW AWANSOWYCH

(uchwała Rady m. z dnia 19/XII 1918 L. 4161/18 prez.).

§ 1.

Dla rozpatrzenia wniosków awansowych, przedkładanych wedle § 60 statutu miejskiego Radzie miasta przez Prezydenta, deleguje Rada po myśli § 82 statutu miejskiego Komisję, złożoną z 10 członków.

§ 2.

Wybór Komisji dokonywa się zwykłą większością głosów. W razie równości rozstrzyga o wyborze los. Mandat członków

Komisji trwa 3 lata. Na miejsce ubyłych należy dodatkowy wybór przeprowadzić.

§ 3.

Komisji przewodniczy Prezydent miasta, członkami jej z urzędu są wszyscy wiceprezydenci miasta i dyrektor Magistratu, ostatni jednakże z głosem doradczym.

§ 4.

Referentem Komisji jest dyrektor Magistratu, Komisja może przydzielić referat poszczególnych spraw jednemu z członków, może również dla udzielenia wyjaśnień zaprosić kierowników odnośnych Wydziałów, Biur i Urzędów Magistratu.

§ 5.

Posiedzenia Komisji odbywają się w miarę potrzeby. Zwołuje je Prezydent miasta.

§ 6.

Do powzięcia uchwał konieczną jest obecność conajmniej 3 członków, nie licząc przewodniczącego. Uchwały zapadają większością głosów. W razie równości decyduje głos przewodniczącego.

---

32. ZMIANA

postanowień § 3 ust. 1 i 8 ust. 6 statutu Komisji sanitarnej miasta Krakowa.

Rozporządzenie

Namiestnictwa galicyjskiego z dnia 12 marca 1919 r. L. VII a. 3825, którem w porozumieniu z Wydziałem krajowym zmienia się § 3, ustęp 1 i § 8, ustęp 6 statutu Komisji sanitarnej miasta Krakowa, wydanego rozporządzeniem Namiestnictwa z dnia 24 lipca 1893 r. L. 46776 dz. u. kraj. Nr. 43.

Na podstawie § 26 ustawy krajowej z dnia 2 lutego 1391 Dz. u. k. r. Nr. 17 Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym po wysłuchaniu wniosków Prezydenta miasta i Rady miejskiej król. stoł. miasta Krakowa, po zasięgnięciu opinji krajowej Rady zdrowia, postanawia co następuje:

Art. 1.

Postanowienia § 3 ustęp 1 i § 8 ustęp 6 statutu Komisji sanitarnej miasta Krakowa, wydanego rozporządzeniem Namiestnictwa z dnia 24 lipca 1893 L. 46676 Dz. ust. kraj. Nr. 43 przestają obowiązywać i mają odtąd brzmieć, jak następuje:

§ 3, ustęp pierwszy:

Komisja sanitarna składa się z 14 członków, wybranych przez Radę miasta w połowie ze swego grona, a w połowie ze znawców, zamieszkałych w gminie. Za znawców uważać należy osoby, mające ze swego stanowiska, lub zawodu styczność z hygjeną publiczną.

§ 8, ustęp szósty:

Do ważności uchwał potrzebną jest obecność przynajmniej pięciu członków oprócz przewodniczącego. Uchwały zapadają większością głosów obecnych.

Art. 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w części urzędowej „Gazety lwowskiej".

Lwów, dnia 12 marca 1919 r.

Wiceprezydent Namiestnictwa:
Grodzicki w. r.

---

33. SĄD HONOROWY RADY MIEJSKIEJ.

I.

Członkowie Krakowskiej Rady miejskiej, obecni na posiedzeniu w dniu 30/III 1920 uchwalają wybrać ze swego grona Sąd honorowy, którego czynności określa równocześnie uchwalony regulamin i postanawiają poddać się bezwarunkowo jego orzeczeniom z tą uwagą, iż nieobecni na dzisiejszem posiedzeniu członkowie Rady zostaną bezzwłocznie wezwani do pisemnego poddania się uchwałom, dotyczącym tegoż Sądu honorowego. (L. 1278/20 prez.).

II.

Regulamin Sądu honorowego Rady miejskiej.

A) Właściwość Sądu honorowego.

Art. I.

Sąd honorowy działa w następujących przypadkach: a) gdy między członkami Rady wyniknie spór na tle stosunków gminnych i dojdzie do obrazy czci (sprawy honorowe); b) gdy przeciw członkowi Rady podniesione zostaną publicznie, lub prywatnie zarzuty, czci jego uwłaczające.

Art. II.

Sąd honorowy orzeka: a) w sprawach w art. I. a wyszczególnionych na żądanie jednego z interesowanych członków Rady; b) w sprawach w art. I. b na żądanie: 1) Prezydjum miasta, 2) któregokolwiek z członków Rady, 3) tego członka Rady, przeciwko któremu zarzuty podniesione zostały, 4) na żądanie każdej osoby prywatnej, która z powodu hańbiącej działalności odnośnego członka Rady poniosła szkodę.

Art. III.

W wypadku art. II. b. 4. Sąd honorowy działa tylko wtedy, jeżeli żądanie osoby prywatnej poprze oskarżyciel tegoż Sądu.

B) Skład Sądu honorowego.

Art. IV.

W skład Sądu honorowego wchodzi: a) przewodniczący Sądu i jego zastępca, b) dwunastu radców miejskich w charakterze członków i c) sześciu w charakterze ich zastępców. Wybiera ich Rada miejska zwykłą większością głosów na lat trzy, względnie do końca kadencji Rady.

Art. V.

Wybrany przez Radę miejską członek, lub zastępca Sądu honorowego może żądać zwolnienia od tych obowiązków tylko z bardzo ważnych przyczyn. Decyduje o nich Prezydjum miasta, które też w danym razie zarządza natychmiast wybór nowego członka, względnie powołuje zastępcę w miejsce ustępującego.

C) Postępowanie w sprawach honorowych.

Art. VI.

W sprawach objętych art. I. a orzeka Sąd honorowy w obecności przewodniczącego, lub jego zastępcy i czterech członków. Powołuje ich przewodniczący z pośród członków Sądu honorowego, lub ich zastępców zupełnie dowolnie, o ile interesowani nie wskażą sami z pośród nich po 2 arbitrów.

W tym składzie obraduje Sąd honorowy nie krępowany żadnymi formami, a orzeka zwykłą większością głosów. W razie równości rozstrzyga to zdanie, do którego przystąpi przewodniczący.

D) Postępowanie w sprawach dyscyplinarnych.

Art. VII.

Gdy sprawa z art. I. b wpłynie do Sądu honorowego, wyznacza przewodniczący dla niej z pośród członków Sądu honorowego oskarżyciela i sprawozdawcę i zarządza dochodzenia, a to w wypadkach art. II. b 1 do 3 bezpośrednio, zaś w wypadku art. II. b. 4 po stosownem oświadczeniu się oskarżyciela (art. II).

O powyższem zarządzeniu uwiadamia przewodniczący równocześnie stronę.

Art. VIII.

Dochodzenia prowadzi sprawozdawca, dążąc do możliwie zupełnego wyświetlenia prawdy i do zebrania wszelkich materjałów, które mogą być potrzebne do wydania orzeczenia, względnie do zaniechania sprawy, ma on uwzględniać przytem wnioski oskarżyciela i tego radcy, o którego cześć chodzi.

O przesłuchaniu świadków i ewentualne dostarczenie aktów odnosi się sprawozdawca za pośrednictwem przewodniczącego do właściwych sądów zwyczajnych.

Odnośnie do sposobu prowadzenia dochodzeń i środków dowodowych obowiązuje reguła, że powinny być stosowane wszystkie do celu prowadzące, a znane w sądowem postępowaniu karnem sposoby, o ile rzeczywiście w danym wypadku zastosować się dadzą.

Przy przesłuchaniu świadków może być obecny i oskarżyciel i strona, względnie jej pełnomocnik, obaj mają prawo stawiania świadkowi pytań.

Art. IX.

O ukończeniu dochodzeń zawiadamia sprawozdawca oskarżyciela i stronę i o ile żaden z nich ich uzupełnienia nie zażąda, przedkłada przewodniczącemu akta sprawy, do których wgląd mają zawsze tak oskarżyciel, jak i interesowany, ten ostatni atoli tylko w obecności sprawozdawcy.

Art. X.

Po przedłożeniu aktów przez sprawozdawcę przewodniczący zaprasza tegoż, a nadto oskarżyciela i 2 dalszych członków Sądu honorowego na posiedzenie tajne, na którem po wysłuchaniu sprawozdawcy i oskarżyciela powzięta zostaje uchwała, czy sprawa ma być rozpatrywaną na rozprawie głównej, czy też zaniechaną. Do powzięcia uchwały na zaniechanie wymaganą jest jednomyślność wszystkich biorących udział w posiedzeniu.

Art. XI.

W sprawach niezaniechanych wyznacza przewodniczący po przedłożeniu mu na piśmie tenoru oskarżenia przez oskarżyciela, termin do rozprawy w ten sposób, by odnośne zaproszenie mogło być doręczone wszystkim interesowanym, conajmniej na 5 dni naprzód.

Art. XII.

Rozprawa odbywa się ustnie i tajnie z tym wyjątkiem, że radcy miejscy mogą być na niej obecni.

Do ważności rozprawy, powzięcia na niej uchwał i wydania wyroku wymaganą jest obecność przewodniczącego, oskarżyciela, sprawozdawcy, oraz 6 członków Sądu honorowego.

Art. XIII.

Oprócz osób, potrzebnych do wymaganego art. XII. kompletu, przewodniczący zaprasza na rozprawę stronę, świadków i ewentualnie znawców i zawiadamia o niej Radę m. do rąk Prezydenta. Co do świadków, znawców i innych środków dowodowych stosuje się przewodniczący do wniosków oskarżyciela i strony; nie uwłacza to prawu jego swobodnego decydowania o środkach dowodowych, jakie sam za potrzebne uzna, choćby wnioskami oskarżyciela i strony objęte nie były.

Art. XIV.

Rozprawę otwiera przewodniczący stwierdzeniem kompletu, poczem udziela głosu sprawozdawcy do treściwego przedstawienia sprawy.

Po jego wysłuchaniu następuje przesłuchanie strony, ewentualnych świadków, znawców, względnie odczytanie ich zeznań o ile na rozprawę nie przybyli i odczytanie wszelkich innych materjałów dowodowych.

Art. XV.

Po ukończeniu postępowania dowodowego, gdy ani oskarżyciel, ani też strona żadnych wniosków co do jego uzupełnienia nie stawiają, przewodniczący zamyka rozprawę i udziela głosu najpierw oskarżycielowi do poparcia oskarżenia, a następnie stronie, względnie przybranemu przez nią obrońcy do wygłoszenia obrony.

Art. XVI.

Po ich wywodach wydaje Sąd honorowy swe orzeczenie w nieobecności oskarżyciela, strony i wszystkich innych osób nie wchodzących w skład urzędującego Sądu. Głosowanie nad niem odbywa się kolejno według alfabetu; sprawozdawca udziału w niem nie bierze.

Art. XVII.

Wnioski dowodowe, lub odwodowe uczynione dopiero w toku rozprawy załatwia Sąd honorowy głosowaniem w sposób w poprzednim ustępie podany.

Niestawienie się świadka, który swego niejawienia się na rozprawie nie usprawiedliwił, nie może być przeszkodą w zamknięciu rozprawy.

Art. XVIII.

Protokół rozprawy spisuje urzędnik, przez Prezydjum miasta wyznaczony, który też spełnia wszystkie czynności manipulacyjne Sądu honorowego.

Art. XIX.

Wyrok wraz z motywami wypracowany przez sprawozdawcę i podpisany przez niego, oraz przez przewodniczącego kierującego rozprawą, doręcza się stronie, oraz prezydentowi miasta, który go na tajnem posiedzeniu Rady odczytuje.

Wyrok Sądu honorowego może orzekać jedynie, że na podstawie zebranych i przeprowadzonych środków dowodowych *a)* uznaje się podniesione przeciw odnośnemu radcy zarzuty za uzasadnione, lub też *b)* za nieuzasadnione.

Art. XX.

Przeciwko wyrokowi niema żadnych środków odwołania.

W wypadkach zasądzenia służy stronie atoli prawo żądania wznowienia postępowania z powodu nowych środków dowodowych, o których przedtem wiadomości nie miała.

O dopuszczalności wznowienia rozstrzyga Sąd honorowy, zachowując takie same przepisy, jakie obowiązują przy zaniechaniu sprawy, z tą zmianą, że do powzięcia uchwały na wznowienie wystarcza zwykła większość głosów.

Art. XXI.

Członek Sądu honorowego, nie mogący przybyć na rozprawę, winien o tem uwiadomić przewodniczącego na 3 (trzy) dni przed rozprawą.

Art. XXII.

Stronie i oskarżycielowi służy prawo wyłączenia od uczestnictwa w Sądzie tych członków Sądu, względnie zastępców, co do których zachodzą następujące przyczyny:

a) że łączy ich ze stroną, lub poszkodowanym stosunek pokrewieństwa, lub powinowactwa bez względu na jego stopień;

b) że z powodu czynu, stronie zarzuconego, sami ponieśli szkodę.

Wniosek na wyłączenie winna strona uczynić w ciągu pięciu dni od chwili, kiedy otrzyma zawiadomienie z art. VII., zaś oskarżyciel w pięć dni od chwili powołania go przez przewodniczącego do objęcia czynności oskarżyciela.

Wnioskiem powyższym można objąć przewodniczącego, jego zastępcę, oraz członków Sądu honorowego i ich zastępców, bez względu na to, czy i w jakim charakterze zostali już powołani do rozpatrywania danej sprawy dyscyplinarnej.

Art. XXIII.

Wnioski co do wyłączania załatwia przewodniczący na podstawie swobodnego uznania, wyznaczając do danej sprawy tych członków Sądu honorowego, lub ich zastępców, którzy

wnioskiem na wyłączenie objęci nie byli, względnie, których mimo wniosku nie wyłączył, zapraszając w miejsce wyłączonych innych członków, a w miarę potrzeby zastępców.

Art. XXIV.

Członkowie Sądu honorowego, lub ich zastępcy, przeciwko którym toczy się przed Sądem honorowym dochodzenie, nie mogą aż do ukończenia swej sprawy z wynikiem dla siebie pomyślnym, uczestniczyć w żadnych czynnościach Sądu.

Art. XXV.

Ewentualne koszta znawców i innych środków dowodowych, lub odwodowych pokrywa strona.

Art. XXVI.

Zastępcy członków Sądu honorowego pełnią czynności Sądu tylko w razie, gdy zebranie kompletu z samych członków okaże się niemożliwem. Powołuje ich do udziału w tych czynnościach przewodniczący kolejno i w alfabetycznym porządku.

Zastępca przewodniczącego spełnia funkcje przewodnictwa wtedy, gdy mu je przewodniczący poruczy. Raz oddaną sprawę powinien prowadzić zastępca przewodniczącego aż do jej ukończenia.

Art. XXVII.

Akta spraw ukończonych zostają przechowane w Prezydjum miasta.

O prośbach ich przeglądania rozstrzyga przewodniczący Sądu honorowego.

---

34. DJETY CZŁONKÓW PREZYDJUM MIASTA.

(Uchwała Rady m. z 5 lipca 1918 r.).

Członkom Prezydjum m. przysługuje w razie podróży urzędowych prawo do zwrotu rzeczywiście poniesionych wydatków.

---

35. UPOWAŻNIENIE SEKCJI III. i PREZYDJUM MIASTA W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH SPORÓW SĄDOWYCH.

(Uchwała Rady m. z dnia 29 maja 1923 r. L. 1852/23 I a).

Na podstawie § 82 statutu gm. dla miasta Krakowa:

1) upoważnia się Sekcję prawniczą do załatwienia we własnym zakresie działania spraw dotyczących sporów sądowych

do wysokości wartości, względnie kwoty 80,000.000 (ośmdziesiąt milionów) marek polskich,

2) upoważnia się Prezydenta miasta do załatwienia we własnym zakresie działania spraw, dotyczących sporów sądowych, jeżeli wartość, względnie kwota nie przenosi 10,000.000 (dziesięć miljonów marek polskich).

---

36. ROTA PRZYSIĘGI

CZŁONKÓW PREZYDJUM MIASTA.

(Reskrypt M. S.W. z 26 października 1920 r. L. O. P. 1780/3).

Rotę przysięgi dla urzędników ustaloną rozporządzeniem Rady Ministrów z 22 grudnia 1919 (Monitor Nr. 29 z 27 listopada 1919) można zastosować do zaprzysiężenia PP. Prezydentów m. Lwowa i m. Krakowa, oraz urzędników Magistratów m. Lwowa i m. Krakowa.

Na przyszłość zatem należy przy **zaprzysięganiu urzędników** oraz członków Prezydjum miasta używać poniżej wspomnianej roty [1]).

---

[1]) PROTOKÓŁ

Imię i nazwisko oraz charakter służbowy:

ROTA PRZYSIĘGI.

Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, że na powierzonem mi stanowisku urzędowem przyczyniać się będę w mym zakresie działania ze wszystkich sił do ugruntowania wolności, niepodległości i potęgi Rzeczypospolitej Polskiej, której zawsze wiernie służyć będę; wszystkich obywateli kraju w równem mając zachowaniu, przepisów prawa strzec będę pilnie, obowiązki mego urzędu spełniać gorliwie i sumiennie, polecenia mych przełożonych wykonywać dokładnie, a tajemnicy urzędowej dochowam.

Tak mi Panie Boże dopomóż.

Przysięgę odebrałem:

Przysięgę służbową złożyłem dnia . . . . . 192 . . r. co stwierdzam własnoręcznym podpisem.

37. ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta miasta z dnia 1 października 1920 r. L. 4854/20 prez. w sprawie zniesienia Komisarjatu obwodu IV i utworzenia komisarjatów obwodowych dla dzielnic X—XX.

1. Znosi się Komisarjat obwodu IV, a zastępcom komisarza obwodu IV. przyznaje się prawa samodzielnych komisarzy obwodowych z tem, że tytulatura ich będzie opiewała: Komisarjat (komisarz) obwodu IV. dla dzielnicy . . . .

2. Tworzy się przeto:

1) Komisarjat Obwodu IV. dla Dz. X. (Zakrzówek, i XI. (Dębniki)
2) „ „ „ „ „ XII. (Półwsie Zwierz.) i XIII. Zwierzyniec),
3) „ „ „ „ „ XIV. (Czarna Wieś) XV. (Nowa Wieś) i XVI. (Łobzów),
4) „ „ „ „ „ XVII. (Krowodrza) i XVIII. (Warszawskie),
5) „ „ „ „ „ XIX. (Grzegórzki) i XX. (Dąbie)

Federowicz w. r.

---

38. ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA MIASTA

z dnia 10 grudnia 1923 r. L. 5663/23 prez. w przedmiocie zmiany granic dzielnic XVI. (Łobzów) i XIX. (Piaski.)

Na podstawie ustawy z dnia 26 lipca 1919 r. Nr. 67 poz. 404, Dz. U. R. P. wcielone zostały obszary dworskie do związku gminy, a w szczególności wcielone zostały do Gminy miasta Krakowa obszary dworskie w Łobzowie i Piaskach, a mianowicie byłe obszary dworskie „Folwark Gramatyka“ i „dobra Łobzów“ zostały włączone do gminy katastralnej dzielnicy XVI. (Łobzów), a „Piaski“ do gminy katastralnej dzielnicy XIX. (Grzegórzki).

Prezydent miasta: *Federowicz* w. r.

---

39. ROZPORZĄDZENIE TYMCZASOWEGO ZARZĄDU MIASTA

z dnia 27 grudnia 1924 r. L. 3818/24 praz. w sprawie zmiany granic dzielnic XIX. i XXII.

Tymczasowy Zarząd miasta działając na zasadzie art. 53 stat. gm. w zastępstwie rozwiązanej Rady miejskiej decyzją z dnia 23 grudnia b. r. zatwierdził uchwałę Magistratu z 20 grudnia b. r. zapadłą w przedmiocie przydzielenia części Dzielnicy XX. Dąbie, położonej po prawym brzegu Wisły, a to w szczególności parcel lkat. 180/1, 180/3, 325/1, 331/1, 380/2 do Dz. XXI. Płaszów.

Komisarz Rządu p. o.
Prezydenta stoł. król. m. Krakowa
Wawrausch w. r.

ROZDZIAŁ II.
PRZEPISY SKARBOWE I PODATKOWE.

I. ZASADNICZE PRZEPISY, OKREŚLAJĄCE SKARBOWE PRAWA GMINY.

1. USTAWA

z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

(Dz. U. Rz. P. Nr. 94 poz. 747).

CZĘŚĆ PIERWSZA.

Podatki.

A. PRZEPIS OGÓLNY.

Art. 1.

Uchwały w sprawie pobierania samoistnych podatków komunalnych podlegają zatwierdzeniu władz nadzorczych; natomiast uchwały w sprawie pobierania dodatków komunalnych do podatków państwowych wymagają zatwierdzenia przez władze nadzorcze tylko w wypadku, w art. 11 przewidzianym.

B. POSZCZEGÓLNE PODATKI.

1. Podatki od gruntów i budynków poza obszarem gmin miejskich.

Art. 2.

1. Od gruntów i budynków, położonych poza obszarem gmin miejskich, mogą być pobierane podatki komunalne tylko w postaci dodatków do podatków państwowych od gruntów i budynków.

2. Wyjątek zachodzi co do gruntów i budynków w byłej dzielnicy rosyjskiej, należących do Państwa. Grunty te mogą być obciążone tylko samoistnemi podatkami w wysokości kwot, któremi podobne grunty i budynki w sąsiedztwie są obciążone dodatkami do podatków państwowych.

Art. 3.

1. Z dozwolonego ustawą z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. R. Nr. 65, poz. 505) najwyższego łącznego obciążenia gruntów i budynków, położonych poza obszarem gmin miejskich podatkami komunalnemi (art. 2), korzystać mogą:

A) na obszarze gmin wiejskich:

a) gminy wiejskie do wysokości 40%, w b. dzielnicy austrjackiej do wysokości 60%;

b) powiatowe związki komunalne do wysokości 50%, w b. dzielnicy austrjackiej do wysokości 30%.

B) na obszarach dworskich w b. dzielnicy pruskiej powiatowe związki komunalne do wysokości 90%.

2. Gminy wiejskie w b. dzielnicy rosyjskiej są obowiązane z wpływów z powyższego podatku odstąpić gromadom wiejskim 5% pobranej kwoty, a to na pokrycie wydatków tychże gromad. Podatki, pobierane dotychczas w postaci składek na pokrycie wydatków gromad wiejskich w b. dzielnicy rosyjskiej przewidziane w art. 271 Organizacji Zarządu gubernji Królestwa Polskiego (Zb. Pr. ces. ros. Tom II., wydanie z 1913 r.) uchyla się.

3. Gminy wiejskie mogą przekroczyć normy 40%, względnie 60%, tylko za zgodą wydziału powiatowego. W braku zgody rozstrzyga władza nadzorcza, wskazana w art. 36 i 37. Władza ta decyduje także w razie zarzutu wydziału powiatowego przeciwko uchwalonej przez gminę wiejską normie 40% do 60% i niższej; zarzut może być wniesiony w ciągu dni 14 po otrzymaniu wiadomości urzędowej o uchwale gminnej.

2. Podatek od gruntów na obszarze gmin miejskich.

Art. 4.

1. Podatek komunalny od gruntów, położonych na obszarze gmin miejskich, może być pobierany w postaci dodatku do państwowego podatku gruntowego, albo w postaci samoistnego podatku.

2. Podatkowi komunalnemu od gruntów podlegają także grunty, wolne od państwowego podatku gruntowego. Podatek komunalny od tych gruntów może być pobierany tylko w postaci podatku samoistnego.

3. Grunty, położone na obszarze gmin wiejskich, przyłączonych w całości, lub części po 1 stycznia 1919 r. do gmin miejskich, nie podlegają samoistnemu podatkowi gruntowemu przez przeciąg 10 lat, następujących po roku, w którym nastąpiło przyłączenie.

4. W uchwale związku komunalnego, dotyczącej pobierania samoistnego podatku, mogą być przyjęte jako podstawy wymiaru podatku w obu wypadkach, przewidzianych w poprzednich ustępach: przychód, czynsz najmu, względnie dzierżawy, wartość czynszowa (wartość użytkowa), wartość gruntów według samodzielnej klasyfikacji gminnej, albo też połączenie kilku z tych podstaw.

5. Place budowlane, oraz grunty, które uzyskały charakter placów budowlanych wskutek pociągnięcia linji regulacyjnych ulic i placów miejskich, mogą być opodatkowane na rzecz gmin miesjkich samoistnym podatkiem w silniejszym stopniu także poza granice określone w art. 14 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R.P. Nr. 65, poz. 505) i art. 25 ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 2, poz. 6).

6. Grunty państwowe w gminach miejskich w b. dzielnicy rosyjskiej nie mogą być obciążone samoistnym podatkiem gruntowym powyżej normy, wskazanej w art. 2 ustęp 2.

7. Z dozwolonego ustawą z dnia 15 czerwca 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505) najwyższego łącznego obciążenia gruntów na obszarze gmin miejskich podatkami komunalnemi gminy miejskie niewydzielone mogą korzystać do wysokości 70%, a powiatowe związki komunalne do wysokości 20%, gminy miejskie wydzielone do wysokości 90%.

3. Podatek od kopalń.

Art. 5.

1. Na rzecz związków komunalnych, na których obszarze znajdują się kopalnie węgla, soli, lub ropy naftowej, z wyjątkiem kopalń i żup solnych, będących w zarządzie państwowym, a podlegających monopolowi państwowemu, może być ustanowiony samoistny podatek od kopalń.

2. Podatek wymierzany będzie od ilości wydobytego minerału i nie może przenosić 1% ceny, względnie wartości sprzedażnej. Podatek może być różniczkowany według gatunków minerału (węgiel kamienny i brunatny, ropa borysławsko-tustanowicka i ropa specjalna, sól kamienna i warzonka).

3. Jako cenę, względnie wartość sprzedażną soli należy w rozumieniu niniejszej ustawy uważać cenę, za którą kopalnia odstępuje sól zarządowi monopolowemu.

4. Obowiązane do zapłaty tego podatku są kopalnie minerałów, wymienionych w ustępie 1. Uprawnione do wymiaru i poboru są gminy i powiatowe związki komunalne, na których obszarze znajdują się kopalnie, budowle pomocnicze i inne przynależności.

5. Jeżeli w myśl ustępu poprzedniego jest kilka związków komunalnych współuprawnionych do poboru podatku, wtedy co do wysokości i sposobu pobierania podatku, oraz co do podziału wpływów podatkowych winno nastąpić porozumienie między współuprawnionymi związkami komunalnemi. O ileby porozumienie nie było osiągnięte, sprawę rozstrzyga władza nadzorcza, wskazana w art. 36 p. b. (art. 37). Uchwały, powzięte na podstawie wyniku porozumienia, względnie rozstrzygnięcia władzy nadzorczej, podlegają zatwierdzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

6. Wpływy z podatku winny być użyte wyłącznie na cele inwestycyjne w miejscowościach, w których położone są kopalnie, budowle pomocnicze i inne przynależności kopalni.

4. Podatek od budynków na obszarze gmin miejskich.

Art. 6.

1. Podatek komunalny od budynków, położonych na obszarze gmin miejskich, mogą pobierać tylko gminy miejskie z zastrzeżeniem 10% dla samorządu wojewódzkiego w myśl art. 22.

2. Gminy miejskie w byłych dzielnicach: rosyjskiej i austrjackiej mogą zamiast państwowego podatku od nieruchomości, przekazanego im ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 2, poz. 6), pobierać samoistny podatek od budynków.

3. Przepis art. 4 ustęp 4. stosuje się odpowiednio do podstaw wymiarze samoistnego podatku od budynków. Budynki, nie podlegające państwowemu podatkowi od nieruchomości w myśl art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 2 poz. 6 z 1922 r.), winny być zwolnione od samoistnego podatku.

4. Po upływie terminu, na który państwowy podatek od nieruchomości został gminom miejskim przekazany, gminy te — także w byłej dzielnicy pruskiej — będą miały prawo pobierać podatek od budynków w postaci dodatku do państwowego podatku od nieruchomości, albo w postaci samoistnego podatku, który się wymierza według przepisu, zawartego w ustępie poprzednim.

5. Budynki mieszkalne i gospodarcze, położone na obszarze gmin wiejskich, przyłączonych w całości, lub w części po 1 stycznia 1919 r. do gmin miejskich, mogą być obciążone podatkiem komunalnym od budynków czy to w postaci podatku samoistnego, czy też dodatku do państwowego podatku od nieruchomości (od budynków) tylko do tej wysokości, do której mogłyby być obciążone, gdyby przyłączenie nie nastąpiło. Przepis ten obowiązuje lat pięć po roku, w którym przyłączenie nastąpiło.

6. Przepisy ustawy z dnia 22 września 1922 r. o ulgach dla nowo wznoszonych budynków (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 786) pozostają w mocy.

5. Podatek od lokali.

Art. 7.

1. Przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 2, poz. 6), dotyczące ustanowienia w gminach miejskich podatku od lokali, rozciąga się na obszar byłej dzielnicy pruskiej i na wszystkie gminy wiejskie całej Rzeczypospolitej.

2. Stopa podatku od lokali nie może przekroczyć normy, którą na każdy rok podatkowy oznacza Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

3. Wolne od podatku na rzecz gmin miejskich i wiejskich są wszystkie lokale, zamieszkałe przez inwalidów, wdowy, sieroty tychże, pobierających rentę inwalidzką, oraz emerytów, pobierających wsparcia na starość i niemoc.

4. Oprócz podatków od lokali gminy miejskie i wiejskie mogą pobierać:

a) podatek od części mieszkalnych, które ze względu na swe przeznaczenie, lub w stosunku do liczby osób, zamieszku-

jących lokal, uważać należy za zbędne (podatek od zbytku mieszkaniowego);

b) podatek za zajmowanie lokali lub ich części w hotelach, pensjonatach, pokojach umeblowanych, gospodach, zajazdach lub domach noclegowych (podatek hotelowy).

5. Podatek hotelowy obciąża osoby, korzystające z lokali lub ich części. Do ściągania podatku tego obowiązany jest właściciel przedsiębiorstwa hotelowego, który odpowiada za wpływ podatku.

6. Podatek od przemysłu i handlu.

Art. 3.

1. Podatek komunalny od przemysłu i handlu może być pobierany tylko w postaci dodatku do państwowego podatku przemysłowego bez względu na formę, w której według art. 7—9 ustawy z dnia 14 maja 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 412), podatek państwowy jest opłacany. Dodatek będzie pobierany także od przedpłaty, uiszczanej przy nabyciu świadectw przemysłowych.

2. Sposób opodatkowania przedsiębiorstw, wymienionych w ustępach 1, 2, 8 i 9 art. 3 wspomnianej ustawy z dnia 14 maja 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 412), określa ustęp drugi art. 119 powołanej ustawy.

3. Dodatek z potrąceniem 10%-owego udziału dla samorządu wojewódzkiego (art. 22) przypada:

a) gminom miejskim — od przedsiębiorstw i zajęć, wykonywanych na obszarze tych gmin;

b) powiatowym związkom komunalnym — od przedsiębiorstw i zajęć, wykonywanych poza obszarem gmin miejskich. Powiatowe związki komunalne są jednak obowiązane tym gminom wiejskim, na których obszarze wykonywane są przedsiębiorstwa i zajęcia, wymienione w ustępie 1 i 2 niniejszego artykułu, wypłacić połowę, a w byłej dzielnicy austrjackiej $^3/_4$ sumy, pobranej w odnośnych gminach tytułem dodatków komunalnych do podatku przemysłowego od tych przedsiębiorstw i zajęć, a to w ciągu dni 14 po otrzymaniu dodatków.

7. Podatek dochodowy.

Art. 9.

1. W byłych dzielnicach rosyjskiej i austrjackiej otrzymują gminy miejskie udział 30%, a m. st. Warszawa udział 40% we wpływach z państwowego podatku dochodowego, przypisanego w tychże gminach, powiatowe zaś związki komunalne udział 30% we wpływach z państwowego podatku dochodowego, przypisanego w gminach wiejskich.

2. W byłej dzielnicy pruskiej otrzymują gminy miejskie udział 30% we wpływach z państwowego podatku dochodowego, przypadającego na gminy miejskie, a powiatowe związki komunalne udział 30% we wpływach z państwowego podatku dochodowego, przypadającego na gminy wiejskie i obszary dworskie.

3. Postanowienia ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 521), dotyczące dodatków do państwowego podatku dochodowego na rzecz związków komunalnych w b. dzielnicy pruskiej pozostają bez zmiany.

8. Podatek od spożycia, zużycia, względnie produkcji.

Art. 10.

1. Do wszystkich państwowych podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji, z wyjątkiem podatku od węgla, olejów mineralnych, soli i cukru oraz podatku, wymienionego w art. 11, i łącznie z temi podatkami pobierany będzie dodatek na rzecz związków komunalnych.

2. Dodatek ten wynosi 30% podatku od spirytusu i wyrobów wódczanych, wina i win musujących oraz od piwa, a 15% państwowego podatku od innych przedmiotów.

3. Wpływy z tego dodatku przypadają miejskim i powiatowym związkom komunalnym, a to pierwszym w stosunku 60%, drugim zaś w stosunku 40% ogólnej sumy wpływów z tego źródła. Podstawę rozdziału między gminy miejskie stanowi procentowa średnia arytmetyczna, ustalona na podstawie liczby mieszkańców w poszczególnych gminach miejskich i podatku przemysłowego, przypisanego na ich terenie za rok, po-

przedzający rozdział, a pomiędzy powiatowe związki komunalne — liczba mieszkańców w poszczególnych powiatach z wyłączeniem gmin miejskich.

4. Powiatowe związki komunalne są obowiązane wypłacić z otrzymanych sum 1/3 część gminom wiejskim, zaś w byłej dzielnicy austrjackiej 2/3 części. Sumy te rozdzielają się między gminy wiejskie według stosunku liczby mieszkańców gmin wiejskich do liczby mieszkańców powiatu z wyłączeniem gmin miejskich, a gminy wiejskie obowiązane są użyć ich na cele inwestycyjne, oraz na cele konserwacji urządzeń i zarządów gminnych.

5. Liczbę mieszkańców określa się według ostatniego urzędowego spisu ludności w całej Rzeczypospolitej. Liczbę mieszkańców w uzdrowiskach, posiadających charakter użyteczności publicznej (ustawa z dnia 23 marca 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 254), ustala się w ten sposób, że do liczby mieszkańców, objętych spisem urzędowym, dolicza się 1/3 część liczby gości sezonowych według urzędowej statystyki komisji uzdrowiskowej za rok poprzedzający.

6. Przedmioty, podlegające państwowym podatkom od spożycia, zużycia, względnie produkcji, nie mogą być obciążone innemi podatkami komunalnemi.

Art. 11.

1) Gminy miejskie na swym obszarze, a powiatowe związki komunalne poza obszarem gmin miejskich, mogą pobierać dodatki do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych, pobieranych na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 879).

2. Dodatki te nie mogą przenosić 100% opłaty państwowej od patentu na wyrób, względnie 200% opłaty państwowej od patentu na sprzedaż trunków i przetworów, wymienionych w poprzednim ustępie, i będą pobierane łącznie z opłatami państwowemi.

3. Uchwały w sprawie pobierania tych dodatków podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

4. Powiatowe związki samorządowe są jednak obowiązane tym gminom wiejskim, na których obszarze wykonywane są

przedsiębiorstwa i zajęcia, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, wypłacić połowę sumy, pobranej w odnośnych gminach tytułem dodatków gminnych do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych, w ciągu dni 14 po otrzymaniu tych dodatków.

Art. 12.

1. Gminom miejskim, które pod koniec czerwca 1923 r. uzyskały zatwierdzenie statutów o poborze samoistnych podatków od towarów przywożonych, lub wywożonych, wolno na ich obszarze pobierać samoistne podatki wyłącznie od towarów, przywożonych drogami żelaznemi, lub wodnemi, a nie podlegających państwowym podatkom od spożycia, zużycia, względnie produkcji i nie stanowiących monopolu państwowego. Podatki te nie mogą przenosić norm, ustalonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

2. Od tego podatku wolne są ładunki, stanowiące własność państwa, lub samorządu terytorjalnego, oraz artykuły, przeznaczone do odbudowy zabudowań mieszkalnych i gospodarczych, zniszczonych wojną.

3. Gminom miejskim wolno pobierać samoistny podatek od oświetlenia elektrycznego i gazowego w lokalach z wyszynkiem alkoholu i w lokalach zabaw, rozrywek i widowisk, a st. m. Warszawie na przeciąg lat 3 od oświetlenia elektrycznego i gazowego wogóle.

9. Opłata od umów o przeniesienie własności nieruchomości.

Art. 13.

1. Opłata komunalna od umów o przeniesienie własności nieruchomości, przewidziana w ustawie z dnia 21 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 785), nie może przewyższać 4% sumy, która służy za podstawę wymiaru opłaty państwowej od tych umów.

2. Opłatę komunalną pobierają samoistnie:

a) gminy miejskie, jeżeli nieruchomość jest położona na obszarze tychże gmin,

b) powiatowe związki komunalne, jeżeli nieruchomość jest położona poza obszarem gmin miejskich; powiatowe związki komunalne są obowiązane przekazać połowę pobranej opłaty tym gminom wiejskim, na których obszarze nieruchomość jest położona; jeżeli powiatowy związek komunalny nie uchwali poboru opłaty, wolno gminom wiejskim uchwalić ją na rzecz swoją do wysokości 2% sumy, która służy za podstawę wymiaru opłaty państwowej od tych umów.

10. Podatek od zaprotestowanych weksli.

Art. 14.

1. Od weksli, przedstawionych do protestu, pobierany będzie przez notarjuszów, względnie inne organy, uprawnione do sporządzania protestów, łącznie z opłatą (należytością) państwową od protestu, podatek komunalny w wysokości $^1/_2$% sumy wekslowej.

2. Podatek ten przypada tej gminie (wiejskiej, lub miejskiej), w której obrębie przedstawiono weksel do protestu, w b. dzielnicy pruskiej powiatowemu związkowi komunalnemu, jeżeli weksel przedstawiono do protestu na obszarze dworskim.

Art. 15.

Podatki komunalne od aktów notarjalnych, sporządzonych w przypadkach nie wymienionych w art. 13, 14 i 16, o ile pobierane są według stawek stałych — uchyla się.

11. Podatek od spadków i darowizn.

Art. 16.

1. Gminy miejskie i wiejskie mogą pobierać samoistny podatek od przedmiotów spadków i darowizn, położonych na ich obszarze, do wysokości 10% państwowego podatku od spadków i darowizn, przypadającego na odnośne przedmioty spadkowe, lub darowane. W b. dzielnicy pruskiej, gdy przedmioty spadkowe (darowane) znajdują się na obszarach dworskich, mogą pobierać podatek od tych przedmiotów powiatowe związki komunalne.

2. Jeżeli przedmioty spadkowe (darowane) znajdują się w obrębie kilku związków komunalnych, to każdy z nich po-

biera podatek w takiej części, jaka odpowiada stosunkowi czystej wartości przedmiotów, znajdujących się w obrębie danego związku komunalnego, do całej podstawy wymiaru.

3. Szczegółowe przepisy o rozdziale dodatku zawierać będzie rozporządzenie wykonawcze, przyczem uwzględnione być winny następujące zasady:

a) majątek ruchomy, otrzymany w drodze spadku (darowizny), uważa się jako położony w miejscu zamieszkania spadkodawcy (darującego); o ile zaś miejsce to znajduje się poza granicami Państwa — w miejscu siedziby władzy, wymierzającej państwowy podatek od spadku (darowizny);

b) długi, z wyjątkiem długów, zabezpieczonych na nieruchomości, uważa się jako ciążące na wszystkich przedmiotach spadkowych w stosunku do ich wartości.

12. Podatek od plakatów i szyldów i podatek od anonsów.

Art. 17.

1. Gminom miejskim wolno pobierać podatek od napisów firmowych i ogłoszeń, bądź umieszczonych na budynkach, słupach, kioskach, lub w podobnych miejscach, bądź rozlepianych, roznoszonych, wyświetlanych, lub rozpowszechnianych w podobny sposób (podatek od plakatów i szyldów), oraz podatek od ogłoszeń, powielanych drukiem, mechanicznie, lub w podobny sposób (podatek od anonsów).

2. Gminom wiejskim wolno pobierać podatek od plakatów i szyldów, oraz podatek od anonsów poza obszarem gmin miejskich.

3. Od podatku są zwolnione ogłoszenia, zamieszczane w czasopismach, wychodzących nie rzadziej, aniżeli w miesięcznych odstępach czasu, ogłoszenia urzędowe, ogłoszenia wyborcze do do reprezentacji publicznych, ogłoszenia o odczytach i zgromadzeniach publicznych, oraz ogłoszenia osób, poszukujących pracy.

4. Bliższy sposób pobierania podatku od plakatów i szyldów i podatku od anonsów określi wzorowy statut podatkowy, który ogłosi Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu w rozporządzeniu wykonawczem.

13. Podatek od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk.

Art. 18.

1. Gminy miejskie winny, gminy zaś wiejskie mogą pobierać podatek od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk.

2. Oprócz podatku od wstępu na wyścigi i podobne widowiska połączone z grą, lub zakładami, wolno pobierać także podatki od stawek gry, lub zakładów i od wygranych.

3. Do przedstawień teatralnych i występów o wyższej wartości artystycznej, lub naukowej, oraz do przedstawień utworów i filmów krajowych winny być stosowane ulgowe stawki podatkowe.

4) Od zawodów i popisów, urządzanych przez towarzystwa sportowe i gimnastyczne, których użyteczność publiczną uzna zarząd gminy, podatek nie może przenosić 10% ceny wstępu.

14. Podatki od prawa polowania.

Art. 19.

1. Od wykonywania prawa polowania na mocy prawa własności gruntu, dzierżawy prawa polowania, lub innego tytułu prawnego wolno gminom wiejskim i miejskim pobierać podatek komunalny; w b. dzielnicy pruskiej mogą powiatowe związki komunalne pobierać taki podatek od prawa polowania, wykonywanego na obszarze dworskim.

2. Najwyższe normy podatku określi dla poszczególnych stref Państwa Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

3. Rozporządzenie wykonawcze może uzależnić wykonywanie prawa polowania od wykazania zapłaty podatku.

15. Inne podatki.

Art. 20.

1. Gminom miejskim na ich obszarze, a powiatowym związkom komunalnym poza obszarem gmin miejskich, wolno pobierać, oprócz podatków, wymienionych w niniejszej ustawie, samoistne podatki, obciążające inne źródła, nie wymienione w niniejszej ustawie, z uwzględnieniem art. 21.

2. Władzą nadzorczą, właściwą do zatwierdzenia uchwał w sprawie pobierania tych podatków, jest Minister Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

3. Minister Spraw Wewnętrznych może w porozumieniu z Ministrem Skarbu przelać swe prawo zatwierdzania komunalnych uchwał podatkowych, odpowiadających wzorowym statutom, na władze nadzorcze, wskazane w art. 36 i 37.

Art. 21.

1. Podatek od majątku i podatek od kapitałów i rent nie może być pobierany na rzecz związków komunalnych.

2. Źródeł, które są obciążone podatkami, wymienionemi w tej ustawie, nie wolno ponownie obciążać samoistnemi podatkami z wyłączeniem podatków, przeznaczonych na ściśle określone inwestycyjne cele, pobieranych w wyjątkowych wypadkach przez oznaczony okres czasu, a nie przenoszących 50% podatków komunalnych, dopuszczonych niniejszą ustawą, czy to w postaci samoistnych podatków, czy też w postaci dodatków do podatków państwowych.

3. Również nie mogą być pobierane na rzecz związków komunalnych podatki od posiadania przedmiotów majątkowych, z wyjątkiem podatku od posiadania przedmiotów zbytku, służących do osobistego użytku (samochodów, ekwipaży, wierzchowców i t. d.)

C. UDZIAŁ SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO W ŹRÓDŁACH PODATKOWYCH ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH.

Art. 22.

Samorządowi wojewódzkiemu zastrzega się prawo korzystania z najwyższego dozwolonego obciążenia gruntów, budynków, oraz przemysłu i handlu podatkami komunalnemi (art. 3, 4, 6 i 8) do wysokości 10%.

Art. 23.

Aż do wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego pobory, określone w art. 22, przypadają:

a) w b. dzielnicy rosyjskiej powiatowym związkom komunalnym i gminom miejskim, wydzielonym z powiatowych związków komunalnych, na pokrycie wydatków, które w myśl art. 2 ustawy z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 829) obciążać mają samorząd wojewódzki;

b) w b. dzielnicy austrjackiej na pokrycie wydatków, połączonych ze spełnianiem zadań, przewidzianych w ustawie z dn. 30 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 61).

Art. 24.

1. Postanowienia, zawarte w art. 22, nie będą miały zastosowania w b. dzielnicy pruskiej aż do wprowadzenia tamże samorządu wojewódzkiego w życie. Aż do tego czasu pobory, określone w art. 22, przypadać będą gminom miejskim na ich obszarze, a powiatowym związkom komunalnym poza obszarem gmin miejskich.

2. Do pokrycia krajowych podatków bezpośrednich są obowiązane gminy miejskie i powiatowe związki komunalne.

3. Podstawę rozkładu podatków krajowych na gminy miejskie i powiatowe związki komunalne stanowią sumy katastralnego wymiaru państwowych podatków: gruntowego i budynkowego, służących za podstawę poboru dodatków komunalnych w gminach miejskich i powiatowych związkach komunalnych. Rozkład winien być dokonany według stanu państwowych podatków: gruntowego i budynkowego w dniu 1 lipca roku, poprzedzającego rok rachunkowy krajowych związków komunalnych.

4. Krajowe związki komunalne mogą uchwalić odmienną podstawę rozkładu podatków. Uchwała podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

5. Uchwała sejmiku krajowego w sprawie poboru podatków w sumie, przewyższającej 10.000-krotną sumę katastralnego wymiaru państwowych podatków: gruntowego i budynkowego, podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

6. W §§ 27, 28, 29 i 33 ustawy o daninach powiatowych i prowincjonalnych z dnia 23 kwietnia 1906 r. (Zbiór ustaw pruskich str. 159) zastępuje się słowa „powiatowy“ i „powiaty wiejskie i miejskie“ przez słowa „gminy miejskie i powiatowe związki komunalne“.

Podatek wojewódzki od wyszynku i drobnej sprzedaży trunków.

Art. 25.

1. Na rzecz samorządu wojewódzkiego pobierać się będzie od 1 stycznia 1924 r. obok państwowego podatku przemysło-

wego i komunalnych dodatków do tego podatku, przewidzianych w art. 8, osobny podatek wojewódzki w wysokości 3% od obrotu trunkami w wyszynku i w drobnej sprzedaży trunków.

2. Za wyszynk i drobną sprzedaż trunków należy uważać w rozumieniu niniejszej ustawy:

a) sprzedaż spirytusu, wyrobów wódczanych, wina, półwina, wina sztucznego, wina owocowego, moszczu owocowego, miodu, napojów miodowych i piwa do spożycia w lokalu przedsiębiorstwa,

b) sprzedaż trunków, wymienionych pod a), bezpośrednio spożywcom, jednak nie do spożycia w lokalu przedsiębiorstwa, w naczyniach otwartych lub zamkniętych w sposób, w handlu nie używany, a to w ilościach poniżej 25 litrów spirytusu i wyrobów wódczanych, a poniżej 50 litrów innych trunków,

c) sprzedaż trunków, wymienionych pod a), bezpośrednio spożywcom, jednak nie do spożycia w lokalu przedsiębiorstwa, w naczyniach zamkniętych sposobem, w handlu używanym, a to w ilościach poniżej 10 litrów piwa, względnie poniżej 50 litrów innych trunków.

3. Wymiaru i poboru podatków, oraz wymiaru kar pieniężnych, w wypadkach, przewidzianych w art. 65 i 67, dokonywać będą na rzecz samorządu wojewódzkiego na obszarze gmin miejskich zarządy tychże gmin, poza ich obszarem — wydziały powiatowe. Tytułem zwrotu kosztów za wspomniane czynności mogą gminy miejskie, względnie powiatowe związki komunalne, pobierać 10% sum, wypłaconych samorządowi wojewódzkiemu z tytułu podatku i kar pieniężnych.

4. Przy wymiarze podatku mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 maja 1923 r. w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 412). Rozporządzenie wykonawcze ustali postępowanie przy wymiarze i poborze podatku, oraz określi sposób mianowania członków i skład komisji szacunkowych i odwoławczych, powołanych do współdziałania przy wymiarze podatku.

5. Aż do wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego podatek, określony w ustępie 1, pobierany będzie na rzecz Skarbu Państwa w b. dzielnicy rosyjskiej; na rzecz Skarbu Państwa na pokrycie wydatków w b. dzielnicy austrjackiej —

połączonych za spełnieniem zadań, przewidzianych w ustawie z dn. 30 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 61), a w b. dzielnicy pruskiej na rzecz krajowych związków komunalnych na rachunek dotacyj, wymienionych w art 35 ust. 2.

6. Ustawę z dnia 20 grudnia 1905 r. o pobieraniu na obszarze b. Galicji opłat szynkarskich (Dz. Ust. Kr. z 1906 r. Nr. 11) oraz ustawę z dnia 13 lutego 1903 r. o pobieraniu na tymże obszarze opłaty konsumpcyjnej od piwa (Dz. Ust. Kr. Nr. 24), jak wreszcie ustawę z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 831) uchyla się z dniem 31 grudnia 1923 r.

D. PODZIAŁ WPŁYWÓW Z PODATKÓW MIĘDZY WSPÓŁUPRAWNIONE ZWIĄZKI KOMUNALNE.

Art. 26.

O ile niniejsza ustawa nie wskazuje sposobu obliczenia udziałów kilku współuprawnionych związków komunalnych we wpływach z poszczególnych podatków, Minister spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu wyda w rozporządzeniu wykonawczem szczegółowe przepisy o obliczaniu tych udziałów.

2. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu wyda w rozporządzeniu wykonawczem także przepisy, zmierzające do zapobieżenia wielokrotnemu opodatkowaniu płatników na rzecz związków komunalnych.

CZĘŚĆ DRUGA.

Opłaty i specjalne dopłaty.

A. OPŁATY.

Art. 27.

1. Związki komunalne winny pobierać opłaty za używanie komunalnych urządzeń i zakładów dobra publicznego, zaś mogą je pobierać za czynności i poświadczenia urzędowe organów komunalnych (opłaty administracyjne).

2. Uchwały w przedmiocie pobierania powyższych opłat nie podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

3. Władza nadzorcza może jednak żądać w każdym czasie zmiany, lub zniesienia uchwał, dotyczących opłat w niniejszym artykule w ustępie 1 w zdaniu drugiem wymienionych,

gdyby się okazało, że opłaty administracyjne są niewspółmiernie wysokie w stosunku do kosztów utrzymania tej gałęzi zarządu komunalnego, za której czynności opłaty są pobierane

Art. 28.

1. Przedsiębiorstwa komunalne mają być w ten sposób administrowane, ażeby dochody z nich uzyskane pokrywały conajmniej koszty eksploatacji łącznie z oprocentowaniem i amortyzacją kapitału zakładowego.

2. Uchwały w przedmiocie pobierania opłat za używanie przedsiębiorstw komunalnych, względnie cen za dostarczone przez nie przedmioty, nie podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej. Jeżeli atoli te opłaty (ceny) nie pokrywają kosztów łącznie z oprocentowaniem i amortyzacją kapitału zakładowego władza nadzorcza może w takim wypadku nakazać podwyższenie opłat (cen).

Art. 29.

1. Związkom komunalnym wolno celem uzyskania funduszów obrotowych na utrzymanie komunalnych urządzeń i zakładów dobra publicznego, oraz przedsiębiorstw pobierać zaliczki na opłaty (art. 27 i 28) od osób, korzystających z tychże zakładów, urządzeń i przedsiębiorstw.

2. Wysokość zaliczek może być różniczkowana według stopnia zamożności tych osób. W razie udowodnionego ubóstwa zaliczka nie powinna być pobierana.

3. Uchwały w przedmiocie pobierania zaliczek, przewyższających trzykrotną opłatę miesięczną, podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

Art. 30.

1. Przepisy dotyczących ustaw o komunalnych opłatach na cele specjalne pozostają bez zmiany. Pobieranie opłat targowych od artykułów żywności, dostarczanych przez producentów rolnych, jest dozwolone tylko w razie sprzedaży tych artykułów w miejskich halach targowych.

2. Wysokość tych opłat podlega regulacji w myśl art. 68.

3. Uchwały w przedmiocie ustanowienia i zmiany wysokości tych opłat nie podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

B. SPECJALNE OPŁATY.

Art. 31.

1. Związki komunalne winny pobierać na pokrycie kosztów założenia i utrzymania urządzeń i zakładów dobra publicznego specjalne dopłaty od tych właścicieli nieruchomości, przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, którym te urządzenia i zakłady przynoszą szczególne korzyści gospodarcze, lub udogodnienia. Wysokość specjalnej dopłaty winna być stopniowana w stosunku do wartości osiągniętych korzyści gospodarczych, względnie udogodnień.

2. Rozporządzenie wykonawcze określi sposób zawiadomienia płatników o uchwale w sprawie pobierania specjalnych dopłat i oznaczy termin do wniesienia odwołania przeciwko uchwale.

3. Odwołanie, wniesione w terminie, podlega rozstrzygnięciu władzy nadzorczej, wskazanej w art. 36 i 37. Dopóki rozstrzygnięcie nie nastąpi, uchwała nie może być wykonana w stosunku do osoby, która wniosła odwołanie.

4. Związki komunalne mogą na skutek osobnej uchwały nie pobierać specjalnych dopłat, jeżeli pokrycie kosztów założenia i utrzymania urządzeń i zakładów dobra publicznego komunalnemi podatkami, opłatami, lub innemi dochodami jest wskazane w interesie publicznym; uchwała taka podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej (art. 36 i 37).

Art. 32.

1. Na pokrycie kosztów założenia i utrzymania zakładów i urządzeń dobra publicznego mogą krajowe związki komunalne, oraz Tymczasowy Wydział Samorządowy pobierać specjalne dopłaty także od gmin miejskich i powiatowych związków komunalnych, którym te zakłady i urządzenia przynoszą korzyści, lub udogodnienia, a to stosownie do wartości tych korzyści, lub udogodnień.

2. W razie sporu, wyłaniającego się o stosowanie postanowień niniejszego artykułu między związkami komunalnemi, rozstrzyga Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

3. Do specjalnych dopłat stosuje się odpowiednie postanowienia, zawarte w art. 31 ust. 1, 2 i w drugiem zdaniu ustępu 3.

CZĘŚĆ TRZECIA.

Inne źródła dochodowe.

Art. 33.

Uchwały związków komunalnych w sprawie zaciągnięcia pożyczek i objęcia poręki, z wyjątkiem pożyczek, przeznaczonych na czasowe zasilenie funduszów kasowych, wymagają zatwierdzenia władz nadzorczych (art. 36 i 37).

Art. 34.

Powiatowe związki komunalne powinny ze swych dochodów udzielać zapomóg tym gminom wiejskim (w byłej dzielnicy rosyjskiej także gromadom), których dochody, mimo wyzyskania wszystkich źródeł dochodowych, są tak szczupłe, że nie wystarczają na pokrycie wydatków bieżących.

Art. 35.

1. Ustawy, przewidujące dla związków komunalnych dotacje ze Skarbu Państwa, lub z funduszów innych związków komunalnych na określone cele komunalne, lub ustanawiające udział Skarbu Państwa, lub innych związków komunalnych w pokrywaniu wydatków na takie cele, pozostają w mocy.

2. Aż do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego, krajowe związki komunalne w b. dzielnicy pruskiej otrzymują dla spełnienia zadań, przewidzianych w ustawie z dnia 30 kwietnia 1873 r. o dotacji związków prowincjonalnych (Zbiór ustaw pruskich str. 187), w ustawie z dnia 8 lipca 1875 r. w przedmiocie wykonania §§ 5 i 6 powołanej ustawy (Zbiór Ustaw pruskich str. 497) i w ustawie z dnia 2 czerwca 1902 r. w sprawie przekazania związkom prowincjonalnym dalszych rat dotacyjnych (Zbiór Ustaw pruskich str. 167) zamiast kwot, określonych w tych ustawach, tytułem rocznej dotacji ze Skarbu Państwa ryczałtową sumę, równającą się $^2/_5$ częściom zapotrzebowania na pokrycie bieżących wydatków w ramach obecnej działalności krajowych związków komunalnych, jakie się okaże według budżetu po wyzyskaniu wszystkich źródeł dochodowych.

CZĘŚĆ CZWARTA.

Władze nadzorcze i ich postępowanie.

Art. 36.

Władzami nadzorczemi, właściwemi do działania w myśl niniejszej ustawy, o ile ona inaczej nie postanawia, są:

a) w stosunku do gmin wiejskich (w byłej dzielnicy rosyjskiej także do gromad) i gmin miejskich, niewydzielonych z powiatowych związków komunalnych, z wyjątkiem gmin miejskich w byłej dzielnicy pruskiej, małopolskich gmin miejskich, liczących powyżej 15.000 mieszkańców według ostatniego spisu ludności — wydziały powiatowe;

b) w stosunku do gmin miejskich, wydzielonych z powiatowych związków komunalnych, gmin miejskich w byłej dzielnicy pruskiej oraz małopolskich gmin miejskich, wymienionych pod *a)*, z wyjątkiem gmin miejskich, wymienionych pod *c)* i w stosunku do powiatowych związków komunalnych — wydziały wojewódzkie;

c) w stosunku do gminy m. st. Warszawy i gmin miejskich, liczących powyżej 100.000 mieszkańców, oraz w stosunku do krajowych związków komunalnych — Minister Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 37.

1. Aż do wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego władzą nadzorczą, właściwą do działania w miejsce wydziału wojewódzkiego w myśl niniejszej ustawy, jest Minister Spraw Wewnętrznych, działający, z wyjątkiem wypadków przewidzianych w art. 3 ust. 3, w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

2. Minister Spraw Wewnętrznych i Minister Skarbu mogą w obopólnem porozumieniu przekazać swoje uprawnienia w tym zakresie całkowicie, lub częściowo podległym im bezpośrednio władzom państwowym.

Art. 38.

1. Przeciw orzeczeniu władzy nadzorczej służy, o ile ustawa niniejsza inaczej nie postanawia, związkom komunalnym, a w wypadkach, przewidzianych w art. 31, także osobom interesowanym, prawo wniesienia odwołania w ciągu 14 dni po doręczeniu orzeczenia.

2. Władzą, powołaną do rozstrzygania tych odwołań i decydującą ostatecznie, jest:

a) w stosunku do orzeczeń wydziału powiatowego — wydział wojewódzki, przyczem aż do wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego art. 37 ma odpowiednie zastosowanie;

b) w stosunku do orzeczeń wydziału wojewódzkiego — Minister Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

3. Pozatem mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 1 sierpnia 1923 r. w sprawie środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 91 poz. 712), oraz przepisy ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 600).

Art. 39.

1. Uchwała, podlegająca zatwierdzeniu, winna być w ciągu dni piętnastu po jej powzięciu skierowana wraz z danemi, które wskaże rozporządzenie wykonawcze, bezpośrednio do przełożonej władzy nadzorczej. Jeżeli władza ta nie jest właściwa do zatwierdzenia uchwały, obowiązana jest w ciągu dalszych dni siedmiu uchwałę skierować do właściwej władzy nadzorczej, która w dniu otrzymania uchwały wyda poświadczenie odbioru.

2. Jeżeli uchwała jest należycie poparta danemi, wskazanemi w rozporządzeniu wykonawczem, władza nadzorcza wyda swą decyzję w przedmiocie zatwierdzenia w ciągu dalszych trzydziestu dni; w razie braku tych danych zwróci ją w ciągu tygodnia po otrzymaniu uchwały do uzupełnienia.

3. Gdyby władza nadzorcza w powyższych terminach nie doręczyła związkowi komunalnemu zawiadomienia o odmowie zatwierdzenia, ani nie zwróciła mu uchwały do uzupełnienia, uważa się uchwałę z upływem 30 dni po jej otrzymaniu za zatwierdzoną.

4. Za dzień zawiadomienia o decyzji władzy nadzorczej w razie nadania na pocztę, uważa się dzień nadania na pocztę.

Art. 40.

Uchwała zatwierdzona ma moc obowiązującą od dnia jej powzięcia, jeżeli w uchwale, lub w zatwierdzeniu nie jest oznaczony dzień późniejszy.

Art. 41.

Władza nadzorcza może odmówić rozpoznania uchwały nie przedłożonej w terminie, oznaczonym w art. 39 ust. 1.

Art. 42.

O ile według innych ustaw uchwały, związków komunalnych w sprawie pobierania podatków, opłat i dopłat, względnie składek, oraz zaciągania pożyczek podlegają zatwierdzeniu władz nadzorczych, władzami właściwemi do zatwierdzenia tych uchwał są władze nadzorcze, wskazane w art. 36 i 37, przyczem art. 38 — 41 mają odpowiednie zastosowanie.

CZĘŚĆ PIĄTA.

Wymiar i pobór danin komunalnych.

Art. 43.

1. Wymiar i pobór samoistnych podatków komunalnych uskutecznia zarząd związku komunalnego, lub organ, przez ten zarząd upoważniony.

2. Wymiar i pobór dodatków komunalnych do podatków (opłat) państwowych uskutecznia władza, powołana do wymiaru i poboru podatków.

3. Wymiaru i poboru dodatków komunalnych do państwowego podatku dochodowego w byłej dzielnicy pruskiej dokonywa władza komunalna.

4. Za czynności organów, współdziałających przy wymiarze, poborze i ściąganiu komunalnych dodatków do podatków państwowych od gruntów, budynków, przemysłu i handlu (art. 3, 4, 6 i 8), Państwo może pobrać 2% sum, wypłaconych związkom komunalnym z tytułu tych dodatków.

5. Minister Skarbu może związkom komunalnym za ich zgodą poruczyć pobór i ściąganie podatków państwowych w całości, lub w części. Związki komunalne uprawnione są za te czynności pobierać odszkodowanie do wysokości 3% sum, wypłaconych Skarbowi Państwa z tytułu pobranych podatków. Przepisy, obowiązujące w byłej dzielnicy pruskiej w sprawie współdziałania związków komunalnych przy poborze i ściąganiu podatków państwowych, nie ulegają zmianie.

Art. 44.

1. Celem uzyskania podstaw wymiaru samoistnych danin komunalnych, zarząd związku komunalnego lub organ, przez ten zarząd upoważniony, mają prawo:

a) żądać od stron lub ich zastępców prawnych oraz od świadków i znawców, odpowiedzi na określone pytania, w razie zaś wątpliwości co do udzielonych odpowiedzi, żądać od stron lub ich zastępców prawnych przedłożenia ksiąg handlowych i gospodarczych oraz innych dowodów;

b) zwracać się do zarządów innych związków komunalnych, jakoteż do władz państwowych o podanie podstaw opodatkowania, ujawnionych przy wymiarze podatków państwowych i komunalnych.

2. Władze i organy komunalne, zarówno jak i znawcy, winni zachować w tajemnicy okoliczności i dane, które doszły do ich wiadomości przy wykonywaniu wspomnianych czynności.

Art. 45.

1. Aż do ustalenia wysokości dodatku komunalnego na rok bieżący pobiera się dodatek tymczasowo według normy, ustalonej na rok poprzedni.

2. Kwota pobranego tymczasowo dodatku komunalnego będzie zaliczona na jego należność, ostatecznie ustaloną.

Art. 46.

O wymiarze samoistnych podatków komunalnych winien być każdy płatnik zawiadomiony indywidualnie przez doręczenie orzeczenia wymiarowego, o ile ustawy lub statuty podatkowe nie przewidują odmiennego sposobu zawiadomienia.

Art. 47.

W razie poboru dodatku komunalnego do podatków (opłat) państwowych, zarząd związku komunalnego winien normę dodatku podać do wiadomości publicznej przez ogłoszenie w sposób, w danej miejscowości przyjęty. Tak samo winny być ogłoszone uchwały w przedmiocie pobierania samoistnych podatków i opłat.

Art. 48.

1. Przeciwko wymiarowi samoistnych danin komunalnych służy płatnikowi prawo wniesienia odwołania w ciągu czterna-

stu dni do władz nadzorczych za pośrednictwem władzy, która dokonała wymiaru.

2. Termin czternastodniowy biegnie od dnia następnego po zawiadomieniu płatnika o wymiarze podatku, względnie po wezwaniu go do uiszczenia danin innego rodzaju, o ile ustawy lub uchwały o poborze danin nie zawierają odmiennych postanowień.

3. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku terminowego uiszczenia daniny.

4) Władzami, powołanemi do rozstrzygania odwołań i decydującemi ostatecznie, są:

a) w stosunku do gmin wiejskich (w byłej dzielnicy rosyjskiej także gromad) i gmin miejskich, nie wydzielonych z powiatowych związków komunalnych, z wyjątkiem małopolskich gmin miejskich, liczących powyżej 15.000 mieszkańców według ostatniego spisu ludności — wydziały powiatowe;

b) w stosunku do gmin miejskich, z wyjątkiem wydzielonych z powiatowych związków komunalnych oraz małopolskich gmin miejskich, wymienionych pod lit. *a)*, m. stoł. Warszawy, tudzież w stosunku do wydziałów powiatowych — wydziały wojewódzkie, aż do wprowadzenia zaś w życie samorządu wojewódzkiego — Minister Spraw Wewnętrznych, który może przelać swe uprawnienia na bezpośrednio mu podległe władze;

c) w stosunku do m. st. Warszawy — Minister Spraw Wewnętrznych.

5. Poza tem mają zastosowanie przepisy z dnia 1 sierpnia 1923 r. w sprawie środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 91 poz. 712) i przepisy ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 600).

Art. 49.

1. Odrębne odwołania przeciwko wymiarowi dodatków do podatków państwowych są dopuszczalne tylko w razie zaprzeczenia prawa związku komunalnego do pobierania dodatków wogóle lub według stopy, określonej w orzeczeniu wymiarowem. Do takich odwołań stosuje się odpowiednio postanowienia zawarte w art. 48.

2. Poza wypadkiem, wspomnianym w ust. 1, odwołania przeciwko wymiarowi dodatków do podatków winny być wnoszone łącznie z reklamacjami, skargami lub odwołaniami przeciwko wymiarowi podatków państwowych.

Art. 50.

Przepisy o środkach prawnych, służących płatnikom w byłej dzielnicy pruskiej przeciwko pociąganiu ich do opłacania danin komunalnych, pozostają bez zmiany.

Art. 51.

Podwyższenie, zniżenie, uchylenie, odpisanie, odroczenie zapłaty, lub zwrot podatku państwowego pociąga za sobą z mocy samego prawa odpowiednie podwyższenie, zniżenie, uchylenie, odpisanie, odroczenie, zapłatę lub zwrot dodatku komunalnego.

Art. 52.

1. Zwrot dodatków zarządza władza, która pobrała podatki (opłaty) państwowe.

2. O ile kwota dodatku komunalnego, ulegająca zwrotowi, nie będzie mogła być pokryta drogą potrącenia z wpływów, należnych związkowi komunalnemu, przy następnej wypłacie (art. 58), winien związek komunalny dokonać zwrotu na wezwanie w ciągu dni czternastu.

Art. 53.

Art. 51 i 52 nie mają zastosowania w byłej dzielnicy pruskiej, gdy dodatki komunalne do podatków państwowych pobierane są samodzielnie przez związki komunalne. W tych wypadkach obowiązują dotychczasowe przepisy.

Art. 54.

1. Statuty samoistnych danin komunalnych winny ściśle oznaczać terminy płatności tych danin. W braku takiego oznaczenia zapłata winna nastąpić w terminie, ustalonym w orzeczeniu wymiarowem.

2. Dodatki komunalne do podatków państwowych winny być uiszczone równocześnie z podatkami (opłatami) państwowemi. Związki komunalne w byłej dzielnicy pruskiej mogą uchwalić odmienne terminy poboru dodatków, których wymiaru dokonywują samodzielnie.

Art. 55.

1. Nieuiszczone we właściwym terminie samoistne daniny komunalne ściąga zarząd związku komunalnego w drodze egzekucji, do której stosuje się odpowiednio przepisy o egzekucji podatków i opłat państwowych.

2. Powiatowe związki komunalne mogą ściągać podatki albo samodzielnie, albo przy pomocy zarządów gmin miejskich i wiejskich, w byłej dzielnicy pruskiej na obszarach dworskich — przy pomocy przełożonych tych obszarów.

3. Na obszarze byłej dzielnicy austrjackiej nieuiszczone we właściwym terminie samoistne daniny komunalne mogą być ściągane w drodze egzekucji sądowej na podstawie ustawy z 27 maja 1896 r. (austr. Dz. Ust. P. Nr. 79).

4. Przepisy o ściąganiu danin w drodze egzekucji sądowej w byłej dzielnicy rosyjskiej i pruskiej nie ulegają zmianie.

Art. 56.

W razie nieuiszczenia we właściwym terminie danin komunalnych, związki komunalne mogą pobierać odsetki i kary za zwłokę oraz koszty egzekucyjne według przepisów, zawartych w ustawie z dnia 9 marca 1923 r. o karach za zwłokę oraz o kosztach egzekucyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 189).

Art. 57.

Wpłaty na podatki (opłaty) państwowe, do których przypisane są dodatki komunalne, rozkłada się proporcjonalnie na podatki państwowe i dodatki wszystkich związków komunalnych z przynależnemi odsetkami i karami za zwłokę.

Art. 58.

1. Sumy wpływów z dodatków komunalnych do podatków (opłat) państwowych oraz z odsetek i kar za zwłokę z każdego miesiąca będą wypłacone związkom komunalnym, uprawnionym do ich poboru, w najkrótszym czasie — najpóźniej do dni czternastu po upływie miesiąca.

2. Postanowienie, zawarte w ust. 1, stosuje się odpowiednio do komunalnego udziału w państwowym podatku dochodowym.

3. Dodatki do podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji (art. 10), będą przekazywane co dni 15 na rzecz związków komunalnych.

Art. 59.

Przepisy o poborze podatków (opłat) państwowych w szczególności o obowiązku zapłaty, terminie płatności, sposobie przymusowego ściągania z majątku ruchomego i nieruchomego, prawie zastawu na nieruchomości, odpisaniu z powodu niemożności ściągnięcia, przedawnieniu wymiaru i prawa ściągania oraz o prawie pierwszeństwa zastawnego na nieruchomościach — stosuje się odpowiednio do poboru dodatków do tych podatków (opłat) na rzecz związków komunalnych.

Art. 60.

1. Powiatowe związki komunalne w byłej dzielnicy pruskiej pobierają dodatki bezpośrednio od indywidualnych płatników.

2. Postanowienia ustawy o daninach komunalnych z dnia 14 lipca 1893 r. (Zb. Ust. pruskich str. 152), dotyczące komunalnych podatków bezpośrednich, z wyjątkiem przepisów o środkach prawnych, stosuje się odpowiednio do bezpośrednich podatków powiatowych, ze zmianami, wprowadzonemi późniejszemi ustawami, jak również ustawą niniejszą.

3. Płatnikom przysługują środki prawne w myśl § 14 ust. 2 i § 11 ust. 4 i 5 ustawy o daninach powiatowych i prowincjonalnych z dnia 24 kwietnia 1906 r. (Zb. Ust. pruskich str. 159).

Art. 61.

1. Na poczet krajowych podatków bezpośrednich w byłej dzielnicy pruskiej (art. 24) gminy miejskie i powiatowe związki komunalne są obowiązane wpłacać do kasy krajowego związku komunalnego co miesiąc zaliczkę, równającą się $^1/_{10}$ części wpływów, uzyskanych ze wszystkich podatków miejskich i powiatowych w ubiegłym miesiącu kalendarzowym. Zaliczki winny być uiszczone w ciągu czternastu dni po upływie każdego miesiąca kalendarzowego. W przeciwnym razie krajowy związek komunalny będzie mógł sam zastosować względem opieszałych gmin miejskich i powiatowych związków komunalnych środki przymusowe ściągnięcia należności.

2. Celem wykonania nadzoru nad gminami miejskiemi i powiatowemi związkami komunalnemi co do ścisłego spełnienia obowiązku, nałożonego na nie w niniejszym artykule, krajowy związek komunalny może wysyłać swych delegatów, któ-

rym służy prawo badania ksiąg podatkowych oraz dotyczących pism i akt gmin miejskich i powiatowych związków komunalnych.

3. Krajowy związek komunalny może ustanowić zaliczkę w odmiennej wysokości. Uchwała podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

4. Kwoty wpłaconych zaliczek będą potrącone z należności krajowych dodatków do podatków bezpośrednich.

CZĘŚĆ SZÓSTA.

Kary.

Art. 62.

1. Kto w zamiarze uchylenia się od obowiązku płacenia danin komunalnych składa wobec właściwej władzy komunalnej nieprawdziwe lub niezupełne zeznania, albo w tym samym zamiarze odmawia odpowiedzi na określone pytania, albo usuwa przedmioty, podlegające daninom komunalnym, albo przedmiotów takich nie zgłasza do opodatkowania — podlega karze pieniężnej do wysokości 20 krotnej sumy daniny, utraconej lub na utratę narażonej.

2. Kara nie uwalnia płatnika od obowiązku zapłacenia daniny.

3. Współwinny podlega karze narówni ze sprawcą.

Art. 63.

Kto wezwany w charakterze świadka albo znawcy, w zamiarze uwolnienia innej osoby od obowiązku płacenia danin komunalnych, wobec właściwej władzy komunalnej odmawia złożenia zeznania, lub składa fałszywe zeznanie — podlega karze pieniężnej do wysokości 30,000.000 mk.

Art. 64.

Kto jako członek zarządu komunalnego, urzędnik lub funkcjonarjusz komunalny, bez upoważnienia właściwej władzy ujawnia osobom niepowołanym okoliczności i dane, które doszły do jego wiadomości przy wykonywaniu czynności, wymienionych w art. 44, podlega karze aresztu, a w byłej dzielnicy

pruskiej — karze aresztu lub więzienia, na czas do trzech miesięcy i karze pieniężnej w wysokości do 30,000.000 mk. lub jednej z tych kar.

Art. 65.

1. Kary pieniężne za czyny, wymienione w art. 62 i 63, wymierza zarząd związku komunalnego.

2. Jeżeli strona nie zgłosi w ciągu dni czternastu po doręczeniu zawiadomienia o karze ustnie lub pisemnie żądania rozpatrzenia sprawy w drodze sądowej — kara ulega wykonaniu. W razie przeciwnym zarząd związku komunalnego winien sprawę skierować do właściwego sądu powiatowego (pokoju), który wdroży postępowanie karne w myśl ogólnych przepisów

3. Kary pieniężne, nałożone na mocy art. 62 i 64 podlegają egzekucji na równi z daninami komunalnemi i wpływają do kasy związku komunalnego, uprawnionego do poboru daniny.

4. Do orzeczenia w sprawach o czyny, wymienione w art. 64, są wyłącznie właściwe sądy powiatowe (pokoju).

Art. 66.

Karę pieniężną, wymierzoną na mocy art. 62, 63 lub 64. w razie niemożności ściągnięcia zamienia sąd pokoju (powiatowy) na karę pozbawienia wolności na czas do 3 miesięcy.

Art. 67.

1. W uchwałach związków komunalnych mogą być przewidziane kary porządkowe do wysokości 10,000.000 mk. za wykroczenia przeciwko przepisom o wymiarze i poborze danin komunalnych oraz statutom i uchwałom podatkowym, opartym na tych przepisach.

2. Uchwały takie (ustęp 1) podlegają zatwierdzeniu władz nadzorczych.

3. Kary wymierza zarząd związku komunalnego.

4. Do kar, nałożonych na podstawie niniejszego artykułu, mają zastosowanie przepisy, zawarte w ust. 2 i 3 art. 68. W byłej dzielnicy pruskiej stosuje się w wypadkach, objętych niniejszym artykułem, przepisy §§ 459—469 ustawy postępowania karnego.

CZĘŚĆ SIÓDMA.

Przepisy ogólne.

Art. 68.

1, Dodatki komunalne do poszczególnych podatków (opłat) państwowych ulegać będą podwyżce, względnie zniżce, według wzrostu wskaźnika cen hurtowych, miarodajnego dla podwyżki, względnie zniżki, podatków (opłat) państwowych.

2. Do komunalnych podatków, samoistnych opłat, dopłat i kar pieniężnych ma odpowiednie zastosowanie art. 10 ustawy z dnia 24 marca 1923 r. w przedmiocie wyrównania opłat stemplowych oraz podatków spadkowego i od darowizn (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 296).

Art. 69.

O ile ustawy nałożą na związki komunalne nowe zadania, winny one zapewnić dostateczne źródła dochodów na pokrycie wydatków, połączonych ze spełnieniem tych zadań.

Art. 70.

1. Budżet związków komnnalnych winien być zarówno pod względem okresu budżetowego, jak i pod względem jednostki obliczeniowej dostosowany do budżetu Państwa.

2. Rozporządzenie wykonawcze określi termin zarówno wyłożenia budżetu związków komunalnych do publicznej wiadomości, jak i uchwalenia budżetu.

Art. 71.

Wyrazy „związki komunalne“, użyte w niniejszej ustawie bez bliższego określenia, oznaczają powiatowe i krajowe związki komunalne, jakoteż gminy wiejskie i miejskie.

Art. 72.

Przepisy niniejszej ustawy, dotyczące gmin miejskich, mają zastosowanie także do gmin wiejskich o charakterze miejskim, a przepisy niniejszej ustawy, dotyczące gmin wiejskich mają zastosowanie także do gmin miejskich, o charakterze wiejskim. Gminy wiejskie o charakterze miejskim, jakoteż gminy miejskie o charakterze wiejskim oznaczy Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

CZĘŚĆ ÓSMA.

Przepisy końcowe.

Art. 73.

Wpływy z państwowego podatku obrotowego, pobranego w byłej dzielnicy pruskiej za rok 1922, przekazuje się gminom miejskim, o ile chodzi o wpływy z ich obszarów, a powiatowym związkom komunalnym, o ile chodzi o wpływy z gmin wiejskich i obszarów dworskich.

Art. 74.

1. Ustawa niniejsza obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego.

2. Przepisy niniejszej ustawy, dotyczące byłej dzielnicy austrjackiej, obowiązują także na ziemiach Spisza i Orawy.

Art 75.

1. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Przepisy, dotyczące poboru podatków komunalnych, wymienionych w art. 2, 3, 4, 6, 8 i 9, obowiązują od 1 stycznia 1923 r.

3. Przepis art. 35 ustęp 2 obowiązuje również od dnia 1 stycznia 1923 r.

4. Minister Spraw Wewnętrznych oznaczy w porozumieniu z Ministrem Skarbu termin, w którym nabiorą mocy obowiązującej postanowienia, zawarte w art. 10.

5. Komunalne podatki samoistne i dodatki do podatków, pobrane na rok podatkowy 1923 na zasadzie przepisów, obowiązujących do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają zaliczeniu na poczet właściwych danin, należnych związkom komunalnym na podstawie tej ustawy.

6. Związki komunalne są obowiązane uzgodnić swe uchwały (statuty, regulaminy i t. p.), dotyczące danin komunalnych, z przepisami niniejszej ustawy najpóźniej do końca 1923 r. Uchwały te tracą moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 1923 r.

Art. 76.

Przepisy ustaw, sprzeczne z niniejszą ustawą, tracą moc obowiązującą. O ile inne ustawy powołują się na takie przepisy, należy zamiast nich odpowiednio stosować przepisy niniejszej ustawy.

Art. 77.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*
Prezes Rady Ministrów: *Witos*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Kiernik*
Kierownik Ministerstwa Skarbu: *B. Markowski*

---

2. USTAWA

z dnia 31 lipca 1924 r. o wprowadzeniu niektórych zmian w ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

(Dz. U. Rz. P. Nr. 73 poz. 719).

Art. 1.

Dozwala się gminom wiejskim b. zaboru rosyjskiego pobrać w drugiem półroczu 1924 r. na pokrycie niedoborów budżetowych samoistny podatek z gruntów, przemysłu, handlu i budynków, opodatkowanych na rzecz gminy.

Ogólna suma tego podatku nie może w każdej gminie przewyższać deficytu rzeczywistego w budżecie gminnym na rok 1924, ani nie może być wyższa od sumy złotych równej ilości morgów, zaś w województwach: nowogródzkiem, poleskiem, wileńskiem i wołyńskiem, jakoteż w powiatach: białostockim, bielskim, grodzieńskim, sokólskim i wołkowyskim województwa białostockiego — ilości dziesięcin, opodatkowanych na rzecz gminy.

Ogólna suma samoistnego podatku podlega podziałowi pomiędzy poszczególnych podatników w stosunku do przypadającego na każdego z nich zasadniczego podatku gruntowego, względnie ceny świadectw przemysłowych i handlowych lub podatku budynkowego (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. — Dz. U. R. P. Nr. 51).

Art. 2.

Znosi się postanowienie art. 7 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) odnośnie do poboru i wymiaru podatku od lokali w gminach wiejskich b. zaboru rosyjskiego.

Pobrany na zasadzie art. 7 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) podatek od lokali będzie zaliczony na poczet podatku, ustanowionego w art. 1 ustawy niniejszej.

Prawo poboru przez gminę m. Lwowa i Krakowa samoistnego podatku spożywczego od tych artykułów, które w dniu 1 lipca 1923 r. były obłożone miejskim podatkiem linjowym, a nie są obciążone państwowym podatkiem od spożycia i zużycia, względnie produkcji, wygasa ostatecznie dopiero z dniem 31 grudnia 1925 r.

Art. 3.

Wymiar i pobór podatku wojewódzkiego od obrotu trunkami w wyszynku i drobnej sprzedaży trunków (art. 25 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych — Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) dokonywany będzie przez organa skarbowe łącznie z podatkiem przemysłowym.

Przepisy wykonawcze określą sposób zeznania obrotu przez płatników.

Art. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 5.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*
Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu: *W. Grabski*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Z. Hübner*

---

3 USTAWA

z dnia 31 lipca 1924, w przedmiocie zmiany niektórych przepisów o opłatach stemplowanych i komunalnych.

(Dz. U. Rz. P. Nr. 73 poz. 719).

Art. 1.

Stawkę opłat stemplowych od przeniesienia tytułu własności nieruchomości, przewidzianą w wysokości 6%:

a) dla obszaru b. dzielnicy rosyjskiej w art. 4 i 6 (punkcie a) ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 498),

względnie w art. 11 dekretu Nr. 446 Prezesa Tymczasowej Komisji Rządzącej Litwy Środkowej z dnia 27 grudnia 1921 r. (Dz. Urz. T. K. Litwy Środkowej Nr. 1 z 1922 r.),

b) dla obszaru województw poznańskiego i pomorskiego w § 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 14 października 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 845),

c) dla obszaru b. dzielnicy austrjackiej w art. 11 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73 poz. 498),

d) dla obszaru górnośląskiej części województwa śląskiego w art. 1 § 1 ustawy śląskiej z dnia 21 listopada 1922 r. (Dz. U. Śl. Nr. 35 poz. 123), jak również przewidzianą w tymże przepisie w wysokości 10% — obniża się na 4%.

Art. 2.

W ustępie 1 art. 13 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747) „4%“ zastępuje się przez „2%“.

Art. 3.

Kwotę 500 marek, wymienioną w art. 5 p. 1 i w art. 14 p. 2 ustawy z dnia 28 października 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 676), określającą sumę rachunku i poświadczenia odbioru, wolną od opłaty stemplowej, a przerachowaną rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 28 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 392) na 1 zł., podwyższa się na 15 zł.

Art. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 5.

Ustawa niniejsza z wyłączeniem art. 2 wchodzi w życie w ciągu dni 7 od dnia ogłoszenia.

Art. 2 niniejszej ustawy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1925 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu: *W. Grabski.*

4. ROZPORZĄDZENIE II. MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 18 marca 1924 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w celu wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

(Dz. U. Rz. P. Nr. 31 poz. 317).

Na podstawie art. 77 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), zarządza się co następuje:

§ 1.

Do art. 1 ustawy.

Uchwały, określające wysokość dodatków do podatków (opłat) państwowych (z wyjątkiem wymienionych w art. 11 ustawy), winny zarządy związków komunalnych przedkładać we właściwej drodze do wiadomości władzy nadzorczej w ciągu dni 15 po uchwaleniu, dołączając w jednym egzemplarzu preliminarz budżetowy (o ile preliminarz został już uprzednio przedstawiony, wskazać należy tylko datę i liczbę przedłożenia) i inne materjały, uzasadniające wysokość uchwalonych dodatków.

Wydział powiatowy (a do czasu wprowadzenia w życie samorządu powiatowego na ziemiach Spisza i Orawy — starosta pow. spisko-orawskiego) otrzymuje uchwały w 4 egzemplarzach; jeden egzemplarz uchwały z załącznikami zatrzymuje w swych aktach, a 15 każdego miesiąca przesyła wydziałowi wojewódzkiemu — a do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego wojewodzie (delegatowi rządu w Wilnie) — pozostałe trzy egzemplarze wraz z egzemplarzami innych uchwał w przedmiocie poboru dodatków do podatków (opłat) państwowych, otrzymanych w ciągu tego czasu. Wydział wojewódzki — a do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego wojewoda (delegat rządu w Wilnie) — zatrzymuje po jednym egzemplarzu uchwał w swych aktach, a na początku każdego kwartału przesyła Ministerstwu Spraw Wewnętrznych pozostałe dwa egzemplarze wraz z egzemplarzami innych uchwał w sprawie poboru dodatków do podatków (opłat) państwowych, otrzymanych w ciągu tego czasu.

Wydział Wojewódzki — a do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego wojewoda (delegat rządu w Wilnie) — otrzymuje uchwały reprezentacji powiatowych związków komunalnych, gmin miejskich w b. dzielnicy rosyjskiej, wydzielonych z pow. zw. kom., wszystkich gmin miejskich w b. dzielnicy pruskiej i gmin miejskich w b. dzielnicy austrjackiej liczących powyżej 15 000 mieszkańców, w przedmiocie poboru dodatków do podatków (opłat) państwowych w trzech egzemplarzach; jeden egzemplarz uchwały z załącznikami pozostawia w swych aktach, a na początku każdego kwartału przesyła Ministerstwu Spraw Wewnętrznych pozostałe dwa egzemplarze uchwały wraz z egzemplarzami innych uchwał w przedmiocie poboru dodatków do podatków (opłat) państwowych, otrzymanych w ciągu tego czasu.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych otrzymuje uchwały reprezentacji gminy miasta stoł. Warszawy w dwóch egzemplarzach.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła Ministerstwu Skarbu każdego kwartału po jednym egzemplarzu otrzymanych uchwał.

Do uchwał reprezentacji związków komunalnych w przedmiocie poboru dodatków do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych (art. 11) odnoszą się przepisy, dotyczące zatwierdzenia uchwał przez władzę nadzorczą.

Uchwały, określające wysokość dodatków do podatków (opłat) państwowych, winny zarządy związków komunalnych udzielać do wiadomości organom powołanym do wymiaru właściwych podatków państwowych przynajmniej na miesiąc przed rozpoczęciem okresu budżetowego, a o ile chodzi o dodatki do świadectw przemysłowych — do dnia 1 października roku poprzedzającego okres budżetowy; łącznie z uchwałą określającą wysokość dodatków do opłat, wymienionych w art. 11, należy przedstawić organom wymiarowym dowód zatwierdzenia tej uchwały przez władzę nadzorczą.

Powyższe postanowienia nie odnoszą się do dodatków do podatków (opłat) państwowych, wymienionych w art. 10 i 14 ustawy; dodatki te pobierane będą z mocy samego prawa łą-

cznie z właściwemi podatkami (opłatami) państwowemi bez specjalnych w tym przedmiocie uchwał reprezentacji związków komunalnych.

Uchwały w sprawie pobierania samoistnych podatków komunalnych winny być powzięte w formie statutów podatkowych; uchwały w przedmiocie poboru podatku od lokali (ust. 1, 2 i 3 art. 7 ustawy) winny określać jedynie wysokość stawki podatkowej.

§ 2.

Do art. 2 i 3 ustawy.

Dla wymiaru samoistnego podatku od gruntów państwowych w byłym Królestwie Kongresowem winna nastąpić klasyfikacja tych gruntów z odpowiedniem zastosowaniem przepisów art. 126—128 ustawy rosyjskiej o podatkach bezpośrednich (T. V Zb. Pr. z 1903 r.), tudzież przepisów §§ 7 i 8 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 września 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 630).

Na Ziemi Wileńskiej i w województwach: nowogrodzkiem, poleskiem i wołyńskiem oraz w powiatach: białostockim, bielskim, sokolskim, wołkowyskim i grodzieńskim województwa białostockiego, klasyfikacja gruntów winna nastąpić z odpowiedniem uwzględnieniem przepisów rosyjskiej ustawy o powinnościach ziemskich, jakoteż przepisu art. 15 rosyjskiej ustawy o podatkach bezpośrednich, oraz rosyjskich przepisów prawa o włościanach (T. IX. Zb. Pr. z 1903 r., dz. 2).

Zarządy gmin wiejskich obowiązane są w ciągu dni 7 miu po otrzymaniu należnych kwot dokonać podziału 5% pobranej sumy między gromady wioskowe według klucza ludnościowego.

Przekroczenie przez gminy wiejskie normy 40% względnie 60% z najwyższego łącznego obciążenia gruntów i budynków w wysokości 100% pociąga za sobą odpowiednie obniżenie stopy podatkowej dla powiatowego związku komunalnego.

W wyjątkowych, zasługujących na uwzględnienie wypadkach może Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu pozwolić na podwyższenie obciążenia gruntów do wysokości 150%, ale tylko w odniesieniu do tej części państwowego podatku gruntowego, która nie obejmuje oddzielnego dodatku, przyczem z przekroczenia tego mogą korzystać

związki komunalne w stosunku procentowym, przewidzianym w ust. 1 art. 3 ustawy.

Określone w art. 3 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) i w art. 14 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505) najwyższe normy podatku komunalnego od gruntów i budynków odnoszą się również do samoistnego podatku od gruntów i budynków państwowych.

Pobór samoistnego podatku od gruntów państwowych w byłej dzielnicy rosyjskiej winien być dokonany w terminie poboru państwowego podatku gruntowego.

§ 3.

Do art. 4 ustawy.

W byłej dzielnicy rosyjskiej do gruntów państwowych, położonych na obszarze gmin miejskich, a odpowiadających gruntom wskazanym w art. 272 rosyjskiej ustawy o podatkach bezpośrednich (T. V. Zb. Pr. z 1903 r. wyd. 2), stosują się przepisy ust. 1 i 2 § 2 niniejszego rozporządzenia.

W wyjątkowych, zasługujących na uwzględnienie wypadkach, może Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu pozwolić na podwyższenie obciążenia gruntów z wyjątkiem placów budowlanych i gruntów, wymienionych w ust. 5 art. 4 do wysokości 150%, ale tylko w odniesieniu do tej części państwowego podatku gruntowego, która nie obejmuje oddzielnego dodatku, przyczem z przekroczenia tego korzystać mogą związki komunalne w stosunku procentowym, oznaczonym w ust. 7 art. 4.

O ile place budowlane i grunty, przewidziane w ust. 5 art. 4, są obciążone na rzecz gminy miejskiej samoistnym podatkiem w silniejszym stopniu poza granice wskazane w przytoczonych w tym ustępie ustawach, — opodatkowanie tych objektów na rzecz powiatowego związku komanalnego, względnie samorządu wojewódzkiego nie może przekroczyć norm obciążenia, jakiemu podlegałyby te grunty w wypadku poboru podatku pod postacią dodatku do państwowego podatku gruntowego.

Pobór samoistnego podatku od gruntów winien być dokonany w terminie państwowego podatku gruntowego.

§ 4.

Do art. 5 ustawy.

Dla ustalenia, które związki komunalne są uprawnione do poboru podatku od kopalń, decydującym momentem jest miejsce wydobycia minerału na powierzchnię (urządzenia, względnie przynależności kopalń).

Związki komunalne, z pod których terenu wydobywa się minerał, o ile nie posiadają na swym obszarze urządzeń, względnie przynależności kopalń, nie mają prawa poboru tego podatku.

Maksymalna wysokość podatku na rzecz gminy miejskiej, wydzielonej z powiatowego związku komunalnego, lub na rzecz powiatowego związku komunalnego i gminy miejskiej, nie wydzielonej z powiatowego związku komunalnego, względnie gminy wiejskiej nie może przekroczyć 1% ceny względnie wartości sprzedażnej minerału.

Jeżeli powiatowy związek komunalny i gmina miejska, niewydzielona z tegoż związku, względnie gmina wiejska, uchwali pobór podatku od kopalń, to wymiar i pobór tego podatku przeprowadzi wydział powiatowy, który kwotę przypadającą z tego tytułu gminie miejskiej względnie wiejskiej, wypłaci w umówionym przez te związki terminie.

W razie niewprowadzenia przez którykolwiek z uprawnionych związków komunalnych podatku od kopalń, — pozostałe uprawnione związki komunalne mogą pobierać ten podatek do wysokości 1% ceny względnie wartości sprzedażnej minerału wyłącznie na rzecz swoją.

Postanowienia ust. 5 art. 5 dotyczą wypadku, gdy miejsce wydobycia minerału na powierzchnię (urządzenia, względnie przynależności kopalń) znajdują się na obszarach dwóch gmin względnie dwóch powiatów.

Wpływy z podatku od kopalń winny być użyte przez związki komunalne wyłącznie na inwestycje; w następstwie tego obowiązane są związki komunalne uwidocznić w budżecie odpowiednie wydatki na cele inwestycyjne. Po upływie okresu budżetowego winny związki komunalne przedłożyć władzy nadzorczej, która statut podatkowy zatwierdziła, wyczerpujące sprawozdanie, poparte cyfrowemi danemi, w przedmiocie właściwego użycia wpływów z podatku od kopalń.

§ 5.

Do art. 7 ustawy.

Stopa podatku od lokali w gminach miejskich na rok 1924 winna być ustalona w stosunku do komornego, względnie wartości czynszowej, obliczonej na podstawie art. 2 i 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1920 r. o ochronie lokatorów (Dz. U. R. P z 1921 r. Nr. 4, poz. 19) z tem, że należność podatkowa nie może przekroczyć dla gmin m. st. Warszawy, Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania i Wilna $4^1/_2\%$, dla wszystkich zaś pozostałych gmin miejskich 3% komornego, względnie wartości czynszowej z czerwca 1914 r., przerachowanej na marki polskie według kursu waluty złotej w dniu 1 stycznia 1924 r. Komorne w domach wybudowanych po czerwcu 1914 r., o ile nie są one wolne w myśl obowiązujących ustaw od opodatkowania, ustala się drogą porównania z komornem podobnych lokali w domach, które były wynajmowane w tymże roku.

Stopa podatku od lokali w gminach wiejskich nie może przekroczyć 5% faktycznego obecnego komornego, względnie wartości czynszowej, z tem zastrzeżeniem, że wartość czynszowa w gminach wiejskich nie może przenosić komornego, płaconego za podobne lokale w najbliższej gminie miejskiej.

Do podatku od lokali stosują się postanowienia art. 21—26 ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r. o zasileniu finansów miejskich i o karach nakładanych przez gminy miejskie za fałszywe zeznania podatkowe na obszarach byłego zaboru rosyjskiego i austrjackiego (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr. 2, poz. 6) i §§ 20—26 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 29 kwietnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 294) z uwzględnieniem zmian, wynikających z postanowień ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 127, poz. 1044) i rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 26 stycznia 1924 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 134), a w szczególności:

a) zwolnienia, przewidziane w ust. 3 art. 7 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. uważać należy jako uzupełnienie art. 23 ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r.;

b) postanowienia, zawarte w ust. 2 art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r. zostały uzupełnione przepisem ust. 1 art.

42 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. w ten sposób, że pobór podatku od lokali może być ustanowiony bądź przez właścicieli realności za zwrotem odszkodowania w wysokości 5% od kwoty wpłaconej do kasy gminnej, bądź też przez organy gminne;

c) wysokość odsetek za zwłokę zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 129, poz. 1044) i rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 26 stycznia 1924 r., wydanem w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 134), wynosi 2% miesięcznie;

d) uchwały w przedmiocie stawek podatku od lokali wchodzą w życie w terminie, przewidzianym w art. 40 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r.;

e) odnośnie do kar mają zastosowanie przepisy art. 62—67 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. i § 2 rozporządzenia Ministra Skarbu dnia 26 stycznia 1924 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 134);

f) należność podatkowa, obliczona dla każdego płatnika na r. 1924 zgodnie z uchwałą reprezentacji gminnej w markach polskich, winna być przerachowana przez zarząd gminy na franki złote, przyjmując wartość franka złotego na dzień 1 stycznia 1924 r. = 1,220.000 mk. i podlega uiszczeniu w czterech ratach kwartalnych w markach polskich według wartości franka złotego, obowiązującej w dniu wpłacenia podatku.

Pobór podatku od zbytku mieszkaniowego winien być dokonany łącznie z poborem podatku od lokali.

§ 6.

Do art. 9 ustawy.

Dodatki komunalne do państwowego podatku dochodowego na rzecz gmin i powiatowych związków komunalnych na obszarze byłej dzielnicy pruskiej, określone w art. 6 ustawy z dnia 10 stycznia 1924 r. w przedmiocie przepisów o państwowym podatku dochodowym, obowiązujących na całym obszarze Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz 110), przypadają z terytorjum:

a) gmin miejskich tymże gminom,

b) gmin wiejskich i obszarów dworskich—powiatowym związkom komunalnym.

§ 7.

Do art. 10, art. 58 ust. 3 i art. 75 ust. 4 ustawy.

Postanowienia, zawarte w art. 10, wchodzą w życie z dniem 1 lipca 1924 r.

Od dnia tego pobierane będą przez kasy skarbowe oraz celne na podstawie wymiaru, dokonanego przez urzędy akcyz i monopolów względnie urzędy celne dodatki do państwowych podatków (opłat) od spożycia, zużycia względnie produkcji z wyjątkiem podatku od węgla, olejów mineralnych, soli i cukru) na rzecz związków komunalnych równocześnie z podatkami (opłatami) państwowemi (przy produkcji, w handlu lub przy przywozie z zagranicy). Wpływy z tych dodatków winny kasy skarbowe oraz celne zarachowywać na sumy komunalne do dyspozycji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Do poboru dodatków do podatków (opłat) państwowych od spożycia, zużycia względnie produkcji mają odpowiednie zastosowanie postanowienia:

a) art. 43 ust. 2, art. 49 ust. 2, art. 51, art. 54 ust. 2 pierwsze zdanie, art. 57 i art. 59 ustawy;

b) art. 52 z tem, że kwoty dodatku komunalnego, podlegające zwrotowi, zostaną potrącone z sumy wpływów z dodatków komunalnych do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji, a mianowicie z tej sumy, która przypada w najbliższym terminie do rozdziału między gminy miejskie, a powiatowe związki komunalne;

c) § 15 i 17 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 26 stycznia 1924 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, celem wykonania art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. o zastosowaniu stałej jednostki do obliczania danin, niektórych innych dochodów publicznych oraz kredytów, udzielanych przez instytucje państwowe i samorządowe (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz 134). Dodatek komunalny wynosi:

a) 30% państwowego podatku od spirytusu i wyrobów wódczanych, wina i win musujących oraz od piwa;

b) 15% państwowego podatku od drożdży, kwasu octowego i zapałek.

Celem przygotowania rozdziału wpływów dodatków komunalnych między uprawnione związki komunalne stosownie

do przepisów zawartych w ust. 3, 4 i 5 art. 10 ustawy, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ustali w miesiącu lipcu każdego roku na podstawie danych o przepisie podatku przemysłowego (od obrotu), w każdem mieście i w każdym powiecie, dostarczonych przez Ministerstwo Skarbu i na podstawie ostatniego urzędowego spisu ludności z uwzględnieniem postanowienia ust. 5 art. 10 klucz rozdziału dodatków komunalnych do państwowych podatków (opłat) między poszczególne gminy miejskie i poszczególne powiatowe związki komunalne (ust. 3 art. 10)

Aż do czasu wprowadzenia w życie samorządu powiatowego na ziemiach Spisza i Orawy, gminy wiejskie tego powiatu otrzymują tytułem dodatków komunalnych, przewidzianych w ust. 2 art. 10, całkowitą kwotę, która przypadałaby na powiatowy związek komunalny, obejmujący ziemie Spisza i Orawy.

Do czasu ustalenia nowego klucza rozdział sum pobranych tytułem dodatków komunalnych do podatków (opłat) państwowych od spożycia, zużycia względnie produkcji dokonuje się na podstawie dawnego klucza.

Kasy skarbowe oraz celne obowiązane są w dniu 1 i 16 każdego miesiąca na podstawie własnej noty wypisać na rozchód w sumach komunalnych ogólną sumę półmiesięcznych wpływów od spożycia, zużycia względnie produkcji i równocześnie zapisać ją w trybie § 52 instrukcji dla kas skarbowych na przychód sum obrotowych na rachunek Centralnej Kasy Państwowej do dyspozycji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Centralna Kasa Państwowa po zarachowaniu przekazanych w powyższy sposób kwot do sum komunalnych zawiadomi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w dniu 8 i 23 każdego miesiąca o łącznej sumie wpływów z ubiegłego półmiesiąca.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na zasadzie klucza rozdziału uskuteczni podział półmiesięczny wpływów między poszczególne gminy miejskie i między poszczególne powiatowe związki komunalne (w tej liczbie i dla powiatu spisko-orawskiego).

O dokonanym rozdziale zawiadomi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych centralną kasę państwową przy dołączeniu wykazu sum, przypadających z rozdziału poszczególnym gminom

miejskim, powiatowym Związkom komunalnym i wszystkim gminom wiejskim ziem Spisza i Orawy.

Na podstawie powyższego wykazu Centralna Kasa Państwowa przekaże za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności kwoty należne poszczególnym gminom miejskim i powiatowym związkom komunalnym (staroście pow. spisko-orawskiego dla gmin wiejskich tego powiatu).

Rozdziału kwot należnych gminom wiejskim dokonuje wydział powiatowy (starosta powiatu spisko-orawskiego) natychmiast po otrzymaniu sumy dodatków do podatków (opłat) państwowych od spożycia, zużycia względnie produkcji, zgodnie z postanowieniem ust. 4 art. 10 ustawy.

Wpływy z tytułu dodatków do podatków (opłat) państwowych od spożycia, zużycia względnie produkcji winny być użyte przez gminy wiejskie wyłącznie na cele inwestycyjne oraz na cele konserwacji urządzeń i zakładów gminnych; w następstwie tego winny gminy wiejskie uwidocznić w budżecie odpowiednie wydatki na wspomniane cele. Po upływie okresu budżetowego winny gminy wiejskie przedłożyć władzy nadzorczej wyczerpujące sprawozdanie, poparte cyfrowemi danemi, w przedmiocie właściwego użycia wpływów z dodatków do podatków (opłat) państwowych od spożycia, zużycia względnie produkcji.

§ 8.

Do art. 11 ustawy.

Dodatki do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych nie mogą przenosić 100% każdoczesnej opłaty państwowej od patentu na wyrób, względnie 200% każdoczesnej opłaty państwowej od patentu na sprzedaż; uchwały co do wysokości dodatków do patentów winny być powzięte z zachowaniem przepisów § 1 niniejszego rozporządzenia.

Kasy skarbowe jednocześnie z uskutecznieniem wydziałom powiatowym wypłaty dodatków winny zawiadomić te wydziały o pobranych w poszczególnych gminach wiejskich kwotach tytułem dodatków do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych.

Aż do czasu wprowadzenia w życie samorządu powiatowego na ziemiach Spisza i Orawy gminy wiejskie tych ziem

uprawnione są pobierać dodatki do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych, przyczem dodatki nie mogą przenosić 50% każdoczesnej opłaty państwowej od patentu na wyrób, względnie 100% każdoczesnej opłaty od patentu na sprzedaż trunków.

§ 9.

Do art. 12 ustawy.

Ustala się na rok 1924 następujące normy podatku od towarów, przewożonych drogami żelaznemi (normalno torowemi) do miast, które przed dniem 1 lipca 1923 r. uzyskały zatwierdzenie statutów o poborze samoistnych podatków przywożonych lub wywożonych:

a) dla gminy miasta st. Warszawy podatek nie może przekroczyć kolejowej opłaty przewozowej za odległość 41—50 klm.,

b) dla gminy m. Łodzi, Lwowa, Krakowa i Wilna podatek nie może przewyższyć kolejowej opłaty przewozowej za odległość 31—40 klm.,

c) dla pozostałych uprawnionych gmin miejskich podatek nie może przenosić kolejowej opłaty przewozowej za odległość 11—20 km.;

od przesyłek jednostkowych, zwyczajnych i pośpiesznych, za które opłatę przewozową oblicza się według sztuki, a nie według wagi, podatek dla wszystkich uprawnionych gmin miejskich nie może przekroczyć:

1) za konie i bydło rogate rosłe 2 fr. zł. od sztuki,
2) za inne zwierzęta 0,5 fr. zł. od sztuki;

od ładunków poniżej wyliczonych, podatek dla wszystkich uprawnionych gmin miejskich nie może przewyższyć kolejowej opłaty przewozowej za odległość 1—10 km.:

1) *a)* zboża w ziarnie, *b)* ziemniaki świeże,
2) mąka zbożowa (pszenna i żytnia),
3) *a)* zwierzęta domowe żywe, *b)* mleko,
4) *a)* budulec drzewny nieobrobiony, budulec obrobiony, drzewo celulozowe, *b)* karpina,
5) masa drzewna i celuloza,
6) *a)* rudy, żużle i szlaka, *b)* wapień i dolomit palone oraz wapno, *c)* cegły, *d)* piasek, żwir i glina,

7) *a)* szkło mielone, *b)* masa kamienna, *c)* cement,
8) żelazo i stal surowe.

Podatek od wszystkich ładunków, przywożonych kolejkami podjazdowemi, nie może przekroczyć opłaty przewozowej pobieranej przez te kolejki:

a) dla gminy m. st. Warszawy za odległość 1—7,5 klm.,
b) dla pozostałych uprawnionych gmin miejskich za odległość 1—5 klm.

Podatkowi od towarów przywożonych nie podlegają przesyłki bagażowe i pocztowe, oraz ładunki przewożone „transito".

§ 10.

Do art. 14 ustawy.

Notarjusze względnie inne organy, uprawnione do sporządzania protestów, winni co 1 i 16 każdego miesiąca przekazywać zarządom właściwych gmin — po potrąceniu rzeczywistych kosztów, połączonych z przekazem — kwoty pobrane tytułem $^1/_2\%$ podatku komunalnego od zaprotestowanych weksli.

§ 11.

Do art. 17 ustawy.

Zasady oraz sposoby wymiaru i podatków od plakatów i szyldów oraz podatku od anonsów na rok 1924 normuje załączony do niniejszego rozporządzenia statut wzorowy.

§ 12.

Do art. 18 ustawy.

Stopa podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk winna być określona w formie dodatku procentowego do ceny wykupionego biletu wstępu i różniczkowana według rodzaju widowiska. Podatek ten opłacają osoby, nabywające bilety wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiska, inkasuje go zaś na rzecz gminy przedsiębiorstwo, względnie osoba urządzająca.

W wypadkach, gdy uczestnictwo w publicznych zabawach, rozrywkach i widowiskach nie jest uzależnione od wykupionych biletów wstępu, podatek winien być określony w sposób ryczałtowy; podatek ten opłaca wtedy przedsiębiorstwo, względnie osoba urządzająca.

§ 13.

Do art. 19 ustawy.

Najwyższe normy podatku ustala się według poniżej oznaczonych stref na rok 1924 w następujący sposób:

I-sza strefa obejmuje: województwo poznańskie, powiaty: nieszawski i włocławski województwa warszawskiego, oraz powiaty: kolski, koniński, sieradzki i turecki województwa łódzkiego.

Maksymalna wysokość podatku — 0,5 fr. zł. z 1 ha.

II-ga strefa obejmuje: województwo pomorskie, województwo kieleckie, województwo warszawskie bez powiatów wydzielonych do strefy I-szej, województwo łódzkie bez powiatów zaliczonych do strefy I-szej, oraz powiaty: garwoliński, sokołowski i węgrowski województwa lubelskiego i województwo krakowskie bez powiatów wydzielonych do strefy IV-tej.

Maksymalna wysokość podatku — 0,3 fr. zł. z 1 ha.

III-cia strefa obejmuje: województwo białostockie bez powiatów wydzielonych do strefy IV-tej, województwo lwowskie bez powiatów włączonych do strefy IV-tej, oraz województwo lubelskie bez powiatów zaliczonych do strefy II-giej.

Maksymalna wysokość podatku — 0,1 fr. zł. z 1 ha.

IV-ta strefa obejmuje: Ziemię Wileńską, województwo nowogródzkie, województwo poleskie, województwo wołyńskie, województwo stanisławowskie, województwo tarnopolskie, powiaty: augustowski, grodzieński i suwalski województwa białostockiego, powiaty: gorlicki, grybowski, nowotarski, nowosądecki, żywiecki województwa krakowskiego i powiaty: krośnieński, liski, sanocki i starosamborski województwa lwowskiego.

Maksymalna wysokość podatku — 0,05 fr. zł. z 1 ha.

Za wykonywanie prawa polowania w rozumieniu art. 19 ustawy uważa się polowanie na zwierzynę łowną przez właściciela gruntu lub nabywcę prawa polowania (dzierżawcę, użytkownika i t. p.).

Od podatku wolni są posiadacze prawa polowania, zupełnie nie wykonywujący tego prawa.

Celem umożliwienia związkom komunalnym opodatkowania dzierżawców prawa polowania w lasach państwowych winny zarządy okręgowe lasów państwowych natychmiast po wypusz-

czeniu w dzierżawę terenów polowania zawiadomić zarządy odnośnych gmin o oddaniu w dzierżawę terenów do polowania ze wskazaniem czasu dzierżawy, osoby otrzymującej dzierżawę, oraz wielkości terenu łowieckiego, wypuszczonego w dzierżawę w danej gminie.

Podatek komunalny od wykonywania prawa polowania w lasach państwowych na obszarze byłej dzielnicy pruskiej może być pobierany pod postacią dodatku nie przekraczającego 100% taksy rządowej, pobieranej przez państwową administrację leśną od ubitych sztuk zwierzyny; pobór tego podatku uskutecznia państwowa administracja leśna łącznie z poborem taksy.

Wykonywanie prawa polowania uzależnia się od wykazania zapłaty podatku.

§ 14.

Do art. 21 ustawy.

Podatki inwestycyjne mogą być pobierane w wyjątkowych wypadkach, t. zn. tylko w tych wypadkach, których potrzeba dokonania inwestycji powstaje wskutek nieprzewidzianych okoliczności, względnie siły wyższej i których przeprowadzenie jest nieodzowne ze względu na interes publiczny (np. epidemja, pożar, powódź i t. p.).

Podatki te winny być ustanowione na każdy ściśle określony cel inwestycyjny w jednakowej stawce w stosunku do wszystkich podatków dopuszczonych ustawą z dnia 11 sierpnia 1923 r., z wyjątkiem wymienionych w art. 5 i 10 ustawy.

Do uchwał w przedmiocie poboru podatków inwestycyjnych winny być dołączone oprócz materjałów finansowych, wymaganych przy przedstawianiu władzy nadzorczej do zatwierdzenia innych uchwał, kosztorys robót i plan ich wykonania z oznaczeniem terminu uskutecznienia robót i poboru podatku.

§ 15.

Do art. 23 ustawy.

Aż do wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego w byłej dzielnicy austrjackiej, pobory, określone w art. 22 ustawy przypadają Tymczasowemu Wydziałowi Samorządowemu we Lwowie na pokrycie wydatków, połączonych ze spełnianiem zadań, przewidzianych w ustawie z dnia 30 stycznia 1920 r. (Dz. U. R P. Nr. 11, poz. 61).

§ 16.

Do art. 24 ustawy.

Celem rozkładu podatków krajowych na gminy miejskie i powiatowe związki komunalne obowiązane są magistraty miast i wydziały powiatowe względnie urzędy katastralne najpóźniej do dnia 15 sierpnia każdego roku przesłać właściwemu krajowemu związkowi komunalnemu sumaryczne zestawienie podatku gruntowego i budynkowego wedle stanu z dnia 1 lipca.

§ 17.

Do art. 26 ustawy.

Celem zapobieżenia wielokrotnemu obciążeniu płatników samoistnemi podatkami komunalnemi winny być odpowiednio stosowane w tym przedmiocie przepisy podatków państwowych.

§ 18.

Do art. 27 i 30 ustawy.

Związki komunalne winny pobierać opłaty za używanie utrzymywanych przez nie komunalnych urządzeń i zakładów dobra publicznego; wyjątek stanowią opłaty za naukę w szkołach samorządowych, które nie mogą być pobierane, co nie wyklucza jednak prawa związków komunalnych pobierania od stron opłat celem pokrycia wydatków na utensylja i pomoce szkolne.

Opłaty za używanie komunalnych urządzeń i zakładów dobra publicznego winny być wymierzone według istotnej miary używania danego urządzenia i zakładu dobra publicznego, w braku zaś możności ścisłego ustalenia — według prawdopodobnej miary używania.

W szczególności:

Opłaty drogowe od wozów mogą być wymierzane według ilości sił mechanicznych lub według tonażu siły nośnej, samochodów ciężarowych i innych wozów ciężarowych.

Opłaty za wodę winny być wymierzane według wodomierza, a w braku tegoż według liczby mieszkańców domu, wymiaru długości lub powierzchni budynku, wysokości podatku budynkowego, wysokości komornego, wysokości podatku od lokali i t. p.

Postanowienia, odnoszące się do wymiaru opłat za wodę, stosują się odpowiednio do wymiaru opłat kanalizacyjnych.

Jako opłatę za czynność urzędową uważać należy także opłatę za załatwianie podań, którą uiszcza się w kasie komunalnej w gotówce, albo w znaczkach stemplowych, nalepionych na podaniu.

Do przedkładania władzy nadzorczej uchwał reprezentacji związków komunalnych, dotyczących wprowadzenia nowych opłat i zmian istniejących, stosują się przepisy § 1 niniejszego rozporządzenia; do uchwał tych winny być dołączone oprócz materjałów, wskazanych w § 1, również i materjały, wykazujące stosunek wpływów z opłat do kosztów utrzymania danej gałęzi zarządu komunalnego, za które czynności są pobierane, względnie do wydatków, związanych z prowadzeniem zakładów i urządzeń dobra publicznego.

§ 19.

Do art. 31 ustawy.

Uiszczanie opłat za używanie komunalnych urządzeń i zakładów dobra publicznego nie wyklucza obowiązku uiszczania specjalnych dopłat, gdy zachodzą warunki, określone w art. 31 ustawy.

Uchwała w przedmiocie pobierania specjalnych dopłat winna określić w jakim stopniu wydatki na założenie i utrzymanie urządzeń i zakładów dobra publicznego mają być pokryte z dopłat, oraz zasady dla ustalenia szczególnych korzyści gospodarczych lub udogodnień, dających podstawę do pobrania specjalnej dopłaty od właścicieli nieruchomości (gruntów i budynków), jak również od przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych.

Rozkładu tej sumy dokonuje zarząd związku komunalnego po wysłuchaniu opinji komisji, której skład określa reprezentacja związku komunalnego z tem jednak, iż połowa członków komisji winna być powołana z grona płatników specjalnej dopłaty.

O uchwale zawiadamia się płatników w ten sposób, że uchwałę wraz z projektem, kosztorysem i planem pokrycia kosztów wykłada się do wglądu w biurze zarządu związku komunalnego na jeden miesiąc. O dniu wyłożenia i okresie wglądu należy ogłosić publicznie w sposób w danej miejscowości przyjęty, zaznaczając, że termin do wnoszenia odwołań kończy się z upływem okresu wyznaczonego do wglądu w uchwałę.

§ 20.

Do art. 32 ustawy.

Obowiązek uiszczania specjalnych dopłat krajowym związkom komunalnym w b. dzielnicy pruskiej i Tymczasowemu Wydziałowi Samorządowemu we Lwowie nie jest zależny od uzyskania przez gminy miejskie i powiatowe związki komunalne szczególnych korzyści gospodarczych względnie udogodnień z urządzeń i zakładów dobra publicznego; wystarczy gdy z tych urządzeń i zakładów gminy miejskie i powiatowe związki komunalne osięgają normalne korzyści i udogodnienia.

Natomiast osoby, wymienione w art. 31, są obowiązane do specjalnych dopłat na rzecz krajowych związków komunalnych w b. dzielnicy pruskiej i Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie za szczególne korzyści i udogodnienia osiągane z urządzeń i zakładów dobra publicznego tych związków.

§ 21.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sołtan*
Minister Skarbu: *W. Grabski*

Załącznik do § 11 (art. 17 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych — Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

STATUT

o poborze na rzecz gminy .....
podatku od plakatów i szyldów oraz podatku od anonsów.

Na podstawie art. 17 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) wprowadza się na obszarze gminy ..... podatek od plakatów i szyldów oraz podatek od anonsów według następujących zasad:

§ 1.

Podatkowi na rzecz gminy ..... podlegają:

1) wszelkie umieszczane, rozlepiane, roznoszone, rozwożone, wywieszane, wyświetlane lub w inny sposób rozpowszech-

niane w obrębie gminy napisy, ogłoszenia, znaki i plakaty firmowe zakładów i przedsiębiorstw przemysłowych oraz handlowych, instytucji, mających charakter zarobkowy, wszelkich osobistych zajęć zarobkowych (lekarzy, adwokatów, inżynierów i t. d.). pracowni rękodzielniczych i rzemieślniczych (podatek od plakatów);

2) szyldy, godła firmowe (sztuczny but, zawieszony przed magazynem obuwia, okulary lub lornetka przed magazynem optycznym, cygaro lub papieros przed magazynem tabacznym i inne), wszelkie szafki reklamowe z wystawionemi przedmiotami (obuwie, futra, wyroby metalowe, tkaniny i t. d.), latarnie i lampy, o ile znajdujące się na nich napisy są treści reklamowej (podatek od szyldów);

3) wszelkie ogłoszenia drukowane, powielane mechaniczne lub w sposób podobny (podatek od anonsów).

§ 2.

Od podatku są zwolnione:

Ogłoszenia zamieszczane w czasopismach, wychodzących co miesiąc lub częściej, aniżeli w miesięcznych odstępach czasu, ogłoszenia urzędowe, ogłoszenia wyborcze do reprezentacji publicznych, ogłoszenia o odczytach i zgromadzeniach publicznych, oraz ogłoszenia osób poszukujących pracy, jak również wszelkie ogłoszenia, znaki i napisy przedstawicieli państw obcych.

Pozatem w każdym poszczególnym przypadku, zasługującym na uwzględnienie, zarządowi gminy przysługuje prawo stosowania ulg podatkowych względnie zwolnień od podatku.

§ 3.

Podatek wynosi:

1) od wszelkich znaków, szyldów, napisów, ogłoszeń i plakatów firmowych, wywieszanych w miejscach widocznych w celach reklamowych, obrazkowych lub pisanych na blasze, płótnie, tekturze, drzewie, szkle, marmurze i t. d., zależnie od zajmowanych przez nie powierzchni, a mianowicie:

a) do 0.5 mtr.^{2} włącznie powierzchni ..... fr. zł.
b) od 0.5 „ do 1 mtr.^{2} „ ..... „
c) od 1 „ do 2 „ „ ..... „
d) od 2 „ do 3 „ „ ..... „

(Stosunek stawek podatkowych dla każdej grupy może być następujący: a) — x, b) — 2x, c) — 5x. d) — 9x i t. d., za napisy na szybach okien, drzwiach, markizach, roletach oraz za napisy z liter plastycznych, bezpośrednio przytwierdzonych do ściany domu podatek może być pobierany o 50% niższy; za napisy. znaki i plakaty umieszczane, urządzane na dachach lub szczytach domów, względnie w poprzek ulic, podatek może być pobierany o 100% wyższy, aniżeli od tych objektów podatkowych, znajdujących się na parterze i I. piętrze. Zarząd gminy może podzielić ulice na klasy i w związku z tem zróżniczkować powyższe stawki podatkowe);

2) od szafek, latarni, lamp i wypukłych godeł reklamowych w wysokości ..... fr. zł.;

3) od ogłoszeń, zamieszczonych w czasopismach, ... % opłaty za ogłoszenie;

4) od plakatów i anonsów (afisze drukowane) ..... % opłaty za wydrukowanie i ogłoszenie;

5) od reklam, wyświetlanych na płótnie w teatrach, teatrzykach, kinematografach i t. p. oraz na ulicach ..... % opłaty za reklamę każdorazową.

§ 4.

Podatek obciąża osobę fizyczną lub prawną, której przedmiot podatku dotyczy.

§ 5.

Właściciele przedsiębiorstw reklamowych oraz administracje czasopism obowiązani są inkasować podatek na rzecz gminy ..... przy poborze należności za ogłoszenia względnie za wykonanie reklamy. Za inkasowanie podatku przedsiębiorstwo otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 5% sumy podatkowej. Zainkasowane kwoty podatkowe należy wnosić do kasy gminnej 1 i 16 każdego miesiąca.

We wszystkich innych przypadkach podatek należy wpłacać bezpośrednio do kasy gminnej.

§ 6.

Odwołania podlegają przepisom art. 48 i 50 ustawy.

§ 7.

Niewpłacenie podatku we właściwym terminie pociąga za sobą ściągnięcie go w drodze przymusowej z doliczeniem kosz-

tów egzekucyjnych według art. 6 ustawy z dnia 9 marca 1923 r. o karach za zwłokę oraz o kosztach egzekucyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz, 189) i odsetek za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie.

§ 8.

Kary podlegają przepisom art. 62—67 ustawy,

§ 9.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu go przez władzę nadzorczą i ogłoszeniu przez zarząd gminy w sposób w danej miejscowości przyjęty.

---

5. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 15 kwietnia 1924 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w przedmiocie przekazania wojewodom (delegatowi Rządu w Wilnie) i dyrektorom izb skarbowych niektórych uprawnień Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu, wynikających z ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

(Dz. U. Rz. P. Nr. 36 poz. 390).

Na podstawie art. 20 ust. 3, art. 37 ust. 2 i art. 48 ust. 4 p. b ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), zarządza się co następuje:

§ 1.

Uprawnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu, wynikające z art. 20 ust. 2 w odniesieniu do powiatowych związków komunalnych i wszystkich gmin miejskich, z wyjątkiem gmin, liczących powyżej 100.000 mieszkańców, i art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), przekazuje się z zastrzeżeniami, wymienionemi w § 3 niniejszego rozporządzenia, wojewodom (delegatowi Rządu w Wilnie) i dyrektorom Izb skarbowych, a to odnośnie do wydawania zarządzeń w przypadkach, przewidzianych w art. 27 ustęp 3 i art. 28 ustęp 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r., oraz do zatwierdzenia:

1) statutów o podatku od gruntów państwowych w b. dzielnicy rosyjskiej na rzecz gmin miejskich i powiatowych związków komunalnych;

2) uchwał o poborze podatku od lokali i statutów o podatku hotelowym na rzecz gmin miejskich;

3) uchwał o poborze dodatków do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych na rzecz gmin miejskich i powiatowych związków komunalnych;

4) statutów o podatku od towarów, przywożonych drogami żelaznemi oraz o podatku od oświetlenia elektrycznego i gazowego w lokalach z wyszynkiem alkoholu i w lokalach zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz gmin miejskich;

5) statutów o opłacie od umów o przeniesienie własności nieruchomości na rzecz gmin miejskich i powiatowych związków komunalnych;

6) statutów o podatku od spadków i darowizn na rzecz gmin miejskich oraz na rzecz powiatowych związków komunalnych w b. dzielnicy pruskiej od przedmiotów spadkowych i darowanych, znajdujących się na obszarach dworskich;

7) statutów o podatku od plakatów, szyldów i anonsów na rzecz gmin miejskich;

8) statutów o podatku od zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz gmin miejskich;

9) statutów o podatku od psów i o podatku od posiadania przedmiotów zbytku na rzecz gmin miejskich i powiatowych związków komunalnych;

10) uchwał gmin miejskich i powiatowych związków komunalnych w przedmiocie stosowania kar porządkowych, przewidzianych w art. 67 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r.

§ 2.

Uprawnienia Ministra Spraw Wewnętrznych, wynikające z art. 37 ust. 1 i art. 48 ust. 4 p. b ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), przekazuje się wojewodom (delegatowi Rządu w Wilnie), a to odnośnie do:

1) rozstrzygania i decydowania w sprawach, określonych w art. 3 ust. 3 zdanie drugie ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r.;

2) rozstrzygania odwołań płatników, przeciwko wymiarowi samoistnych danin komunalnych.

§ 3.

Prawo zatwierdzania uchwał podatkowych, wymienionych w § 2 niniejszego rozporządzenia, wykonują wojewodowie (delegat Rządu w Wilnie), w porozumieniu z dyrektorami izb skarbowych, o ile:

1) opodatkowanie gruntów państwowych w b. dzielnicy rosyjskiej nie przekracza wysokości kwot, któremi podobne grunty w sąsiedztwie są obciążone dodatkami do podatków państwowych;

2) stawki podatku od lokali i podatku od towarów, przywożonych drogami żelaznemi, nie przenoszą norm, oznaczonych w §§ 5 i 9 rozporządzenia II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 317);

3) stawki podatku za zajmowanie lokali, lub ich części w hotelach, pensjonatach, pokojach umeblowanych, gospodach, zajazdach, lub domach noclegowych (podatek hotelowy) nie przekraczają 30% należności za wynajem lokalu wraz z meblami, usługą, pościelą, oświetleniem i opałem;

4) stawki dodatków do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych nie przewyższają norm, określonych w § 8 rozporządzenia II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 317);

5) stawki podatku od oświetlenia elektrycznego i gazowego w lokalach z wyszynkiem alkoholu oraz w lokalach zabaw, rozrywek i widowisk, nie przenoszą 25% opłaty, pobieranej przez przedsiębiorstwo, dostarczające prądu elektrycznego, względnie gazu;

6) stawki opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości oraz podatku od spadków i darowizn nie przenoszą norm, oznaczonych w art. 13 i 16 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r.;

7) stawki podatku od plakatów, szyldów i anonsów nie przewyższają od przedmiotów podatkowych, wymienionych w § 3 statutu wzorowego, dołączonego do rozporządzenia II.

Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 317), następujących kwot:

odnośnie przedmiotów podatkowych

grupy 1 . . . . . 5 fr. zł.
„ 2 . . . . . 10 „ „
„ 3 . . . . . 10% należności za ogłoszenie,
„ 4 . . . . . 15% „ „ „
„ 5 . . . . . 20% należności za reklamę;

8) przy podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk: A) stawki tego podatku nie przekraczają:

a) 60% ceny biletu wstępu na przedstawienia kinematograficzne, marjonetkowe, cyrkowe, variete, kabaretowe i na walki zapaśnicze;

b) 30% ceny biletu wstępu na przedstawienia kinematograficzne utworów i filmów krajowych;

c) 10% ceny biletu wstępu na zawody i popisy, urządzane przez towarzystwa sportowe i gimnastyczne, których użyteczność publiczną uzna zarząd gminy, oraz na przedstawienia teatralne i występy o wyższej wartości artystycznej lub naukowej;

d) 20% ceny biletu wstępu na wszystkie inne widowiska, zabawy i rozrywki;

B) wysokość podatku, uiszczanego w sposób ryczałtowy, przewidzianego w § 12 ust. 2 rozporządzenia II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 317), nie przekracza 50 fr. zł. za każdy dzień, względnie wieczór zabawy, rozrywki, lub widowiska;

9) statuty o podatku od psów i o podatku od posiadania przedmiotów zbytku odpowiadają wzorowym statutom, dołączonym do niniejszego rozporządzenia, zaś stawki tych podatków nie przenoszą norm, wskazanych w tychże statutach wzorowych.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Z. Hübner*

Minister Skarbu: *W. Grabski*

Załącznik Nr. 1 do § 3-go rozp. Min. Spr. W. z dn. 15 kwietnia 1924 poz. 390.

STATUT WZOROWY

o samoistnym podatku komunalnym od psów.

Na podstawie art. 20 ust. 1 i art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) wprowadza się na rzecz (gminy m. . . . . , związku komunalnego pow. . . . .) podatek od psów.

§ 1.

Przedmiotem opodatkowania są psy, należące do mieszkańców (gminy m. . . . . , gmin wiejskich — a w b. dzielnicy pruskiej i obszarów dworskich — pow. . . . .).

§ 2.

Do uiszczenia podatku obowiązani są właściciele psów.

§ 3.

Od podatku wolne są:

a) szczenięta, liczące mniej niż 8 tygodni:

b) jeden pies łańcuchowy do pilnowania gospodarstwa, trzymany na uwięzi;

c) psy, będące w posiadaniu władz państwowych, lub samorządowych;

d) psy należące do przebywających w obrębie (gminy m. . . . . , gmin wiejskich — a w b. dzielnicy pruskiej i obszarów dworskich — pow. . . . .) niedłużej, niż 4 tygodnie;

e) psy, stanowiące przedmiot handlu w przedsiębiorstwie zajmującem się sprzedażą psów:

f) psy, należące do przedstawicieli państw obcych.

§ 4.

Podatek wynosi rocznie:

a) za każdego pierwszego psa, podlegającego opodatkowaniu 10 fr. zł.;

b) za każdego drugiego psa, podlegającego opodatkowaniu 20 fr. zł.;

c) za każdego trzeciego psa, podlegającego opodatkowaniu 30 fr. zł.;

d) za każdego następnego psa, podlegającego opodatkowaniu 30 fr. zł.

§ 5.

Podatek płatny jest jednorazowo za cały rok.

§ 6.

Wymiar podatku uskutecznia (magistrat, wydział powiatowy) na podstawie danych o liczbie psów, podlegających opodatkowaniu, którą właściciele tych zwierząt obowiązani są zakomunikować (magistratowi, wydziałowi powiatowemu) w sposób, wskazany w przepisach wykonawczych do niniejszego statutu.

§ 7.

Celem kontroli podatku może (magistrat, wydział powiatowy) żądać od właścicieli nieruchomości przedłożenia wykazu osób, posiadających psy, podlegające opodatkowaniu.

§ 8.

(Magistratowi, wydziałowi powiatowemu) przysługuje prawo w wyjątkowych wypadkach czynienia ulg, względnie zupełnego zwolnienia przedmiotów od opodatkowania.

Art. 9.

Zawiadomienie o wymiarze podatku następuje przez wyłożenie w lokalu (magistratu, wydziału powiatowego) listy płatników ze wskazaniem liczby przedmiotów opodatkowania i przypadających kwot podatkowych oraz przez publiczne obwieszczenie o wyłożeniu z oznaczeniem w nim terminu płatności podatku i środków prawnych.

§ 10.

Odwołania podlegają przepisom art. 48 i 50 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 11.

Niewpłacenie podatku we właściwym terminie pociąga za sobą ściągnięcie go w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych według art. 6 ustawy z dnia 9 marca 1923 r. o karach za zwłokę oraz o kosztach egzekucyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 189) i odsetek za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie.

§ 12.

Kary podlegają przepisom art. 62—67 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 13.

Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda (magistrat, wydział powiatowowy).

§ 14.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu go przez władzę nadzorczą i ogłoszeniu przez (magistrat, wydział powiatowy) w sposób w danej miejscowości przyjęty.

Załącznik Nr. 2 do § 3-go rozporządzenia Min. Spraw Wewn z dnia 15 kwietnia 1923 poz. 890.

STATUT WZOROWY

o samoistnym podatku komunalnym od posiadania przedmiotów zbytku

Na podstawie art. 20 ust. 1 i art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) wprowadza się na rzecz (gminy m. . . . ., związku komunalnego pow. . . . .) podatek od posiadania przedmiotów zbytku.

§ 1.

Przedmiot opodatkowania stanowią: samochody osobowe, motocykle, rowery, karety, powozy, wolanty i t. p. ekwipaże resorowe, broń myśliwska i konie wierzchowe, służące do osobistego użytku i wygody osobistej.

§ 2.

Do uiszczenia podatku obowiązani są posiadacze przedmiotów, wymienionych w § 1.

§ 3.

Od podatku wolne są przedmioty zbytku, wymienione w § 1, które znajdują się w posiadaniu władz państwowych lub samorządowych, przedstawicieli państw obcych, oraz osób przejezdnych, przebywających w obrębie (gminy m. . . ., gmin

wiejskich, a w b. dzielnicy pruskiej i obszarów dworskich — pow. . . .), niedłużej niż 4 tygodnie.

§ 4.

Podatek wynosi rocznie:

a)	od samochodu osobowego	120	fr. zł.
b)	„ motocyklu	20	„ „
c)	„ roweru	10	„ „
d)	„ karety	60	„ „
e)	„ powozu.	40	„ „
f)	„ wolantu	30	„ „
g)	„ innych ekwipaży resorowych .	20	„ „
h)	„ dubeltówki i sztuceru	25	„ „
i)	„ każdego konia wierzchowego .	40	„ „

Uwaga: Stawki podatku od samochodów należy różniczkować w zależności od siły nośnej, zaś stawki podatkowe od karet i innych ekwipaży w zależności od tego, czy ekwipaż jest jednokonny, czy parokonny.

§ 5.

Podatek płatny jest jednorazowo za cały rok.

§ 6.

Wymiar podatku uskutecznia (magistrat, wydział powiatowy) na podstawie danych o liczbie przedmiotów, podlegających opodatkowaniu, które posiadacze tych przedmiotów obowiązani są zakomunikować (magistratowi, wydziałowi powiatowemu) w sposób, wskazany w przepisach wykonawczych do niniejszego statutu.

§ 7.

Celem kontroli podatku może (magistrat, wydział powiatowy) żądać od właścicieli nieruchomości przedłożenia wykazu osób, posiadających przedmioty, podlegające opodatkowaniu.

§ 8.

(Magistratowi, wydziałowi powiatowemu) przysługuje prawo w wyjątkowych wypadkach czynienia ulg, względnie zupełnego zwolnienia przedmiotów od opodatkowania.

§ 9.

Zawiadomienie o wymiarze podatku następuje przez wyłożenie w lokalu (magistratu, wydziału powiatowego) listy pła-

tników ze wskazaniem liczby przedmiotów opodatkowania i przypadających kwot podatkowych oraz przez publiczne obwieszczenie o wyłożeniu z oznaczeniem w nim terminu płatności podatku i środków prawnych.

§ 10.

Odwołania podlegają przepisom art. 48 i 50 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 11.

Niewpłacenie podatku we właściwym terminie pociąga za sobą ściągnięcie go w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych według art. 6 ustawy z dnia 9 marca 1923 r o karach za zwłokę oraz o kosztach egzekucyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 189) i odsetek za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie.

§ 12.

Kary podlegają przepisom art. 62—67 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 13.

Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda (magistrat, wydział powiatowy).

§ 14.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu go przez władzę nadzorczą i ogłoszeniu przez (magistrat, wydział powiatowy) w sposób w danej miejscowości przyjęty.

---

6. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 4 sierpnia 1924 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie określenia wysokości najwyższych norm podatku od wykonywania prawa polowania.

(Dz. U. Rz. P. Nr. 78 poz. 759).

Na podstawie ustępu 2 art. 14 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), zarządza się co następuje:

§ 1.

Oznaczoną w § 13 rozporządzenia II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 317) maksymalną wysokość norm podatku od wykonywania prawa polowania obniża się poza obszarem gmin miejskich:

w I. strefie do 20 gr. z 1 ha
„ II. „ „ 10 „ „ 1 „
„ III. „ „ 5 „ „ 1 „
„ IV. „ „ 1/8 „ „ 1 „

§ 2.

Podatki od wykonywania prawa polowania, wymierzone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie rozporządzenia II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca r. b., nie podlegają zwrotowi, ani też zaliczeniu na poczet innych podatków.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Z. Hübner*
Minister Skarbu: *W. Grabski*
Kierownik Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych: *Raczyński*

---

7. ROZPORZĄDZENIE III. MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 16 sierpnia 1924 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu celem wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

(Dz. U. Rz. R. Nr. 82 poz. 790).

Na podstawie art. 77 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), zarządza co następuje;

§ 1.

Do art. 27 i 28.

Za zakład dobra publicznego w rozumieniu art. 27 uważać należy instytucje i urządzenia związku komunalnego, z któ-

rych założenia i celu wynika, iż nie mogą one przynosić zysków (szpital, ambulatorjum, przytułek i t. p.).

Przedsiębiorstwami w rozumieniu art. 28 są zarówno przedsiębiorstwa o charakterze czysto-przemysłowym i handlowym, które powinny przynosić zyski, jak i przedsiębiorstwa o charakterze zakładów użyteczności publicznej, które mogą być prowadzone jako jednostki gospodarcze samodzielne i samowystarczalne, jednakowoż nie obliczone na zysk i nie traktowane jako komunalne źródła dochodów; do ostatnich przedsiębiorstw zaliczają się np. zakłady wodociągowe, gazownie, elektrownie, tramwaje, rzeźnie i t. p.

§ 2.

Do art. 33:

Za pożyczki przeznaczone na czasowe zasilenie funduszów kasowych, uważa się pożyczki, podlegające zwrotowi w tym roku budżetowym, w którym zostały zaciągnięte, oraz pożyczki, zaciągane na okres niedłuższy, aniżeli sześciomiesięczny.

§ 3.

Do art. 35, ustęp 2.

Ustalenie przez Skarb Państwa kwoty rocznej dotacji odpowiadającej dwu piątym częściom zapotrzebowania, następuje na podstawie budżetu po odliczeniu wydatków nadzwyczajnych i tych wydatków zwyczajnych, które mogą być pokryte dochodami z własnego majątku, dochodami z opłat i dopłat, oraz dochodami, opartemi na tytułach ustawowych i umownych.

§ 4.

Do art. 36.

Władzą nadzorczą właściwą do działania w myśl ustawy w stosunku do gmin wiejskich ziem Spisza i Orawy — aż do czasu powołania tamże do życia samorządu powiatowego jest starosta powiatu spisko-orawskiego.

§ 5.

Do art. 39.

Uchwały gmin wiejskich i niewydzielonych gmin miejskich z wyjątkiem wszystkich gmin miejskich w b. dzielnicy pruskiej i małopolskich gmin miejskich, liczących powyżej 15.000 mieszkańców, dotyczące przekroczenia przez gminy wiejskie normy 40%, względnie 60%, przez niewydzielone zaś gminy miejskie

70% najwyższego obciążenia gruntów na podstawie ustępu 2 art. 14 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505), a podlegające zatwierdzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych, działającego w porozumieniu z Ministrem Skarbu, przesyłają te związki w ciągu dni 15 po ich powzięciu wydziałowi powiatowemu (staroście powiatu spisko-orawskiego). Wydział powiatowy (starosta) przedstawia te uchwały wraz ze swoim wnioskiem wydziałowi wojewódzkiemu — a do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego — wojewodzie (delegatowi Rządu w Wilnie), ten zaś przedkłada je łącznie ze swoim wnioskiem Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Uchwały wszystkich gmin miejskich b. dzielnicy pruskiej, wszystkich małopolskich gmin miejskich, liczących powyżej 15.000 mieszkańców, wszystkich wydzielonych gmin miejskich b. dzielnicy rosyjskiej wszystkich powiatowych i krajowych związków komunalnych, podlegające zatwierdzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, przesyłają te związki w ciągu dni 15 po ich powzięciu wydziałowi wojewódzkiemu — a do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego — wojewodzie (delegatowi Rządu w Wilnie), który przedkłada uchwały wraz ze swoim wnioskiem Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Pod względem ilości egzemplarzy uchwał, przedstawionych do zatwierdzenia władzy nadzorczej, jak również pod względem trybu i terminu przedkładania uchwał do wiadomości wydziałowi wojewódzkiemu — a do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego — wojewodzie (delegatowi Rządu w Wilnie), względnie Ministrowi Spraw Wewnętrznych, stosują się odpowiednio przepisy § 1 rozporządzenia II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 317) z tem wszakże, że działający jako władza nadzorcza:

a) wydział powiatowy (starosta powiatu spisko-orawskiego) winien do uchwał, przedkładanych do wiadomości wydziałowi wojewódzkiemu — a do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego — wojewodzie (delegatowi Rządu w Wilnie) dołączyć w trzech egzemplarzach odpis decyzji, którą zatwierdził odnośną uchwałę; 2 egzemplarze odpisu

winny być następnie przesłane Ministrowi Spraw Wewnętrznych;

b) wydział wojewódzki, a do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego — wojewoda (delegat Rządu w Wilnie), winien do uchwał, przedkładanych do wiadomości Ministrowi Spraw Wewnętrznych, dołączyć w dwóch egzemplarzach odpis decyzji, którą zatwierdził odnośną uchwałę.

Do uchwał podlegających zatwierdzeniu władzy nadzorczej winny być dołączone w jednym egzemplarzu następujące materjały finansowe:

1) preliminarz budżetowy;

2) sprawozdanie z wykonania budżetu za rok poprzedni;

3) sprawozdanie rachunkowe kasowe za ubiegłe kwartały roku bieżącego wraz z wykazaniem zaległości danin komunalnych;

4) wykaz długów komunalnych;

5) wykaz majątku komunalnego.

O ile materjały wymienione pod 1—5 zostały już uprzednio przedstawione, należy powołać się na datę i liczbę ich przedłożenia.

W sprawach dotyczących zaciągnięcia pożyczek i objęcia poręki, winny być oprócz wyżej wskazanych przedłożone jeszcze w jednym egzemplarzu następujące materjały:

1) przybliżony kosztorys robót, o ile pożyczka ma być zaciągnięta na podjęcie robót;

2) określenie rodzaju i formy pożyczki (krótkoterminowa, wekslowa i t. p.);

3) sposób oprocentowania i plan amortyzacji pożyczki.

Uchwały w przedmiocie wprowadzenia podatku od kopalń (art. 5) i podatku na cele inwestycyjne (art. 21) winny być poparte:

1) obliczeniem przewidywanych wpływów, uzasadniającem wysokość stawki podatkowej;

2) przybliżonym kosztorysem zamierzonych robót inwestycyjnych.

Jeśli uchwała nie jest poparta wyżej wskazanemi danemi, lub jeśli uchwała wymaga dodatkowych wyjaśnień, obowiązana jest władza nadzorcza zwrócić ją zainteresowanemu

związkowi komunalnemu do uzupełnienia najdalej w ciągu tygodnia po nadejściu, o ile władza nadzorcza przedłożonych już materjałów nie uzna za wystarczające do zatwierdzenia przedstawionej uchwały.

Dzień otrzymania uchwały przez władzę nadzorczą nie wlicza się do biegu czasokresu siedmiodniowego, względnie trzydziestodniowego.

W razie odmowy zatwierdzenia, obowiązana jest władza nadzorcza zakomunikować powody odmowy i podać w orzeczeniu pouczenie o środkach prawnych.

§ 6.

Do art. 44 ustęp 1 b).

Zarządy związków komunalnych, jakoteż władze państwowe, obowiązane są podawać żądane od nich podstawy opodatkowania bezpłatnie.

§ 7.

Do art. 47 zdanie 2-gie.

W ogłoszeniach uchwał o poborze danin komunalnych winna być wskazana data i liczba decyzji władzy nadzorczej o zatwierdzeniu tych uchwał.

§ 8.

Do art. 48.

W b. dzielnicy rosyjskiej i austrjackiej służy płatnikowi przeciwko wymiarowi samoistnych danin komunalnych prawo wniesienia odwołania w ciągu dni 14 do władz nadzorczych za pośrednictwem władzy, która dokonała wymiaru. Dzień nadania na pocztę, lub telegraf uważa się za dzień wniesienia odwołania.

Władzami powołanemi do rozstrzygania odwołań i decydującemi ostatecznie są:

a) w stosunku do gmin wiejskich (w b. dzielnicy rosyjskiej także gromad) i gmin miejskich, niewydzielonych z powiatowych związków komunalnych, oraz do małopolskich gmin miejskich liczących poniżej 15.000 mieszkańców według ostatniego spisu ludności — wydziały powiatowe, w stosunku zaś do gmin wiejskich ziem Spisza i Orawy — aż do czasu powołania tamże do życia samorządu powiatowego — starosta powiatu spisko-orawskiego;

b) w stosunku do gmin miejskich, wydzielonych z powiatowych związków komunalnych, z wyjątkiem m. st. Warszawy, oraz w stosunku do małopolskich gmin miejskich, liczących powyżej 15.000 mieszkańców, tudzież w stosunku do wydziałów powiatowych — wojewodowie (delegat Rządu w Wilnie), a to po myśli rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 kwietnia 1924 r (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 390), po wprowadzeniu zaś w życie samorządu wojewódzkiego — wydziały wojewódzkie;

c) w stosunku do gminy m. st. Warszawy — Minister Spraw Wewnętrznych.

§ 9.

Do art. 61.

O ileby gminy miejskie, lub powiatowe związki komunalne zalegały z uiszczeniem należnych krajowemu związkowi komunalnemu zaliczek miesięcznych, względnie krajowych podatków bezpośrednich, może wydział krajowy dokonać we właściwych kasach skarbowych zajęcia wpływów podatkowych, przypadających odnośnym związkom komunalnym, a to do wysokości zaległości.

W wypadkach przewidzianych w ustępie 2 art. 61 uprawnionym jest wydział krajowy wysyłać delegatów, których zadaniem jest zbadanie, jakie dochody podatkowe ma zapewnione związek komunalny, ile z tytułu tych danin wpłynęło faktycznie do kasy komunalnej i czy przekazane zaliczki stanowią, względnie stanowiły, jedną dziesiątą część tych wpływów. O ile delegat stwierdzi nieścisłe spełnienie obowiązku uiszczenia zaliczek przez odnośny związek komunalny, to koszty podróży służbowej delegata obciążają tenże związek.

Niezależnie od powyższego ma wydział krajowy prawo żądania od związków komunalnych przedkładania pisemnych sprawozdań, wyjaśniających powyższe dane.

O ile wpłacone przez poszczególne związki komunalne zaliczki pokryją przed upływem półrocza budżetowego przypadający na to półrocze udział tych związków w krajowych podatkach bezpośrednich, to obowiązek uiszczania zaliczek przez te związki komunalne powstaje na nowo w pierwszym miesiącu następnego półrocza budżetowego.

§ 10.

Do art. 70.

Projekty preliminarzy budżetowych związków komunalnych winny być przed ich uchwaleniem wyłożone w lokalu biura związku komunalnego na przeciąg dni siedmiu do publicznej wiadomości; po upływie dni czternastu od dnia wyłożenia winny być projekty preliminarzy wniesione pod obrady reprezentacji związków komunalnych.

Ustala się następujące terminy wyłożenia i uchwalenia projektów preliminarzy budżetowych, oraz przedłożenia preliminarzy władzy nadzorczej:

1) dla gmin wiejskich, gmin miejskich, niewydzielonych z powiatowych związków komunalnych w b. dzielnicy rosyjskiej i pruskiej, oraz dla gmin miejskich poniżej 15.000 mieszkańców w b. dzielnicy austrjackiej — termin wyłożenia: 1 września — 15 września, uchwalenia: 15 września — 15 października, przedłożenia przed 1 listopada;

2) dla gmin miejskich, wydzielonych z powiatowych związków komunalnych w b. dzielnicy rosyjskiej i pruskiej, oraz dla gmin miejskich powyżej 15.000 mieszkańców w b. dzielnicy austrjackiej — o ile gminy te we wszystkich dzielnicach liczą poniżej 100.000 mieszkańców — termin wyłożenia: 1 września, 15 września, uchwalenia: 15 września — 1 listopada, przedłożenia przed 15 listopada;

3) dla gmin miejskich, liczących powyżej 100.000 mieszkańców — termin wyłożenia: 1 września — 15 września, uchwalenia: 15 września — 15 listopada, przedłożenia przed 1 grudnia;

4) dla powiatowych związków komunalnych — termin wyłożenia: 15 września — 1 października, uchwalenia: 1 października — 1 listopada, przedłożenia przed 15 listopada;

5) dla krajowych związków komunalnych w b. dzielnicy pruskiej i dla wojewódzkich związków komunalnych — termin wyłożenia: 15 września — 1 października, uchwalenia: 1 października — 15 listopada, przedłożenia przed 1 grudnia.

O wyłożeniu projektów preliminarzy budżetowych do publicznej wiadomości należy zawiadomić interesowanych członków związków komunalnych przez publiczne ogłoszenie w sposób w danym związku praktykowany; krajowe związki komu-

nalne w b. dzienicy pruskiej umieszczą to ogłoszenie w dziennikach urzędowych odnośnych województw.

Zarzuty zainteresowanych członków związku komunalnego, zgłoszone w okresie wyłożenia projektów preliminarzy do publicznej wiadomości, winny być rozpatrzone przy uchwalaniu preliminarzy; nieuwzględnione zarzuty winny związki komunalne przedstawić władzy nadzorczej wraz z uchwalonemi preliminarzami.

§ 11.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Z. Hübner*
Minister Skarbu: *W. Grabski*

---

8. ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne.

(Nr. 51 poz. 522, Dz. U. Rz. P.).

(Patrz: Rozdział I. 11, strona 20).

---

9. ROZPORZĄDZENIE I.

Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Skarbu z dnia 22-go stycznia 1925 w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne.

(Nr. 15 poz. 99. Dz. U. Rz. P.).

(Patrz: Rozdział I. 13, strona 26).

---

10. ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1924 r. o sposobie lokowania gotowizny bieżącej przez osoby prawa publicznego i osoby niewłasnowolne.

(Nr. 106 poz. 959, Dz. U. Rz. P.).

(Patrz: Rozdział I. 12, strona 25).

---

11. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 27 lutego 1925 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r. w celu wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

(Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 194).

Na podstawie art. 77 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747), zarządza się co następuje:

§ 1.

Brzmienie § 7 rozporządzenia II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu w celu wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 317), zmienia się w sposób następujący:

1) Zdanie ostatnie ustępu drugiego otrzymuje brzmienie: „Wpływy z tych dodatków powinny kasy skarbowe oraz celne zarachowywać w myśl § 52 instrukcji dla kas skarbowych na przychód do sum obrotowych w sumach dziennych na rachunek centralnej kasy państwowej jako dodatki komunalne do dyspozycji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych“;

2) Ustęp siódmy otrzymuje brzmienie: „Kasy skarbowe, oraz celne zakładają osobne wykazy szczegółowe sum obrotowych na wpływy z dodatków komunalnych do podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji, podsumowują je półmiesięcznie i w dniach 1 i 16 każdego miesiąca przesyłają do centralnej kasy państwowej zawiadomienie wzór Nr. 9 do § 52 instrukcji dla kas skarbowych, zawierające tylko ogólną sumę półmiesięczną za ubiegłą połowę miesiąca, oraz daty, pozycje dziennika przychodu, pod któremi są zarachowane sumy dzienne. Na wykazie szczegółowym sum obrotowych czyni kasa adnotację o wysłaniu zawiadomienia. Izba skarbowa zapisuje w księdze sum obrotowych jedynie sumy

półmiesięczne z wykazów szczegółowych, dotyczących wpływu powyższych dodatków“;

3) W pierwszym zdaniu ustępu jedenastego po słowach: „Na podstawie powyższego wykazu“ dodaje się słowa: „oraz dołączonych do niego i wypełnionych przekazów do wypłaty“.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Ratajski*

Minister Skarbu: *W. Grabski*

II. PODATKI I OPŁATY MIEJSKIE.

A. PODATKI I OPŁATY O CHARAKTERZE PODATKÓW BEZPOŚREDNICH.

1. Podatek od gruntów.

Art. 4 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r., o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (patrz wyżej str. 76).

Uwaga: Gmina miasta Krakowa pobiera podatek w postaci dodatku do państwowego podatku gruntowego.

2. Podatek od lokali.

a) Art. 7 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (patrz wyżej str. 79).

b) Ustawa z dnia 17 grudnia 1921 r. o zasileniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 2 ex 1922 r. poz. 6):

Art. 21.

W miejscowościach, w których do końca roku 1919 istniał państwowy podatek mieszkaniowy, zaprowadzony w byłym zaborze rosyjskim, zaprowadza się na rzecz gmin miejskich podatek od lokali. Innym miejscowościom byłego zaboru rosyjskiego może Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu zezwolić na pobór tego podatku. Zarazem zaprowadza się podatek od lokali w miejscowościach byłego zaboru austrjackiego w art. 1 podanych.

Art. 22.

Podatkowi od lokali podlegają z wyjątkami, wskazanymi w art. 23 mieszkania, zakłady przemysłowo-handlowe lub inne ubikacje bez względu na to, czy mieszkanie lub ubikacje są wynajęte, bądź oddane do użytku bezpłatnie, bądź też znajdują się w domu własnym.

Art. 23.

Podatkowi nie podlegają:

a) pomieszczenia świątyń, otwartych dla ogółu poszczególnych wyznań;

b) lokale, zajmowane przez instytucje naukowe, oświatowe i dobroczynne, z wyjątkiem lokali odnajmowanych lub oddawanych przez te instytucje do użytkowania i przynoszących dochód;

c) lokale w domach nowo wybudowanych, nadbudowanych lub odbudowanych po dniu 1 stycznia 1919 roku — przez lat 10 od wprowadzenia lokatorów;

d) zajęte przez cudzoziemskich przedstawicieli dyplomatycznych, uwierzytelnionych przy Rządzie polskim i inne osoby, należące do składu poselstw i misji, przez konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsularnych, będących poddanymi tego państwa, które ich mianowało, jeżeli z państwem tem Polska zawarła konwencję co do spraw konsularnych, albo jeżeli przedstawiciele polscy w tych państwach korzystają z podobnych ulg oraz lokale służące na potrzeby tych poselstw, misji lub konsulatów.

Art. 24.

Podatek opłacają osoby fizyczne lub prawne, zajmujące lokale, podlegające podatkowi.

Podatek ten winni ściągać właściciele realności wraz z komornem i innemi należytościami. Za pobór tego podatku otrzymają właściciele realności odszkodowanie w wysokości 5% od kwoty, wpłaconej do kasy miejskiej.

W razie odmowy zapłaty, a najdalej w miesiąc po terminie płatności, winien właściciel lub jego zastępca donieść kompetentnej władzy o odmowie lub zwłoce, poczem następuje egzekucja ze strony gminy. O ileby właściciel w oznaczonym

terminie trzydziestodniowym nie doniósł o odnowie, obowiązek uiszczenia tego podatku przechodzi na właściciela z prawem regresu do lokatora.

Rozporządzenie wykonawcze określi wysokość odsetek zwłoki oraz termin, od którego mają być płacone.

Podatek od lokali w miejscowościach leczniczych i w letniskach unormuje rozporządzenie wykonawcze, wydane stosownie do art. 31.

c) Ustawa z dnia 13/27 maja 1893 (Tom V. Zb. pr. ros. wydania 1903 i 1912 art. 743 do 789) o podatku mieszkaniowym (o podatku od lokali), ogłoszona w Dz. U. R. P. Nr. 34 ex 1922 r. poz. 294:

DZIAŁ I.

O zasadach opodatkowania.

Art. 1.

Podatek od lokali pobierają miasta i miasteczka b. zaboru rosyjskiego, z wyłączeniem osad, położonych na obszarze b. Królestwa Polskiego, oraz gminy b. zaboru austrjackiego, podpadające pod ustawy krajowe z dnia 13 marca 1889 r. (Dz. ust. kraj. Nr. 24), niemniej z dnia 3 lipca 1896 r. (Dz. ust. kraj. Nr. 51), tudzież miasta stoł. Lwów i Kraków, zgodnie z poniżej umieszczonemi przepisami.

Art. 2.

Wysokość podatku określa stosownie do faktycznego komornego lub wartości czynszowej na każdy rok podatkowy reprezentacja miejska z mocą obowiązującą dopiero w dwa miesiące po ogłoszeniu uchwały.

Najniższa jednakże norma tego podatku ma wynosić 25% faktycznego komornego lub wartości czynszowej lokalu.

Po zmianach ustawy o ochronie lokatorów stawki podatku od lokali ulegną ponownemu zatwierdzeniu Rządu.

Art. 3

Podatek od lokali opłacają osoby fizyczne i prawne zajmujące lokale, podlegające podatkowi.

Art. 4.

Podatkowi od lokali podlegają z wyjątkami, wskazanemi w art 5, mieszkania, zakłady przemysłowo-handlowe lub inne

ubikacje bez względu na to, czy mieszkanie lub ubikacje są wynajęte, bądź oddane do użytku bezpłatnie, bądź też znajdują się w domu własnym.

Art. 5.

Podatkowi nie podlegają:

a) pomieszczenia świątyń, otwartych dla ogółu poszczególnych wyznań,

b) lokale zajmowane przez instytucje naukowe, oświatowe i dobroczynne, z wyjątkiem lokali, odnajmowanych lub oddawanych przez te instytucje do użytkowania i przynoszących dochód,

c) lokale w domach nowowybudowanych, nadbudowanych lub odbudowanych po dniu 1 stycznia 1919 r. przez lat dziesięć od wprowadzenia lokatorów,

d) zajęte przez cudzoziemskich przedstawicieli dyplomatycznych, uwierzytelnionych przy Rządzie Polskim i inne osoby, należące do składu poselstw i misji, przez konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsularnych, będących poddanymi tego państwa, które ich mianowało, jeżeli z państwem tem Polska zawarła konwencję co do spraw konsularnych, albo jeżeli przedstawiciele polscy w tych państwach korzystają z podobnych ulg, oraz lokale, służące na potrzeby tych poselstw, misji lub konsulatów.

Art. 6 (ros. art. 749).

Przypadającą na kontrybuenta kwotę podatku (art. 3) określa się podług wysokości komornego, opłacanego za zajmowane przez niego lokale ze wszystkiemi przynależnościami (wozownie, stajnie, lodownie, ogrody i t. p.) z wyłączeniem opłaty za umeblowanie i opał, oraz za inne świadczenia wymienione w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1920 r. o ochronie lokatorów (Dz. U. R. P. r. 1921 Nr. 4, poz. 10) — jak długo ustawa ta obowiązuje w danej miejscowości.

Art. 7 (ros. art. 750).

Jeżeli jedna osoba zajmuje kilka lokali w jednym domu, to należną od niej kwotę podatku oblicza się podług łącznej ceny tych lokali.

Art. 8 (ros. art. 751).

Za cenę lokalu wynajętego uważa się rzeczywiste roczne komorne za ten lokal.

Art. 9. (ros. art. 752).

Jeżeli do ceny komornego jest włączona opłata za opał, to dla określenia kwoty podatku od lokali z ceny tej potrąca się 15%.

Uwaga. Na czas obowiązywania ustawy z dnia 18 grudnia 1920 r. o ochronie lokatorów (Dz. U. R. P. r. 1921 Nr. 4 poz. 19) opłatę za opał i za inne świadczenia, które potrąca się z komornego (art. 8), określa się według tejże ustawy.

Art. 10 (ros. art. 753).

Wartość czynszową lokalu, zajętego przez właściciela domu lub oddanego przez niego innej osobie do bezpłatnego użytkowania, określa się podług rocznego komornego, które było płacone za ten lokal, gdy był wynajmowany, lub podług ceny najmu podobnych lokali.

Art. 11 (ros. art. 755).

Kwotę podatku określa się corocznie na podstawie ceny lokalu, zajmowanego przez kontrybuenta 15 grudnia roku poprzedzającego.

Art. 12 (ros. art. 756).

Na mocy deklaracji osoby, która zmieniła lokal przed dniem 7 marca w tem samem mieście, na taki, od którego należy się mniejszy podatek, wysokość należnego podatku określa się według komornego nowo zajętego lokalu.

Art. 13.

Podatek od lokali w miejscowościach leczniczych i w letniskach unormuje rozporządzenie wykonawcze.

DZIAŁ II.

O sposobie ustanawiania kwot podatku.

Art. 14 (ros. art. 757).

Ogólny zarząd podatkiem od lokali w mieście należy do magistratu.

Art. 15.

Wymierzanie i ściąganie podatku od lokali wykonywują urzędy i organy miejskie.

Art. 16 (ros. art. 766).

Każdy właściciel domu lub zastępująca go osoba (dzierżawca lub administrator domu) winien corocznie, najpóźniej 7 stycznia, dostarczyć do właściwego urzędu miejskiego, według ustanowionego wzoru, spis wszystkich znajdujących się w domu ubikacji mieszkalnych (lokali) z oznaczeniem:

1) nazwiska i stanowiska lokatorów, jak również osób, którym właściciel domu dał lokale bezpłatnie;

2) umówionego z każdym lokatorem komornego, z oznaczeniem, czy w komorne wchodzi opłata za umeblowanie i opał i inne świadczenia z art. 6;

3) przybliżonej ceny najmu lokalu, który zajmuje sam właściciel, jak również lokali, które oddaje on innym osobom do bezpłatnego użytkowania (art. 10).

Art. 17 (ros. art. 767).

Za niewykonanie żądań, wyłuszczonych w art. 16, właściciele domów lub zastępujące ich osoby ulegają karze pieniężnej do *pięćdziesięciu rubli.*

Art. 18 (ros. art. 768).

Oznaczone w poprzednim (17) artykule kary nakłada się na mocy uchwały magistratu. Uchwałę magistratu komunikuje się osobie, na którą nałożono karę, pozostawiając jej na uiszczenie kary dwutygodniowy termin od dnia zawiadomienia. Jeżeli do oznaczonego terminu kara nie będzie zapłacona, sprawę kieruje się do sądu pokoju (sądu powiatowego) właściwego okręgu.

Art. 19.

Wniesienie świadomie fałszywych zeznań oraz udzielenie fałszywych wyjaśnień w sprawie podatku od lokali przez inne osoby będzie karane grzywną do wysokości 1,000.000 mk. Grzywnę na wypadek niemożności ściągnięcia zastąpi pozbawienie wolności na czas do trzech miesięcy.

Do orzekania powołany jest magistrat. Od orzeczenia karnego magistratu można odwołać się do państwowej władzy

nadzorczej magistratu w ciągu dni czternastu, licząc od dnia następującego po doręczeniu orzeczenia karnego, a od orzeczenia władzy nadzorczej w tym samym terminie do miejscowego sądu okręgowego, który rozstrzyga ostatecznie przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów, dotyczących odwołania się od wyroku sądów pokoju (powiatowych). Sąd okręgowy nie może jednak uchylić orzeczenia administracyjnego z poleceniem ponownego rozpatrzenia sprawy i wydania nowego orzeczenia.

Odwołanie do władzy nadzorczej lub do sądu nie wstrzymuje wykonania kary, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności.

O wykonanie kary pozbawienia wolności należy zwrócić się do sądu pokoju (powiatowego), który wydaje polecenie w tym przedmiocie po stwierdzeniu prawomocności orzeczenia i bezskuteczności egzekucji na podstawie przesłanych mu w tym celu akt sprawy.

Art. 20 (ros. art. 771).

Dane otrzymane na podstawie 16 artykułu porównywa się z danemi posiadanemi lub zebranemi przez magistrat.

Art. 21 (ros. art. 772).

Po sprostowaniu i uzupełnieniu w miarę potrzeby otrzymanych danych, magistrat określa przypadające od płatników kwoty podatku i najdalej do 7 marca przesyła każdemu z nich osobne zawiadomienia zastępujące nakazy płatnicze.

Art. 22 (ros. art. 773).

O ukończeniu rozsyłania zawiadomień płatnikom (art. 21) wywiesza się ogłoszenie w lokalu magistratu i w innych miejscach oznaczonych przez magistrat.

Art. 23 (ros. art. 774).

Płatnicy mają prawo podawać do magistratu reklamacje na nieprawidłowe wymierzenie przypadającej od nich kwoty podatku do dnia 7 kwietnia.

Do tegoż terminu mogą być podawane deklaracje co do określenia kwoty podatku według ceny najmu świeżo najętego lokalu (art. 12).

Art. 24 (ros. art. 775).

Uchwała magistratu nie uwzględniająca podanej reklamacji (art. 23) może być zaskarżona przez płatnika do władz

nadzorczych, które według przepisów obowiązujących na obszarze danej dzielnicy powołane są do rozstrzygania rekursów i odwołań od orzeczeń magistratu, a to w terminie w tych przepisach przewidzianym.

Art. 25 (ros. art. 777).

Wzmiankowane w poprzednim artykule (24) skargi należy podawać do magistratu. Skargi te z odpowiedniemi objaśnieniami przesyła się według właściwości.

Skarga, która wpłynęła do magistratu, winna być przesłana do władzy nadzorczej (art. 24) najpóźniej w terminie dwutygodniowym od daty jej złożenia.

Art. 26 (ros. art. 778).

Podanie skarg z powodu nieprawidłowego określenia kwoty podatku lub określenia jej według ceny najmu nowonajętego lokalu (art 23 i 24) nie wstrzymuje zapłaty podatku.

DZIAŁ III.

O pobieraniu podatku.

Art. 27 (ros. art. 779).

Listę płatników podatku od lokali z oznaczeniem przypadających od nich kwot podatku, magistrat oddaje najpóźniej 12 kwietnia w kasie miejskiej.

Art. 28 (ros. art. 780).

W razie zmiany kwoty podatku wskutek reklamacji lub skargi płatnika magistrat niezwłocznie wydaje rozporządzenie o wyłączenie z sumy podatku niewłaściwie oznaczonej przewyżki lub o umorzenie nieprawidłowo ciążącej na płatniku zaległości (art. 30).

Art. 29.

Podatek wpłaca się w kasie miejskiej w terminach kwartalnych: 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października.

Art. 30 (ros. art. 783).

Za zaległość uważa się podatek niewpłacony w oznaczonym terminie (art. 29) do kasy miejskiej przez osobę obowiązaną do zapłaty.

Art. 31.

Rozporządzenie wykonawcze określa wysokość odsetek zwłoki oraz termin, od którego mają być płacone.

Art. 32.

Podatek winni ściągać właściciele realności wraz z komornem i innemi należytościami. Za pobór tego podatku otrzymują właściciele realności odszkodowanie w wysokości 5% od kwoty wpłaconej do kasy miejskiej.

W razie odmowy zapłaty, a najdalej w miesiąc po terminie płatności, winien właściciel lub jego zastępca donieść kompetentnej władzy o odmowie lub zwłoce, poczem następuje egzekucja ze strony gminy. O ileby właściciel w oznaczonym terminie trzydziestodniowym nie doniósł o odmowie, obowiązek uiszczenia tego podatku przechodzi na właściciela z prawem regresu do lokatora.

Art. 33 (ros. art. 786).

Kasa miejska oddaje listę osób, zalegających z opłatą, magistratowi najdalej 15 maja, w celu niezwłocznego ściągnięcia trybem przepisanym z majątku ruchomego lub dochodu z majątku nieruchomego zalegającego płatnika. Zaległości mogą być egzekwowane z majątku nieruchomego zalegającego płatnika tylko wskutek specjalnego co do tego rozporządzenia magistratu.

Art. 34 (ros. art. 787).

Magistrat ma prawo, na prośbę płatnika obarczonego liczną rodziną lub znajdującego się w trudnem położeniu wskutek ciężkiej choroby, utraty majątku lub zarobku i t. p., pozwolić na odroczenie lub rozłożenie na raty zapłaty podatku na każdą sumę bez doliczenia odsetek zwłoki, jak również umorzyć podatek, chociażby prośba była złożona po terminie wyznaczonym do zapłaty podatku.

Art. 35 (ros. art. 788).

Na podstawie rozporządzenia magistratu zwraca się nadwyżki wpłaconych sum podatku od lokali, a zaległości nieprawidłowo obciążające płatnika lub nie dające się wyegzekwować umarza się bez względu na ich sumę.

DZIAŁ IV.

O stosowanie przepisów ustawy niniejszej.

Art. 36 (ros. art. 789).

Instrukcje, ktore wyda Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, określą szczegóły sposobu szacowania mieszkań, ściągania podatku i zaległości jak również rachunkowości i układania sprawozdań.

3. Podatek od przemysłu i handlu.

a) Art. 8 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (patrz wyżej str. 80).

b) Art. 119 ustawy z dnia 14 maja 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 412) w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego:

Art. 119.

„Związkom komunalnym przysługuje prawo opodatkowania na potrzeby samorządu przedmiotów, podlegających wymiarowi państwowego podatku przemysłowego, tylko w postaci podatku od obrotu do wysokości nieprzekraczającej 0·5% od sumy obrotu, ustalonego przez państwowe organy wymiarowe, a o ile chodzi o przedsiębiorstwa i osoby, wyszczególnione w art. 8 niniejszej ustawy, do wysokości 25% ceny świadectw przemysłowych przez te przedsiębiorstwa i osoby nabywanych.

Przedmioty, wymienione w ustępach 1, 2, 8 i 9 artykułu 3 podlegają wymiarowi idealnego podatku przemysłowego, w celu opodatkowania na rzecz związków samorządowych.

Sposób poboru przemysłowego podatku samorządowego oraz jego podział pomiędzy związki samorządowe określi osobna ustawa".

4. Podatek dochodowy.

Art. 9. ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (patrz wyżej str. 81).

5. Podatek od umów od przeniesienia własności nieruchomości.

a) Art. 13. ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (patrz wyżej str. 83).

b) Uchwała Rady miasta Krakowa z 22 listopada 1922 r., zatwierdzona reskryptem Tymczasowego Wydziału Samorządowego z dnia 18 kwietnia 1923 L. W. 11897/I.:

„Począwszy od dnia wejścia w życie tj. od dnia 20 października 1922 r. i na zasadzie postanowień ustawy z dnia 21 września 1922 r. Nr. 58 poz. 685 Dz. U. Rz. P. w przedmiocie uchylenia podatków (opłat) od przyrostu wartości oraz o pobieraniu przez ciała samorządowe opłat od umów o przejście własności nieruchomości, pobierać będzie Gmina miasta Krakowa od każdej umowy o przeniesienie własności nieruchomości w obrębie miasta Krakowa położonej, o ile umowy te nie podlegają podatkowi spadkowemu lub od darowizn, opłatę gminną w wysokości 4% sumy, która służy za podstawę wymiaru państwowej należytości od umów o przeniesienie własności nieruchomości".

6. Podatek od zaprotestowanych weksli.

a) Art. 14 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (patrz wyżej str. 84).

b) Uchwała Rady miejskiej z dnia 30 listopada 1923 r.:

„Na zasadzie art. 14 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. u. Nr. 94, poz. 747 wprowadza się na rzecz Gminy miasta Krakowa od dnia wejścia w życie powyższej ustawy z 11 sierpnia 1923 tj. od dnia 26 września 1923 r. podatek od weksli przedstawionych do protestu w obrębie Gminy miasta Krakowa w wysokości ½% sumy wekslowej.

Powyższy podatek winny pobierać od stron przedstawiających weksle do protestu, notarjusze przy sporządzaniu protestów łącznie z opłatą państwową od protestów wekslowych i wnosić do Głównej Kasy miejskiej, oraz odpowiadają Gminie za należyty pobór tego podatku".

c) Ogłoszenie Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 24 marca 1924 L. 12963/23 II. a.

Magistrat podaje do wiadomości, iż Gmina miasta Krakowa na podstawie uchwały Rady miasta z 30 września 1923 powziętej w myśl art. 14 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. Nr. 94, poz. 747 pobierać będzie przy sporządzaniu protestów wekslowych przez notarjuszy łącznie z opłatą państwową

podatek gminny od weksli protestowanych w obrębie miasta Krakowa w wysokości $^1/_2$% sumy wekslowej. Powyższa uchwała Rady miasta ma moc obowiązującą od dnia wejścia w życie ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów miejskich tj. od dnia 21 września 1923 r.

7. Podatek od plakatów, szyldów i anonsów.

a) Art. 17 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (patrz wyżej str. 85).

b) Uchwała Tymczasowego Zarządu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 12 listopada 1924 r. na zasadzie postanowienia § 53 statutu miejskiego.

Uchwala się załączony statut o poborze podatku od plakatów, szyldów i anonsów na rzecz Gminy miasta Krakowa i wzywa Magistrat o uzyskanie przepisanego zatwierdzenia ego statutu przez Władzę nadzorczą.

STATUT

o poborze podatku od plakatów, szyldów i anonsów — na rzecz Gminy miasta Krakowa.

. . . . . .

. . . . . .

§ 3.

Podatek opłaca się według następujących stawek:

I. W wymiarze ryczałtowym: a) od umieszczanych w miejscach widocznych w celach reklamowych znaków, szyldów, napisów, ogłoszeń i plakatów firmowych, obrazkowych lub pisanych, sporządzonych na blasze, drzewie, tekturze, płótnie, szkle, marmurze i na tym podobnym trwalsze istnienie zapewniającym materjale, o powierzchni do 0.5 m^2 w kwocie 10 zł. rocznie, od 0.5 m^2 do 1 m^2 w kwocie 16 zł. rocznie, od 1 m^2 do 2 m^2 w kwocie 30 zł. rocznie, od 2 m^2 do 3 m^2 w kwocie 50 zł. rocznie, ponad 3 m^2 w kwocie 60 zł. rocznię. Powyższe stawki obniża się dla firm handlowych mających siedzibę w dzielnicach IX. do XXI. o 25%.

Od napisów umieszczonych na szybach okien, drzwiach, markizach i roletach, podatek wynosi 25% mniej od napisów,

zaś znaków i plakatów umieszczanych na dachach i szczytach domów, lub w poprzek ulic — 50% więcej od stawki normalnej — b) od gablotek, latarń, lamp, szyldów i transparentów i świetlnych wypukłych godeł reklamowych oraz od reklam wyświetlanych na placach i ulicach własnemi aparatami w kwocie 25 zł. rocznie.

II. W wymiarze procentowym: a) od afiszy drukowanych 6% należytości za wydrukowanie i ogłoszenie, b) od reklam wyświetlanych w teatrach i kinematografach 15% opłaty za każdorazowe wyświetlenie reklamy.

. . . . . .

c) Reskrypt Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 17 grudnia 1924 r. L Dz. U. S. M. 6424/14.

Do
Pana Wojewody
w Krakowie.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zatwierdza na podstawie art. 1, 17 i 36 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 (Dz. u. R. P. Nr. 94, poz. 747) uchwałę Tymczasowego Zarządu miasta Krakowa, powziętą w zastępstwie Rady miejskiej na posiedzeniu w dniu 12 listopada 1924 w części, dotyczącej oznaczenia stawek podatku od plakatów i szyldów i podatku od anonsów (§ 3 statutu), gdyż sam wymiar i pobór tych podatków zgodnie z ustępem 4 art. 17 wspomnianej ustawy winien być dokonany na zasadach statutu wzorowego, ogłoszonego w Dz. U. R. P. Nr. 31 jako załącznik do poz. 317. Powyższe zechce Pan Wojewoda zakomunikować Magistratowi miasta Krakowa. Za Ministra — podpis Dyrektor depart.

d) Ogłoszenie Magistratu z dnia 21 stycznia 1925 roku L. 15502/24 II. a. w sprawie poboru gminnego podatku od plakatów, szyldów firmowych i anonsów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zatwierdziło reskryptem z dnia 17 grudnia 1924 r. Nr. S. M. 6425/24 uchwałę Tymczasowego Zarządu miasta z dnia 12 listopada 1924 r. o poborze podatku od plakatów, szyldów i anonsów na rzecz Gminy miasta Krakowa, powziętą w zastępstwie rozwiązanej Rady miejskiej na pod-

stawie art. 17 ustawy z dnia 11 sierpnia 1922 r. Dz. U. Nr. 94, poz. 747 i § 11 rozp. wyk. do tej ustawy (Dz. u. Nr. 31 poz. 317 z roku 1924).

W myśl tej uchwały i powołanych przepisów podlegają podatkowi, począwszy od 1 stycznia 1925 r.: 1) umieszczane przez przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, oraz osoby wykonujące wolne zawody i zajęcia zarobkowe w miejscach widocznych w celach reklamowych znaki, szyldy, godła, ogłoszenia i plakaty firmowe, obrazkowe i pisane, sporządzone na blasze i drzewie, tekturze, płótnie, marmurze i na tym podobnym trwalsze istnienie zapewniającym materjale o powierzchni: a) od 0.5 m^2 w kwocie 10 zł. rocznie, b) od 0.5 m^2 do 1 m^2 w kwocie 15 zł. rocznie, c) od 1 m^2 do 2 m^2 w kwocie 30 zł. rocznie, d) od 2 m^2 do 3 m^2 w kwocie 50 zł. rocznie, e) ponad 3 m^2 w kwocie 60 zł. rocznie. — 2) Gablotki, latarnie, szyldy transparentowe i świetlne, wypukłe godła reklamowe oraz reklamy wyświetlane na placach i ulicach własnemi aparatami w kwocie 25 zł. rocznie, 3) stawki podatku wyżej pod 1) wymienione od napisów umieszczanych na szybach okien, drzwiach, roletach i markizach obniża się o 15%, a od napisów, znaków i plakatów umieszczanych na dachach i szczytach domów lub w poprzek ulic podwyższa się o 50%.

Firmy handlowe i przemysłowe w dzielnicach miasta od IX. do XXI. opłacają od przedmiotów wyżej pod 1) wyszczególnionych podatek w kwocie o 25% niższy od stawki normalnej.

Powyższy podatek jest płatny z góry w dwóch równych ratach półrocznych bez osobnego wezwania płatniczego. Na tej podstawie Magistrat wzywa posiadaczy przedsiębiortw handlowych i przemysłowych wszelkiego rodzaju, tudzież osoby wykonujące jakiekolwiek zawody i zajęcia zarobkowe (lekarzy, adwokatów, inżynierów itp.), aby od wyszczególnionych wyżej w ustępie 1) i 2) uwidocznionych na zewnątrz przedmiotów, które utrzymują reklamy swych przedsiębiostw i zawodów, uiściły w Głównej Kasie miejskiej w terminie do dnia 31 marca 1925 r. za pierwsze półrocze 1925 r. połowę należytości oznaczonych w tych ustępach względnie w ustępie trzecim.

Druga połowa należytości ma być zapłacona w ciągu miesiąca września 1925 r. Podatek od szyldów, znaków, i na-

pisów, ogłoszeń i plakatów firmowych sporządzonych na trwałej płaszczyźnie (jak wyżej w ustępie 1) należy obliczyć ściśle według rozmiarów powierzchni zajmowanych przez te szyldy i napisy, plakaty i t. p. Od kwot podatku nieuiszczonych w przepisanym terminie pobierze się odsetki zwłoki w wysokości 4% miesięcznie.

Równocześnie z zapłatą podatku płatnicy winni złożyć w Głównej Kasie miejskiej pisemną deklarację podatkową, sporządzoną na ćwiartce papieru, w której należy oznaczyć przedmiot podatkowy np. gablotka, lampa reklamowa, szyld i t. p., a o ile chodzi o szyldy, napisy i t. p. przedmioty w płaszczyźnie — także powierzchnię tychże w metrach kwadratowych (mnożąc długość przez szerokość płaszczyzny), oraz podać firmę i adres odnośnego przedsiębiorstwa i zawodu.

Każdy przybytek lub ubytek przedmiotów, podlegających podatkowi od szyldów i plakatów oraz zmiany w stanie tych przedmiotów, o ile wpływają na wysokość podatku, należy zgłosić pisemnie Magistratowi w ciągu 3 dni celem sprostowania rejestru podatkowego.

Niezłożenie deklaracji podatkowej w terminie do dnia 31 marca 1925 r. uważać się będzie za zatajenie przedmiotu opodatkowania, za które obowiązani do zapłaty podatku będą karani grzywną do wysokości 20-krotnej kwoty należnego podatku. Takiej samej karze ulegną winni ukrócenia podatku przez podanie w deklaracji podatkowej dat, niezgodnych z prawdą. Równocześnie Magistrat podaje do wiadomości, iż na mocy przytoczonej na wstępie uchwały Tymczasowego Zarządu miasta i przepisów ustawowych Gmina miasta Krakowa pobierać będzie od dnia 1 lutego 1925 r. 1) podatek od afiszów drukowanych w wysokości 5% należytości za wydrukowanie i ogłoszenia, 2) podatek od reklam, wyświetlanych w teatrach i kinoteatrach w wysokości 15% należytości za każdorazowe wyświetlenie reklamy, oraz, iż celem poboru tych podatków wydaje Magistrat równocześnie osobne zarządzenie.

B. PODATKI I OPŁATY O CHARAKTERZE PODATKÓW POŚREDNICH

1. Miejski podatek spożywczy.

a) Rozporządzenie Krajowej Dyrekcji Skarbu we Lwowie z dnia 30 grudnia 1910 r. L. 154455 Dz. u. kr. Nr. 244 o prze-

sunięciu linji podatku spożywczego gł. król. miasta Krakowa i ustanowieniu stacji odprawczych do przedsiębrania postępowania urzędowego z przedmiotami, podlegającymi liniowemu podatkowi spożywczemu.

I.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 28 grudnia 1910 r. L. 94.564, którym na prośbę gminy miasta Krakowa zezwolono ze względu na powiększony obszar miasta Krakowa (Ustawa z 13 listopada 1909 gal. Dz. u. i rozporz. kraj. Nr. 148/09) na przesunięcie linji podatku spożywczego, postanawia się z ważnością od 1 stycznia 1911, co następuje: Nowa linja podatku spożywczego rozpoczyna się w zachodniej stronie Krakowa na lewym brzegu rzeki Wisły od zachodniego rogu istniejącego tam placu pionierów dla ćwiczeń wodnych, biegnie okrążając ten plac i znajdujące się na nim zabudowania w kierunku północnym drogą polną aż do zaznaczonego bramą forteczną przecięcia linji z gościńcem z Krakowa do Liszek, biegnie na drugiej stronie tego gościńca wzdłuż drogi polnej, aż do przepustu w nasypie drogi ze Zwierzyńca na kopiec Kościuszki, tutaj zwraca się na lewo i biegnie w górę tą drogą aż na wzgórze kopca Kościuszki, a następnie drogą polną, okrążając warownię Kościuszki, z początku w zachodnim, następnie w północnym kierunku wzdłuż brzegu zarośli na północnym stoku wzgórza kopca Kościuszki, poczem ścieżką przez uprawne pola w dół aż do figury przy drodze ze Zwierzyńca do Woli Justowskiej, trzyma się tej drogi aż do miejsca jej zetknięcia z wojskową drogą dla pieszych biegnącą od błonia na zachód. Od tego miejsca ciągnie się linja ta drogą dla pieszych w kierunku wschodnim aż do najbliższego żelaznego mostu na nowo uregulowanem korycie rzeki Rudawy, następnie lewym wałem ochronnym Rudawy aż do drugiego mostu żelaznego na tej rzece. Odtąd zwraca się linja w kierunku północnym i biegnie drogą wojskową ze Zwierzyńca do Łobzowa, przekraczając koryto Rudawy po murowanym moście aż do zetknięcia z drogą gminną z Łobzowa do Zarzeki wiodącą.

Dalszy bieg linji oznacza wiodąca na zachód droga gminna z Łobzowa do Zarzeki aż do miejsca, w którem odgałęzia się od niej na prawo nowa droga wojskowa, niedopuszczona do publicznego użytku. Tu przyjmuje linja kierunek północny, bie-

gnie wzdłuż tej ostatniej drogi wojskowej, przekracza przy bramie fortecznej gościniec z Łobzowa do Bronowic Małych i styka się w dalszym biegu ku północy pod kątem prostym z wałem koleji północnej.

Od punktu zetknięcia się z torem kolejowym począwszy idzie linja podatkowa wałem kolejowym aż do najbliższego przepustu południową, a następnie północną jego stroną z początku w prostym wschodnim, a następnie w południowym kierunku, aż do punktu zetknięcia z wałem fortecznym, który rozpoczyna się w pobliżu warowni Nr. IV. a.

Dalszy bieg linji podatkowej oznacza wał forteczny, a następnie zewnętrzna granica warowni Nr. IV. aż do punktu zetknięcia z gościńcem z Krakowa do Prądnika Czerwonego (gościniec warszawski). Linia przecina następnie ten gościniec na drugą jego stronę, okrąża położony na prawo od gościńca kompleks domów z restauracją zwaną „Pod czarnym osłem", biegnąc wzdłuż zewnętrznego oparkanienia tego kompleksu domów, zwraca się ku wałowi fortecznemu, styka się z nim pod kątem prostym, przybiera następnie kierunek południowy i trzyma się wału fortecznego aż do drogi z Krakowa do Olszy. Odtąd biegnie w południowym kierunku, łamiąc się dwukrotnie w kształcie kolana wzdłuż wału fortecznego aż do gościńca z Krakowa do Mogiły. Przeciąwszy gościniec z Krakowa do Mogiły, biegnie linja podatku spożywczego w kierunku południowym zewnętrzną granicą warowni Nr. III., przechodzi następnie na stary wał miejski, biegnący zachodnią granicą zabudowanych parcel miejscowości Piaski i Grzegórzki i trzyma się tego wału aż do lewego brzegu Wisły, przecięta raz drogą z Krakowa do Dąbia, a drugi raz torem koleji lokalnej Kraków-Kocmyrzów.

. . . . . .

b) Rozporządzenie Dyrekcji Skarbu we Lwowie z dnia 12 sierpnia 1919 r. L. 12628 o przesunięciu linji akcyzowej król. gł. miasta Krakowa i ustanowieniu stacji odprawczych do przedsiębrania postępowania urzędowego z przedmiotami, podlegającymi linjowemu podatkowi spożywczemu.

Na prośbę gminy miasta Krakowa zezwala się ze względu na powiększenie obszaru miasta Krakowa (ustawa krajowa

z dnia 22 sierpnia 1914 gal. dz. u. i rozp. kraj. Nr. 15 z roku 1915) na przesunięcie krakowskiej linji akcyzowej i postanawia się z ważnością od 1 stycznia 1920 co następuje:

I.

Z krakowskiej linji akcyzowej, ustanowionej na podstawie rozporządzenia krajowej Dyrekcji skarbu we Lwowie z dnia 30 grudnia 1910 L. 154455 dz. u. i rozp. kraj. Nr. 244, pozostaje niezmieniona część tejże poczynająca się po zachodniej stronie Krakowa na lewym brzegu Wisły od zachodniego rogu istniejącego tam placu pionierów do ćwiczeń wodnych aż do miejsca, gdzie linia po wschodniej stronie Krakowa, biegnąc od linjowego urzędu podatku spożywczego Nr. 11 (Grzegórzki) w kierunku południowo-zachodnim, styka się z brzegiem tej rzeki. Również pozostają nadal istniejące na tej przestrzeni linjowe urzędy podatku spożywczego Nr. 1 do 11, a także urząd Nr. 12 na dworcu kolejowym „Grzegórzki". Natomiast znosi się tę część linji razem z istniejącymi na niej urzędami linjowymi Nr. 13 do 17, która się ciągnie począwszy od wspomnianego miejsca zetknięcia się z rzeką Wisłą zrazu po lewym, potem po prawym brzegu tej rzeki na ogół w kierunku zachodnim aż do wymienionego na wstępie placu pionierów do ćwiczeń wodnych.

W miejsce zniesionej części linji akcyzowej wchodzi nowa linja, której bieg oznacza się, jak następuje:

W miejscu, gdzie dawna linja podatku spożywczego biegnąc od linjowego urzędu podatku spożywczego Nr. 11 na południowy zachód natrafia na rzekę Wisłę, przechodzi w kierunku pionowym na brzeg prawy i ciągnie się tym brzegiem za biegiem rzeki aż do prowizorycznego drewnianego mostu wojskowego. Przy tym moście zwraca się linja na południowy zachód i idzie wzdłuż drogi wojskowej aż do jej skrzyżowania się z gościńcem, wiodącym z Płaszowa ku Rybitwom. Stąd ciągnie się linia mniejwięcej w kierunku południowym dalej po wspomnianej drodze wojskowej aż do punktu zetknięcia się z granicą, dzielącą gminy Prokocim i Płaszów. Tu zwraca się na zachód i biegnie tą granicą, przekraczając tor linji kolei żelaznej Kraków-Lwów i zwracając się potem nieco więcej ku południowi aż do tego miejsca, w którem się łamie ku północy,

drugi raz ku zachodowi we formie kolana i przecina gościniec idący z Krakowa do Wieliczki, poczem się znów zwraca na zachód, a następnie na północny zachód. Dalej ciągnię się linja wzdłuż granicy Podgórza i Woli Duchackiej w kierunku południowo-zachodnim, przecina linję koleji żelaznej Podgórze-Skawina, przybiera potem kierunek północno-zachodni, biegnie granicą Podgórza i Łagiewnik, krzyżuje się następnie z gościńcem Podgórze-Łagiewniki i dostaje się aż do potoku Wilga.

W dalszym ciągu biegnie lewym brzegiem tego potoku ku południowi aż do miejsca, gdzie, idąc za biegiem granicy między Zakrzówkiem a Borkiem Fałęckim, zwraca się na północny zachód.

W dalszym swym biegu trzyma się linja akcyzowa idącej na ogół w kierunku północno zachodnim granicy między miejscowościami Zakrzówek i Dębniki oraz między gminami Borek Fałęcki, Kobierzyn i Pychowice aż do zetknięcia się z prawym brzegiem Wisły. Od tego punktu trzyma się linia tego brzegu i ciągnie się tym brzegiem aż do miejsca, gdzie na przeciwległej stronie znajduje się plac pionierów do ćwiczeń wodnych, od którego linja się zaczyna.

Na gościńcach i drogach, leżących na linji akcyzowej, stanowi linję akcyzową zewnętrzny ich bieg.

Nowa część linji akcyzowej jest oznaczona tak samo jak dotychczasowa biało i niebiesko pomalowanymi słupami, które są ustawione w odpowiednich miejscach i zaopatrzone w łatwo dostrzegalny napis „Linja podatku spożywczego“ oraz w bieżące numery.

. . . . . .

c) Rozporządzenie Dyrekcji skarbu we Lwowie z dnia 12 sierpnia 1919 L. 12628, zmieniające niektóre postanowienia rozporządzenia krajowej Dyrekcji skarbu z dnia 1 lipca 1911 L. 35811 pr. dz. u. i rozp. kraj. Nr. 93, wydanego w celu wykonania ustawy z dnia 22 grudnia 1910 Dz. p. p. Nr. 121 z roku 1911 o zmianie krakowskiego liniowego podatku spożywczego.

Zmienia się następujące postanowienia rozporządzenia krajowej Dyrekcji skarbu we Lwowie z dnia 1 lipca 1911 L. 3581/pr.

Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 93 z ważnością od 1 stycznia 1920, które mają opiewać jak następuje:

. . . . . .

Do przeprowadzenia urzędowych czynności z przedmiotami objętymi taryfą linjowego podatku spożywczego w tych punktach, przez które wolno wprowadzać na obszar akcyzowy przedmioty podlegające podatkowi, dalej na położonych w obrębie linji akcyzowej stacjach (dworce kolejowe, przystanki koleji żelaznych, których tory przecinają linję akcyzową), jakoteż na placach w obrębie linji, przeznaczonych do wyładowania statków, istnieją urzędy, których stanowiska i urzędowe oznaczenie wymienia się poniżej, a mianowicie:

1. Zwierzyniec brama forteczna przy gościńcu na Bielany (urząd linjowy Zwierzyniec Nr. 1).

2. Wola Justowska przy gościńcu do Woli Justowskiej (urząd linjowy Wola Justowska Nr. 2).

3. Czarna Wieś przy drodze kołowej z Czarnej Wsi do Zarzeki (urząd linjowy Czarna Wieś Nr. 3).

4. Łobzów, brama forteczna, przy gościńcu wiodącym z Łobzowa do Bronowic Małych (urząd liniowy Łobzów Nr. 4).

5. Krowodrza w pobliżu koszar byłej obrony krajowej obok przepustu w nasypie kolejowym przy drodze kołowej ku Bronowicom Wielkim (urząd linjowy Bronowice Nr. 5).

6. Krowodrza przy drodze kołowej ku Toniom (urząd linjowy Tonie Nr. 6).

7. Prądnik Biały przy gościńcu do Prądnika Białego (urząd linjowy Prądnik Biały Nr. 7).

8. Warszawski przy gościńcu do Prądnika Czerwonego (urząd linjowy Warszawski Nr. 8).

9. Olsza przy gościńcu do Olszy (urząd linjowy Olsza Nr. 9).

10. Mogiła przy gościńcu do Mogiły (urząd linjowy Mogiła Nr. 10).

11. Grzegórzki, przy gościńcu do Dąbia (urząd linjowy Grzegórzki Nr. 11).

12. Grzegórzki Dworzec kolejowy (urząd linjowy Grzegórzki-Dworzec kolejowy Nr. 12), jako urząd poborowy na stacji kolejowej Grzegórzki, a zarazem urząd odprawy na placu lądowania Nr. IV. na lewym brzegu Wisły z ekspozyturami na głównej targowicy i w rzeźni miejskiej.

13. Rybitwy przy gościńcu do Rybitw (urząd linjowy Rybitwy Nr. 13).

14. Prokocim przy gościńcu do Prokocima (urząd linjowy Prokocim Nr. 14).

15. Wola Duchacka przy drodze kołowej do Woli Duchackiej (urząd linjowy Wola Duchacka Nr. 15).

16. Bonarka przy dworcu kolejowym Podgórze-Bonarka (urząd linjowy Bonarka Nr. 16).

17. Łagiewniki przy gościńcu do Łagiewnik (urząd linjowy Łagiewniki Nr. 17).

18. Kobierzyn przy drodze kołowej do Kobierzyna (urząd linjowy Kobierzyn Nr. 18).

19. Pychowice na miejscu zetknięcia się granicy między Dębnikami a Pychowicami z brzegiem Wisły (urząd linjowy Pychowice Nr. 19).

20. Kraków, dworzec towarowy ul. Kamienna (urząd linjowy galicyjski Nr. 20).

21. Kraków, dworzec towarowy ul. Kamienna (urząd linjowy wiedeński Nr. 21).

22. Kraków, dworzec osobowy (urząd linjowy dworzec osobowy Nr. 22).

23. Kraków, dworzec dla przesyłek pospiesznych przy ul. Pawiej (urząd linjowy dla przesyłek pospiesznych Nr. 23).

24. Kraków, dzielnica Półwsie most na Wiśle (urząd linjowy Wisła Nr. 24).

Przez inne punkty niż te, na których powyższe urzędy linjowe ustawiono, nie wolno przez nową linję podatku spożywczego wprowadzać przedmiotów objętych taryfą linjowego podatku spożywczego do obszaru podatkowego miasta Krakowa.

Drogi i ścieżki, podpadające pod ten zakaz, oznaczy się tablicami ostrzegawczemi.

. . . . . .

d) Statut miejskiego podatku spożywczego zatwierdzony reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu z dnia 29 września 1921 r. N. S. M. 2416:

§ 1.

Gminie Kraków przysługuje prawo poboru na obszarze miasta podatku spożywczego od artykułów, w dołączonej taryfie wyszczególnionych i w wysokości tamże oznaczonej.

Pobór podatku spożywczego na obszarze miasta, zamkniętym linją podatkową.

§ 2.

Ze względu na pobór powyższego podatku zatrzymuje się istniejącą linję akcyzową, oznaczoną rozporządzeniem kraj. Dyrekcji Skarbu we Lwowie z dnia 30 grudnia 1910 L. 154, 455 Nr. 244 Dz. u. kr i rozp. Dyrekcji Skarbu z dnia 12 sierpnia 1919 L. 12628 wraz z istniejącymi obecnie linjowymi urzędami, jako miejską linję podatkową.

§ 3.

Poborem podatku spożywczego z ramienia Gminy miasta Krakowa zajmuje się Administracja akcyzy przy pomocy urzędów linjowych.

§ 4.

Wszystkie w taryfie wymienione przedmioty mogą być wprowadzone do miasta jedynie drogami, przy których się znajdują urzędy linjowe i winny być w tychże urzędach według jakości i ilości ustnie lub pisemnie do opodatkowania zgłoszone i opłacone.

W razie niemożności zapłacenia podatku spożywczego, przedmiot nie zostanie do miasta wpuszczony, o ile nie zachodzi podejrzenie przemytnictwa; w przeciwnym razie przedmiot zostanie zatrzymany aż do uiszczenia podatku i grzywny, ewentualnie posłuży na zaspokojenie należytości.

Przedmioty, ulegające zepsuciu mogą być zaraz na niebezpieczeństwo wprowadzającego po cenie targowej sprzedane.

§ 5.

Wzdłuż miejskiej linji podatkowej, a mianowicie od strony wewnętrznej istnieje obszar kontrolny, którego szerokość mierzona od linji podatkowej nie przekracza w żadnym punkcie 500 m.

W obrębie tego obszaru musi się na żądanie organów Administracji akcyzy udowodnić co do każdego przedmiotu, wprowadzonego do wewnętrznego obszaru i podlegającego podatkowi spożywczemu, że podatek ten został zapłacony, lub że przedmiot nabyty został w obrębie linji podatkowej.

§ 6

Od opłaty podatku spożywczego wolne są artykuły, wprowadzane w tak małej ilości, że łączny podatek od nich nie

wynosi kwoty 50 fen., tudzież corpora delicti t. j. artykuły, będące przedmiotem postępowania sądowego lub politycznego.

§ 7.

Od przedmiotów, wymienionych w taryfie, a przeznaczonych do przewozu przez obręb miasta nie pobiera się podatku spożywczego, jeżeli je jako takie w urzędzie wchodowym zgłoszono.

Przewóz tych przedmiotów następuje albo za złożeniem kaucji w wysokości podatku, albo za konwojem, albo za rewersem.

§ 8.

Osoby, wprowadzające opodatkowane przedmioty w wielkich ilościach z zamiarem dalszego wywozu, mogą uzyskać albo zwrot podatku, albo zezwolenie na utrzymywanie tranzytowego składu, wolnego od podatku.

Przepisy wykonawcze ustalą, od jakich artykułów i pod jakimi warunkami może uzyskać prawo zwrotu uiszczonego podatku lub prawo posiadania w obrębie linji podatkowej składu tranzytowego, wolnego od podatku.

Właściciele opodatkowanych zwierząt rzeźnych, które po zabiciu uznane zostały za niezdatne do spożycia i wskutek tego przeznaczone zostały na zniszczenie, tudzież właściciele bydła rogatego, które przed zabiciem padło, mogą uzyskać zwrot uiszczonego podatku.

Pobór podatku spożywczego na obszarze miasta, zewnątrz linji podatkowej.

§ 9.

Podatek spożywczy na obszarze miasta, leżącym zewnątrz linji podatkowej pobierać może gmina albo we własnym zarządzie, albo w drodze ugody ze zobowiązanymi do płacenia.

§ 10.

Przedmioty, wprowadzone z obszaru, położonego w obrębie linji podatkowej i tam opłacone, nie podlegają ponownemu opodatkowaniu w obszarze miasta poza linją podatkową, jeżeli wywóz nastąpił bez zwrotu podatku spożywczego w myśl § 8.

Postanowienia karne.

§ 11.

Wszystkie czyny lub zaniedbania, sprzeczne z postanowieniami niniejszego statutu podlegają dochodzeniu i ukaraniu przez Magistrat miasta Krakowa jako władzę polityczną, względnie w jego zastępstwie przez Administrację akcyzy na mocy rozporz. minist. z 3 kwietnia 1855 Dz. u. p. Nr. 61.

§ 12.

Za wykroczenia przeciw przepisom niniejszego statutu, o ile nie podpadają pod postanowienia powszechnej ustawy karnej, karać będzie Magistrat m. Krakowa grzywną do 140 marek polskich, lub w razie nieściągalności aresztem do 14 dni.

§ 13.

Grzywny, wymierzane w myśl poprzedniego paragrafu przypadają funduszowi miejskiemu.

Przepis wykonawczy ustali, czy i jaka część grzywny przypada osobom, które przytrzymały przekraczających niniejsze przepisy, względnie, które przyczyniły się do ich przytrzymania lub wykrycia.

Tok instancyj.

§ 14.

Co do odwołania się od orzeczeń i zarządzeń Magistratu (Administracji akcyzy) miasta Krakowa, dotyczących wymiaru i poboru, tudzież zwrotu podatku spożywczego, obowiązują odnośne postanowienia statutu m.

Co do odwołania się orzeczeń i zarządzeń karnych, obowiązują przepisy rozp. min. z 3 kwietnia 1855 Nr. 61, Dz. u. p.

§ 15.

Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu uchwali Rada miasta.

§ 16.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem zniesienia przez rząd państwowego linjowego podatku spożywczego w mieście Krakowie.

TARYFA

krakowskiego miejskiego podatku spożywczego

L. poz.	Nazwa przedmiotu podlegającego podatkowi	Podstawa opodatkowania	Stopa w procentach
1.	**Bydło rogate:**		
	A) **rosłe:**		
	a) rogacizna ponad 400 kg. żywej wagi	Cena targowa	1%
	b) rogacizna ponad 250 kg. do 400 kg. włącznie wagi żywej . . .	„ „	1%
	c) rogacizna ponad 50 do 250 kg. włącznie wagi żywej	„ „	1%
	B) **drobne:**		
	d) rogacizna (cielęta) do 50 kg. włącznie wagi żywej, albo 45 kg. wagi bitej razem ze skórą, oraz owce, barany, skopy, jagnięta, kozy, kozły, koźlęta bez względu na wagę w żywym lub bitym stanie	„ „	1%
2.	**Nierogacizna:**		
	a) świnie ponad 60 kg. wagi żywej lub 45 kg. po zabiciu	„ „	1%
	b) świnie ponad 10 do 60 kg. włącznie wagi żywej lub ponad 8 do 45 kg. włącznie po zabiciu .	„ „	1%
	c) prosięta do 10 kg. włącznie żywej wagi lub 8 kg. po zabiciu .	„ „	1%
3.	**Mięso:**		
	świeże bez różnicy, poszczególne części zabitego bydła, tudzież słonina i smalec, oraz mięso solone, wędzone, marynowane, kiełbasy i inne wyroby masarskie	„ „	1%

L. poz.	Nazwa przedmiotu podlegającego podatkowi	Podstawa opodatkowania	Stopa w procentach
4.	Drób:		
	a) indyki, kapłony	Cena targowa	3%
	b) gęsi	„ „	3%
	c) kury	„ „	3%
	d) gołębie	„ „	3%
5.	Dziczyzna:		
	a) jelenie, daniele i dziki ponad 20 kg.		3%
	b) sarny, kozice, dziki mające 20 kg. lub niżej	„ „	3%
	c) zające	„ „	3%
6.	Dziczyzna rozrąbana:		
	wszelkiego rodzaju	„ „	3%
7.	Dzikie ptactwo:		
	a) bażanty, głuszce, cietrzewie . .	„ „	5%
	b) jarząbki, dzikie gęsi, dropie, słonki, dzikie kaczki z wyjątkiem podgorzałek	„ „	5%
	c) kuropatwy, pardwy, drozdy skalne, bekasy mchowe, tudzież bekasy stepowe i łąkowe	„ „	5%
	d) kurki wodne, podgorzałki, gołębie dzikie	„ „	5%
	e) kwiczoły, przepiórki i inne ptaszki jadalne	„ „	5%
8.	Ryby i skorupiaki:		
	a) jadalne, osobno niewymienione z morza, rzek, jezior i stawów, świeże, solone, wędzone, marynowane lub nałożone w oliwie, ikra, (kawior), raki, ślimaki, ostrygi, kosarzenie i raki morskie z wyjątkiem śledzi solonych	„ „	2%

L. poz.	Nazwa przedmiotu podlegającego podatkowi	Podstawa opodatkowania	Stopa w procentach
	b) płocice, stokfisze, łupacze i zwykłe śledzie solone	Cena targowa	2%
9.	Owoce:		
	a) owoce świeże, świeże jagody jadalne (poziomki, borówki i t. p.), kasztany i orzechy nieopakowane lub w pojedynczem opakowaniu, tudzież powidła ze śliwek . . .	„ „	2%
	b) owoce wymienione pod a) w kilkurazowem opakowaniu lub smażone, świeże i suszone figi, tudzież suszone owoce, dalej kompoty i soki z wyjątkiem powideł śliwkowych, wreszcie winogrona, cytryny i pomarańcze	„ „	2%
10.	Tłuszcze i oleje:		
	j. t. łój, olej lniany i konopny, oleje palne (nafta, terpentyna, benzyna), olej kokosowy solarowy, wosk, kwasy tłuszczowe, żywica	„ „	1%
11.	Mydło i świece:		
	a) mydło zwykłe i świece wszelkiego rodzaju	„ „	1%
	b) mydełka toaletowe	„ „	3%
12.	Owies:		
	w ziarnach	„ „	2%
13.	Siano i słoma:		
	tudzież mieszanka, jako karma dla bydła, sieczka, otręby	„ „	2%
	Zboże w źdźbłach należy uważać za słomę.		

Uwaga:

1. Cyfry, zamieszczone w rubryce czwartej oznaczają procent, jaki ma być pobrany tytułem podatku spożywczego od ceny targowej artykułu, wymienionego w rubryce drugiej pod tą samą pozycją.

2. Wysokość podatku w markach oznacza Magistrat lub w jego zastępstwie Administracja akcyzy po zasięgnięciu opinji Komisji aprowizacyjnej na podstawie średnich cen targowych, dostarczonych przez Zarząd miejskiej centralnej targowicy na bydło oraz przez Komisarjat targowy i na podstawie stopy procentowej, podanej w Taryfie.

3. Zmianę Taryfy w myśl postanowienia poprzedniego ustępu, przeprowadza się w zasadzie z początkiem każdego miesiąca na podstawie cen targowych z poprzedniego miesiąca.

4. Przy oznaczaniu kwoty podatkowej opuszcza się ułamki jednostki monetarnej niewynoszące 50 fenigów, zaś ułamki przenoszące 50 fenigów zaokrągla się na jedną markę.

. . . . . .

e) Obwieszczenie Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 8 stycznia 1923 L.: 139/23 akc.:

Magistrat podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu na zasadzie ustawy z dnia 24 października 1919 r. Dz. ustaw Nr. 88, poz. 479 zatwierdziło reskryptem z dnia 5 stycznia 1923 L. S. M. 57 uchwałę Rady m. z dnia 22 listopada 1922, dotyczącą podwyższenia stawek procentowych podatku spożywczego, od niektórych opodatkowanych artykułów spożywczych z tem zastrzeżeniem, że podatek spożywczy od mięsa, przywożonego do Krakowa (poz. 3) obniżony być ma do 2%,

Na mocy powyższej uchwały Rady m. i reskryptu ministerjalnego, podatek spożywczy od dotyczących artykułów, wymierzony i pobierany będzie, począwszy od dnia 10 stycznia br. według podwyższonych stawek procentowych, a mianowicie:

poz.	1	od bydła rogatego	4%
„	2	„ nierogacizny	4%
„	3	„ mięsa	2%
„	4	„ drobiu	6%

poz. 5 do dziczyzny 6%
„ 6 „ dziczyzny porąbanej 6%
„ 7 „ dzikiego ptactwa 10%
„ 8 „ ryb i skorupiaków 5%
„ 9 „ owoców 4%
„ 11 b) od mydełek toaletowych 6%
„ 12 od owsa 4%
„ 13 „ siana i słomy 4%

od każdoczesnej ceny targowej tych artykułów.

Stawki procentowe przy artykułach wymienionych pod poz. 10 (tłuszcze i oleje), 11 a) (mydło zwykłe, świece) pozostały niezmienione.

f) TARYFA TARY

dla miasta Krakowa do oznaczenia wagi netto artykułów podatkowi spożywczemu podlegających.

Pozycja taryfy akcyz.	Nazwa artykułu opłacie podlegającego	Rodzaj opakowania (naczynia)	Potrąca się na tarę od wagi brutto procent
3 a)	Mięso świeże bez różnicy	w baryłkach i skrzyniach	16
		w koszach	9
		w tobołkach i workach	1
		w baryłkach ze słoną wodą	25
3 b)	Mięso solone, wędzone i marynowane, salami i inne kiełbasy . . .	a) w skrzyniach . . .	12
		b) w workach	1
	Konserwy mięsne w puszkach	w skrzyniach bez różnicy	15
	Smalec i tłustości gęsie	a) w garnkach	18
		b) w nacz. z twardego drzewa	16
		c) w nacz. z miękkiego drzewa	12

Pozycja taryfy akcyz.	Nazwa artykułu opłacie podlegającego	Rodzaj opakowania (naczynie)	Potrąca się na tarę od wagi brutto procent
3 b)	Tłustość wieprzowa i smalec wieprzowy .	a) w garnkach	18
		b) w nacz. z twardego drzewa	12
		c) w nacz. z miękkiego drzewa	10
6.	Porąbana czerwona i czarna dziczyzna . .	w skrzyniach i beczkach	16
8 a)	Ryby żywe w ogóle (w czasie od listopada do włącznie lutego) z wyjątkiem pstrągów, złotopstrągów i lipieni	w baryłkach z wodą .	50
	Pstrągi, złotopstrągi i lipienie (w czasie od 1 listopada do włącznie lutego)	w baryłkach z wodą .	80
	Ryby żywe w ogóle (przez resztę miesięcy) z wyjątkiem pstrągów, złotopstrągów i lipieni	w baryłkach z wodą ·	70
	Pstrągi, złotopstrągi i lipienie (przez resztę miesięcy)	w baryłkach z wodą .	90
	Ślimaki, ostrygi . . .	w baryłkach	15
	Ryby świeże	w skrzyniach	30
	Ryby i raki	w koszach	15
	Ryby solone, wędzone, marynowane, albo w oliwie, ikra rybia . .	w baryłkach i skrzyniach	16

Pozycja taryfy akcyz	Nazwa artykułu opłacie podlegającego	Rodzaj opakowania (naczynie)	Potrąca się na tarę od wagi brutto procent
		w koszach	13
		w tobołach i workach	6
	Sardynki	w puszkach blaszanych i skrzynkach	16
9 a)	Świeże owoce, jagody, figi, świeże kasztany, orzechy	a) w skrzyniach, beczkach, kubłach z miękkiego drzewa	10
		b) w skrzyniach, beczkach, kubłach z twardego drzewa	15
		c) w koszach	5
		d) w putniach	20
		e) w workach	1

2. Podatek od towarów dowożonych kolejami i drogami wodnemi.

a) Statut podatku, zatwierdzony reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu z dnia 12 stycznia 1924 r. Nr. S. M. 145 ex 1924.

§ 1.

Gminie Kraków przysługuje prawo poboru podatku od towarów przywożonych do miasta kolejami i drogami wodnemi, z wyłączeniem artykułów podlegających państwowym podatkom od spożycia, zużycia, względnie produkcji, a to w następującej wysokości:

poz. a) 2.000 Mk. od 100 kg. surowców o wielkim ciężarze gatunkowym, jako to: od cegły, gipsu, metali w stanie surowym, rudy, wapna i t. p.;

poz. b) 4.000 Mk. od 100 kg. surowców o mniejszym ciężarze gatunkowym; jako to: od desek, drzewa opałowego i budulcowego, koksu i t. p.;

poz. c) 30.000 Mk. od 100 kg. półfabrykatów i towarów, wyrobionych z materjałów o wielkim ciężarze gatunkowym, jako to: od asbestu, bawełny, drutu, flaszek, farb glinkowych, papieru, szkła, wyrobów z żelaza, nie mających charakteru wyrobów galanteryjnych lub artystycznych i t. p.;

poz. d) 100.000 Mk. od 100 kg. towarów gotowych, nie podpadających pod poz. a), b) i c) jako to: od artykułów aptekarskich, dzieł sztuki, farb artystycznych, materjałów ubraniowych, mebli nowych, wyrobów szklanych, fajansowych i porcelanowych, towarów galanteryjnych.

Oznaczony powyż podatek ulega w myśl art. 68 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych podwyżce lub zniżce stosownie do przepisu, zawartego w art. 10 ustawy z dnia 24 marca 1923 r. Dz. U. Nr. 44 poz. 296.

§ 2.

Od powyższego podatku wolne są pakunki pasażerskie, przesyłki pocztowe, tudzież przedmioty, będące własnością skarbu państwowego i kolejowego, oraz skarbu miejskiego.

§ 3.

Poborem podatku od towarów z ramienia Gminy m. Krakowa zajmuje się Administracja podatków spożywczych, jako odrębny organ dla poboru podatków spożywczych i poboru podatku od towarów ustanowiony.

§ 4.

Każdy, kto wprowadza do Krakowa towary, dowiezione koleją żelazną, winien przed wyprowadzeniem ich z dworca do miasta podać pisemnie lub ustnie dotyczącemu urzędowi Administracji podatków spożywczych jakość i wagę towaru, dołączyć list przewozowy, oraz uiścić przepisany podatek, ewentualnie wykazać, że są od podatku wolne.

Właściciele zakładów przemysłowych, połączonych torem przemysłowym winni otrzymane towary zgłosić do opodatkowania w podobny sposób, jak powyżej i uiścić podatek przed wprowadzeniem przedmiotów na tor przemysłowy.

Towary dowożone do Krakowa Wisłą, należy zgłosić ustnie lub pisemnie przy podaniu jakości i wagi, oraz opłacić w odnośnym Urzędzie poborowym przed wyładowaniem na brzeg.

Podstawą do wymiaru opłaty jest w zasadzie waga, podana w liście kolejowym lub liście ładunkowym.

W razie wątpliwości, czy waga podana w liście zgadza się z rzeczywistą wagą towaru, lub w razie braku listu, organa poborowe zarządzą przeważenie.

Przy towarach przychodzących w opakowaniu, podstawą wymiaru opłaty jest waga brutto t. j. z opakowaniem łącznie.

Niezapłacenie w terminie podatku pociąga za sobą doliczenie odsetek i kar za zwłokę oraz kosztów egzekucyjnych według postanowienia art. 56 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Nr. 94 Dz. U. Rz. P. poz. 747 i według art. ustawy z dnia 24 października 1923 r. Nr. 112 poz. 891 Dz. U. Rz. P.

§ 5.

a) Kto w zamiarze uchylenia się od obowiązku płacenia podatku od towarów składa wobec miejskiego organu Administracji podatków spożywczych nieprawdziwe lub niezupełne zeznania, albo w tym samym zamiarze odmawia odpowiedzi na określone pytania, albo usuwa lub ukrywa towary, podlegające podatkowi od towarów, albo towarów takich nie zgłasza do opodatkowania, podlega karze pieniężnej do wysokości 20-krotnej sumy podatku od towarów, utraconej lub na utratę narażonej;

b) kara nie uwalnia podatnika od obowiązku zapłacenia podatku od towarów;

c) współwinny podlega karze na równi ze sprawcą;

d) kto wezwany w charakterze świadka albo znawcy, w zamiarze uwolnienia innej osoby od obowiązku płaceniu podatku towarowego, wobec miejskiego organu Administracji podatków spożywczych odmawia złożenia zeznania, lub składa fałszywe zeznania, podlega karze pieniężnej do wysokości 30 miljonów marek.

§ 6.

Kary pieniężne za czyny wymienione w § 5 wymierza Administracja podatków spożywczych.

Na pokrycie kary pieniężnej może być zatrzymany cały ładunek, który zamierzono usunąć z pod opodatkowania albo część tegoż.

Jeżeli strona w ciągu 14 dni po doręczeniu zawiadomienia o karze nie zgłosi ustnie lub pisemnie żądania rozpatrzenia sprawy w drodze sądowej, kara ulega wykonaniu. W razie przeciwnym Administracja podatków spożywczych winna sprawę skierować do Sądu powiatowego w Krakowie, który wdroży postępowanie karne w myśl ogólnych przepisów.

Kary pieniężne wpływają do Kasy Administracji podatków spożywczych.

§ 7.

Kary pieniężne, wymierzone przez Administrację podatków spożywczych, zamienia Sąd powiatowy w razie niemożności ściągnięcia na karę pozbawienia wolności na czas do 3-ch miesięcy.

§ 8.

Odwołanie w sprawach niniejszym statutem objętych wnosić należy w czasie i trybie, przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Nr. 94 Dz. U. Rz. P. poz. 747.

§ 9.

Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda Administracja podatków spożywczych.

§ 10.

Niniejszy statut wchodzi w życie po zatwierdzeniu go przez Ministra Spraw Wewnętrznych z dniem ogłoszenia go w mieście Krakowie w sposób tam przyjęty.

. . . . . .

b) Obwieszczenie Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 25 marca 1925 r. L. 1304/1925 akc.:

Magistrat podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że w myśl rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 lutego 1925 r. Nr. 16 Dz. U. Rz. P. poz. 111 i na mocy uchwały Prezydjum miasta z dnia 18 marca 1925 r. gmina miasta Krakowa pobierać będzie podatek towarowy od towarów przywożonych do Krakowa koleją żelazną lub drogą wodną według następujących zasad:

1. Podatek towarowy nie może przewyższać kolejowej opłaty przewozowej za 30 km.

2. Podatek towarowy od koni wynosi 2 zł., od innych zwierząt 50 groszy od sztuki.

3. Podatek od towarów, przywożonych z odległości nie dalszej niż 50 km. nie może przewyższać połowy opłaty kolejowej za przewóz na odległość 5 km.

Towarami temi są:

1) budulec drzewny nieobrobiony, drzewo celulozowe i osikowe,
2) cegły i dachówki,
3) cement,
4) drzewo opałowe,
5) jaja,
6) kamienie, minerały surowe i z gruba ociosane,
7) karpina,
8) kasza krajowa,
9) kości surowe,
10) kwas siarkowy i solny i sól glauberska,
11) masa drzewna i celuloza, budulec obrobiony,
12) masa kamienna,
13) melasa,
14) mleko i jego przetwory (nabiał),
15) nawozy sztuczne i naturalne oraz fosforyty,
16) odpadki skór i obrzynki do 4 cm. szerokości,
17) papa dachowa,
18) pasza, trawa, plewy,
19) piasek, żwir i glina,
20) rudy, żużle, szlaka, wypałki pirytowe,
21) smoła węglowa surowa i preparowana oraz gudron,
22) szkło tłuczone,
23) szmelc,
24) szmaty,
25) wapień, dolomit palony, oraz wapno,
26) zboże w ziarnie, mąka zbożowa, chleb i suchary z chleba,
27) ziemniaki świeże, jarzyny, warzywa, buraki cukrowe oraz wytłoki buraczane,
28) żelazo i stal surowa (surówka), blacha do krycia dachów.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

3. Dodatki gminne do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków.

Artykuł 11 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych. (Patrz wyżej str. 82).

Uwaga: W r. 1925 pobiera gmina na zasadzie uchwały Tymczasowego Zarządu miasta z dnia 11 lutego 1924 r. 100% dodatek do patentów na wyrób, a 200% do patentów na sprzedaż trunków.

4. Dodatek gminny do państwowych podatków od spożycia, żużycia względnie produkcji.

Artykuł 10 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowantu finansów komunalnych. (Patrz wyżej str. 81).

5. Podatek hotelowy.

a) Artykuł 7 ustęp 4 b. ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Dz. U. R. P. Nr. 94 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (patrz str. 80).

b) Statut o podatku gminnym od pokoji, wynajmowanych w hotelach, pensjonatach i domach noclegowych. (L. M. 518/24 II. a)

STATUT

o podatku gminnym od pokoji wynajmowanych w hotelach, pensjonatach i domach noclegowych w Krakowie, uchwalony przez Radę miasta w dniu 30 listopada 1923 r., a zatwierdzony reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu z 8 stycznia 1924 r. Nr. S. M. 26/24.

§ 1.

W myśl art. 7 ustęp 9 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. u. Nr. 94 poz. 747. Gminie miasta Krakowa przysługuje prawo poboru podatku od pokoji wynajmowanych w hotelach, domach noclegowych, pensjonatach i t. p.

§ 2.

Podatkowi nie podlegają pokoje wynajmowane: a) urzędnikom państwowym i komunalnym urzędującym w Krakowie lub delegowanym tu czasowo w interesie służbowym; b) osobom, którym przysługują uwolnienia od danin i opłat publicznych na podstawie prawa narodów lub na zasadzie specjalnych umów państwowych; i c) młodzieży uczęszczającej do

publicznych zakładów naukowych przez czas rzeczywistego uczęszczania do tych zakładów. W celu uzyskania uwolnienia osoby wyżej wzmiankowane winny postarać się o poświadczenie Magistratu, że im przysługuje uwolnienie i poświadczenie to złożyć w Zarządzie hotelu, pensjonatu, domu noclegowego i t. p.

§ 3.

Stopa podatku wynosi 40% dziennej ceny pokoji z wszystkiemi ubocznemi świadczeniami pobieranej przez odnośne przedsiębiorstwa.

§ 4.

Podatek opłacają osoby, najmujące pokoje w hotelach, pensjonatach, domach noclegowych i t. p. Właściciele względnie dzierżawcy rzeczonych przedsiębiorstw są obowiązani pobierać od powyższych osób przypadający podatek przy odbiorze należytości za wynajem pokoji i pobrany za każdą połowę miesiąca wnosić do Gł. Kasy miejskiej w ciągu 5 następnych dni, przy równoczesnem wykazaniu na przepisanych formularzach numerów pokoji, od których podatek się uiszcza, oraz czasu, za który podatek się należy, tudzież przy dołączeniu do odnośnego wykazu odebranych poświadczeń uwolnienia od podatku.

§ 5.

Nie uiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych według przepisów zawartych w ustawie z dnia 9 marca 1923 r. Dz. U. Nr. 37 poz. 189 i odsetek za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie.

§ 6.

Za należyty pobór i doprowadzenie podatku są odpowiedzialni właściciele względnie dzierżawcy hoteli, pensjonatów, domów noclegowych i t. p. całym swym majątkiem. W szczególności przysługuje Gminie miasta Krakowa z tytułu i na zabezpieczenie tego podatku ustawowe prawo zastawu na realności mieszczącej hotel, pensjonat, dom noclegowy i t. p. a to w tych przypadkach, w których właściciel realności jest równocześnie właścicielem koncesji na odnośne przedsiębiorstwo.

§ 7.

Cenniki umieszczone w pokojach hoteli, pensjonatów, domów noclegowych i t. p. mają zawierać klauzulę tej treści, że od ceny pokoju wraz z wszystkiemi ubocznemi świadczeniami goście są obowiązani uiścić 40% podatek gminny.

§ 8.

Każdy przybytek lub ubytek pokoju tudzież każdorazową zmianę cennika należy do 3 dni pisemnie zgłaszać Magistratowi.

§ 9.

Nad przestrzeganiem przepisów niniejszego statutu czuwa Magistrat. Dla kontroli należytego poboru i wnoszenia podatku do Głównej Kasy miejskiej organa kontrolne Magistratu są uprawnione do wglądu w księgi dotyczących przedsiębiorstw.

§ 10.

Odwołania w sprawach wymiaru podatku wnosić należy w czasie i trybie przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Dz. U. Nr. 94 poz. 747.

§ 11.

Winni przekroczeń przeciwko postanowieniom niniejszego statutu pociągani będą do odpowiedzialności według art. 62—68 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Dz. u. Nr. 94 poz. 747, o ile nie zachodzi porządkowe przekroczenie przeciwko przepisom statutu karane do wysokości 10 miljonów marek z art. 67. tejże ustawy.

§ 12.

Niniejszy statut obowiązuje od dnia 1 stycznia 1924 r.

6. Podatek tramwajowy.

a) Artykuł 20 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Dz. U. R. P. Nr. 94 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (patrz. wyżej 86).

b) Statut o podatku od biletów jazdy kolejami drogowemi (tramwajami) w obrębie Gminy m. Krakowa L. M. 517/24 II. a.

STATUT

o podatku od biletów jazdy kolejami drogowemi (tramwajami) w obrębie miasta Krakowa na rzecz Gminy miasta Krakowa,

uchwalony przez Radę miasta w dniu 30 listopada 1923 r. i zatwierdzony na podstawie art. 1, 20 i 36 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. u. Nr. 94 poz. 747 reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu z dnia 9 stycznia 1924 r. Nr. S. M. 23/24.

§ 1.

Gmina miasta Krakowa jest uprawniona do poboru podatku od biletów względnie kart jazdy kolejami drogowemi (tramwajami) w obrębie miasta, a to w wysokości: a) 30% ceny każdego wydanego biletu jazdy lub karty abonamentowej, b) w kwocie 1,200.000 Mk. od każdej wydanej karty wolnej jazdy.

§ 2.

Ustanowiona w poprzednim § 17 pod b) kwota podatku oraz przewidziane w § 8 niniejszego statutu kary pieniężne podlegają waloryzacji stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 1923 Dz. U. Nr. 127 poz. 1044.

§ 3.

Podatkowi podlegają wszystkie bilety względnie karty jazdy, wydawane przez przedsiębiorstwo koleji drogowej z wyjątkiem biletów i kart jazdy, wydawanych dzieciom do lat 6, oraz młodzieży szkół publicznych.

§ 4.

Podatek pobiera przedsiębiorstwo koleji drogowej przy wydawaniu biletów lub kart jazdy i za podatek ten jest odpowiedzialne. Pobrany podatek od dnia 11 każdego miesiąca do dnia 10 następnego miesiąca ma wnosić przedsiębiorstwo za poświadczeniem odbioru do Głównej Kasy miejskiej w ciągu dni 5 po upływie tego terminu wraz z wykazem obliczenia pobranego podatku.

§ 5.

Kontrolę nad należytym poborem i wnoszeniem podatku wykonuje Magistrat. W tym celu przedsiębiorstwo koleji przedkładać będzie Magistratowi do końca marca każdego roku swoje zamknięcia rachunkowe za rok ubiegły, a Magistrat ma prawo wglądania w zapiski i księgi przedsiębiorstwa.

§ 6.

Nieuiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych według przepisów zawartych w ustawie z dnia 9 marca 1923 Dz. U. Nr. 37 poz. 169 i odsetek za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie.

§ 7.

Odwołania w sprawach wymiaru podatku wnosić należy w czasie i trybie przewidzianym w art. 28 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Dz. u. Nr. 94 poz. 747.

§ 8.

Winni przekroczeń przeciwko postanowieniom niniejszego statutu pociągani będą do odpowiedzialności według art. 62—66 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Dz. u. Nr. 94 poz. 747 o ile nie zachodzi porządkowe wykroczenie przeciw przepisom statutu karalne do wysokości 10 miljonów marek z art. 67 tejże ustawy.

§ 9.

Niniejszy statut wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1924 r., z którym to dniem traci moc obowiązującą ustawa z dnia 1 lipca 1906 Dz. u. Nr. 18 z roku 1907.

7. Podatek od publicznych zabaw i widowisk.

a) Artykuł 18 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. u. R. P. Nr. 94 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (patrz wyżej I.).

b) Statut o podatku od publicznych zabaw i widowisk, zatwierdzony reskryptami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu z dnia 8 stycznia 1924 r. Nr. S. M. 24/24 i z dnia 28 sierpnia 1924 r. Nr. A. M. 4259/24. I. M. 2182/24/II. a).

Na zasadzie art. 18 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. u. Nr. 94 poz. 747 wydaje się następujący statut o podatku od publicznych zabaw i widowisk na rzecz Gminy miasta Krakowa.

§ 1.

Przedmiot podatku. Podatkowi podlegają przedstawienia teatralne, koncerty, zabawy, bale i wszelkie przedsta-

wienia, widowiska i produkcje, których celem jest dostarczenie publiczności rozrywki za opłatą pobieraną bądźto w formie biletów wstępu, bądźto w innej formie.

§ 2.

Sposób poboru. Podatek pobiera się w regule w procentach od ceny sprzedanych biletów wstępu, a w przypadkach, w których tego sposobu wymiaru nie można zastosować, wymierza się podatek w kwocie ryczałtowej.

§ 3.

Wysokość podatku. I. Podatek w wymiarze ryczałtowym wynosi:

a) 80% od ceny biletów wstępu na przedstawienia w teatrach rozmaitości, w teatrach świetlnych, kabaretach i w cyrkach na walki zapaśnicze;

b) 5% ceny biletów wstępu na te przedstawienia teatralne, na których ciąży już 5%-owa opłata na rzecz emerytalnego funduszu artystów teatrów miejskich;

c) 10% ceny biletów wstępu na przedstawienia teatralne

d/ 15% ceny biletów wstępu na koncerty i przedstawienia operetkowe,

e/ 40% ceny biletów wstępu na bale itd. jak druk pod d.

inne widowiska zabawowe, produkcje i przedsięwzięcia w rozumieniu § 1. Przez cenę biletu wstępu rozumieć należy ogólną wysokość kwoty z wyjątkiem podatku.

II. Podatek w wymiarze ryczałtowym opłaca się:

1) w kwocie 0·10 do 20 zł. dziennie,

a) od koncertów i jakichkolwiek innych widowisk i produkcji urządzanych przez kawiarnie, restauracje i t. p. przedsiębiorstwa bez pobierania osobnej opłaty,

b) od wszystkich widowisk i przedstawień urządzanych w rozumieniu § 1, za które pobiera się od publiczności opłatę w sposób wykluczający zastosowanie wymiaru procentowego,

c) od utrzymywanych w przedsiębiorstwach rozrywkowych dla rozrywki gości gramofonów, automatycznych fortepianów

i wogóle od automatów muzycznych, wokalnych automatów świetlnych i t. p.;

2) w kwocie od 0·40 do 50 zł. dziennie od utrzymywanych w przedsiębiorstwach rozrywkowych dla rozrywki gości kart do gry;

3) w kwocie od 4.10 do 25 zł. miesięcznie od każdego karuzelu i huśtawki przez czas prowadzenia przedsiębiorstwa. Wysokość podatku od wymienionych wyżej pod II. koncertów, widowisk, produkcji ustala w każdym poszczególnym przypadku Magistrat według stwierdzonej frekwencji gości.

§ 4.

Uwolnienie od podatku. Nie podlegają podatkowi:

1) odczyty i wykłady mające na celu szerzenie oświaty, jeżeli je urządzają instytucje naukowe lub towarzyskie, istniejące dla popierania nauki i sztuki;

2) przedstawienia i inne widowiska lub produkcje urządzane w budynkach szkolnych przez uczniów publicznych Zakładów naukowych;

3) zabawy i przedstawienia urządzane przez stowarzyszenia służące wyłącznie celom towarzyskim, oświatowym lub humanitarnym, jeśli

a) leżą one w zakresie statutowej działalności odnośnych stowarzyszeń,

b) wstęp na nie jest dozwolony tylko członkom stowarzyszenia lub ich rodzinom i jeśli

c) odbywają się we własnych lokalach stowarzyszeń. Rzeczone stowarzyszenia winny jednak uiścić podatek przypadający od biletów wstępu osób nie będących ich członkami.

W tych przypadkach może być pobrany podatek w kwocie ryczałtowej zamiast podatku obliczonego w procentach.

§ 5.

Ulgi podatkowe. Od wstępów o wyższej wartości naukowej i artystycznej nie podpadających pod postanowienia § 4 punkt 1, tudzież od przedstawień kinematograficznych utworów i filmów krajowych o wyższej wartości artystycznej oraz naukowych wyświetlanych przez towarzystwa oświatowe, Magistrat będzie obniżał podatek, a to od wstępów rzeczonego wyżej rodzaju do 10% ceny wstępu, a od przedstawień utworów

filmów krajowych oraz od filmów naukowych wyświetlanych przez Towarzystwa oświatowe do 40% ceny wstępu.

§ 6.

Zapłata podatku. Osoby i przedsiębiorstwa, urządzające widowiska, produkcje i zabawy, które podlegają podatkowi są obowiązane na żądanie Magistratu złożyć kaucję w wysokości dopuszczalnego wpływu podatkowego. Zainkasowany przez przedsiębiorcę podatek winien być wpłacony do kasy miejskiej w przeciągu następnego dnia po dniu zabawy. Podatek wymierzany ryczałtowo (§ 3 II.) należy zapłacić w terminie wyznaczonym w nakazie płatniczym. Powyższe osoby i przedsiębiorstwa odpowiadają za należyte wniesienie podatku. Nieuiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych według przepisów zawartych w ustawie z 6 marca 1923 r. Dz. u. Nr. 37 poz. 189 i odsetek za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie.

§ 7.

Obowiązek zgłaszania. Widowiska, zabawy i produkcje podlegające podatkowi należy niezwłocznie zgłaszać Magistratowi do wymiaru podatku przy wskazaniu miejsca i czasu ich odbywania.

§ 8.

Przepisy wykonawcze. Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu zawierać mające szczegółowe postanowienia co do sposobu uiszczania podatku, wymiaru i poboru ryczałtu oraz kontroli wyda Magistrat.

§ 9.

Karanie przekroczeń. Winni przekroczeń przeciw postanowieniom tego statutu, które nie podpadają pod postanowienia powszechnej ustawy karnej, będą karani według art. 62 i 63 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. u. Nr. 94 poz. 747 o ile ich czyny będą miały charakter wykroczeń z tych artykułów.

§ 10.

Odwołania. Odwołania w sprawach wymiaru podatku winny być wnoszone w terminie i trybie przewidzianym w art. 48 ustawy z 11 sierpnia 1923 Dz. u. Nr. 94 poz. 747.

§ 11.

Postanowienia końcowe. Niniejszy statut wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 1924 r., z tym dniem traci moc obowiązującą ustawa z dnia 11 lipca 1914 Dz. u. kr. Nr. 3 z r. 1915.

c) Przepisy wykonawcze do statutu o podatku od publicznych zabaw i widowisk. (L. 10276/24/II. a.).

Przepisy wykonawcze
do statutu o podatku gminnym od publicznych zabaw i widowisk w Krakowie.

Na podstawie § 8 statutu o podatku gminnym od publicznych zabaw i widowisk wydaje Magistrat stoł. król. m. Krakowa następujące przepisy wykonawcze:

§ 1.

Przymus biletowy. Przedsiębiorstwa lub osoby, urządzające za opłatą wstępu przedstawienia, koncerty, widowiska, zabawy i t. p. wymienione w § 3 I. Statutu obowiązane są wydawać bilety, bez których wstęp na przedstawienia, koncerty, zabawy i t. p. jest niedozwolony. Wyjątkowo może Magistrat zwolnić od przymusu biletowego i oznaczyć podatek gminny ryczałtowo (§ 14).

§ 2.

Forma biletów. Bilety (wzory 1, 2 i 3) składać się mają z trzech części t. j. z grzbietnika (juksty), właściwego biletu i odcinka (kupon kontrolny). Na wszystkich trzech częściach ma być uwidoczniona ta sama liczba porządkowa. Na pierwszej części (grzbietniku) i na drugiej części (właściwym bilecie) mają być nadto uwidocznione następujące szczegóły: oznaczenie rodzaju miejsca np. loża, fotel i t. p. oraz cenu biletu wraz z podatkiem gminnym. Na właściwym bilecie oprócz tych szczegółów ma być zamieszczona nazwa przedsiębiorstwa, data widowiska, wreszcie dodatek „Bilet bez odcinka jest nieważny“. Część trzecia biletu poza liczbą porządkową ma być oznaczona napisem „Odcinek“, a dalsze jej wypełnienie pozostawia się uznaniu przedsiębiorcy po porozumieniu z kontrolorem poboru podatku i za jego zgodą (§ 11). Bilety na jedno przedstawienie, koncert, zabawę i t. p., lub też bilety poszcze-

gólnych rodzajów miejsc mają być przedkładane do przestemplowania (§ 3) w zeszytach (zgodnikach biletowych). Wyjątkowo może Magistrat zwolnić częściowo od powyższych wymogów.

§ 3.

Przestemplowanie, sprzedaż biletów i odłączenie odcinka. Przed rozpoczęciem sprzedaży należy wszystkie bilety przedłożyć Magistratowi w godzinach urzędowych do przestemplowania. Biletów niezaopatrzonych odcinkiem stampili Magistratu, sprzedawać nie wolno. Przy sprzedaży biletów odłączy sprzedający właściwy bilet z odcinkiem od grzbietnika i wyda go kupującemu, grzbietnik zaś zachowa dla obliczenia należytości gminnej (§ 4). Przy wejściu na widownię odłączy służba przedsiębiorstwa odcinek od właściwego biletu, który zwróci widzowi, zatrzymując odcinek dla wewnętrznej kontroli. Z właściwego biletu, stanowiącego drugą część zgodnika biletowego, nie wolno pod żadnym pozorem nic urywać, lecz należy pozostawić go w całości w posiadaniu widza.

§ 4.

Zabezpieczenie, obliczenie i pobór podatku. Przedsiębiorstwa lub osoby, urządzające przedstawienia, koncerty, zabawy i t. p. wymienione w § 3 I. statutu mają przy przedłożeniu Magistratowi biletów do przestemplowania (§ 3, złożyć w Głównej Kasie miejskiej na zabezpieczenie podatku gminnego, którą obowiązane są pobrać bezpłatnie od publiczności przy sprzedaży biletów, taką kwotę, jaka od przedłożonych biletów do uiszczenia przypada.

Następnego dnia powszedniego po przedstawieniu, widowisku lub zabawie, ma przedsiębiorca wykazać Magistratowi w godzinach urzędowych ilość sprzedanych bitetów przez przedłożenie zgodników biletowych (§ 2). Po obliczeniu przez Miejską Izbę Obrachunkową przypadającego podatku gminnego zostanie zwróconą różnica między przypadającą do uiszczenia należytością, a kwotą, złożoną na zabezpieczenie. Przy obliczaniu należytości obowiązuje zasada, że podatek wymierza się od wszystkich biletów odłączonych od grzbietnika. W razie uzależnienia wstępu na przedstawienia, widowiska lub zabawy od zakupienia programów, od uiszczenia opłaty za złożenie garderoby lub z jakiegokolwiek innego tytułu, uważa się uisz-

czone opłaty tego rodzaju za opłaty wstępu podlegające podatkowi. Jeżeli przedsiębiorca w przeciągu 8 dni po urządzeniu widowiska nie zgłosi się z niesprzedanemi biletami do obliczenia należytości, to kwota, złożona przy stemplowaniu biletów na zabezpieczenie podatku gminnego przelaną będzie w całości na fundusz miejski, tak, jak gdyby wszystkie bilety zostały sprzedane.

§ 5.

Podatek od zawodów sportowych i gimnastycznych. Towarzystwa sportowe i gimnastyczne opłacają od zawodów sportowych i gimnastycznych podatek według stawki 10% ustanowionej w § 3 I. c. tylko na podstawie orzeczenia Magistratu, którym uznano użyteczność publiczną tych zawodów. Poza tymi wypadkami zawody sportowe i gimnastyczne podlegają podatkowi według stawki ustanowionej w tymże § I. c. tj. w wysokości 40%. Uznanie użyteczności zawodów sportowych i gimnastycznych zależy od swobodnej oceny Magistratu.

§ 6.

Bilety abonamentowe. Bilety t. zw. abonamentowe podlegają ogólnym przepisom, zawartym w poprzednich paragrafach.

§ 7.

Miejsca bezpłatne. Wolne od podatku są miejsca bezpłatne dla przedstawicieli władzy, miejsca służbowe dla organów bezpieczeństwa publicznego, miejsca bezpłatne dla przedstawicieli prasy i dla osób czynnych w przedsiębiorstwie. Wykaz tych miejsc ma przedsiębiorca przedłożyć Magistratowi do zatwierdzenia przed przedłożeniem biletów do przestemplowania, przedsiębiorstwa stałe obowiązane są uczynić to z początkiem sezonu. Wstęp na miejsca bezpłatne jest dozwolony tylko na podstawie i za okazaniem legitymacyj wystawionych przez odnośne władze, redakcje czasopism i przedsiębiorstwa widowiskowe. Legitymacje wolnego wstępu, które wystawiają redakcje czasopism lub przedsiębiorstwa mają być potwierdzone przez Magistrat. Wszystkie inne bilety, choćby bezpłatne przez przedsiębiorstwo wydane, podlegają podatkowi gminnemu.

§ 8.

Uwolnienie od podatku członków stowarzyszeń. Stowarzyszenia służące wyłącznie celom towarzyskim, oświatowym lub humanitarnym, urządzające zabawy, przedstawienia i t. p. (§ 31) nie podlegają podatkowi gminnemu od biletów, wydanych swym członkom tylko wtedy, jeżeli uzyskają od Magistratu orzeczenie, że przysługuje im uwolnienie od opłaty, przewidziane w § 4 punkt 3 statutu. Celem uzyskania takiego uprawnienia ma stowarzyszenie wnieść do Magistratu podanie, w którem ma wykazać, iż posiada ustawowe warunki do żądania uwolnienia członków od podatku gminnego. Do podania tego należy dołączyć statut, ostatnie sprawozdanie roczne o rozwoju i funduszach stowarzyszenia oraz imienny spis członków (wypis z księgi członków). Spis członków ma obejmować nazwisko i imię, zawód oraz mieszkanie każdego członka, ma być zestawiony w ściśle abecadłowym porządku według stanu z dnia 1 stycznia bieżącego roku, podpisany przez przewodniczącego stowarzyszenia i zaopatrzony stampilą stowarzyszenia. Ten pierwszy imienny spis członków posłuży Magistratowi do wykonania kontroli do końca roku kalendarzowego, w którym stowarzyszeniu przyznano uprawnienie. Dla umożliwienia wykonywania kontroli w latach następnych ma stowarzyszenie przedkładać Magistratowi corocznie w pierwszych dniach stycznia imienny spis członków, zestawiony w powyższy sposób według stanu z 1 stycznia danego roku. Bilety dla członków mają być imienne (wzór 4). O ile stowarzyszenie nie uzyska orzeczenia Magistratu, że może korzystać z uwolnienia podatkowego z § 4 p. 3 statutu, podlegają bilety członków przestemplowaniu i podatkowi gminnemu. Natomiast zawsze podlegają podatkowi gminnemu bilety sprzedawane dla osób nie będących członkami stowarzyszenia i w tym celu mają być przedłożone Magistratowi do przestemplowania. Bilety te należy drukować na papierze odmiennej barwy od tej, jaką mają bilety dla członków. Zresztą co do biletów dla członków, obowiązują postanowienia §§ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12 i 13. Przez rodzinę członka, o jakiej mowa w § 4 p. 3 statutu rozumie się tylko krewnych w linji wstępnej i zstępnej. Każdą urządzaną zabawę lub przedstawienie winno stowarzyszenie dla

kontroli zgłosić Magisratowi przynajmniej na 48 godzin przed odbyciem się tegoż i podać w dotyczącym zgłoszeniu miejsce i czas odbycia się zabawy lub przedstawienia.

§ 9.

Uwolnienie odczytów i wykładów od podatku. Odczyty i wykłady, mające na celu szerzenie oświaty (§ 4 p. 1 statutu) nie podlegają podatkowi, jeżeli je urządzają instytucje naukowe lub towarzystwa, które popierają naukę i sztukę i jeżeli dochód z takich odczytów i wykładów przeznaczony jest na cele użyteczności publicznej. Jeżeli zaś odczyty takie i wykłady urządzają osoby prywatne i na swój własny dochód, to osoby te obowiązane są do uiszczenia podatku, jak wszyscy inni przedsiębiorcy widowisk wymienionych w § 3 l. e.

§ 10.

Inne ulgi podatkowe. Celem przyznania ulg z § 5 statutu interesowane strony mają we wniesionem do Magistratu podaniu wykazać, że istnieją warunki dla zastosowania tych ulg.

§ 11.

Obowiązki publiczności. Publiczność jest obowiązana zatrzymać zakupione bilety, po odłączeniu odcinka (§ 3) przez cały czas widowiska dla umożliwienia Magistratowi dokonania kontroli i okazać je na żądanie kontrolorowi poboru podatku, ustanowionemu przez Magistrat.

§ 12.

Kontrola biletów. Przedsiębiorca i jego służba obowiązani są kontrolorowi (za okazaniem legitymacji) dozwolić bezpłatnego wstępu na widownię, udzielić mu żądanych wyjaśnień i zastosować się do jego uwag, poczynionych w przedmiocie kontroli. Na życzenie kontrolora obowiązany jest przedsiębiorca i jego służba zażądać od widzów i uczestników zabaw biletu i okazać go kontrolorowi. Kontrolor może także sam zażądać okazania biletów od poszczególnych widzów (uczestników zabawy). Również uprawniony jest kontrolor do wykonywania kontroli w kasie biletowej, a w szczególności do przejrzenia znajdujących się tamże zgodników biletowych oraz ksiąg i zapisków, odnoszących się do sprzedaży biletów.

§ 13.

Wyciąg z przepisów wykonawczych. Wyciąg z przepisów wykonawczych obowiązujących publiczność, a w szczególności z §§ 3, 11, 12 i 18 mają przedsiębiorstwa lub osoby, urządzające przedstawienia, koncerty, zabawy i t. p. umieścić stale w kilku egzemplarzach na miejscach widocznych dla publiczności przy każdem okienku kasowem, w poczekalni i na widowni.

§ 14.

Opłata ryczałtowa. a) Wymiar. Od koncertów, przedstawień lub jakichkolwiek innych widowisk i gier wymienionych w § 3 w Dz. II. statutu, pobierać się będzie podatek w kwocie ryczałtowej, przyjmując za podstawę do wymierzenia ryczałtu sprawdzoną przeciętną ilość osób, uczęszczających do lokalu (frekwencję), jakość lokalu, a także — o ile przedsiębiorca pobiera opłatę za wstęp — wysokość opłaty od jednej osoby.

Podatek od gry w karty wymierza się według ilości stolików do gry, faktycznie utrzymywanych w danem przedsiębiorstwie rozrywkowem. O wysokości ryczałtu, tudzież o każdej jego zmianie otrzyma przedsiębiorca od Magistratu pisemne zawiadomienie. Przedsiębiorcy obowiązani są udzielać kontrolorowi Magistratu wyjaśnień, potrzebnych dla wymiaru podatku w kwocie ryczałtowej.

§ 15.

b) Pobór. Kwotę ryczałtową podatku należy uiścić przed każdym koncertem, przedstawieniem, widowiskiem i t. p. Jeżeli jednak koncerty, przedstawienia, widowiska i t. p. odbywają się codziennie lub w pewnych oznaczonych dniach tygodnia, należy podatek uiścić za cały miesiąc z góry. Podatek uiszcza się w głównej Kasie miejskiej o ile do odbioru jego na miejscu Magistrat nie ustanowi osobnego poborcy.

§ 16.

c) Doniesienie o zaniedbaniu. Przedsiębiorcy obowiązani do podatku w wymiarze ryczałtowym mają Magistratowi bezzwłocznie donieść pisemnie o przerwie, ponownem rozpoczęciu i zaprzestaniu, rozszerzeniu lub ograniczeniu urzą-

dzanych przez nich koncertów, przedstawień, gier lub jakichkolwiek innych widowisk.

§ 17.

d) Karuzele i huśtawki. Podatek ryczałtowy od karuzeli lub huśtawki ma przedsiębiorca uiścić w Głównej Kasie miejskiej miesięcznie z góry, przyczem każdy miesiąc rozpoczęty liczy się za zupełny.

§ 18.

Przekroczenia i kary. Przekroczenia powyższych przepisów popełnione przez przedsiębiorcę, jego służbę lub publiczność, o ile nie podpadają pod postanowienia powszechnej ustawy karnej, będą karane według art. 62 i 63 ustawy z 11 sierpnia 1923 Dz. u. Nr. 94 poz. 747, jeśli odnośne czyny karygodne będą miały charakter wykroczeń z tych artykułów. Nałożenie kary nie uwalnia od obowiązku zapłaty ukróconego lub na ukrócenie narażonego podatku.

§ 19.

Postępowanie odwoławcze (rekursowe), Odwołania w sprawach wymiaru i poboru opłaty gminnej, uwolnienia od opłaty miejsc wolnych i t. p. winny być wnoszone w terminie i trybie przewidzianym w art. 48 ustawy z 11 sierpnia 1923 Dz. u. Nr. 94 poz. 747. Odwołanie nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia przypisanego podatku. Od karno-administracyjnych orzeczeń Magistratu wolno odwołać się do Województwa za pośrednictwem Magistratu w dniach 3-ch, licząc od dnia następującego od dnia doręczenia.

§ 20.

Postanowienia końcowe. Nad wykonaniem powyższych przepisów będzie czuwał Magisrat stoł. król. miasta Krakowa.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

Wzory biletów wstępu na przedstawienia, zabawy i t. p.

Wzór 1. Bilet teatralny.

Grzbiet do zeszycia		Teatr „Bagatela“		
Nr. 32 Fotel I. rzędu Zł. 9·90		„Bagatela“	TEATR „BAGATELA“ W KRAKOWIE. Dnia 15 września 1924 r. Fotel pierwszorzędny Nr. 32 Cena biletu . . . . . Zł. 9·— 10% podatek gminny . . „ —·90 Razem Zł. 9·90 Bilet bez odcinka jest nieważny.	Odcinek Nr. 32

grzbietnik — właściwy bilet — odcinek

Wzór 2. Bilet do teatru świetlnego.

Grzbiet do zeszycia		Kino „Wawel“		
Nr. 67 II miejsce Zł. 2·70		„Wawel“	KINO „WAWEL-KRAKÓW“. Nr. 67. II. miejsce Cena biletu . . . . . Zł. 1·50 80% podatek gminny . . . „ 1·20 Razem Zł. 2·70 Bilet bez odcinka jest nieważny.	Odcinek Nr. 67.

Uwaga: Datę należy wycisnąć pieczęcią przy sprzedaży.

Wzór 3. Bilet na widowisko jednorazowe jak bal, koncert i t. p.

Grzbiet do zeszycia		
Nr. 12 Wstęp na salę Zł. 14·—	BAL „TOW. WALKI Z GRUŹLICĄ“. Dnia 19 stycznia 1925 r. Nr. 12. Wstęp na salę dla jednej osoby. Cena biletu . . . . . Zł. 10 40% podatek gminny . . . . . „ 4 Razem Zł. 14 Bilet bez odcinka jest nieważny.	Odcinek Nr. 12.

Wzór 4. Bilet imienny dla członka stowarzyszenia wolny od opł. gm.

Grzbiet do zeszycia		
Nr. 73. Parter Zł. 2·—	„RESURSA URZĘDNICZA“ W KRAKOWIE. Nr. 73. Bilet wstępu dla członka WP. ..... Cena biletu Zł. 2·— Bilet bez odcinka jest nieważny.	Odcinek Nr. 73.

C. Opłaty miejskie.

1. Egzekutne od podatków i opłat państwowych i gminnych:

a) Artykuł 56 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 (Patrz wyżej I);

b) okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 września 1924 Nr. S. M. 4613/24 w sprawie pobierania przez związki komunalne odsetek i kar za zwłokę, tudzież kosztów egzekucyjnych w związku z wydaniem ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73 poz. 721).

Do Pana Wojewody (prócz Wojewody śląskiego) i p. Delegata Rządu w Wilnie. Wobec wydania ustawy z 31 lipca 1924 Dz. U. R. P. Nr. 73 poz. 721 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu wyjaśnia, że w myśl art. 10 pomienionej ustawy, oraz w związku z art. 55 ustęp 1-szy i art. 59 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747 przepis art. 56 tejże ustawy zmienił się w ten sposób, iż przy poborze przez związki komunalne odsetek i kar za zwłokę, tudzież kosztów egzekucyjnych — w miejsce dotychczasowych przepisów ustawy z dnia 9 marca 1923 r. Dz. u. R. P. Nr. 31 poz. 189 — mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o poborze od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz w należytościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, tudzież kosztów egzekucyjnych Dz. u. R. P. Nr. 73 poz. 721.

Powyższe zechce Pan Wojewoda (P. Delegat Rządu) podać do wiadomości wszystkich związków komunalnych, znajdujących się na terenie podległego Panu Województwa.

Minister: *Hübner.*

c) Ustawa z dnia 31 lipca 1924 Dz. u. R. P. Nr. 73 poz. 721 o pobieraniu od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz w należytościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, tudzież kosztów egzekucyjnych.

Art. 1.

Nieuiszczone z winy płatnika w terminie płatności państwowe podatki bezpośrednie wraz z dodatkami państwowemi, wymierzone opłaty stemplowe (należytości stemplowe i bezpośrednie) oraz dodatki do tych podatków i opłat, pobierane na rzecz niepaństwowych związków prawa publicznego, uważa się za zaległości

Art. 2.

Od zaległości w podatkach gruntowych pobiera się karę za zwłokę w wysokości 1% miesięcznie, od zaległości zaś we wszystkich innych podatkach i opłatach (art. 1) pobiera się karę za zwłokę w wysokości 4% miesięcznie, począwszy od 15 dnia po upływie terminu płatności.

Art. 3.

Od zaległości (art. 1), których spłata została odroczona lub rozłożona na raty orzeczeniem właściwej władzy skarbowej, pobiera się tylko odsetki za odroczenie w wysokości 1% miesięcznie, począwszy od 15 dnia po upływie terminu płatności.

Wyjątek stanowią:

a) odroczone względnie rozłożone na raty zaległości podatku gruntowego, spadkowego i od darowizn, od których to zaległości pobiera się odsetki za odroczenie w wysokości 1/2% miesięcznie,

b) odroczone lub rozłożone na raty z powodu klęsk żywiołowych zaległości podatku gruntowego, od których nie pobiera się wcale odsetek.

Art. 4.

Minister skarbu może obniżyć wysokość kar za zwłokę (art. 2) do 1/2% względnie 1% miesięcznie, jeżeli stwierdzone zostanie, że płatnik nie był w możności uiścić podatku w przepisanym terminie.

Art. 5.

Przy obliczaniu kar za zwłokę i odsetek za odroczenie (art. 2—4) miesiąc zaczęty liczy się za cały.

Art. 6.

Kary za zwłokę i odsetki za odroczenie, przypadające od zaległości w daninach państwowych, pobiera się na rzecz Skarbu Państwa, od zaległości zaś, przypadających dla niepaństwowych związków prawa publicznego — na rzecz tych związków.

Art. 7.

Na pokrycie kosztów przymusowego ściągnięcia (egzekucyjnych) pobiera się na rzecz Skarbu Państwa od płatników następujące osobne opłaty:

1) opłatę za pisemne wezwanie (upomnienie) płatnika do zapłaty zaległości, wynoszącą 1/4% sumy zaległej, nie mniej niż 50 groszy, nie więcej niż 250 złotych;

2) opłatę za czynności organu egzekucyjnego, dokonane u płatnika w celu przymusowego ściągnięcia zaległości, wynoszącą 5% sumy zaległej, najmniej jednak 1 złoty;

3) koszty przeniesienia, zabezpieczenia, przechowania i przymusowej sprzedaży ruchomości, zajętych u płatnika w wysokości kwot, rzeczywiście wyłożonych.

Opłaty pod 2) nie będą ściągane, względnie w wypadku pobrania będą zaliczone na zaległość w razie późniejszego odroczenia lub rozłożenia spłaty na raty na skutek wniesionego w terminie podania.

Art. 8.

Obowiązek płacenia kar za zwłokę i odsetek za odroczenie oraz kosztów przymusowego ściągania obciąża tego, kto w myśl obowiązujących ustaw odpowiada za uiszczenie należności skarbowych z ewentualnemi dodatkami.

Art. 9.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 10.

Ustawa niniejsza obowiązuje od dnia 1 sierpnia 1924 r.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc ustawy i rozporządzenia dotychczas obowiązujące w przedmiotach, unormowanych niniejszą ustawą. Z tą chwilą tracą również moc obowiązującą rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1924 r. o podniesieniu stawek podatków bezpośrednich (Dz. U. R. P. Nr. 16 poz. 151), z dnia 25 lutego 1924 r. o podwyższeniu drugiej zaliczki na poczet podatku majątkowego (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 212) z dnia 31 marca 1924 w sprawie podwyższenia stawek niektórych podatków bezpośrednich (Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 308) oraz przepisy § 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 kwietnia 1924 r. o podwyższeniu ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 340) i części drugiej § 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku od

nieruchomości w gminach miejskich oraz niektórych budynków w gminach wiejskich na rok 1924 (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 523).

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu: *W. Grabski*

2. Opłaty od podań i świadectw urzędowych:

a) Artykuł 27 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 (patrz wyżej I.).

b) Uchwała Rady miasta Krakowa z 30 czerwca 1922 r. L.: 5152/22 II. a. Uchwala się załączony statut o miejskich opłatach od podań wnoszonych do Magistratu i od świadectw, wystawianych przez Magistrat.

c) Uchwała Rady miasta Krakowa z dnia 29 maja 1923 LM.: 3573/23 II. a. Celem zrównania opłat gminnych od podań wnoszonych do Magistratu i świadectw wystawianych przez Magistrat z opłatami stemplowemi od podań wnoszonych do władz i urzędów państwowych i od świadectw urzędowych wystawianych przez te władze i urzędy ustanawia się załączoną taryfę opłat od podań wnoszonych do Magistratu i świadectw urzędowych, która obowiązywać będzie w miejsce taryfy opłat uchwalonej przez Radę miejską w dniu 30 czerwca 1922 r.

Upoważnia się Magistrat do poboru opłat w tej taryfie wymienionych od dnia 8 maja 1923 r.

Opłaty wymienione w załączonej taryfie ulegać będą od 3 kwartału 1923 r. podwyżce lub zniżce według wykładników podwyżki względnie zniżki ustalonych w myśl przepisów art. 10 ustawy z dnia 24 marca 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 296.

d) Statut o opłatach na rzecz Gminy miasta Krakowa od podań wnoszonych do Magistratu i od świadectw przez Magistrat wydawanych:

STATUT

o opłatach na rzecz Gminy stoł. król. m. Krakowa od podań wnoszonych do Magistratu i od świadectw przez Magistrat wydawanych.

§ 1.

Podania, wnoszone do Magistratu stoł. król. m. Krakowa w sprawach tak własnego i poruczonego zakresu działania,

załączniki podań i świadectwa urzędowe, wydawane przez Magistrat podlegają opłatom na rzecz Gminy miasta Krakowa, wymienionym w załączonej taryfie.

§ 2.

Protokół, zastępujący podanie, podlega opłacie takiej samej, jakaby się należała w razie wniesienia podania tej samej treści.

§ 3.

Podania wniesione przez dwie lub więcej osób, lub przez jedną osobę, działającą w charakterze ustawowego zastępcy lub pełnomocnika dwie lub więcej osób — podlega opłacie jednokrotnej, tylko o tyle, o ile odnośne osoby zgłosiły żądanie, w podaniu zawarte, jako współwłaściciele co do majątku wspólnego, lub o ile żądanie opiera się na jednym i tym samym tytule prawnym.

W braku powyższych warunków podanie takie podlega opłacie tyle razy, ile osób wniosło je w imieniu własnem lub ile osób jest, w których imieniu wniósł podanie zastępca ustawowy lub pełnomocnik.

Załączniki od podań, określonych w niniejszym paragrafie, podlegają zawsze opłacie jednokrotnej.

§ 4.

Od opłat są zwolnione:

1. Państwo Polskie oraz polskie zakłady państwowe, będące odrębnemi osobami prawnemi;

2. Związki samorządowe, mające siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej;

3. Kościoły i gminy wyznaniowe, przez Państwo Polskie uznane;

4. Fundacje, zakłady i zrzeszenia prawnie istniejące, jeżeli siedziba tych instytucyj znajduje się na obszarze Rzeczypospolitej, a za cel mają wyłącznie działalność dobroczynną albo naukową, kulturalną (nie zarobkową) lub religijną, uwolnienie to dotyczy również podań o legalizację, każda z tych instytucji winna jednak uzyskać decyzję Magistratu, stwierdzającą, że zachodzą powyższe warunki uwolnienia od opłat i na każdem podaniu (z wyjątkiem podań o legalizację) wymienić u góry datę i liczbę owej decyzji;

5. Osoby, które do podania dołączyły świadectwo ubóstwa, potwierdzone przez miejski Komisarjat obwodowy.

Jeżeli jedno i to samo podanie wniosły dwie lub więcej osób, przyczem niektóre tylko są zwolnione od opłaty, to osoby nieuwolnione, obowiązane są solidarnie do uiszczenia całej opłaty.

§ 5.

Opłacie podlegają:

a) podania:

1) zawierające wnioski w sprawach publicznych;

2) zawierające wiadomości, udzielone w sprawie publicznej w myśl obowiązującego przepisu lub na żądanie władzy;

3) podanie i zwrot wydatków, poniesionych celem wykonania czynności, zleconej przez władzę państwową lub miejską celem odwrócenia szkody, grożącej Państwu lub miastu, jak również o wynagrodzenie szkody, o ile do wynagrodzenia obowiązany jest Skarb Państwa lub miasto;

4) dotyczące wyborów do Sejmu lub Senatu lub do ciał reprezentacjnych samorządowych, jak również do komisji podatkowych;

5) podania w sprawie służby wojskowej;

6) w sprawie osobistych lub rzeczowych świadczeń wojennych (art. 19 ustawy z dnia 25 lipca 1919 Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 401, oraz art. 14 ustawy z dnia 11 kwietnia 1919 r. Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 264), jak również w sprawie obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych i wozów na rzecz Państwa (art. 2 z ustawy z dnia 21 lutego 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 166);

7) w sprawach dotyczących orderu „Virtuti Militari“ (art. 15 ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 409), jak również w sprawach dotyczących odznaki wojskowej pod nazwą „Krzyż Walecznych“ (art. 6 rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 11 sierpnia 1920 Dz. U. R. P. Nr. 87 poz. 572);

8) podania osób, które pozostają lub pozostawały na służbie Państwa lub związków samorządowych oraz członków rodzin tych osób w sprawach, dotyczących stosunku służbowego;

9) o posady w urzędach państwowych lub miejskich;

10) zawierające dane celem dokonania wymiaru lub poboru danin publicznych;

11) zawierające dane co do rodzaju wysokości danin publicznych lub innych kwot, wniesionych do kas państwowych i miejskich, w szczególności też deklaracje płatnicze;

12) podania o zwrot nienależnie pobranych danin publicznych;

13) o ustawowe nakazane uwolnienie, obniżki lub odroczenia płatności w zakresie publicznych danin;

14) w sprawach przymusowego wywłaszczenia na użytek publiczny, wnoszone przez osoby, których majątek ulega wywłaszczeniu;

15) dotyczące ubezpieczeń przymusowych;

16) dotyczące spraw, należących do zakresu działania Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, oraz urzędów podwładnych mu, z wyjątkiem podań o udzielenie koncesji na prywatne biura pośrednictwa pracy;

17) dotyczące spraw, należących do zakresu działania instruktora stowarzyszeń przemysłowo-rzemieślniczych;

18) podania w sprawie pożyczek ulgowych dla odrębnych przemysłowców, rzemieślników, ich organizacji wytwórczych oraz przemysłu ludowo-domowego (art. 3 ustawy z dnia 30 maja 1919 Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 314 oraz art. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. Dz. U. R. P. 1921 Nr. 4 poz. 16);

19) dotyczące czynów, zagrożonych karą w ustawach karnych albo przepisach administracyjnych lub skarbowych, w szczególności też występków i wykroczeń służbowych (art. 66 ustawy z dnia 17 lutego 1922 Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 165);

20) o wydanie świadectw urzędowych, wolnych od opłaty;

21) podania osób, którym Sąd przyznał prawo ubogich, wnoszone do władz administracyjnych, a pozostające w związku ze sprawą co do której petent uzyskał prawo ubogich;

22) podania osób, dotkniętych klęską żywiołową o zapomogi lub ulgi przy stosowaniu obowiązujących przepisów;

23) podania w sprawie pomocy państwowej na odbudowę i uruchomienie gospodarstw zniszczonych lub uszkodzonych na skutek wojny (art. 15 ustawy z dnia 8 lipca 1919 r. Dz. U. R. P. Nr. 63 poz. 368);

24) podania składane na mocy ustawy z dnia 2 marca 1920 r., o organizacji odbudowy technicznej wsi, miast i miasteczek (Dz. U. R. P. Nr. 24 poz. 143) przez osoby bezpośre-

dnio zainteresowane w sprawach technicznej pomocy przy odbudowie lub w przedmiocie świadczeń przymusowych albo wywłaszczenia na cele odbudowy, jak również w sprawach regulacji działek budowlanych (art. 35 powołanej ustawy);

25) podania w sprawach, unormowanych rozporządzeniem z dnia 13 lipca 1920 r., w przedmiocie nabycia i utraty obywatelstwa polskiego w myśl art. 91 traktatu wersalskiego (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 57 poz. 358) oraz rozporządzeniem z dnia 11 czerwca 1921 r. w przedmiocie nabycia i utraty obywatelstwa polskiego na zasadzie art. VI traktatu pokoju między Polską a Rosją i Ukrainą podpisanego w Rydze (Dz. U. R. P. z r. 1921 Nr. 59 poz. 375).

b) Świadectwa:

1) których posiadanie nakazane jest przez obowiązujące przepisy ze względów publicznych (np. wymienione w § 9 rozporządzenia z dnia 30 stycznia 1922 r., w przedmiocie zwalczania wścieklizny Dz. U. R. P. Nr. 10 poz. 79 tymczasowy dowód osobisty, przewidziany w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 listopada 1918 r. „Monitor Polski“ Nr. 223 i t. p.);

2) wydane celem załączenia do podań wolnych od opłaty;

3) wydane na żądanie urzędu państwowego lub zakładu państwowego, będącego odrębną osobą prawną lub związku samorządowego, mającego siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej, jeśliby opłata miała być podniesiona ze Skarbu Państwa Polskiego lub z majątku zakładu państwowego albo związku samorządowego;

4) szkolne;

5) wydawane w postępowaniu dotyczącem nabycia i utraty obywatelstwa polskiego, w myśl przepisów powołanych w punkcie 25 niniejszego paragrafu;

6) wydawane osobom, które pozostają lub pozostawały na służbie Państwa lub związków samorządowych, oraz członkom rodzin tych osób, w sprawach dotyczących stosunku służbowego;

7) szczepienie ospy;

8) ubóstwa;

9) wydane osobom, które przedstawiły świadectwo ubóstwa, potwierdzone przez miejski komisarjat obwodowy.

W przypadkach określonych wyżej pod b) w punktach 1, 2, 3, 5, 9 ma być na świadectwie uwidoczniony powód uwolnienia od opłaty.

§ 6.

Opłaty od podań i załączników uiszcza się przez złożenie należnej opłaty do rąk naczelnika biura podawczego Magistratu za krótkiem pokwitowaniem, umieszczonem na podaniu względnie załączniku. Przy wnoszeniu podań za pośrednictwem poczty, należy równocześnie nadesłać opłatę z doliczeniem należytości pocztowej, za doręczenie pod adresem Kasy miejskiej. Na odcinku przekazu pocztowego winien być podany cel wysyłki pieniędzy w słowach: „Opłata do podania o . . . . . .“.

Opłaty od świadectw mają być uiszczane przed wystawieniem świadectwa w Kasie miejskiej za urzędowem pokwitowaniem.

§ 7.

Podania podlegające opłacie, a wniesione bez uiszczenia opłaty, nie będą z reguły przez Magistrat załatwiane.

Wyjątek stanowią podania, za których załatwieniem przemawiają względy publiczne. Takie podania będą załatwione, a opłaty o ile ich strona dodatkowo nie uiści ściągnie Magistrat w dzodze egzekucji.

§ 8.

Jeśli podanie, podlegające opłacie, wniesiono bez uiszczenia opłaty, lub jeżeli uiszczono ją niedostatecznie, (a nie zachodzi przypadek przewidziany w § 7 ustęp drugi), to Magistrat wzywa petenta lub jednego z petentów do uiszczenia opłaty.

Wezwanie wysyła się albo za pośrednictwem Kancelarji doręczycielskiej lub kartą pocztową, jednak bez uiszczenia opłaty pocztowej.

W wezwaniu ma być zamieszczona klauzula: „W razie nieuiszczenia opłaty i kosztów karty pocztowej do dni 8 podanie nie będzie załatwione“.

§ 9.

Zwrotu opłaty uiszczonej nie należnie można żądać w ciągu lat trzech od dnia uiszczenia.

§ 10.

Statut ten wchodzi w życie od dnia 26 czerwca 1922 r.

TARYFA

opłat od podań i załączników wnoszonych do Magistratu oraz świadectw urzędowych.

Poz.	Przedmiot	Wysokość opłaty zł	Wysokość opłaty gr	Uwaga
	Podania:			
1.	a) o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego (koncesji) — o ile chodzi o przedsiębiorstwa przemysłowe należące do I., II. lub III. kategorji, albo o przedsiębiorstwa handlowe kategorji I. lub II.	35		1) Do poz. 1 do 6. Stawki wymienione przy poz. 1—6 odnoszą się do pierwszego arkusza podania. Każdy arkusz następny podlega opłacie stemplowej w kwocie 40 gr., przy podaniach jednak wymienionych w punktach a) poz. 5 opłata od arkuszy następnych wynosi po 10 gr. Takiej samej opłacie po 40 gr. względnie 10 gr. podlega każdy arkusz drugiego i dalszych egzemplarzy podania, wniesione w dwóch lub więcej egzemplarzach jak również każdy arkusz odpisów podania wniesionych wraz z egzemplarzem oryginalnym. Za jeden arkusz uważa się papiery, którego powierzchnia po jednej stronie
	b) zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego (koncesję) o ile chodzi o przedsiębiorstwa niewymienione w punkcie a) niniejszej pozycji lub o współdzielnie	7		
	c) zawierające przepisane ustawą przemysłową zgłoszenia przedsiębiorstwa, do którego prowadzenia nie jest wymagane zezwolenie	7		
2.	Podania o zezwolenie na urządzenie lub zmianę instancji potrzebnej do wykonywania przedsiębiorstwa zarobkowego, jeśli załatwienie podania wymaga oględzin na miejscu:			

Poz.	Przedmiot	Wysokość opłaty zł	Wysokość opłaty gr	Uwaga
	a) o ile chodzi o przedsiębiorstwa przemysłowe należące do I., II. lub III. kategorji podatku przemysłowego, albo o przedsiębiorstwa handlowe kategorji I. lub II.	35		nie przewyższa 1750 cm. Niecały arkusz liczy się za cały.
	b) o ile chodzi o przedsiębiorstwa innego rodzaju	7		
3.	Podania o zezwolenie na wykonywanie poszczególnych czynności zarobkowych np. na urządzenie widowiska, koncertu, wystawy, zabawy, loterji fantowej i t. p.	5		
4.	Podania o zezwolenie na zmianę nazwiska . . .	35		
5.	Podania, któremi petent żąda zmiany decyzji, wydanej w przedmiocie daniny publicznej (podatku, opłaty, cła) jeśli suma sporna:			
	a) nie przewyższa 20 zł. .		20	
	b) przewyższa 20 zł., a nie przekracza 140 zł. . . .		40	
	c) przewyższa 140 zł. . .	2		
6.	Podania niewymienione pod poz. 1 — 5 z wyjątkiem zwolnionych od opłaty stemplowej w myśl § 4 i 5 a statutu o opłatach gminnych	2		

Poz.	Przedmiot	Wysokość opłaty zł	Wysokość opłaty gr
	Część II. Załączniki do podań:		
7.	Załączniki do podań, podlegających opłacie stemplowej:		
	a) co do podań wymienionych w punktach a, b, poz. 5 . .		10 od każdego załącznika bez względu na ilość arkuszy
	b) do podań innego rodzaju .		40 od każdego załącznika bez względu na ilość arkuszy
	Część III. Świadectwa urzędowe:		
8.	Świadectwa zawierające zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego (dokumenty koncesyjne):		
	a) o ile chodzi o przedsiębiorstwa przemysłowe należące do I, II. lub III. kategorji podatku przemysłowego albo o przedsiębiorstwa handlowe kategorji I. lub II.	35	
	b) o ile chodzi o przedsiębiorstwa innego rodzaju lub o współdzielnie	7	
9.	a) Świadectwa zawierające zezwolenie na wykonanie poszczególnych czynności zarobkowych np. na urządzenie widowiska, koncertu, wystawy, zabawy, loterji fantowej itp. .	5	

Poz.	Przedmiot	Wysokość opłaty zł	gr
	b) Karty łowieckie (rozporz. Ministra skarbu z dnia 21 stycznia 1924 Dz. U. R. P. Nr. 8 poz. 82):		
	1) karty wydawane osobom, które bądź są obywatelami polskimi, bądź mają zamieszkanie na obszarze Rzeczypospolitej, a mianowicie:		
	karty roczne	10	
	karty jednodniowe	2	
	2) karty wydawane innym osobom, a mianowicie:		
	roczne	62	
	jednodniowe	12	50
10.	Duplikat t. j. drugi lub dalszy egzemplarz dokumentu urzędowego, wydany przez ten sam urząd, od którego pochodzi egzemplarz pierwszy równobrzmiący z egzemplarzem pierwszym i zaopatrzony w podpis równorzędny	1 od każdej stronicy całej lub zaczętej	
11.	Odpis lub wyciąg sporządzony przez urząd bez względu na to, czy urząd zaświadczył zgodność z pierwopisem lub nie .	1 od każdej stronicy całej lub zaczętej	

Poz.	Przedmiot	Wysokość opłaty zł	Wysokość opłaty gr
12.	Odpis lub wyciąg sporządzony przez stronę, a zaopatrzony przez urząd w poświadczenie zgodności z pierwopisem . .		40 od każdej stronicy całej lub zaczętej
13.	Poświadczenie własnoręczności podpisu		
	a) zasadnicze		30 co do każdego podpisu
	b) w razie równoczesnego poświadczenia własnoręczności więcej lub dwóch podpisów umieszczonych na tym samym dokumencie	1 za wszystkie podpisy	
14.	Świadectwa nie wymienione pod poz. 8 — 13	2 od arkusza pierwszego i każdego następnego	40
15.	Opłata za pokwitowanie z przyjęcia podania (rubrum) . . .		20

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

3. Opłaty za czynności urzędowe.

STATUT

o kosztach komisyj i podwód, uchwalony na zasadzie art. 27 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Dz. U. Nr. 94 poz. 747 przez Zarząd miasta w dniu 14 marca 1925 r. L.: 11962/24/II. a:

Koszty komisyjne.

§ 1.

Tytułem zwrotu kosztów komisyj Magistrat pobierać będzie od stron interesowanych:

1) za komisje, podjęte przez Magistrat w interesie stron, lub których powtórne podjęcie zostało przez strony spowodowane, kwotę po 1·50 zł. za każdego członka komisji,

2) za komisje w budynkach przeznaczonych na teatry, lokale widowiskowe, zabawowe, fabryki, lokale przemysłowe i handlowe, hale targowe, magazyny i t. d. oraz za komisje podjęte w interesie bezpieczeństwa publicznego w lokalach używanych na widowiska, koncerty, tańce, zabawy i t. d. bądź z urzędu, bądź na żądanie strony, oraz za komisje badania, obciążenia i wytrzymałości stropów, kwotę po 2·60 zł. za każdego członka komisji.

§ 2.

Powyższe koszta komisyjne winny być w regule płacone z góry przez interesowane strony w dotyczącym wydziale lub biurze Magistratu i odprowadzane do Głównej Kasy miejskiej.

§ 3.

Wyjątkowo, o ile zapłata kosztów dla uzasadnionego powodu nie może nastąpić z góry, mogą — a zasadniczo, gdy chodzi o oględziny lokalu, dokonywane na podstawie każdorazowych poleceń Magistratu przez Komisarjaty obwodowe lub miejskie Biuro weterynaryjne — muszą urzędnicy prowadzący komisje odbierać od stron przypadające należytości podczas komisji na miejscu za równoczesnem pokwitowaniem zapłaty.

W tym celu urzędnicy komisjonujący mają być zaopatrzeni przez właściwy wydział, biuro Magistratu lub komisarjat obwodowy w odpowiednie kwitarjusze, utrzymywane w należytej ewidencji.

Koszta podwód.

§ 4.

Przy wszystkich czynnościach komisyjnych podejmowanych przez Magistrat w interesie stron, w obrębie dzielnic IX do XXII strony interesowane są obowiązane do zwrotu kosztów podwód według obowiązującej taryfy dorożkarskiej, względnie do dostarczenia tych podwód w naturze. O ile miejsce komisjonowania leży przy linji tramwajowej lub w pasie 500 metrowym od tejże linji, należy się tylko zwrot kosztów biletu tramwajowego tam i z powrotem.

§ 5.

Na koszta podwód, o ile strona w naturze nie dostarcza, winna strona interesowana uiścić przypadającą należytość w kwocie przez naczelnika wydziału (biura) Magistratu oznaczonej, najpóźniej na 3 dni przed odbyciem komisji. W razie złożenia tej należytości jest rzeczą naczelników wydziałów (biur) Magistratu zarządzić, aby podwody były dostarczone we właściwym czasie i miejscu.

§ 6.

Jeżeli strona zobowiązała się do dostarczenia podwód, a tychże bez usprawiedliwionej przeszkody nie dostarczyła, ponosi koszta udaremnienia komisji w formie przepadku zapłaconych należytości komisyjnych.

§ 7.

Urzędnikom komisjonującym nie wolno bezwarunkowo pobierać bezpośrednio od stron należytości za podwody i rozdzielać ich między członków komisji.

4. Opłaty miejskie od zbytkowych środków przewozowych.

Obwieszczenie statutu w przedmiocie gminnych opłat od środków przewozowych, służących do osobistego użytku, uchwalony dnia 30 listopada 1923 r. przez Radę m. i zatwierdzony przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu reskryptem z 1 lutego 1924 r. Nr. Sm. 464/24 L. M. 1317/24 III.:

§ 1.

Na zasadzie artykułu 20 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. poz. 747, Nr. 94 Dz. U. R. P. ustanawia się w mieście Krakowie następujące opłaty na rzecz funduszu miejskiego od środków przewozowych, utrzymywanych i używanych w mieście Krakowie.

Uchwałą Magistratu z dnia 4 stycznia 1924 r. zwaloryzowane zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 1923 r. L. 127 Dz. U. R. P. przy wzięciu za podstawę kursu przeciętnego z kwartału ostatniego 1923 r. 1 fr. = 300.000 Mkp.

1) od wozu prywatnego (od zaprzęgu):

a) jednokonnego	33 fr.
b) dwukonnego	50 „

2) od automobilu prywatnego:

a) o sile do 30 koni	120 fr.
b) „ „ od 30 do 45 koni	161 „
c) „ „ od 45 koni wzwyż	267 „
3) od motocyklów	33 „

§ 2.

Powyższe opłaty wymierza Magistrat po zgłoszeniu odnośnego środka przewozowego.

Wszystkie te opłaty należą się już od półrocza, w którem środek przewozowy został puszczony w ruch.

§ 3.

Opłaty należy uiszczać w Kasie miejskiej w dwu półrocznych ratach z góry t. j. w dniu 1 stycznia, oraz w dniu 1 lipca każdego roku.

O ile środek przewozowy puszczony został w ruch w ciągu półrocza, opłatę uiścić należy za całe półrocze, a to w terminie dni 14-tu po otrzymaniu wezwania do zapłaty.

Opłata nieuiszczona do dni 14-tu po dniu płatności ściągniętą będzie przez Magistrat w drodze przymusowej wraz z doliczeniem kosztów egzekucyjnych według przepisów zawartych w ustawie z dnia 9 marca 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 189 i odsetek za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie.

§ 4.

Po wejściu w życie niniejszego statutu wszyscy właściciele środków przewozowych w § 1 wymienionych, którzy dotychczas nie zgłosili swych środków przewozowych, podlegających opłacie gminnej, obowiązani są w terminie, który Magistrat wyznaczy, zgłosić pisemnie w Magistracie swoje środki przewozowe celem wymiaru opłaty.

Wydanie przepisów wykonawczych należy do Magistratu, a właściciele środków przewozowych winni się do tych przepisów wykonawczych zastosować.

§ 5.

Każdy właściciel środka przewozowego powinien posiadać książeczkę kontrolną, względnie także tabliczkę, zawierającą numer porządkowy i oznaczenie środka przewozowego. Książeczki kontrolne obejmować będą imię i nazwisko posiadacza środka przewozowego, jego adres, rodzaj, numer, wysokość rocznej opłaty, rok i półrocze, za które przypada opłata wraz z poświadczeniem na jej uiszczenie. Książeczkę kontrolną winien zawsze mieć przy sobie woźnica i szofer — i na każde wezwanie organu Magistratu lub Policji ją okazać. Magistrat reguluje kształt i format tych oznaczeń i ustanawia wysokość przypadających za nie należytości.

§ 6.

1) Osoby działające w zamiarze uchylania się od obowiązku płacenia ulegną zgodnie z postanowieniami art. 62 do 66 ustawy z 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. 94 poz. 747 karze na rzecz funduszu ubogich miejscowych do wysokości 20-krotnej sumy opłaty utraconej lub na utratę narażonej;

2) kara nie uwalnia płatnika od obowiązku zapłacenia opłaty;

3) współwinny podlega karze na równi ze sprawcą;

4) kto wezwany w charakterze świadka albo znawcy w zamiarze uwolnienia innej osoby od obowiązku płacenia powyższych opłat odmówi złożenia zeznania, lub złoży fałszywe zeznanie, podlega karze pieniężnej do wysokości 30,000.000 Mkp.

5) jeżeli strona nie zgłosi w ciągu dni 14-tu po doręczeniu zawiadomienia o karze, ustnie lub pisemnie żądania rozpatrzenia sprawy w drodze sądowej — kara ulegnie wykonaniu;

6) kary pieniężne podlegają egzekucji na równi z opłatami;

7) karę pieniężną wymierzoną w razie niemożności ściągnięcia zamieni Sąd powiatowy na karę pozbawienia wolności do 3 miesięcy;

8) kary pieniężne wymierza Magistrat.

§ 7.

Odwołania w sprawach wymiaru podatku opłaty należy wnosić w terminie i trybie, przewidzianym w artykule 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747.

§ 8.

Wszystkie powyższe opłaty wymienione w art. I. ulegają zwyżce lub zniżce zgodnie z postanowieniami art. 10 ustawy z dnia 24 marca 1923 Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 296.

§ 9.

Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1924 r.

5. Opłaty od psów (L. 429/24/VIII.):

STATUT

dla poboru opłat od psów, utrzymywanych w mieście Krakowie, uchwalony przez Radę miasta w dniu 30 listopada 1923 r., zatwierdzony reskryptem z dnia 9 stycznia 1924 r. Nr. S. M. 25/924 przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu na podstawie art. 1, 20 i 36 ust. z 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747.

§ 1.

Gmina miasta Krakowa jest uprawnioną na podstawie § 20 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747 do poboru opłat od psów, w obrębie miasta Krakowa utrzymywanych.

§ 2.

Opłata od psa wynosi 1 frank złoty (ust. z 6/12 1923 r: Dz. U. R. P. Nr. 127 poz. 1044).

§ 3.

Od podatku są wolne:

1) szczenięta liczące mniej niż 2 tygodnie,

2) psy należące do przejezdnych, przebywających w obrębie miasta nie dłużej niż 4 tygodnie,

3) jeden pies łańcuchowy do pilnowania obejścia,

4) jeden pies pasterski (owczarski), trzymany po wykonaniu pracy na uwięzi,

5) psy będące w posiadaniu władz państwowych i komunalnych oraz przedstawicieli państw obcych.

§ 4.

Wymiar i pobór podatku od psów uskutecznia Magistrat.

§ 5.

W pierwszych czterech tygodniach każdego roku ma każdy posiadacz (dzierżyciel) psa podlegającego opłacie bez osobnego wezwania płatniczego uiścić z góry całoroczną opłatę od psa.

§ 6.

Nieuiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych według przepisów zawartych w ustawie z dnia 9 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 189) i odsetek za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie.

§ 7.

Winni przekroczenia niniejszego statutu ulegną karom według art. 62 i 63 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747, o ile czyny karygodne będą miały charakter wykroczeń z tych artykułów, pozatem karze porządkowej do wysokości 10,000.000 Mkp.

§ 8.

Odwołania w sprawach wymiaru podatku mogą być wnoszone w czasie i trybie przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. Nr. 94 poz. 747).

§ 9.

Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1924 r.

§ 10.

Magistrat wyda przepisy wykonawcze do niniejszego statutu.

b) Rozporządzenie wykonawcze Magistratu z dnia 30 stycznia 1924 L. 429/24/VIII. wydane na podstawie § 10 statutu dla poboru opłat od psów, utrzymywanych w mieście Krakowie.

ad § 1. Do uiszczenia opłaty od psa obowiązany jest posiadacz względnie dzierżyciel psa (§ 309 k. c.).

ad § 3. Jeżeli w jednej realności znajduje się więcej psów ańcuchowych, w takim razie tylko jeden z nich uwolniony jest od opłaty.

ad § 3, 5. W przypadkach pod 5 wymienionych, do uwolnienia od opłaty koniecznem jest poświadczenie ze strony właściwej władzy, że psy służą do celów uzasadniających uwolnienie.

ad 4. a) W celu zestawienia rejestru biorczego opłat od psów oraz wykazu psów, niepodlegających opłacie, Magistrat przeprowadzi corocznie w miesiącu styczniu spis psów zapomocą kart zgłoszeń.

b) Do zgłoszenia psów obowiązani są tak posiadacze (dzierżyciele) psów, jak i właściciele względnie zarządcy realności.

W tym celu każdy właściciel domu lub jego zastępca otrzyma w miesiącu grudniu względnie z początkiem stycznia jedną, w razie potrzeby więcej kart zgłoszeń w Magistracie (komisarjacie obwodu).

Na jednej stronie karty zamieści zgłoszenie odnoszące się do psów, podlegających opłacie, na drugiej zgłoszenie psów, uwolnionych od opłaty.

c) Każdy posiadacz (dzierżyciel) psa jest obowiązany wypełnić dokładnie i zgodnie z prawdą wszystkie rubryki karty zgłoszenia, doręczonej mu przez właściciela (zarządcę) domu i zwrócić ją po wypełnieniu temuż, który sprawdziwszy, ewentualnie uzupełniwszy i sprostowawszy zgłoszenie, zaopatrzy kartę datą i własnoręcznym podpisem i zwróci ją Magistratowi (komisarjatowi obwodu) najpóźniej do dnia 14 stycznia;

d) Jeżeli posiadacz (dzierżyciel) psa nie wypełni karty zgłoszenia, to uskuteczni to za niego właściciel (zarządca) domu i uczyni o tem wzmiankę w rubryce „Uwaga“.

Na karcie zgłoszeń psów, niepodlegających opłacie należy w odpowiedniej rubryce podać przyczynę uwolnienia.

Jeżeli w realności niema wogóle psa, obowiązany jest właściciel (zarządca) domu stwierdzić tę okoliczność na karcie zgłoszeń.

ad § 5. a) Po uiszczeniu opłaty od psa otrzymuje posiadacz względnie dzierżyciel psa markę metalową za równoczesnem złożeniem opłaty z tytułu kosztów konfekcji marki, w wysokości przez Magistrat każdego roku oznaczonej. Na marce oprócz napisu „Kraków“ wybity ma być rok i liczba porządkowa.

Psy uwolnione od opłaty muszą być również opatrzone marką, a którą należy przymocować do obroży psa. Marka ważna jest tylko na odnośny rok kalendarzowy.

b) W razie udowodnienia zgubienia marki można za opłatą oznaczoną przez Magistrat po wykazaniu się uiszczeniem opłaty od psa otrzymać nową markę (duplikat).

c) Kto w miejsce utraconego nabył innego psa, niema obowiązku uiszczenia opłaty od psa nowonabytego, jeżeli wykaże się kwitem kasowym, że poprzedniego psa opłacił.

d) Kto w ciągu roku nabył psa nieopłaconego albo przeniósł się z psem na stały pobyt do Krakowa, jest obowiązany w przeciągu 8 dni zgłosić psa w Magistracie i uiścić całoroczną opłatę lub połowę tej opłaty, zależnie od tego, czy nabył psa lub przesiedlił się do Krakowa z psem w pierwszej, czy drugiej połowie roku kalendarzowego.

W razie nabycia psa opłaconego lub niepodlegającego opłacie, należy również donieść o tem Magistratowi w przeciągu 8 dni.

e) Obcy, t. j. mający stałą siedzibę poza obrębem miasta Krakowa, jeżeli zatrzymują się z psem w Krakowie nie dłużej jak przez 4 tygodnie, obowiązani są w przeciągu 3-ch dni zgłosić psa w Magistracie, gdzie za oznaczoną przez Magistrat opłatą otrzymają dla niego markę (markę przechodnią). Osoby takie powinny równocześnie złożyć kaucję w wysokości całej, względnie połowy rocznej opłaty od psa, pomniejszonej o uiszczoną j. w. opłatę zależnie od tego, czy przybyły do Krakowa w pierwszej czy drugiej połowie roku. Po oddaniu marki względnie jej duplikatu i kwitu kasowego w ciągu 6 tygodni od

przybycia do Krakowa kaucja będzie zwrócona. W razie niezwrócenia marki (duplikatu) w powyższym terminie (kaucja przypada funduszowi miejskiemu tytułem opłaty od psa.

f) Obcy zatrzymujący się z psem w Krakowie dłużej niż przez 4 tygodnie, obowiązani są w dniach 8-miu zgłosić psa w Magistracie i uiścić zwykłą przepisaną opłatę (d).

g) Uiszczonych opłat nie zwraca się.

h) Psy wałęsające się bez marki po ulicach i placach będzie oprawca miejski chwytał i po upływie pięciu dni zabijał, o ile w tym czasie posiadacz lub jego zastępca się nie zgłosi.

W czasie wścieklizny psów obowiązują specjalne przepisy.

Oprawca może wydać schwytanego psa posiadaczowi względnie jego zastępcy tylko za pisemnem zezwoleniem Magistratu (M. Urząd weterynaryjny) i jeżeli miejski lekarz weterynaryjny uzna psa za zdrowego. Przed wydaniem psa powinien posiadacz uiścić w M. Urzędzie weterynaryjnym obowiązujące z tego tytułu opłaty.

Pozwolenia na wydanie schwytanego psa udzieli Magistrat tylko po udowodnieniu przez posiadacza, że psa należycie opłacono, względnie, że tenże opłacie nie podlega.

ad § 6. W razie niemożności ściągnięcia opłaty Magistrat poleci oprawcy psa zabrać.

Przed zabraniem psa powinien oprawca wykazać się w tym celu pisemnem poleceniem Magistratu, który wyda dalsze stosowne zarządzenia. Co do wydania psa obowiązują przepisy, wymienione w ustępie b.

ad § 7. Przekroczenia tego rozporządzenia dopuszcza się każdy kto:

a) psa ukrywa lub w inny sposób uchyla się od obowiązku uiszczenia przepisanej opłaty;

b) posługuje się marką cudzą, nieważną, podrobioną lub bezprawnie nabytą;

c) nadużywa marki dla psa w celu umożliwienia innej osobie obejścia przepisów tego rozporządzenia;

d) wbrew postanowieniom tego rozporządzenia odmawia wydania psa oprawcy lub w inny sposób udaremnia zabranie psa przez oprawcę;

e) odmówił wypełnienia karty zgłoszeń, podał w zgłosze-

niu nieprawdziwe szczegóły lub nie zgłosił w terminie przepisanym psa, nabytego już po spisie psów;

f) jeżeli psa zgłoszonego jako służącego do strzeżenia realności nie trzyma za dnia na uwięzi.

Właściciel względnie zarządca domu dopuszcza się przekroczenia tego rozporządzenia jeżeli:

a) nie zwróci Magistratowi w przepisanym czasie należycie wypełnionych kart zgłoszeń,

b) nie wypełni kart zgłoszeń w wypadkach przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu.

Postępowanie karne oparte jest na przepisach części VI. ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. P. Nr. 94 poz. 747.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w wykonanie z dniem rozpoczęcia się mocy obowiązującej Statutu dla poboru opłat od psów utrzymywanych w mieście Krakowie t. j. z dniem 1 stycznia 1924 r.

Zarazem tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy sprzeczne z niniejszem rozporządzeniem.

c) Obwieszczenie Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 8 listopada 1924 r. L. 4102/24/VIII.

Na podstawie § 1 statutu dla poboru opłat od psów utrzymywanych w mieście Krakowie, uchwalonego przez Radę miasta w dniu 30 listopada 1923 r., zatwierdzonego reskryptem z dnia 9 stycznia 1924 Nr. S. M. 25/24 przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu na podstawie art. 1, 20 i 36 ust. z 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747 ustanowiło Prezydjum miasta, działając na podstawie § 53 statutu m. opłatę od każdego psa na czas od 1 stycznia 1925 r. aż do odwołania w kwocie 15 zł. rocznie.

W myśl § 3 statutu dla poboru opłat od psów wolne są od podatku:

1) szczenięta liczące, mniej niż dwa tygodnie,

2) psy należące do przejezdnych przebywających w obrębie miasta nie dłużej niż 4 tygodnie (za opłatą marki przechodniej),

3) jeden pies łańcuchowy do pilnowania obejścia,

4) jeden pies pasterski, trzymany po wykonaniu pracy na uwięzi,

5) psy będące w posiadaniu władz państwowych i komunalnych, oraz przedstawicieli państw obcych.

Zarazem na podstawie rozporządzenia wykonawczego Magistratu z dnia 30 stycznia 1924 r. L. 429/24/VIII, wydanego na podstawie § 10 statutu dla poboru opłat od psów, ustanawia Magistrat następujące należytości:

Za pierwszą markę . . . . . 1 zł.
Za duplikat i markę przechodnią . 2 „

6. Opłaty od środków przewozowych.

a) Obwieszczenie Magistratu z dnia 25 lutego 1924 r. L. 1317/24/III.:

Magistrat stoł. król miasta Krakowa podaje niniejszem do publicznej wiadomości następujący statut w przedmiocie gminnych opłat od środków przewozowych w Krakowie uchwalony dnia 30 listopada 1923 r. przez Radę miasta Krakowa:

§ 1.

Na zasadzie artykułu 27 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. poz. 747 Nr. 94 Dz. U. R. P. ustanawia się w mieście Krakowie następujące opłaty na rzecz funduszu miejskiego od środków przewozowych, utrzymywanych i używanych w mieście Krakowie za używanie i niszczenie dróg i ulic miejskich.

Uchwałą Magistratu z z dnia 4 stycznia 1924 r. zwaloryzowane zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 1923 r. L. 127 przy wzięciu za podstawę kursu przeciętnego z kwartału ostatniego 1923 r. 1 frank złoty 300.000 Mkp.

A. 1) od dorożki jednokonnej . . . . . 12 fr.
2) „ „ dwukonnej . . . . . 20 „
3) „ „ automobilowej lub automobilu do jazdy wynajmowanego . . . . . 40 „
4) od omnibusu konnego . . . . . 17 „
5) „ „ automobilowego . . . . . 80 „
6) „ „ „ do perjodycznego przewozu osób między Krakowem, a inną miejscowością od 1 wozu z kołami gumowemi . . . 80 „

7) od wozu ciężarowego I. jednokonnego . . . . 20 fr.
„ „ „ II. dwukonnego . . . . . 27 „
8) „ „ meblowego od pierwszego . . . . . 33 „
„ każdego dalszego po . . . . . 17 „
9) „ automobilu ciężarowego z kołami gumowemi:
a) o pojemności do 2 ton włącznie . . . . . 30 „
b) „ „ od 2 ton do 3 ton . . . . . 60 „
c) „ „ ponad 3 tony . . . . . 120 „
10) od każdej przyczepki do automobilu ciężarowego z kołami gumowemi połowę należytości wozu motorowego.

B. Środki przewozowe przemysłowców do rozwozu własnych towarów:
11) od wozu jednokonnego . . . . . 17 fr.
12) „ „ dwukonnego . . . . . 27 „
13) „ automobilu z kołami gumowemi:
a) do 2 ton . . . . . 20 „
b) od 2 ton do 3 ton . . . . . 40 „
c) od 3 ton wyżej . . . . . 60 „
14) od każdej przyczepki do wozu automobilowego połowę należytości wozu motorowego,
15) od wozu meblowego (obcego), używanego tylko chwilowo w mieście 10 franków.

O ileby do obrotu dopuszczono wozy automobilowe o kołach bez gum, odnośna opłata podwyższa się o 100 procent.

§ 2.

Powyższe opłaty wymierza Magistrat, a mianowicie opłaty pod A. przy udzieleniu odnośnego uprawnienia przemysłowego, zaś opłaty pod B. po zgłoszeniu odnośnego środka przewozowego.

Wszystkie te opłaty z wyjątkiem poz. pod B. 15 należą się już od półrocza, w którem środek przewozowy został puszczony w ruch. Opłata wymieniona pod B. 15 należy się z dniem, w którym obcy wóz meblowy nadszedł do Krakowa.

§ 3.

Opłaty należy uiszczać w Kasie miejskiej w dwu półrocznych ratach z góry t. j. w dniu 1 stycznia oraz w dniu 1-go lipca każdego roku.

O ile środek przewozowy puszczony został w ruch w ciągu półrocza, opłatę uiścić należy za całe półrocze, a to w terminie dni 14 po otrzymaniu wezwania do zapłaty. Opłaty w § 1 pod B. 15 wymienione uiszczać należy w Kasie miejskiej równocześnie ze zgłoszeniem obcego wozu meblowego. O ile zaś obcy wóz meblowy pozostaje w mieście dłużej jak miesiąc, opłatę uiścić należy w terminie dni 3 po rozpoczęciu każdego miesiąca.

Opłata nieuiszczona do dni 14 po dniu płatności ściągnięta będzie przez Magistrat w drodze przymusowej wraz z doliczeniem kosztów egzekucyjnych według przepisów zawartych w ustawie z dnia 9 marca 1923 Dz. u. R. P. Nr. 31 poz. 189 i odsetek za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie.

§ 4.

Każdy posiadacz środka przewozowego, w § 1 pod B. wymienionego, obowiązany jest zgłosić tenże pisemnie do Magistratu zaraz po puszczeniu go w ruch. Wymieniony zaś pod B/15 wóz meblowy obowiązany jest zgłosić spedytor, względnie osoba, pod której adresem taki wóz nadesłany został i to zaraz po odbiorze wozu meblowego.

Po wejściu w życie niniejszego statutu wszyscy właściciele środków przewozowych w § 1 wymienionych, którzy dotychczas nie zgłosili środków przewozowych podlegających opłacie gminnej, obowiązani są w terminie, który Magistrat wyznaczy zgłosić pisemnie w Magistracie swoje środki przewozowe celem wymiaru opłaty.

Wydanie przepisów wykonawczych należy do Magistratu, a właściciele środków przewozowych winni się do tych przepisów wykonawczych zastosować.

§ 5.

Każdy właściciel pojazdu względnie środka przewozowego winien posiadać książeczkę kontrolną, względnie także tabliczkę zawierającą numer porządkowy i oznaczenie środka przewozowego. Książeczki kontrolne obejmować będą imię i nazwisko posiadacza środka przewozowego, jego adres, rodzaj, numer, wysokość rocznej opłaty, rok i półrocze, za które przypada opłata wraz z poświadczeniem na jej uiszczenie. Książeczkę kontrolną winien zawsze mieć przy sobie woźnica, szofer lub

ciągnący wózek ręczny i na każde wezwanie organu Magistratu lub Policji ją okazać. Magistrat reguluje kształt i format tych oznaczeń i ustanawia wysokość przypadających za nie należytości.

§ 6.

1. Osoby działające w zamiarze uchylenia się od obowiązku płacenia ulegną zgodnie z postanowieniami art. 62 do 66 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. u. R. P. Nr. 94 poz. 747 karze na rzecz funduszu ubogich miejscowych do wysokości 20 krotnej sumy opłaty utraconej lub na utratę narażonej.

2. Kara nie uwalnia płatnika od obowiązku zapłacenia opłat.

3. Współwinny podlega karze na równi ze sprawcą.

4. Kto wezwany w charakterze świadka albo znawcy w zamiarze uwolnienia winnej osoby od obowiązku płacenia powyższych opłat odmówi złożenia zeznania, lub złoży fałszywe zeznanie, podlega karze pieniężnej do wysokości 30.000 Mk.

5. Jeżeli strona nie zgłosi w ciągu dni 14 po doręczeniu zawiadomienia o karze ustnie lub pisemnie żądania rozpatrzenia sprawy w drodze sądowej, kara ulegnie wykonaniu.

6. Kary pieniężne podlegają egzekucji na równi z opłatami.

7. Karę pieniężną wymierzoną w razie niemożności ściągnięcia, zamieni Sąd powiatowy na karę pozbawienia wolności do 3 miesięcy.

8. Kary pieniężne wymierza Magistrat.

§ 7.

Odwołania w sprawach wymiaru opłaty należy wnosić w terminie i trybie przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Nr. 94 poz. 747 Dz. u. R. P.

§ 8.

Wszystkie powyższe opłaty wymienione w § 1 ulegną zwyżce lub zniżce zgodnie z postanowieniami art. 10 ustawy z 24 marca 1923 r. Dz. u. R. P. Nr. 44 poz. 296.

§ 9.

Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1924. Równocześnie tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy,

tyczące się poboru przez Gminę miasta Krakowa opłat placowego od dorożek i wozów ciężarowych i rozporządzenia z dnia 25 października L. 9165/23 III.

Ponieważ niniejszy statut wszedł w życie z dniem 1 stycznia 1924 r. Magistrat na podstawie § 4, zarządza co następuje:

1 Wzywa się wszystkich właścicieli środków przewozowych wymienionych pod poz. 1—15, którzy dotąd nie zgłosili środków przewozowych do wymiaru opłaty gminnej, aby w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 marca b. r. zgłosili pisemnie w Magistracie posiadane środki przewozowe dla wymiaru opłaty gminnej.

Zgłoszenie winno nastąpić w formie podania (bez stempla), w którem należy wyszczególnić ilość środków przewozowych, ich rodzaj i dokładny adres właściciela środka przewozowego.

Do zgłoszenia środków przewozowych obowiązani są również ci właściciele tychże, którzy zgłosili już swe środki przewozowe i uiścili należną opłatę według dotychczas obowiązującego wymiaru, a to celem wymierzenia im dodatkowej opłaty według wymiaru ustanowionego statutem.

2. Jednocześnie Magistrat oznacza należytość za wydanie książeczki kontrolnej dla opłaty gminnej od środków przewozowych, względnie należytości za druk i oprawę tejże książeczki w kwocie 10 groszy, oraz za wydanie tabliczki porządkowej z numerem dla każdego środka przewozowego w kwocie 50 groszy.

Książeczki kontrolne obejmować będą rubryki wymienione w § 5.

Książeczkę kontrolną winien zawsze mieć przy sobie woźnica, względnie szofer lub ciągnący wózek ręczny i na każde wezwanie organu Magistratu lub Policji ją okazać.

3. Tabliczkę, zawierającą numer porządkowy i oznaczenie środka przewozowego, wyda posiadaczowi Kasa miejska przy uiszczeniu należytej opłaty.

7. Opłaty mytnicze.

a) Statut o opłatach mytniczych w mieście Krakowie, uchwalony przez Radę miejską w dniu 30 listopada 1923 r., przedłożony Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do wiadomości sprawozdaniem Magistratu z dnia 14 grudnia 1923 L. 8481/23.

§ 1.

Gminie Kraków, na pokrycie kosztów utrzymania bruków i szos w mieście, przysługuje w myśl postanowienia art. 27 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Nr. 94 poz. 747 Dz. u. R. P. prawo poboru opłat mytniczych od zwierząt domowych, pędzonych luzem, idących w zaprzęgu oraz od automobilów osobowych i ciężarowych.

Na teraz opłaty te wynoszą:

a) od każdego zwierzęcia domowego, idącego luzem po 5.000 Mk.
b) „ „ „ „ w zaprzęgu „ 10.000 „
c) „ automobilu osobowego lub ciężarowego oraz każdej doczepki po . . . . . 50.000 „

W przyszłości reguluje opłaty mytnicze Rada miasta, biorąc pod rozwagę koszt utrzymania bruków i szos w mieście.

Suma rocznego dochodu z tych opłat, jako należytości za świadczenia nie może przekraczać sumy rocznych kosztów utrzymania bruków i szos.

§ 2.

Opłaty mytnicze pobiera się na stacjach mytnicznych (rogatkach), istniejących na granicy gminy, przy drogach, prowadzących do miasta i na dworcach towarowych, tylko przy przekroczeniu stacji mytniczej w stronę miasta.

§ 3.

Poborem opłat mytniczych z ramienia Gminy miasta Krakowa zajmuje się Administracja podatków spożywczych w Krakowie.

§ 4.

Sposób poboru i kontroli określi Administracja podatków spożywczych w przepisach wykonawczych do niniejszego statutu.

§ 5.

Uwolnieni są od opłat mytniczych i nie potrzebują wykazywać się certyfikatem:

a) osoby wojskowe, w mundurze jadące,

b) zaprzęgi wojskowe, konie wojskowe idące luzem, i dostarczone z urzędu podwody wojskowe,

c) wozy z sikawkami i innymi przyrządami pożarnymi, jadące w wypełnieniu swego obowiązku,

d) Straż skarbowa,

e) organa Policji Państwowej,

f) Poczta,

g) księża z Najświętszym Sakramentem, jadący do chorego lub z powrotem,

h) karawan lub wóz ze zwłokami podczas pogrzebu i zaprzęgi, towarzyszące pogrzebowi.

§ 6.

Uwolnione są od opłat mytniczych za okazaniem certyfikatu, wystawionego przez właściwą władzę:

a) wozy, wiozące popisowych do poboru wojskowego, szupaśników i aresztantów,

b) wozy, wiozące materjał do budowy lub naprawy dróg publicznych, mostów, kanałów spławnych i t. p.,

c) zaprzęgi gospodarskie, a więc zaprzęgi z pługami, bronami, ze zbożem, sianem, nawozem i. t. p. należące do obywateli krakowskich, które jadą z pól, położonych poza linją mytniczą, ale należących do Krakowa,

d) wozy z materjałem budowlanym, przeznaczonym do budowy budynku, zniszczonego wskutek wojny lub wypadku elementarnego,

e) wozy i konie, których używają duszpasterze w wykonywaniu funkcji duchownych w swoim okręgu duszpasterskim,

f) bydło, pędzone na pastwisko, do pławienia, pojenia, do leczenia lub okucia.

§ 7.

a) Kto w zamiarze uchylenia się od obowiązku uiszczenia opłaty mytniczej objeżdża rogatkę, przekracza rogatkę bez zatrzymania się, lub oddala się przed uiszczeniem opłaty, kto uszkadza zapory mytnicze lub je samowolnie otwiera, podlega karze pieniężnej do wysokości 20 krotnej utraconej lub na utratę narażonej opłaty lub szkody,

b) kara nie uwalnia płatnika od obowiązku uiszczenia opłaty mytniczej,

c) współwinny podlega karze na równi ze sprawcą,

d) kto wezwany w charakterze świadka lub znawcy, w zamiarze uwolnienia innej osoby od obowiązku uiszczenia opłaty. mytniczej, wobec miejskiego organu Administracji po-

datków spożywczych odmawia złożenia zeznania, lub składa fałszywe zeznanie, podlega karze pieniężnej do 30 miljonów marek.

§ 8.

Kary pieniężne za czyny wymienione w § 6 wymierza Administracja podatków spożywczych.

Jeśli strona w ciągu dni 14 po doręczeniu zawiadomienia o karze nie zgłosi ustnie lub pisemnie żądania rozpatrzenia sprawy w drodze sądowej, kara ulega wykonaniu. W razie przeciwnym Administracja podatków spożywczych winna sprawę skierować do Sądu powiatowego w Krakowie, który wdroży postępowanie karne w myśl ogólnych przepisów.

Kary pieniężne wpływają do Kasy Administracji podatków spożywczych.

§ 9.

Kary pieniężne wymierzone przez Administrację podatków spożywczych zamienia Sąd powiatowy w razie niemożności ściągnięcia na karę pozbawienia wolności na czas do 3 miesięcy.

§ 10.

Co do odwołania się od orzeczeń i zarządzeń Administracji podatków spożywczych, dotyczących wymiaru i poboru tudzież zwrotu samoistnych opłat mytniczych, obowiązują odnośne postanowienia statutu dla stoł. król. miasta Krakowa.

§ 11.

Statut niniejszy obowiązuje od dnia, który oznaczy Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu dla wprowadzenia w życie postanowień, zawartych w art. 10 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, a najpóźniej od 1-go stycznia 1924 r.

b) Obwieszczenie Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 26 kwietnia 1924 r. L. 2118/24/akc.

Magistrat podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że na mocy art. 27 ustęp 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Nr. 94 Dz. U. R. P. oraz na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 kwietnia 1924 r., wreszcie na

mocy uchwały Komisji administracyjnej Rady m. z dnia 19 lutego 1924 r. gmina miasta Krakowa pobierać będzie, począwszy od dnia 1-go maja 1924 r. opłaty mytnicze w złotych, względnie w markach w następującej wysokości:

1) od każdego zwierzęcia domowego, idącego luzem po 5 groszy
2) „ „ „ „ w zaprzęgu „ 25 „
3) „ automobilu osobowego lub ciężarowego, tudzież od wozu, doczepionego do automobilu . „ 1 złotym

Opłaty w podanej wysokości pobierane będą tylko przy wjeździe do miasta, a uiszczone być mogą tak w złotych, jak w markach.

Przepisy, dotyczące uwolnienia od opłaty mytniczej pozostają niezmienione.

c) Przepisy wokonawcze do statutu, uchwalonego przez Radę miasta na posiedzeniu dnia 30 listopada 1923 r., upoważniającego Gminę miasta Krakowa do poboru opłat mytniczych na pokrycie kosztów utrzymania bruków i szos w mieście L. 5927/24/akc. Kraków, dnia 8 listopada 1924 r.

§ 1.

Samoistnej opłacie mytniczej podlegają następujące zwierzęta domowe: konie, woły, krowy, wogóle bydło rogate, tak rosłe jak drobne, muły, osły, owce, kozy i nierogacizna.

Konie użyte pod wierzch podlegają podatkowi, jako idące luzem.

§ 2.

Poborem opłat mytniczych zajmują się następujące urzędy poborowe (stacje mytnicze, rogatki), istniejące przy drogach prowadzących do miasta:

1) w Dz. Zwierzyniec na drodze do Bielan,
2) na drodze do Woli Justowskiej,
3) w Dz. Czarna Wieś,
4) w Dz. Łobzów na drodze do Bronowic,
5) w Dz. Krowodrza, na drodze do Bronowic Wielkich i Toń,
6) w Dz. Krowodrza na drodze do Toń,
7) w Prądniku Białym, na drodze do Prądnika Białego,
8) na drodze do Prądnika Czerwonego,

9) na drodze do Olszy,
10) na drodze do Mogiły,
11) w Dz. Grzegórzki, na drodze do Dąbia,
12) w Dz. Grzegórzki przy stacji Kraków-Grzegórzki,
13) na drodze do Rybitw,
14) na drodze do Wieliczki,
15) na drodze do Woli Duchackiej,
16) na drodze do Bonarki,
17) na drodze do Borku Fałęckiego,
18) na drodze do Kobierzyna,
19) na drodze do Pychowic.

Nadto urzędy poborowe na dworcach towarowych i osobowych, a mianowicie:

20—21) na nowym dworcu towarowym (przy ulicy Kamiennej),
22) na peronie osobowym,
23) na dworcu przy ulicy Pawiej

i Expozytury urzędów akc. przy stacjach towarowych:

ad 14) Expozytura Podgórze-Płaszów,
ad 15) Expozytura Podgórze-Wisła,
ad 16) Expozytura Podgórze-Bonarka.

§ 3.

Na każdą opłatę mytniczą winien Urząd rogatkowy wydać płacącemu kwit zawierający numer, oznaczenie opłaty, kwotę, datę i pieczęć Urzędu.

§ 4.

Urzędy rogatkowe otrzymują z Administracji akcyzy gotowe kwity wraz z jukstami na wszystkie rodzaje opłaty mytniczej.

Kwity te zaopatrują liczbą bieżącą, datą i pieczęcią urzędową.

W ten sam sposób wypełniają juksty z tą różnicą, że liczbę porządkową i datę wystarczy wpisać na jukście pierwszego i ostatniego kwitu każdej stronicy zeszytu, nadto datę także w środku zeszytu, mianowicie wówczas, gdy data się zmienia; pieczęć urzędową wybić należy na każdej stronicy zeszytu.

Kierownik Urzędu winien kwity w Administracji akcyzy dość wcześnie zamawiać.

Przed dniami targowymi, kiedy większy ruch, winien funkcjonarjusz, pełniący służbę nocną, wybić datę w takiej liczbie kwitów, jaka przypuszczalnie będzie w dniu targowym potrzebna. Gdyby przestemplowane kwity w danym dniu nie wyszły, ma funkcjonarjusz, pełniący służbę następnej nocy, po godzinie 12 w nocy poprzednie daty przekreślić i nową datę w miarę potrzeby wybijać.

Przy rannej zmianie służby winien obejmujący służbę w kancelarji stwierdzić, czy niema kwitów z datą dnia poprzedzającego, ewentualnie tę datę przekreślić.

Przy każdej zmianie służby winien oddający służbę podpisać jukstę ostatniego, wydanego przez siebie kwitu, zamieszczając dzień i godzinę, odbierający zaś winien podpisać jukstę pierwszego wydanego kwitu.

Na jukstach kwitów, wydawanych po południu od godz. 12 do 12 w nocy, należy znaczyć godzinę cyfrą np. 13 (po 12 do 1 w poł.), 15 (2—3 po poł. i t. d.).

§ 5.

Kwity mytnicze jako walorowe podlegają ścisłemu obliczeniu i muszą być należycie przechowane. Za brak odpowiada kierownik Urzędu względnie ponoszący winę.

§ 6.

W razie przejazdu zaprzęgu lub samochodu, względnie wprowadzenia zwierzęcia w stronę miasta winien organ pełniący służbę na placu, jadącego lub prowadzącego zwierzę zatrzymać i zażądać opłaty, należnej według taryfy, o ile zatrzymanemu nie przysługuje uwolnienie.

Otrzymawszy należytość zanosi pieniądze do okienka i przynosi stronie kwit z ewentualną resztą. Winien sprawdzić, czy kwit opiera na odebraną kwotę, czy zawiera potrzebne szczegóły, w szczególności należytą datę. Jeżeli znajdzie wszystko zgodne, narywa kwit i wręcza go stronie, dając znak do odjazdu.

Czynności te załatwiać należy z należytem pośpiechem, aby strony długo nie czekały.

Jeżeli strona nie chce czekać na kwit i odjedzie, wykupujący myto funkcjonarjusz-placowy głośno wypowiadając słowa „Kwit mytniczy na . . . . . zniszczono“,

powinien kwit przedrzeć i rzucić o ile jest kosz na placu do do kosza, o ile niema na posadzkę peronową.

Jeżeli strona nie chce także czekać na wydanie reszty, należy ją zapisać do prowadzonego na ten cel pamiętnika i odesłać do Administracji z końcem miesiąca.

Odbieranie pieniędzy przez strażnika odbywa się dla dogodności stron, z tego wynika, że strona może opłatę uiścić także sama przy okienku.

§ 7.

W razie nieuiszczenia myta należy jadącego przez rogatkę nie wpuścić. Gdyby stawiał opór lub starał się gwałtem przejechać, należy spisać z nim protokół, stwierdzić o ile możności na podstawie dokumentów osobistych imię i nazwisko, adres, zatrudnienie, przy samochodach zapisać numer i przedłożyć Administracji do dalszego zarządzenia.

§ 8.

O zmierzchu dnia zamyka Urząd zaporę mytniczę i otwiera ją w miarę potrzeby, po ewentualnem pobraniu opłaty mytniczej. Klucz od zapory mytniczej ma być złożony w kancelarji, Przychodząc po klucz winien strażnik oznajmić pełniącemu służbę w kancelarji, czy zaprzęg wyjeżdża z miasta, czy wjeżdża do miasta. W pierwszym wypadku funkcjonarjusz pełniący służbę w kancelarji stwierdzić ma przez okno wyjazd zaprzęgu, w drugim wypadku winien wyjść przed urząd, stwierdzić rodzaj zaprzęgu, wręczyć strażnikowi kwit celem wydania go stronie, a następnie po zamknięciu zapory klucz ze sobą zabrać.

O godzinie 5 w miesiącach letnich, względnie 6 rano w miesiącach zimowych t. j. z chwilą rozpoczęcia urzędowania, zaporę mytniczą otwiera się.

§ 9.

Celem sprawdzenia należytego poboru opłaty mytniczej Administracja akcyzy wykonywa kontrolę wewnątrz linji mytniczej w pewnej odległości od urzędu.

§ 10.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

8. Opłaty za składanie materjałów budowlanych.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział III.).

9. Opłaty targowe.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział V.).

10. Opłaty od bicia i za oględziny bydła oraz opłaty za oględziny mięsa.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział VI.).

11. Opłaty za oględziny umarłych i opłaty pogrzebowe.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział VI.).

12. Opłaty za wywóz nieczystości kloacznych.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział VII.).

13. Opłaty za wywóz popiołu i śmieci.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział VII.).

14. Opłaty za trzymanie otworem przedsiębiorstw gospodnio-szynkarskich poza godziną policyjną.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział IV.).

15. Opłata 5% od licytacyjnej ceny kupna.

a) Reskrypt Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z dnia 24 kwietnia 1923 r. L. 12189/I.

Do Magistratu w Krakowie. Odnośnie do relacji z dnia 10 października 1922 r. L. 5563/22, zawiadamia się, że reskryptem z dnia 13 kwietnia 1923 r. Nr. S. M. 1924 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu na podstawie ustawy z dnia 24 października 1919 r. (Dz. U. Nr. 88, poz. 479) zezwala Gminie miasta Krakowa na podwyższenie opłaty gminnej na rzecz fundusu ubogich od ceny kupna przy dobrowolnych i spadkowych licytacjach z 1% do 5% (pięciu procent) z zastrzeżeniem, że opłata ta pobierana będzie tylko przy licytacjach rzeczy ruchomych.

Zatwierdzoną stawkę należy ogłosić w sposób w gminie praktykowany. Za Tymczasowy Wydział Samorządowy.

Podpis nieczytelny.

16. Należytości za urządzenie ulic i chodników.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział III.).

17. Taryfa opłat komisyjnych w sprawach parcelacyjnych.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział III.).

18. Opłaty za połączenia kanałowe.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział III.).

19. Podatek i opłaty wodociągowe.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział III.).

20. Opłaty za przyjęcie do związku gminy.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział I. str. 7).

21. Opłaty za administrację fundacji.

(Patrz część I. tom II. a rozdział XII.).

22. Trzecina spadku po duchownych świeckich.

(Patrz część I. tomu II. a rozdział XII.).

ROZDZIAŁ III.
PRZEPISY BUDOWLANE.

I. USTAWA BUDOWNICZA.

ULGI BUDOWLANE.

1. USTAWA

z dnia 26 września 1922 r. Dz. U. Rz. P. Nr. poz. 788 w przedmiocie upoważnienia Ministra Robót Publicznych w wydawaniu przepisów ulgowych w dziedzinie budownictwa.

Art. 1.

Celem wprowadzenia ułatwień w dziedzinie budownictwa w miastach, upoważnia się Ministra Robót Publicznych na przeciąg 2 lat od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy do wydawania dla miast rozporządzeń w przedmiocie przepisów budowlanych.

Art. 2.

Poszczególne przepisy, wydane w drodze ustaw i rozporządzeń, a obecnie w miastach stosowane w dziedzinie budownictwa, tracą moc obowiązującą z chwilą wejścia w życie odnośnych przepisów zastępczych, wydanych przez Ministra Robót Publicznych w myśl art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 3.

Wykonanie ustawy niniejszej powierza się Ministrowi Robót Publicznych.

Art. 4.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. ROZPORZĄDZENIE

Ministra Robót Publicznych z dnia 21 kwietnia 1923 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 48 poz. 346 o ulgach budowlanych w miastach.

Na podstawie artykułów 1 i 3 ustawy z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie upoważnienia Ministra Robót Publicz-

nych do wydawania przepisów ulgowych w dziedzinie budownictwa (Dz. U. R. P. Nr. 88 poz. 788), zarządza się co następuje:

§ 1.

1. Budynki parterowe mogą być wznoszone przy wszystkich ulicach.

Również przy wszystkich ulicach mogą być wznoszone budynki o dwóch kondygnacjach (parter i jedno piętro).

Inne budynki frontowe mogą posiadać wysokość nieprzekraczającą półtora razy wziętej szerokości ulicy, przy której są położone.

2. Budynki na rogu ulic różnej szerokości mogą mieć od strony ulicy węższej wysokość dozwoloną od strony ulicy szerszej, lecz w tej wysokości sięgać mogą w ulicę węższą, mierząc od rogu, na odległość nieprzekraczającą dwa razy wziętej szerokości tej ulicy.

3. Jeżeli front budynku jest cofnięty od linji zabudowy ulicy, wielkość tego cofnięcia może być przy ustalaniu dopuszczalnej wysokości takiego budynku doliczoną do szerokści ulicy.

4. Wysokość budynku od strony podwórza może wynosić półtora razy wziętą odległość tego budynku od przeciwległej ściany na tejże posiadłości lub od przeciwległej granicy sąsiada.

Jeżeli budynek, względnie odnośny grunt ma prawnie zapewnione korzystanie ze światła na przeciwległej posiadłości sąsiada, wysokość budynku lub oficyny może wynosić półtora razy wziętą odległość od przeciwległej ściany sąsiada.

5. Gdy budynek usytuowany jest przy wolnym placu lub w głębi posiadłości, władza budowlana II. instancji może zezwolić na przekroczenie przepisanej wysokości odnośnego budynku, tak od strony ulicy, jak i od podwórza.

Wysokość budynku mierzy się od górnej krawędzi gzemsu wieńczącego do najwyższego punktu przyległego terenu.

§ 2.

Przy użyciu cegły palonej normalnych wymiarów grubość ścian zewnętrznych pomieszczeń mieszkalnych nie może być mniejszą od $1^1/_2$ cegły.

Grubość ścian winna jednak czynić zadość wymaganiom konstrukcyjnym (statycznym) i termicznym, odpowiednio do materjałów użytych do budowy.

§ 3.

Wiązania dachów mogą być oparte na belkowaniach stropowych.

Żadne drewniane części konstrukcji dachów nie mogą jednak być wpuszczane w mur ogniochronny.

§ 4.

W murowanych, względnie ogniotrwałych domach jednorodzinnych zezwala się na urządzenie schodów i przykrycie klatki schodowej z materjału nieogniotrwałego.

§ 5.

W domach jednorodzinnych, wznoszonych w miastach na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego piwnice pod budynkami mogą być nie sklepione i mogą posiadać drzwi leżące, prowadzące bezpośrednio z pomieszczeń przyziemia.

§ 6.

Zezwala się na częściowe lub całkowite przykrycie szklanym dachem podwórza w parterze, o ile przystęp światła i powietrza do lokali mieszkalnych w podwórzu nie będzie uszczuplony i względy bezpieczeństwa ogniowego nie będą stać temu na przeszkodzie.

§ 7.

1. Zezwala się na urządzanie lokali mieszkalnych w suterenach w wypadkach, gdy naturalna spadzistość terenu wymaga budowy suteren wzniesionych znacznie ponad poziom.

2. W domach istniejących, jak i nowowznoszonych, bez względu na warunki terenowe, mogą być czasowo aż do odwołania, również urządzane w suterenach lokale mieszkalne. Zarówno w wypadkach pod 1) jak pod 2) winny być zachowane następujące warunki:

a) conajmniej połowa wysokości sutereny, w której ma być urządzony lokal mieszkalny, winna znajdować się pod przyległym terenem, okna zaś winny mieć w świetle futryny co-

najmniej 1 metr wysokości ponad przyległy teren i posiadać powierzchnię równą przynajmniej $^1/_{10}$ powierzchni podłogi izby mieszkalnej;

b) spód ziemny suteren winien być suchy, mury przylegające do ziemi jakoteż podłogi winny być izolowane i od zawilgocenia skutecznie zabezpieczone;

c) każdy pokój mieszkalny w suterenach musi mieć komin wentylacyjny ssący, wyprowadzony ponad dach;

d) drzwi suteren mieszkalnych nie mogą być urządzone bezpośrednio na ulicę.

§ 8.

Zezwala się na urządzanie mieszkań w poddaszach, przy zachowaniu jednak niezbędnych ostrożności na wypadek pożaru. Jeżeli takie poddasza będą urządzone powyżej dopuszczalnej wysokości domów, nachylenie dachów nie może przekraczać 60^0, suma zaś szerokości występów okiennych poddaszy nie może przekraczać połowy długości odnośnego frontu budynku.

§ 9.

Zezwala się aż do odwołania na wznoszenie budowli drewnianych w dzielnicach przeznaczonych pod budowle murowane, względnie budowle ogniotrwałe. Takie budowle drewniane jednak nie mogą mieć więcej niż 2 kondygnacje, winny być pokryte ogniotrwale i winny posiadać kominy murowane od fundamentów. Inne przepisy przeciwogniowe winny być zachowane.

§ 10.

W miastach na obszarze b. zaboru rosyjskiego w wypadkach gdy budowla została wzniesiona w miesiącach letnich lub zastosowano sztuczne środki osuszania, zezwala się na zewnętrzne i wewnętrzne tynkowanie budowli mieszkalnych w tym samym roku kalendarzowym, w którym ściany budowli zostały wyprowadzone pod dach. Pozwolenia na takie tynkowanie udziela władza budowlana I. instancji.

§ 11.

Przepisy paragrafu 1 z wyłączeniem ustępu drugiego punktu 1) oraz punktu 5) tego paragrafu, tudzież przepisy paragrafu 7 punkt 2) i paragrafu 9 mogą być całkowicie lub w ści-

ślejszych granicach stosowane tylko po zapadnięciu odpowiednich uchwał rad miejskich, względnie gminnych.

§ 12.

W dzielnicach o charakterze zabytkowym możność korzystania z ulg przewidzianych w paragrafie 1 niniejszego rozporządzenia uzależnia się od zgody władzy konserwatorskiej.

§ 13.

Przepisy niniejsze mają zastosowanie:

a) w miastach, w których obowiązują „przepisy ogólne policji budowniczej dla miast w Królestwie Polskiem“ z dnia 26 września 1820 r. (Zbiór przepisów Administracyjnych Królestwa Polskiego Wydział Spraw Wewnętrznych i Duchownych Cz. I. Gospodarstwo miejskie. Tom II. wyd. 1866 r.);

b) w miastach, w których obowiązuje ustawa budowlana b. cesarstwa rosyjskiego. (Zbiór Ustaw b. cesarstwa rosyjskiego, tom XII, cz. I. wyd. 1900 r. i uzupełnienia z 1906, 1908, 1909, 1910 i 1912);

c) w miastach: Lwowie i Krakowie;

d) w miastach, w których obowiązuje ustawa z dnia 28 kwietnia 1882 r. zawierająca przepisy budownicze dla gmin miejskich (Dz. U. i Rozp. kr. dla Kr. G. i L. z W. Ks. Kr. Nr. 77);

e) w miastach, w których obowiązuje ustawa budownicza z dnia 4 kwietnia 1889 r. dla znaczniejszych miejscowości w Królestwie Galicji i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem (Dz. U. i Rozp. kr. dla Kr. G. i L. W. Ks. Kr. Nr. 31).

§ 14.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą:

1) punkt 3, 5, 6, 7, 8, 9 załącznika do artykułu 185 ustawy budowlanej b. cesarstwa rosyjskiego (Zbiór ustaw b. cesarstwa tom XII część 1, wydanie 1900 r.);

2) § 2. punkt 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 3 marca 1922 r. w sprawie wnoszenia i naprawy budowli drewnianych w dzielnicach miast przeznaczonych pod budowle murowane (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 191);

3) § 2, punkt 5 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 3 marca 1922 roku w sprawie wysokości budowli na terenie b. zaboru rosyjskiego (Dz. U. R. P. Nr. 17. poz. 141);

4) § 20 ustęp 5 zdanie 2, § § 33 i 34, § 41 punkty c, d, e, f, § 47 ustęp 1, oraz § 63 ustawy budowniczej dla królewskiego stołecznego miasta Lwowa z dnia 21 kwietnia 1885 r. (Dz. U. i Rozp. kr. dla Kr. G. i L. w W. Ks. Kr. Nr. 31);

5) § 33 ustęp 4, oraz działy A) i B) ustawy budowniczej dla królewskiego głównego miasta Krakowa z dnia 17 lipca 1883 r. w brzmieniu ustawy z dnia 28 marca 1905 r. (Dz. U. i Rozp. kr. dla Kr. G. i L. z W. Ks. Kr. Nr. 57); oraz § 42 ustawy budowniczej dla królewskiego głównego miasta Krakowa z dnia 17 lipca 1883 r. (Dz. U. i Rozp. kr. dla Kr. G. i L. z W. Ks. Kr. Nr. 63);

6) § 22 ustępy 2, 3, 4, 5; § § 27, 30, 48 i 55 ustawy z dnia 28 kwietnia 1882 r. zawierającej przepisy budownicze dla gmin miejskich (Dz. U. i Rozp. kr. dla Kr. G. i L. z W. Ks. Kr. Nr. 77);

7) § 25 ustępy 3. 4, 5, 6; § § 30, 33, 50 i 57 ustawy budowniczej z dnia 4 kwietnia 1889 r. dla znaczniejszych miejscowości w Królestwie Galicji i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem (Dz. U. i R. kraj. dla Kr. G. i L. z W. Ks. Kr. Nr. 31) odnośnie do miast.

---

3. PRZEPISY O ULGACH BUDOWLANYCH DLA MIASTA KRAKOWA.

(Obwieszczenie Magistratu z dnia 31 października 1922 r. L. 15226/I. b. 1923 r.)

Na podstawie postanowień rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 21 kwietnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 49 poz. 346 oraz uchwały Rady miejskiej z dnia 25 października 1923 r. Magistrat ogłasza niniejszem przepisy dotyczące ulg budowlanych w Krakowie.

§ 1.

Budynki parterowe mogą być wznoszone przy wszystkich ulicach z wyjątkiem dzielnicy I-szej.

Również przy wszystkich ulicach mogą być wznoszone budynki o 2 kondygnacjach (parter i I. p.)

Wysokość domu nie może przekraczać szerokości ulicy z wyjątkami wymienionemi w następnym ustępie.

W dzielnicach I do VIII wolno bez względu na szerokość ulicy budować domy na 17 m wysokie. Przy ulicach okalających planty miejskie od strony zewnętrznej, może Magistrat bez względu na szerokość ulicy zezwolić na budynki dochodzące do 25 m wysokości.

Najwyższa wysokość domu może wynosić w dzielnicy I-szej 22 m, w innych dzielnicach zaś 25 m.

Na narożniku dwóch ulic wolno budować domy o wysokości, odpowiadającej szerszej ulicy, atoli długość takiego narożnego budynku w ulicy węższej nie może w zasadzie przenosić półtorakrotnej szerokości tej węższej ulicy.

Jeżeli domy cofnięte są w myśl § 17 ustawy budowniczej dla miasta Krakowa, a parcela nie jest węższa od 25 m, można zwiększyć ich wysokość w miarę szerokości odstępu, pod tym jednak warunkiem, że graniczne mury sąsiedniej realności będą zakryte skrzydłami nowego budynku dochodzącemi do linji regulacyjnej. Wysokość tych skrzydeł stosować się ma jednak do postanowień ustępu 3 i 4 niniejszego paragrafu.

Przy oznaczeniu wysokości budynków oficynowych od strony i w obrębie podwórza oraz skrzydeł podwórzowych budynku frontowego, należy uwzględnić stosunki miejscowe, wielkość i kształt podwórza, położenie budynku od słońca i zamierzony sposób używania tychże. Uwzględnić należy również wymogi sanitarne, aby wszystkie ubikacje służące na pobyt dla ludzi, pomieszczone w projektowanym budynku oficynowym, jak i również w przypierających, względnie sąsiednich budynkach, posiadały dostateczną ilość światła i powietrza. W żadnym razie wysokość budynków oficynowych nie może być większa jak dopuszczalna wysokość budynku frontowego, ani też nie może przenosić półtorakrotnej szerokości, względnie głębokości podwórza.

Gdy budynek usytuowany jest przy wolnym placu lub w głębi posiadłości, władza budowlana II. instancji może zezwolić na przekroczenie przepisanej wysokości odnośnego budynku tak od strony ulicy jak i od podwórza.

Wysokość budynku mierzy się od górnej krawędzi gzemsu wieńczącego do najwyższego punktu przyległego terenu.

§ 2.

Przy użyciu cegły palonej normalnych wymiarów grubość ścian zewnętrznych pomieszczeń mieszkalnych nie może być mniejsza od $1^1/_2$ cegły.

Grubość ścian winna jednak czynić zadość wymaganiom konstrukcyjnym (statycznym) i termicznym, odpowiednio do materjałów użytych do budowy.

§ 3.

Wiązania dachu mogą być oparte na belkowaniach stropowych. Żadne drewniane części konstrukcji dachów nie mogą jednak być wpuszczane w mur ogniochronny.

§ 4.

W murowanych, względnie ogniotrwałych domach jednorodzinnych zezwala się na urządzenie schodów i przykrycie klatki schodowej z materjału nieogniotrwałego.

§ 5.

W domach jednorodzinnych, wznoszonych w miastach na obszarze Województw: krakowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego piwnice pod budynkami mogą być niesklepione i mogą posiadać drzwi leżące, prowadzące bezpośrednio z pomieszczeń przyziemia.

§ 6.

Zezwala się na częściowe lub całkowite przykrycie szklannym dachem podwórza w parterze, o ile przystęp światła i powietrza do lokali mieszkalnych w podwórzu nie będzie uszczuplony i względy bezpieczeństwa ogniowego nie będą stały na przeszkodzie.

§ 7.

Zezwala się na urządzenie lokali mieszkalnych w suterenach, gdy naturalna spadzistość terenu wymaga budowy suteren, wzniesionych znacznie ponad poziom.

Na terenach zalewowych Wisły i jej dopływów oraz w tych częściach miasta, gdzie stan wody gruntowej jest wysoki, podłogi parterowych mieszkań mają leżeć 30 cm ponad poziomem przylegającego chodnika ulicy. Na tychże terenach mieszkań

suterenowych tak w starych, jak i w nowo budujących się domach w żadnym przypadku urządzać nie wolno.

W innych częściach miasta Magistrat może wyjątkowo zezwolić na urządzenie suteren pod warunkiem, że:

1) podłoga mieszkań parterowych położonych nad suterenami jest wzniesiona conajmniej 2 metry ponad poziom przylegającej ulicy;

2) okna mają przynajmniej 1 m wysokości;

3) mury są wykonane z cegły mocno palonej;

4) zewnątrz murów okalających sutereny jest urządzony odpowiedni system osuszenia gruntu.

§ 8.

Zezwala się na urządzanie mieszkań w poddaszach, przy zachowaniu jednak niezbędnych ostrożności na wypadek pożaru. Jeżeli takie poddasze będzie urządzone powyżej dopuszczalnej wysokości domów, nachylenie dachu nie może przekraczać 60°, suma zaś szerokości występów okiennych poddaszy nie może przekraczać połowy długości odnośnego frontu budynku.

§ 9.

Zezwala się, aż do odwołania na wznoszenia budowli drewnianych w dzielnicach przeznaczonych pod budowle murowane względnie pod budowle ogniotrwałe. Takie budowle drewniane jednak nie mogą mieć więcej niż 2 kondygnacje, powinny być pokryte ogniotrwale i powinny posiadać kominy murowane od fundamentów. Inne przepisy przeciwogniowe mają być zachowane.

§ 10.

W dzielnicach I i II, jako posiadających charakter zabytkowy możność korzystania z ulg budowlanych, przewidzianych w § 1 uzależnia się od zgody władzy konserwatorskiej.

W tym celu starający się o zezwolenie na budowę w tych dzielnicach, o ile chcą korzystać z ulg dotyczących wysokości, mają uprzednio uzyskać na to zgodę Województwa krakowskiego, jako władzy konserwatorskiej i zezwolenie to dołączyć do podania wniesionego o udzielenie konsensu budowlanego.

§ 11.

Przepisy zawarte w §§ 1, 7, 9 i 10 wchodzą w życie z dniem ogłoszenia, reszta zaś przepisów zawartych w niniej-

szem obwieszczeniu obowiązuje od dnia 11 maja 1923 r. tj. od dnia ogłoszenia rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 21 kwietnia 1923 r. o ulgach budowlanych w miastach w Dzienniku ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Z chwilą wejścia w życie powyższych przepisów tracą równocześnie moc obowiązującą przepisy § § 18, 33 ustęp 4 i działy A. i B. ustawy budowlanej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 r. Dz. U. Kr. i Rozp. kraj. Nr. 63 w brzmieniu ustawy z dnia 28 marca 1905 r. Dz. Ust. i Rozp. Kraj. Nr. 57 oraz § 42 powyższej ustawy budowlanej.

Dekret Rady Regencyjnej o opiece nad zabytkami sztuki i kultury z dnia 31 października 1918 r. Dz. P. P. Nr. 16 poz. 37.

Zasady ogólne.

Art. 1.

Wszelkie zabytki kultury i sztuki, znajdujące się w granicach Państwa Polskiego, wpisane do inwentarza zabytków sztuki i kultury, podlegają opiece prawa.

Należące do Państwa Polskiego lub do jego obywateli lub do instytucyj polskich zabytki sztuki i kultury, znajdujące się za granicą, mogą być przedmiotem szczególnych środków ochrony ze strony władzy państwowej polskiej oraz umów międzynarodowych, stosownie do osobnych w tej mierze postanowień.

Art. 2.

Opieka nad zabytkami sztuki i kultury należy do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3.

Czynności związane z opieką nad zabytkami sztuki i kultury sprawują konserwatorzy zabytków sztuki i kultury, mianowani przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Ilość i granica okręgów oraz siedziby i etaty konserwatorów określone będą osobnem rozporządzeniem ministerjalnem.

Art. 4.

Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przysługuje prawo wydawania w zakresie niniejszej ustawy zarządzeń, tyczących się tak organizacji urzędu konserwatorskiego, jak również w ogóle opieki nad zabytkami sztuki i kultury.

Art. 5.

Z ramienia i pod kierunkiem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego prowadzony będzie inwentarz zabytków sztuki i kultury, znajdujących się w granicach Państwa Polskiego.

Art. 6.

Właściwe organy rządowe mają prawo badania przedmiotów będących w posiadaniu osób tak fizycznych jak i prawnych, a to w celu ustalenia wartości zabytkowej i zakwalifikowania poszczególnego przedmiotu do inwentarza zabytków sztuki i kultury.

Art. 7.

W razie zakwalifikowania przedmiotu do inwentarza zabytków sztuki i kultury, właściwy urząd konserwatorski wyda na żądanie właściciela odpowiednie świadectwo.

Art. 8.

Osoba uprawniona do rozporządzania zabytkiem zezwolić winna organom rządowym do tego powołanym na swobodne zbadanie zabytku lub jego stanu.

Art. 9.

Księgi zawierające spis zabytków sztuki i kultury powinny być prowadzone i przechowywane przez konserwatorów w ten sposób, aby były one dostępne dla wszystkich zainteresowanych.

Art. 10.

Wszystkie czynności władzy rządowej, przewidziane w ustawie niniejszej, dokonywane będą przez konserwatorów, na których decyzję i czynności osobom interesowanym służy skarga do Ministra W. R. i O. P. w ciągu 4 tygodni od daty zawiadomienia o decyzji.

Art. 11.

Wszelkie nieruchome i ruchome dzieła, świadczące o sztuce i kulturze epok ubiegłych, istniejące nie mniej, niż lat 50, korzystają z opieki prawa, zanim wpisane zostaną do inwentarza zabytków sztuki i kultury. Korzystają z niej także wszystkie wykopaliska i znaleziska, które z natury rzeczy nie mogą być uprzednio inwentaryzowane.

Dzieła ruchome, istniejące mniej niż lat 50, mogą być w wyjątkowych razach, uznane za zabytki na mocy specjalnej decyzji Ministra W. R. i O. P.

Zabytki nieruchome.

Art. 12.

Za zabytki nieruchome w myśl ustawy niniejszej uznane być mogą:

a) jaskinie, grodziska, (t. zw. szwedzkie góry i okopy), kurhany, usypiska, cmentarzyska, ślady osad nawodnych, głazy ze stopami, misami, krzyżami, podkowami, baby kamienne i t. p.

b) budowle zarówno murowane, jak drewniane wraz z przynależnem im otoczeniem (ogrodem, placem), a choćby dochowane w późniejszej budowie części dawne (prezbyterja, kaplice, wieże, bramy, portale, kolumny, drzwi, kominki i t. p.); dzieła sztuk plastycznych z architekturą budynku związane (malowidła ścienne, rzeźby, sztukaterje i t. p.);

c) luźno stojące pomniki, nagrobki, kapliczki, figury, krzyże, kolumny, słupy graniczne i t. p.

d) ruiny budowli, pomników i posągów;

e) grupy budowli, wybitne pod względem estetycznym i znamienne bądź dla całych miast, osad, wsi, bądź dla ich dzielnic;

f) na gruncie dochowane do dziś rozplanowania starych miast i dzielnic staromiejskich wraz z dawnemi, historycznemi nazwami ulic i placów;

g) ogrody ozdobne oraz aleje stare cmentarne i przydrożne; drzewa sędziwe i okazałe, otaczające zamczyska, kościoły, kapliczki, figury, cmentarze i t. p.

Art. 13.

Zabytki nieruchome nie mogą być burzone, niszczone, przerabiane, odnawiane, rekonstruowane, zdobione lub uzupełniane (nawet instalacjami) bez uprzedniego pozwolenia odpowiedniej władzy konserwatorskiej. Takież pozwolenie nieodzowne jest przy wszelkich zmianach, zamierzonych w najbliższem otoczeniu ważniejszych zabytków nieruchomych.

Art. 14.

Wykonanie, na zasadzie uzyskanego zgodnie z brzmieniem art. 13, pozwolenia wszelkich robót, dotyczących zabytków nieruchomych, podlega kontroli konserwatora, w którego okręgu znajduje się dany zabytek. Konserwator ma prawo wstrzymania robót, wykonywanych bez pozwolenia lub niewłaściwie, przyczem korzysta z poparcia miejscowych organów administracyjnych.

Art. 15.

Każdy właściciel zabytku nieruchomego jest obowiązany utrzymywać go w stopniu niezbędnym dla zabezpieczenia jego istnienia. Rząd jeżeli są ku temu wyjątkowo powody, może dopomagać właścicielowi do utrzymania zabytku.

Art. 16.

Jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo zniszczenia lub uszkodzenia zabytków nieruchomych, rząd ma prawo wywłaszczyć je lub ograniczać ich użytkowanie.

Art. 17.

Rząd ma prawo nie dopuścić do zniszczenia, zasłaniania lub szpecenia widoku na zabytki lub z zabytków nieruchomych.

Zabytki ruchome.

Art. 18.

Za zabytki ruchome w myśl ustawy niniejszej uznane być mogą:

a) przedmioty związane bezpośrednio z przeznaczeniem budynku (ołtarze, ambony, chrzcielnice, stalle, pomniki, nagrobki, trumny w grobach kościelnych, wraz z ukrytymi w nich dziełami pracy ręcznej, epitafja, tablice, vota, szaty i naczynia obrzędowe, dzwony i t. p.) oraz kolekcje przedmiotów, przechowanych w muzeach, w skarbcach i składach świątyń, w zgromadzeniach cechowych, po magistratach i t. p.;

b) dzieła sztuk plastycznych; obrazy, rzeźby, ryciny;

c) dzieła sztuk zdobniczych i kunsztów cechowych: zbroje, oręże, rzędy, pojazdy, chorągwie, sztandary, arrasy, dywany, makaty, pasy kilimy, hafty, koronki, ubiory, meble, sprzęty, naczynia, zegary, świeczniki, wyroby złotnicze, emalje, szkło, caramika, kraty, okucia, zamki, godła, znaki i t. p.;

d) monety, medale, pieczęcie, tłoki mennicze;

e) druki, archiwalja, rękopisy zwykłe i ozdobne, oprawy ksiąg;

f) ludowe sprzęty domowe i wyroby przemysłu ludowego.

Art. 19.

Zabrania się wywozu z granic Państwa Polskiego zabytków ruchomych i ich części.

Art. 20.

Zabytki ruchome, o ile są własnością kraju, miast, gmin administracyjnych lub wyznaniowych, parafij oraz instytucyj społecznych, nie mogą być niszczone, usuwane, sprzedawane, zamieniane, przerabiane, odnawiane lub rekonstruowane bez uprzedniego pozwolenia odpowiedniej władzy konserwatorskiej; przewożenie wymienionych zabytków ruchomych na wystawy publiczne wymaga pozwolenia konserwatora, w którego okręgu znajduje się dany zabytek.

Art. 21.

Wykonanie na zasadzie uzyskanego zgodnie z brzmieniem artykułu 20 pozwolenia wszelkich robót, dotyczących zabytków ruchomych, podlega kontroli konserwatora, w którego okręgu znajduje się dany zabytek. Konserwator ma prawo wstrzymania robót, wykonywanych bez pozwolenia lub niewłaściwie, przyczem korzysta z poparcia miejscowych organów administracyjnych.

Art. 21.

Jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo zniszczenia, uszkodzenia lub wywozu za granicę zabytków ruchomych, będących własnością prywatną, a mających wybitne znaczenie narodowe, rząd ma prawo wywłaszczyć je na rzecz jednego z muzeów narodowych.

Wykopaliska i znaleziska.

Art. 23.

Za zabytki tej kategorji są uważane:

a) wykopaliska, świadczące o dawnej kulturze (groby, pola urn i urny, narzędzia kamienne, wyroby kruszczowe i szklane, tkaniny, ceramika, monety, broń i t. p.);

b) znaleziska przypadkowe na powierzchni ziemi lub na dnie zbiorników wody, mające cechy dawnej kultury, z rodzaju wyżej wymienionych, oraz takie, jak skarby i archiwalja, ukryte w murach, puszkach, skrytkach itp.

Art. 24.

Właściciele lub dzierżawcy gruntów, na których znalazły się wykopaliska, bądź kierownicy robót, podczas których na wykopaliska natrafiono,

bądź też ci, którzy odkrycia dokonali, obowiązani są niezwłocznie zawiadomić o tem najbliższy urząd konserwatorski, który celem zabezpieczenia wykopaliska lub znaleziska wyda decyzję, nakazującą wstrzymanie robót i określającą sposób dalszego ich prowadzenia; środki tymczasowe w razie ich potrzeby zastosuje miejscowa władza administracyjna.

Art. 25.

Wszelkie prywatne poszukiwania archeologiczne wymagają pozwolenia Ministra W. R. i O. P. a podlegają jego kontroli.

Art. 26.

Zabrania się wywozu z granic Państwa Polskiego zabytków tej kategorji.

Art. 27.

Rząd ma prawo użytkowania lub wywłaszczenia dla badań naukowych terenu, na którym dokonano odkrycia. Rząd ma też prawo przedkupu wykopalisk i znalezisk w ciągu trzech miesięcy od daty zawiadomienia.

Postępowanie przy wywłaszczeniu zabytków i odszkodowaniu.

Art. 28.

Wywłaszczenie zabytku ruchomego (art. 22.) może nastąpić nie inaczej, jak na mocy reskryptu Rady Regencyjnej, na wniosek Ministra W. R. i O. P.

Art. 29.

Konserwator może przed wydaniem reskryptu Rady Regencyjnej zarządzić tymczasowe środki zapobiegawcze, a w ich liczbie i objęcie przez siebie lub przekazanie do jednego z muzeów narodowych zagrożonego zabytku.

Art. 30.

Jeżeli właściciel zabytku ruchomego poniósł skutkiem wywłaszczenia lub ograniczenia własności stratę materjalną, to może on w terminie rocznym, licząc od doręczenia lub ogłoszenia decyzji ostatecznej, o której mowa w artykule 28 złożyć konserwatorowi żądanie wypłaty określonej sumy tytułem odszkodowania.

Art. 31.

Jeżeli żądane odszkodowanie nie przekracza trzech tysięcy marek (4500 koron), w takim razie przyznanie wynagrodzenia należy do decyzji konserwatora.

Jeżeli wysokość odszkodowania przekracza 3 tysiące marek (4500 koron), konserwator przedstawia rzecz ze swoim wnioskiem do decyzji Ministra W. P. i O. P.

Jednocześnie z wydaniem decyzji, przyznającej żądane odszkodowanie w całości lub części, konserwator, względnie Minister, zarządzi wypłatę tegoż.

Art. 32.

Jeżeli decyzja konserwatora, względnie Ministra, co do wysokości odszkodowania nie czyni zadość żądaniu petenta, w takim razie może on

wytoczyć akcję sądową przeciwko Skarbowi publicznemu w terminie miesięcznym od dnia doręczenia mu decyzji.

Art. 33.

Wywłaszczenie nieruchomości ulega ogólnym przepisom o wywłaszczeniu nieruchomości na użytek publiczny.

Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko przepisom

Art. 34.

Winni przekroczenia przepisów ustawy niniejszej ulegną w drodze sądowej karze do 3 miesięcy aresztu oraz w razie zniszczenia zabytku lub zmniejszenia jego wartości wskutek uszkodzenia — grzywnie, równającej się wartości zniszczonego przedmiotu lub zmniejszeniu jego wartości wskutek uszkodzenia.

W razie potajemnego wywozu lub usiłowania wywozu z granic państwa przedmiotów objętych ustawą niniejszą, ulegną one w drodze sądowej konfiskacie na rzecz jednego z muzeów narodowych.

Art. 35.

Sprzedaż, zamiana, zastaw lub darowizna zabytków ruchomych oraz wykopalisk i znalezisk, stanowiących własność gmin, miast, parafji oraz instytucyj publicznych, uskuteczniona bez pozwolenia konserwatora, jest nieważna.

---

4. ZEZWOLENIE

na przekroczenie przepisanej wysokości budynków w przypadkach przewidzianych § 1 ust. 9 rozp. o ulgach budowlanych.

(Rozp. Magistratu z dnia 31 października 1923 r. L. 15226 I. b. 1923).

Po myśli § 1 ustęp 9 rozporządzenia o ulgach budowlanych, wydanego na zasadzie rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dniu 21 kwietnia 1923 Dz. U. Rz. P. Nr. 49, poz. 346 oraz uchwały Rady miejskiej z dnia 5 października 1923 r., władza budowlana II. instancji może zezwolić na przekroczenie przepisanej wysokości budynku tak od strony ulicy, jak i od podwórza, w przypadkach gdy budynek usytuowany jest przy wolnym placu lub w głębi posiadłości.

Rada miejska jako władza budowlana II. instancji przekazała uchwałą z dnia 5 października 1923 po myśli § 82 ust. 1 statutu dla gminy miasta Krakowa możność udzielania zezwoleń w przypadkach powyżej określonych Komisji rekursowej Rady miejskiej.

II. Rozporządzenia dodatkowe do poszczególnych §§-ów ustawy budowniczej.

1) DO § 4 (PROŚBA O POZWOLENIE).

Stwierdzenie własności lub przyzwolenie właściciela gruntu na którym budowa ma być prowadzona.

(Rozporządz. Magistratu z dnia 6 września 1922 r. L. 4856/I. b. 1922).

Na podstawie przepisów § 4 ust. 2 ustawy budowlanej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 63, wydaje Magistrat następujące rozporządzenie:

§ 1.

Do podań, wnoszonych do Magistratu o zatwierdzenie planów na wszelkiego rodzaju budowle, przedsiębrane w Krakowie, dołączać należy wyciąg hipoteczny, dla stwierdzenia czy podający jest właścicielem danej realności.

§ 1.

W przypadkach, gdy budowa ma być wykonana na obcym gruncie należy dołączyć do podania, oprócz wyciągu hipotecznego, notarjalnie lub sądownie legalizowane przyzwolenie albo pełnomocnictwo właściciela gruntu, na którym budowę zamierzono.

§ 3.

W razie niedołączenia żądanych załączników określonych w §§ 1 lub 2 podania o zatwierdzenie planów, będzie Magistrat zwracał bez rozpatrywania przedłożonych planów.

2) DO §§ 5 i 6 (PRZEPISY CO DO PLANÓW).

a) Zasadnicze wymagania, którym mają odpowiadać plany na budowę.

(Rozp. Magtu z dnia 30 marca 1923 r. L. 18075 I. b. 1923).

Na podstawie przepisów ustawy budowlanej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 63, wydaje Magistrat następujące rozporządzenie:

§ 1.

Do podań wnoszonych do Magistratu o zatwierdzenie planów na wszelkiego rodzaju budowle przedsiębrane w Krakowie, dołączać należy wyciąg hipoteczny dla stwierdzenia, czy podający jest właścicielem danej realności.

W przypadkach, gdy budowa ma być wykonana na obcym gruncie, należy dołączyć do podania oprócz wyciągu hipotecznego, notarjalnie lub sądownie legalizowane przyzwolenie albo pełnomocnictwo właściciela gruntu, na którym budowlę zamierzono.

Art. 2.

Plan budowy ma być przedłożony w dwóch egzemplarzach kolorowanych i ma obejmować następujące szczegóły:

a) plan sytuacyjny, oznaczający dokładnie granice własności gruntu pod zabudowanie przeznaczonego, znajdujące się na nim budowle oraz budowle projektowane, wszystkie sąsiednie budynki i podwórza w ościennych realnościach, z wymienieniem właścicieli i liczb katastralnych tychże realności oraz położenia ulicy lub placu i przeciwległych realności z uwidocznieniem linji regulacyjnej względnie także i budowlanej; plan sytuacyjny ma się zgadzać z planami szczegółowemi;

b) plan niwelacyjny, zawierający niwelację podłużną środka drogi i chodnika przed gruntem przeznaczonym na zabudowania oraz niwelację poprzeczną przez środek zamierzonej budowy, nakoniec wysokości progów, tak nowej budowli, jakoteż przyległych realności z liczebnem oznaczeniem miar. Jeżeli budowa w bliskości Wisły lub Rudawy ma być przeprowadzona, powinien być na planie wykazany poziom najwyższego i najniższego stanu wody względnie cota wału ochronnego;

c) rzuty poziome wszystkich pięter wraz z piwnicami i poddaszem, przekrój poprzeczny i podłużny;

d) fasadę budynków od strony ulicy z oznaczeniem wysokości sąsiednich domów;

e) plan piwnic, który ma zawierać doły kloaczne, studnie i t. p.;

f) plan poddasza, który ma zawierać oprócz wiązania wszystkie mury strychowe, kominowe i ogniochronne, a oprócz tego ściauy działowe, jeżeli poddasze ma być podzielone na oddziały przeznaczone dla użytku mieszkańców domu;

g) na planach mają być uwidocznione okna, mieszkanie stróża na parterze oraz wychodki;

h) ważniejsze wymiary, a mianowicie: powierzchnia całej realności, odstępy budynku od ulicy, względnie placu i ościennych realności; grubość murów i wymiary ubikacji powinny być liczbami dokładnie oznaczone;

i) niezwykłe konstrukcje, mianowicie żelazne należy szczegółowo nakreślić i na żądanie moc ich statycznym rachunkiem wykazać;

k) plany rozpołożenia i niwelacyjne winny być kreślone wedle podziałki 1 : 500, czyli 1 cm. = 5 m., z wyjątkiem wysokości, które przedstawione być mają w stosunku 1 : 50, czyli 1 cm. = 0·5 m.

Do rzutów poziomych, pionowych i przekrojów zastosować należy podziałkę 1 : 100, czyli 1 cm. =1 m.

Szczegółowe konstrukcyjne plany wymagają podziałki takiej, aby mogły być z wszelką dokładnością rozpoznawane, a zatem przynajmniej 1 : 20, czyli 1 cm. = 0·1 m.

Plany mają być przez właściciela i projektującego budowę podpisane.

Przy przedkładaniu planów na budowę magazynów należy podać cel, któremu mają służyć.

§ 3.

W razie nie dołączenia wymienionych w §§ 1 lub 2 załączników, względnie gdyby plany nie odpowiadały warunkom niniejszego rozporządzenia, podania o zatwierdzenie planów będzie Magistrat zwracał stronom bez rozpatrywania przedłożonych planów.

b) Uwidacznianie na planach mieszkania stróża.

(Rozp. Magistratu z dnia 30 marca 1925 r. (L. 4585-I b.-925).

Na zasadzie § 53 Statutu dla Gminy miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 r. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 108, tudzież na podstawie przepisów § 60 ustęp 30 tegoż Statutu, oraz § 5 ustawy budowlanej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 r. Dz. u. kr. Nr. 63 i §§ 86, 87 i 90 Regulaminu porządku i czystości dla miasta Krakowa z dnia 24 sierpnia 1884 r. L. 5874, wydaje Magistrat następujące rozporządzenie:

§ 1.

W planach budowy przedkładanych Magistratowi do zatwierdzenia należy uwidocznić zgodnie z przepisami rozporządzenia Magistratu z dnia 30 marca 1923 r. L. 18075 I. b. 1922, ównież i mieszkanie stróża.

§ 2.

Mieszkanie stróża położone ma być na parterze, w pobliżu bramy głównej, o ile możności w budynku frontowym. W żadnym razie odległość mieszkania tego od bramy głównej nie może wynosić więcej jak 25 m.

Mieszkanie stróża nie może być zasadniczo położone w suterenie.

§ 3.

Mieszkanie stróża składać się powinno zasadniczo z pokoju i kuchni, a w każdym razie musi ono posiadać przynajmniej 20 m^2 powierzchni.

Mieszkanie to ma mieć dostateczną ilość światła dziennego i możność należytej wentylacji. Mieszkanie musi posiadać nadto łatwo dostępny klozet i wodociąg.

§ 4.

Przez wnętrze mieszkania nie mogą przechodzić rury kanałowe oraz rury instalacji wodociągowej i gazowej, ani też nie mogą znajdować się w niem drzwiczki kominowe.

§ 5.

W razie nieuwidocznienia w planach budowy mieszkania stróża, odpowiadającego powyższym warunkom, będzie Magi-

strat podania o zatwierdzenie planów zwracał bez ich rozpatrzenia.

§ 6.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 14 dni po ogłoszeniu; równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy sprzeczne z postanowieniami tego rozporządzenia.

c) Zamieszczanie w planach na portale sklepowe projektu zewnętrznego zamknięcia sklepu.

(Rozp. Prez. m. z dnia 6 marca 1922 (L. r. 8523 I. b. 1922).

Na posiedzeniu Rady artystycznej w dniu 29 maja 1922 r. podnoszono, że zamknięcia nowo wybudowanych, względnie przebudowanych portali są brzydkie i nieestetyczne oraz nie odpowiadają przepisom rozporządzenia z dnia 30 września 1918 r. L. 72708/18 I. b.

Wzywa się przeto Budownictwo miejskie Oddział A, aby przy przedkładaniu planów na przebudowę obecnych portali szafkowych na portale wewnętrzne, jak również na budowę portali nowych, żądało po myśli § 2 rozporządzenia Magistratu z dnia 30 września 1918 r. L. 72808/18 I. b. od interesowanych stron także projektu zamknięcia zewnętrznego portalu, względnie drzwi sklepowych. Projektowane portale i drzwi sklepowe odpowiadać mają przepisom wyż wspomnianego rozporządzenia, jakoteż postanowieniom objętym instrukcją z dnia 29 sierpnia 1921 r. L. 5051/20 I. b.

Do zarządzenia tego należy się ściśle stosować i rozporządzenie to przechować w zbiorze normaliów.

---

3) §§ 7 i 8 (WYMOGI WOBEC SĄSIADÓW I POZWOLENIE NA BUDOWĘ).

a) Postępowanie w sprawach budowlanych.

(Rozp. Magistratu z dnia 15 grudnia 1923 r. L. 18485-I. b 1923).

Stwierdzono, że Budownictwo miejskie przy wydaniu orzeczeń na podstawie ustawy budowlanej dla miasta Krakowa nie przestrzega obowiązujących w tej mierze przepisów, co powoduje niejednokrotnie nieważność tych orzeczeń oraz utrudnia znacznie urzędowanie.

W szczególności zdarza się dość często, że Budownictwo miejskie, zatwierdzając plany na budowę, udziela konsensu bez przeprowadzenia ustawą przepisanych dochodzeń protokolarno-komisyjnych na miejscu, a nawet niejednokrotnie bez przeprowadzenia wizji lokalnej.

Również nie przeprowadza często Budownictwo miejskie dochodzeń komisyjnych przy wydawaniu zarządzeń (orzeczeń) budowlanych, zmierzających do przeprowadzenia adaptacji w budynkach.

Wobec tego przypominam ponownie obowiązujące przepisy określające ściśle postępowanie przy wydawaniu tak orzeczeń o udzielaniu zezwoleń na budowę, jak też i wszelkich nakazów opartych na postanowieniach ustawy budowniczej.

Mianowicie po myśli rozporządzenia powyższego przestrzegać należy następujących postanowień:

I. Jeżeli chodzi o załatwienie podania o konsens na budowę, ma Budownictwo miejskie przedewszystkiem rozpatrzyć czy podanie i dołączone do niego plany odpowiadają wymogom ustawowym, określonym bliżej rozporządzeniem Magistratu z dnia 20 marca 1923 r. L. 18075/22 I. b., po myśli których:

1) plan budowy ma być przedłożony w dwóch egzemplarzach kolorowanych i obejmować ma następujące szczegóły;

a) plan sytuacyjny, oznaczający dokładnie granice własności gruntu pod zabudowanie przeznaczonego, znajdujące się na nim budowle oraz budowle projektowane, wszystkie sąsiednie budynki, podwórza w ościennych realnościach z wymienieniem właścicieli i liczb katastralnych, względnie konskrypcyjnych tychże realności oraz położenia ulicy lub placu i przeciwległych realności z uwidocznieniem linji regulacyjnej, względnie także i budowlanej; plan sytuacyjny ma się zgadzać z planami szczegółowemi;

b) plan niwelacyjny zawierający niwelację podłużną środka drogi i chodnika przed gruntem, przeznaczonym na zabudowanie oraz niwelację poprzeczną przez środek zamierzonej budowy, wreszcie wysokość progów tak nowej budowli, jakoteż przyległych realności z liczebnem oznaczeniem miar;

Jeżeli budowa ma być przeprowadzona w bliskości Wisły lub Rudawy, powinien być w planie wykazany poziom najwyższego i najniższego stanu, względnie kota wału ochronnego;

c) rzuty poziome wszystkich pięter wraz z piwnicami i poddaszem, przekrój poprzeczny i podłużny;

d) fasadę budynków od strony ulicy z oznaczeniem wysokości sąsiednich domów;

e) plan piwnic, obejmujący również doły kloaczne, studnie i t. p.;

f) plan poddasza, który zawierać ma oprócz wiązania wszystkie mury strychowe, kominowe i ogniochronne, a oprócz tego ściany działowe, jeżeli poddasze ma być podzielone na oddziały przeznaczone do użytku mieszkańców domu;

g) na planach uwidocznione być mają okna, mieszkanie stróża na parterze, oraz wychodki;

h) ważniejsze wymiary, a mianowicie: powierzchnia całej realności, odstępy budynku od ulicy względnie placu i ościennych realności, grubość murów i wymiary ubikacji powinny być oznaczone dokładnie liczbami;

i) niezwykłe konstrukcje, mianowicie konstrukcje żelazne należy szczegółowo nakreślić i na żądanie wykazać moc i trwałość statycznym rachunkiem;

j) plany położenia i niwelacyjne nakreślone być powinny według podziałki 1:500 czyli 1 cm = 5 m z wyjątkiem wysokości, która przedstawiona być ma w stosunku 1:50, czyli 1 cm = 0·5 m.

Do rzutów poziomych, pionowych i przekrojów zastosowana ma być podziałka 1:100 czyli 1 cm. = 1 m.

Szczegółowe plany konstrukcyjne wymagają podziałki takiej aby mogły być z wszelką dokładnością rozpoznane, zatem przynajmniej 1:20 czyli 1 cm. = 0·2 m.;

k) plany mają być przez właściciela i projektującego budowę podpisane;

l) przy przedkładaniu planów na budowę magazynów powinien być podany cel, któremu mają służyć;

2) do podań wnoszonych do Magistratu o zatwierdzenie planów na wszelkiego rodzaju budowle przedsiębrane w Krakowie, dołączony być winien wyciąg hipoteczny dla stwierdzenia, czy podający jest właścicielem danej realności.

W przypadkach, gdy budowa ma być wykonana na obcym gruncie dołączone być powinno do podania oprócz wyciągu hipotecznego, notarjalnie lub sądownie zalegalizowane przyzwo-

lenie, albo pełnomocnictwa właściciela gruntu na którym budowę zamierzono.

3) Ponieważ w myśl przepisu § 10 ust. 1 obwieszczenia Magistratu z dnia 31 października 1923 r. L. 15223 I. b 1922 r. dotyczącego ulg budowlanych, uzależniona jest możność korzystania z ulg budowlanych w dzielnicy I. i II-giej jako posiadających charakter zabytkowy, od zgody władzy konserwatorskiej, powinien starający się o konsens na budowę w tych dzielnicach o ile chce korzystać z ulg, dotyczących wysokości, uzyskać na to zgodę Województwa krakowskiego, jako władzy konserwatorskiej i zezwolenie to dołączyć wraz z planami do podania wniesionego o udzielenie konsensu budowlanego.

4) W razie nieuczynienia zadość wymogom wyszczególnionym pod 1, 2 i 3 obowiązane jest Budownictwo podanie wraz z planami jak najrychlej zwrócić podającemu o konsens do uzupełnienia, przyczem dokładnie wyszczególnić wszystkie braki i usterki, dla których podanie wraz z planami zwrócono.

Wskazanem jest, aby załatwienia takie wygotowywali Pp. Referenci „in mundo“ dla uniknięcia zbytecznej pisaniny.

5) Według postanowień zawartych w ustawie budowniczej każde orzeczenie i zarządzenie władzy I. instancji opierać się ma na wynikach poprzedniego protokolarnego dochodzenia komisyjnego przy udziale wszystkich stron interesowanych, które w tym celu powinny być o terminie dochodzenia w należytym czasie i w należyty sposób uwiadomione.

Przy załatwieniu zatem podania i przedłożonych planów ma Budownictwo miejskie po stwierdzeniu, że przedłożone plany odpowiadają powyżej podanym warunkom i nadają się do rozpatrzenia, przestrzegać ściśle następujących zasad postępowania, objętych okólnikiem z dnia 3-go czerwca 1923 r. L. 8676/22 I. b.:

a) po otrzymaniu podania ma Budownictwo miejskie najpóźniej do 2-ch dni po uprzednim stwierdzeniu, że dotyczące plany nie posiadają takich braków, które uzasadniałyby odrzucenie planów a limine, względnie zwrócenie ich stronie do uzupełnienia, co w danym przypadku należy uskutecznić do dni 3-ch, jeden egzemplarz planów przesłać do opinii Budownictwu miejskiemu Oddział B., drugi egzemplarz zaś Miejskiemu Urzędowi Zdrowia;

b) po zwróceniu opinii i planów z Budownictwa miejsk. i Miejskiego Urzędu Zdrowia, co nastąpić powinno najpóźniej w terminie dni 3-ch, ma Budownictwo Oddz. A, zasięgnąć w razie potrzeby opinji jeszcze innych Wydziałów lub Urzędów miejsk., które winny dotyczące akta z planami zwrócić również w terminie do dni 3-ch.

Budownictwo ma dopilnować, aby akta przesłane do opinji były zwrócone w oznaczonym terminie, a w razie zaniedbania tego urgować o bezzwłoczny zwrot aktów, w przypadku zaś bezskutecznego urgensu donieść o tem bezzwłocznie Prezydjum miasta;

c) po zebraniu wszystkich opinji i ich rozpatrzeniu ma Budownictwo miejskie najpóźniej do dni 7-miu przeprowadzić dochodzenia komisyjne, przewidziane ustawą budowniczą, a w szczególności w § 7 ustawy budowniczej.

O terminie dochodzenia należy zawiadomić okólnikiem za potwierdzeniem odbioru wszystkie strony interesowane t. j. podającego o konsens, budowniczego i sąsiadów, ewentualnie i inne zainteresowane osoby.

W przypadkach, gdy chodzi o komisję mającą się odbyć przy współudziale delegatów innych władz, należy oprócz okólnika wystosować do dotyczącej władzy osobne pismo w formie odezwy, określającej ściśle cel komisji oraz jej termin.

Dochodzenia powinny odbyć się na miejscu budowy, a rozpocząć je musi komisja od pomiaru w obecności stron interesowanych dla stwierdzenia, czy podane przez proszącego o konsens wymiary zamierzonej budowli i jej odległości od sąsiednich gruntów i budynków, względnie także od drogi publicznej odpowiadają istotnemu stanowi rzeczy.

W razie niezgodności należy tę okoliczność przedstawić budującemu do oświadczenia się i plan sytuacyjny odpowiednio sprostować.

Następnie musi być spisany protokół z rozprawy komisyjnej, w którym winny być zamieszczone następujące szczegóły;

α) imiona i nazwiska osób biorących udział w komisji z podaniem, z jakiego tytułu każda z nich bierze udział w komisji; nadto należy zaznaczyć, które osoby mimo należytego zawiadomienia nie jawiły się przy dochodzeniu;

β) opinja co do planu budowy wszystkich urzędowych członków komisji;

opinja ograniczyć się powinna do stwierdzenia, czy projektowana budowa tak ze względu na jej odległość, jak również ze względu na materjał i szczegóły budowy odpowiada obowiązującym przepisom.

W razie podniesienia zarzutów należy przedstawić je proszącemu o konsens do oświadczenia;

γ) oświadczenia stron interesowanych.

Na wypadek podniesienia przez sąsiadów zarzutów ze stanowiska prawa publicznego (jak brak przepisanej odległości od sąsiednich realności, trwałość budynku, bezpieczeństwo ogniowe, sanitarne, bezpieczeństwo komunikacji i t. p.) należy te zarzuty szczegółowo rozpatrzyć i przedstawić je proszącemu o konsens do oświadczenia.

W razie zarzutu z tytułu prawno-prywatnego (prawo własności, posiadania, służebności) jest komisja obowiązana starać się strony pogodzić i wynik zamieścić w protokole.

Protokół mają podpisać wszystkie osoby, biorące udział w dochodzeniu. Gdyby strona odmówiła podpisu należy ten szczegół zaznaczyć w protokole z podaniem powodu odmowy;

d) na podstawie wyników dochodzeń komisyjnych, objętych protokołem komisyjnym, ma Budownictwo miejskie przygotować sprawę z odpowiednim wnioskiem na najbliższe posiedzenie Magistratu.

O ileby podanie i plany o konsens obejmowały również i ulgi z § 1 ustęp 9 obwieszczenia magistratu z dnia 31 października 1923 r. L. 15226/23 I. b. (budowa przy wolnym placu lub w głębi posiadłości) ma Budownictwo miejskie przed przedstawieniem wniosków na posiedzeniu Magistratu przedłożyć w myśl rozporządzenia z dnia 31 października 1923 r. L. 15226/23 r. I. b. akta po przeprowadzeniu komisyjnych dochodzeń za pośrednictwem Wydziału VII. Magistratu do decyzji komisji rekursowej Rady miasta z odpowiedniemi wnioskami;

e) po uzyskaniu uchwały Magistratu ma Budownictwo miejskie do 24 godzin wygotować zarys załatwienia; orzeczenie zatem na wniesione podanie o konsens budowlany musi być wydane na piśmie.

W razie udzielenia konsensu należy wymienić szczegółowo warunki konsensu. Nadto, jeżeli przy dochodzeniu sąsiedzi wnieśli zarzuty ze względów publicznych, których nie uwzględniono, także i te zarzuty winny być w orzeczeniu wymienione z podaniem motywów nieuwzględnienia i z powołaniem odnośnych przepisów ustawowych. Jeżeli zaś przy dochodzeniu podniesiono zarzuty z tytułu prawno-prywatnego, należy je również wymienić, stwierdzić, że nie dały się przy komisji ugodowo załatwić i odesłać strony na drogę sądową.

W razie odmówienia konsensu ma Budownictwo miejskie odmowę tę szczegółowo uzasadnić postanowieniami ustawowemi.

f) Po uzyskaniu aprobaty względnie superaprobaty ma Budownictwo miejskie dopilnować, aby odnośny referat najpóźniej w przeciągu dwóch dni był przepisany i wyekspedjowany.

g) W żadnym razie podanie o zatwierdzenie planów nie może być załatwione w późniejszym terminie, jaki jest oznaczony w przepisach §§ 7 i 8 ustawy budowniczej t. j. nie później, jak w 6-ciu tygodniach od dnia zaprezentowania podania w dzienniku podawczym. Termin 6 cio tygodniowy jest ostateczny w tych przypadkach, w których sprawa jest skomplikowana i wymaga dłuższych dochodzeń.

6) Budownictwo miejskie ma obowiązek ściśle dopilnować, aby wszelkie budowle w mieście odbywały się na podstawie wniesionych i zatwierdzonych planów.

W razie stwierdzenia, że budowa odbywa się bez uprzedniego zatwierdzenia planów, należy budowę taką bezzwłocznie przez odnośny Komisarjat obwodowy wstrzymać.

W tym celu ma Budownictwo miejskie wysłać dwie karty służbowe: jedną do Komisarjatu dotyczącego obwodu z poleceniem wstrzymania i dopilnowania, by robót bezprawnie dalej nie prowadzono, przyczem należy zlecić Komisarjatowi, uwagę by w razie niezastosowania się strony do zarządzenia wstrzymania robót, zwrócił się o pomoc urzędową do dotyczącego Komisarjatu Policji państwowej; drugą kartę służbową do dotyczącego Komisarjatu Policji Państwowej, by na żądanie Komisarjatu Obwodowego udzielił temuż pomocy urzędowej.

O rozpoczętej budowie bez planów, oraz wstrzymaniu robót należy następnie złożyć Magistratowi szczegółowe sprawozdanie, podając w niem:

Realność na której bezprawnie budowę się prowadzi, wymieniając liczbę spisową, dzielnicę, ulicę i liczbę orjentacyjną;

Imię i nazwisko właściciela realności, na której rozpoczęto budowę oraz jego adres;

Sprawozdanie, dotyczące wstrzymania budowy.

Wydawanie zezwoleń na budowę ze strony Budownictwa miejskiego bez uprzedniego zatwierdzenia planów lub pisemnej zgody Prezydjum miasta jest surowo zakazane.

Budownictwo miejskie dopilnować ma również, aby budujący wypełniali ściśle zastrzeżenia, objęte konsensem budowlanym i prowadzili budowę wedle zatwierdzonych planów.

W przypadkach stwierdzenia, że budujący nie dopełniają zastrzeżeń konsensowych lub budują wbrew planom, należy bezzwłocznie budowę wstrzymać i zawiadomić o tem Magistrat.

II. W przypadkach gdy chodzi o wydanie jakichkolwiek nakazów opartych na postanowieniach ustawy budowniczej lub ogniowej, mogą one być wydane również tylko po przeprowadzeniu protokolarnego dochodzenia komisyjnego przy współudziale stron interesowanych, którym przy postępowaniu protokolarno-komisyjnem należy dać możność obrony swych praw i w tym celu przyjąć od nich oświadczenie na uchwałę komisji do protokołu komisyjnego.

Według obowiązujących przepisów ustawowych wykonanie takich nakazów z urzędu może nastąpić dopiero po ich prawomocności i to jedynie tylko wtedy, jeżeli właściciel budynku pomimo nałożenia nań kary za niedotrzymanie pierwszego terminu i mimo wyznaczenia drugiego terminu nie dopełni i w tym drugim terminie polecenia władzy budowlanej.

Jeżeli chodzi o nakaz rozebrania budynku grożącego zawaleniem ma Budownictwo miejskie w myśl tutejszego rozporządzenia z dnia 5 listopada 1923 r. L. 15468/23 I. b. z uwagi na ważność decyzji delegować zawsze do komisji policyjno-budowniczych dotyczących uznania realności za pustkę dwóch P. P. Inspektorów Budownictwa.

W przypadkach, gdy chodzi o wydawanie nakazów, dotyczących wykonania drobnych adaptacji, o ileby zdaniem Budownictwa miejskiego wydanie nakazu nie wymagało uprzedniego komisyjnego dochodzenia lub też w przypadkach pod tym względem wątpliwych, ma Budownictwo miejskie zasięgnąć w krótkiej drodze opinji i uzyskać zgodę Naczelnika Wydziału VII. Magistratu, który wyda swą opinję przez umieszczenie na akcie krótkiej notatki, czy przed wydaniem nakazu odbycie komisyjnych dochodzeń jest konieczne lub też zbyteczne.

Wyjątek od zasady egzekwowania nakazów przed ich prawomocnością stanowią przypadki, gdy stan zagraża doraźnie bezpieczeństwu publicznemu. Tok postępowania w takich przypadkach winien w myśl rozporządzenia Magistratu z dnia 28 lutego 1921 r. L. 1302/21 I. b. odbywać się w następujący sposób:

a) w razie stwierdzenia usterki zagrażającej bezpieczeństwu życia (zsuwanie się cegieł i dachówek, odpadanie wyprawy fasad i gzemsów i t. p.) obowiązany jest odnośny Inspektor Budownictwa miejskiego wystosować do dotyczącego właściciela względnie administratora realności p i s e m n e w e z w a n i e o usunięcie usterki, w dwóch egzemplarzach przez kalkę wygotowanych, z których jeden egzemplarz doręczyć należy właścicielowi realności przez kancelarję doręczycielską znacząc go jako terminowy „termin doręczyć do rąk własnych“. Kancelarja doręczycielka zaś winna rezolucję tę doręczyć bezzwłocznie za potwierdzeniem odbioru.

Przy wygotowaniu rezolucji należy stosować się do następującego wzoru.

Do

Pan . . . . . .

właść. realn. lsp. . . . . Dz. . . . . .

adm. lor. . . . . ul. . . . . .

w Krakowie.

Stwierdzono z urzędu w dniu . . . . . 192 . r., że w realności lsp. . . . . Dz. . . . . lorj. . . . . ul. . . . . odpada tynk z fasady . . . . co grozi niebezpieczeństwem dla przechodniów.

Wzywa się przeto Pan . . po myśli § 54 ust. bud. dla miasta Krakowa, aby w terminie do . . . . . godzin . . . . dni . . . . . powyższą usterkę usunął, pod wygorem wykonania tej roboty z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo Pan . . .

Ewentualny rekurs od tego zarządzenia niema ze względu bezpieczeństwa publicznego mocy wstrzymującej.

Zarazem zawiadamia się Pan . . . , że przeciw wysokości kwoty na koszta wykonanej roboty z urzędu nie służy w myśl § 5 rozporządzenia z dnia 20 kwietnia 1854 Nr. 96 Dz. u. p. prawo czynienia zarzutów.

b) w razie zaniedbania zastosowania się do tego wezwania winno Budownictwo miejskie bezzwłocznie zwrócić się pisemnie do Komendy Straży pożarnej, a ta obowiązana jest wysłać potrzebną ilość ludzi z przyrządami i wykonać zarządzone roboty;

c) wykonanie roboty zarządzić może Budownictwo miejskie po stwierdzeniu w krótkiej drodze w kancelarji doręczycielskiej, że wezwanie o wykonanie roboty doręczono istotnie właścicielowi;

d) o ileby wezwania tego właścicielowi względnie administratorowi nie doręczono, a dostrzeżona usterka wymagała doraźnego wykonania roboty, należy robotę tę wykonać z urzędu, przyczem Inspektor Budownictwa miejskiego, który przy wykonaniu tej roboty winien być obecny, obowiązany jest zawiadomić uprzednio ustnie właściciela, względnie administratora realności i o tem uczynić notatkę na odbitce kalkowej wezwania;

e) od określonego wyżej od a—d postępowania wolno jedynie tylko wtedy odstąpić, gdy stan budynku jest tak groźny, że każda zwłoka zagraża poważnie bezpieczeństwu publicznemu.

W tym celu należy po myśli tutejszego polecenia z dnia 8 czerwca 1922 r. L. 8945/22 I. b. natychmiast wydać na miejscu potrzebne zarządzenie, zapobiegające nieszczęśliwemu wypadkowi, dopilnować jego wykonania, w przypadku zaś oporu ze strony właściciela realności, wykonać robotę z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo właściciela po uzyskaniu aprobaty Prezydenta miasta i bezwłocznie donieść o tem Magistratowi.

b) Terminy załatwienia podań o zezwolenia na budowę.

(Rozp. Prezydenta m. z dnia 6 czerwca 1922 r. L. 8676 I. b 1922).

W celu jak najrychlejszego załatwiania podań o konsensa budowlane, zarządzam jak następuje:

1. Wszelkie podania o zatwierdzenie planów na budowę obowiązany jest Dziennik podawczy zaraz po przeprowadzeniu przepisanej manipulacji przesłać bezzwłocznie, zawsze jednak w dzień wpływu Budownictwu miejskiemu, względnie dotyczącemu Wydziałowi Magistratu.

2. Oddziały kancelaryjne Budownictwa miejskiego, względnie dotyczącego Wydziału mają bezzwłocznie zaciągnąć te po-

dania do protokołu podawczego i indeksu, a następnie w tym samym dniu przedkładać je do wglądu Naczelnikowi Budownictwa, względnie Wydziałów, a po wyznaczeniu przez Naczelników referenta przesłać je zaraz jako pilne do wglądu Prezydjum miasta.

3. Po otrzymaniu z powrotem aktu z przeglądu, Oddziały kancelaryjne są obowiązane n a t y c h m i a s t tego samego dnia doręczyć go wyznaczonemu przez Naczelnika referentowi.

Referent obowiązany jest najdalej do 2 ch dni po otrzymaniu podania i po stwierdzeniu, że dotyczące plany nie posiadają takich braków, które uzasadniałyby odrzucenie planów a limine — względnie zwrócenie ich stronie do uzupełnienia, co w danym wypadku należy uskutecznić do dni 3-ch, jeden egzemplarz planów przesłać do opinji Budownictwu miejskiemu Oddział B., a drugi egzemplarz Miejskiemu Urzędowi Zdrowia.

4. Budownictwo miejskie Oddział B. i Miejski Urząd Zdrowia mają przesłane im plany do opinji zwrócić Budownictwu miejskiemu Oddział A., względnie odnośnemu Wydziałowi z wyczerpującą opinją najdalej do dni 3 ch.

5. Po otrzymaniu opinji z Budownictwa miejskiego Oddział B. i Miejskiego Urzędu Zdrowia, referent obowiązany jest w razie potrzeby zasięgnąć zaraz opinji innych jeszcze Wydziałów, lub Urzędów miejskich, które mają dotyczące akta zwrócić z żądaną opinją do dni 3-ch.

Referent ma dopilnować, aby akta przesłane do opinji były zwrócone w wyznaczonym terminie, a w razie zaniedbania tego urgować o bezzwłoczny zwrot aktu, w przypadku zaś bezskutecznego urgensu donieść o tem Prezydjum miasta.

6. Po zebraniu wszystkich opinji i ich rozpatrzeniu ma dotyczący referent najdalej do dni 7-miu przeprowadzić dochodzenie komisyjne przewidziane w § 7 ustawy budowlanej.

7. Po przeprowadzeniu tych dochodzeń i rozpatrzeniu ma referent przygotować sprawę z odpowiednim wnioskiem na najbliższe posiedzenie Magistratu.

8. Po uzyskaniu uchwały Magistratu, obowiązany jest referent do 24 godzin przygotować zarys załatwienia i przedłożyć go do aprobaty Naczelnika Budownictwa względnie Wydziału.

O ile sprawa podlega superaprobacie, odnośne Oddziały kancelaryjne obowiązane są natychmiast przedłożyć akta do

superaprobaty, a po uzyskaniu tejże dotyczący referat ma być przez Oddział kancelaryjny zaraz, najdalej w przeciągu 2-ch dni przepisany i wyekspedjowany z zaznaczeniem, jako sprawa pilna.

9. Kancelarja doręczycielska obowiązaną jest dotyczący czystopis doręczyć stronie najdalej do 24 godzin.

10. W żadnym razie podanie o zatwierdzenie planów nie może być załatwione w późniejszym terminie, jaki jest oznaczony w przepisach §§ 7 i 8 ustawy budowniczej, t. j. nie później jak w 6 tygodniach od dnia zaprezentowania podania w Dzienniku podawczym.

Zaznaczam przytem, że termin sześciotygodniowy jest ostatecznym terminem w tych przypadkach, w których sprawa jest skomplikowana i wymaga dłuższych dochodzeń.

11. Pp. Naczelnicy Budownictwa miejskiego Oddział A. i B., oraz odnośnych Wydziałów obowiązani są dopilnować, aby termina wyznaczone, były jak najściślej przez Pp. referentów przestrzegane i aby kancelarje stosując się do przepisów powyższych traktowały sprawy zatwierdzania planów jako pilne. W tym celu winni założyć dla siebie osobne terminarze, w których wpisywać należy wszelkie podania wpływające do Wydziału o zatwierdzenie planów.

W terminach tych notować należy:

a) datę wpływu do Wydziału;
b) liczbę aktu;
c) imię i nazwisko strony;
d) realność;
e) termin ostateczny załatwienia.

Do zarządzenia niniejszego należy się ściśle zastosować pod osobistą odpowiedzialnością Pp. Naczelników Budownictwa miejskiego Oddział A. i B., oraz Biur i Wydziałów Magistratu, jakoteż dotyczących oraz referentów, i kierowników pracowników odnośnych Oddziałów kancelaryjnych.

c) Zakaz wyłączania z pod zatwierdzenia poszczególnych części budowy.

(Rozp. Prezydenta m. z dnia 11 lutego 1919 L. 726 I. b 1919).

Komisja rekursowa Rady miejskiej powzięła rezolucję dnia 27 stycznia 1919 r. by przy zatwierdzaniu planów budowlanych

nie wyłączano z pod zatwierdzenia poszczególnych części budowy, lecz aby całe plany łącznie traktowano.

Polecam przeto w myśl uchwały Magistratu z dnia 1 lutego 1919 r. aby ściśle przestrzegać powyższej rezolucji Komisji rekursowej.

Zarazem polecam, aby przy rozpatrywaniu planów budowlanych przestrzegać terminów oznaczonych w §§ 7 i 8 ustawy budowlanej dla miasta Krakowa.

d) Udzielanie zezwoleń na prowadzenie robót w budynkach o charakterze zabytkowym lub w najbliższem otoczeniu zabytków nieruchomych.

(Rozp. Magistratu z dnia 11 grudnia 1924 r. L. 16990 I. b. 1924 r.)

Reskryptem z dnia 6 września 1924 r. L. 5590/24, wytknęło Magistratowi Województwo — Oddział Kultury i Sztuki — nieprzestrzeganie przepisów, wynikających z Dekretu o opiece nad zabytkami sztuki i kultury z dnia 4 listopada 1918 r. Dz. kr. Nr. 16 poz. 36*) przez udzielanie zezwoleń na różne przeróbki i adaptacje w budowlach zabytkowych oraz zaniedbanie zawiadamiania Pana Konserwatora o robotach podejmowanych przy budowlach zabytkowych w obrębie miasta Krakowa.

Załączając przeto odpis reskryptu powyższego, polecam Budownictwu miejskiemu, aby ściśle dopilnowało, by żadnych robót w budynkach mających charakter zabytkowy bez zezwolenia Magistratu jako władzy policyjno-budowlanej nie prowadzono i wszelkie roboty prowadzone bez zezwolenia natychmiast wstrzymywało. Zezwolenia zaś na prowadzenie robót w takich budynkach udzielać może Budownictwo miejskie tylko za wykazaniem się przez strony pozwoleniem Urzędu konserwatorskiego przy Województwie, zgodnie z przepisami art. 13 przytoczonego wyżej Dekretu.

O każdem wydanem przez Budownictwo miejskie ze stanowiska policji budowlanej zezwoleniu na prowadzenie robót w budynkach zabytkowych, względnie w najbliższem otoczeniu ważniejszych zabytków nieruchomych, ma Budownictwo miejskie donosić natychmiast Urzędowi konserwatorskiemu oraz zawiadamiać odnośny Komisarjat obwodowy. Komisarjaty obwo-

*) Vide Dekret o ochronie zabytków, vide str.

dowe obowiązane są czuwać by robót bez zezwolenia nie wykonywano.

Polecam wreszcie Budownictwu miejskiemu, aby dokładnie zaznajomiło się z przepisami powołanego wyżej Dekretu o ochronie zabytków.

e) Zakaz udzielania zezwoleń na przebudowę mieszkań na inne cele.

(Obwieszczenie Magistratu z dnia 3 sierpnia 1924 r. L. 9675 I. b. 1924 r.).

Po myśli art. 27 ustawy o ochronie lokatorów z dnia 11 kwietnia 1924 r. Dz. ust. Nr. 39 poz. 406, od dnia 10 maja 1924 r. aż do 1 lipca 1928 r. żadne pomieszczenie mieszkalne nie może być przerabiane na biura, kantory, składy, teatry, kinematografy, pomieszczenia służące do gry, zabawy lub pomieszczenia handlowo-przemysłowe, ani też na jeden z tych celów oddane w używanie.

Osoby przekraczające powyższe przepisy ulegną w myśl art. 26 powyższej ustawy w drodze sądowej karze w wysokości od 3 do 600 zł. albo karze aresztu do 6 tygodni. Nadto osoby te będą zmuszone drogą nakazu administracyjnego do przywrócenia przerobionemu lokalowi pierwotnego charakteru mieszkalnego.

W razie nie wykonania tego nakazu konieczne przeróbki dokonane będą przez Magistrat na koszt winnego.

Podając powyższe przepisy do publicznej wiadomości na podstawie § 102 lit. a. statutu dla gminy miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 Dz. u. kr. Nr. 108 Magistrat wzywa do ścisłego ich przestrzegania.

Nad przestrzeganiem tych przepisów czuwać będą organa Magistratu i Policji.

Ustawa o ochronie lokatorów
z dnia 11 kwietnia 1924 r. Dz. ust. Rzp. Nr. 39 poz. 406.

Art. 27.

1. Od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy do dnia 1 lipca 1928 r. żadne pomieszczenie mieszkalne nie może być przerobione na biura, kantory, składy, teatry, kinematografy, pomieszczenia służące do gry, zabawy, lub pomieszczenia handlowo-przemysłowe, ani też na jeden z tych celów oddane w używanie.

2. Przepis ten nie dotyczy jednak pomieszczeń, w zamian za które właściciel domu dostarczy lokatorom równowartościowe co do obszaru i jakości, a odpowiadające ich potrzebom mieszkanie w nadbudowanej części

tego samego domu. W tym wypadku lokator obowiązany jest opuścić zajmowane dotychczas mieszkanie i przenieść się na koszt właściciela domu do mieszkania w nadbudowanej części tegoż domu. Mieszkanie to podlega, póki go ten lokator nie opuści, postanowieniom niniejszej ustawy.

3. Osoby przekraczające zawarty w ustępie 1-szym zakaz ulegną karze w myśl art. 26, a nadto będą zmuszone drogą nakazu administracyjnego do przywrócenia przerobionemu lokalowi pierwotnego charakteru mieszkalnego. W razie nie wykonania tego nakazu konieczne przeróbki dokonane będą przez władzę gminną na koszt winnego.

Okólnik Ministerstwa robót publicznych — Departament budowlany Nr. VIII. 1144 z dnia 27 lipca 1923 r. w sprawie pozwoleń na budowę w rejonach zakazanych.

Według posiadanych przez Ministerstwo Robót Publicznych wiadomości, organy władzy policyjno-budowlanej I. instancji częstokroć udzielają pozwoleń na budowę w rejonach ograniczeń budowlanych w pobliżu twierdz bez zasięgnięcia opinji i zgody władz wojskowych na skutek czego powstają w wymienionych rejonach wbrew planom i wymaganiom fortyfikacji budynki obniżające bojową wartość twierdz.

W celu zapobieżenia tego rodzaju uchybieniom ze strony odnośnych władz, Ministerstwo Robót Publicznych przypomina niniejszem, że wydane przez władze zaborcze przepisy dotyczące ograniczeń budowlanych w twierdzach i w pobliżu twierdz jako nie uchylone w trybie przepisanym, dotychczas zachowały moc obowiązującą, wobec czego poleca powiadomić odnośne urzędy, uprawnione do wydawania pozwoleń policyjno-budowlanych, iż wszelkie podania o zezwolenia na budowę na wymienionych terenach winny być kierowane do decyzji władz wojskowych za pośrednictwem miejscowych Kierownictw Rejonów inżynierji i saperów z załączeniem opinji władzy policyjno-budowlanej.

---

4) DO § 15 (SKŁADANIE MATERJAŁÓW BUDOWLANYCH).

a) Zezwolenie na składanie materjałów budowlanych, sposób ich składania i taryfa opłat.

(Rozp. Magistratu z dnia 30 marca 1925 r. L. 6146 I. b. 1925 r.).

Na podstawie § 15 ustawy budowlanej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 63 oraz na zasadzie § 53 Statutu gminnego z dnia 6 października 1901 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 108, wydaje Magistrat następujące rozporządzenie:

§ 1.

Na składanie materjałów budowlanych na ulicach i placach publicznych na czas budowy, przebudowy i t. p. prowadzenia jakichkolwiek robót budowlanych potrzebne jest zezwolenie Magistratu.

Na ulicach i placach przez Gminę nie utrzymywanych, zezwolenia może Magistrat udzielić po przedłożeniu dowodu, że utrzymujący ulicę na składanie materjałów się zgadza.

§ 2.

Prośbę o udzielenie zezwolenia na składanie materjałów budowlanych należy wnieść ustnie w Budownictwie miejskiem, które oznaczy szczegółowo miejsce przeznaczone na składanie materjałów i udzieli zezwolenia za złożeniem opłaty, przewidzianej przepisami niniejszego rozporządzenia (§ 11).

§ 3.

Poza granicami oznaczonemi dotyczącem zezwoleniem materjałów składać nie wolno.

Wszelkie warunki i zastrzeżenia objęte odnośnego zezwoleniem muszą być ściśle przestrzegane.

Niedozwolone jest udzielenie zezwolenia na składanie materjałów na ulicach i placach, na których materjały te mogą tamować swobodną i bezpieczną komunikację, utrudniać wykonywanie robót publicznych lub ograniczać targi.

§ 4.

Materjały złożone bez zezwolenia lub poza granicami oznaczonemi w zezwoleniu, po wygaśnięciu ważności zezwolenia, względnie złożone w sposób zagrażający bezpieczeństwu publicznemu i porządkowi, może Magistrat usunąć na koszt i niebezpieczeństwo osoby, której pozwolenie wydano, (kierującego budową) lub na koszt i niebezpieczeństwo właściciela budowy. Postanowienie niniejsze ma zastosowanie również w przypadkach, gdy inne warunki lub zastrzeżenia zawarte w zezwoleniu nie są dochowywane.

Za usunięte z urzędu materjały Magistrat nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności.

Materjały usunięte można wydać, jeżeli po odbiór ich w przeciągu dni 14 po usunięciu zgłosi się właściciel materja-

łów względnie właściciel lub kierownik budowy i zapłaci koszta składowego oraz koszta spowodowane usunięciem.

§ 5.

Przed rozpoczęciem budowy należy budowę na całej jej długości i na cały czas jej trwania zamknąć od ulicy parkanem.

Wysokość tego parkanu ma wynosić co najmniej 2 m.

Magistrat może jednak w pewnych przypadkach, zwłaszcza w ulicach wązkich i o ożywionym ruchu domagać się wyprowadzenia parkanu do wysokości budowy.

Szerokość przestrzeni między budową a parkanem oznaczy Budownictwo miejskie. W każdym razie szerokość pozostałego chodnika ulicznego wynosić ma co najmniej 1 metr. Jeżeliby to ze względów technicznych nie było możliwe, może Magistrat zarządzić ułożenie odpowiednio szerokiego chodnika drewnianego.

Chodnik ten ma być przez kierującego budową względnie właściciela budowy utrzymywany stale w dobrym i bezpiecznym stanie.

§ 6.

Składanie materjałów na ulicach dozwolone być może zasadniczo na długości frontu realności, w której roboty budowlane się prowadzi.

Dla wolnego przejazdu należy pozostawić przynajmniej połowę szerokości jezdni. W każdym razie wolna przestrzeń do przejazdu wynosić musi przynajmniej 4·20 m.

Na ulicach wązkich, przez które przebiega tor koleji elektrycznej materjały budowlane składać można jedynie poza frontowem oparkanieniem budowy lub też w najbliższej przecznicy ulicznej.

§ 7.

Przy dowozie i składaniu materjałów w czasie budowy należy starać się o utrzymanie porządku i czystości, unikać tamowania komunikacji, tworzenia kurzu ze składanych materjałów, hałasu, rozrzucania i rozsypywania materjałów, a ewentualnie powstałe nieporządki natychmiast usuwać.

Za wszelkie uszkodzenia własności publicznej kierujący budową względnie właściciel budowy pociągany będzie do odpowiedzialności, a nadto obowiązany będzie do zwrotu kosztów za roboty wykonane z urzędu dla usunięcia powstałych uszkodzeń.

§ 8.

Cegły należy składać w kozłach nie wyższych jak 2 m., kamień w figurach prostokątnych o ścianach pionowych, piasek zaś i żwir w skrzyniach.

W wyjątkowych przypadkach może Magistrat zezwolić na składanie piasku i żwiru w figurach, jednak tylko na ulicach położonych poza śródmieściem.

Składanie wapna i gliny, przesiewanie piasku i żwiru na ulicach i placach jest zakazane. Wyjątkowo może Magistrat zezwolić na składanie gaszonego wapna poza parkanem, lecz tylko w zamkniętych skrzyniach.

W żadnym jednak razie nie wolno materjałów, jak wapno, glinę, beton zarabiać na ulicy i placu publicznym.

Składanie rumowiska, ziemi z fundamentów i t. p. materjałów na ulicach i placach, choćby opłacanych, dłużej niż 12 godzin może mieć miejsce jedynie po udzieleniu na to osobnego zezwolenia Magistratu. Na placu przed budową, na którym są złożone materjały budowlane, należy ustawić odpowiednie znaki ostrzegawcze, a w nocy miejsce to latarkami oświetlić.

§ 9.

Przewóz (dowóz) materjałów budowlanych, jak wapna, gliny, piasku, cegły i t. p., oraz wywóz rumowiska, ziemi i t. d., może odbywać się w wozach szczelnych w sposób wykluczający zanieczyszczenie ulic i placów publicznych.

Wszelkie materjały budowlane przywożone i odwożone mogą być tylko ulicami bocznemi z pominięciem śródmieścia, z wyjątkiem, gdy budowa prowadzona jest w śródmieściu. Po ukończeniu budowy lub w razie uzasadnionej przerwy budowy nie dłuższej nad 6 miesięcy, należy ulicę względnie plac oczyścić i uporządkować złożone materjały oraz parkan usunąć.

§ 10.

Za składanie materjałów budowlanych na ulicach i placach publicznych obowiązany jest kierujący budową względnie właściciel budowy uiścić z góry opłatę ustaloną wedle taryfy przewidzianej w § 11 niniejszego rozporządzenia.

Opłaty nie pobiera się za składanie materjałów na ulicy lub placu znajdującym się za parkanem, wystawionym przed budową w myśl przepisu § 5 tego rozporządzenia.

§ 11.

Wysokość opłat za składanie materjałów na ulicach i placach publicznych oznacza Magistrat. Opłaty wynoszą obecnie:

Za 1 m^2 zajętej powierzchni za jeden tydzień opłacać należy:

w Dzieln. I. do VIII. . . . . gr. 10

„ „ IX. „ XXII. . . . . „ 8

Opłata za składanie materjałów na ulicach i placach publicznych nieurządzonych wynosi połowę powyższych należytości.

Sposób postępowania przy oznaczaniu powierzchni, miejsca na składanie materjałów budowlanych, oznaczy Magistrat osobną instrukcją.

§ 12.

Przekraczający powyższe przepisy karani będą, o ile nie mają zastosowania przepisy powszechnej ustawy karnej, w myśl § 59 ustawy budowlanej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 Dz. u. kr. Nr. 63 grzywnami od 10 do 200 zł. lub w razie nieściągalności aresztem od 1 do 20 dni, w razie zaś gdy przekroczenie nie podpada pod postanowienia ustawy budowniczej, po myśli § 60 ustęp 30 Statutu dla Gminy miasta Krakowa grzywnami do 200 zł. lub w razie nieściągalności karą aresztu do 20 dni.

Zaległe należytości za składanie materjałów ściągane będą w drodze egzekucji politycznej.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 14 dni po ogłoszeniu, a równocześnie tracą moc obowiązującą: rozporządzenie Magistratu z roku 1889 L. 4048 oraz postanowienia §§ 27, 28, 29, 30, 31 i 33 Regulaminu porządku i czystości dla miasta Krakowa.

b) Instrukcja o postępowaniu przy udzielaniu zezwolenia na składanie materjałów budowlanych.

(Rozp. Prezydenta miasta z dnia 3 marca 1925 r. L. 6146 I. b. 1925 r.)

Na podstawie § 11 rozporządzenia Magistratu z dnia 30 marca 1925 L. 6146/25 I. b. wydaje się następującą instrukcję, dotyczącą wykonania przepisów powyższego rozporządzenia, zawierającego postanowienia o składaniu materjałów budowlanych na ulicach i placach publicznych.

1. Wykonywanie przepisów wykonawczych do § 15 ustawy budowniczej dla miasta Krakowa, zawartych w rozporządzeniu Magistratu z dnia 30 marca 1925 r. L. 6146/25 I. b. powierza się Budownictwu miejskiemu Oddział A. — dział policji budowlanej.

Budownictwo miejskie Oddział A. ma wykonywać powyższe przepisy za pośrednictwem inspektorów policji budowlanej oraz przy pomocy osobnego w tym celu ustanowionego przy dziale policji budowlanej organu, t. zw. kontrolora miejsc składowych.

2. Do inspektorów policji budowlanej należy: udzielanie zezwolenia na składanie materjałów budowlanych, t. j. wyznaczanie miejsc, oznaczanie powierzchni na jakiej materjały mogą być składane, oznaczanie sposobu składania, wymiar dotyczącej należytości i jej zainkasowanie, a wreszcie dopilnowanie należytego przestrzegania podczas budowy wszystkich przepisów objętych rozporządzeniem Magistratu z dnia 30 marca 1925 r. L. 6146/25 I. b.

Do kontrolora miejsc składowych należy dopilnowanie, by zastrzeżenia objęte dotyczącem zezwoleniem na składanie materjałów, były należycie przestrzegane, t. j. by materjały budowlane składano na miejscach i na powierzchni dozwolonej oraz by termin zezwolenia nie był przekroczony. Nadto organowi temu może inspektor policji budowlanej zlecić w pewnych poszczególnych przypadkach dopilnowanie również i innych spraw związanych ze składaniem materjałów budowlanych.

3. Zezwolenia na składanie materjałów budowlanych obowiązane jest udzielić Budownictwo miejskie, o ile nie stoją temu na przeszkodzie obowiązujące przepisy. Zezwolenia tego udziela inspektor policji budowlanej na podstawie ustnie zgłoszonej prośby. W tym celu obowiązany jest inspektor wypełnić dotyczące rubryki formularza A. Po wpisaniu prośby tej ma inspektor o ile możności w zgodnem porozumieniu z kierownikiem budowy ustalić miejsce i powierzchnię pod skład materjałów. Ustalone miejsce i powierzchnię oznaczyć należy przez zamieszczenie odpowiedniego rysunku na powyższym formularzu A, przyczem pod rysunkiem zamieścić należy potrzebne obliczenia miarodajne dla oznaczenia należytości. Rysunek i obliczenia odbić należy zapomocą kalki na

formularz B. i C. Następnie należy należytość wymierzyć i dotyczącą kwotę wpisać w odnośnem miejscu na formularzu A. i B. Należytość wymierzać należy o ile możności na ak najdłuższy okres czasu. Wymierzoną opłatę należy od zgłaszającego prośbę zaraz na miejscu ściągnąć, wpisać do kwitarjusza (druk Magistratu L. 139), stronie zaś wydać po wypełnieniu zezwolenie na formularzu B., a drugą kalkową odbitkę zezwolenia, t. j. formularz C. po podpisaniu doręczyć jako polecenie kontrolorowi miejsc składowych dla dopilnowania zastrzeżeń i warunków objętych tem pozwoleniem. Równocześnie ze ściągnięciem należytości za składowe ściągnąć należy od strony 4 zł., jako należytość gminną manipulacyjną, t. j. 2 zł. za prośbę, a 2 zł. za wydanie zezwolenia. Powyższą kwotę 4 zł. wpisać należy również do kwitarjusza (druk Magistratu L. 139) pod tą samą pozycją, przyczem osobno jednak oznaczyć należy opłatę za składowe, a osobno należytość manipulacyjną. Kwit z kwitarjusza doczepić należy przy spisanej prośbie na formularzu A.

W przypadkach gdy inspektor budowlany ma wątpliwości czy zezwolenie na składanie materjałów na dotyczącej ulicy lub placu może być udzielone, czy to ze względów komunikacyjnych, drogowych, kanalizacyjnych i t. p., ma przed udzieleniem zezwolenia zasięgnąć opinji w krótkiej drodze Budownictwa miejskiego Oddział B.

4. Kontrolor miejsc składowych ma dopilnować, by materjały były składane w miejscach, na powierzchni oraz w sposób oznaczony dotyczącem zezwoleniem, nadto by termin zezwolenia nie był przekroczony. W tym celu obowiązany jest organ ten skontrolować o ile możności codziennie wszystkie miejsca składowe, w razie spostrzeżenia jakichkolwiek zaniedbań lub uchybień ma natychmiast zarządzić na miejscu co należy. W razie gdyby do zarządzeń tych się nie zastosowano ma bezzwłocznie donieść o tem Budownictwu miejskiemu Oddział A., które wyda kierownikowi budowy kartą służbową odpowiednie polecenie. Po stwierdzeniu, że polecenia tego nie wykonano, ma Budownictwo miejskie Oddział A. na wniosek inspektora policji budowlanej zarządzić w miarę uznania usunięcie materjałów przez Zakład czyszczenia miasta na koszt i niebezpieczeństwo kierownika budowy lub też ograniczyć się

jedynie na wysłaniu doniesienia do Wydziału VII. Zarządzenie usunięcia z urzędu materjałów mają być widymowane przez Naczelnika Wydziału VII. Oprócz zarządzenia usunięcia z urzędu materjałów, należy zrobić również doniesienie na Wydział VII. z zaznaczeniem, że zarządzenie usunięcia wydano. Wydział VII. jest obowiązany na skutek powyższych doniesień wdrożyć odpowiednie urzędowanie, t. j. dochodzenia administracyjno-karne i ewentualne egzekucyjne ściągnięcie należytości.

5. Formularze na prośby o składanie materjałów: (formularz A.), zezwolenie na składanie materjałów; (formularz B.), polecenie do kontrolora miejsc składowych; (formularz C.), utrzymywać należy dla każdej dzielnicy w osobnym tomie. Tom ma zawierać po 300 kartek każdego formularza. Formularze mają być bieżąco numerowane, począwszy od tomu dla Dzieln. I., aż do tomu dla Dzieln. XXII, przyczem formularze A, B, C, mają posiadać tę samą liczbę, która jest zarazem liczbą czynności zezwolenia. Każdy rok ma posiadać osobną numerację. Formularze powyższe są drukami policzalnymi, mają znajdować się na składzie w Miejskiej Izbie Obrachunkowej, a formularze zużyte mają być z końcem roku przesłane do przechowania w Izbie Obrachunkowej.

6. Pobieranie należytości za składowe i taksy manipulacyjne, za prośby i wydane zezwolenie uskuteczniane być ma jak wyżej podano przez inspektora policji budowlanej, za pośrednictwem kwitarjusza (druk Magistratu L. 139).

Ściągniętą należytość za składowe wraz z opłatą manipulacyjną 4 zł. wciągać należy pod tą samą pozycję, przyczem osobno należytość za składowe z oznaczeniem jako dochód do Dz. VI. dochody zwyczajne, a osobno należytość manipulacyjną z oznaczeniem jako dochód do Dz. III. dochody zwyczajne.

Kwitarjusz ma znajdować się u kierownika oddziału kancelaryjnego, który ma odbierać od inspektorów budowlanych dotyczące należytości.

Kierownik Oddziału kancelaryjnego obowiązany jest codziennie przed godziną 2-gą kwitarjusze i gotówkę wręczyć Naczelnikowi Budownictwa miejskiego Oddział A., który ma stwierdzić, że należytość zgadza się z kwitarjuszami i gotówkę przesłać dnia następnego o godzinie 9-tej rano Kasie miejskiej

Kwitarjusze wyczerpane zwracać należy Izbie Obrachunkowej do przechowania.

Przepisów zawartych w niniejszej instrukcji należy ściśle przestrzegać a instrukcję przechować w zbiorze normaliów.

DO § 16 (LINJA REGULACYJNA).

Zatwierdzenie linji regulacyjnej istniejących ulic.

(Rozp. Magistratu z dnia 7 marca 1923 r. L. 510 Bb. 1921 r.).

Rada miasta nadała uchwałą z dnia 1 marca 1923 r. w myśl przepisu § 83 statutu gminnego Sekcji ekonomicznej atrybucję komisji samodzielnej do zatwierdzenia linji regulacyjnej istniejących ulic i dróg, przedstawionych przez Magistrat po myśli ustawy bud. krak. z tem jednak, że do ważności takich uchwał Sekcji potrzebną jest obecność 5 ciu członków komisji nie wliczając Przewodniczącego.

Projekt ustawy z dnia . . . . . o uskutecznieniu planu regulacyjnego dla stoł. król. m. Krakowa i w sprawie komasacji gruntów budowlanych.

I. Plan regulacyjny.

Art. 1.

Podstawę dla zabudowania stoł. król. m. Krakowa stanowi plan regulacyjny, uchwalony przez Radę miejską.

Plan ten odnosić się może albo do całego obszaru miasta, albo do poszczególnych dzielnic, lub też wreszcie do części dzielnic.

Art. 2.

Plan regulacyjny obejmuje:

1. Wszystkie już istniejące i przez Radę miejską zaprojektowane ulice i place publiczne z uwzględnieniem sieci koleji elektrycznej i innych linji komunikacyjnych.
2. Linje regulacyjne i linje budowlane ulic i placów.
3. Niwelację ulic i placów.
4. Istniejące już budowle.
5. Wysokość wielkich wód Wisły i jej dopływów.
6. Publiczne wody bieżące, kierunki spływów wód opadowych, oraz istniejącą i zamierzoną kanalizację miasta, z podaniem jej kierunku i głębokości.
7. Sieć istniejących przewodów wodociągowych, gazowych i elektrycznych.
8. Podział miasta na klasy budowlane, podlegające szczegółowym przepisom co do sposobu zabudowania poszczególnych ulic lub dzielnic, co do odległości budynków od linji regulacyjnej (ogródki przed domami) i od sąsiednich zabudowań, co do wysokości budynków, liczby pięter, rozmiaru

dziedzińców i bloków budowlanych co do obowiązku zastosowania się do wewnętrznej linji budowlanej, co do dopuszczalności oficyn i mieszkań suterynowych, wreszcie co do ulg budowlanych.

9. Oznaczenie tych dzielnic w obrębie których wykluczona jest z reguły budowa zakładów przemysłowych, wymagających konsensu władzy przemysłowej oraz oznaczenie obszarów, przeznaczonych przeważnie na bubowę takich właśnie zakładów.

10. Przestrzenie objęte zakazem budowy jako potrzebne na cele publiczne.

11. Budowle, będące pomnikami wartości historycznej, artystycznej i przyrodniczej, za których zachowaniem przemawia interes narodowy lub publiczny.

Art. 3.

Plan regulacyjny powinien mieć na względzie stosunki zdrowotne, komunikacyjne i estetyczne miasta.

Plan regulacyjny generalny ma być wykonany w podziałce katastralnej, a plany szczegółowe z opisaniem parcel katastralnych mają być wykonane w skali przynajmniej 1 : 1000.

Do planu regulacyjnego dołączyć należy objaśnienia, które stanowić będą z nim jedną całość.

W objaśnieniach tych będą w szczególności zamieszczone przepisy co do sposobu zabudowania. (Art. 2 ust. 3 i 9).

Art. 4.

Projekty planów regulacyjnych będą wyłożone przez 60 dni w Magistracie. Miejsce i czas wyłożenia projektów podać należy do wiadomości publicznej z pouczeniem interesowanych o możności wniesienia zarzutów na piśmie w ciągu dni 60-ciu, licząc od dnia ogłoszenia w dziennikach. Wniesione zarzuty Magistrat przedłoży do decyzji Radzie miejskiej, która plan regulacyjny wraz z objaśnieniami zatwierdzi wedle swobodnego uznania.

Art. 5.

Zatwierdzenie przez Radę miejską planu regulacyjnego miasta, pociąga za sobą następujące skutki prawne:

1. Zezwolenie na roboty wymienione w art. 1, 2 i 16 — 16 g ustawy budowniczej dla miasta Krakowa, uzyskać można tylko pod warunkiem ścisłego zastosowania się do sposobu zabudowania (art. 2 ust. 8 i 9) niwelacji i linji regulacyjnych, oraz budowlanych, wskazanych planem regulacyjnym.

2. Samo zatwierdzenie planu regulacyjnego nie daje jeszcze nikomu prawa żądania wykupna gruntów lub budynków, objętych zakazem budowy z powodu przeznaczenia ich na cele publiczne, ani żądania jakiegokolwiek odszkodowania, dopóki Gmina zezwala na dotychczasowe używanie gruntów, lub budynków.

2. Gminie miasta Krakowa przysługuje na podstawie § 365 powsz. ust. cyw. prawo żądania wywłaszczenia tych gruntów i budynków w obrębie miasta położonych, które plan regulacyjny przeznacza na cele publiczne.

Do postępowania wywłaszczającego stosować należy przepisy rozporządzenia Ministra robót publicznych z dnia 20 lipca 1922 Nr. 60 poz. 543 dz. u. Rz. P.

4. Przestrzeni, zastrzeżonych w planie regulacyjnym dla publicznych celów (art. 2 al. 10) z reguły nie można zabudować.

5. Przewidzianych w planie regulacyjnym przestrzeni pod ogródki (art. 2 al. 8) nie można przeznaczyć na inny cel, chyba na rozszerzenie ulicy.

6. Jeżeli istniejące już budynki wysunięte są poza linje ustanowione przez plan regulacyjny albo stoją na gruntach, przeznaczonych na inne cele publiczne (art. 2 ust. 10) natenczas z reguły dopuszczalne są co do tych budynków tylko naprawy, niezbędne do utrzymania budynku w stanie zdatnym do dotychczasowego użytku i nie zmieniającego w niczem obszaru, kształtu i wysokości budynku.

7. Zakaz budowy na gruntach przeznaczonych planem regulacyjnym na cele publiczne -- o ile nie chodzi o przestrzenie, przeznaczone na ulice i place — gaśnie, jeżeli Gmina nie wykupi względnie nie wywłaszczy tych gruntów i budynków w terminie lat 5, licząc od dnia, w którym właściciel zgłosi żądanie wykupna.

Art. 6.

Dla ułatwienia budowy domów w dzielnicach przeznaczonych planem regulacyjnym pod budowę tanich mieszkań, może Rada miejska przyznać w drodze rozporządzenia ulgi od istniejących przepisów ustawy budowniczej.

Art. 7.

Rada miejska może każdego czasu zmienić plan regulacyjny przy przestrzeganiu przepisów § 4 z tem ograniczeniem, że projekt zmiany planu regulacyjnego będzie wyłożony tylko przez 20 dni, a zarzuty można wnosić w ciągu dni 30, licząc od dnia ogłoszenia.

Art. 8.

Plan regulacyjny należy utrzymywać w ciągłej ewidencji i dlatego wszelkie nowe budowy, dobudowy, zniesienia budowli i wogóle wszystkie zmiany mają być w nim uwidocznione.

Rewizje planu regulacyjnego należy przeprowadzić co 10 lat.

W razie okazania się potrzeby zmian w planie regulacyjnym wchodzi w zastosowanie przepis art. 7.

Art. 9.

Dla dzielnic lub części dzielnic nie objętych planem regulacyjnym, Rada miejska uchwala linje regulacyjne i budowlane wedle swobodnego uznania, bez przestrzegania przepisów art. 4 i 7 ustawy.

II. Konserwacja gruntów budowlanych.

Art. 10.

Jeżeli w kompleksie gruntów objętych planem regulacyjnym lub (art. 9) uchwalonemi linjami regulacyjnemi i budowlanemi ulic i placów znajdują się parcele, które z powodu swogo położenia, kształtu lub rozmia-

rów, nie nadają się z osobna pod budowę, natenczas dla uzyskania odpowiadających wymogom ustawy budowniczej parcel budowlanych, można co do tych parcel przeprowadzić przymusowe uregulowanie granic względnie komasację i nowy podział.

Art. 11.

Uregulowanie granic względnie komasację przeprowadza Magistrat, albo:

a) z urzędu na podstawie uchwały Rady miejskiej, albo

b) na wniosek większości interesowanych, do których należy więcej niż połowa powierzchni gruntów, mających uledz komasacji.

Art. 12.

Jeżeli parcele zabudowane, lub używane do pewnych specjalnych celów, np. pod szkółki drzew, ogrody i t. p. mają taką wartość gospodarczą, że jej przez odstąpienie innego gruntu wynagrodzić nie można, natenczas może je Magistrat częściowo lub w całości z komasacji wyłączyć.

Jednak i w tych przypadkach należy o ile możności przeprowadzić przynajmniej uregulowanie granic.

Art. 13.

Dla przeprowadzenia komasacji wykona Magistrat plan komasacyjny.

W przypadku przewidzianym w § 10 ust. b. interesowani przedłożą projekt planu komasacyjnego.

Art. 14.

Plan komasacyjny obejmuje:

a) plan obszaru, mającego uledz komasacji z uwidocznieniem wszystkich stosunków, mających znaczenie dla nowego podziału,

b) plan nowego podziału z oznaczeniem powstać mających ulic i placów,

c) wykaz wartości wszystkich parcel, mających uledz komasacji,

d) wykaz wartości przyszłych parcel budowlanych,

e) projekt wymiaru odszkodowań pieniężnych.

Art. 15.

Przy układaniu planu komasacyjnego należy przestrzegać następujących postanowień:

1. Parcele, mieszczące się w obszarze komasacyjnym i drogi, które wskutek komasacji staną się zbytecznemi, łączy się w jedną całość;

2. Z całości tej wydziela się przedewszystkiem przestrzenie, przeznaczone uchwałą Rady miejskiej na ulice i place.

Przestrzenie te przechodzą w stanie wolnym od wszelkich ciężarów na własność Gminy bezpłatnie, o ile nie przenoszą $^1/_3$ całego obszaru poddanego komasacji.

Jeżeli do obszaru tego włączono drogi gminne, natenczas przestrzeń tych dróg wlicza się do powyższej $^1/_3$ całego obszaru komasacyjnego.

Natomiast jeżeliby przestrzeń dróg zniesionych wskutek komasacji była większą, niż $^1/_3$ całego obszaru komasacyjnego, wówczas za nadwyżkę gruntu ponad ową $^1/_3$ część należy Gminie przyznać ekwiwalent.

3. Resztę obszaru dzieli się pomiędzy właścicieli gruntów skomasowanych w ten sposób, aby każdy z nich otrzymał ekwiwalent odpowiadający jego stosunkowemu udziałowi, w łącznej wartości gruntów poddanych komasacji. Wyrażone przy tem życzenia interesowanych należy o ile możności uwzględnić.

Jeżeliby do komasacji włączono grunty, składające się z dwóch lub więcej parcel rozmaicie obciążonych, należy ekwiwalent ustalić dla każdego ciała hipotecznego z osobna.

4. Parcele już zabudowane należy z reguły przydzielić dotychczasowemu właścicielowi z zastrzeżeniem uregulowania granic (art. 3 ust. 2).

5. Różnice co do wartości między gruntami do zamiany przeznaczonemi, a w zamian otrzymanemi, należy przy przestrzeganiu przepisu ustępu 3 tego paragrafu wyrównać w pieniądzach.

Za grunty tak małe, że dałyby się wyrównać parcelami niezdatnemi pod budowę, należy również przyznać odszkodowanie pieniężne, a grunty te rozdzielić między innych właścicieli.

7. Prawa osób trzecich, ciążące na gruntach poddanych komasacji, należy przenieść na ekwiwalent. W braku możności przeniesienia, należy przyznać za utratę tych praw odszkodowanie pieniężne. Służebności gruntowe bez różnicy, czy grunt panujący i służebny, czy tylko jeden z nich będzie poddany komasacji gasną bez prawa do odszkodowania, skoro tylko staną się niepotrzebne, skutkiem komasacji lub połączonego z nią założenia ulicy. Inne służebności gruntowe pozostają na gruncie służebnym.

8. Do odszkodowania z ustępów 5, 6 i 7 tego artykułu obowiązani są interesowani właściciele gruntów w stosunku do wartości otrzymanych ekwiwalentów.

9. Stan prawny, wytworzony w toku postępowania komasacyjnego, czy to skutkiem rozstrzygnięcia władzy, czy też skutkiem deklaracji interesowanych, zeznany przed władzą w celu przeprowadzenia komasacji obowiązuje przy zaszłej zmianie posiadania także i następców prawnych nawet wtedy, jeśli posiadanie to nabyli na podstawie licytacji sądowej.

10. Przy oznaczeniu wartości gruntów, należy zwrócić uwagę na wszystkie okoliczności, wpływające na wartość gruntów. W szczególności uwzględnić należy wzrost wartości parcel z powodu uczynienia ich zdatnemi pod budowę. Dochodzenia szacunkowe należy przeprowadzić sądownie — wedle zasad ord. egz.

W tym celu po sporządzeniu projektu nowego podziału gruntów w granicach planu regulacyjnego lub uchwalonych linji regulacyjnych i budowlanych ulic i placów — odniesie się Magistrat do Sądu o oszacowanie gruntów, wedle wartości przed komasacją oraz po komasacji, wedle schematu, który oznaczy rozporządzenie wykonawcze (art. 22), dalej o oszacowanie praw osób trzecich (ust. 7) oraz służebności, które muszą być ustanowione (ust. 11). Oszacowanie sądowe może odpaść, jeżeli wszyscy interesowani przedłożą zgodnie projekt oszacowania.

Projekt ten stanie się obowiązujący po przesłuchaniu stron pośrednio interesowanych (wierzycieli, lub osób rzeczowo uprawnionych i t. p.) i po zatwierdzeniu przez Magistrat.

11. Jeżeli odpowiednie użytkowanie gruntu, przyznanego jako ekwiwalent nie jest możebnem bez ustanowienia służebności na innej do komasacji wciągniętej parceli, winno się rozmiar tej służebności ściśle określić i uwzględnić okoliczność tę przy oszacowaniu odnośnych grnntów.

12. W razie równoczesnego urządzenia ulic, mają także zastosowanie przepisy § 16 a. ustawy budowlanej dla miasta Krakowa.

Art. 16.

Projekt planu komasacyjnego i odszkodowań należy wyłożyć do publicznego przeglądu przez dni 30.

Miejsce i czas wyłożenia projektu, należy podać do publicznej wiadomości, z wezwaniem interesowanych, aby zarzuty swoje odnośnie do planu i ekwiwalentu zgłosili do Magistratu pisemnie, albo ustnie do protokołu w terminie dni 30-tu, licząc od dnia ogłoszenia.

Pośrednio interesowanych należy zawiadomić imiennie.

Przed zatwierdzeniem planu komasacyjnego dążyć należy do dobrowolnej ugody interesowanych.

Po przeprowadzeniu dochodzeń, Magistrat zatwierdzi plan komasacyjny i wyda orzeczenie na podstawie przeprowadzonego oszacowania sądowego lub zgodnego oszacowania wszystkich interesowanych, co do ekwiwalentów w gruntach lub w gotówce.

Art. 17.

Z chwilą wdrożenia postępowania komasacyjnego może Magistrat zakazać zabudowania parcel poddanych komasacji.

Zakaz ten gaśnie, jeżeli w przeciągu 3 lat od chwili wniesienia prośby o konsens budowlany, planu komasacyjnego nie zatwierdzono.

Art. 18.

Na żądanie Magistratu Sąd hipoteczny zamieści w odnośnych księgach gruntowych adnotacje o wdrożenie postępowania komasacyjnego. Po zamieszczeniu adnotacji obowiązany będzie Sąd hipoteczny zawiadomić z urzędu Magistrat o wszystkich wpisach hipotecznych, dotyczących gruntów poddanych komasacji.

Art. 19.

Grunty przyznane uczestnikom komasacji jako ekwiwalent tudzież wynagrodzenia pieniężne przyznane na podstawie art. 14 ust. 6 wstępują pod względem wszystkich stosunków prawnych do trzecich osób w miejsce grutów poddanych komasacji, o ile w tej mierze ta ustawa inaczej nie postanawia.

Art. 20.

Koszty dochodzeń, przeprowadzonych w sprawie komasacji gruntów budowlanych ponoszą właściciele gruntów, poddanych komasacji wedle przepisów rozporządzenia wykonawczego (art. 22) i to w stosunku do otrzymanych ekwiwalentów w gruntach.

Art. 21.

Po prawomocności orzeczenia komasacyjnego przystąpi Magistrat do przymusowego wykonania orzeczenia.

W celu sprostowania księgi gruntowej i ewidencji katastru podatku gruntowego należy doręczyć sądowi okręgowemu, Izbie skarbowej i ewidencji katastru gruntowego po jednym egzemplarzu orzeczenia wraz z kopią planu sytuacyjnego, stanowiącego podstawę do zatwierdzenia planu komasacji, tudzież po jednym odpisie innych potrzebnych dokumentów.

Art. 22.

Odszkodowania pieniężne i koszty z art. 20 będą ściągane w drodze egzekucji przymusowej.

Art. 23.

Przepisy wykonawcze do niniejszej ustawy wyda Rada miejska w drodze rozporządzenia.

Przeciw zatwierdzeniu planu i orzeczeniu co do ekwiwaleniów przysługują interesowanym środki prawne przewidziane w § 62, 62 i 65 ust. bud. dla miasta Krakowa.

Osobom trzecim, które sądzą, że prawa ich zostały naruszone przysługuje zwykła droga prawa.

Art. 24.

Przeniesienie majątku, lub nabycie praw na podstawie planu komasacyjnego wolne jest od opłaty należytości w przeciągu 20 letniego okresu, licząc od dnia, w którym ustawa niniejsza nabędzie mocy obowiązującej.

2. Prawa zabezpieczone na rzecz osób trzecich na gruncie przeznaczonym do zamiany, będą przeniesione na grunt wyrównawczy (ekwiwalent) bez opłaty należytości, jeżeli tylko z przeniesieniem nie będzie wpisana zmiana w osobie uprawnionego, ani zmiana w rozciągłości prawa.

3. Wszelkie podania, protokoły, załączniki, dokumenty prawne, oświadczenia, wpisy aktów, orzeczenia, ugody, jakoteż uwierzytelnienia i poświadczenia zgodności, są w postępowaniu komasacyjnym wolne od stempli i należytości bezpośrednio, o ile nie będą użyte do innego celu.

4. Przedruki map katastralnych do tego postępowania potrzebne, wydane będą za połowę ceny taryfowej.

Art. 25.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 3 miesiące po ogłoszeniu rozporządzenia wykonawczego (art. 23).

Art. 26.

Wykonanie tej ustawy porucza się Ministrowi Robót Publicznych Ministrowi Sprawiedliwości oraz Ministrowi Skarbu.

5) DO § 16 k) (KOSZTA KOMISYJNE).

Taryfa kosztów komisyjnych dochodzeń w sprawach parcelacyjnych.

(Rozp. Magistratu z dnia 20 lutego 1925 r. L. 1928 I. b. 1925).

Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 12 lipca 1923*) Magistrat oznacza następującą taryfę kosztów komisyjnych dochodzeń w sprawach parcelacyjnych.

1. Jako należytość za dochodzenia komisyjne pobierać się będzie:

a) na podanie o zezwolenie na parcelację, względnie otwarcie ulicy (§ 16 f ustawy budowniczej dla miasta Krakowa) po 3 grosze od każdego metra kwadratowego całej powierzchni poddanej parcelacji,

b) na podanie o objęcie ulicy na rzecz Gminy (§ 16 g) ustawy budowniczej) po 70 groszy od metra bieżącego urządzonej, względnie uregulowanej przez parcelującego ulicy.

2. Taryfa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i będzie miała także zastosowanie do podań wniesionych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, lecz dotychczas ostatecznie niezałatwionych.

Inne postanowienia zawarte w rozporządzeniu Magistratu z dnia 28 listopada 1910 r. L. 15141/10 I. b. pozostają nadal w mocy.

---

6) DO § 21 (FACJATY).

Utrzymanie i zakaz oszpecania fasad.

(Rozp. Magistratu z dnia 25 sierpnia 1922 r. L. 11432 I. b. 1922).

Na podstawie przepisów § 21 ustawy budowlanej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 r. Dz. u kr. Nr. 63, wydaje Magistrat następujące rozporządzenie:

§ 1.

Frontowa fasada budynku powinna odpowiadać wymogom estetycznym i architektonicznym. Fasada ma znajdować się

*) Rada miejska uchwałą z dnia 13 sierpnia 1923 r. upoważniła Magistrat do ustanawiania na podstawie § 16 k) ust. budowl. taryfy kosztów dochodzeń komisyjnych we własnym zakresie.

zawsze w dobrym stanie, a barwa jej ma być utrzymana w jednym spokojnym, nie rażącym kolorze.

§ 2.

Malowanie części fasady różnemi kolorami jest wzbronione.

§ 3.

Częściowe odnawianie, lub częściowe przemalowywanie fasady jest zasadniczo niedozwolone.

Wyjątkowo wolno odnawiać części fasady, lub je przemalowywać pod warunkiem, że reszta fasady znajduje się jeszcze w dobrym stanie oraz, że odnowienie, względnie przemalowanie dostosowane będzie ściśle do całości fasady.

§ 4.

W razie pomalowania fasady kolorem szpecącym lub też nie zastosowania się do przepisów poprzedniego paragrafu, poleci Magistrat przemalowanie, względnie odnowienie całej fasady.

§ 5.

Używanie do malowania fasad farb pokostowo-lakierniczych jest niedopuszczalne.

§ 6.

Kamienne części fasady jak cokoły, otoczyny drzwiowe i okienne, sztukaterje, portale bramowe i sklepowe i t. p. mają być czysto utrzymane i nie wolno ich przemalowywać, lecz muszą znajdować się w stanie naturalnym.

§ 7.

Wszelkie odnawianie i malowanie fasad lub ich części, oraz portali bramowych i sklepowych, dozwolone jest po uprzedniem zgłoszeniu w Budownictwie miejskiem, złożeniu deklaracji i uzyskaniu zezwolenia na wykonanie projektowanej roboty.

§ 8.

Fasada nie może być oszpecona przez umieszczenie na jej częściach architektonicznych portali sklepowych, gablotek, szyldów, malowideł i t. p. Wszelkie zamknięcia portali sklepowych, stopni do sklepów nie mogą wystawać poza lico fasady.

Wykonanie wszelkich urządzeń, o których mowa w niniejszym paragrafie, dopuszczalne jest tylko za uprzedniem ze-

zwoleniem, którego będzie Magistrat udzielał na podstawie przedłożonych planów.

§ 9.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą po myśli § 59 ustawy budowlanej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 Dz. u. kr. Nr. 63.

§ 10.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Do § 54 (UTRZYMANIE BUDOWLI).

a) Utrzymanie wypraw fasadowych, szczytów kominowych, atyk, gzemsów i t. p.

(Rozp. Mgtu z dnia 28 lutego 1921 r. L. 1302 I. b. 1921).

Organa miejskie stwierdziły, że skutkiem zaniedbania w wykonaniu najkonieczniejszych robót konserwacyjnych w większości domów, szczególnie starych, nie są należycie utrzymane szczyty kominów, szczyty murów ogniowych, wyprawy fasadowe, atyki, gzemsy, balkony itp.

Zauważono mianowicie, że z tych części budynków cegły się zsuwają, wyprawy fasad i gzemsy odpadają na chodniki, dachówki leżą luzem na pokryciu dachów i skarp, w ścianach wychodków wolno spadowych cegła butwieje i rozsypuje się osłabiając mury.

Wobec tego Magistrat przypomina przepisy rozporządzenia z dnia 3 sierpnia 1915 r. L. 38098/915 I. b. i w interesie bezpieczeństwa publicznego wzywa ponownie P. T. właścicieli, względnie zarządców domów, aby bezwłocznie poddali zawodowej rewizji wymienione na wstępie części budynków i dostrzeżone usterki jaknajrychlej usunęli.

W szczególności należy natychmiast usunąć z dachów i kominów cegły i dachówki obluźnione, odbić wydęte wyprawy fasad i gzemsów, a ściany przegniłe przebudować.

Dla zapewnienia bezpiecznego przechodu należy na okapach rynny tak umieścić, względnie zaopatrzyć w odpowiednie zastawki, aby zsuwające się cegły i dachówki na nich się zatrzymały i nie mogły spaść na przechodniów.

Niestosujący się do tych zarządzeń ulegną karom przewidzianym w § 59 ustawy budowniczej, o ile ich przewinienie nie będzie nosiło znamion przekroczenia powszechnej ustawy karnej, a nadto Magistrat zarządzi usunięcie usterek z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo właścicieli, przyczem zaznacza się, że przeciw wysokości kwoty na koszta wykonanej z urzędu roboty nie będzie służyło w myśl § 5 rozporządzenia z dnia 20 kwietnia 1854 r. Nr. 96 Dz. ust. p. prawo czynienia zarzutów.

b) Odbijanie tynków, gzemsów i t. p. z fasad domów.

(Rozp. Mgtu z dnia 27 lutego 1925 r. L. 5249 I. b. 1925).

Miejska Straż pożarna przeprowadziła w szeregu przypadków na skutek doniesienia Policji, lub na żądanie właścicieli realności odbijanie z fasad domów, tynków gzemsów itp. Roboty te przeprowadziła Straż pożarna bez wskazówek oraz bez nadzoru Budownictwa miejskiego Oddział A., wskutek czego uszkodzono, względnie zniszczono i to nawet na domach o charakterze zabytkowym, architektoniczne części budynków, cenne tak ze względów artystycznych jak też i zabytkowych.

Celem zapobieżenia na przyszłość podobnym niewłaściwościom, wydaję następujące zarządzenie:

Odbijanie tynków, gzemsów itp. z fasad domów przeprowadzane z urzędu przez Miejską Straż pożarną, dokonywane może być tylko za uprzedniem zezwoleniem oraz wedle wskazówek Budownictwa miejskiego Oddział A. Wszystkie zarządzenia zatem przeprowadzenia powyższych robót z urzędu, skierowywane być mają do Budownictwa miejskiego Oddział A, które zarządzi zbadanie stanu rzeczy na miejscu przez inspektora budowlanego, a w szczególności czy względy architektoniczne i zabytkowe na odbicie tynków, gzemsów itp. zezwalają. W razie jakiejkolwiek wątpliwości, gdy chodzi o budynki o charakterze zabytkowym, Budownictwo miejskie Oddział A. ma w krótkiej drodze zwracać się bezpośrednio do p. Konserwatora zabytków i dopiero po uzyskaniu z jego strony zezwolenia wydać zarządzenie odbicia części fasad, przyczem wypełnić należy ściśle ewentualne zastrzeżenia p. Konserwatora.

Wydział VII. Magistratu przeto wszelkie doniesienia, które otrzymuje z Policji, z Komisarjatów obwodowych itp. o nie-

bezpieczeństwie spadnięcie tynków, gzemsów itp. ma natychmiast przesyłać Budownictwu miejskiemu Oddział A., które postąpi w myśl powyższego zarządzenia. Miejska Straż pożarna zaś w razie gdy otrzyma doniesienie takie bezpośrednio od Policji, czy od właściciela realności obowiązana jest zwrócić się w krótkiej drodze (telefonicznie) do Budownictwa miejskiego Oddział A., które ma natychmiast sprawę zbadać i wydać potrzebne zarządzenia.

O ileby stan zagrażał doraźnie bezpieczeństwu publicznemu, należy wydać bezzwłocznie w interesie tego bezpieczeństwa stosowne zarządzenia jeszcze przed przystąpieniem do robót około usunięcia tynków, względnie gzemsów — w szczególności zarządzić należy zastawienie koziołkami chodnika, ostrzedz mieszkańców domu i t. p.

Do rozporządzenia niniejszego należy się ściśle zastosować i przechować go w zbiorze normaliów.

c) Badanie stanu budynków.

(Rozp. Mgtu z dnia 8 czerwca 1922 r. L. 8945/22 I. b.).

Stan budynków w mieście skutkiem braku odpowiedniej konserwacji w czasie kilkuletniej wojny uległ w niektórych przypadkach zniszczeniu. Wiele budynków zagraża bezpieczeństwu publicznemu, grożąc w całości, czy też w części zawaleniem.

Ostatnia katastrofa budowlana we Lwowie, gdzie runęła kamienica kilkupiętrowa, pociągając za sobą liczne ofiary w życiu ludzkiem, wskazuje jak baczną należy zwracać uwagę na stan budynków, w szczególności starych, co do których wydał Magistrat swego czasu szereg nakazów budowlanych, a które dotychczas z powodu znanych warunków gospodarczych nie zostały wykonane. Zachodzi bowiem prawdopodobieństwo, że budynki te znajdują się w stanie budzącym poważne obawy co do bezpieczeństwa publicznego.

Celem niedopuszczenia do katastrofy budowlanej i zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa, polecam Budownictwu miejskiemu Oddział A., aby bezzwłocznie przeprowadziło rewizję wszystkich domów podejrzanych pod względem budowlanym, zwłaszcza starych, co do których istnieją zarządzenia budowlane. Rewizję tę przeprowadzić mają pp. inspektorowie

budowlani, każdy w swoim okręgu, z tem, że dla dzielnic VII i VIII. wyznaczy p. Naczelnik Budownictwa miejskiego Oddział A. do pomocy inspektorowi budowlanemu powyższych dzielnic, nadto drugiego inspektora.

W razie dostrzeżenia w domach tych takich braków, które doraźnie zagrażają bezpieczeństwu publicznemu obowiązany jest dotyczący inspektor budowlany natychmiast wydać potrzebne zarządzenia na miejscu, zapobiegające nieszczęśliwemu wypadkowi, i dopilnować ich wykonania, zarządzić w razie koniecznej potrzeby w przypadku oporu ze strony właściciela wykonanie z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo właściciela, po uzyskaniu w krótkiej drodze aprobaty Prezydenta miasta i bezzwłocznie donieść o tem Magistratowi.

W przypadkach, gdy ogólny stan budynku jest tak zniszczony, że zaadaptowanie domu okazuje się niewykonalne, a budynek grozi zawaleniem, ma inspektor budowlany po wydaniu doraźnych zarządzeń przedłożyć Magistratowi odpowiednie sprawozdanie z wnioskiem o wdrożenie uznania realności za pustkę po myśli przepisów § 55 ust. budowl.

W przypadkach zaś, w których przeprowadzenie pewnych adaptacji wedle zdania inspektora budowlanego poprawi stan budynku, należy o ile chodzi o budynek, co do którego istnieją już zarządzenia Magistratu dotychczas nie wykonane, a które czynią zadość celowi poprawy stanu budynku, donieść Magistratowi z wnioskiem o użycie odpowiednich środków przymusowych względem właściciela realności, w szczególności ewentualnego wykonania zarządzeń tych na koszt i niebezpieczeństwo właściciela, przyczem należy podać w przybliżeniu koszta mającej się przeprowadzić roboty. W relacji tej zaznaczyć należy, czy oprócz istniejących nie potrzeba wydać jeszcze innych dodatkowych zarządzeń.

O ile dostrzeżono pewne braki co do takich realności, co do których Magistrat nie wydał dotychczas żadnych zarządzeń, a nie zachodzi potrzeba uznania realności za pustkę, należy domy takie komisjonalnie zbadać i wydać potrzebne zarządzenia z zagrożeniem środków przymusowych, z ewentualnem zaznaczeniem wykonania nakazanych robót z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo właściciela.

Rewizje powyższe objęte niniejszem rozporządzeniem przeprowadzić należy w terminie dni 14 i o wyniku rewizji tej przedłożyć należy Magistratowi niezależnie od szczegółowego sprawozdania, względnie zarządzenia dla danej realności ogólne sprawozdanie, z podaniem ogólnego stanu budynków w mieście, z wyliczeniem tych realności, których stan zagraża bezpieczeństwu publicznemu.

Zwracam przytem uwagę Budownictwa miejskiego na zły stan gzemsów i tynków na fasadach domów. Gzemsy i tynki zagrażają poważnie niejednokrotnie życiu i zdrowiu przechodniów. Należy przeto odnośnie do gzemsów i tynków baczną zwracać uwagę na stan fasad, wydawać stosowne zarządzenia doraźne, w szczególności zastawiania chodników koziołkami.

Pozatem przestrzegać należy przepisów rozporządzenia Magistratu z dnia 28 lutego 1921 L. 1302/921 I. b., dotyczących odbijania i usuwania grożących spadnięciem gzymsów i tynków przez Miejską Straż pożarną. Straż pożarna otrzymuje równocześnie polecenie, by na żądanie Budownictwa miejskiego udzieliła potrzebnej pomocy.

Do polecenia tego należy się ściśle zastosować pod osobistą odpowiedzialnością Pana Naczelnika Budownictwa miejskiego Oddział A. i inspektorów budowlanych.

---

8) DO § 55 (BUDYNKI ZAWALENIEM GROŻĄCE).

Opinja rzeczoznawców technicznych.

(Rozp. Prez. m. z dnia 27 lutego 1925 r. L. 5392 I. b. 1925).

Dochodzenia wdrażane po myśli § 55 ustawy budowlanej dla m. Krakowa a zmierzające do uznania realności za pustkę, tj. orzeczenia, że dom z powodu grożącego zawalenia lub niebezpieczeństwa ognia ma być opróżniony, a następnie zburzony wymagają ze względu na ważność sprawy szczegółowego zbadania faktycznego stanu, oraz trafnego orzeczenia technicznego.

Z tych też powodów wydaję zarządzenie, że do dochodzeń komisjonalnych, które zgodnie z obowiązującymi przepisami poprzedzać mają dotyczące orzeczenia Magistratu, przybierać należy dwóch inspektorów budowlanych, którzy zgodnie

z § 4 rozporządzenia ministerjalnego z dnia 2 września 1856 Dz. u. p. Nr. 161 wydać mają fachową opinję jako miejscowi rzeczoznawcy.

Do rozporządzenia niniejszego należy się ściśle zastosować i przechować go w zbiorze normaliów.

Zastosowanie § 55 ust. budowl. dla miasta Krakowa, a tem samem i § 3 rozp. ministr. austr. z dnia 2 września 1856 r. Dz. p. p. Nr. 164• (orzeczenie, czy ze względów policyjnych lub estetycznych zniszczony budynek ma być oddany najwięcej ofiarującemu z obowiązkiem przywrócenia go do dobrego stanu) dopuszczalne jest tylko w wypadkach stwierdzonego niebezpieczeństwa zawalenia się domu lub pożaru. Stosowanie go w drodze analogji także w innych razach jest wykluczone przepisem ustawy konstytucyjnej z dnia 17 marca 1921 Dz. u. Rz. P. Nr. 44 poz. 267, które w Art. 99 prawo własności uznaje za jedną z najważniejszych podstaw ustroju społecznego, a w art. 95 zapewnia obywatelom jej ochronę. Esproprjacja, jako jedna z najostrzejszych form ograniczenia prawa własności musi być ograniczona do wypadków ściśle ustawami określonych.

(Orzecz. IV. Tryb. adm. z dnia 16 lutego 1924 r. L. rej. 572/23).

9) DO § 59 (WYSOKOŚĆ KARY).

Po myśli postanowień Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. Dz. u. Rz. P. Nr. 9, poz. 89 grzywny oznaczone kwotą stałą w koronach zastępuje się taką samą liczbą złotych, oznaczone zaś w złotych reńskich podwójną liczbą złotych.

9) DO § 65 (TERMIN DO REKURSU).

Jeżeli II. instancja po stwierdzeniu, że rekurs jest spóźniony, przystąpiła do merytorycznego załatwienia, przez to najwyraźniej przywróciła termin do wniesienia rekursu i skoro przeciw temu milczącemu wznowieniu terminu rekursu nikt nie protestował, III. instancja nie ma podstawy prawnej do oparcia swego orzeczenia na tem spóźnieniu i winna jest przystąpić do merytorycznego załatwienia rekursu.

(Orzecz. IV. Tryb. adm. z dnia 5 lutego 1923 r. L. rej. 295/22).

III. PRZEPISY UZUPEŁNIAJĄCE USTAWĘ BUDOWNICZĄ.

1. a) USTAWA O ROZBUDOWIE MIAST.

(Z dnia 29 lutego 1925 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 51 poz. 346).

Art. 1.

Gminy miejskie, w których ruch budowlany jest w zastoju lub niedostateczny i w których istnieje brak mieszkań, obowiązane są podjąć akcję, mającą na celu poprawę tych stosunków w myśl postanowień objętych niniejszą ustawą.

Art. 2.

Przeprowadzenie akcji zapobieżenia brakowi mieszkań, powierzy Rada miejska Magistratowi, a w większych miastach, Komitetowi rozbudowy miasta, który jest urzędem miejskim, podległym Magistratowi. Komitetowi rozbudowy miasta może Rada miejska przekazać także przeprowadzenie innych spraw z kwestją mieszkaniową związanych.

Art. 3.

Komitet rozbudowy miasta składać się będzie z 4 do 12 członków, których na wniosek Magistratu powołuje Rada miejska z liczby osób stale w mieście zamieszkałych, chociażby one nie należały do składu Rady lub Magistratu.

Na czele tego Komitetu stoi Prezydent miasta, względnie burmistrz lub jego zastępca.

Członkowie, powołani do Komitetu, spełniają swoje obowiązki honorowo.

Do Komitetu deleguje przedstawiciela lub kilku przedstawicieli z głosem doradczym w Warszawie Ministerstwo Robót Publicznych i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w miastach, wydzielonych z powiatów, wojewoda, w miastach niewydzielonych, starosta.

W byłych zaborach austrjackim i pruskim sposób utworzenia komitetu, jego skład i zakres działania w granicach niniejszej ustawy oznaczy Rada miejska.

Art. 4.

Zadaniem Magistratu względnie ustanowionego na mocy art. 2 Komitetu rozbudowy, w celu poprawy stosunków mieszkaniowych będzie:

1) budzenie inicjatywy prywatnej w zakresie ruchu budowlanego,

2) prowadzenie samodzielnej akcji budowlanej celem pomnożenia liczby lokali mieszkalnych w mieście.

Dla osiągnięcia powyższych celów Magistrat względnie Komitet rozbudowy:

a) pomaga spółdzielczym stowarzyszeniom mieszkaniowym, instytucjom społecznym, osobom prywatnym i spółkom w budowie domów mieszkalnych przez odstąpienie gruntów pod budowę drogą sprzedaży, wieczystej lub czasowej dzierżawy, lub na prawie zabudowy (prawie budowli, dziedzicznego prawa do budowy) przez dostarczanie materjałów budowlanych;

b) nabywa tereny pod budowę domów drogą umów dobrowolnych, obejmuje grunty, leżące w sferze interesów miasta, które na zasadzie ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. (Dz. U. Rzp. Nr. 70 poz. 462) i niniejszej ustawy będą przekazane gminom miejskim;

c) buduje nowe domy mieszkalne na cele w ust. 2 niniejszego artykułu wskazane, nabywa w drodze umowy dobrowolnej lub wywłaszczenia, grunty położone w obrębie miasta;

d) gromadzi materjały budowlane drogą produkcji własnej, lub zakupu;

e) nakazuje właścicielom domów zniszczonych i niezamieszkanych naprawę i doprowadzenie tych domów, względnie lokali do stanu mieszkalnego, a także właścicielom domów zamieszkanych, których stan tego wymaga, naprawę lub odno-

wienie, umożliwiając uskutecznienie robót nakazanych przez wystarczającą pożyczkę; w razie niewykonania naprawy lub odnowienia domu, czy mieszkania w terminie odpowiednim, wyznaczonym przez Magistrat, względnie Komitet rozbudowy Magistrat lub Komitet rozbudowy wykonywa to sam lub powierza wykonanie osobie trzeciej na koszt właściciela.

Art. 5.

O ile zadania w art. 4 wskazane, nie mogą być spełnione w dostatecznej mierze mimo nabywania gruntów budowlanych drogą umów dobrowolnych, czy przejmowania gruntów, przekazanych przez organa państwowe, wolno będzie przystąpić do wywłaszczania na cele rozbudowy w obrębie miasta.

Wywłaszczenie jedynie w celu zwiększenia zapasu gruntów jest niedopuszczalne.

Magistraty względnie komitety rozbudowy mogą żądać czasowego, przymusowego objęcia w zarząd przedsiębiorstw wytwarzających materjały budowlane, a to:

a) w miastach liczących poniżej 25.000 mieszkańców, o ile te przedsiębiorstwa znajdują się w obrębie granic miasta;

b) w miastach liczących powyżej 25.000 mieszkańców, o ile te przedsiębiorstwa znajdują się w obrębie 10 km., licząc od środka miasta;

c) w miastach liczących powyżej 500.000 mieszkańców, o iie te przedsiębiorstwa znajdują się w obrębie 15 km., licząc od środka miasta;

jeżeli ich właściciele nie chcą, mimo ofiarowanej pomocy ze strony miasta przedsiębiorstw tych uruchomić.

Art. 5.

Przedmiotem wywłaszczenia mogą być:

1) niezabudowane grunty budowlane,

2) budynki:

a) niedokończone, których budowa została przez właściciela wstrzymana;

b) uznane przez właściwą władzę za pustkę, t. j. za budynki, grożące zawaleniem lub niebezpieczeństwem ognia w myśl odnośnych przepisów budowlanych.

Art. 7.

Żądanie wywłaszczenia musi się opierać na uchwale Rady miejskiej, która dokładnie określi przedmiot i cel wywłaszczenia.

Przed rozpoczęciem kroków, celem wywłaszczenia budynków lub gruntów budowlanych ma Magistrat, względnie Komitet rozbudowy, wstawiając równocześnie wystarczające kredyty do rozporządzenia (art. 12) wezwać właściciela, aby:

a) przy budynku niedokończonym podjął w terminie najpóźniej sześciomiesięcznym w dalszym ciągu budowę i w czasokresie dwuletnim ją ukończył;

b) przy budynku uznanym za pustkę, poczynił w zakreślonym terminie wskazane przez władzę naprawy, względnie budynek ten zburzył i do nowej przystąpił budowy, a przy niezabudowanych gruntach budowlanych w mieście postarał się o ich należyte zabudowanie w czasokresie, zakreślonym przez Radę miejską.

Dopiero po bezskutecznym upływie oznaczonych czasokresów można żądać wywłaszczenia odnośnych objektów.

Art. 8.

Orzecznictwo o potrzebie, przedmiocie i rozciągłości wywłaszczenia, względnie czasowego zajęcia i o wysokości odszkodowania, należy do władzy administracyjnej pierwszej instancji, na terenie miast, wydzielonych z powiatów — do władzy administracyjnej drugiej instancji, a na terenie m. st. Warszawy — do Ministra Spraw Wewnętrznych.

W razie braku zgody na wysokość orzeczonego wynagrodzenia przysługuje prawo wywłaszczonemu w ciągu miesiąca od dnia doręczenia orzeczenia wywłaszczającego udania się na drogę sądową; w byłych dzielnicach austrjackiej i pruskiej właściwy będzie sąd powiatowy, który orzeknie w drodze postępowania bezspornego.

Art. 9.

Wykonanie wywłaszczenia może nastąpić dopiero po zapłaceniu stronie ceny odszkodowania w gotówce, lub po złożeniu ceny odszkodowania do depozytu sądowego.

Zanotowanie postępowania o wywłaszczeniu może być uskutecznione w księgach hipotecznych już przy wdrożeniu postępowania wywłaszczającego z tym skutkiem, że orzeczenie

wywłaszczające jest wykonalne wobec osób trzecich ze stopniem hipotecznym adnotacji (ostrzeżenia).

Art. 10.

Wywłaszczony, względnie jego prawonabywcy mogą żądać od władzy administracyjnej, która wydała orzeczenie wywłaszczające uchylenia tego orzeczenia, jeżeli Magistrat względnie Komitet rozbudowy:

1) nie zapłaci ustalonego odszkodowania w ciągu 3-ch miesięcy od dnia prawomocności tego orzeczenia,

2) nie rozpocznie zabudowania gruntu w obrębie miasta w ciągu jednego roku od objęcia gruntu w fizyczne posiadanie i w ciągu trzech lat go nie ukończy,

3) nie rozpocznie wstrzymanej budowy budynku niedokończonego w ciągu jednego roku od objęcia go w fizyczne posiadanie,

4) nie rozpocznie w tymże samym terminie naprawy budynku, uznanego za pustkę, względnie nie rozpocznie jego burzenia i nie przystąpi w ciągu drugiego roku do nowej budowy.

Art. 11.

Grunty i zabudowania państwowe, zbędne dla potrzeb Państwa, leżące w obrębie i sferze interesów miasta, przeznaczone w uchwalonym przez Radę miejską (gminną) a zatwierdzonym przez Ministerstwo Robót Publicznych programie rozbudowy miasta na ogólne potrzeby miasta i innych związków komunalnych (ulice, zieleńce, place, parki, cmentarze, budowle i zakłady komunalnej użyteczności publicznej, jakoteż urządzenie wodociągowe, kanalizacyjne, dezynfekcyjne, kąpielowe, szkoły, szpitale, przytułki, teatry, targowiska, rzeźnie i t. p.) mają być odstąpione gminie bezpłatnie, przyczem w sferze interesów miasta, o ile ta sfera nie została jeszcze określona, niezbędny jest wniosek Ministra Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych.

Grunty, które przeszły, lub przejdą na własność Skarbu Państwa drogą wywłaszczenia w zastosowaniu ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 70 poz. 462) a leżące w sferze interesów miasta, będą gminie odstąpione na powyższe cele odpłatnie po cenie nabycia.

Grunty państwowe, leżące w obrębie i sferze interesów miasta, a przeznaczone na tegoż cele mieszkaniowe (art. 26 ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 70 poz. 462) mogą być odstępowane gminom odpłatnie w miarę ustalonej i każdorazowo terminem uwarunkowanej możności zrealizowania na tychże gruntach zamierzeń budowlanych przez gminę, lub przy pomocy gminy przez spółdzielcze stowarzyszenia mieszkaniowe, instytucje społeczne, osoby prywatne i spółki (art. 4 ust. 2 p. a).

Do odstępowania gminom miejskim i innym związkom komunalnym w poszczególnych przypadkach powyższych gruntów upoważnia się na podstawie art. 6 ustawy konstytucyjnej z dnia 17 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 45 poz. 267) Radę Ministrów.

Art. 12.

Środkami dla osiągnięcia celów niniejszej ustawy są:

1) kredyty budowlane, udzielane w czasie budowy, nie na dłużej jednak niż na okres półtora roku, do wysokości 80% kosztów budowy, łącznie z wartością placu z Państwowego Funduszu Gospodarczego, utworzonego na podstawie ustawy z dnia 3 marca 1925 r. o wypuszczeniu pożyczki zagranicznej w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki (Dz. U. R. P. Nr. 22 poz. 154);

2) kwota uzyskana ze sprzedaży listów zastawnych i obligacji, wydać się mających przez instytucje finansowe, wskazane przez Ministra Skarbu, w celu konwersji wspomnianych w punkcie 1) kredytów budowlanych na kredyty amortyzacyjne długoterminowe najwyżej na lat 30;

3) wpływy z państwowego funduszu rozbudowy miast.

Suma kredytów budowlanych o obrębie poszczególnej gminy miejskiej (art. 1) ma pozostawać w takim stosunku do łącznej sumy kredytów, udzielanych na całym obszarze Państwa, w jakim pozostaje suma przewidzianych w art. 17 dochodów państwowego funduszu rozbudowy miast w danej gminie do sumy tychże dochodów, osiągniętych na całym obszarze Państwa.

Art. 13.

Pożyczki, wymienione w art. 12 udzielane będą na wniosek Magistratu lub komitetu rozbudowy przez instytucje fi-

nansowe, które wskaże rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu.

Przy wypłacie pożyczek wolno jest instytucji finansowej tytułem własnych kosztów, prowizji i wszelkich ubocznych należytości policzyć najwyżej $^1/_2\%$ efektywnej wysokości pożyczki.

Wartość nieruchomości przy oszacowaniu nie może być wyżej przyjęta, niż jej rzeczywiste koszty, przyjmując jednak wartość zajętego pod budowę gruntu najwyżej w 20% oszacowanej wartości całej nieruchomości.

Art. 14.

Listy zastawne, wymienione w art. 12 muszą być zabezpieczone na pierwszej połowie wartości nieruchomości, obligacje zaś na drugiej połowie, łącznie najwyżej w 80% wartości nieruchomości.

Listy zastawne i obligacje gwarantowane są do łącznej wysokości 500 miljonów złotych przez gminę, w obrębie której nieruchomość jest położona i przez Państwo, oraz posiadają bezpieczeństwo pupilarne.

Bliższe postanowienia co do rodzaju i wysokości zabezpieczenia oraz gwarancji, udzielać się mających tym listom i obligacjom przez gminę i Państwo, określi rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych.

Art. 15.

Państwowy fundusz rozbudowy miast przeznaczony jest:

a) na pokrycie różnicy pomiędzy wspomnianym w artykule 12 p. 1) kredytem, a sumą uzyskaną ze sprzedaży wymienionych w art. 12 pod p. 2) listów zastawnych i obligacji,

b) na pokrycie części oprocentowania tychże listów i obligacji,

c) na pokrycie części kosztów oprocentowania wspomnianych w art. 12 p. 1) kredytów budowlanych.

Bliższe postanowienia co do wysokości wspomnianych wyżej świadczeń z Państwowego fnnduszu rozbudowy miast, określi rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych, przyczem wysokość tych świadczeń, musi być ustalona dla całego obszaru Państwa jednolicie.

Art. 16.

Jako główne źródła dochodów państwowego funduszu rozbudowy miast ustanawia się państwowy podatek od lokali i państwowy podatek od placów budowlanych, niezabudowanych lub niedostatecznie zabudowanych, o ile płace te położone są na terenach, przygotowanych do budowy pod względem regulacji ulic.

Art. 17.

a) Państwowy podatek od lokali pobiera się na obszarze gmin miejskich od wszelkiego rodzaju lokali, a podlegających ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747),

b) podstawę wymiaru podatku stanowi przedwojenne komorne, płacone w czerwcu 1914 r., a przerachowane na złote, stosownie do postanowienia art. 16 p. 4) ustawy o ochronie lokatorów (Dz. U. R. P. Nr. 39 poz. 406), względnie wartość czynszowa z czerwca 1914 r., lokali, nie oddanych wówczas w najem lub odstąpionych do bezpłatnego użytku, w ten sam sposób przerachowana,

c) stopa państwowego podatku od lokali wynosi 6% podstawy wymiaru,

d) państwowy podatek od lokali płatny jest w ciągu miesięcy: stycznia, kwietnia, lipca i października każdego roku;

e) do zapłaty tego podatku obowiązane są osoby fizyczne i prawne, zajmujące lokale, podlegające opodatkowaniu;

f) państwowy podatek od lokali obowiązane są wymierzać i ściągać organa związków komunalnych miejskich i wpływy z tego źródła wnosić do kas skarbowych co miesiąc w ciągu 10 pierwszych dni każdego miesiąca. W razie niewypełnienia przez miejskie związki komunalne obowiązków, wynikających z niniejszego przepisu przysługuje Ministrowi Skarbu prawo wstrzymania wypłaty tym związkom odpowiedniej części ich udziału w podatkach państwowych, lub należnych im dodatków do podatków państwowych.

Państwowy podatek od placów budowlanych, niezabudowanych, wymienionych w art. 16, w wysokości od 1% wartości szacunkowej tych planów, pobierany będzie do czasu wprowadzenia podatku od przyrostu wartości.

Od podatku wolne są place, stanowiące własność Skarbu Państwa lub terytorjalnych związków samorządowych.

Państwowy podatek od placów budowlanych wymierzają i ściągają organa związków komunalnych, w trybie przewidzianym w art. 17 w punktach d) i f) niniejszej ustawy.

Art. 18.

Szczegółowe przepisy o wymiarze, poborze i przymusowem ściąganiu państwowego podatku od lokali oraz podatku od placów niezabudowanych, jakoteż zasady ustalenia wartości szacunkowej tudzież o ulgach i odwołaniach, wreszcie o tem, jakie place należy uważać jako niedostatecznie zabudowane, poda rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Robót Publicznych.

Art. 19.

Oprócz podatku od lokali i podatku od placów budowlanych, do funduszu budowlanego wpływać będą także dotacje ze strony Państwa i gmin oraz spłaty pożyczek, udzielonych przed wejściem w życie niniejszej ustawy z funduszów Skarbu Państwa na cele budowlano-mieszkaniowe.

Pożyczki te będą zamienione na pożyczki długoterminowe z zastosowaniem do nich postanowień niniejszej ustawy.

Art. 20.

Zarząd państwowego funduszu rozbudowy miast sprawuje Minister Skarbu, któremu przydana jest jako organ doradczy, rada państwowego funduszu rozbudowy miast, złożona z 6 przedstawicieli miast: Warszawy, Lwowa, Krakowa, Poznania, Łodzi i Wilna, po jednym z każdego miasta i z 6 przedstawicieli wybranych przez zarząd Związku Miast Polskich oraz z jednego delegata Ministerstwa Robót Publicznych.

Art. 21.

Dobudowy i nadbudowy, wykończenie rozpoczętych a niezamieszkałych domów oraz przebudowy o ile stwarzają nowe lokale mieszkalne, traktuje się w rozumieniu niniejszej ustawy na równi z budową nowych domów.

Art. 22.

Ustawa niniejsza nie narusza postanowień szczególnych ustaw, które upoważniają Państwo, gminę lub inne instytucje

do żądania wywłaszczenia na pewne specjalne cele, jak na cele kolejowe, budowli wojskowych, wodnych, regulacji ulic i t. p.

Przepisy ustawy o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z roku 1920 Nr. 70 poz. 462) nie odnoszą się do gruntów, położonych w obrębie miast, których ogólny obszar nie przekracza 23 ha.

Art. 23.

Rada Ministrów może na wniosek zarządu miasta, oparty na uchwale rady miejskiej rozszerzyć granice administracyjne miasta w obrębie jego sfery interesów, określonej w myśl przepisów o wykonaniu reformy rolnej.

Art. 24.

Postanowienia niniejszej ustawy nie naruszają swobody dobrowolnego prawno-prywatnego obrotu ziemią i dobrowolnej parcelacji gruntów w obrębie miast i nie mogą naruszać istniejących planów regulacyjnych.

Do nieruchomości ziemskich, położonych w obrębie miast, których ogólny obszar nie przekracza 23 ha włącznie, rozporządzenie tymczasowe Rady Ministrów z dnia 1 września 1919 normujące przenoszenie własności nieruchomości ziemskiej (Dz. U. R. P. Nr. 73 poz. 428) jak również austrjacki patent cesarski z roku 1915 i rozporządzenie Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej nie mają zastosowania.

Zezwolenie na parcelacyjny podział wszelkich nieruchomości udzielone nie będzie, jeżeli projekt parcelacyjny nie jest uzgodniony z planem regulacyjnym miasta lub jeżeli obciążające nieruchomość serwituty nie są prawomocnie zlikwidowane.

Art. 25.

Wszelkie pisma, dokumenty, wpisy hipoteczne i czynności prawne na podstawie ustawy niniejszej dokonane oraz obligacje mieszkaniowe i listy zastawne towarzystw kredytowych miejskich wolne są od należytości, stempli, podatku od kapitału i rent na lat 15, o ile dotyczą zobowiązań pieniężnych, powstałych na cele budowy domów mieszkalnych, które powstaną w okresie do 31 grudnia 1930 r.

Ponadto przyznaje się następujące ulgi podatkowe:

a) zwolnienie dochodów, płynących z domu nowozbudowanego, względnie wykończonego lub z jego części nowozbudowanej lub wykończonej, od obciążenia podatkiem dochodowym na okres czasu od chwili ukończenia budowy do końca 10-tego roku podatkowego po jej ukończeniu;

b) prawo potrącenia z ogólnego dochodu podlegającego podatkowi dochodowemu osobom tak fizycznym jak i prawnym, które w okresie 1925—1930 wybudują domy mieszkalne, kosztów budowy, z wyłączeniem jednak pożyczek przewidzianych w niniejszej ustawie; potrącenia te mogą być uskutecznione zależnie od życzenia płatnika jednorazowo lub najdłużej w ciągu 5-ciu lat, poczynając od roku następnego po ukończeniu budowy.

Art. 26.

Zwalnia się od podatku na rzecz gmin miejskich przewidzianego w art. 12 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747) podstawowe materjały budowlane: drzewo, cegłę, dachówkę, wapno, cement, żwir, piasek, żelazo, kamień i szkło.

Art. 27.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia i gaśnie z upływem 10-tego roku od dnia jej ogłoszenia, o ile wcześniej jej moc obowiązująca nie będzie w drodze ustawodawczej przedłużona.

Jednakże na podstawie tej ustawy nabyte prawa i zaciągnięte zobowiązania pozostają w mocy.

Art. 28.

Ustawa z dnia 1 sierpnia 1919 w przedmiocie utworzenia Państwowego Funduszu Mieszkaniowego (Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 424) oraz ustawy z dnia 26 września 1922 w przedmiocie rozbudowy miast (Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 811) tracą moc z chwilą ogłoszenia niniejszej ustawy.

Art. 29.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrów Skarbu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych i Reform Rolnych o wykonaniu artykułów 11, 12, 13, 14 i 25 ustawy o rozbudowie miast z dnia 20 maja 1925 r.

(Dz. U. Rz. P. Nr. 56 poz. 401).

Na podstawie art. 29 ustawy z dnia 29 kwietnia 1925 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 346) zarządza się co następuje:

Do art. 11 ustawy.

§ 1.

Żądania gminy miejskiej o odstąpienie jej własności gruntów i zabudowań państwowych, zbędnych dla potrzeb Państwa i przeznaczonych na ogólne potrzeby miasta (art. 11 ust. 1) winny być uzasadnione programem rozbudowy miasta, uchwalonym przez Radę miejską (gminną) na okres działania wskazanej ustawy na podstawie prawomocnego planu zabudowy, względnie regulacji (zabudowy).

Uchwalony przez radę miejską (gminną) program rozbudowy miasta przedstawia gmina miejska za pośrednictwem właściwego urzędu wojewódzkiego, a w mieście Warszawie bezpośrednio Ministerstwu Robót Publicznych do zatwierdzenia łącznie z planem zabudowy, względnie regulacji (zabudowy) i wykazem gruntów państwowych, potrzebnych w tym okresie na ogólne potrzeby miasta i innych związków komunalnych.

§ 2.

Grunty państwowe, zbędne dla potrzeb Państwa i przeznaczone na potrzeby mieszkaniowe miasta (art. 11 ust. 3) mogą być odstępowane gminom miejskim w trybie postępowania, wskazanym w § 1, w rozmiarach potrzebnych do zrealizowania na tych gruntach zamierzeń budowlano-mieszkaniowych.

§ 3.

Grunty i zabudowania państwowe przeznaczone na ogólne potrzeby miasta będą odstępowane gminie miejskiej bezpłatnie, z wyjątkiem gruntów, które przeszły, lub przejdą na własność Skarbu Państwa drogą wykupu, w zastosowaniu ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 70 poz. 462) i które będą gminie odstępowane po cenie ich nabycia.

Grunty państwowe, przeznaczone na cele budowlano-mieszkaniowe będą odstępowane gminie odpłatnie, na warunkach, które określi każdorazowo Rada Ministrów, na wniosek Ministra Robót Publicznych względnie Ministra Reform Rolnych, przyjmując przy ustalaniu wysokości ceny sprzedażnej wartość szacunkową gruntów, odpowiednio obniżoną, w stosunku do możności płatniczej gminy tudzież rozmiaru potrzeb mieszkaniowych w danej gminie.

Gmina miejska, przy rozdziale terenów, przeznaczonych na cele budowlano-mieszkaniowe, obowiązana jest uwzględniać w dostatecznej mierze potrzeby budowlane spółdzielni mieszkaniowych, wojskowych i urzędników państwowych, stosownie do wskazań Ministerstwa Robót Publicznych.

§ 4.

Dalsza aljenacja gruntów dokonywana będzie przez gminę pod nadzorem Ministerstwa Robót Publicznych, które też ustali maksymalną cenę gruntów, odstępowanych przez gminę osobom fizycznym i prawnym.

§ 5.

W razie niezużytkowania przez gminę miejską wymienionych w § 2 gruntów w terminie oznaczonym w akcie kupna-sprzedaży, Skarb Państwa może je objąć w ponowne posiadanie za zwrotem ceny kupna, na zasadzie odkupu zastrzeżonego na rzecz Skarbu Państwa w umowie kupna-sprzedaży.

§ 6.

Żądanie związków komunalnych o odstąpienie im gruntów państwowych na cele budowlane, winny być zgłaszane do Ministerstwa Robót Publicznych, w porozumieniu z właściwą gminą miejską.

§ 7.

Wnioski w sprawie odstępowania gruntów zgłasza w poszczególnych wypadkach na Radę Ministrów Minister Robót Publicznych, działający w porozumieniu z ewentualnie zainteresowanymi ministrami, w szczególności zaś w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych odnośnie do gruntów, które przeszły na własność Skarbu Państwa drogą wykupu, w zastosowaniu ustawy z dnia 15 lipca 1920 o wykonaniu reformy rol-

nej (Dz. U. R. P. Nr. 70 poz. 462) i są położone w sferze interesów miasta.

W wypadkach, gdy sfera interesów miasta nie została jeszcze określona, wnioski na Radę Ministrów zgłasza Minister Reform Rolnych, w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych.

§ 8.

Przelew prawa własności gruntów i zabudowań państwowych nastąpi na zasadzie umów, zawartych z zainteresowanemi gminami i związkami komunalnemi przez Ministra Robót Publicznych w imieniu Skarbu Państwa.

W poszczególnych wypadkach do zawierania odnośnych umów może Minister Robót Publicznych upoważnić właściwych wojewodów.

Do art. 12 i 15 ustawy.

§ 9.

Krótko terminowe kredyty budowlane wspomniane w ustępie 1-szym art. 12, udzielane będą przez Bank Gospodarstwa Krajowego, jego oddziały oraz te instytucje finansowe, którym zastępczo, za zezwoleniem Ministra Skarbu, Bank Gospodarstwa Krajowego powyższą czynność powierzy.

Kredyty te udzielane będą na podkład weksli, zabezpieczonych wpisem kaucyjnym na hipotece odnośnych nieruchomości lub w inny sposób przez Bank ustalony. Wysokość tych kredytów wyniesie:

1) do 80% wysokości kosztorysu budowli wraz z placem na budowle mieszkalne, wznoszone przez spółdzielnie mieszkaniowe, o ile służyć mają na mieszkania dla członków spółdzielni oraz na domy mieszkalne, wznoszone przez gminy miejskie, inne związki komunalne i organizacje akademickie;

2) do 75% wysokości kosztorysu budowli wraz z placem, na budowle mieszkalne, wznoszone przez inne osoby fizyczne i prawne oraz współdzielnie budowlane.

Plac nie może być przyjęty w wartości wyższej, niż 20% wartości całej nieruchomości, udzielony zaś kredyt łącznie z obciążeniem hipotecznem nie może przenosić 90% wysokości kosztorysu budowli bez placu.

§ 10.

Pierwsza częściowa wypłata przyznanego kredytu może być uskuteczniona jedynie po przeprowadzeniu przez budującego robót budowlanych na sumę, wynoszącą nie mniej niż 10% kosztorysu, lub po zwiezieniu na plac budowy zakupionych do 10% kosztorysu materjałów przy zabezpieczeniu w drodze zastawu.

Dalsze częściowe wypłaty przyznanego na budowę kredytu dokonywane będą w miarę postępu robót oraz wykazania się przez budującego wkładami w budowę z funduszów własnych, proporcjonalnemi do niepokrytej przez kredyt części kosztorysu.

Sposób kontroli zużycia kredytów budowlanych ustali Bank Gospodarstwa Krajowego w porozumieniu z komitetem rozbudowy lub magistratem miasta.

§ 11.

Oprocentowanie wspomnianych wyżej kredytów obciążać będzie dłużnika w wysokości 6% w stosunku rocznym.

§ 12.

Po ukończeniu budowy w czasokresie przewidzianym w art. 12 ustawy, nastąpi oszacowanie nieruchomości przez instytucje wymienione w § 1, poczem właściciel otrzyma na spłatę kredytu krótkoterminowego, hipotecznie zabezpieczone pożyczki: 1) w listach zastawnych Banku Gospodarstwa Krajowego do wysokości 50% szacunku, 2) w obligacjach do wysokości pozostałej części kredytu krótkoterminowego.

Listy zastawne będą oprocentowane na 8% w stosunku rocznym i posiadać będą okres umorzenia do 1 stycznia 1950, obligacje oprocentowane będą na 12% w stosunku rocznym i posiadać będą 15 letni okres umorzenia.

Bank Gospodarstwa Krajowego nabędzie od dłużnika listy zastawne i obligacje po kursie nominalnym.

§ 13.

Oprocentowanie powyższych pożyczek, a mianowicie 4½% w stosunku rocznym przy pożyczce w listach zastawnych i 6% w stosunku rocznym przy pożyczce w obligacjach, a nadto dodatek na koszta administracji, na rzecz instytucji wymienionej

w § 1 w wysokości po 1/4% półrocznie od każdoczesnej reszty długu przy obydwóch wymienionych typach pożyczek ponosi dłużnik, pozostałą zaś część oprocentowania wymienionych pożyczek pokrywa za dłużnika Skarb Państwa z Państwowego Funduszu Rozbudowy Miast.

Skarb Państwa pokryje również z Państwowego Funduszu Rozbudowy Miast różnicę kursu nabycia listów zastawnych oraz różnicę pomiędzy ustaloną przez Ministra Skarbu skalą oprocentowania kredytu zwyczajnego krótkoterminowego, a oprocentowaniem płaconem przez dłużnika w wysokości 6% w stosunku rocznym (§ 3).

§ 14.

Dłużnikowi nie będzie służyło prawo przenoszenia niespłaconych części pożyczek do nowych okresów umorzenia.

§ 15.

Aż do chwili całkowitego umorzenia pożyczek, opartych na listach zastawnych i obligacjach, dłużnik nie może rozporządzać prawem zastawu zaintabulowanem dla spłaconych części tych pożyczek.

§ 16.

Z kredytów wymienionych w §§ poprzednich, mogą korzystać również na tychże zasadach budowle, rozpoczęte przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia przy pomocy kredytów z funduszów państwowych z tem jednak, iż wysokość udzielonych kredytów budowlanych nie może przewyższać wysokości kosztów części budowy pozostałej do wybudowania.

Do art. 13 ustawy.

§ 17.

Wnioski magistratów lub komitetów rozbudowy o udzielenie pożyczek, zawierać winny sprawdzony i zaświadczony przez te urzędy kosztorys budowli oraz szacunek placu.

Do art. 14 ustawy.

§ 18.

Terminową spłatę anuitetów od przyznanych w obrębie gminy pożyczek w listach zastawnych i obligacjach, gwarantuje gmina miejska i Skarb Państwa, przyczem Skarb zrzeka

się prawa żądania, aby pretensja z tytułu gwarancji została rozdzielona i ograniczona do części i udziału każdego poręczyciela.

Na listach zastawnych i obligacjach zostanie umieszczony napis, stwierdzający tylko udzielenie dla nich poręki państwowej.

Do art. 25 ustawy.

§ 19.

Będą zwolnione od opłat stemplowych w myśl art. 25 ustawy: akty nabycia lub dzierżawy nieruchomości albo prawa zabudowy, akta wywłaszczenia, listy zastawne i obligacje, obligi, stwierdzające otrzymanie pożyczki, tudzież dokumenty, tyczące się zabezpieczenia lub wykreślenia pożyczek. Będą również wolne od opłat sądowych wpisy hipoteczne, dokonywane na podstawie powyższych czynności prawnych, celem przepisania własności, albo zabezpieczenia lub wykreślenia pożyczek, jak również podania o dokonanie tych wpisów. Nie będą też podlegały opłatom samorządowym, przewidzianym w art. 13 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747) umowy o nabycie nieruchomości.

§ 20.

Zwolnienie od podatku dochodowego, przewidziane w części drugiej lit. a i b art. 25 ustawy, dotyczy nowych budowli, przeznaczonych na cele mieszkalne. Za budynki, przeznaczone na cele mieszkalne w stosunku do podatku dochodowego, uważane będą takie budynki, w których przynajmniej $^2/_3$ powierzchni (kubatury) przeznaczono wyłącznie na mieszkanie (jako pokoje mieszkalne uważane będą kuchnie, nisze, względnie alkowy i t. p.).

§ 21.

Osoby ubiegające się o ulgi w podatku dochodowym, winny złożyć odpowiednie podanie do właściwej władzy podatkowej I. instancji, przed uprawomocnieniem się wymiaru podatku dochodowego za rok podatkowy, bezpośrednio następujący po roku, w którym ukończono budowę.

Do podania należy dołączyć dowody uzasadniające prawo do przyznania ulgi (świadectwo od magistratu lub komitetu rozbudowy o stanie wykonania budowy, o przeznaczeniu, po-

wierzchni oraz kubaturze wybudowanych pomieszczeń, a nadto o ile chodzi o ulgi przewidziane w p. b. art. 25 ustawy, wiarogodny wykaz poniesionych na budowę kosztów tudzież wykaz otrzymanych na cele budowy pożyczek państwowych).

W razie nie złożenia podania w powyższym terminie, ulgi o których mowa będą udzielone przy wymiarze podatku dochodowego za następny rok podatkowy, pod warunkiem złożenia podania w sposób wyżej wskazany.

§ 22.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 maja 1925 r. w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Robót Publicznych w sprawie wymiaru i poboru państwowego podatku od lokali i od placów niezabudowanych, wydane w celu wykonania artykułu 18 ustawy z dnia 29 kwietnia 1925 r. o rozbudowie miast.

(Dz. U. R. P. Nr. 57 poz. 407).

Na mocy art. 18 ustawy z dnia 29 kwietnia 1925 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 346) zarządza się co następuje:

ROZDZIAŁ I.

Przedmiot podatku.

§ 1.

Państwowy podatek od lokali i placów niezabudowanych na obszarze gmin miejskich pobiera się:

1) od wszelkiego rodzaju lokali (mieszkań, pomieszczeń przemysłowych, handlowych i innych) wraz z należącemi do nich zabudowaniami gospodarczemi, podwórzami, ogrodami, sadami, piwnicami i t. p.,

2) od placów budowlanych, niezabudowanych lub niedostatecznie zabudowanych, o ile place te położone są na terenach, przygotowanych do budowy pod względem regulacji ulic.

Podatek niniejszy będzie pobierany bez względu na to, czy wskazane lokale zajęte są przez właścicieli nieruchomości, czy też zostały oddane pod tytułem darmym lub odpłatnym do użytkowania osobom trzecim.

Do zapłaty podatku od lokali obowiązane są osoby fizyczne i prawne, zajmujące lokale.

Podatek od placów opłacają właściciele tychże.

§ 2.

Za tereny, przygotowane do budowy pod względem regulacji ulic, w w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważać należy:

1) tereny, położone przy istniejących drogach publicznych i ulicach, w granicach gmiu miejskich;

2) tereny, powstałe na skutek przeprowadzenia w przyszłości przez gminy miejskie ulic i dróg publicznych, zgodnie z zatwierdzonym planem regulacyjnym, po uprzedniem jednak faktycznem oddaniu tych ostatnich do użytku publicznego.

Place, położone na określonych w ten sposób terenach, podlegają opodatkowaniu tylko w tym wypadku, o ile znajdują się w blokach budowlanych, ograniczonych ze wszystkich stron wskazanemi w punktach 1 i 2 niniejszego paragrafu ulicami lub drogami, względnie przylegają do takowych, do głębokości nie większej niż 70 metrów.

§ 3.

Za place budowlane w rozumieniu niniejszego rozporządzenia należy uważać te place, które, zgodnie z planem regulacyjnym (zabudowania), względnie ustalonemi przez uchwałę rady miejskiej (gminnej) na wniosek komitetu rozbudowy (magistratu) zamierzeniami odnośnej gminy miejskiej są przeznaczone do zabudowania.

Zwolnienia.

§ 4.

Wolne są od podatku lokale:

1) wymienione w ustępach a), b), c) i d) art. 23 ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r. o zasileniu finansów miejskich i o karach, nakładanych przez gminy miejskie za fałszywe zeznania podatkowe na obszarach b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego. (Dz. U. R. P. z r. 1922 Nr. 2 poz. 6), a mianowicie:

a) pomieszczenia świątyń, otwartych dla ogółu poszczególnych wyznań lub czasowo zamkniętych,

b) lokale zajmowane przez instytucje naukowe, oświatowe i dobroczynne, z wyjątkiem lokali, odnajmowanych lub oddawanych przez te instytucje do użytkowania i przynoszących dochód,

c) lokale w domach nowowybudowanych, nadbudowanych lub odbudowanych po dniu 1 stycznia 1919 r. przez lat 10 od wprowadzenia lokatorów; za domy odbudowane uważa się także domy, przeistoczone z budynków niemieszkalnych na domy mieszkalne, lub z domów niezdatnych do zamieszkania; w domach nadbudowanych wolne są od podatku lokale w częściach nadbudowanych,

d) zajęte przez cudzoziemskich przedstawicieli dyplomatycznych, uwierzytelnionych przy Rządzie Polskim, i inne osoby, należące do składu poselstw i misyj, przez konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsularnych, będących poddanymi tego państwu, które ich mianowało, jeżeli z państwem tem Polska zawarła konwencję co do spraw konsularnych, albo jeżeli przedstawiciele polscy w tych państwach korzystają z podobnych ulg, oraz lokale, służące na potrzeby tych poselstw, misyj lub konsulatów;

2) wymienione w punkcie 3-cim art. 7-go ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) a mianowicie: lokale, zamieszkałe przez inwalidów, wdowy, sieroty po tychże, pobierających rentę inwalidzką, oraz emerytów, pobierających wsparcie na starość i niemoc; od podatku nie są jednak zwolnieni emeryci, pobierający zwykłą emeryturę; wspomniani inwalidzi oraz wdowy i sieroty po tychże nie korzystają z uwolnienia od podatku w wypadkach, gdy oprócz renty inwalidzkiej, posiadają majątek lub dochód z innych źródeł w rozmiarach, przewyższających rentę inwalidzką lub wsparcie, otrzymywane od instytucji opieki społecznej, względnie ubezpieczeniowej;

3) czasowo niezamieszkane lub nieużytkowane na cele przemysłowe, handlowe i t. p.

§ 5.

Wolne są od podatku place, wskazane w punkcie 2-gim § 1-go:

1) stanowiące własność Skarbu Państwa lub związków samorządowych;

2) stanowiące własność prywatną i zajmowane bezpłatnie w całości na użytek państwa lub gminy, tudzież takie, których użyteczność publiczną uzna zarząd gminy, odejmując im charakter placów budowlanych;

3) przeznaczone w przyszłości, zgodnie z zatwierdzonym planem zabudowania lub ustalonemi — przez uchwałę rady miejskiej (gminnej) na wniosek komitetu rozbudowy (magistratu) zamierzeniami gminy, na potrzeby ogólne;

4) sady i parki;

5) place któremi rozporządzalność jest ograniczona ustawami, niepozwalającemi na natychmiastową ich zabudowę (np. ustawą o ochronie lokatorów).

Podstawa wymiaru.

§ 6.

Podstawę wymiaru podatku od lokali stanowi w każdym roku:

1) od lokali w nieruchomościach, względnie w ich częściach, które istniały w czerwcu 1914 r., komorne, płacone w czerwcu roku 1914 i obliczone w stosunku rocznym, z wyłączeniem opłat dodatkowych (art. 7 i 8 ustawy o ochronie lokatorów), względnie ustalona w taki sam sposób wartość czynszowa lokali, nie oddanych w najem lub odstąpionych do bezpłatnego użytku,

2) dla lokali w tych nieruchomościach, względnie ich częściach, które powstały po 30 czerwca 1914 r. — wartość czynszowa, jaką wskazane lokale posiadały w czerwcu 1914 r., biorąc za podstawę obliczenia komorne, przypadające za takie same lub podobne pomieszczenia, położone w tej samej miejscowości i znajdujące się w analogicznych warunkach.

§ 7.

Podstawę wymiaru państwowego podatku od placów stanowi: wartość szacunkowa placów, podlegających podatkowi, którą ustala się corocznie na zasadzie przeciętnych cen, płaconych w ostatnim roku, poprzedzającym rok podatkowy, za takie same lub podobne płace, położone w tej samej miejscowości i znajdujące się w analogicznych warunkach.

Przy dokonywaniu szacunku winna służyć za podstawę rzeczywista wartość placu, szacunek hipoteczny lub szacunek

instytucji kredytu długoterminowego — z uwzględnieniem obecnych cen i warunków ekonomicznych, rozmiaru, figury, oraz szerokości frontu placu, dzielnicy i ulicy miasta, przeznaczenia placu na cele przemysłowe lub handlowe, składy i t. p. oraz innych przymiotów lub wad, mających wpływ na wartość placu.

Wysokość podatku.

§ 8.

Podatek od lokali wynosi 6% sumy, stanowiącej podstawę wymiaru, obliczonej w myśl § 6 niniejszego rozporządzenia.

Podatek od placów wynosi 0,5% sumy, stanowiącej podstawę wymiaru, obliczonej w myśl § 7 rozporządzenia, z wyłączeniem jednak placów, położonych w śródmieściu, lub przy ulicach głównych miast wojewódzkich i powiatowych, dla których stopa procentowa wynosić będzie 1%.

ROZDZIAŁ II.

Wymiar podatku.

§ 9.

Wymiar i pobór podatku od lokali i placów niezabudowanych powierza się zarządom gmin miejskich.

§ 10.

Podstawę wymiaru, jako też wysokość podatku od lokali należy określać corocznie, opierając się przytem na danych, zebranych i sprawdzonych przy wymiarze państwowego podatku od nieruchomości miejskich za rok 1924, względnie 1925 r., oraz przy wymiarze miejskiego podatku od lokali.

Wartość czynszową lokali niewynajmowanych (pomieszczeń fabrycznych, teatrów, willi i t. p.), gdy nie może być przyjęta suma czynszu, z powodu niemożności jej ustalenia, określa się w wysokości 5% wartości nieruchomości, w której się lokal znajduje, jako roczny czynsz, przyjmując odpowiednią część rzeczywiście zajętą przez lokal, względnie przyjmuje się taką wartość, jaka stanowiła podstawę wymiaru podatku państwowego od nieruchomości miejskich.

Wartość szacunkową, podlegających podatkowi placów, ustala się corocznie na podstawie przedłożonej przez właściciela placu i sprawdzonej deklaracji.

§ 11.

Każdy właściciel domu — budynku — lub zastępująca go osoba (dzierżawca lub administrator domu) winni corocznie, najpóźniej do 15 października, dostarczyć do właściwego urzędu miejskiego, według załączonego wzoru Nr. 1, spis wszystkich znajdujących się w domu — budynku — lokali (pomieszczeń), z oznaczeniem:

1) nazwiska i stanowiska (zawodu) lokatorów, jak również osób, którym właściciel budynku oddał lokale bezpłatnie,

2) podstawowego komornego, płaconego w czerwcu 1914 r., z wyłączeniem opłat dodatkowych (art. 7 i 8 ustawy o ochronie lokatorów),

3) podstawowej wartości czynszowej z czerwca 1914 r. lokalu, który zajmuje sam właściciel, jak również lokali, które oddane są osobom trzecim do bezpłatnego użytku, jako też lokali, powstałych po 1 lipca 1914 r., a nie korzystających z uwolnienia od podatku.

Również każdy właściciel podlegającego podatkowi placu lub jego zastępca winien corocznie, najpóźniej do 15 października, przedstawić władzy wymiarowej deklarację o rozmiarach i wartości szacunkowej placu budowlanego, niezabudowanego, na formularzu według załączonego wzoru Nr. 2.

Wspomniane deklaracje służą jednocześnie dla celów wymiaru miejskiego podatku od lokali, tudzież miejskiego podatku od placów budowlanych.

Magistraty otrzymują od Ministerstwa Skarbu formularze deklaracyj, o których mowa w przepisie niniejszym, sporządzone według załączonych wzorów Nr. 1 i 2.

§ 12.

W celu sprawdzenia złożonych deklaracyj, wymienionych w § 11, oraz ustalenia wartości lokali, niewynajmowanych za czynszem, tudzież dokonania szacunku placów budowlanych powołuje się komisje. Każda z tych komisyj składa się z przewodniczącego i 4 członków i tyluż zastępców, przyczem conajmniej 2 członków i 2 zastępców z grona płatników. Połowę członków komisji wybiera rada miejska, drugą połowę i przewodniczącego mianuje magistrat.

Komisja ma prawo:

1) żądać od właściciela lokalu lub placu wyjaśnień ustnych lub piśmiennych,

2) powoływać rzeczoznawców,

3) dokonywać oględzin lokalu lub placu.

§ 13.

Niezwłocznie po ukończeniu wymiaru podatku od lokali i od placów budowlanych winna władza wymiarowa rozesłać płatnikom nakazy płatnicze, w których należy podać podstawę wymiaru, wysokość podatku i terminy płatności oraz objaśnienia o przysługujących płatnikom środkach prawnych.

Nakazy płatnicze mają być sporządzone według wzorów Nr. 3 i 3 a.

Rozesłanie nakazów płatniczych na państwowy podatek od lokali i państwowy podatek od placów winno być ukończone najpóźniej do 20 grudnia każdego roku, poprzedzającego rok podatkowy.

§ 14.

Magistraty (zarządy gmin miejskich) winny założyć i prowadzić księgi biercze państwowego podatku od lokali i od placów według wzoru Nr. 4, dołączonego do niniejszego rozporządzenia. Formularze ksiąg bierczych otrzymują władze wymiarowe od Ministerstwa Skarbu.

Natomiast dzienniki przychodu na powyższy podatek należy własnym kosztem przygotować i prowadzić według wzoru Nr. 5, dołączonego do niniejszego rozporządzenia.

Upoważnia się magistraty do zmiany, w porozumieniu z izbą skarbową, wyżej wspomnianych formularzy, stosownie do potrzeb miejscowych.

§ 15.

Wpływy z państwowego podatku od lokali i od placów wraz z oddzielnie wykazywanemi karami i za zwłokę winny magistraty (zarządy gmin miejskich) przelewać do kas skarbowych co miesiąc w ciągu 10 pierwszych dni.

Osoby, wchodzące w skład zarządów gmin miejskich są odpowiedzialne za ścisłe, terminowe i prawidłowe wykonanie obowiązków, nałożonych na nich na zasadzie ustawy, niniejszego rozporządzenia wykonawczego i wydanych na ich podstawie zarządzeń.

W razie niedokonania przez magistrat przelewu do kasy skarbowej wpływu z państwowego podatku od lokali i od placów do dnia 10 każdego miesiąca, izba skarbowa jest władna wstrzymać wypłatę opieszałemu zarządowi gminy miejskiej odpowiedniej części jej udziału w podatkach państwowych lub należnych jej dodatkowych do podatków państwowych.

§ 16.

Urzędnicy skarbowi, delegowani przez Izbę skarbową lub Ministerstwo Skarbu, mają prawo i obowiązek dokonywana perjodycznie, przynajmniej raz na rok, kontroli całej akcji wymiarowej, rachunkowej i kasowej magistratów (zarządów gmin miejskich) odnośnie do państwowego podatku od lokali i placów.

§ 17.

Za czynności, związane z wymiarem, poborem i ściąganiem państwowego podatku od lokali i od placów, przyznaje się magistratom (zarządom gmin miejskich) odszkodowanie w wysokości 3% sum wpłaconych do kas skarbowych z tytułu pobranych wspomnianych podatków wraz z karami za zwłokę i z odsetkami za odroczenie.

Koszty i opłaty egzekucyjne z tytułu przymusowo ściągniętego podatku pobierają magistraty na rachunek własny.

Terminy płatności.

§ 18.

Obliczony podatek należy wpłacać w 4-ch równych ratach kwartalnych, płatnych z góry, a mianowicie w ciągu miesięcy: stycznia, kwietnia, lipca i października każdego roku.

Kwoty podatku, nieuiszczone przez płatników w przepisanych terminach płatności, stają się zaległością, która będzie ściągnięta przymusowo z karami za zwłokę w wysokości 4% miesięcznie oraz kosztami egzekucyjnemi, określonemi w ustawie z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73 poz. 721).

§ 19.

Państwowy podatek od lokali, tudzież państwowy podatek od placów budowlanych (art. 16 ustawy) w roku 1925 będzie pobrany za czas, poczynając od 1 lipca 1925 r.

Podatek, przypadający od lokali, za kwartał III-ci 1925 r. jest płatny w ciągu września 1925 r., za kwartał IV-ty w ciągu

listopada 1925 r.; natomiast podatek od placów — za III-ci kwartał 1925 r. — w ciągu października 1925 r., za IV-ty kwartał 1925 r. — w ciągu grudnia 1925 r.

Deklaracje, wspomniane w § 11 niniejszego rozporządzenia, winny być w roku 1925 złożone do dnia 30 czerwca 1925 r.

Rozesłanie nakazów płatniczych na państwowy podatek od lokali (§ 13) na rok 1925 winno być ukończone do dnia 31 sierpnia 1925 r., zaś od placów budowlanych do dnia 30 września 1925 r.

Odwołanie.

§ 20.

Od wymiaru podatku, oznaczonego w nakazach płatniczych, przysługuje płatnikowi prawo wniesienia, za pośrednictwem magistratu, do właściwej II-giej instancji odwołania w terminie 14 dniowym po doręczeniu nakazu płatniczego.

Odwołanie spóźnione pozostawi magistrat bez rozpatrzenia. O ile odwołanie dotyczy omyłek w w obliczeniu podstawy wymiaru lub podatku, prostuje je na skutek odwołania sama władza wymiarowa.

Inne odwołania rozstrzygają władze, przewidziane w pp. 4 i 5 art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747), a dla gmin miejskich znajdujących się na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego, władze przewidziane w § 69 i następnych ustawy o daninach komunalnych z dnia 14 lipca 1893 r. (zb. ust. pr. str. 152).

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w przepisanym terminie.

Ulgi.

§ 21.

W wyjątkowych wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, gdyby uiszczenie podatku mogło narazić egzystencję gospodarczą płatnika, mogą być przyznane ulgi podatkowe w postaci odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty należności podatkowej lub umorzenie zaległych kwot podatku.

§ 22.

Władze wymiarowe władne są w wypadkach w § 21 niniejszego rozporządzenia przewidzianych, decydować o odroczeniu terminu płatności i rozłożeniu na raty należności podatkowej na czas nie dłuższy, niż trzy miesiące, a to:

1) magistrat m. st. Warszawy do wysokości 200 zł. podatku,

2) magistraty m. Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, Wilna, Bydgoszczy, do 100 zł. podatku,

1) magistraty (zarządy gmin miejskich) innych miast do 50 zł. podatku.

§ 23.

Izba skarbowa może decydować sama o częściowem lub całkowitem umorzeniu z tytułu nieściągalności kwot podatku, nieprzewyższających w każdym poszczególnym wypadku 300 (trzystu) zł., tudzież o odroczeniu lub rozłożeniu na raty należności podatkowych do wysokości 500 zł. na czas nie dłuższy, niż 6 miesięcy.

§ 24.

O odroczeniu należności podatkowej lub rozłożeniu na raty oraz o umorzeniach należności w kwotach wyższych i na czas dłuższy, niż wskazano w §§ 22 i 23 niniejszego rozporządzenia, decyduje Ministerstwo Skarbu.

Od odroczonych lub rozłożonych na raty kwot podatku pobiera się odsetki za zwłokę w wysokości 1% miesięcznie.

§ 25.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(Strona 1). WZÓR Nr. 1 do § 11 rozp. Min. Sk. (poz. 494).

Władza wymiarowa
Magistrat
m. .....

Okrąg policyjny .....
Dzielnica .....
Ulica (plac) .....
orjentacyjny .....
Nr. _____
policyjny .....
konskrypcyjny .....
Nr. _____
hipoteczny .....

UWAGA .....
.....

LISTA (SPIS) LOKATORÓW

do wymiaru państwowego podatku od lokali na rok 192.... z realności, należącej do (nazwisko i imię wzgl. firma) .....

Oznaczyć datę wykończenia budowli, powstałych po dniu 1 stycznia 1919 r. .....
.....

OBJAŚNIENIA. 1) Formularz niniejszy należy dokładnie wypełnić dla każdej nieruchomości oddzielnie, podpisać i zwrócić najpóźniej do dnia 30 czerwca 1925 r.;

2) lista niniejsza winna być podpisana przez właściciela, lub używotnika (dożywotnika) lub jego prawnego zastępcę;

3) o ile nieruchomość posiada dwa lub więcej numerów policyjnych (orjentacyjnych), to należy podać (w uwadze wyżej) wszystkie numery, a nadto nazwy ulic, z któremi nieruchomość graniczy;

4) komorne lokali połączonych a przeznaczonych częściowo na mieszkanie i częściowo na przedsiębiorstwo należy wykazać oddzielnie za mieszkanie i oddzielnie za lokale zajęte na przedsiębiorstwo.

(Strona 2).

Przedziałki 1—7, 9, 10, 13 i 15 wypełniają lokatorzy główni, wzgl. właściciel

Nr. lokalu mieszkania lub pomieszczenia (w porządku kolejn.)	Nazwisko i imię lokatora głównego, względn. osoby użytkującej (firma osoby prawnej	Zawód	Przeznaczenie lokalu (na mieszkanie, sklep, biuro i t. d.)	Ilość pomieszczeń (pokojów)	Wysokość miesięcznego komornego płaconego w czerwcu 1914 roku w rublach w koron. austr. w mark. niem.	Wartość czynszowa z czerwca 1914 r. z lokali nie oddanych w najem lub w czerwcu 1914 r. nieistniałych	Kwoty podane — ewent. po sprostowaniu czerwonym atramentem w kol. 6 wzgl. 17 przerachowane na złote w myśl. art. 6 p. 4 ustawy o ochronie lokatorów (100 rb.=266 zł., 100 mkn.=123 zł., 100 kor. austr.=105 zł.) zł.	gr.
1	2	3	4	5	6	7	8	

(Strona 3).

realności, — przedziałki 8, 11, 12 i 14 wypełnia Magistrat (Urząd wymiarowy).

Wartość czynszowa (budynków, fabryk, teatrów, will, łaźni itp.) nie wynajmowanych, których wartość czynszowa nie da się oszacować przez porównanie, oblicza się następująco: wartość obiegowa nieruchomości, wzgl. wartość wedle bilansów otwarcia w złotych	roczna wartość czynszowa w wysokości 5% od obiegowej wartości nieruchomości (kol. 9)		Roczne komorne lub roczna wartość czynszowa (obliczone miesięczne kwoty — rubr. 8 pomnożone przez 12 względn. kwoty z rubr. 10)	Roczna kwota podatku		Podstawa uzasadniająca uwolnienie od podatku	Po uwzględnieniu uwolnień pozostaje do zapłacenia roczna kwota podatku		Podpis lokatora
Zł.	Zł.	gr.		Zł.	gr.		Zł.	gr.	
9	10		11	12		13	14		15
	Razem . .								

Podpis właściciela nieruchomości lub prawnego zastępcy, stwierdzający prawdziwość powyższych zeznań.

WZÓR Nr. 2 do § 11 rozp. Min. Skarbu (poz. 407).

Władza wymiarowa
Magistrat
m. .....

Okrąg policyjny .....
Dzielnica .....
Ulica (plac) .....
orjentacyjny .....
Nr. _____
policyjny .....
konskrypcyjny .....
Nr. _____
hipoteczny .....

Uwaga .....
.....

DEKLARACJA

do wymiaru państwowego podatku od placu na r. 192..., należącego do (nazwisko i imię, wzgl. firma) .....

	Rodzaj placu (budowlany, niedostatecznie zabud.	Ogólny obsz. podl. podatk. placu w metr. kwadratow.	Przeznaczenie (użytkowanie) placu	Szacunek hipot. lub szac. inst. kredytu długoter.	Wart. podan. przez właśc.	Wart. szacun. ustal. przez: a) Mag. b) Komis.	Roczna kwota podatku
				z ł o t y c h			
1	2	3	4	5	6	7	8
Właściciel zeznaje (rubr. 2—6)						a)	
Magistrat ustala						b)	

.....
Podpis właściciela placu lub prawnego zastępcy.

OBJAŚNIENIA. 1) Formularz niniejszej deklaracji należy dokładnie wypełnić dla każdego placu oddzielnie, podpisać i zwrócić Magistratowi najpóźniej do dnia 30 czerwca 1925 roku;

2) deklaracje mają być podpisane przez właścicieli, lub użytkowników (dożywotników) lub ich prawnych zastępców;

3) o ile nieruchomość posiada więcej numerów (parcel) i położona jest przy dwóch lub więcej ulicach, to należy podać (w uwadze wyżej) wszystkie numery i nazwy (placów), z któremi nieruchomość graniczy.

(Strona 1). WZÓR Nr. 3 do § 13 rozp. Min. Skarbu (poz. 407).

Władza wymiarowa
Magistrat
w .....

Nr. kolejny księgi bierczej .....

NAKAZ PŁATNICZY

na państwowy podatek od lokali na rok 192.... wymierzony od lokalu, zajmowanego w nieruchomości Nr. ——— hipoteczny / policyjny, położonej przy ulicy ..... przez (imię i nazwisko, względnie firma) .....

Ustalone podstawowe komorne, względnie wartość czynszowa za rok 1914		Kwota podatku (6% sumy podanej w rubryce 1 za kwartały r. 192....)							
		I. kwartał		II. kwartał		III. kwartał		IV. kwartał	
zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
1		2		3		4		5	

UWAGA. Objaśnienia na odwrocie.

Wzór Nr. .....
Min. Skarbu

Odcinek niniejszy oddzielić i zwrócić doręczającemu.

(Strona 2).

Podatek wymierzony należy wpłacić lub przekazać czekiem pocztowym do Kasy Magistratu miejscowego ..... w czterech równych ratach kwartalnych z góry, a mianowicie: w ciągu miesięcy: stycznia, kwietnia, lipca i października każdego roku.

Podatek jednak przypadający za trzeci kwartał 1925 r. płatny jest w ciągu miesiąca września 1925 r., za czwarty zaś w ciągu listopada 1925 r.

Kwoty podatku nieuiszczone w przepisanych terminach płatności stają się zaległością, która będzie ściągnięta przymusowo z karami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnemi, określonemi w ustawie z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73 poz. 721).

Od wymiaru podatku oznaczonego w niniejszym nakazie płatniczym można wnieść odwołanie do właściwej instancji za pośrednictwem na wstępie wymienionej władzy wymiarowej w terminie 14 dniowym, licząc od dnia następnego po doręczeniu niniejszego nakazu płatniczego.

Właściwą instancją odwoławczą jest w myśl art. 48 p. 4 i 5 art. 50 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747): a) dla m. Warszawy — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, b) dla miast wydzielonych i w Małopolsce dla miast ponad 15 tysięcy mieszkańców — Władze wojewódzkie, c) dla miast niewydzielonych i w Małopolsce dla miast do 15 tysięcy mieszkańców — Wydziały Powiatowe, d) dla miast w b. dzielnicy pruskiej — Wojewódzki Sąd Administracyjny.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku we wspomnianych wyżej terminach ustawowych.

.....

Podpis burmistrza lub jego zastępcy.

Do Pana

.....

w .....

ul. .....

.....

Magistrat / Wydział Powiatowy w .....

Nr. kolejny księgi bierczej .....

Nakaz płatniczy na państwowy podatek od lokali na r. 1925

otrzymałem ..... dnia ..... 192.... r.

Podpis płatnika .....

(Strona 1). WZÓR Nr. 3 a do § 13 rozp. Min. Skarbu (poz. 407).

Władza wymiarowa
Magistrat
w .....

Nr. kolejny księgi bierczej .....

NAKAZ PŁATNICZY

na państwowy podatek od placów niezabudowanych na rok 192.... wymierzony od placu położonego przy ul. ..... Nr. ..... hipoteczny / policyjny

należącego (imię i nazwisko względnie firma) .....

.....

Ustalona wartość szacunkowa placu za rok 192.... w kwocie		Kwota podatku 1% względnie 0,5% sumy podanej w rubryce 1 rozdzielona na kwartały r. 192....							
		I. kwartał		II. kwartał		III. kwartał		IV. kwartał	
zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
1		2		3		4		5	

UWAGA. Objaśnienia na odwrocie.

Wzór Nr. .....
Min. Skarbu

.....

Odcinek niniejszy oddzielić i zwrócić doręczającemu.

(Strona 2).

Podatek wymierzony należy wpłacić lub przekazać czekiem pocztowym do Kasy Magistratu miejscowego ..... w czterech równych ratach kwartalnych z góry, a mianowicie, w ciągu miesięcy: stycznia, kwietnia, lipca i października każdego roku.

Podatek jednak przypadający za trzeci kwartał 1925 r. płatny jest w ciągu miesiąca października 1925 r., a za czwarty w ciągu grudnia 1925 r.

Kwoty podatku, nieuiszczone w przepisanych terminach płatności, stają się zaległością, która będzie ściągnięta przymusowo z karami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnemi, określonemi w ustawie z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721).

Od wymiaru podatku oznaczonego w niniejszym nakazie płatniczym można wnieść odwołanie do właściwej instancji za pośrednictwem na wstępie wymienionej Władzy wymiarowej w terminie 14-dniowym, licząc od dnia następnego po doręczeniu niniejszego nakazu płatniczego.

Właściwą instancją odwoławczą jest w myśl art. 48 p. 4 i 5 art. 50 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747); a) dla m. Warszawy — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, b) dla miast wydzielonych i w Małopolsce dla miast ponad 15 tysięcy mieszkańców — Władze wojewódzkie, c) dla miast niewydzielonych i w Małopolsce dla miast do 15 tysięcy mieszkańców — Wydziały Powiatowe, d) dla miast w b. dzielnicy pruskiej — Wojewódzki Sąd Administracyjny.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku we wspomnianych wyżej terminach ustawowych.

.....

Podpis burmistrza lub jego zastępcy.

Do Pana

.....

w .....

ul. .....

.....

Magistrat
Wydział Powiatowy w .....

Nr. kolejny księgi bierczej .....

Nakaz płatniczy na państwowy podatek od lokali na r. 1925

otrzymałem ..... dnia ..... 192... r.

Podpis płatnika .....

(Strona 1). WZÓR Nr. 4 do § 14 rozp. Min. Skarbu (poz. 408).

Kasa Władzy Wymiarowej
Magistratu
w .....

KSIĘGA BIERCZA

państwowego podatku od lokali i od placów niezabudowanych za rok 192...

(Strona 2). (Strona 3).

Nr. kolejny	IMIĘ i NAZWISKO (firma) płatnika	Nr. hipoteczny / policyjny ulica, dzielnica, okrąg policyjny	Nr lokalu	Podstawowe komorne (wartość czynszowa) z czerwca r. 1914 w rocznej kwocie w złotych	Zaległość początkowa (za lata ubiegłe) Zł.	gr.	Przypis podatku za rok bieżący w rocznej kwocie Zł.	gr.	Umorzenia i redukcje: Z mocy jakiego rozporządzenia	Kwota za: Kwartał	Zł.	gr.	UISZCZENIA: Data i numer dziennika pomocniczego	za kwartał	Kwota podatku Zł.	gr.	Odsetki i kary za zwłokę Zł.	gr.	Koszta egzekucyjne Zł.	gr.	Zaległość Zł.	gr.	Nadpłata Zł.	gr.	UWAGA
1	2	3	4	5	6		7		8				9				10		11		12		13		14
										I.				I.										
										II.				II.										
										III.				III.										
										IV.				IV.										

WZÓR Nr. 5 do § 14 rozp. Min. Skarbu (poz. 407).

DZIENNIK PRZYCHODU

państwowego podatku od lokali i od placów niezabudowanych.

Nr. kolejny	Pozycja, Nr. kolejny księgi bierczej	Imię i nazwisko (firma) oraz miejsce zamieszkania płatnika	KWOTA						Data wpłaty
			wpłaconego podatku		odsetek i kar za zwłokę		kosztów egzekucji		
			zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	

b) TYMCZASOWY REGULAMIN DLA KOMITETU ROZBUDOWY STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

(Rozporządzenie Zarządu miasta z dnia 18 czerwca 1925 r. L. 3466 I. 1925 wydane na podstawie opinii Rady przybocznej Komisarza Rządu z dnia 12 czerwca 1925 r.).

Zakres działania Komitetu rozbudowy.

§ 1.

Komitet rozbudowy stoł. król. miasta Krakowa jest urzędem miejskim, podległym Magistratowi.

§ 2.

Do zakresu działania Komitetu rozbudowy należy:

1) budzenie inicjatywy prywatnej w zakresie ruchu budowlanego,

2) prowadzenie samodzielnej akcji budowlanej celem pomnożenia liczby lokali mieszkalnych w mieście Krakowie.

Dla osiągnięcia powyższych celów Komitet rozbudowy:

a) pomaga spółdzielczym stowarzyszeniom mieszkaniowym, istytucjom społecznym, osobom prywatnym i spółkom w budowie domów mieszkalnych przez odstąpienie gruntów pod budowę drogą sprzedaży, dzierżawy lub na prawie budowli oraz przez dostarczanie materjałów budowlanych,

b) nabywa tereny pod budowę domów drogą umów dobrowolnych, obejmuje grunty, leżące w sferze interesów miasta Krakowa, które na zasadzie ustawy z dnia 15 lipca 1920 (Dz. U. Rz. P. Nr. 70 poz. 462) i niniejszej ustawy będą przekazane gminom miejskim,

c) buduje nowe domy mieszkalne w celu zapobieżenia brakowi mieszkań w Krakowie, nabywa w drodze umowy dobrowolnej lub wywłaszczenia grunty położone w obrębie miasta Krakowa,

d) gromadzi materjały budowlane drogą produkcji własnej lub zakupu,

e) nakazuje właścicielom domów zniszczonych i niezamieszkanych naprawę i doprowadzenie tych domów względnie lokali do stanu mieszkalnego, a także właścicielom domów zamieszkanych, których stan tego wymaga, naprawę lub odnowienie, umożliwiając uskutecznienie robót nakazanych, przez wystarczającą pożyczkę. W razie niewykonania naprawy lub odnowienia domu czy mieszkania w terminie odpowiednim, wyznaczonym przez Komitet rozbudowy, Komitet ten wykonywa to sam lub powierza wykonanie osobie trzeciej na koszt właściciela,

f) czyni wnioski co do udzielania kredytów budowlanych i kredytów amortyzacyjnych na budowę domów (art. 12 i 13 ustawy).

§ 3.

Komitet rozbudowy ma również starać się o uzyskanie potrzebnych funduszów na budowę domów mieszkalnych w Krakowie.

§ 4.

W razie żądania wywłaszczenia nieruchomości lub objęcia w przymusowy zarząd przedsiębiorstwa, wytwarzającego materjały budowlane jakoteż w przypadkach, kiedy według statutu gminnego dla miasta Krakowa względnie innych ustaw wymagana jest uchwała Rady miejskiej lub władzy przełożonej, ma Komitet rozbudowy przedkładać swoje wnioski za pośrednictwem Magistratu Radzie miejskiej względnie Tymczasowemu Zarządowi miasta do zatwierdzenia.

Skład Komitetu rozbudowy.

§ 5.

W skład Komitetu rozbudowy wchodzą:

1) Prezydent miasta Krakowa względnie Komisarz Rządu p. o. Prezydenta miasta Krakowa jako przewodniczący,

2) wszyscy Wiceprezydenci miasta Krakowa,

3) dwunastu członków z głosem stanowczym a mianowicie:

a) dziesięciu powołanych na wniosek Magistratu przez Radę miejską względnie Tymczasowy Zarząd miasta (w tym przypadku na propozycję Rady przybocznej Komisarza Rządu) z liczby osób stale w mieście zamieszkałych, choćby nie należały do składu powyższej Rady lub Magistratu,

b) dwóch powołanych przez Tymczasowy Zarząd miasta z pośród Naczelników Wydziałów Magistratu,

4) przedstawiciel (przedstawiciele) Rządu z głosem doradczym delegowany przez Wojewodę w Krakowie.

Członkowie, powołani do Komitetu spełniają swe obowiązki honorowe.

§ 6.

Dwunastu członków Komitetu z głosem stanowczym powołuje się na okres dwóch lat, przyczem jednak członkowie ci urzędują aż do powołania nowych.

Ustępujący członkowie mogą być ponownie powołani.

§ 7.

Członkowie Komitetu rozbudowy tracą urząd:

1) przez śmierć,

2) przez zrzeczenie się przyjęte przez Magistrat,

3) z przyczyn przewidzianych w § 23 i 52 statutu gm. dla m. Krakowa odnośnie do utraty urzędu radcy miejskiego,

4) przez upływ czasu, na który zostali powołani.

§ 8.

W razie opróżnienia się urzędu członka Komitetu rozbudowy nastąpi powołanie nowego członka w myśl przepisu § 5 niniejszego regulaminu.

§ 9.

Członek Komitetu rozbudowy nie może sprawować swego urzędu w przypadkach w których według § 52 statutu gm. dla m. Krakowa nie może swego urzędu sprawować radca miejski.

Postępowanie Komitetu rozbudowy.

§ 10.

Urzędowanie Komitetu odbywa się:

1) przez wypracowanie referatów przez członków.

2) przez wykonywanie przez członka innych powierzonych mu czynności np. nadzór nad budową domu i t. p.,

3) przez obrady i uchwały na posiedzeniach Komitetu.

§ 11.

Komitet odbywa albo posiedzenia ogólne albo posiedzenie poszczególnych oddziałów (sekcji).

§ 12.

Komitet dzieli się na 3 oddziały (sekcje)

1) oddział skarbowy,

2) oddział budowlany,

3) oddział administracyjno-prawny.

Oddział skarbowy zajmuje się uzyskaniem funduszów na kupno gruntów i budowę względnie naprawę domów.

Oddział budowlany zajmuje się budową względnie naprawą domów mieszkalnych ze stanowiska technicznego.

Do oddziału administracyjno - prawniczego należą wszystkie inne sprawy Komitetu.

§ 13.

Każdy oddział ma składać się z 4—6 członków wybranych bezwzględną większością na ogólnem posiedzeniu Komitetu. Gdyby większości takiej uzyskać nie można było, mianuje członków oddziałów przewodniczący Komitetu na wniosek Magistratu.

§ 14.

W posiedzeniu poszczególnych oddziałów biorą udział oprócz przewodniczącego Komitetu także członkowie dotyczących oddziałów w posiedzeniu ogólnem wszyscy członkowie Komitetu.

§ 15.

Do ważności uchwał posiedzenia ogólnego lub poszczególnych oddziałów potrzeba oprócz przewodniczącego obecności więcej niż połowy członków. Jeżeli dla pewnych spraw zwołane będzie wspólne posiedzenie 2 oddziałów, musi być obecnych więcej niż połowa z każdego oddziału.

§ 16.

Posiedzenia oddziałów i ogólne posiedzenia zwołuje przewodniczący Komitetu względnie tegoż zastępca okólnikiem, który ma zawierać oprócz czasu i miejsca posiedzenia — także porządek dzienny.

Na posiedzeniach ogólnych i poszczególnych oddziałów przewodniczy przewodniczący Komitetu względnie tegoż zastępca. Na posiedzeniach oddziałów może przewodniczący Komitetu poruczyć przewodnictwo jednemu z członków.

Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów członków obecnych. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Posiedzenia Komitetu i jego oddziałów nie są publiczne.

§ 17.

Z obrad posiedzenia spisuje się protokół, który podpisuje przewodniczący i protokolant.

Protokolant ma na referatach (aktach) zaznaczyć zapadłą uchwałę ewentualnie na żądanie zapisać zdanie odmienne.

§ 18.

Posiedzenia Komitetu rozbudowy mają się odbywać w miarę potrzeby najmniej jednak raz w miesiącu.

§ 19.

Komitet rozbudowy miasta ma przedkładać Magistratowi z początkiem każdego miesiąca sprawozdanie ze swej działalności za miesiąc ubiegły.

§ 20.

Do spraw kancelaryjnych Komitetu rozbudowy mają analogiczne zastosowanie przepisy kancelaryjne Magistratu.

Postanowienia końcowe.

§ 21.

Niniejszy regulamin wchodzi w życie bezzwłocznie.

c) ZGODNOŚĆ DOBROWOLNEJ PARCELACJI GRUNTÓW Z PLANEM REGULACYJNYM MIASTA.

(Rozp. Prezydenta m. z dnia 13 listopada 1922 L. 4427 I. a 1922).

Zgodnie z uchwałą Magistratu z dnia 11 listopada 1922 r. przydzielam Wydziałowi I a. zasadniczo załatwianie wszystkich spraw, związanych z wykonaniem ustawy o rozbudowie miast z dnia 26 września 1922 Nr. 89 poz. 811 Dz. u. Rz. P. z następującymi wyjątkami:

1) Wydziałowi I b Mgtu powierzam opracowywanie wniosków co do wywłaszczania budynków niedokończonych lub uznanych za pustkę,

2) Wydziałowi II a Mgtu powierzam załatwianie spraw związanych z poborem opłaty komornianej,

3) Budownictwu m. Oddział B. powierzam opracowanie programu rozbudowy miasta i wykazu gruntów państwowych potrzebnych do tej rozbudowy w myśl art. 12 powołanej ustawy, wykazu parcel, które powinny być wywłaszczone dla celów mieszkaniowych, tudzież opinjowanie co do zgodności dobrowolnej parcelacji gruntów z planem regulacyjnym miasta (art. 31 ustawy).

Wymienione jednak Wydziały mają załatwiać wspomniane sprawy w porozumieniu z Wydziałem I a Mgtu.

(Rozp. Prezydenta m. z dnia 19 listopada 1923 r. L. 5550 I. a 1923 r.).

W ślad tutejszego rozporządzenia z dnia 13 listopada 1922 L. 4428/22 I a przekazującego Budownictwu m. B. opinjowanie podań co do zgodności dobrowolnej parcelacji gruntów z planem regulacyjnym miasta w myśl art. 31 ustawy z 26 września 1922 Nr. 89 poz. 811 Dz. u. Rz. P. polecam obecnie Budownictwu m. B. zgodnie z uchwałą Magistratu z dnia 15 listopada 1923 co następuje:

1) Jeżeli wniesione zostanie podanie strony o zatwierdzenie podziału (parcelacji) gruntu i Budownictwo m. B. dojdzie do przekonania, że chodzi tu o parcelację budowlaną tego rodzaju, iż w myśl § 16 h ustęp 1 noweli do ustawy budowniczej z dnia 28. marca 1910 Nr. 89 dz. u. kr. gal. należałoby przed-

łożyć sprawę do decyzji Radzie miejskiej, ma odstąpić dotyczący akt wraz z opinją Wydziałowi I a Magistratu do właściwego postępowania.

Natomiast sprawę parcelacji budowlanej, należącej do sa modzielnego orzecznictwa Magistratu, załatwi Budownictwo B. we własnym zakresie.

2) O ile w podaniu chodzi tylko o zatwierdzenie fizycznego podziału parcelacji gruntowej dla celów hipotecznych, a nie o nadanie dotyczącym działkom charakteru parcel budowlanych, załatwi Budownictwo m. Oddz. B. odnośne podanie również we własnym zakresie zawiadamiając stronę, że Magistrat zatwierdza dotyczący podział na podstawie art. 31 ustawy z dnia 26 września 1922 Nr. 89 poz. 811 dz. u. Rz. P.

3) Jeżeli w przypadku przewidzianym w ostatniem zdaniu ustępu 1 tudzież w przypadkach w ustępie pod 2) ma strona odstąpić skrawek gruntu pod ulicę, powinno Budownictwo sporządzić dokładne przypomnienie urzędowe dla Wydziału I a dla dalszego traktowania.

4) Przy wydawaniu zatwierdzenia w przypadku pod 2) należy niezależnie od opłaty stemplowej od podania pobrać od zatwierdzającego pisma Magistratu (czystopisu) i od planu zaopatrzonego klauzulą zatwierdzającą — za każde osobno — opłatę taką, jaką przewiduje każdorazowo taryfa za poświadczenie.

Przy zatwierdzeniu parcelacji gruntów na podstawie § 16 d ust. bud. należy pobierać w każdym wypadku opłaty przewidziane rozp. Mgtu z dnia 31 października 1923 L. 15226/23 I b.

---

2. ZASADY USTANOWIENIA PRAWA BUDOWLI NA GRUNTACH NALEŻĄCYCH DO GMINY M. KRAKOWA.

(Rozp. Mgtu z dnia 16/VI 1921 r. L. 4387/I 1920 r.).

Na posiedzeniu w dniu 14 czerwca 1021 powzięła Rada miejska następującą uchwałę w sprawie zasad, według których Gmina miasta Krakowa będzie oddawała swoje grunta na budowę domów na podstawie przepisów o prawie budowli.

Nie wykluczając sprzedaży gruntów miejskich, o ileby za tem przemawiały względy gospodarcze, a Gminie nie zależałoby na stałem zatrzymaniu odnośnego gruntu, postanawia Gmina

miasta Krakowa, celem poparcia ruchu budowlanego i mieszkaniowego, oddawać swe grunta na zasadzie prawa budowli w myśl ustawy z dnia 26 kwietnia 1912 L. 86 Dz. u. p. austr. i wszystkich późniejszych przepisów w tym przedmiocie.

a) Jeżeli dotyczące grunty mają być użyte pod budowę mieszkalnych osad (kolonji) robotniczych i urzędniczych, dalej domów z taniemi mieszkaniami, przy których koszt gruntów jest znaczniejszą częścią ogólnych kosztów budowy;

b) jeżeli budującym jest instytucja społeczna lub humanitarna, ogólnie użyteczna, która musi się starać o możliwe obniżenie kosztów budowy;

c) wreszcie także i w tych przypadkach, gdzie niema wprawdzie warunków wymienionych pod a) i b), jeżeli jednak stosownie do okoliczności wskazane jest zatrzymanie własności danego gruntu przez Gminę, choć tymczasowo grunt ten może być odstąpiony, a znajdzie się osoba, która chce wznieść budynek, nie żądając odstąpienia gruntu na własność.

Prawo budowli ma być w powyższych przypadkach ustanowione pod następującymi warunkami:

1) Trwanie prawa budowli ma wynosić od 30 do 80 lat, Następne przedłużenie prawa budowli na dalszy okres nie jest wykluczone.

2) Jako podstawę wymiaru czynszu należy wziąć wartość realną odnośnego gruntu, w czasie ustanowienia prawa budowli.

3) Czynsz ma oznaczać Komisja gruntowa Rady miasta i czynsz ten ma się co 10 lat podwyższać o jedną czwartą część pierwotnej wysokości. Czynsz ma być płatny półrocznie z góry w równych ratach i ma być hipotecznie zabezpieczony.

4) Plany domów budowanych na gruntach objętych prawem budowli, wszystkie istotne zmiany w tych planach budowlanych i ukończonych budynkach, jakoteż konieczne nowe budowy (przebudowy, nadbudowy) muszą uzyskać zezwolenie Gminy, a to niezależnie od konsensu budowlanego.

5) Domy na powyższych gruntach mają być zbudowane i wykończone najdalej w ciągu trzech lat od dnia oddania gruntu we fizyczne posiadanie właścicielowi prawa budowli.

6) Domy te mają być utrzymywane stale w stanie dobrym i zgodnie z wymaganiami zdrowotności. W tym celu Gmina będzie miała prawo wglądu.

7) Wszystkie budynki wzniesione na gruntach objętych prawem budowli, mają być ubezpieczone odpowiednio i z zastrzeżeniem, że suma ubezpieczeniowa może być właścicielowi prawa budowli wypłacona tylko za przyzwoleniem Gminy. Ubezpieczenie ma objąć nie tylko wszystkie spalne części budynków, lecz także i mury, a to w wysokości, która ma być ustalona w porozumieniu z Gminą.

8) Wysokość czynszu, najmu i podnajmu ubikacyj w powyższych budynkach ustalona ma być zawsze w porozumieniu z Gminą.

9) Ubikacje mieszkalne w powyższych budynkach mogą być wynajmowane, podnajmowane, lub w inny sposób odstępowane na cele nieprzewidziane kontraktem, tylko za zezwoleniem Gminy w każdym poszczególnym przypadku.

10) Właściciel prawa budowli ma odnośnie do objętego tem prawem gruntu i wystawionych na nim budynków ponosić wszystkie publiczne daniny i ciężary.

11) Gmina zastrzega sobie we wszystkich przypadkach pozbycia (odstąpienia) prawa budowli, prawo pierwokupu, które ma być zahipotekowane.

12) Po wygaśnięciu prawa budowli, przypadają budynki znajdujące się na gruncie objętym prawem budowli na własność Gminy, która dotychczasowemu właścicielowi prawa budowli, względnie jego prawnym zastępcom, wypłaci $^1/_4$ (ćwierć) w tym czasie istniejącej wartości budowlanej odnośnych budynków, wystawionych za zgodą Gminy.

Wartość ta ma być obliczoną tylko według właściwości budowy, bez uwzględnienia dochodu. Obliczona w ten sposób kwota ma być najpierw użytą na zapłacenie wszelkich zaległych danin i ciężarów publicznych, a następnie na zaspokojenie wierzycieli hipotecznych lub innych osób uprawnionych rzeczowo. Reszta będzie wypłacona dotychczasowemu właścicielowi prawa budowli, względnie jego prawnym zastępcom po wykreśleniu prawa budowli z księgi gruntowej.

13) Kontrahenci przy umowie o prawo budowli mają się zrzec prawa zaczepienia tej umowy z powodu ewentualnego pokrzywdzenia ponad połowę wartości.

14) Koszta kontraktu i postępowania hipotecznego ponosi przyszły właściciel prawa budowli.

15) Do oddawania gruntów miejskich pod budowę domów na zasadzie prawa budowli upoważnia się Komisję gruntową Rady miasta.

---

3. PRZEPISY DOTYCZĄCE OBLICZEŃ STATYCZNYCH W BUDOWNICTWIE LĄDOWEM,

zatwierdzone przez Ministerstwo robót publicz. rozp. z dnia 20 maja 1923 r. Nr. VIII. 43 b.

I. Obciążenia i siły zewnętrzne.

§ 1.

Przy obliczaniu statycznem konstrukcyji budowlanych, należy uwzględnić następujące obciążenia:

a) ciężar stały, t. j. ciężar własny konstrukcji, oraz tych części konstrukcyjnych, które stale na nią działają;

b) ciężar zmienny (użytkowy) określony przeznaczeniem budowli;

c) obciążenie śniegiem;

d) parcie wiatru;

e) parcie ziemi lub wody;

nadto uwzględnić należy następujące działania fizyczne:

f) wpływ zmian ciepłoty;

g) wpływ skurczu i pęcznienia materjałów.

§ 2.

Ciężar własny materjałów.

Ciężar własny materjałów przyjmować należy w obliczeniach w następujących wielkościach:

1. Drzewo suche.

Drzewo bukowe	750	kg/m³
„ dębowe	900	„
„ jodłowe	600	„
„ sosnowe i modrzewiowe	650	„
„ świerkowe	550	„

2. Metale.

Bronz (spiż)	8600	kg/m³
Cyna	7400	„
Cynk lany	6900	„
„ walcowany	7200	„
Glin	2600	„
Miedź	8900	„
Mosiądz	8600	„
Nikiel	8800	„
Ołow	11400	„
Stal	7860	„
Żelazo spawane	7800	„
„ zlewane	7850	„
Żeliwo	7300	„

3. Kamienie naturalne.

Bazalt	3000	kg/m³
Granit	2800	„
Marmur	2700	„
Piaskowiec ciężki	2700	„
„ lekki	2400	„
Porfir	2800	„
Sjenit	2800	„
Wapień zwykły	2500	„
„ porowaty	2000	„

4. Ziemie.

Glina sucha	1600	kg/m³
„ mokra nasycona wodą	2000	„
Piasek suchy	1600	„
„ nasycony wodą	2000	„
Tłuczeń z kamienia ciężkiego	1800	„
„ „ lekkiego	1600	„
Ziemia roślinna sucha	1400	„
„ „ mokra	1800	„
Żwir rzeczny suchy	1700	„

5. Mur ceglany.

Z cegły zwykłej na zapr. wapiennej	1600	kg/m³
Z cegły zwykłej na zaprawie cementowej	1700	„

Z cegły porowatej	1100	kg/m³
Z cegły dziurawki	1300	„
Z cegły dziurawki porowatej	1000	„
Z cegły korkowej	600	„
Z cegły piaskowo-cementowej	2100	„
Z zendrówek i klinkierów	1900	„

6. Beton.

Zwykły	2200	kg/m³
Ceglany	1800	„
Żużlowy lekki	1300	„
„ wielkopiecowy	2300	„
Wzmocniony (żelbet)	2400	„

7. Zaprawy.

Wapienna	1700	kg/m³
Wapienno-cementowa	1900	„
Cementowa	2100	„
Gipsowa	1100	„

8. Pomocnicze materjały budowlane.

Asfalt lany	1200	kg/m³
„ ubijany	1800	„
Gruz (tłuczeń) ceglano-wapienny	1400	„
Ksylolit	1400	„
Korkowe płyty	330	„
Linoleum	1200	„
Szkło dęte	2600	„
„ lane	2900	„
Terazzo	2000	„
Żużel koksowy ubity	1000	„

9. Paliwa.

Antracyt	1700	kg/m³
Drwa w polanach miękkie	350	„
„ „ twarde	400	„
Koks	500	„
Torf	6000	„
Węgiel brunatny	750	„
„ czarny	900	„
Węgiel w brykietach	1000	„

Węgiel drzewny	250	kg/m³
Wosk	970	„

10. Płody roślinne.

Buraki	650	kg/m³
Cukier	750	„
Groch	850	„
Jęczmień	640	„
Kawa	700	„
Mąka w workach	700	„
Owies	450	„
Owoce	350	„
Proso, gryka	850	„
Siano, słoma	100	„
„ prasowane	280	„
Słód	530	„
Trawa, koniczyna	350	„
Ziemniaki	700	„
Żyto, pszenica	750	„

11. Niektóre inne obciążenia.

Cement w beczkach	1500	kg/m³
Książki i papier (z uwzgl. przestrzeni wolnych)	800	„
Lód	750	„
Papier	1100	„
Sól w workach	1200	„
Wełna	1300	„

12. Niektóre zwierzęta.

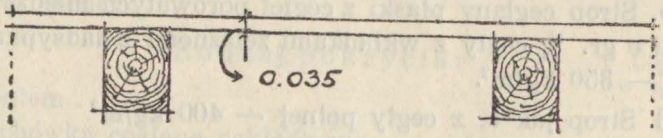
Koń	sztuka 500	kg.
Krowa	„ 600	„
Owca	„ 80	„
Wieprz	„ 200	„
Wół roboczy	„ 650	„
„ karmny	„ 800	„

13. W razie użycia materjałów powyżej niewymienionych należy ciężar jednostkowy przyjąć wedle norm ogólnie przyjętych, ewentualnie oznaczyć próbami.

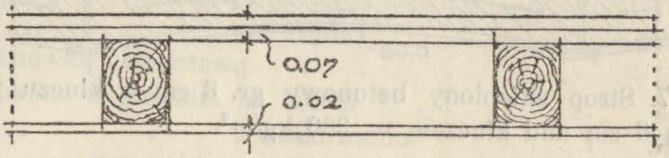
§ 3.

Ciężar własny stropów.

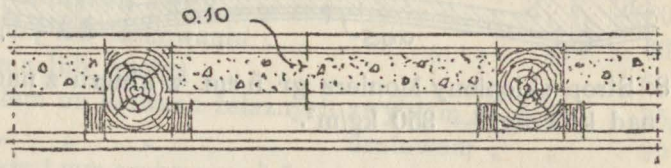
Ciężar własny stropów przyjmować należy wedle następującej tablicy:

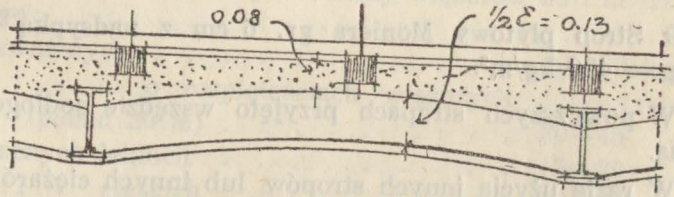
1. Strop drewniany belkowy z podłogą pojedynczą z desek 3·5 cm — 70 kg/m².

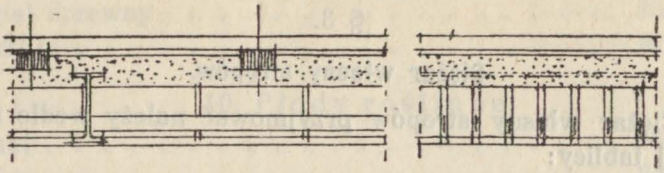
2. Strop drewniany z podłogą podwójną (bez podsypki) i z sufitem — 90 kg/m².

3. Strop drewniany belkowy z podsypką 10 cm, podłogą, trzcinowaniem i wyprawą — 250 kg/m².

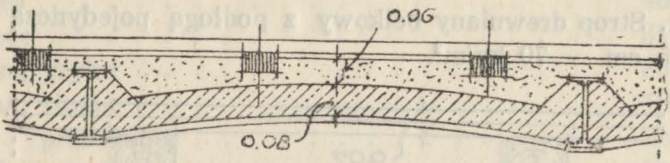

4. Strop sklepiony z cegieł zwykłych między dźwigarami z nasypką 8 cm w kluczu przy odstępie dźwigarów do 1·50 m — 450 kg/m².

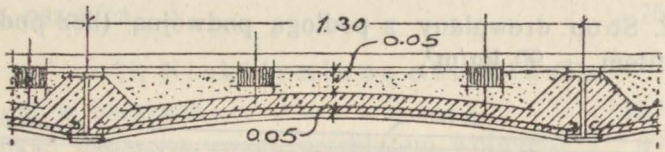

5. Strop ceglany płaski z cegieł porowatych między dźwigarami o gr. $^1/_2$ cegły z wkładkami żelaznemi z nadsypką i podłogą — 350 kg/m^2.

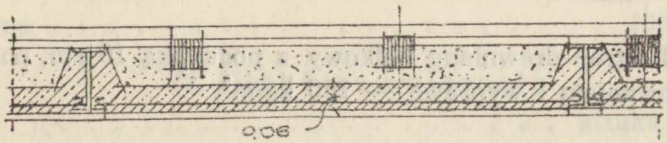
6. Strop jak 5, z cegły pełnej — 400 kg/m^2.

7. Strop sklepiony betonowy gr. 8 cm w kluczu z nadsypką 6 cm nad kluczem — 380 kg/m^2.

8. Strop sklepiony Moniera gr. 5 cm. w kluczu z nadsypką 5 cm nad kluczem — 350 kg/m^2.

9. Strop płytowy Moniera gr. 6 cm z nadsypką i wyprawą — 420 kg/m^2.

W powyższych stropach przyjęto wszędzie podłogę drewnianą.

W razie użycia innych stropów lub innych ciężarów należy uzasadnić przyjęty ciężar stropów.

W ciężar ten nie jest wliczony ciężar osobnych podciągów stropowych.

§ 4.

Ciężar własny dachów.

1. Ciężar własny pokrycia dachowego na m^2 pochyłej powierzchni dachów bez ciężarów i płatwi, natomiast z uwzględnieniem odeskowania i krokwi przyjmować należy wedle następującej tablicy:

Rodzaj pokrycia:	Ciężar w kg/m^2
Gontem	40
Dachówką ceglaną zakładkową	65
„ holenderską	80
„ rzymską	100
„ karpiówką	70
„ „ podwójną	120
Dachówką cementową	75
Łupkiem angielskim na łatach	45
„ „ „ deskowaniu	55
„ niemieckim na łatach	65
Papą pojedynczą bez piasku	35
Warstwowcem (cementem drzewnym) z 8 cm gr. warstwą żwiru	180
Blachą na deskowaniu	40
Słomą lub trzciną	80
Szkłem na listwach żelaznych zwykłem gr. 5 mm	25
„ „ „ „ drutowem „ „	30
Każdy 1 mm szyby ponad 5 mm zwiększa ciężar o	3

2. Ciężar płatwi i więzarów przyjmować należy odpowiednio do materjału i konstrukcji tychże. W normalnych wypadkach przyjmować można ciężar własny więzarów na 1 m^2 rzutu poziomego:

Drewnianych	20—30 kg/m^2
„ o rozpiętościach większych (ponad 20 m)	30—45 „
Żelaznych lekkich	15—20 „
„ ciężkich	20—30 „
„ łukowych do 50 m rozpiętości	15—25 „
Żelaznych łukowych do 60 m rozpiętości	do 45 „
Kopuł żelaznych płaszczowych	15—25 „

§ 5.

Obciążenie zmienne (użytkowe).

1. Obciążenie zmienne stropów:

Mieszkanie zwykłe	150—200	kg/m²
(Obciążenie 150 kg/m² dopuszczalne w małych domkach mieszkalnych).		
Strych zwykły	125	kg/m²
Sale szkolne	300	„
Teatry, kinoteatry, sale gimnastyczne .	500	„
Lokale handlowe (sklepy) w parterze . .	500	„
„ „ na piętrach	400	„
„ biurowe, restauracje itd. . . .	300	„
Budynki fabryczne conajmniej	500	„
(o ile nie przewiduje się większych obciążeń — por. ust. 6).		
Schody domów mieszkalnych	400	„
„ gmachów publicznych i lokali handlowych	500	„
Kurytarze w budynkach użyteczności publicznej	400	„
Stropy pod przejazdami wozami ciężkimi	800	„
Dachy płaskie (najwyżej 1:20) łącznie z wiatrem i śniegiem, o ile mogą być obciążone przez ludzi (np. tarasy) .	250	„
Balkony	500	„

2. Ciśnienie poziome na poręcze balkonów w domach mieszkalnych — 50 kg/mb.

Ciśnienie poziome na poręcze balkonów w teatrach itp. — 80 kg/mb.

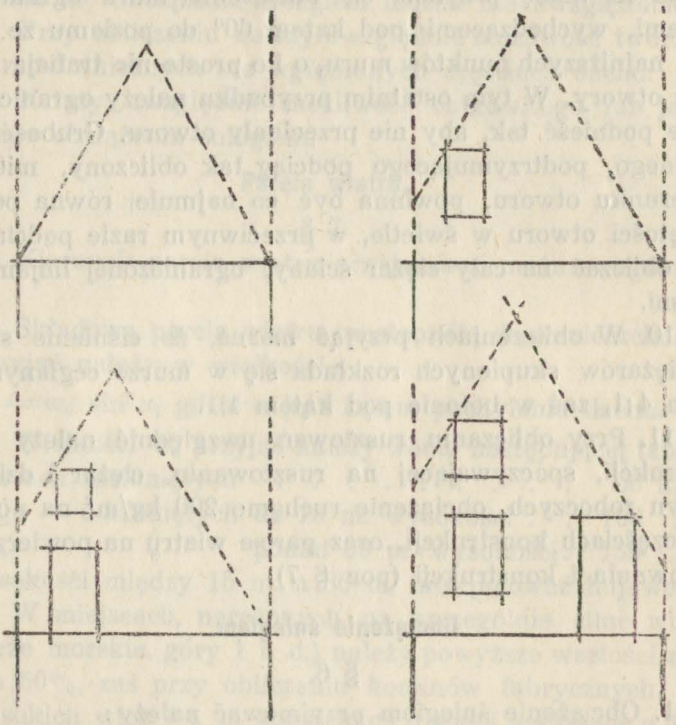
3. Ciężar lekkich ścianek działowych (drewnianych), z cegieł lekkich itd.) o grubości najwyżej 7 cm, które mogą być następnie przestawiane, wystarczy uwzględnić, przyjmując dodatkowe obciążenie 70 kg/m².

4. Przy obliczaniu sal bibljotecznych, archiwów itp. przyjmować należy obciążenie 500 kg/m² szaf i półek.

5 Obliczenie pokrycia dachu w miejscach, na których może stanąć człowiek, należy przeprowadzić: a) na ciężar śniegu i wiatru, b) na ciężar skupiony (człowieka z narzędziami 100 kg.) i uwzględnić niekorzystniejsze z obu obciążeń.

6. W fabrykach o ruchu cięższym i magazynach należy uwzględnić potrzebne obciążenie w każdym wypadku z osobna

i umieścić w pobliżu wykonanej konstrukcji napis, podający wielkość przyjętego obciążenia. Wstrząśnienia maszyn należy uwzględnić mnożąc ciężar tychże przez współczynnik dynamiczny, wynoszący 1·5 (np. maszyny rotacyjne) do 2·0 zależnie od rodzaju maszyn. W wyjątkowych wypadkach, np. dla fundamentów pod turbiny parowe, spółczynnik ten należy przyjąć jeszcze większy, odpowiednio do wymogów.

(Do punktu 9).

7. Dla obliczenia słupów, podciągów, fundamentów itp. konstrukcji, na które przenosi się ciężar szeregu pięter, należy w najwyższem piętrze przyjąć pełną wartość niekorzystniejszego obciążenia ruchomego, w następnych piętrach natomiast obciążać je kolejno o 10%, 20% itd. Redukcja taka dojść jednak może najwyżej do 60% całkowitego obciążenia pożytecznego, poczem stale należy tę wartość wciągać w rachunek. O ile do obciążenia zmiennego wliczono ciężar lekkich ścianek przedziałowych wedle 3, należy go przy tej redukcji wliczyć

do ciężaru stałego. Przy obliczeniu magazynów redukcji powyższych uwzględniać nie należy.

8. Przy obliczaniu podciągów, na które przenosi się ciężar z powierzchni stropu większej niż 30 m^2, można wielkość obciążenia ruchomego zmniejszyć o 10%.

9. Przy obliczeniu podciągów, podtrzymujących mur związany na całej wysokości ze ścianami głównemi, można przyjąć, że na belkę przynosi się obciążenie muru ograniczonej prostemi, wychodzącemi pod kątem 60° do poziomu ze skrajnych, najniższych punktów muru, o ile proste nie trafiają w murze w otwory. W tym ostatnim przypadku należy ograniczające proste podnieść tak, aby nie przecinały otworu. Grubość filara narożnego, podtrzymującego podciąg tak obliczony, mierzona w kierunku otworu, powinna być co najmniej równa połowie rozpiętości otworu w świetle, w przeciwnym razie podciąg należy obliczać na cały ciężar ściany, ograniczonej linjami pionowemi.

10. W obliczeniach przyjąć można, że ciśnienie słupów itp. ciężarów skupionych rozkłada się w murze ceglanym pod kątem 4:1, zaś w betonie pod kątem 1:1.

11. Przy obliczaniu rusztowań uwzględnić należy ciężar konstrukcji, spoczywającej na rusztowaniu, ciężar i działanie maszyn roboczych, obciążenie ruchome 200 kg/m^2 na pozostałych częściach konstrukcji, oraz parcie wiatru na powierzchnie rusztowania i konstrukcji (por. § 7).

Obciążenie śniegiem.

§ 6.

1. Obciążenie śniegiem przyjmować należy:

W województwach: pomorskiem, poznańskiem, warszawskiem, łódzkiem, lubelskiem, kieleckiem, krakowskiem i śląskiem 60 kg/m^2 rzutu poziomego; w województwach: wileńskiem, nowogrodzkiem, białostockiem, poleskiem, wołyńskiem, lwowskiem, tarnopolskiem i stanisławowskiem 80 kg/m^2 rzutu poziomego.

W okolicach górskich, położonych ponad 400 m. nad poziom morza należy jednak przyjąć obciążenie śniegiem o wielkości:

$$s = 80 + 0{,}12\,(h - 400)\ \text{kg/m}^2,$$

gdzie h jest wysokością nad poziomem morza w metrach.

2. Dla pochyleń dachów większych niż 30^0 należy wielkość obciążenia śniegiem, obliczoną wedle 1, zredukować, mnożąc ją przez spółczynnik δ, który wynosi:

dla 30^0 $\delta = 1$
„ 40^0 $\delta = 0{,}5$
„ 45^0 $\delta = 0$

Wartości pośrednie należy interpolować linjowo. Dla pochylenia ponad 45^0 obciążenia śniegiem można nie uwzględniać.

3. Przy obliczeniu należy uwzględnić możliwość tworzenia się worków śnieżnych we wgłębionych częściach dachu.

4. Należy uwzględnić możliwość całkowitego lub jednostronnego obciążenia śniegiem.

Parcie wiatru.

§ 7.

1. Kierunek parcia wiatru przyjmować można wogóle poziomy.

2. Składową parcia wiatru prostopadłą do powierzchni dachu przyjąć należy w wielkości:

$n = w_0 \sin \alpha$, gdzie α jest kątem pochylenia dachu.

3 Wielkości w_0 przyjąć należy wedle następującej tablicy:

w miejscach zasłoniętych . . . . . 50 kg/m²
„ „ odsłoniętych do 15 m. wysokości . . 100 „
„ „ „ ponad 30 m wysokości. 130 „

dla wysokości między 15 m. a 30 m. interpolować linjowo.

4. W miejscach, narażonych na szczególnie silne wiatry (wybrzeże morskie, góry i t. d.) należy powyższe wartości zwiększyć o 50%, zaś przy obliczeniu kominów fabrycznych, bardzo wysokich wież i t. p. konstrukcji o małej podstawie o 30%.

5. Przy obliczaniu wiat (hal) otwartych należy uwzględnić parcie wiatru na dach i ściany od wewnątrz o wielkości 70 kg/m², zaś przy obliczaniu dachów budynków otwartych parcie wiatru od dołu ku górze o tejże wielkości.

6. Przy obliczeniu kominów i t. p. budowli o kształcie okrągłym lub wielobocznym należy wielkości parcia wiatru, podane w ustępie 3, pomnożyć przez spółczynnik zmniejszający, który należy przyjąć dla kominów okrągłych $\mu = 0{,}75$
„ ośmiobocznych $\mu = 0{,}89$
„ kwadratowych $\mu = 1{,}00$.

Parcie ziemi i materjałów sypkich oraz parcie wody.

§ 8.

1. Obliczenie parcia ziemi należy wykonać wedle ogólnie przyjętych zasad. O ile niema dokładnych danych co do właściwości materjału ziemnego, przyjąć należy dla ziemi:

MATERJAŁ	Kąt zesypu (tarcia)
Glina sucha	40°
„ mokra nasycona wodą . .	20°
Piasek suchy	35°
„ mokry nasycony wodą . .	25°
Tłuczeń	40°
Ziemia roślinna sucha	35°
„ „ mokra	30°
Żwir rzeczny	30°

2. Obliczając ciśnienie na ściany i dno zbiorników, należy przyjmować następujące wartości kątów zesypu, o ile niema dokładniejszych danych na podstawie bezpośrednich prób:

MATERJAŁ	Kąt zesypu (tarcia)
Cement	40°
Groch	20°
Owies	28°
Słód	22°
Sól	40°
Węgiel, koks	45°
Żyto, pszenica	25°

3. Obliczenie parcia wody należy wykonać wedle ogólnie przyjętych zasad.

Zmiany ciepłoty. Skurcz i pęcznienie materjałów.

§ 9.

Wpływ zmian ciepłoty oraz wpływ skurczu, względnie pęcznienia materjałów, uwzględniony został poniżej w poszczególnych rozdziałach.

II. Konstrukcje drewniane.

§ 10.

Za rozpiętość teoretyczną belek drewnianych przyjąć należy odległość od środka do środka podpór, względnie dla belek, opartych bezpośrednio na murze, rozpiętość równą 1,05 odległości podpór w świetle.

§ 11.

1. Statycznie obliczone naprężenia nie mogą przekraczać, dla drzewa suchego (do 15% wilgoci) następujących granic:

Naprężenie drzewa na	Naprężenie dopuszczalne w kg/cm² dla drzewa	
	miękkiego	twardego
Ciągnienie	110	130
Zginanie	100	120
Ciśnienie równoległe do włókien . .	70	80
„ prostopadłe „ „ . .	15	35
Ścinanie równoległe „ „ . .	15	25
„ prostopadłe „ „ . .	50	60
Ciśnienie na ściankę dziury, jako maksymalne naprężenie	120	140

2. Przy obliczeniu konstrukcyji tymczasowych, budowanych na najwyżej trzyletni okres trwania, można dopuścić naprężenia o 30% wyższe od wyżej podanych. Naprężenie na ściankę dziury można tu zwiększyć jednak tylko o 20%.

3. W razie użycia drzewa świeżo ściętego oraz w konstrukcjach podwodnych należy powyższe normy zmniejszyć o 40%, zaś w konstrukcjach będących naprzemian pod wodą i na powietrzu o 60%.

4. Przy obliczaniu dźwigarów złożonych (zazębionych i t. d.) należy uwzględnić nieścisłość działania i obliczenia tych belek w ten sposób, że w miejsce momentu wytrzymałości $W = \frac{I}{e}$ całkowitego przekroju dźwigarów, przyjmuje się tylko część tegoż, wyrażoną w procentach według następującej tablicy, pozostawiając zato powyżej przepisane natężenia dopuszczalne:

Ilość belek	Dźwigar zazębiony	Dźwigar klinowy	Dźwigar klockowy
2	64%	80%	70%
3	51%	73%	60%

5. Przy obliczeniu statycznem części narażonych na ciśnienie należy uwzględnić możliwość wyboczenia przez wprowadzenie spółczynnika zmniejszającego (spółczynnika wyboczenia) zależnego od wartości $\frac{l}{i}$ gdzie l jest długością wolną, zaś i najmniejszym promieniem bezwładności przekroju.

6. Dla słupów obciążonych (ściskanych) mimoosiowo, lub narażonych oprócz obciążenia osiowego także na działanie sił zginających, należy wyznaczyć złożone naprężenia, wywołane obciążeniem i momentem zginającym.

7. Strzałka ugięcia belek pojedynczych nie powinna przekraczać $^1/_{400}$ rozpiętości, belek złożonych $^1/_{300}$ rozpiętości.

8. Spółczynnik sprężystości przyjąć należy dla drzewa 110.000 kg/cm^2.

III. Konstrukcje żelazne.

§ 12.

1. W konstrukcjach budowlanych należy z reguły używać żelaza zlewnego. Żelazo powinno odpowiadać jakością „Przepisom dotyczącym żelaza budowlanego„ *).

2. Żelaza spawanego używać można tylko za zezwoleniem władzy budowlanej.

3. Na słupy i części konstrukcji ściskane można również używać żeliwa (żelaza lanego) i stali.

4. Stal zlewna powinna mieć wytrzymałość na ciągnienie najmniej 6000 kg/cm^2 przy wydłużeniu jednostkowem najmniej 10%, stal walcowana 12%; żeliwo najmniej 1200 kg/cm^2 na ciągnienie, a 5000 kg/cm^2 na ciśnienie.

§ 13.

Za rozpiętość belek wolno leżących i belek ciągłych przyjąć należy odległość od środka podpór. Dla belek, leżących

*) Por. Tymczasowe przepisy budowy i utrzymanie mostów drogowych.

bezpośrednio na murze lub ciosie podporowym przyjąć należy rozpiętość równą 1,05 odległości podpór w świetle.

§ 14.

1. Naprężenia w żelazie zlewnem nie powinny przekraczać granic, zakreślonych następującem zestawieniem:

Rodzaj naprężenia	Naprężenie dopuszczalne w kg/cm²
Ciągnienie	1200
Ciśnienie	1200
Zginanie	1200
Ścinanie z wyjątkiem nitów i śrub .	800
Ścinanie nitów	900
Ciśnienie na ściankę dziury w nitach	1800
Ścinanie śrub	700
Ciśnienie na ściankę dziury w śrubach	1400

2. W razie uwzględnienia wszystkich najniekorzystniejszych wpływów przy zupełnie ścisłem obliczeniu można powyższe normy naprężeń, za zezwoleniem władzy budowlanej, zwiększyć o 200 kg/cm², naprężenia na ścinanie jednak tylko o 100 kg/cm².

3. Żelazo spawane, jakiego wolno używać tylko wyjątkowo, otrzymać może naprężenia o 10% niższe od dopuszczalnych dla żelaza zlewnego.

4. Żeliwo otrzymać może naprężenia: na ciśnienie w słupach 500 kg/cm², na ciśnienie w łożyskach 1000 kg/cm², na ciągnienie i na ścinanie 250 kg/cm², na zginanie 300 kg/cm².

5. Stal zlewana na zginanie, ciągnienie i ciśnienie 1400, da ścinanie 900 kg/cm².

6. Odlewy stalowe na ciśnienie i zginanie 1200 kg/cm².

7. Największe naprężenie w kotwach może wynosić 1000 kg/cm².

8. Słupy wolno stojące, jakoteż części kraty dźwigarów, pracujące na ciśnienie, należy obliczać na wyboczenie wzorami Tetmajera i Jasińskiego przy pomocy tablic, podających spółczynnik wyboczenia dla różnych wartości $\frac{l}{i}$, przyjmując długość wolną l wedle następującej tablicy:

Wolno stojące słupy o wszechstronnem usztywnieniu końców	0,8	L
Słupy żeliwne		L
Pręty przynitowane do blach węzłowych	0,8	L — L
„ „ skrzyżowane w połowie długości dla wyboczenia w płaszczyźnie kraty	0,5	L
„ „ skrzyżowane w połowie długości dla wyboczenia, prostopadle do płaszczyzny kraty	0,67	L
Części pasów w płaszczyźnie prostopadłej do kraty dla pasów stężonych		L

We wzorach powyższych L jest długością teoretyczną pręta.

9. Pręty ściskane o przekroju złożonym z kilku części mają być w ciągu swej długości spojone łącznikami w ten sposób, aby pewność przeciw wyboczeniu każdej części z osobna między łącznikami była conajmniej dwukrotnie większa od pewności na wyboczenie całego słupa na całkowitej długości, (o ile obliczenie nie zostanie przeprowadzone w sposób ściślejszy).

10. Przy obliczaniu słupów i prętów ściskanych należy dla obliczenia promienia bezwładności nie potrącać dziur na nity; natomiast przy obliczaniu przekroju użytecznego należy odjąć ich powierzchnię.

11. Dla słupów ściskanych mimoosiowo lub narażonych oprócz obciążenia osiowego także na działanie sił zginających, należy wyznaczyć złożone naprężenia, wywołane obciążeniem i momentem zginającym.

12. Jeżeli słupy są sztywnie połączone z belkami, należy przy obliczeniu słupów uwzględnić wpływ momentów, wywołanych sztywnem połączeniem.

13. Gdy długość słupa L jest większa niż 20-krotny najmniejszy wymiar przekroju, to należy moment, wywołany siłą zginającą, zwiększyć o wartość 0,005 PL.

14. Dla starego żelaza, użytego powtórnie, należy naprężenia podane powyżej zredukować conajmniej o 20%.

15. O ile z obliczenia wynikają zbyt małe przekroje blach i kształtowników, należy je odpowiednio zwiększyć z uwagi na niedokładności wykonania i możliwość rdzewienia.

16. Naprężeń dodatkowych, jakie powstają wskutek sztywnych połączeń w węzłach dźwigarów kratowych i w przytwierdzeniu poprzecznic do dźwigarów głównych, oraz wskutek tarcia w przegubach i łożyskach, można z reguły nie uwzględniać.

17. Zmiany temperatury należy w obliczeniach statycznych przyjmować w stosunku do średniej temperatury zestawienia w granicach od — 20° C do + 30° C, o ile konstrukcja nie znajduje się w odmiennych warunkach termicznych, wymagających rozszerzenia tych granic. Spółczynnik rozszerzalności żelaza zlewnego przyjąć należy 0,000011 na jeden stopień Celsjusza.

18. Spółczynnik sprężystości dla żelaza zlewnego można we wszystkich obliczeniach przyjmować równy 2.100.000 kg/cm^2.

19. Strzałka ugięcia powinna być mniejsza, niż $\frac{1}{500}$ rozpiętości.

IV. Konstrukcje z kamienia naturalnego.

§ 15.

1. Przy obliczeniu konstrukcji z kamienia naturalnego przyjąć należy jako zasadę następujące spółczynniki bezpieczeństwa w stosunku do wytrzymałości kostkowej:

dla kamieni	łożyskowych (podporowych)	pewność	10 krotna
„ „	w filarach i sklepieniach	„	15 „
„ „	w słupach i smukłych filarach	„	25 „

Za smukłe filary uważa się takie, których stosunek wysokości do najmniejszego wymiaru poprzecznego wynosi więcej niż 10.

2. Wytrzymałość na ściskanie kamieni naturalnych należy ustalić na podstawie conajmniej 5 prób z kostkami o długości boku 7 cm.

3. Naprężeń na rozciąganie w murze na zaprawie wapiennej przy obciążeniu mimośrodkowem nie należy uwzględniać.

4. O ile doświadczeń niema, należy przyjąć najwyżej następujące naprężenia dopuszczalne dla muru ciosowego na zaprawie cementowej:

MATERJAŁ	Naprężenie dopuszczalne w kg/cm²		
	Ciosy podporowe	Filary i sklepienia	Słupy i smukłe filary
Skały wulkaniczne i plutoniczne (granit, bazalt, porfir, sjenit i t. d.)	65	45	30
Wapienie, dolomity	30	25	15
Piaskowce	25	20	10

5. Dla muru i kamienia naturalnego można dopuścić następujące naprężenia na ciśnienie:

dla muru z kamienia łomow. na zaprawie wapiennej 5 kg/cm²
„ „ „ „ „ na zapr. cement.-wapien. 8 „
„ „ „ „ „ na zaprawie cementowej 12 „
jednakowoż nie więcej niż $^1/_{15}$ wytrzymałości kostkowej kamienia.
dla muru z kamienia warstwow. na zaprawie cementowej 14 kg/cm²
„ „ „ „ ciosowego „ „ „ 40 „

Największe naprężenie nie może jednak w żadnym razie przekroczyć $\frac{1}{15}$ wytrzymałości kostkowej kamienia.

Naprężenie na rozciąganie nie może przekroczyć 1,5 kg/cm² dla zaprawy cementowo wapiennej, zaś 3 kg/cm² dla zaprawy cementowej.

§ 16.

Cement użyty winien odpowiadać przepisom dotyczącym cementów i dodatków hydraulicznych *).

V. Konstrukcje z kamienia sztucznego.

§ 17.

1. Wytrzymałość cegieł winna wynosić conajmniej:

dla cegły polowej . . . . . 60 kg/cm²
„ „ z pieców kręgowych . . 100 „
„ „ maszynowej . . . . . 140 „
„ zendrówek . . . . . 200 „
„ klinkierów . . . . . 300 „
„ cegieł pustych . . . . . 60 „
„ „ niewypalonych . . . 25 „

*) Por. Tymczasowe przepisy dotyczące budowy i utrzymanie mostów drogowych.

2. Użyty cement ma odpowiadać przepisom dotyczącym cementów i dodatków hydraulicznych *).

§ 18.

1. Naprężenia dopuszczalne na ciśnienie wynoszą (w kg/cm²):

RODZAJ MURU	Na zaprawie wapiennej	Na zaprawie wapienno-cementowej 2:1	Na zaprawie cementowej
Mur z cegły zwyczajnej polowej .	5	6	—
„ „ „ z pieców kręgowych	7	8	10
„ „ „ maszynowej	8	11	14
„ „ zendrówek	—	16	20
„ „ klinkierów	—	—	30
„ „ cegieł pustych	4	5	6

Naprężenie dopuszczalne muru z cegły niewypalonej na glinie przyjmować należy najwyżej 2 kg/cm².

2. Ściany o grubości ½ cegły ułożone na zaprawie cementowej mogą być obciążone do 8 kg/cm², o ile ich wymiary nie przekraczają 3,5 m. wysokości, oraz 4 m. długości (pomiędzy stężeniami poprzecznemi).

3. Największe naprężenie dopuszczalne na ciśnienie filarów wolno stojących i murów nieusztywnionych poprzecznie wynosi:

RODZAJ MURU	Przy stosunku najmniejszego boku do wysokości					
	0,5	0,3	0,25	0,2	0,15	0,1
Mur z cegły z pieców kręgowych na zaprawie wapienno-cementowej	8	6	5	4	—	—
Mur z cegły z pieców kręgowych na zaprawie cementowej	10	7	6	5	4	—
Mur z cegły maszynowej na zaprawie wapienno-cementowej	11	8	7	6	5	4
Mur z cegły maszynowej na zaprawie cementowej	14	10	8	7	6	5
Mur z zendrówek na zaprawie cementowej	20	15	13	11	9	8
Mur z klinkierów „ „ „	30	22	19	16	13	10

*) Por. Tymszasowe przepisy dotyczące budowy i utrzymanie mostów drogowych.

Pośrednie wartości należy interpolować linjowo.

4. Przy obliczeniu murów, filarów, sklepień i t. p., narażonych na mimośrodkowe ściskanie, wolno dopuścić wyjście linji ciśnienia z rdzenia przekroju, o ile naprężenia na ściskanie i rozciąganie nie przekraczają granicy dopuszczalnej.

§ 19.

1. Przy obliczeniu kominów fabrycznych można dopuścić wyjście linji ciśnienia z rdzenia przekroju; największe naprężenia na ciśnienie nie powinny jednak przekraczać następujących granic:

dla kominów z cegły zwykłej na zaprawie wapiennej .	7 kg/cm²
„ „ „ „ „ „ „ cementowej	10 „
dla kominów z cegły promieniówki na zaprawie cementowo-wapiennej	12 „
dla kominów z cegły promieniówki na zapr. cementowej	14 „
dla kominów z klinkierów na zaprawie cementowej	18 „

O ile ciśnienie ma przekraczać te granice, należy sprawdzić wytrzymałość zarówno stosowanej cementowej zaprawy, jak i branej do budowy cegły, przyczem najwyższe wartości naprężeń nie mogą dojść do $^1/_{10}$ wytrzymałości kostkowej cegły.

2. Naprężenie dopuszczalne na rozciąganie wynosi 1,5 do 0,05 (H — 30) kg/cm² gdzie H jest wysokością komina w metrach.

VI. Konstrukcje z betonu nieuzbrojonego.

§ 20.

Nazwą kruszywa oznacza się kamień tłuczony lub żwir o różnych wielkościach ziarn łącznie z dodatkiem piasku i to w takiej ilości, ażeby piasek wypełniał o ile możności wszystkie próżnie, zawarte między grubszemi ziarnami kamienia.

Stosunek ilości piasku do grubszego materjału kamiennego należy ustalić próbami tak, aby mieszanina była jak najgęstsza (o ile praktyka z danemi materjałami nie ustaliła już korzystnych proporcji).

2. Kamień (kruszywo) musi być wolny od domieszek, które wpływają szkodliwie na wytrzymałość betonu, oraz wytrzymały na mróz.

Za szkodliwe należy uważać także bardzo drobne ziarna piasku w zbyt wielkiej ilości i pył kamienny.

W wypadkach spornych rozstrzyga wynik prób wykonanych według „Przepisów dotyczących prób wytrzymałości betonu“ *).

3. Największy wymiar ziarn kamienia powinien odpowiadać rodzajowi zespołu. Dla zespołów niewzmocnionych żelazem ziarna kamienia mogą być tak wielkie, ażeby mieszanie maszyną mogło się jeszcze odbywać.

Na dodanie wielkich brył kamienia do betonu niewzmocnionego musi zwierzchnia władza budowlana zezwolić dodatkowo przy dokładnem oznaczaniu ilości, wielkości brył kamienia, sposobu i miejsca ułożenia kamienia w zespole, przyczem nie wolno używać kamieni większych, niż 30 cm. w ilości przekraczającej 25% użytego kamienia.

4. Wytrzymałość kamienia powinna być równa w każdym razie conajmniej wytrzymałości kostkowej betonu, jednak niemniej niż 200 kg/cm^2; zaś wielkość wsiąkania najwyżej 15% objętości.

5. Do betonu ceglanego można użyć tłucznia ceglanego o wytrzymałości conajmniej równej wymaganej wytrzymałości betonu, jednak niemniej niż 100 kg/cm^2.

§ 21.

Do betonu nieuzbrojonego używać należy wyłącznie cementu portlandzkiego, powoli wiążącego. Użycie innych cementów zależy od zezwolenia władzy budowlanej.

Skład chemiczny i jakość cementu winny odpowiadać „Przepisom dotyczącym cementów i dodatków hydraulicznych“ *).

§ 22.

Woda nie powinna zawierać domieszek, źle wpływających na wytrzymałość betonu.

W wypadkach spornych co do tego, czy dana woda jest dla betonu szkodliwa, rozstrzyga wynik prób wytrzymałości betonu, zarobionego wodą, będącą przedmiotem sporu.

*) Por. Tymczasowe przepisy dotyczące budowy i utrzymania mostów drogowych.

§ 23.

1. Skład betonu należy oznaczać podając ilość cementu w kilogramach na 1 m^3 kruszywa.

2. Ilość cementu w stosunku do kamienia należy tak dobrać, ażeby wytrzymałość kostek 28-dniowych odpowiadała wytrzymałości, przyjętej w obliczeniach statycznych.

3. Ilość cementu nie może jednak w żadnym wypadku być mniejsza, niż 100 kg. na 1 m^3 kruszywa.

4. Jeżeli cement odmierza się na budowie miarą objętościową, należy dla tej miary wyznaczyć wagę 1 litra cementu lekko nabranego według średniej z 4-ch prób.

5. Jeżeli z jakiegokolwiek powodu wagi cementu lekko nabranego nie oznaczono próbami przed zaczęciem mieszania, to należy przyjąć, że jeden litr cementu lekko nabranego waży 1,2 kilograma.

6. Dla ułatwienia nadzoru należy w miejscu, gdzie się miesza beton, uwidocznić w cyfrach stosunek, w jakim materjały są mieszane.

§ 24.

1. Przed rozpoczęciem budowy mają być zrobione próby wytrzymałości według „Przepisów dotyczących prób wytrzymałości betonu“*). Dla mniejszych budowli można prób nie wykonywać, przyjmując naprężenia dopuszczalne wedle tablicy poniżej podanej.

2. Do oceny wytrzymałości betonu, t. j. dla wyznaczenia naprężeń, miarodajne są wyniki prób na kostkach 28-dniowych.

3. W wypadkach wyjątkowych, zwłaszcza przed zaczęciem budowy, dla przybliżonej oceny, czy wytrzymałość betonu odpowiada wytrzymałości przyjętej w obliczeniach statycznych, można próby wytrzymałości przeprowadzić po 8 dniach.

4. Wytrzymałość po 8 dniach do wytrzymałości po 28 dniach należy przyjmować w stosunku 2 do 3.

5. Oprócz przeprowadzenia prób na kostkach 8-dniowych należy po zaczęciu robót betonowych przeprowadzić próby na kostkach 28-dniowych.

*) Por. Tymczasowe przepisy dotyczące budowy i utrzymania mostów drogowych.

§ 25.

1. Beton należy zaraz po wymieszaniu nakładać do form.

2. Beton sypki należy nakładać warstwami nie grubszemi niż 20 cm. i silnie ubijać.

3. Beton powinien być użyty natychmiast po wymieszaniu; beton nie użyty w przeciągu godziny w porze suchej i ciepłej, zaś w przeciągu dwu godzin w porze wilgodnej i chłodnej, należy usuwać.

4. Takiego betonu w czas nie użytego, lub już stężałego, nie można używać jako domieszki do betonu zamiast kamienia.

5. Beton należy wlewać, względnie sypać, z możliwie małej wysokości, ażeby cięższe części nie oddzielały się i tem samem nie psuły wymieszania. Największa wysokość spadu nie powinna przekraczać trzech metrów.

6. Części zespołu przyjęte w obliczeniach statycznych jako całość, należy zabetonowywać bez przerw.

W razie koniecznej przerwy należy roboty doprowadzić przynajmniej do przekrojów najmniej naprężonych.

7. W razie przerwy w betonowaniu należy starać się o należyte związanie betonu stężałego z betonem świeżym.

8. Świeżo wykończony zespół należy w czasie tężenia betonu chronić przed działaniem słońca, mrozu, deszczu i innych wpływów atmosferycznych, jakoteż conajmniej 4 dni przed wstrząśnieniami i obciążeniami.

§ 26.

1. W czasie zimowym przy temperaturze niżej 0° C. należy przerwać roboty betonowe. Jeżeli wykonuje się roboty betonowe przy temperaturze od 0° do + 4° C., to należy świeży beton chronić przed ewentualnemi przymrozkami (na noc nakrywać).

W wypadkach wyjątkowych, w których za zgodą zwierzchniej władzy budowlanej roboty betonowe wykonuje się przy temperaturze poniżej 0° C., należy miejsce budowli, jakoteż mieszanie betonu zabezpieczyć od mrozów. Nie można przytem używać zamarzniętego kamienia.

2. Beton, znajdujący się w trakcie wiązania, należy specjalnie troskliwie osłaniać od wpływu zimna.

§ 27.

1. Rusztowania mają być tak silne, ażeby nie powodowały odkształceń w zespołach betonowych jeszcze dostatecznie niestężałych i tak obmyślane, ażeby niektóre podpory zapasowe można było pozostawić, usuwając deskowanie i resztę rusztowania.

2. Deskowanie i rusztowanie powinno mieć taki ustrój, ażeby je można rozbierać bez wywołania wstrząśnień w stężałych zespołach betonowych.

3. Deskowanie powinno być szczelne i łatwe do oczyszczenia.

4. Deskowanie i rusztowanie można rozbierać tylko za zezwoleniem odpowiedzialnego technicznego kierownika robót betonowych, który ma stwierdzić osobiście, ewentualnie przy pomocy belek próbnych, czy beton jest już dostatecznie stężały, ażeby mógł unieść przynajmniej własny ciężar.

5. Podpory zapasowe należy zatrzymać przynajmniej 14 dni dłużej.

§ 28.

1. Naprężenia dopuszczalne betonu nieuzbrojonego wynoszą w stosunku do wytrzymałości kostkowej betonu:

Rodzaj naprężenia	Spółczynnik zmniejszający	Największe dopuszczalne naprężenie w kg/cm²	
		dla betonu zwykłego	dla betonu ceglanego
Ciśnienie osiowe	0,15	35	18
Ciśnienie przy zginaniu	0,20	42	20
Ciągnienie „ „	0,015	3	1,5
Ścinanie	0,02	3,5	2

2. W słupach i filarach największe naprężenie dopuszczalne zależne jest od stosunku najmniejszej grubości g do wysokości h, a mianowicie:

dla $\frac{g}{h} = 0{,}5$ wynosi 0,15 wytrzymałości na ściskanie
„ „ = 0,25 „ 0,10 „ „
„ „ = 0,1 „ 0,05 „ „

Dla wartości pośrednich należy interpolować linjowo.

3. O ile prób się nie wykonuje, wolno przyjmować naprężenia dopuszczalne betonu na ciśnienie osiowe odpowiednio do ilości cementu na 1 m^3 kruszywa, a mianowicie:

	dla betonu zwykłego	dla betonu ceglanego
przy 500 kg cementu	32 kg/cm^2	— kg/cm^2
„ 300 „ „	22 „	12 „
„ 100 „ „	12 „	4 „

Inne naprężenia należy dostosować do powyższych wedle § 28 1).

§ 29.

Dla obliczenia przyjąć można, że spółczynniki sprężystości dla betonu ściskanego i rozciąganego są jednakowe i wynoszą 150.000 kg/cm^2 dla betonu o wytrzymałości ponad 140 kg/cm^2, zaś 100.000 kg/cm^2 dla betonu o wytrzymałości poniżej 100 kg/cm^2.

Dla wartości pośrednich należy interpolować linjowo.

VII. Konstrukcje żelbetowe.

§ 30.

Za konstrukcje żelbetowe uważa się konstrukcje, w których żelazo jest tak połączone, że obydwa materjały tworzą pod względem statycznym jedną całość.

§ 31.

1. Materjały składowe betonu winny spełniać warunki, podane w §§ 10—24, z uwzględnieniem następujących zmian:

2. Ilość cementu w konstrukcjach żelbetowych nie może być mniejsza niż 300 kg na 1 m^3 kruszywa.

Dla dźwigarów narażonych na zginanie największa ilość cementu nie powinna przekraczać 500 kg. na 1 m^3 kruszywa.

3. Ziarna kamienia użytego w konstrukcjach żelbetowych powinny przechodzić przez sito o otworach 4 × 4 cm; nie powinny być jednak większe niż odstęp wkładek w świetle.

§ 32.

1. Żelazo powinno odpowiadać „Przepisom dotyczącym żelaza budowlanego“ [1]).

[1]) Por. Tymczasowe przepisy dotyczące budowy i utrzymania mostów drogowych.

2. Należy używać żelaza zlewnego lub miękkiej stali zlewnej.

3. Największy wymiar przekroju poprzecznego pojedynczej wkładki o przekroju okrągłym nie powinien być większy, niż 500 mm. Na użycie wkładek o większym przekroju potrzeba osobnego zezwolenia zwierzchniej władzy budowlanej.

4. Najmniejsza dopuszczalna średnica prętów okrągłych uzbrojenia głównego może wynosić 5 mm.

§ 33.

Roboty betonowe powinny być wykonane wedle ust. §§ 25—27.

§ 34.

1. Żelazo przed ułożeniem w deskowaniu należy oczyścić z wszelkich nieczystości.

Należy usunąć rdzę, jeżeli odpada łuskami.

2. Wkładki żelazne należy w belkach żelbetowych zakotwić, zaginając końce w hak okrągły lub ostrokątny.

3. Wkładki żelazne winny być o ile możności z jednego kawałka.

4. Jeżeli łączenie wkładek z dwóch lub więcej części jest nieuniknione z powodu wielkiej długości, wtedy należy zatknięte części przedłużyć poza teoretyczny punkt zetknięcia o tyle, ażeby siły wewnętrzne nie mogły wkładek przesunąć, a na całej długości zetknięcia łączone wkładki wiązać drutem.

5. Władza budowlana może zezwolić na łączenie wkładek przez zgrzewanie z zastrzeżeniem przeprowadzenia odpowiednich prób podczas budowy.

6. Punkty łączenia wkładek nie powinny znajdować się w miejscu największego naprężenia żelaza ani też być skupione w jednym przekroju belki.

7. Wkładki należy w deskowaniu ustalić tak, aby przy nakładaniu betonu nie zmieniły swego kształtu ani położenia.

§ 35.

1. Obliczając oddziaływania, siły poprzeczne i momenty dla dźwigarów żelbetowych statycznie niewyznaczalnych należy przekroje i momenty bezwładności przekrojów żelbetowych zastąpić przekrojami sprowadzonemi (idealnemi) przyj-

mując stosunek spółczynników sprężystości żelaza i betonu na ściskanie i rozciąganie równy 10.

Dla wyznaczenia stosunku momentów bezwładności można brać w rachubę momenty bezwładności przekroju betonu bez uwzględnienia przekroju żelaza.

2. O ile teoretyczne punkty podparcia nie są ustalone przy pomocy łożysk, należy je przyjmować:

a) dla płyt o podpartych brzegach równoległych, dla dźwigarów zginanych jednoprzęsłowych i dla skrajnej podpory dźwigarów ciągłych w odległości od zewnętrznej krawędzi łożyska, równej 2·5% rozpiętości w świetle;

b) dla zginanych dźwigarów ciągłych na pośrednich podporach w środku łożyska.

3. Belki ciągłe należy obliczać dla najniekorzystniejszych obciążeń. W razie ich stałego połączenia należy to połączenie na żądanie władzy budowlanej uwzględnić przy obliczeniu słupów podpierających.

4. Przy częściowem utwierdzeniu belki jednoprzęsłowej należy przyjąć dodatni moment w środku równy 0·8 M_0, gdzie M_0 oznacza najw. moment belki wolno podpartej o tem samem obciążeniu, na podporach zaś takiż moment o znaku ujemnym.

5. Utwierdzenie można uwzględnić w końcach belki lub płyty tylko o tyle, o ile odpowiedni ustrój je zapewnia, co należy uzasadnić rachunkiem. Przy wmurowaniu końców w mur ceglany nie można liczyć na utwierdzenie. Przyjmując w obliczeniu swobodne podparcie końców, należy jednak przez odgięcie prętów uzbrojenia i odpowiedni przekrój betonu uwzględnić możliwe częściowe utwierdzenie.

6. Płyty ciągłe (z wyjątkiem dwuprzęsłowych) o równych rozpiętościach i jednakowem obciążeniu można w przybliżeniu obliczać na momenty: w polach środkowych $+\frac{pl^2}{11}$, w polach skrajnych $+\frac{pl^2}{14}$, na podporach $-\frac{pl^2}{10}$, przyczem za l przyjąć należy odstęp osiowy żeber. Jeżeli rozpiętości lub obciążenia są nierówne, należy obliczyć momenty dokładnie przy przyjęciu najniekorzystniejszego obciążenia. W każdym razie należy zbadać możliwość występowania momentów ujemnych w środkowych częściach przęseł belek ciągłych.

7. Przy płytach o stosunku boków między 1:1 a 1:2 zbro-

jonych krzyżowo można uwzględnić przenoszenie się obciążenia w dwu kierunkach.

8. O ile grubość płyty i części płytowej dźwigara teowego wypada z obliczenia mniejsza niż 8 cm, należy ją zaokrąglić przynajmniej do 8 cm. Wyjęte z pod tego przepisu są płyty dachowe, których grubość może wynosić 6 cm, oraz takie zawieszone stropy, które służą tylko do zamknięcia przestrzeni i po których nie chodzi się zupełnie lub chodzi tylko dla czyszczenia itd, jakoteż wykonane fabrycznie, gotowe do układania płyty żelbetowe.

9. Szerokość użyteczną płyty „c“ po każdej stronie żebra żelbetowych dźwigarów teowych należy przyjmować zależnie od dostępu żeber w świetle „a“ i ich rozpiętości „l“ według następującej tabliczki:

dla a:l =	0 do	0·25	0·50	0·75	1
c:a =		0·5	0·45	0·40	$^1/_3$

Dla pośrednich wartości należy interpolować linjowo.

Dla a:l > 1 należy przyjąć c = $^1/_3$

Szerokość „c“ nie może w żadnym wypadku przekraczać 8-krotnej płyty.

10. Dla obliczenia statycznego naprężeń w dźwigarach żelbetowych zginanych lub obciążonych mimoosiowo należy przyjąć stosunek spółczynnika sprężystości żelaza do spółczynnika sprężystości betonu równy 15 i ciągnienia w betonie nie uwzględniać.

11. Dla obliczenia statycznego naprężeń w słupach żelbetowych przy obciążeniu osiowem należy całkowity przekrój betonu zwiększyć o 15-krotny przekrój przedłużonej wkładki żelaznej. Przekrój żelazny powinien wynosić wtedy jednak najmniej 0·8%, a najwyżej 3% przekroju betonu, a wkładki mają połączone strzemionami w odstępach równych połowie najmniejszego przekroju słupa. Jeżeli uzbrojenie podłużnej jest silniejsze niż 3%, wolno uwzględnić tylko trzecią część.

12. Dla słupów uzwojonych (wzmocnionych poprzecznie wkładką owijaną śrubowo) lub wzmocnionych szeregiem pierścieni spawanych, należy przy wyznaczaniu ciśnienia w betonie przyjąć przekrój zastępczy (idealny) F_i.

W przypadku rdzenia kołowego przyjąć należy

$$F_i = 1{\cdot}25\ F_r + 15\ f_p + 30\ f_o$$

gdzie oznacza:

F_r = przekrój rdzenia, tj. betonu wewnątrz wzmocnienia owijającego;

f_p = przekrój wzmocnienia podłużnego;

f_o = przekrój otrzymany przez podzielenie objętości uzwojenia (wzmocnienia owijającego) przez długość słupa.

W przypadku rdzenia prostokątnego o stosunku boków leżącym między 1 a 1·1 należy użyć wzoru:

$$F_i = \alpha\ F_r + 15\ f_p$$

w którym dla $\frac{100\ f_o}{F_r} = 0{\cdot}8 \quad 2{\cdot}0 \quad 4{\cdot}0$

$$\alpha = 1{\cdot}3 \quad 1{\cdot}7 \quad 1{\cdot}9$$

Uzwojenie wolno uwzględniać przy pomocy powyższych wzorów, jeżeli są spełnione następujące warunki:

a) skok śruby, względnie odstęp pierścieni jest mniejszy od 0·2 średnicy rdzenia przy naprężeniu w betonie, równem 50 kg/cm², zaś mniejszy od 0·125 średnicy rdzenia przy naprężeniu w betonie, równem 100 kg/cm², a nadto mniejszy od 8 cm;

b) wzmocnienie podłużne jest (co do objętości) przynajmniej jedną trzecią wzmocnienia poprzedniego.

13. Słupy żelbetowe uzwojowe z duszą żeliwną można obliczać przy założeniu, że udźwig całego słupa jest sumą udźwigów zewnętrznej części żelbetowej i wewnętrznej żeliwnej, jeżeli krok owinięcia będzie równy lub mniejszy, niż podwójny odstęp uzwojenia od wkładki żeliwnej. Przy uwzględnieniu wyboczenia należy wziąć w rachubę przekrój zastępczy:

$$F_i = F_z + {}^1/_2\ F_p + {}^1/_{30}\ F_b$$

Tutaj oznacza:

F_z — pole przekroju żeliwa,

F_p — „ „ uzbrojenia podłużnego,

F_b — „ „ rdzenia betonu.

14. Słupy żelazne otulone samym betonem należy liczyć tylko na wytrzymałość przekroju żelaza. Wolno jednakże uwzględnić usztywniające działanie betonu w przypadku, gdy przekrój składa się z oddzielnych części i traktować ten przekrój jako całość.

15. Dla słupów ściskanych należy uwzględnić niebezpieczeństwo wyboczenia przez zastosowanie spółczynnika zmniejszającego, jeżeli smukłość, t. j. stosunek swobodnej długości pręta „l“ do najmniejszego promienia bezwładności przekroju „i“ przekracza:

60 w wypadku wzmocnienia podłużnego,
40 „ „ uzwojowego.

16. Dla słupów ściskanych mimoosiowo, lub narażonych oprócz obciążenia osiowego także na działanie sił zginających, należy wyznaczyć w betonie i w żelazie naprężenia złożone, wywołane obciążeniem i momentem zginającym.

17. Gdy długość słupa jest większa niż 20-krotny najmniejszy wymiar przekroju, to należy moment wywołany siłą zginającą, zwiększyć o wartość 0·005 Pl.

18. W częściach ze składu, narażonych tylko na ciągnienie, nie uwzględnia się wcale betonu przy obliczeniu przekroju żelaza.

§ 36.

1. Odstęp wkładek między sobą dla tego samego rodzaju wzmocnienia powinien być w świetle równy lub większy od grubości wkładek, nie powinien jednak schodzić niżej 2 cm, ani też przekraczać 20 cm lub $1^1/_2$-krotnej grubości płyty.

2. Wkładki dwóch różnych wzmocnień, jak np. podłużnego i poprzecznego, powinny do siebie przylegać.

3. Strzemiona należy umieścić także w tych częściach belki, gdzie ze względów statycznych nie są potrzebne.

4. Wzmocnienie pionowe słupów powinno się składać przynajmniej z 4 prętów żelaznych, rozmieszczonych na obwodzie.

5. Najmniejsza grubość okrycia nie może schodzić w płytach niżej 1 cm, a w innych zespołach niżej 2 cm.

§ 37.

1. Naprężenia dopuszczalne w betonie powinny odpowiadać wytrzymałości kostkowej betonu po 28-dniowem normalnem tężeniu.

2. Naprężenia dopuszczalne w betonie należy w obliczeniach statycznych przyjmować równe wytrzymałości materjału, mnożonej przez następujące spółczynniki zmniejszające:

Rodzaj naprężenia	Spółczynnik zmniejszający	Najwyższa granica naprężeń dopuszczalnych w kg/cm²
Ciśnienie: a) przy zginaniu i obciążeniu mimośrodkowem .	0·28	55
b) przy ciśnieniu osiowem (słupy i filary	0·22	40
c) w skosach belek nad słupami	0·30	60
Ścinanie	0·025	5

3. Wyższe naprężenia są dopuszczalne w przegubach itp. konstrukcjach.

Naprężenia dopuszczalne żelaza należy przyjmować wedle § 14.

5. Przy mniejszych budowlach można prób nie wykonywać i przyjmować naprężenia dopuszczalne betonu na ciśnienie odpowiednio do ilości cementu na 1 m³ kruszywa, a mianowicie.

Rodzaj naprężenia	Najw. naprężenia dopuszczalne w kg/cm²	
	przy 500 kg. cementu	przy 300 kg. cementu
Ciśnienie: a) przy zginaniu i obciążeniu mimośrodkowem .	50	35
b) przy ciśnieniu osiowem . .	35	25
c) w skosach belek nad słupami	55	40
Ścinanie	4·5	3·5

6. Siły ciągnące ukośnie w tych częściach belek zginanych, w których naprężenie ciągnące jest większe niż 0·025 wytrzymałości kostkowej wzgl. niż odpowiednie wartości w ust. 2 i 6, należy przenieść w całości przez wkładki odgięte i strzemiona.

7. Naprężenia dodatkowe z powodu zmian temperatury należy uwzględnić przy konstrukcjach narażonych bezpośrednio na zmiany ciepłoty.

8. Jako granicę zmian temperatury należy przyjąć na wolnem powietrzu ochłodzenie o 15° i ogrzanie o 15°, zaś w budynkach osłoniętych ochłodzenie wzgl. ogrzanie o 10°.

9. Spółczynnik rozszerzalności dla betonu i żelaza należy przyjmować równy 0·00001 na 1° C, a spółczynnik sprężystości dla betonu równy 210·000 kg/cm².

10. Wpływ skurczu betonu na powietrzu należy uważać za równoważny obniżeniu się temperatury o 10° Celsjusza. Tego działania można nie uwzględnić, jeżeli się betonuje częściami, a szczeliny zamyka się najwcześniej po 14 dniach od ukończenia odpowiedniej części.

11. W budowlach dłuższych niż 60 m. należy urządzić przerwy delatacyjne w odstępach conajmniej 50 m.

12. Stropy ceglano-betonowe z wkładkami żelaznemi należy obliczać przyjmując stosunek spółczynników sprężystości n = 25. Naprężenie dopuszczalne cegieł na ściskanie przyjmować należy jak dla muru obciążonego mimoosiowo, naprężenie dopuszczalne na ściskanie 2·5 kg/cm², naprężenia w żelazie wedle § 14. Warstwy betonu umieszczonej na cegle nie uwzględnia się zupełnie, o ile jest cieńsza od 3 cm.

VIII. Grunt budowlany.

§ 38.

1. Rodzaj i wytrzymałość gruntu należy z reguły zbadać przez sondowanie lub próbne bicie pali, a w razach ważniejszych także i przez odpowiednie próby obciążania aż do wartości spodziewanych ciśnień skrajnych w fundamencie. Wogóle można dopuścić następujące obciążenia jednostkowe gruntu:

Nasypy — do 0·5 kg/cm².

Warstwy ziemne osadowe o zmiennej grubości, miałki piasek bardzo wilgotny lecz stały, zabezpieczony przeciw podmyciu — do 1·5 kg/cm².

Glina, ił, piasek ilasty niezbyt wilgotny — do 2·5 kg/cm².

Ił zbity, suchy piasek ostry, zabezpieczony przeciw podmyciu — do 4 kg/cm².

Żwir zbity, gruby piasek zabezpieczony przeciw podmyciu — do 6·0 kg/cm².

Skała miękka	do 5	kg/cm^2.	jednak nie wyżej niż do połowy wytrzymałości kostkowej odpowiedniego materjału.
„ średnio-twarda .	„ 10	„	
„ bardzo twarda .	„ 30	„	

2. Przy obciążeniu gruntu, leżącego w znacznej głębokości można zwiększyć naprężenia dopuszczalne tegoż o wielkość równą ciśnieniu warstw górnych na dno fundamentu.

3. W wypadkach wątpliwych należy znaleźć obciążenie dopuszczalne przy pomocy prób.

IX. Konstrukcje specjalne.

§ 39. Zwierzchnia władza budowlana może dla specjalnych konstrukcyj zezwolić na odstąpienie od norm powyższych, o ile przedłożone zostaną obliczenia szczegółowe należycie naukowo uzasadnione.

X. Zawartość projektu.

§ 40. Każdy projekt, wymagający obliczeń statycznych, powinien zawierać:

a) ogólne plany budowli (zwykle 1 : 100),

b) plany szczegółowe konstrukcji obliczonej,

c) założenia co do obciążeń,

d) obliczenie statyczne z uzasadnieniem projektowanych wymiarów i z wykazaniem wywołanych naprężeń w przyjętych przekrojach przy najniekorzystniejszem obciążeniu.

Spółczynniki zmniejszające β na wybocznie.

a) żelazo zlewne.

L/i	β	L/i	β	L/i	β	L/i	β
5	0·88	55	0·68	105	0·48	155	0·23
10	0·85	60	0·66	110	0·46	160	0·22
15	0 83	65	0·64	115	0·42	165	0·21
20	0·81	70	0·62	120	0·39	170	0·19
25	0·79	75	0·60	125	0·36	175	0·18
30	0·77	80	0·58	230	0·33	180	0·17
35	0·75	85	0·56	135	0·31	185	0·16
40	0 73	90	0·54	140	0·29	190	0·15
45	0·72	95	0·52	145	0·27	195	0·15
50	0·70	100	0·50	150	0·25	200	0·14

b) żelazo spawane.

L/i	β	L/i	β	L/i	β	L/i	β
5	0·94	55	0·71	105	0·47	155	0·23
10	0·93	60	0·69	110	0·45	160	0·22
15	0·90	65	0·66	115	0·43	165	0·21
20	0·88	70	0·64	120	0·39	170	0·19
25	5·85	75	0·62	125	0 36	175	0·18
30	0·83	80	0·59	130	0·33	180	0·17
35	0·80	85	0 57	135	0·31	185	0·16
40	0·78	90	0·54	140	0·29	190	0·16
45	0·76	95	0 52	145	0·27	195	0·15
50	0·73	100	0·50	150	0·25	200	0·14

c) żeliwo (żelazo lane).

L/i	β	L/i	β	L/i	β	L/i	β
5	9·90	30	0·58	55	0·34	80	0·19
10	0·83	35	0·53	60	0·33	85	0·17
15	0·76	40	0·48	65	0·27	90	0·15
20	0·70	45	0·43	70	0·24	95	0·14
25	0·63	50	0·39	75	0 22	100	0·12

d) drzewo.

L/i	β	L/i	β	L/i	β
		55	0·66	105	0·32
10	0·98	60	0·63	110	0·29
15	0·94	65	0·60	115	0 27
20	0·91	70	0·56	120	0 25
25	0·87	75	0·52	125	0·22
30	0·84	80	0·49	130	0·21
35	0·80	85	0·46	135	0·19
40	0·77	90	0·42	140	0·18
45	0·74	95	0·39	145	0·17
50	0·70	100	0·35	150	0·16

e) żelbet.

L/i	β	L/i	β	L/i	β
65	0·95	80	0·76	95	0·57
70	0·88	85	0·70	100	0·51
75	0·82	90	0·63		

f) żelbet uzwojony.

L/i	β	L/i	β	L/i	β	L/i	β
45	0·97	60	0·85	75	0·73	90	0·60
50	0·93	65	0·81	80	0·69	95	0·56
55	0·89	70	0·77	85	0·65	100	0·51

4. URZĄDZANIE I ZAKŁADANIE ANTEN DLA RADJOSTACJI.

(Rozp. Mgtu z dnia 15 maja 1925 r. L. 8518. VII. 25).

ROZPORZĄDZENIE.

Na podstawie przepisów § 53 tudzież § 60 ustęp 30 Statutu dla Gminy miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 Dz. u. kr. Nr. 108 wydaje Magistrat jako władza policyjno-budowlana i porządkowa następujące przepisy, dotyczące urządzania i zakładania anten dla radiostacji.

§ 1.

Urządzanie i zawieszanie anten dla radiostacji w miejscach otwartych przeprowadzać wolno na obszarze miasta Krakowa jedynie za uprzedniem zezwoleniem Magistratu.

§ 2.

Prośby o urządzenie i założenie anteny należy zgłaszać w Budownictwie miejskiem, Oddział policji budowlanej na przepisanym formularzu, który w Urzędzie tym można otrzymać.

Do prośby tej dołączyć należy:

a) zezwolenie właściciela realności, w której antena ma być założona oraz ewentualne zezwolenie właścicieli tych realności, ponad któremi antena ma być rozpięta;

b) dotyczące zezwolenie władz pocztowo-telegraficznych na założenie stacji (rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 października 1924 Dz. ust. Rzp. Nr. 99 poz. 915);

c) poświadczenie Technicznego Zarządu telegrafów i telefonów Dyrekcji Poczt, że projektowana antena odpowiada przepisom rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 października 1924 Dz. u. Mr. 99 poz. 915, a w szczególności, że nie koliduje z przewodami telefonicznemi wzgl. telegraficznemi oraz poświadczenie Elektrowni miejskiej, że antena nie krzyżuje się z przewodami o wysokiem napięciu;

d) szkic sytuacyjny w podziałce 1:500, obejmujący w rzucie poziomym realności, przez które antena przechodzi, sposób jej umocowania i wzniesienia nad połacie dachu, mury kominowe i szczytowe z dokładnem opisaniem ulic, liczb

spisowych i porządkowych realności tak, aby topograficzna orjentacja rozmieszczenia anteny była zupełnie jasna.

§ 3.

Magistrat może przed udzieleniem zezwolenia zarządzić, zwłaszcza w przypadkach wątpliwych, komisjonalne zbadanie stanu sprawy przy współudziale reprezentanta Dyrekcji poczt i telegrafów w obecności stron interesowanych, a to celem stwierdzenia dopuszczalności założenia anteny.

Wnoszący prośbę o zezwolenie obowiązany jest uiścić dotyczącą opłatę komisyjną w wysokości przepisanej odnośnemi przepisami.

§ 4.

Zezwolenie na założenie anteny, wydane przez Magistrat, powinien używający radiostacji przechowywać stale w swoim lokalu i obowiązany jest okazać je na każde żądanie organów kontrolnych.

§ 5.

Zakładanie aten w miejscach otwartych dozwolone jest tylko koncesjonowanym instalatorom urządzeń elektrotechnicznych, względnie firmom dostarczającym aparatów radiowych, jednak pod kierownictwem instalatora urządzeń elektro-technicznych.

Koncesjonowany instalator przed przystąpieniem do robót obowiązany jest złożyć stosowną deklarację, przewidzianą § 3. ustawy budowlanej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 Dz. u. Nr. 63.

§ 6.

Urządzenie anteny oraz sposób jej założenia ma odpowiadać pod każdym względem warunkom bezpieczeństwa, wymogom budowlanym, porządkowym i estetycznym.

Między innymi urządzenie anten oraz sposób ich założenia odpowiadać ma w szczególności następującym warunkom:

a) łączenie i zawijanie drutów ma być wykonane tak, jak to jest przepisane dla nadziemnych przewodów elektrycznych;

b) o ile antena przechodzi ponad dachem, ma być wzniesiona przynajmniej na 2 m. ponad płaszczyzną dachu, a 1 m.

ponad szczyty kominów, celem umożliwienia swobodnego chodzenia po dachu, względnie czyszczenia kominów;

c) używanie drewnianych stojaków oraz sznurów konopnych, lnianych itp. do umocowania anteny jest wzbronione; stojaki żelazne mają być odpowiednio silnie umocowane i zakotwione, celem uchronienia ich od przechylania;

d) urządzenie anteny oraz jej założenie nie może niszczyć i osłabiać konstrukcyjnych części budynku, ani też nie może wpływać ujemnie na estetyczny wygląd miasta (§ 21. ust. bud.).

Magistrat może wydać dalsze przepisy określające warunki, jakim odpowiadać mają anteny pod względem porządkowym, bezpieczeństwa itp.

§ 7.

Urządzanie i zakładanie anten, które nie odpowiadają warunkom określonym w § 6 niniejszego rozporządzenia jest niedozwolone.

Odnośnie do anten urządzonych i założonych wbrew przepisom niniejszego rozporządzenia wyda Magistrat zarządzenie usunięcia w oznaczonym terminie, po upływie którego anteny te zostaną usunięte z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo ich właściciela, względnie właściciela dotyczącej realności.

§ 8.

Za anteny, których urządzenie przechodzi ponad ulicą względnie placem publicznym, opłacać należy Gminie miasta Krakowa tytułem czynszu uznawczego jednorazową należytość w kwocie 10 zł.

Bez uprzedniego opłacenia tej należytości zezwolenie na urządzenie takich anten udzielone być nie może.

§ 9.

Wszystkie istniejące anteny należy zgłosić w terminie dni 30-tu od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w Budownictwie miejskiem na formularzu, o którym mowa w § 2 niniejszego rozporządzenia, a to celem uzyskania dodatkowego zezwolenia.

Udzielenie tego zezwolenia może Magistrat uczynić zależnem od wykonania zarządzeń, zmierzających do dostosowania istniejących anten do obowiązujących przepisów.

Anteny, na które zezwolenia nie uzyskano, zostaną z urzędu usunięte na koszt i niebezpieczeństwo ich właścicieli względnie właścicieli realności.

§ 10.

Przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia karane będą, o ile nie podpadają pod postanowienia powszechnej ustawy karnej, po myśli § 60. ustęp 30 statutu dla Gminy m. Krakowa przy zastosowaniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 Dz. ust. Rz. Nr. 9 poz. 89.

§ 11.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 14 dni po ogłoszeniu.

IV. Przepisy kanalizacyjne.

1. USTAWA

z dnia 26/X 1920 r. Dz. u. Rz. P. Nr. 103 poz. 683. w przedmiocie częściowej zmiany § 6. galicyjskiej krajowej ustawy z dnia 11 lipca 1914 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 2 z roku 1915) o obowiązku właścicieli domów w stołecznem królewskiem mieście Krakowie wybudowania kanałów domowych, połączenia tychże z miejskiemi kanałami ulicznemi oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Art. 1.

Ustęp pierwszy § 6 ustawy z dnia 11 lipca 1914 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 2 z roku 1915) zostaje uchylony w dotyczasowem brzmieniu, a otrzymuje brzmienie następujące:

Opłaty wymierza się według długości frontu realności.

Wysokość opłat ustanawia Rada miejska.

Art. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

2. USTANAWIANIE WYSOKOŚCI OPŁAT ZA POŁĄCZENIA KANAŁOWE.

(Uchwała Rady miejskiej z dnia 20 października 1922 L. 1686/B. b. (921).

Rada miejska upoważnia komisję drogowo-kanałową do ustanawiania opłat za określone w § 1. ustawy z dnia 11 lipca 1914 Dz. u. kr. Nr. 2 ex. 1915 połączenie kanałów domowych z miejskiemi kanałami ulicznemi.

3. WYSOKOŚĆ OPŁATY ZA POŁĄCZENIE KANAŁÓW DOMOWYCH Z KANAŁAMI MIEJSKIEMI.

(Rozp. Mgtu z dn. 17 grudnia 1924 r. L. 3064/B. b. 1924).

Tymczasowy Zarząd miasta działając imieniem Rady miasta z mocy § 53 Statutu miejskiego uchwalił na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 1924:

„Zmienia się uchwałę z dnia 11 września 1924 i:

1) ustanawia się nową opłatę za określone w § 1 ustawy kanałowej połączenie kanałów domowych z miejskiemi kanałami ulicznemi, a to 25 zł., wyraźnie dwadzieścia pięć złotych od 1 m. b. frontu realności;
2) opłata ta wchodzi w życie w dniu przyjęcia wniosku przez Tymczasowy Zarząd miasta".

V. Przepisy wodociągowe.

1. TARYFA OPŁAT WODOCIĄGOWYCH

(w brzmieniu ustalonem uchwałą Rady miasta z dnia 17 marca 1924 L. 18/9 Z. W. powziętą na zasadzie przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Dz. u kr. Nr. 93 poz. 747).

I.

Opłaty za wodę pobieraną bez wodomierzy.

1) od sztuki konia 12 zł. rocznie;
2) od powozu lub wózka 12 zł. rocznie, od automob lu 24 zł. rocznie;
3) ogrody większe ponad 100 m^2 powierzchni, płacą za każde 100 m^2 nadwyżki po 6 zł. rocznie.

Powierzchnia większa niż 25 m^2, nie dochodząca jednak do 100 m^2, licz ona będzie za całe 100 m^2.

4) od 1 m^2 zabudowanej wewn. powierzchni oranżerji 6 zł. rocznie.

II.

Opłaty za wodę pobierane zapomocą wodomierzy.

1) za wodę na potrzeby domowe w budynkach opłacających podatek gminny wodociągowy, za każdy m^3 nadwyżki nad 50 litrów na głowę i dobę 0·40 zł. rocznie;
2) za wodę na potrzeby domowe w budynkach nie opłacających podatku wodociągowego za każdy m^3 zużytej wody 0 80 zł. [1]).

---

[1]) Obowiązująca cena 80 gr. w miejsce 90 gr., od 1 stycznia 1925 w myśl uchwały Tymczasowego Zarządu miasta z dnia 5 grudnia 1924 L. A. (52) 4 Z. W. 1924.

3) za wodę na cele przemysłowe za m^3 0·40 zł.;
4) za 1 m^3 wody zużytej do budowy po 0·40 zł.;
5) za 1 m^3 wody zużytej do skrapiania ogrodów, oranżeryj 1 zł.
6) za 1 m^3 wody zużytej do prywatnych wodotrysków 1 zł.

III.

Opłaty za nadobowiązkowe połączenia domowe tudzież za nadobowiązkowe próby wewnętrznych instalacyj.

1) za połączenia, otworzenie lub zamknięcie głównego miejskiego kurka przed realnością, za próby i rewizje wewnętrznej instalacji, pobierane będą opłaty w wysokości własnych kosztów z 200% dodatkiem na koszta administracyjne;
2) za używanie miejskiego wodomierza ustawionego w realnościach, do których § 6 ust. wod. z dnia 12 sierpnia 1899 Nr. 94 Dz. ust. i rozp. kraj. nie stosuje się, w zakładach przemysłowych, przy wodotryskach prywatnych itp. pobierać się będzie czynsz roczny w ratach kwartalnych z góry, niezależnie od średnicy wodomierza, a to: za każde rozpoczęte i pełne 10 m średnicy wodomierza 5 zł. kwartalnie;
3) koszta wstawienia wodomierza i potrzebnych do niego zabezpieczeń liczone będą według rzeczywistych wydatków.

Wymienione stawki zaliczone będą w rachunkach, wystawianych na okresy poboru, poczynając od 1 kwartału 1924 r.

Na pokrycie kosztów dostarczania wody uiścić mają konsumenci wody przemysłowej, zbytkowej i nie opłacający podatku wodociągowego zaliczki w wysokości jednorazowego przeciętnego wymiaru należytości w roku za 1 okres wymiarowy.

2. DOSTĘP DO WODOMIERZY.

(Rozporządzenie Mgtu z dn. 15 stycznia 1923 r. L. 312 I b 1923 r.)

Na zasadzie § 44 przepisów wykonawczych do ustawy wodociągowej z dnia 12 sierpnia 1899 r. Nr. 94 Dz. ust. i rozp. kraj., Magistrat wydaje następujące zarządzenia:

Celem umożliwienia organom wodociągu miejskiego dostępu do wodomierzy, ich odczytania, zamknięcia instalacji w razie jakiegokolwiek wypadku wodociągowego, jak pęknię-

cia rury rozprowadzającej wodę, zalania sufitów przez pozostawienie odpływów itp. zakazuje się jaknajsurowiej zakładania i zasypywania dostępu do wodomierzy drzewem, węglem, śmieciami itp., odpadkami. Dostęp do wodomierzy i wentyli, zamykających dopływ wody do realności musi być każdego czasu wolny.

Niestosujący się do niniejszego rozporządzenia karani będą w myśl § 4 przepisów wykonawczych do ustawy wodociągowej.

3. UTRZYMANIE I KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH.

(Obwieszczenie Mgtu z dn. 28 lutego 1922 L. 3410 I b 1922).

Rozporządzeniem Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do walki z epidemjami z dnia 1 stycznia 1922 r. Dz. u. Rzp. Nr. 9 poz. 63 wydano przepisy, dotyczące korzystania z urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

W szczególności rozporządzeniem tem zarządzono:

§ 1.

Wszystkie w nieruchomościach znajdujące się urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne winny być utrzymane w stanie zdatnym do użytku, a korzystanie z nich winno być bez żadnych utrudnień dostępne osobom, dla których urządzenia te są przeznaczone.

§ 2.

Właścicielom i administratorom nieruchomości, dozorcom jak również i lokatorom zabrania się:

1) wyłączenia urządzeń doprowadzających wodę do mieszkań;
2) zamykania dopływu wody do mieszkań;
3) zdejmowania i usuwania w całości lub części urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych i ustępowych oraz doprowadzania ich do stanu nieużywalności;
4) utrudniania w jakiejkolwiek innej formie w korzystaniu z wyżej wymienionych urządzeń.

Wszelkie utrudnienia, jakie powstały przed ogłoszeniem niniejszego rozporządzenia, a wzbronione są przepisami tego artykułu (punkt 1) do 4) winny być niezwłocznie usunięte.

§ 3.

Na czas aż do odwołania zabrania się zarządom wodociągów i kanalizacji wyłączania z ogólnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej połączeń z poszczególnemi nieruchomościami.

Przerwane przed ogłoszeniem niniejszego rozporządzenia połączenia winny być wznowione.

§ 4.

Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia podlegają karze przewidzianej w art. 8 ustawy z dnia 4 lipca 1920 Dz. ust. Rzp. Nr. 61 poz. 388, a mianowicie grzywnie do wysokości 10.000 mk. lub karze aresztu do 3 miesięcy, względnie grzywnie i karze łącznie.

Nad przestrzeganiem przepisów zawartych w niniejszem obwieszczeniu czuwać będą organa Magistratu.

ROZDZIAŁ IV.
PRZEPISY PRZEMYSŁOWE.

1. CZAS PRACY W PRZEMYŚLE I HANDLU.

a) Obwieszczenie Magistratu z dnia 16 sierpnia 1924 r. L. 6079/III.

Na podstawie art. 2 ustęp 4 ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. Dz. u. Rz. P. Nr. 2 ex 1920 o czasie pracy w przemyśle i handlu i § 11 rozp. Ministerstwa pracy i opieki społecznej z dnia 23 czerwca 1923 r. Dz. u. R. P. Nr. 70, o czasie pracy w zakładach handlowych, postanawiają w miejsce Rady miasta Krakowa Komisarz Rządu p. o. Prezydenta miasta Krakowa, oraz Wiceprezydenci miasta, po wysłuchaniu stron zainteresowanych, co następuje:

A. W dnie powszednie mają być otwarte:

a) sklepy piekarniane w porze letniej t. j. od 1 kwietnia do 30 września od godz. 5 do godz. 15 tej,

w porze zimowej t. j. od 1 października do 31 marca od 6 do 16 tej godz.;

b) sklepy rzeźnicze, w których wyrębuje się mięso celem sprzedaży detajlicznej, w porze letniej od godz. 6 do 16-tej, w porze zimowej od godz. 7 do 17-ej;

c) sklepy rzeźnicze, w których wyrębuje się mięso koszerne od godz. 7 do 17-tej, a w sobotę od godz. 18 do 21-szej;

d) handle mleka i jarzyn od godz. 7 do 17-tej przez cały rok;

e) sklepy ze sprzedażą artykułów spożywczych i kolonialnych, a także mieszanych i masarnie przez cały rok od godziny 8 do 18 tej;

f) sklepy żydowskie z drobną sprzedażą artykułów spożywczych i kolonialnych, a także mieszanych, położone w dzielnicy VII., VIII. i XXII., o ile w sobotę w czasie dnia są zamknięte, mogą być otwarte w sobotę od godz. 17 do 20-tej;

g) jadłodajnie, do których zalicza się restauracje, cukiernie, kawiarnie, mleczarnie, piwiarnie, winiarnie, miodownie, garkuchnie, bary, kuchnie publiczne, bufety, szynki, traktyjernie, karczmy, gospody, mogą być otwarte od godz. 6 do 23;

h) kioski i budki, w których sprzedają do spożycia na miejscu wodę sodową, wody mineralne, napoje chłodzące, słodycze i owoce, a nie sprzedają innych towarów, mogą być otwarte w czasie od 1 kwietnia do 30 września od godz. 6 do 23 (jak jadłodajnie), w czasie zaś od 1 października do 31 marca od godz. 11 do 21.

Nadmienia się, że przepis ten stosuje się do tych zakładów, których głównym artykułem sprzedaży jest woda sodowa, wody mineralne lub napoje chłodzące, a w których tylko ubocznie podaje się gościom również wyłącznie do spożycia na miejscu słodycze lub owoce. Przepis ten może być zastosowany także i do tych sklepików drobnych, które otrzymają zezwolenie ze strony Magistratu na podstawie osobno wniesionego podania;

i) sklepy z wyłączną sprzedażą wody sodowej, słodyczy i owoców, mają być otwarte przez cały rok od godz. 11 do 21;

k) wszystkie inne sklepy, stragany, oraz wszelkie inne miejsca zawodowej sprzedaży towarów, kantory, pralnie, farbiarnie i przedsiębiorstwa przewozowe, prywatne biura pośrednictwa pracy, lombardy, sale licytacyjne, antykwarjaty, salony i wystawy ze sprzedażą dzieł sztuki, starożytności o charakterze przedsiębiorstw handlowych, oraz zakłady pogrzebowe mają być otwarte przez cały rok od godz. 9 do 19;

l) handle, korzenne i kolonialne, połączone z bufetem (handle śniadankowe i restauracje), winny się stosować ściśle do ustalonych pod k) godzin otwierania i zamykania sklepów. W innych godzinach miejsce sprzedaży towarów musi być w tych sklepach zamknięte i dla kupujących niedostępne.

B. W niedziele i święta.

W niedziele i święta, ustawą oznaczone, muszą być wszystkie sklepy, stragany i miejsca zawodowej sprzedaży towarów przez cały dzień zamknięte z wyjątkiem:

a) wszelkich jadłodajni, które mogą być otwarte w tych samych godzinach co w dni powszednie;

b) kiosków, budek, oraz drobnych sklepików, w których sprzedają do spożycia na miejscu wodę sodową, wody mineralne, napoje chłodzące, słodycze i owoce i nie sprzedają innych towarów, któreto zakłady mogą być otwarte w niedziele i święta i tylko w czasie od 1 kwietnia do 30 września włącznie, w tych samych godzinach co jadłodajnie;

c) mleczarni i kwieciarni, za które uważa się tylko sklepy, zajmujące się sprzedażą mleka i przetworów mlecznych lub sprzedażą kwiatów naturalnych z wyłączeniem wszelkich innych towarów, które to sklepy mogą być otwarte w niedziele i święta od godz. 7 rano do godz. 10 rano;

d) zakładów pogrzebowych, które mogą być otwarte w tych samych godzinach co w dni powszednie.

Nadto w niedziele i święta dozwolona jest sprzedaż detaliczna:

1) słodyczy, kwiatów i wyrobów tytoniowych w miejscach widowisk i zabaw publicznych przez cały czas ich trwania, oraz w ogrodach i parkach publicznych od godz. 9 do 19;

2) przy cmentarzach kwiatów, świec oraz przedmiotów, służących do ozdoby grobów, od godz. 9 do 19;

3) gazet i czasopism, w sklepach i kioskach, zajmujących się wyłącznie tylko sprzedażą gazet i czasopism od godz. 7 do 17;

4) dewocjonalji, o ile nie są połączone ze sprzedażą innych towarów od godz. 7 do 17.

Czas pracy pracowników nie może przekraczać 8 godzin na dobę, w sobotę 6 godzin na dobę, czyli 46 na tydzień, przyczem najdalej po każdych 6 godzinach pracy, pracownikom winna być zapewniona co najmniej jednogodzinna przerwa, podczas której pracownik może opuścić miejsce pracy. Pracownicy, zatrudnieni w sobotę przez 8 godzin na dobę, mają otrzymać w zamian w ciągu miesiąca lub roku równoważną ilość wolnych od pracy i zapłaconych dni poza ustawowym urlopem, o ile zaś pracują w niedzielę dłużej niż 3 godziny, muszą otrzymać równą ilość wolnych godzin w tygodniu.

b) Obwieszczenie Mgtu z dnia 10 lipca 1925 r. L. 14042 III.

Zmieniając częściowo obwieszczenie z dnia 16 sierpnia 1924 r. L. 6079/III 1924 r. Magistrat stoł. król. m. Krakowa postanawia po wysłuchaniu stron interesowanych, co następuje:

W czasie od 1 czerwca do 30 sierpnia 1925 r. księgarnie mają być otwarte od godziny 8 do 18.

2. PIEKARNIE I SKLEPY Z PIECZYWEM.

(Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 26 lutego 1921 r. Nr. 26 p. 151 Dz. u. Rz. p.).

Na podstawie pp. 9, 12 i 24 art. 2 Zasadniczej Ustawy Sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 63 poz. 371) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Piekarnie w miastach, zaopatrzonych w wodociągi i kanalizację mogą być tylko w domach, posiadających powyższe urządzenia. W miejscowościach, nie posiadających tych urządzeń, piekarnie mogą być w domach, zaopatrzonych w urządzenia ściekowe i wodę, zbadaną przez władzę sanitarną i uznaną za dobrą.

§ 2.

Piekarnie winny się znajdować na posesjach, utrzymywanych czysto; w domach mieszkalnych nieskanalizowanych w odległości conajmniej 10 metrów od stajen, obór, chlewów, gnojowisk, śmietników i ustępów ogólnych, w domach skanalizowanych w odległości conajmniej 5 metrów. Piekarnie winny się mieścić na parterze. W pomieszczeniach suterenowych mogą się mieścić tylko wtedy, jeżeli zagłębienie nie przekracza $^1/_3$ ogólnej wysokości pomieszczenia.

§ 3.

Wysokość pomieszczeń piekarni winna wynosić conajmniej 2,6 metra. Izby winny być tak obszerne, aby na każdego zatrudnionego robotnika przypadało conajmniej 4 m. kw. powierzchni, i tak widne, aby stosunek powierzchni świetlnej do powierzchni podłogi wynosił conajmniej 1/10. Podłogi winny być z trwałego materjału, szczelne i gładkie. Ściany izb winny być gładkie, pomalowane na kolor jasny. Wszystkie izby winny być zaopatrzone w prawidłową wentylację.

§ 4.

Lokal piekarni winien się, o ile możności, składać z pomieszczeń na:

a) rozczynianie ciasta i wypiek chleba,

b) skład mąki,

c) skład pieczywa,
d) ubieralnię.

§ 5.

Rozczynianie ciasta i wypiek chleba mogą się odbywać w jednem, dostatecznie obszernem pomieszczeniu, które winno być oddzielone od ubieralni i ustępu, i winno posiadać podręczną umywalnię z wodą bieżącą do mycia rąk.

Dzieże (bajdy) do rozczyniania ciasta muszą być tak urządzone, aby wraz z tylną swą deską mogły być odsuwane od ściany; muszą być heblowane, gładkie, bez szczelin, codziennie skrobane i myte wrzącą wodą po ukończeniu przygotowania ciasta.

Stoły winny być heblowane, bez szczelin i codziennie skrobane i myte gorącą wodą po ukończeniu przygotowania ciasta.

Deski do chleba z drzewa heblowanego należy ustawiać na wzniesieniu, utrzymywać w czystości zapomocą skrobania, zaś przed ułożeniem ciasta przysypywać mąką lub czystemi otrębami.

Łopaty do chleba należy utrzymywać w czystości, układać na drągach poprzecznych lub kołkach, pod żadnym zaś pozorem na piecu lub podłodze.

Kotły z wodą wrzącą do rozczyniania ciasta winny być pobielane, muszą mieć kran nad urządzeniem do odprowadzania wody, połączonem z kanałem miejskim lub ściekiem.

Kubełki do wody należy utrzymywać w czystości i nie używać ich do innych celów.

Studzienkę (leszę) przy piecu należy połączyć z kanałem miejskim i oczyszczać codziennie do dna. Tam, gdzie zamiast studzienek są naczynia żelazne, należy je oczyszczać i myć codziennie.

§ 6.

Skład mąki nie może się znajdować w piwnicy i winien być suchy, widny, często przewietrzany. Worki z mąką nie mogą leżeć bezpośrednio na podłodze, lecz na ustawionych w tym celu heblowanych legarach.

§ 7.

Pomieszczenie do wypieczonego chleba winno być zaopatrzone w półki drewniane, czysto utrzymywane; nie wolno

układać chleba na podłodze. Pomieszczenie winno być widne i często przewietrzane.

§ 8.

Ubieralnia dla robotników winna się znajdować w tym samym budynku, co i piekarnia i winna być czysto utrzymywana. W ubieralni winny się znajdować: umywalnia z bieżącą wodą i czystymi ręcznikami, szafa do ubrań robotników i oddzielna szafa dla fartuchów, czapek i pantofli.

§ 9.

Podłogi we wszystkich izbach należy utrzymywać w czystości i codziennie myć po skończonej pracy.

Zmiotki mączne, śmiecie i inne odpadki nie mogą być przetrzymywane w piekarni, lecz winny być codziennie starannie usuwane poza jej obręb. We wszystkich pomieszczeniach winny się znajdować spluwaczki wodne, opróżniane i myte codziennie.

Lampy przy oświetleniu naftowem winny być tak umieszczone, by nie powodowały zanieczyszczeń.

We wszystkich pomieszczeniach piekarni należy tępić muchy, robactwo, myszy i szczury.

§ 10.

Robotnicy przed rozpoczęciem pracy winni się przebrać w białe fartuchy, nałożyć białe czapki płócienne i pantofle, wymyć dokładnie ręce i oczyścić paznogcie. Nie wolno przy robocie mieć obnażonego ciała prócz ramion; nie wolno spluwać na podłogę, palić tytoń przy pracy, lub chodzić do ustępu w fartuchach piekarnianych.

Do pracy w piekarniach nie mogą być dopuszczeni robotnicy, dotknięci chorobami zakaźnemi lub skórnemi, lub obarczeni otwartą gruźlicą.

W czasie trwania pracy w piekarni dostęp dla osób obcych jest wzbroniony. Nie wolno wpuszczać do piekarni zwierząt domowych. Nie wolno pod żadnym pozorem mieszkać lub spać w pomieszczeniach, wyszczególnionych w art. 4. Chwilowo odpoczywać wolno tylko w ubieralni. Lokale, przeznaczone na piekarnie, nie mogą się łączyć z pomieszczeniami mieszkalnemi.

Sprzedaż pieczywa w pomieszczeniach piekarni jest wzbroniona.

§ 11.

Wozy i kosze do pieczywa winny być przykrywane, utrzymywane w czystości i nie używane do żadnego innego celu.

§ 12.

Sklepy z pieczywem lub mąką winny być oddzielone od mieszkań prywatnych i pomalowane na kolor jasny; lady i półki na pieczywo utrzymywane w czystości. Chleb i bułki winny być zabezpieczone od owadów, zapomocą siatek i oddzielone od kupujących, którym nie wolno dotykać pieczywa.

Wydający pieczywo winien być ubrany w biały fartuch z rękawami, mieć czyste ręce i nie może być dotknięty chorobą zakaźną luc skórną, lub otwartą gruźlicą.

W sklepach winno być urządzenie z bieżącą wodą do mycia rąk.

§ 13.

Chleb powinien być dobrze wypieczony, na przekroju porowaty, bez zakalca. Na każdy bochenek winna być przed wstawieniem ciasta do pieca nałożona biała kartka z firmą piekarni. Nalepianie kartek po wypieku jest surowo wzbronione. Sprzedaż i puszczanie w obieg pieczywa w bochenkach bez kartek piekarni są wzbronione.

§ 14.

W piekarniach, które nie odpowiadają przepisom §§ 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 niniejszego rozporządzenia, nie wolno dokonywać wypieku chleba, aż do uporządkowania.

Ustępstwa dla piekarń istniejących są dopuszczalne tylko w granicach art. 3, 4 i 6 za zgodą miejscowych władz sanitarnych.

§ 15.

Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia ulegną karze w myśl ogólnych przepisów karnych. Zakwestjonowane pieczywo podlega zatrzymaniu.

§ 16.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na obszarze b. zaborów rosyjskiego i austrjackiego i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§ 17.

Rozporządzenie niniejsze winno być wywieszone na widocznem miejscu we wszystkich piekarniach i sklepach z pieczywem.

---

3. GODZINA POLICYJNA DLA PRZEDSIĘBIORSTW GOSPODNIO-SZYNKARSKICH W OBRĘBIE WOJEWÓDZTWA KRAKOWSKIEGO.

a) (Rozp. Wojewody krakow. z dnia 15 kwietnia 1924 r. L. 844/2 pr.).

Zmieniając rozporządzenie, b. państwowych władz austrjackich w przedmiocie godzin policyjnych dla przedsiębiorstw gospodnio-szynkarskich w b. obwodzie krakowskim ustanawiam z mocy obowiązujących przepisów prawnych dla restauracji, kawiarń, szynków i wszystkich innych przedsiębiorstw gospodnio-szynkarskich w obrębie Województwa krakowskiego następującą godzinę policyjną:

1) dla stoł. król. m. Krakowa godzinę 23 (11 w nocy);
2) dla miast powiatowych godzinę 22 (10 w nocy);
3) dla innych miejscowości godzinę 21 (9 w nocy).

Władze polityczne I. Instancji w Krakowie, Dyrekcję Policji upoważniam do ograniczenia powyżej oznaczonych godzin policyjnych, o ile wymagałyby tego względy bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Pobieranie opłat na rzecz funduszu miejscowych ubogich za przedłużenie godziny policyjnej będzie unormowane osobnem rozporządzeniem.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

b) (Rozporządzenie Województwa krak. z dnia 2 maja 1924 L. 5852/2 pr.).

Zmieniając rozporządzenie z dnia 15 kwietnia b. r. L. 844, ustanawiam dla restauracji i kawiarń w Krakowie na czas od 1 maja do 31 października godzinę 24 (12 w nocy) jako godzinę policyjną.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

---

c) STATUT

w przedmiocie opłat gminnych za trzymanie otworem przedsiębiorstw gospodnio-szynkarskich poza godziną policyjną w Krakowie, uchwalony przez Radę miasta w dniu 30-go listopada 1923 r. (L. 9847/23 VI. a).

Art. 1.

Gmina miasta Krakowa jest uprawnioną na podstawie art. 20 ust. z 11 sierpnia 1923 r. Dz. u. Rz. P. Nr. 94 pobierać od przedsiębiorstw gospodnio - szynkarskich w Krakowie, które na podstawie pozwolenia Dyrekcji Policji trzymają otworem lokale poza godziną policyjną następujące opłaty na rzecz Gminy:

a) za każdą godzinę po godzinie policyjnej po 1,000.000 (jeden miljon marek polsk.) dziennie,

b) za każdą godzinę po godzinie policyjnej w nocy z dnia 31 grudnia na 1 stycznia każdego roku po 3,000.000 (trzy miljony) Mk.

Godziną policyjną w Krakowie jest według rozporządzenia Prezydenta Kraju z dnia 28 kwietnia 1857 r. Dz. u. Kr. Nr. 6 godzina 12 ta w nocy.

O ileby władze, powołane do oznaczenia godziny policyjnej w Krakowie, ustaliły inną godzinę, opłaty obowiązują, poczynając od nowo ustalonej godziny policyjnej.

Art. 2.

Przedsiębiorstwa gospodnio - szynkarskie obowiązane do uiszczania opłat (art. 1), które przed wejściem w życie niniejszego statutu otrzymały pozwolenie na trzymanie otworem lokali poza godziną policyjną, mają w terminie dni 3-ch po wejściu w życie statutu, inne przedsiębiorstwa w terminie dni 3-ch po otrzymaniu z Dyrekcji Policji pozwolenia zgłosić to w Magistracie ustnie lub pisemnie, celem wymierzenia opłat.

Art. 3.

Opłaty (art. 1) wymierza Magtstrat — na podstawie osobistych lub pisemnych zgłoszeń przedsiębiorstw gospodnio-szynkarskich — zawiadamiając każdego płatnika indywidualnie przez doręczenie orzeczenia wymiarowego.

Art. 4.

Płatnicy obowiązani są wymierzone opłaty (art. 3) złożyć w Gł. Kasie miejskiej w terminie dni 3-ch, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia orzeczenia wymiarowego.

Przy pozwoleniu na trzymanie otworem lokali poza godziną policyjną na okres dłuższy niż miesięczny, uiszcza płatnik opłaty miesięczne z góry, przy okresie krótszym od miesiąca jednorazowo z góry.

Art. 5.

Przeciw orzeczeniu wymiarowemu służy płatnikowi prawo wniesienia odwołania w ciągu dni 14-tu do władz nadzorczych za pośrednictwem Magistratu.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia opłat w terminie przepisanym (art. 4).

Art. 6.

Nieuiszczone w terminie (art. 4) opłaty ściąga Magistrat w drodze egzekucji, przyczem jest uprawniony pobierać odsetki i kary za zwłokę oraz koszta egzekucyjne według przepisów, zawartych w ustawie z 24 października 1923 r. Dz. u. R. P. Nr. 112 poz. 891.

Art. 7.

Magistrat ma do opłat, wymienionych w art. 1 stosować wykładnik podwyżki względnie zniżki zgodnie z art. 10 ustawy z 24 marca 1923 r. Dz. u. R. P. Nr. 44 poz. 296.

Art. 8.

Przekroczenia przepisów niniejszego statutu, a w szczególności niezgłoszenie w terminie otrzymanego z Dyrekcji Policji pozwolenia na trzymanie otworem lokali poza godziną policyjną (art. 2) karane będą przez Magistrat grzywną porządkową do wysokości 10,000.000 Mkp.

Art. 9.

Statut niniejszy ma moc obowiązującą od dnia uchwalenia go przez Radę miejską.

Jednocześnie tracą moc poprzednie w tej sprawie wydane rozporządzenia.

4. PERSONAL GOSPODNIO-SZYNKARSKI.

(Obwieszczenie Magistratu z dnia 26 lutego 1920 r. L. 17343/19 III. a.).

Magistrat jako władza przemysłowa na podstawie § 54 ust. przem. według którego przemysł gospodnio - szynkarski podlega uregulowaniu przemysłowo - policyjnemu, zarządza niniejszem, co następuje:

1) w przemyśle gospodnio-szynkarskim wolno używać do podawania gościom potraw i napoi tylko pomocników zawodowych, oraz uczniów przemysłowych przyjętych, do praktyki w przemyśle gospodnio - szynkarskim na podstawie § 99 ust. przem. oraz §§ 10 i 11 statutu stowarzyszenia przemysłowo-gospodnio-szynkarskiego w Krakowie *);

2) zabrania się właścicielom przedsiębiorstw gospodnio-szynkarskim utrzymujących przemysły handlowe obok lokali gospodnio-szynkarskich używania personalu pomocniczego, zatrudnionego w handlach do podawania potraw i napoi gościom w lokalach restauracyjnych, a w szczególności używania do tych czynności subjektów i praktykantów handlowych;

3) przekroczenia niniejszego rozporządzenia podlegają ukaraniu według § 131 ust. przem.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy obowiązującej od 1 kwietnia 1920 r.

---

*) Na posiedzeniu z 10 listopada 1913 r. komisja dla przemysłu gospodnio-szynkarskiego uchwaliła wezwać Magistrat, aby na mocy § 64 ustawy przemysłowej wydał zakaz utrzymywania kelnerek w tych przemysłach gospodnio - szynkarskich, które są otwarte poza godziną policyjną, a także i w innych lokalach gospodnio-szynkarskich, o ile w nich są utrzymywane kelnerki do wabienia gości.

5. SPRZEDAŻ ALKOHOLU.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1920 r. Nr. 37 p. 210 Dz. U. Rz. P. o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych — w brzmieniu ustalonem ustawą z dnia 27 stycznia 1922 r. Nr. 12 p. 104 Dz. U. Rz. P. oraz rozp. Min. z 10 kwietnia 1922 r. Nr. 35 poz. 299 Dz. U. Rz. p.

Art. 1.

Celem zmniejszenia spożycia napojów alkoholowych wprowadza się ograniczenia sprzedaży napojów, zawierających więcej niż 2,5% alkoholu, wyszczególnione w art. 3—6 niniejszej ustawy. O wykluczeniu od obrotu publicznego napojów, zawierających niższy procent alkoholu, rozstrzygać będzie Minister Zdrowia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 2.

Ograniczenia te dotyczą sprzedaży i podawania wyżej wymienionych napojów, zarówno w naczyniach otwartych jak i zamkniętych.

Art. 3.

Napojów alkoholowych, zawierających ponad 45% alkoholu, pod żadną postacią dla spożycia sprzedawać nie wolno; sprzedaż napojów sporządzonych ze spirytusu alkoholowego nieoczyszczonego, zawierającego fuzle, jest wzbroniona.

Art. 4.

Gminy wiejskie i miejskie władne są w obrębie swych granic uchwalić całkowity zakaz sprzedaży napojów alkoholowych. Uchwała taka winna zapaść w drodze głosowania powszechnego zwykłą większością głosów.

Głosowanie zarządza zarząd gminny bądź z własnej inicjatywy, bądź na żądanie piśmienne przynajmniej $^1/_{10}$ części mieszkańców gminy, którzy ukończyli lat 21.

Zarząd komunalny zarządza głosowanie najdalej w ciągu czterech tygodni od daty przedstawionego żądania.

Głosowanie odbywa się w dniu świątecznym. Sposób głosowania określają przepisy wykonawcze.

Rewizja powziętej uchwały może nastąpić nie wcześniej jak po upływie lat trzech od wejścia w życie zakazu.

Gdy większość $^2/_3$ ogólnej ilości gmin, wchodzących w obręb powiatu, a obejmujących nie mniej niż $^1/_2$ ogółu ludności powiatu, uchwali całkowity zakaz sprzedaży napojów alkoholowych, powiatowa władza komunalna winna zakaz ten rozszerzyć na cały powiat.

Uchwalony przez gminę, zarówno jak zarządzony przez władzę, powiatową zakaz sprzedaży lub wyszynku napojów alkoholowych, winien być ogłoszony publicznie w sposób, przyjęty w danej miejscowości oraz udzielony w odpisie właściwej władzy akcyzowej i politycznej przynajmniej na 2 miesiące przed nastąpieniem tego roku kalendarzowego, z którego początkiem zakaz ma obowiązywać.

Art. 5.

Liczbę miejsc w detailicznej sprzedaży lub wyszynku napojów alkoholowych ogranicza się do jednego na 2500 mieszkańców, przyczem najwyżej połowa z nich może być przeznaczona do wyszynku. Z chwilą wydania niniejszej ustawy ilość obecnie istniejących miejsc sprzedaży nie może być w żadnym razie, bez względu na liczbę mieszkańców powiększona, zmniejszenie liczby miejsc detailicznej sprzedaży lub wyszynku napojów alkoholowych w stosunku do wyżej określonej normy nastąpi z dniem 1 stycznia 1921 r.

Redukcja i likwidacja zredukowanych miejsc sprzedaży musi być ukończona do końca roku 1922.

Gminy wiejskie i miejskie, stowarzyszenia społeczne i gospodarcze, posiadające uprawnienie do wykonywania przemysłu gospodnio - szynkarskiego, uzyskane przed dniem 1 stycznia 1921 r., o ile z przemysłem tym wykonywują łącznie przemysł restauracyjny i przemysł ten uprawiają we własnym zarządzie lub przez dzierżawców, należących do kategorji inwalidów wojennych lub wdowy po poległych na wojnie, zyski zaś z tego przemysłu przekazują na cele publiczne — nie podpadają pod przepis ustępu pierwszego niniejszego artykułu.

Sprzedawcy hurtowni mogą dostarczać napojów alkoholowych tylko osobom, uprawnionym do sprzedaży detailicznej. Hurtowna sprzedaż napojów alkoholowych stanowi przemysł koncesjonowany.

Za koncesje, które na mocy przepisów, w ustępie pierwszym wymienionych, zostaną cofnięte, Państwo nie płaci żadnego odszkodowania.

Art. 6.

Miejsca sprzedaży nie mogą mieścić się w promieniu krótszym od 50 metrów od budynków, w których znajdują się warsztaty fabryczne, liczące wyżej 50 robotników, oraz krótszym od 100 metrów od zewnętrznych granic budynków, w których mieszczą się kościoły, domy modlitwy wyznań w Państwie uznanych, szkoły, sądy, więzienia, dworce i stacje kolejowe, przystanie statków parowych, koszary oraz zakłady, zatrudniające więcej niż 100 robotników.

Odległość 100 metrów dotyczy miast, na wsi zaś odległość ta wynosić powinna metrów 300.

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Zdrowia publicznego i Ministrem Spraw wewnętrznych w wypadkach szczególnych ma prawo zezwalać na wyjątki od zasady powyższej.

Art. 7.

Bezwzględnie zakazana jest sprzedaż lub podawanie napojów, zawierających jakiekolwiek ilości alkoholu, osobom nieletnim do skończonego 21 roku, dalej uczniom szkół niższych i średnich bez względu na wiek, innym zaś konsumentom na kredyt pod zastaw jakichkolwiek przedmiotów lub za wykonywaną pracę.

Na podstawie ograniczeń, przewidzianych w art. 1 i 2 zakazuje się sprzedaży i podawania oraz spożywania napojów alkoholowych:

a) w bufetach kolejowych w obrębie zabudowań stacyjnych oraz w pociągach, na przystankach statków parowych i na samych statkach,

b) na całym obszarze zabudowań koszarowych i w obozach wojskowych oraz sklepach i bufetach wojskowych,

c) na całym obszarze zabudowań fabrycznych i przemysłowych oraz w lokalach i miejscach, przeznaczonych do ćwiczeń sportowych i gimnastycznych,

d) w domach ludowych i pomieszczeniach straży ogniowej,

e) we wszystkich miejscowościach:

1) w których zarządzono pobór wojskowy lub mobilizację, wybory do ciał ustawodawczych lub władz komunalnych, przez cały czas trwania tych zarządzeń lub akcji głosowania,

2) w których celem utrzymania porządku i spokoju publicznego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych lub upoważnione przez niego organy administracyjne zakażą sprzedaży lub wyszynku napojów alkoholowych na czas prowadzenia sądów doraźnych, stanu wyjątkowego lub też tłumnych zebrań ludności;

f) w niedziele i święta, obchodzone w urzędach państwowych, przyczem ograniczenia w tym wypadku wchodzą w życie od godziny 3-ciej dnia przedświątecznego i trwają do godz. 10-tej rano dnia poświątecznego,

g) w miejscowościach położonych poza obrębem miasta powiatowego, wojewódzkiego lub stołecznego, również we wszystkie inne dni tłumnych zebrań ludności, jak targi, jarmarki, odpusty, pielgrzymki, misje itp., stosowane będą ograniczenia, jak w punkcie f),

h) w budynkach, oddanych do użytku służby publicznej.

Kto w stanie nietrzeźwości, wywołanej nadużyciem napojów alkoholowych, zachowaniem swojem daje powód do publicznego zgorszenia, a także, kto w takim stanie nietrzeźwości znajduje się w miejscu publicznem, bez względu na swoje zachowanie się podlega karze, w art. 8 niniejszej ustawy przewidzianej.

Takiej samej karze podlega ten, kto drugiego do takiego stanu nietrzeźwości doprowadził, prócz tego odpowiada on obok nietrzeźwego solidarnie za wszelkie szkody i straty, wyrządzone innym przez osobę, którą do stanu nietrzeźwości doprowadził lub do niego się przyczynił.

Art. 8.

Winni przekroczenia przepisów niniejszej ustawy oraz rozporządzeń na jej podstawie wydanych, o ile czyn nie podlega surowszemu ukaraniu w myśl obowiązujących w poszczególnych dzielnicach ustaw karnych, ulegną w drodze administracyjnej karze grzywny do marek 20.000 lub aresztu do 1 miesiąca, w razie zaś powtórzenia przekroczenia, grzywny do 100.000 marek lub aresztu do 3 miesięcy.

Kary aresztu i grzywny mogą być nałożone jednocześnie. Nadto może być orzeczone cofnięcie koncesji na sprzedaż lub wyszynk napotów alkoholowych.

Dwukrotne przekroczenie przepisów niniejszej ustawy powoduje, niezależnie od kar przewidzianych, utratę koncesji.

Odpowiedzialność za przekroczenie przepisów niniejszej ustawy gaśnie po upływie 5 lat od dnia popełnienia przekroczenia.

W b. dzielnicy pruskiej o wymiarze kar orzekają wyłącznie sądy.

Art. 9.

Karom wyszczególnionym w art. 8 ulegają nietylko właściciel zakładu, względnie jego zarządca, lecz również służba, która dopuściła się przekroczenia przepisów niniejszej ustawy, oraz wszystkie osoby, wykraczające przeciwko przepisom niniejszej ustawy.

Art. 10.

Wszelkie zobowiązania, zaciągnięte z obejściem niniejszej ustawy, są nieważne.

Art. 11.

Do spółdziałania w wykonywaniu przepisów niniejszej ustawy Minister Zdrowia Publicznego w porozumieniu z właściwymi ministrami powoła organy władz państwowych i komunalnych, jak również organizacje społeczne, mające na celu walkę z alkoholizmem, zrzeszenia oświatowe i spółdzielcze.

Art. 12.

Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Zdrowia publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu, o ile zaś chodzi o wykonanie na obszarze b. dzielnicy pruskiej, Ministrowi tej dzielnicy w porozumieniu z Ministrem Zdrowia Publicznego, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu.

Art. 13.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

6. HOTELE I PENSJONATY.

(Rozp. Min. Zdrowia Publ. i Spraw Wewn. z dnia 23 stycznia 1922 r. Nr. 10 p. 78 Dz. U. R. p.).

Na podstawie art. 24 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 402) oraz punktów 1, 7 i 10 art. 2 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 371) zarządza się co następuje:

§ 1.

Każde pomieszczenie, przeznaczone na hotel, pokoje umeblowane lub pensjonat, przed uzyskaniem właściwego pozwolenia na otwarcie, powinno być poddane oględzinom sanitarnym dla stwierdzenia, czy odpowiada ono przepisom niniejszego rozporządzenia.

§ 2.

Hotele, pokoje umeblowane i pensjonaty w miastach, zaopatrzonych w wodociągi i kanalizację, mogą być otwierane tylko w domach, posiadających te urządzenia; zaś w miejscowościach nie posiadających wymienionych urządzeń tylko w budynkach, zaopatrzonych w należyte urządzenia ściekowe i wodę, uznaną przez władze sanitarne za dobrą.

§ 3.

W hotelach, pokojach umeblowanych i pensjonatach wysokość pokojów powinna wynosić conajmniej 2,5 metra a ilość powietrza, przypadającego na jedną osobę nie mniej niż 15 metrów sześciennych. Pokoje powinny być suche, dostatecznie oświetlone światłem dziennem (stosunek powierzchni okien do powierzchni podłogi powinien wynosić conajmniej 1:12) mieć należyte urządzenia do ogrzewania i przewietrzania. Ściany i sufity powinny być gładkie, jasne, podłogi szczelne.

§ 4.

Podczas chłodnej pory roku ciepłota w pokojach, zajętych przez gości, powinna wynosić nie mniej niż $17^1/_2{}^0$ C (14^0 R).

§ 5.

Korytarze powinny być szerokości conajmniej 2 metrów i posiadać dostateczny i bezpośredni dostęp światła i powietrza

z zewnątrz, posiadać podłogę szczelną, lub z materjału nieprzepuszczalnego.

Korytarze nie mogą być zastawiane meblami, kuframi itp., jak również nie mogą służyć na składy jakichkolwiek rzeczy.

§ 6.

Kuchnia powinna być przestronna, widna, mieć ściany jasne, pomalowane farbą olejną conajmniej do wysokości 2 metrów lub pokryte materjałem, który się daje zmywać wodą, podłogę nieprzepuszczalną i należyte przewietrzanie.

Pozatem powinna ona posiadać należyte urządzenia ściekowe i urządzenia do mycia naczyń kuchennych wodą bieżącą. Kuchnie mogą się mieścić w suchych widnych półsuterenach z bezpośrednim dostępem światła i powietrza z zewnątrz, jeżeli zagłębienie ich nie przekracza $^1/_3$ ogólnej wysokości.

§ 7.

W kuchni niewolno mieszkać, spać, przechowywać łóżek, pościeli, odzieży i innych sprzętów, nie przeznaczonych do użytku kuchennego.

§ 8.

Produkty spożywcze powinny być przechowywane w oddzielnem, widnem i dobrze przewietrzanem pomieszczeniu. Produkty łatwo ulegające zepsuciu, powinny w ciepłej porze roku być przechowywane w lodowni.

§ 9.

Na każdem piętrze powinny być conajmniej dwa ustępy (1 dla kobiet i 1 dla mężczyzn) przyczem jeden ustęp powinien przypadać na liczbę pokoji, nie większą niż 20. Ustępy te powinny posiadać bezpośredni dostęp powietrza i światła z zewnątrz i mieć należyte przewietrzanie. W miastach, posiadających urządzenia kanalizacyjne, ustępy powinny być skanalizowane (waterklozety). W innych miejscowościach ustępy powinny być urządzone w sposób, zabezpieczający grunt od zanieczyszczeń odchodami, a powietrze od wyziewów.

§ 10.

Służba hoteli, pokoi umeblowanych i pensjonatów powinna być czysto ubrana i posiadać na dyżury oddzielne, suche, odpowiednio obszerne i widne pomieszczenia.

Osoby pracujące w kuchni, powinny być pozatem ubrane w czyste fartuchy białe z napierśnikami, na głowie zaś mieć czyste białe czapki i stale dbać o czystość rąk.

Osoby, dotknięte chorobami zakaźnemi lub łatwo udzielającemi się, lub też chorobami skóry, połączonemi z uszkodzeniami jej całości, jak również otwartą gruźlicą płuc, nie mogą pełnić obowiązków służby w wymienionych zakładach.

§ 11.

Pokoje dla służby, mieszkającej przy zakładzie, winny być urządzone w myśl § 3 niniejszego rozporządzenia. Każda osoba powinna posiadać osobne łóżko.

§ 12.

Bielizna zakładowa powinna być czysta, utrzymywana w całości i często zmieniana. Każdy przybywający gość powinien otrzymać czystą (świeżo upraną) bieliznę pościelową, względnie stołową. W zakładzie powinien być stały zapas czystej bielizny pościelowej, conajmniej na dwie zmiany.

Bielizna pościelowa i stołowa czysta jakoteż brudna powinna być przechowywana oddzielnie w specjalnie na ten cel przeznaczonych pomieszczeniach.

§ 13.

Wszystkie pomieszczenia i urządzenia w hotelach, pokojach umeblowanych i pensjonatach, należy utrzymywać we wzorowym porządku i czystości. Do przestrzegania tego jest obowiązany właściciel zakładu lub jego dzierżawca.

Do obowiązków właściciela zakładu względnie dzierżawcy należy również:

1) bezzwłocznie zawiadomić władze sanitarne o każdym wypadku choroby zakaźnej, który zajdzie w zakładzie,

2) nie zezwalać pod żadnym pozorem na dokonywanie złożonych zabiegów chirurgicznych,

3) nie dopuszczać, ażeby w zakładzie uprawiano nierząd,

4) baczyć, aby wietrzenie i trzepanie pościeli, garderoby, dywanów, mebli i t. p. odbywało się wyłącznie na podwórzu i nie zakłócało spokoju lokatorom.

§ 14.

We wszystkich pokojach, korytarzach i kuchniach powinny stać na miejscach widocznych napełnione wodą spluwaczki, dające się łatwo oczyścić i odkazić.

§ 15.

Pojazdy, służące do przewożenia gości, powinny być tak urządzone, żeby mogły być z łatwością oczyszczane lub odkażane.

§ 16.

Wszystkie nowootwierane hotele, pokoje umeblowane i pensjonaty muszą bezwzględnie odpowiadać niniejszym przepisom.

Hotele, pokoje umeblowane i pensjonaty już istniejące powinny w ciągu pół roku od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia przystosować swe urządzenia do zawartych w niem przepisów; w razie przeciwnym ulegną one zamknięciu aż do czasu uporządkowania. W drodze wyjątku może władza administracyjna II instancji zezwolić na dalsze istnienie zakładu, posiadającego drobne usterki, o ile zakład ten naogół odpowiada wymaganiom niniejszego rozporządzenia.

§ 17.

Rozporządzenie niniejsze powinno być wywieszone na widocznem miejscu w pomieszczeniach ogólnych i w każdym numerze hotelu, pokojów umeblowanych lub pensjonatu.

§ 18.

Nadzór nad wykonaniem niniejszych przepisów sprawują władze administracyjne I. instancji przy współudziale władz komunalnych.

§ 19.

Właściciele hoteli, pokojów umeblowanych i pensjonatów, względnie dzierżawcy winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia, ulegną karze w myśl art. 25 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 402).

§ 20.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na przeciąg dwóch lat na obszarze byłych zaborów rosyjskiego i austrjackiego.

7. REGULAMIN PRZEMYSŁU KOMINIARSKIEGO.

(Obwieszczenie Magistratu z dnia 13 marca 1923 L. 2027/22 III. c.)

Magistrat jako władza przemysłowa I. instancji na podstawie § 54, ustęp 2 ustawy przemysłowej, stosownie do uchwały swej z dnia 12 marca 1923 r. zmienia, względnie uzupełnia postanowienia regulaminu dla trudniących się przemysłem kominiarskim w Krakowie, wydanego rozporządzeniem tut. z dnia 30 listopada 1915 r. L 112101/915, a uzupełnionego, względnie zmienionego stosownie do reskryptu byłego Namiestnictwa galicyjskiego we Lwowie, z dnia 18 maja 1920 r. L. XV a 101719/1920/1284, który obowiązywać będzie odtąd w brzmieniu następującem:

Regulamin dla trudniących się przemysłem kominiarskim w mieście Krakowie.

§ 1.

Wszelkie roboty około czyszczenia przewodów kominowych, oraz połączone z tem usuwanie sadzy uskuteczniać mają uprawnieni majstrowie kominiarscy, którzy obowiązani są w okręgach im przydzielonych stale mieszkać, nad mieszkaniem swem, stosownie do przepisu § 44 ustawy przemysłowej, odpowiedni znak na zewnątrz umieścić i o tem Magistrat zawiadomić. Również są majstrowie kominiarscy obowiązani urządzić swoim kosztem w swem mieszkaniu stację telegrafu pożarnego lub stację telefoniczną.

§ 2.

Majster kominiarski jest odpowiedzialny za czyszczenie kominów w czasokresach oznaczonych w § 24 regulaminu ogniowego dla miasta Krakowa i to tak często, aby zapobiedz zadymianu izb i domów i zapalaniu się sadzy w kominie. O ileby określoną § 24 regulaminu ogniowego dla m. Krakowa ilość czyszczeń okazała się niewystarczająca, winien majster kominiarski zawiadomić o tem Magistrat, który na jego wniosek po zbadaniu stanu kominów, oznaczy częstsze terminy czyszczenia tychże.

§ 3.

Majster kominiarski obowiązany jest na podstawie oznaczonych w §24 regulaminu ogniowego terminów, porozumieć się z właścicielem domu, względnie zakładem przemysłowym

i oznaczyć ściśle na cały rok dnie, w których czyszczenie kominów przeprowadzać będzie. O robotach wyjątkowych, które mają być wykonane nie w stale oznaczonych dniach, winien majster kominiarski zawiadomić właściciela, a w razie potrzeby także mieszkańców domu przynajmniej dzień naprzód.

Bez ważnych przyczyn i zgody właściciela oraz lokatorów nie wolno wykonywać czyszczenia przed godziną 5 rano i po godzinie 6 wieczorem.

§ 4.

W razie sprzeciwienia się właściciela domu lub zakładu przemysłowego czyszczeniu kominów, przewodów kominowych, ognisk itp. — obowiązany jest majster kominiarski donieść o tem bezwłocznie Magistratowi, który zarządzi ewentualnie wyczyszczenie z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo opornych, przy współudziale organów miejskiej straży pożarnej.

O wszelkiego rodzaju trwałych przeszkodach w czyszczeniu kominów, obowiązany jest majster kominiarski bezzwłocznie zawiadomić Magistrat.

§ 5.

Majstrowie kominiarscy obowiązani są przestrzegać, aby przy czyszczeniu unikać zatykania ciągów dymowych ognisk, nie powodować wydostawania się sadzy z otworów kominowych do ubikacyj mieszkalnych, nie przeszkadzać w czasie czyszczenia w używaniu ognisk, wreszcie nie powodować wyrządzenia przez czyszczenie jakichkolwiek szkód. W szczególności winien majster kominiarski pouczyć swych pomocników, ażeby przy czyszczeniu nie uszkadzano dachów, kominów, wyciorów itp. Za wszelkie tego rodzaju szkody odpowiada majster kominiarski.

Dodatkowe roboty, powstałe z trwałych przeszkód w czyszczeniu kominów ze strony właściciela lub mieszkańców domu, mają być osobno wynagradzane, o ile roboty dodatkowe nie są objęto umową, zawartą między właścicielem domu a majstrem kominiarskim.

§ 6.

Po uskutecznionem czyszczeniu obowiązany jest majster kominiarski zamknąć starannie otwory, wynieść sadze i złożyć

je w naczyniach blaszanych. Wymienionej sadzy nie wolno kominiarzowi pozostawiać w budynku.

§ 7.

Podczas wykonywania robót obowiązany jest kominiarz zwracać baczną uwagę na wszelkie wady i błędy kominów, palenisk, drzwiczek wyciorowych, przewodów i o każdej usterce zawiadomić natychmiast Magistrat.

§ 8.

Wypalanie kominów, których z powodu osady sadzy wyczyścić się nie da, zarządzi Magistrat po zawiadomieniu przez majstra kominiarskiego w asystencji miejskiej straży pożarnej.

Za wypalanie komina nie należy się majstrowi kominiarskiemu osobne wynagrodzenie, a właściciel obowiązany jest dostarczyć tylko materjału, potrzebnego do wypalania i ponieść koszta asystencji miejskiej Straży pożarnej, wedle taryfy, oznaczonej przez Magistrat.

W razie stwierdzenia, że wypalanie komina nastąpiło bez potrzeby z winy majstra kominiarskiego, koszta asystencji Straży pożarnej obowiązany jest pokryć majster kominiarski.

W czasie silnych wiatrów, skwarów letnich lub ostrych mrozów, wypalanie kominów jest zakazane.

§ 9.

Na żądanie Komendy Straży pożarnej obowiązany jest majster kominiarski danego rewiru stawić się na miejsce pożaru wraz ze swymi czeladnikami.

Przybyli na miejsce pomocnicy kominiarscy mają poddać się rozkazom naczelnika Straży pożarnej, udzielać potrzebnych wyjaśnień i wypełniać wskazane im czynności.

§ 10.

Majstrowie kominiarscy obowiązani są czuwać nad tem, aby ich czeladnicy i uczniowie wykonywali powierzone im roboty sumiennie i w myśl istniejących przepisów, oraz aby podczas wykonywania swych czynności zachowywali się trzeźwo i taktownie.

Uczniowie mają pracować tylko pod kierownictwem majstra lub czeladnika.

§ 11.

Przybory do czyszczenia obowiązani są majstrowie kominiarscy utrzymywać w dobrym stanie, zapewniającym dokładne wykonanie robót.

§ 12.

Każdy czeladnik i uczeń kominiarski jest obowiązany nosić podczas służby jako oznakę zewnętrzną metalową tabliczkę, na której oznaczony ma być okręg i numer porządkowy. Oznak tych dostarczać winni majstrowie kominiarscy.

§ 13.

Każdy majster kominiarski obowiązany jest prowadzić wykaz zatrudnionych u siebie czeladników i uczniów, wykaz ten przedkładać Magistratowi dwa razy do roku, t. j. 1-go stycznia i 1-go lipca każdego roku i donosić Magistratowi o każdej zmianie w stanie swego personalu robotniczego. Również obowiązany jest majster kominiarski przedłożyć Magistratowi w tychże samych terminach wykaz domów w jego okręgu z wyszczególnieniem ilości kominów, szuflad i rodzaju kominów, przeznaczonych do czyszczenia, oraz z wyjaśnieniem, jak często kominy te się czyści.

§ 14.

Celem należytej ewidencji i kontroli obowiązani są majstrowie kominiarscy utrzymywać księgę obejmującą wykaz wszystkich domów, należących do jego okręgu, względnie co do okręgów, dla których więcej majstrów kominiarskich zostało ustanowionych, wykaz domów, co do których zawarto umowy o czyszczenie kominów. W księdze tej należy wyszczególnić roczną liczbę czyszczeń kominów co do każdego domu z osobna i daty terminów, w jakich rzeczywiście czyszczenia dokonano.

W osobnej rubryce „uwaga“ przy każdej realności należy wpisać powstałe w realności pożary, notatki co do braków kominów, przedstawione właścicielom żądania napraw, terminy ich uskutecznienia, oraz wszelkie doniesienia do Magistratu i inne spostrzeżenia.

Księgę tę winni majstrowie kominiarscy starannie przechowywać i przedłożyć na każde żądanie Magistratowi, Naczel-

nikowi Miejskiej Straży pożarnej, właściwemu komisarzowi obwodowemu lub ich zastępcom.

§ 15.

Prócz tej księgi winni majstrowie kominiarscy prowadzić dla każdego domu osobną książeczkę, w której uwidocznić należy ulicę, liczbę domu, nazwisko właściciela, ilość i jakość kominów i szuflad, dokładny ich wymiar, wysokość należytości, dzień uiszczenia należytości, liczbę i datę czyszczenia kominów, tudzież poświadczenia właściciela względnie zarządcy domu z każdorazowego czyszczenia z podaniem lat.

§ 13.

Majstrowie kominiarscy obowiązani są kontrolować roboty, wykonywane przez twoich czeladnikow i w tym celu mają być obecni w każdym domu swego okręgu podczas wykonywania robót przynajmniej dwa razy w roku. Datę kontroli winien majster kominiarski uwidocznić w książeczce kontrolnej i stwierdzić podpisem właściciela względnie zarządcy domu.

§ 17.

Wynagrodzenie za czynności kominiarskie unormowane jest osobno ustanowioną przez Województwo Krakowskie taryfą maksymalną.

Przekroczenie tej taryfy podlega ukaraniu według § 478 powszechnej ustawy karnej.

§ 18.

Majster kominiarski może także zawrzeć z właścicielem domu dobrowolną ugodę, co do wysokości wynagrodzenia za czyszczenie kominów, wynagrodzenie to jednak nie może przekraczać ustanowionej taryfy. Ugodę przez obydwie strony podpisaną należy zanotować w krótkości w osobnej rubryce książeczki wspomnianej w § 15.

§ 19.

W granicach każdego z okręgów wyznaczonych poszczególnym majstrom kominiarskim tylko ci majstrowie kominiarscy mają prawo wykonywać roboty, którzy w danym okręgu mają swoje stanowisko zarobkowe. W wypadku nagłej potrzeby

mają być jednak pociągnięci kominiarze do robót także poza granicami swego okręgu.

W okręgach XIII, XIV i XV, dla których więcej majstrów kominiarskich zostało ustanowionych, może właściciel realności zawrzeć umowę o czyszczenie kominów, z którymkolwiek z tych, dla dotyczącego okręgu ustanowionych majstrów, z wyłączeniem wszelkich innych przedsiębiorców.

§ 20.

Majstrowie kominiarscy i ich czeladnicy mają ponadto ściśle przestrzegać postanowień regulaminu ogniowego, wydanego dla miasta Krakowa, a to pod rygorami w niniejszym artykule przytoczonymi.

§ 21.

Przekroczenia tego regulaminu karane będą według postanowień § 131, ustawy przemysłowej z dnia 5 lutego 1907 r. Nr. 23, Dz. u. p. 26.

§ 22.

Powyższe postanowienia wchodzą w życie z dniem ogłoszenia.

Powyższy regulamin dla trudniących się przemysłem kominiarskim w Krakowie podaje się do publicznej wiadomości.

---

8. TARYFA KOMINIARSKA.

(Obwieszczenie Magistratu z dnia 12 czerwca 1924 r. L. 5051/1924, III. c.).

Województwo Krakowskie po wysłuchaniu opinji Reprezentacji miasta Krakowa, Izby handlowej i przemysłowej, oraz interesowanych Stowarzyszeń, reskryptem z dnia 7 czerwca 1924 r. L. 3358 ex 1924 r. ustanowiło na zasadzie § 31 ustawy przemysłowej na wniosek Magistratu miasta Krakowa następującą taryfę opłat za czynności kominiarskie, która obowiązywać ma w poszczególnych dzielnicach miasta Krakowa, a mianowicie:

1)	od komina w domach parterowych	—·21 zł.
2)	„ „ „ jednopiętrowych	—·30 „
3)	„ „ „ dwupiętrowych	—·36 „
4)	„ „ „ trzechpiętrowych	—·42 „
5)	„ szlągów do 3 metrów	—·32 „
6)	„ „ nad 3 metrów	—·53 „

7) od komina fabrycznego parowego, wolnostojącego bez względu na wysokość . . . . . 7·35 zł.
8) „ komina, używanego do centralnego ogrzewania (kaloryfery) bez względu na wysokość . 3·15 „
9) „ kominów piekarskich i masarskich . . . . . 1·05 „
10) „ „ kuchennych w zakładach publicznych, restauracyjnych, kawiarnianych, pralni zawodowych, koszar wojskowych bez względu na wysokość . . . . . —·72 „
11) „ kominów służących dla ognisk stolarskich, bednarzy, kowali, bez względu na wysokość . . —·53 „
12) „ kominów, które na żądanie właściciela w specjalnie oznaczonym czasie mają być czyszczone, bez względu na wysokość . . . . . —·84 „

Taryfa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia t. j. z dniem 12 czerwca 1924 r. i z chwilą tą traci moc obowiązującą taryfa dotychczasowa, ustanowiona reskryptem Województwa z dnia 5 lutego 1924 r. L. VI. 574/24.

Powyższe zarządzenie Województwa podaje się niniejszem do publicznej wiadomości.

---

9. TARYFA DORÓŻKARSKA.

(Obwieszczenie Magistratu z 16 lipca L. 5816 III. 1924 r.).

Województwo Krakowskie reskryptem z dnia 1 lipca 1924 L. VI. 4045 ex 1924 zatwierdziło następującą taryfę dorożkarską w Krakowie:

za każdy kwadrans jazdy ze stanowiska w dzień . . . 1·— zł.
„ „ „ „ „ „ w nocy . . . 1·50 „
„ „ „ z kolei w dzień i w nocy . . . . 2·— „
„ „ „ z teatrów, koncertów, balów w dzień 1·50 „
„ „ „ „ „ „ „ w nocy 2·— „

Pakunki o wadze do 30 kg. nie podlegają opłacie; za pakunki od 30 do 50 kg. opłata wynosi 20 gr.

Uwaga. Za nocny kurs jazdy uważa się od 1 maja do 30 września włącznie od 10 wieczór do 6 rano — a od 1 października do 30 kwietnia włącznie czas od godz. 9 wieczór do 7 rano. Niniejsza taryfa obowiązuje od dnia jej ogłoszenia aż do odwołania.

---

10. ZAKŁADY FRYZJERSKIE.

(Rozp. Magistratu z 21 marca 1925 r. L. 1010/fiz.).

1. Zakład fryzjerski musi być wzorowo czysty i nie powinien łączyć się z mieszkaniem właściciela. Sprzątanie gruntowne winno się odbywać rano i wieczorem — po każdym zaś strzyżeniu, podłogi winne być zamiatane wilgotno.

2. Ubranie fryzjera ma być zawsze czyste i składać się z białego fartucha z rękawami, albo marynarki płóciennej. Przed strzyżeniem lub goleniem powinien fryzjer umyć sobie ręce i mieć krótko obcięte i czysto utrzymane paznokcie. Mankietów twardych przy pracy nosić nie wolno.

3. Fryzjer cierpiący na choroby skórne, lub przewlekłe choroby zakaźne n. p. gruźlicę nie może pracować w zakładzie, aż do czasu wyleczenia się z tych chorób.

4. W przypadku choroby zakaźnej, ostrej, jak płonicy, duru, błonicy, i innych w mieszkaniu fryzjera nie wolno mu będzie tak długo uczęszczać do zakładu, dopóki Miejski Urząd Zdrowia nie udzieli mu pozwolenia.

5. Każdy gość otrzymuje podczas golenia lub strzyżenia, czysty, biały płaszcz, świeżą bibułkę angielską z watą na około szyji, a na oparcie pod głowę czysty kawałek papieru. Pożądane jest, aby każdy stały gość posiadał własne przybory fryzjerskie. Osoby z chorobami zaraźliwemi skórnemi nie mogą się golić i strzydz w zakładach, lecz w domu i to własnemi przyrządami.

6. Przyrządy fryzjerskie, jak nożyczki, brzytwy, maszynki do strzyżenia włosów, przeznaczone dla gości przygodnych winne znajdować się stale zanurzone w naczyniach szklanych napełnionych płynem Villesa (dostać można w każdej aptece) szczotki zaś i grzebienie należy przed każdym użyciem zanurzyć w 5% rozczynie wody utlenionej — po ukończeniu zaś pracy wieczorem należy wszystkie przybory fryzjerskie dokładnie oczyścić i przechować w szczelnie zamkniętych naczyniach.

7. Nie wolno używać szczotek walcowych do czesania, ani wspólnej opaski na wąsy, oraz próbować ostrości brzytwy na palcu.

8. Goląc, nie należy mydlić pędzlem lecz czystym wacikiem, którego też należy używać do zmywania twarzy — waciki winny być przechowane w osobnych zamkniętych naczyniach szklanych i używane za każdym razem nowe.

9. Używanie ałunu do tamowania krwi jest niedozwolone — miejsce skaleczone należy wymyć wacikiem, zanurzonym w 70% rozczynie alkoholu i zajodynować, używanie puszku, do pudru jest wzbronione — puder na twarz stosować można zapomocą czystego wacika lub czystej serwetki.

10. Włosy do wyrobu peruk i sztucznych bród należy przed użyciem wymyć benzyną, wysuszyć, a następnie odkazić przez zanurzenie w 10% rozczynie wodnym formaliny przez 1 godzinę.

11. Przechowywanie narzędzi i przyborów fryzjerskich w kieszeniach fartuchów lub kurtek jest niedopuszczalne.

12. Zakład powinien posiadać dostateczny zapas bielizny, a więc w stosunku do 1-go pracownika, przynajmniej:

a) 3 prześcieradła,

b) 6 ręczników,

c) 12 serwetek,

d) 3 fartuchy lub kurtki z zapinanymi krótkiemi rękawami — bielizna ma się znajdować w oddzielnej na klucz zamykanej szafie.

13. Brudną bieliznę należy umieszczać w oddzielnych, szczelnie zamkniętych skrzyniach — w oddzielnych zaś skrzyniach również szczelnie zamkniętych śmiecie i odpadki — skrzynie te należy codzień wieczorem opróżniać.

14. W pokojach dla gości należy wywiesić napisy:

a) „nie wolno pluć na podłogę“,

b) „nie wolno wprowadzać psów“.

c) „uprasza się wycierać obuwie“.

15. Wszystkie przyrządy fryzjerskie, służące nie dla gości, muszą być osobno przechowywane i znaczone, oraz dokładnie po każdem użyciu odkażone.

16. W każdym zakładzie fryzjerskim powinna być odpowiednia ilość spluwaczek.

17. przepisy niniejsze mają być umieszczone w miejscu

widocznem w oszklonych ramach w zakładzie fryzjerskim i obowiązują od dnia ogłoszenia.

18. Osoby, przekraczające te przepisy, karane będą, o ile czyn karygodny nie podlega surowszej karze, w drodze administracyjnej na podstawie art. 25 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. (Dz. u. R. P. Nr. 67, poz. 402).

ROZDZIAŁ V.
PRZEPISY TARGOWE.

I. Przepisy targowe dla stoł. król. m. Krakowa.

1. REGULAMIN TARGOWY.

Taryfa opłat placowych dla m. Krakowa, obowiązująca od dnia 1-go stycznia 1925 r. aż do odwołania.

(Rozp. Mgtu z dnia 18 grudnia 1924 r. L. 9352 III. b. 1924.).

1. Od stanowisk niestałych na placach targowych za każdy 1 m. kw. dziennie . . . . . —·10 zł.
2. Od stołów dla sprzedaży pieczywa . . . . . —·50 „
3. Od stołów dla sprzedaży wędlin, mięsa, podrobiu i drobiu bitego, dziennie . . . . . 1·— „
4. Od sprzedaży ryb do 4 m. przestrzeni, zajętej za każdy dzień . . . . . 2·— „
   za każdy następny metr . . . . . —·50 „
5. Od stanowisk dla sprzedaży kramarszczyzny i wyrobów cukierniczych na drzewka, oraz strucli przed Bożem Narodzeniem i Wielkanocą do 4 m. przestrzeni zajętej za cały okres . . . . . 15·— „
   za każdy następny metr . . . . . 3·— „
6. Od stanowisk dla sprzedaży choinek przed Bożem Narodzeniem do 30 m. zajętej przestrzeni za cały okres . . . . . 20·— „
   za każdy następny metr . . . . . 1·— „
7. Od stanowisk kramarzy w czasie odpustu i świąt przy kościołach i pod murem cmentarnym za każdy 1 m. kw. dziennie . . . . . —·50 „

8. a) Od stołów miejskich i ław dla sprzedaży nabiału i jarzyn dziennie . . . . . —·20 zł.
   b) jeżeli stołu używa jednocześnie dwie lub więcej osób każda opłaca po . . . . . —·10 „
9. Od drobiu dziennie:
   a) od kury, koguta, kaczki, pantarki, pary kurcząt —·10 „
   b) od gęsi i kapłona . . . . . —·20 „
   c) od indyka . . . . . —·30 „
10. Od dziczyzny:
   a) od jednego zająca . . . . . —·30 „
   b) od jednej sztuki dzikiego ptactwa . . . . . —·10 „
   c) od królika i jednego ptaka żywego . . . . . —·10 „
11. Od jagód, owoców i grzybów od każdych 10 kg. wagi —·10 „
12. Od postoju wozów dziennie . . . . . —·50 „
13. Od każdej sztuki konia, przyprowadzonego na pl. Groble na sprzedaż po . . . . . 1·— „

---

2. ROZPORZĄDZENIE DODATKOWE DO REGULAMINU TARGOWEGO.

a) Unormowanie godzin targowych na placu Nowym, Izaaka i Wolnicy w Dz. VIII.

1) Rozp. Mgtu z dnia 30 stycznia 1925 r. L. 615 III b. 1925 r.

Na podstawie § 8 regulaminu targowego dla miasta Krakowa, Magistrat ustanawia przejściowo aż do odwołania następujące godziny targowe dla handlarzy, zajmujących stałe stanowiska targowe na placu Nowym, Izaaka i Wolnicy, dla sprzedaży owoców, jarzyn, ziemniaków, drobiu bitego i żywego, ryb, oraz innych artykułów spożywczych, wyszczególnionych w rozporządzeniu dodatkowem do regulaminu targowego z 14 czerwca 1909 L. 18084/09 III. B.:

1) we czwartki do godziny 5 po południu,

2) w inne dni tygodnia z wyjątkiem niedziel i świąt do godziny 3 po południu,

3) dla pozamiejscowych handlarzy drobiu bitego i żywego, posiadających uprawnienie do wykonywania sprzedaży na placu Izaaka tylko we środy i czwartki do godziny 1-szej popoł.

Z chwilą zakończenia targu, każdy sprzedający obowiązany jest uprzątnąć z placu wraz z towarem przybory targowe własne, jak stragany, ławki, stoły i t. p. i plac opuścić.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia; równocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe rozporządzenia Magistratu w sprawie unormowania godzin targowych na powyższych placach targowych.

Niestosujący się do niniejszego rozporządzenia, będą karani po myśli § 28 regulaminu targowego grzywnami do 200 zł. a w razie niemożności uiszczenia grzywny, aresztem do dni 20.

2) Rozp. Mgtu z dnia 12 czerwba 1925 r. L. 3095 1925 r. VIII.

Zmieniając częściowo obwieszczenie z dnia 30 stycznia 1925 r. L. 615/925 III b. w sprawie unormowania godzin targowych na placach targowych w Dz. VIII. Magistrat stoł. król. m. Krakowa zezwala, aż do dalszego zarządzenia, na sprzedaż owoców na pl. Nowym i Wolnicy w czasie od 1 kwietnia do 1 października do godziny 6-tej wieczorem, z tem zastrzeżeniem, że pozwolenie powyższe dotyczy tylko tych handlarzy, którzy zajmują się wyłącznie sprzedażą owoców; do handlarzy, którzy oprócz owoców handlują jarzyną i t. p. zezwolenie powyższe nie odnosi się.

Pozatem przepisy obwieszczenia Magistratu z 30 stycznia 1925 L. 615/925 III. B. pozostają w mocy.

b) Oznaczenie przedmiotów sprzedaży i unormowanie czasu trwania targów na placach targowych w Dzielnicy XXII. Podgórze.

(Rozp. Mgtu z 3 stycznia 1925 r. L. 6884 III. b. 1924 r.).

Celem oznaczenia przedmiotów sprzedaży i unormowania czasu trwania targów na poszczególnych placach targowych w Dz. XXII. Podgórze, Magistrat na podstawie §§ 6, 8 i 12 Regulaminu targowego dla miasta Krakowa, zarządza co następuje:

1. Na rynku podgórskim wolno sprzedawać: nabiał, jaja, grzyby, jagody, kwiaty świeże, owoce, jarzyny, oraz w mniejszych ilościach drób żywy, ziemniaki i kapustę.

2. Na placu Zgody (Rynek mały): słomę, siano, zboże, artykuły pastewne, narzędzia i sprzęty rolnicze, wyroby koło-

dziejskie, bednarskie i koszykarskie, oraz w większych ilościach drób żywy, ziemniaki i kapustę.

3. Przy ulicy Celnej: ryby żywe i bite.

4. Dla postoju pustych wozów przeznaczony jest plac Serkowskiego, oraz w miarę wolnego miejsca plac Zgody.

5. Sprzedaż innych artykułów na powyższych placach, zależy w każdym poszczególnym wypadku od zezwolenia Magistratu.

W szczególności sprzedaż pieczywa na placach targowych jest ze względów sanitarnych najsurowiej zabroniona.

6. Targi rozpoczynają się w miesiącach letnich t. j. od 1 maja do 30 września o godzinie 5, w innych miesiącach tj. od 1 października do 30 kwietnia o godzinie 6 rano i kończą się we wtorki i piątki o godzinie 1 po południu, zaś w inne dnie o godzinie 11 przed południem.

7. Wyjątkowo z uwagi na stosunki dzielnicowe zezwala Magistrat aż do odwołania na sprzedaż w rynku podgórskim:

a) towarów bławatnych do godziny 1-szej w dnie zwyczajne, a we wtorki i piątki do godziny 3 po południu;

b) owoców we wszystkie dnie z wyjątkiem niedziel i świąt do zmierzchu;

c) jarzyn w soboty i dnie przedświąteczne do godziny 5 po południu.

8. Z chwilą zakończenia targu, każdy sprzedający jest obowiązany uprzątnąć z placu wraz z towarem przybory targowe własne, jak: stragany, ławki, stoły itp. i plac opuścić.

9. Przy drobnej sprzedaży artykułów żywności na placach targowych, pierwsze godziny targu zastrzeżone są dla kupujących na własny użytek, a mianowicie: we wtorki i piątki do godziny 11-tej, w inne dni do godziny 10 przed południem; w tym czasie zatem nie wolno handlarzom zakupywać na targach jakichkolwiek środków żywności.

10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 stycznia 1925 r.

Niestosujący się do niniejszego rozporządzenia, będą karani po myśli § 28 regulaminu targowego grzywnami do 200 zł., a w razie niemożności uiszczenia grzywny aresztem do dni 20-tu.

c) Sprzedaż pierza.

(Rozp. Mgtu z 23 czerwca 1920 r. L. 2835 III. b. 1920.).

Magistrat ze względów porządkowych i sanitarnych zarządza przeniesienie z dniem 1 lipca b. r. sprzedaży pierza, odbywającej się dotąd w dnie targowe na Rynku głównym, na ul. Szeroką na t. zw. „Tandetę".

Sprzedaż pierza może odbywać się po zdesinfekcjonowaniu go w miejskim Zakładzie desinfekcyjnym, który stronom zgłaszającym się o desinfekcję, na sprzedaż przeznaczonego pierza, wydawać będzie poświadczenia przeprowadzonego odkażenia, a zdesinfekcjonowane pierze odpowiednio oznaczy. Poświadczenia te, wydane przez miejski Zakład desinfekcyjny — obowiązani są sprzedający pierze okazać na każde żądanie organów Magistratu lub Policji.

Niestosowanie się do powyższych przepisów karane będzie w myśl § 28 regulaminu targowego dla miasta Krakowa z dnia 28 stycznia 1909 roku L. 44195/III. b. grzywnami do 200 złotych a w razie niemożności uiszczenia grzywny aresztem do 20-tu dni.

d) Sprzedaż psów, kóz, świnek, mięsa, skór bydlęcych, króliczych, zajęczych i pierza.

(Rozp. Mgtu z dnia 18 września 1924 r. L. 5030 III. b. 1924.).

Wobec sprzedaży na rynku głównym i innych placach targowych, przeznaczonych dla sprzedaży jarzyn, nabiału i innych artykułów żywności, psów, kóz, małych świnek, mięsa, skór zwierzęcych, pierza i t. p Magistrat ze względów porządkowych i sanitarnych wyznacza dla sprzedaży wyżej wymienionych zwierząt oraz przedmiotów następujące place, dnie i godziny targowe:

1) Sprzedaż psów może odbywać się tylko na placu Grobie w każdy wtorek, a jeżeli na wtorek przypada uroczyste święto w dniu następnym, od godziny 8—2, w miejscu na ten cel przeznaczonem.

Psy wprowadzane na targ winny być zaopatrzone w kaganiec i markę ewidencyjną oraz prowadzone na smyczy z wy-

jątkiem szczeniąt do 6 tygodni, które mogą być wprowadzane bez kagańca, zaś do 2 tygodni bez marki ewidencyjnej.

(Statut dla poboru opłat od psów vide str. 216):

2) Sprzedaż kóz i małych świnek może odbywać się tylko we wtorki na targu hodowlanym na Grzegórzkach.

3) Sprzedaż mięsa może odbywać się tylko w konsentowanych lokalach przemysłowych i halach mięsnych, oraz wyjątkowo na specjalnie wyznaczonych placach targowych.

4) Sprzedaż surowych skór bydlęcych może odbywać się tylko w konsentowanych składach przy rzeźni miejskiej, lub konsentowanych magazynach poszczególnych handlarzy skór, natomiast

5) Sprzedaż skórek zajęczych, króliczych oraz pierza może odbywać się tylko we wtorki i piątki na t. zw. tandecie przy ulicy Szerokiej, przyczem się przypomina, że w myśl rozporządzenia Magistratu z 23 czerwca 1920 L. 2835/20/III. b. wolno sprzedawać pierze dopiero po uprzedniem odkażeniu go w Miejskim Zakładzie desynfekcyjnym, który stronom, zgłaszającym się o desynfekcję na sprzedaż przeznaczonego pierza, wydaje odnośne poświadczenie, które sprzedający obowiązani są okazać na każde żądanie organów Magistratu lub Policji państwowej.

Niestosujący się do powyższych przepisów, karani będą w myśl § 28 regulaminu targowego dla miasta Krakowa z dnia 28 stycznia 1909 L. 44155/09/III. b. grzywnami do 200 złotych, a w razie niemożności uiszczenia grzywny aresztem do 20 dni.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

3) REGULAMINY JATEK I HAL TARGOWYCH MIEJSKICH.

a) Regulamin domowy dla jatek poddominikańskich.

(Rozp. Mgtu z 4 marca 1911 L. 102316/908 III. B. z uwzględnieniem zmian wprowadzonych przez Magistrat uchwałą z 8 kwietnia 1925 L. 1964/25 VIII).

1. Hala otwarta jest dla użytku najmujących na $^1/_2$ godziny przed rozpoczęciem, a zamykana w $^1/_2$ godziny po ukończeniu dozwolonej sprzedaży.

2. Sprzedaż w hali dozwolona jest wyłącznie w godzinach, każdorazowo przez Magistrat ustalonych dla poszczególnych Zakładów handlowych na podstawie art. 2 ustęp 4 ustawy z dnia 18 grudnia 1919 Dz. U. R. P. Nr. 2 poz. 7 ex 920 o czasie pracy w przemyśle i handlu, oraz rozp. Min. Pracy i Opieki Społecznej z dnia 23 czerwca 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 70 poz. 551 ex 923 o czasie pracy w Zakładach handlowych.

3. Czas otwarcia i zamknięcia hali oznaczy uderzenie dzwonu.

Przepisy porządkowe.

4. Najmujący kramy obowiązani są po ukończeniu sprzedaży wszelkie odpadki i śmieci z kramów wynieść i pozostawić przed kramami, skąd je służba miejska usunie, płynne nieczystości wlewać należy wprost do kanału; wrzucanie stałych odpadków do kanału jest wzbronione.

5. Oświetlenie kramów naftą dozwolone jest tylko w latarniach.

6. Nie wolno ustawiać przed kramami pak, ławek, i t. p. jak również towarów, nadto nie wolno zajeżdżać wózkom i jakimkolwiek pojazdom do wnętrza jatek w czasie od godz. 7 do 11 przed południem.

7. Zakazuje się surowo nawoływania i zatrzymywania publiczności.

8. Nad kramem ma być wywieszona tablica z wyraźnym napisem, oznaczającym imię i nazwisko najmującego.

9. Najmujący obowiązani są stosować się ściśle do zarządzeń Ekonomatu miejskiego i Komisarjatu Targowego, wydanych w interesie porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Wykraczający przeciw przepisom niniejszego regulaminu domowego podlegają karze w myśl rozporządzenia ministerstwa z dnia 30 września 1857 L. 198 Dz. p. p. o ile przepisy ustawy przemysłowej nie wejdą w zastosowanie.

b) Regulamin domowy dla hali targowej na Placu Nowym.

(Rozp. Mgtu z 18 września 1908 L. 48875/908 III. B. i z 1 czerwca 1910 L. 44889/910 III. B. z uwzględnieniem zmian wprowadzonych przez Magistrat uchwałą z 8 kwietnia 1925 L. 921/925 VIII).

1. Sprzedaż w hali dozwolona jest wyłącznie w godzinach, każdorazowo przez Magistrat ustalonych dla poszczegól-

nych Zakładów handlowych na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy z 18 grudnia 1919 Dz. U. R. P. Nr. 2 poz. 7 ex 1920 o czasie pracy w przemyśle i handlu i § 11 rozp. Min. Pracy i Opieki Społ. z 23 czerwca 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 70 poz. 551 ex 1923 r. o czasie pracy w zakładach handlowych.

2. Godzinę otwarcia i zamknięcia hali oznaczy trzykrotne uderzenie dzwonu, umieszczonego u dozorcy hali targ.

3. Odpadki z mięsa i kości składać należy do paczek, przeznaczonych na śmieci.

4. Wszelkie nieczystości należy wylewać wprost do kanału.

5. Palenie światła dozwolone jest tylko w latarniach.

6. Nawoływania publiczności zabrania się.

Przekroczenie niniejszego regulaminu domowego karane będzie w myśl rozporządzenia ministerjalnego z dnia 30 września 1857 Dz. u. p. Nr. 198.

c) Regulamin domowy dla hali targowej w Dz. XXII. Podgórze.

(Rozp. Mgtu w Podgórzu z 24 kwietnia 1902 L. 2767/902 z uwzględnieniem zmian wprowadzonych przez Magistrat stoł. król. m. Krakowa uchwałą z 8 kwietnia 1925 r. L. 2318/925 VIII).

1. Hala otwarta jest dla użytku najmujących na $^1/_2$ godziny przed rozpoczęciem, a zamykana w $^1/_2$ godziny po ukończeniu dozwolonej sprzedaży.

Sprzedaż dozwolona jest wyłącznie w godzinach, każdorazowo przez Magistrat ustalonych dla poszczególnych zakładów handlowych na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy z 18 grudnia 1919 Dz. U. R. P. Nr. 2 poz. 7 ex 1920 o czasie pracy w przemyśle i handlu i § 11 rozp. Min. Pracy i Opieki Społecznej z 23 czerwca 1923 Dz. U. R. P. Nr. 70 poz. 551 ex 1923 o czasie pracy w zakładach handlowych.

2. Każde mięso przywiezione do hali ma być zaopatrzone w pieczęć rzeźni pochodzenia; mięso, pochodzące z prowincji musi być nadto oznaczone pieczęcią stacji badań mięsa wprowadzonego. Mięso bez przepisanych pieczęci ulega konfiskacie.

3. Zdejmowanie z cieląt skór, jakoteż przechowywanie skór w jatkach jest zakazane. Również nie dozwolone jest wywieszanie mięsa na zewnątrz, tudzież ustawianie ław, względnie innych przedmiotów przed jatkami.

4. Każdy z najemców jatek obowiązany jest utrzymywać jatkę w czystości i odpowiada za wszelkie uszkodzenia.

Wbijanie gwoździ, haków do muru, ścian drewnianych, jak i wszelkie przeróbki bez wiedzy Magistratu są surowo wzbronione.

5. Do hali targowej nie wolno wjeżdżać wózkami.

6. Palenie tytoniu i cygar wewnątrz hali jest wzbronione.

7. Pieczywo należy tylko w kramach sprzedawać, wystawianie koszyków z pieczywem, jakoteż innych przedmiotów na chodnik nie jest dozwolone.

8. Piwniczki w kramach służą jedynie dla przechowywania wiktuałów zdrowych i powinny być czysto utrzymywane.

9. W sklepach mają być lady, posadzki i ściany zawsze czyste, o czem przekonywać się będzie Magistrat przy częstych rewizjach.

10. Nie stosuiący się do powyższych przepisów pociągnięci będą do odpowiedzialności i karani grzywną od 2 do 100 zł., ewentualnie aresztem.

d) Regulamin domowy dla kramów w Sukiennicach.

(Zatwierdzony uchwałą Mgtu z dnia 10 czerwca 1925 r. L. 2214 I.)

1. Godziny sprzedaży regulowane są każdoczesnemi ustawami, jakoteż szczegółowemi przepisami Magistratu.

Hala Sukiennic jest w niedziele i święta zamknięta.

2. Wyłącznie dla użytku właścicieli kramów hala będzie dla nich otwartą na 15 minut przed godzinami rozsprzedaży, a zamykaną z upływem pół godziny po godzinach sprzedaży.

3. Uderzenie dzwonu oznacza, że za pół godziny będzie hala z publiczności opróżniona i dla niej zamknięta. Pół godziny później ma być hala bezwarunkowo przez właścicieli kramów opróżniona.

4. Każdy z właścicieli kramów obowiązany jest utrzymywać kram we wzorowej czystości.

5. Jakiekolwiek przeróbki bez zezwolenia Magistratu są zabronione; właściciel kramu jest odpowiedzialny za uszkodzenia urządzeń kramu.

6. Zaśmiecanie hali w czasie jej otwarcia jest wzbronione. Śmieci i odpadki mają być przez cały czas otwarcia hali prze-

chowane w kramie. Właściciele kramów obowiązani są po ukończeniu sprzedaży wszelkie odpadki i śmieci z kramu wynieść i usunąć poza obręb kramu, skąd je służba wymiecie.

7. Nie wolno ustawiać przed kramami pak, ławek i t. p. oraz towarów, ani też z czemkolwiek wysuwać się poza obręb swego kramu.

8. Zabronione jest nawoływanie i zatrzymywanie publiczności i jakiekolwiek tamowanie komunikacji.

9. Nad kramem ma być umieszczony napis firmowy, zatwierdzony przez Magistrat.

10. Właściciele kramów obowiązani są ponadto stosować się bezwzględnie do zarządzeń Administratora realności miejskich.

11. Przekraczanie powyższych przepisów narazi właścicieli kramów na wypowiedzenie zajmowanego kramu niezależnie od odpowiedzialności karno-sądowej i karno-administracyjnej.

II. Targi na bydło, owce, kozy i nierogaciznę.

1. REGULACJA OPŁAT TARGOWYCH OD ZWIERZĄT, WPROWADZANYCH NA CENTRALNĄ TARGOWICĘ BYDLĘCĄ*).

a) Obwieszczenie Mgtu z dnia 4 listopada 1924 r. L. 6065 akc.

Uchwałą z dnia 29 października 1924 postanowiło Prezydjum miasta pobierać, począwszy od dnia 1 grudnia 1924 od zwierząt, wprowadzanych na Centralną Targowicę Bydlęcą opłaty targowe w następującej wysokości:

a) od cieląt, owiec, kóz po . . . . . 0·30 zł.
b) od bydła rogatego rosłego po . . . . . 1·50 „
c) od nierogacizny po . . . . . 1·50 „

od sztuki.

Wymienione opłaty pobierać będą Urzędy linjowe, tylko od zwierząt pochodzących z Krakowa pobierać je będzie Urząd akcyzowy na Targowicy m.

Opłata za wjazd wozów na Centr. Targowicę Bydlęcą wynosi 50 groszy od wozu. Opłata targowa od świń hodowlanych, wprowadzanych na targowicę miejską wynosi 50 groszy od sztuki.

O tem zawiadamia się strony interesowane z nadmienieniem, że kwity na uiszczoną opłatę targową, mają zachować i okazać je przy wprowadzeniu zwierząt na Targowicę, albo-

*) Zmiana postanowień § 25 (opłaty i należytości) regulaminu dla targów (vid. Cz. I. t. II. str. 276).

wiem w przeciwnym wypadku będzie się uważać zwierzęta, doprowadzone na targowicę za nieopłacone pod względem targowym i będzie się żądać przypadającej opłaty targowej.

b) Rozp. Mgtu z dnia 30 kwietnia 1924 r. L. 2710 akc.

Opłata za wagę wynosi 0·30 zł. od każdego zwierzęcia. Opłata za stajnię wynosi 0·30 zł. od sztuki na dobę.

---

2. KASA TARGOWA*).

(Rozp. Mgtu z dnia stycznia 1925 r. L. 7315/924 akc.).

Kasa targowa ma prawo pobierania tytułem należytości sprzedażnej, czyli skonta kasowego $1^1/_2\%$ ceny kupna. Ponadto pobiera kasa targowa od kwot, kredytowanych rzeźnikom i masarzom za pierwsze 14 dni 24% w stosunku rocznym, za następne 14 dni $^1/_2\%$ więcej i za każde 20 dni znowu $^1/_2\%$ więcej.

---

3. PRZEPISY O KAFILERJI**).

(Uchwała Rady miejskiej z dnia 29 maja 1923 r. L. 6402 akc.).

§ 61.

Zwierzęta rzeźne lub ich części uznane, przez lekarzy weterynaryjnych Rzeźni m. za niezdatne do spożycia, dalej zwierzęta domowe, zabijane przez oprawcę m., wreszcie padlinę, pochodzącą z obrębu miasta Krakowa niszczy się, względnie przerabia w kafilerji przy Rzeźni m., a to kosztem Gminy, która w zamian za to staje się właścicielką uzyskanych z przeróbki produktów.

§ 62.

Na całym obszarze miasta Krakowa zakazuje się zakopywania padliny.

Małe i średnie zwierzęta t. j. drób, psy, koty, kozy, koźlęta, prosięta, przeznaczone na zniszczenie należy odstawić

---

*) Zmiana § 57 i 59 regulaminu dla targu (vide Cz. I. t. II. str. 294).

**) W regulaminie dla targów (vide Cz. I. t. II. str. 270) wprowadzono nowy ustęp o kafilerji z §§ 61—63 skutkiem czego numeracja następnych paragrafów jest przesunięta.

do oprawcy miejskiego, o padnięciu zaś zwierząt rosłych należy zawiadomić oprawcę, który je zabierze.

Przewóz padłych zwierząt rosłych odbywa się kosztem Gminy. Tylko w tych wypadkach, gdy właściciel otrzymuje zapłatę za tłuszcz lub za skórę, względnie odbiera skórę w naturze, obowiązany jest pokryć koszta przewozu w wysokości, oznaczonej przez Magistrat. Koszta te ewentualnie potrącone zostaną z kwoty, przypadającej właścicielowi do wypłaty.

§ 63.

Za zwierzęta, o których mowa w § 61, Gmina miasta nie płaci żadnego wynagrodzenia.

Wyjątek od powyższego stanowią tłuszcze, pochodzące ze świń, oddanych do kafilerji, za które Zarząd Rzeźni m. płaci kwotę równającą się mniejwięcej połowie ceny targowej tłuszczów do celów technicznych (np. do fabrykacji mydła).

Cenę oznacza na każdy miesiąc Magistrat lub w jego zastępstwie Administracja akcyzy.

Skórę ze zwierzęcia rosłego, o ile nie było dotknięte zaraźliwą chorobą może właściciel do 24 godzin zabrać, po uiszczeniu kosztów jej zdjęcia, oznaczonych przez Magistrat. O ile właściciel w powyższym terminie skóry nie odbierze, zakład sprzeda ją po cenie targowej, a gotówkę prześle właścicielowi na jego koszt.

4. TARGI NA BYDŁO.

(Obwieszczenie Mgtu z dnia 22 grudnia 1922 r. L. 7925 akc.).

Komisja administracyjna Rady m., uchwałą z dnia 16 grudnia 1922 zezwoliła na zastanowienie na targowicy miejskiej targów codziennych na bydło rogate i nierogaciznę, a natomiast przywróciła z powrotem częściowo moc obowiązującą obwieszczenia Magistratu miasta Krakowa z 14 listopada 1908 r., L. 1455/akc. z tem, że targi na bydło rogate i nierogaciznę odbywać się mają na targowicy miejskiej 4 razy w tygodniu, tj. w poniedziałki, wtorki, środy i piątki. W inne dni targi na bydło rogate i nierogaciznę na targowicy m. są zakazane.

Cielęta ze względu na trudności w utrzymaniu można sprzedawać, względnie kupować codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

III. Targi i jarmarki na konie.

PASZPORTY DLA KONI.

(Rozp. Mgtu z dnia 29 października 1924 r. L. 1720 wet.).

Opłata za wystawianie paszportów dla koni, wprowadzonych na targowicę końską w Krakowie wynosi 50 gr. od paszportu, a dla źrebięcia do 10 m. 25 gr. Opłaty te jak wogóle wszelkie opłaty za oględziny weterynarskie w Krakowie, mają wpływać do kasy miejskiej na fundusz miejski.

IV. Rzeźnia miejska.

OPŁATY, POBIERANE W RZEŹNI MIEJSKIEJ.

(Rozp. Mgtu z dnia 11 kwietnia 1924 r. L. 1992 akc.).

A) Opłaty za użycie Rzeźni.

1)	Od bydła rogatego nad 400 kg.	6·— zł.
2)	„ „ „ „ 250 „	5·50 „
3)	„ „ „ „ 50 „	4·50 „
4)	„ „ „ do 50 „	2·— „
5)	„ owiec, kóz, prosiąt	2·— „
6)	„ nierogacizny: a) do 60 kg.	3·— „
	b) „ 150 „	4·— „
	c) nad 150 „	5·— „

B) Opłaty za użycie chłodni.

1)	Za użycie haka na dobę	0·50 zł.
2)	„ „ wózka na dobę	1·— „
3)	„ „ 1 m^2 komory rocznie	150·— „
4)	„ 1 ubikację do marynowania	1000·— „

C) Opłaty za użycie wagi.

a)	Za ważenie zwierząt żywych, bez względu na wagę od sztuki	0·30 zł.
b)	Za ważenie mięsa i innych produktów od każdych 50 kg. lub mniejszej ilości	0·15 „

D) Opłaty za oględziny weterynarskie.

Od wszystkich zwierząt, bez względu na wagę . . . . 0·40 zł.

E) Opłaty za użycie stajni.

Od każdego zwierzęcia, bez względu na wagę, na dobę 0·30 zł.

F) Opłaty za tor przemysłowy.

Za jednorazowe użycie toru od każdego wozu kolejowego 6·— zł.

G) Opłaty za solarnię skór.

Za użycie jednego przedziału na solenie skór rocznie 800·— zł.

H) Opłaty za sterylizację mięsa.

1) Świń, dotkniętych wągrzycą od sztuki . . . . . 5·— zł.
2) zwierząt dotkniętych gruźlicą od sztuki . . . . . 8·— „
3) za użycie wolnej jatki do sprzedaży mięsa sterylizowanego z bydła i nierogacizny od sztuki . . . . . 2·— „

I) Opłaty za użycie Rzeźni m. poza godzinami.

1) Przy biciu do 50 sztuk bydła lub nierogacizny . . 16·— zł.
2) „ „ ponad 50 sztuk po . . . . . 0·30 „ od każdej sztuki.

V. Policja środków żywności.

1. MIĘSO.

a) Wozy do rozwozu mięsa.

(Rozp. Mgtu z 10 lutego 1923 r. L. 1320/22 wet.).

Ustęp 4 rozp. Magistratu z 25 czerwca 1913 r. L. 225/12 (Cz. I. T. II. str. 35) ma opiewać jak następuje:

Każdy wóz do rozwozu mięsa ma być zaopatrzony na tylnej ścianie wozu liczbą wozu i nazwiskiem właściciela. Czuwanie nad wykonaniem niniejszego rozporządzenia porucza się wszystkim organom miejskim, powołanym do czuwania nad przestrzeganiem przepisów polic. sanit., systematyczną zaś kontrolę wyżej wspomnianych wozów i utrzymywanie ich ewidencji M. Urzędowi weterynaryjnemu.

b) Oględziny mięsa, wprowadzanego do Krakowa.

1) Rozp. Mgtu z 20 lutego 1925 r. L. 413/wet.

Na podstawie reskryptu Województwa w Krakowie z dnia 20 października 1923 r. L. 6979/VII/23 Magistrat wydaje następujące rozporządzenie w sprawie oględzin mięsa, wprowadzanego do Krakowa:

1) Mięso świeże z bydła rogatego, koni, owiec, kóz i świń, wprowadzane do Krakowa w każdej ilości, a przeznaczone do obrotu handlowego bez względu na to czy posiada pieczęcie i certyfikaty czy nie, podlega ponownym oględzinom weterynaryjnym.

Do takiego mięsa zaliczają się także całe bite zwierzęta i podrób z tych zwierząt.

2. Zwolnione od oględzin jest mięso do 10 kg. wprowadzone dla konsumcji własnej.

3. Oględziny odbywać się będą codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

A. W czasie od 1 kwietnia do 1 listopada:

a) w głównej rzeźni miejskiej na Grzegórzkach od godziny 5—9 rano,

b) w hali targowej w Podgórzu od godz. 5—8 rano.

B. W czasie od 1 listopada do 1 kwietnia.

a) w głównej rzeźni miejskiej na Grzegórzkach od godziny 6—10 rano,

b) w hali targowej w Podgórzu od 6—8 rano.

4. Mięso, przywożone koleją i drogą wodną podlega oględzinom weterynaryjnym na dworcu towarowym i na stacji Kraków-Grzegórzki.

5. Mięso przywiezione do Krakowa w innej porze badane będzie tylko w głównej rzeźni miejskiej.

6. Urzędy akcyzowe na rogatkach pobierać będą od mięsa, wprowadzanego do Krakowa oprócz zwykłej opłaty akcyzowej 1 grosz od 1 klg. tytułem opłaty za oględziny, nadto zwrotną kaucję w wysokości 5 ciokrotnej opłaty akcyzowej za kwitem depozytowym: od mięsa niezaopatrzonego pieczęcią lub certyfikatem pobierać będzie Urząd Akcyzowy kaucję, równającą się 10-ciokrotnej opłacie akcyzowej.

7. Zwrot kaucji nastąpi w odnośnym Urzędzie Akcyzowym po złożeniu kwitu depozytowego z poświadczeniem, że mięso było poddane oględzinom weterynaryjnym.

Rozporządzenie to obowiązuje z dniem 1 marca 1925 r.

Przekroczenia tego rozporządzenia karane będą w myśl ustawy z dnia 6 sierpnia 1909 r. Dziennik P. P. L. 177 względnie w myśl artykułu 399 k. k. przy równoczesnej konfiskacie towaru.

2) Rozp. Mgtu z dnia 25 marca 1925 r. L. 556/25 wet.

Mięso, wprowadzane do Krakowa przez rogatkę XIV, opatrzone pieczęciami rzeźni prowincjonalnych i kryte certyfikatem, wystawionym przez lekarza weterynaryjnego, a pocho-

dzące ze sztuk bitych w lecie 24 godzin przed wprowadzeniem do Krakowa, a w zimie 36 godzin, nie podlega powtórnym oględzinom. Mięso skontrolowane przez wyznaczone organa opieczętowane zostanie pieczęcią stacji badań.

Dla badania pieczęci i certyfikatów wysłane będą na rogatkę organa Miejskiego Urzędu weterynaryjnego w lecie od 5—8, w zimie od 6—8 rano, które o niniejszem zarządzeniu i sposobie przeprowadzania kontroli zostaną pouczone. Mięso niezgodne z certyfikatem, kryte certyfikatem, wystawionym przez oglądaczy lub felczerów lub nie kryte certyfikatem, jak również mięso bez pieczęci lub wprowadzone po terminie, wyżej wspomnianym podlega ponownym oględzinom w rzeźni miejskiej za pobraniem kaucji przepisanej. Mięso dostarczone z Kobierzyna dla szpitala św. Łazarza badać będzie ponownie na miejscu w szpitalu po zgłoszeniu przez Zarząd Szpitala miejski lekarz weterynaryjny.

Opłaty wyznaczone za oględziny mięsa zostają niezmienione.

Z uwagi na powyższe zarządzenie znosi się stację badań w Podgórzu, pozostawiając czynną przez cały dzień stację badań w rzeźni miejskiej w Dz. XIX. i stację badań na dworcu przy ul. Pawiej.

Postanowienie zawarte w rozporządzeniu z dnia 20 lutego 1925 r. L. 413/25 wet. obowiązują przy wprowadzaniu mięsa przez wszystkie inne rogatki.

c) Sprzedaż mięsa siekanego.

(Rozporządzenie Mgtu z dnia 16 kwietnia 1923 r. L. 528 wet.).

Magistrat jako władza administracyjna I. instancji zabrania ze względów sanitarnych na obszarze gminy m. Krakowa sprzedaży w porze letniej tj. od 1 kwietnia do 1 października t. zw. siekaniny czyli mięsa siekanego każdego gatunku (wołowego, wieprzowego, cielęcego, końskiego).

Sprzedaż tego artykułu dozwolona jest tylko w porze zimowej tj. od 1 października do 1 kwietnia pod warunkiem, że siekanina będzie świeżo zrobiona, pochodzić będzie z mięsa świeżego, zdrowego bez jakichkolwiek dodatków małowartościowych, ciężkostrawnych i dla zdrowia szkodliwych, jak ścięgien, błon, flaków bydlęcych, jelit cielęcych i t. p. Dodatek wody, chociażby w najmniejszej ilości jest surowo wzbroniony.

Również w porze letniej wzbroniona jest sprzedaż kiszek i salcesonów krwawych na straganach, ławach, w jatkach i t. p.

Artykuły te mogą być sprzedawane w porze letniej tylko w sklepach konsentowanych masarń i wyrabiane tylko w tych masarniach.

Rozporządzenie to obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Niestosujących się do niniejszego rozporządzenia, o ile przekroczenie nie podpada pod kodeks karny, Magistrat pociągnie do surowej odpowiedzialności administracyjno karnej.

---

2. PIECZYWO.

a) Sprzedaż pieczywa.

(Rozp. Mgtu z dnia 17 sierpnia 1914 r. L. 47730 III b. 1914 r.).

W sprawie uwidaczniania cen pieczywa w Krakowie, Magistrat, jako władza polityczna I. instancji, na podstawie § 52 ust. przem. wydaje następujące rozporządzenie:

§ 1.

W obrębie miasta Krakowa sprzedaż chleba dozwolona jest wyłącznie na wagę i wszyscy piekarze oraz handlarze, utrzymujący chleb na sprzedaż, są obowiązani odważyć i sprzedać kupującemu żądaną ilość chleba.

W tym celu znajdować się ma w każdym lokalu sprzedaży pieczywa odpowiednia waga i ciężarki, zaopatrzone urzędową cechą.

§ 2.

Forma chleba zależy od uznania piekarza, a co się tyczy wagi chleba, to ze względu, że podstawą obliczenia ceny jest 1 kg. czyli 100 dkg., wolno wypiekać na sprzedaż chleb wyłącznie o wadze okrągłej: 125 gr. = $^1/_8$ kg., 250 gr. = $^1/_4$ kg., 500 gr. = $^1/_2$ kg., 1 kg., 1$^1/_2$ kg., 2 kg. i t. d.

To postanowienie stosuje się także do wagi chleba zamiejscowego, sprowadzanego do Krakowa celem sprzedaży.

§ 3.

W każdym lokalu sprzedaży, względnie kramie lub straganie, wywieszony ma być stale w miejscu widocznem cennik

pieczywa, zestawiony na przepisanym formularzu, zaopatrzony datą i podpisem właściciela piekarni, oraz urzędową wizą Komisarjatu targowego.

§ 4.

W tym celu każdy piekarz jest obowiązany przedłożyć Komisarjatowi targowemu wykaz cen swego pieczywa w tylu egzemplarzach, ile ma miejsc sprzedaży dla swego pieczywa, nadto 1 egzemplarz do urzędowego użytku Komisarjatu targowego.

Wspomniane wykazy przedkładać należy Komisarjatowi targowemu na każdy kwartał w pierwszych 14-tu dniach kwartału, oraz przy każdej zmianie cen.

§ 5.

Zwrócone przez Komisarjat targowy cenniki, właściciele piekarń są obowiązani wywiesić w swych lokalach sprzedaży, resztę zaś rozesłać wszystkim osobom, które sprzedają ich pieczywo.

§ 6.

W cenniku podać należy wyraźnie w odpowiedniej rubryce cenę poszczególnych gatunków pieczywa według rzeczywistej jego wagi. Sprzedaż pieczywa po cenie wyższej, niż podanej w cenniku, jest niedozwoloną.

§ 7.

Osoby, sprzedające pieczywo zamiejscowe, mają utrzymywać w lokalu sprzedaży cennik tego pieczywa, zaopatrzony datą i swoim podpisem, oraz urzędową wizą Komisarjatu targowego.

§ 8.

Niestosujący się do niniejszego rozporządzenia podlegną karze po myśli § 131 ustawy przemysłowej.

§ 9.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy prawnej z dniem ogłoszenia, a równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Magistratu z dnia 10 października 1907, L. 69570, Nr. 11, Dz. rozp. dla m. Krakowa z roku 1907.

b) Sprzedaż i podawanie pieczywa.

(Rozp. Mgtu z dnia 17 października 1921 r. L. 6202/1921 III. b.).

Ze względów policyjno-zdrowotnych, Magistrat przypomina przepisy §§ 20—22 tutejszego rozporządzenia z dnia 14 grudnia 1918 L. 124206/18 III. b., oraz §§ 12 i 17 rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 26 lutego 1921 Dz. S. R. P. Nr. 26, poz. 151, dotyczące przestrzegania porządku i czystości przy sprzedaży i podawaniu pieczywa, a mianowicie:

Chleb, wszelkiego rodzaju pieczywo i ciasta sprzedawane w lokalach przemysłowych i handlowych lub podawane w restauracjach, kawiarniach, cukierniach, mleczarniach i t. p. winny być chronione przed zanieczyszczeniem, zabezpieczone od pyłu, much itp. owadów zapomocą siatek, lub szczelnych przykryć, oraz możliwie oddzielone od kupujących.

W szczególności ciastka i drobne pieczywo przechowywać należy pod szklanemi kloszami, w oszklonych szafkach, gablotkach lub w szczelnych pudłach.

Zarazem Magistrat zakazuje pozostawiania chleba, pieczywa i ciast na stołach w restauracjach, kawiarniach, cukierniach, mleczarniach i wszelkich przedsiębiorstwach gospodnio-szynkarskich.

Po podaniu gościowi żądanego pieczywa lub ciast, reszta ma być natychmiast oddana do przechowania w miejscu, zakrytem od much i pyłu.

Zakazuje się kupującym i gościom wybierania ręką i dotykania pieczywa. — Kupujący i goście przekraczający ten zakaz ulegną karze w ustępie 9 tym tego rozporządzenia przewidzianej.

Pieczywo dotknięte, uważa się za nabyte i ma być zatrzymane przez kupujących.

Rozporządzenie to ma być uwidocznione we wszystkich lokalach i miejscach sprzedaży i podawania pieczywa.

Niestosujący się do tego rozporządzenia, zarówno właściciele jak i personal przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, niezależnie od odpowiedzialności sądowo karnej, ulegną ukaraniu administracyjnemu na podstawie ustawy przemysłowej, kupujący zaś, przekraczający zakaz w ustępie II. b) wymieniony, ulegną karze administracyjnej po myśli rozporządzenia ministerjalnego z dnia 30 września 1857, Nr. 198 Dz. u. p.

c) Zakaz sprzedaży pieczywa na placach targowych.

(Rozp. Mgtu z dnia 15 maja 1925 r. L. 2805 VIII.).

Magistrat ze względów porządkowych i sanitarnych zakazuje na podstawie § 6 regulaminu targowego sprzedaży pieczywa na wszystkich placach targowych, oraz na ulicznych straganach, kioskach i t. p.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1925 r. Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy sprzeczne z niniejszem rozporządzeniem.

Niestosujący się do niniejszego rozporządzenia będą karani po myśli § 28 regulaminu targowego przy zastosowaniu rozp. Rady Min. z dnia 21 stycznia 1924 r. Dz. U. Nr. 9 poz. 89 grzywnami do 200 zł., a w razie niemożności uiszczenia grzywny aresztem do dni 20.

d) Domieszki do mąki i chleba.

Rozporz. Min. Zdr. Publ. z 7 marca 1921 r. Nr. 29 poz. 167 Dz. urz. R. P.

Na mocy art. 2 pp. 9 i 24 Zasadniczej Ustawy Sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 roku (Dz. Praw Nr. 63 poz. 37) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Sprzedaż i puszczanie w obieg mąki: mieszanej, chorej, zepsutej lub zanieczyszczonej i wypiek z takiej mąki chleba są wzbronione.

Chleb i bułki w celach sprzedaży mogą być wypiekane z mąki pszennej, żytniej lub z ich mieszaniny, jak również z mąki jęczmiennej, owsianej i kukurydzianej.

Wypiek chleba i bułek z innej mieszaniny mąki lub z innego jej rodzaju, jak również stosowanie do wypieku jakichkolwiek domieszek, poza domieszkami normalnemi, niezbędnemi do wyrobu ciasta, może się odbywać jedynie po uzyskaniu zezwolenia władz administracyjnych (sanitarnych) I instancji.

§ 2.

Władze administracyjne pobierają próby mąki, ciasta, chleba i bułek w piekarniach i miejscach sprzedaży i przesyłają je celem zbadania do Państwowych Zakładów badania żywności i przedmiotów użytku publicznego.

§ 3.

Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia ulegną karze w myśl ogólnych przepisów karnych.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

3. JAJA.

Zakaz sprzedaży kurzych jaj składowych na placach targowych.

(Obwieszczenie Mgtu z dnia 8 kwietnia 1925 r. L. 8937/24 VIII.).

Stwierdzono urzędownie, że na tutejszych placach targowych sprzedaje się jako świeże jaja kurze składowe, między któremi częstokroć znajduje się także znaczna ilość jaj zupełnie zepsutych, do użytku niezdatnych.

Ze względu, że odróżnianie jaj świeżych od składowych przedstawia dla kupujących pewne trudności, przeto celem ochrony publiczności Magistrat na podstawie § 14 regulaminu targowego dla stoł. król. miasta Krakowa Dz. rozp. dla m. Krakowa Nr. 7 ex 1909 zakazuje bezwarunkowo sprzedaży jaj składowych na wszystkich placach targowych w mieście.

Przekraczający niniejsze rozporządzenie, o ile przekroczenie nie podpada pod przepisy ustawy karnej lub ustawy z dnia 16 stycznia 1896 Dz. u. p. Nr. 89 ex 897 (o obrocie żywnością) będą karani na podstawie § 28 regulaminu targowego dla stoł. król. m. Krakowa grzywnami do 200 zł., a w razie niemożności uiszczenia grzywny aresztem do dni 20.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia ogłoszenia i równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Magistratu z dnia 16 maja 1907 L. 116173/04 III. o sprzedaży jaj składowych na placach targowych.

---

4. MLECZYWO.

Regulamin dla handlu mleczywem.

(Rozp. Mgtu z dnia 9 lutego 1924 r. L. 188 III. B).

Ze względów sanitarnych Magistrat postanawia:

Gatunki handlowe mleczywa dopuszczone do handlu i sprzedaży:

§ 1.

Przez mleko dopuszczane do targu i sprzedaży rozumieć należy mleko krów po całkowitem ich wydojeniu w okresie normalnej mleczności.

Mleko otrzymywane z innych zwierząt domowych np. kóz, owiec, sprzedawać wolno tylko pod właściwą nazwą.

§ 2.

Sprzedawać wolno mleko tylko pod nazwą „mleka niezbieranego“ lub „pełnego“ i „mleka zbieranego“ lub „chudego“, nadto mleko kwaśne, maślankę, śmietankę i śmietanę.

Mleko niezbierane czyli pełne jest to mleko otrzymane przez całkowite wydojenie wymion krowy, niezmienione, do którego nic nie dodano, któremu prócz zanieczyszczeń nic nie ujęto.

Mleko to powinno z reguły posiadać przynajmniej 2.8% tłuszczu.

Gdy zawartość tłuszczu jest mniejsza niż 2.8%, wskazana jest próba stajenna. W wypadkach wątpliwych próbę tę wykona się o ile możności w 24 godzin, najpóźniej zaś do dni trzech po poborze próby mleka nasuwającej wątpliwości; z czynności tej spisze się protokół.

Przy pobieraniu próby stajennej:

a) pobierze się mleko z tych samych krów,

b) tego samego udoju, z którego pochodzi mleko zakwestjonowane.

Koszta złączone z wykonaniem próby stajennej nałoży się na producenta mleka, któremu udowodniono fałszowanie mleka, które dało powód do podjęcia próby stajennej.

Mlekiem chudem czyli zbieranem jest wszelkie mleko, któremu odebrano tłuszcz swoisty czyli śmietankę. Mieszaniny

mleka niezbieranego z mlekiem zbieranem uważane będą za „mleko chude“ czyli „zbierane“.

§ 3.

Mleko dostarczone do miasta Krakowa w stanie świeżym winno wytrzymać próbę z 68% alkoholem.

§ 4.

Mleko kwaśne i śmietankę należy przy sprzedaży odpowiednio oznaczyć. Wyrób ich, oraz śmietanki i śmietany z mleka, wymienionego w § 6 jest niedozwolony.

§ 5.

Zwykła śmietanka kawowa zawierać winna najmniej 9%, zaś mietanka kremowa najmniej 22% tłuszczu.

Mleko wzbronione w handlu.

§ 6.

Zabrania się wprowadzania do miasta Krakowa i sprzedaży mleka, które bądź przez pochodzenie swe. bądź przez swe własności, bądź też przez manipulacje z niem dokonywane zaszkodzić może zdrowiu ludzkiemu i nie posiada właściwej wartości odżywczej.

W szczególności zabrania się wprowadzania do miasta:

a) mleka otrzymanego na trzy dni przed ocieleniem, oraz do dni 6-ciu po ocieleniu,

b) mleka z krów dotkniętych wąglikiem, zarazą płucną, wściekliznę, ospą, żółtaczką, ostrem zapaleniem kiszek (biegunką), zapaleniem wymion, zatruciem krwi, gnilnem zapaleniem macicy i innemi chorobami, nadto z krów z których nie odeszło łożysko (miejsce), jakoteż i z tych, które chorują na upławy części rodnych,

c) mleka z krów leczonych środkami trującymi, przechodzącymi do mleka, np. arszenikiem, emetykiem, opium, terpentyną i t. p.,

d) mleka z krów, co do których wiadomo właścicielowi obory, lub pobierającemu z niej handlarzowi, że cierpią na gruźlicę wymion lub ogólną, połączoną z ogólnem wychudzeniem zwierząt lub biegunką,

e) mleka, śmietanki i śmietany zafałszowanych przez odjęcie tłuszczu swoistego, zaprawienie wodą, maślanką, serwatką, mąką, klajstrem, mlekiem kwaśnem, sodą i innemi środkami konserwującymi, zanieczyszczonego oraz t. zw. „spółek“ t. j. mieszaniny mleka wieczorowego, zbieranego z mlekiem niezbieranem rannem;

f) mleka czerwonego, niebieskiego, żółtego, zawierającego pleśń, gorzkiego, o zapachu gnilnym, śluzowatego, zawierającego krew płynną lub skrzepłą, jakoteż mleka zepsutego na inny sposób.

Mleko z krów dotkniętych chorobą pyska i racic wolno wprowadzać do miasta tylko w stanie przegotowanym, pasteuryzowanym lub wyjałowionym i tylko jako takie wolno sprzedawać.

Naczynia i miary.

§ 7.

Naczynia, używane przy sprzedaży targowej i w handlu obnośnym mleka zbieranego mają posiadać opaskę barwną barwy niebieskiej, szerokości conajmniej trzy cm. obiegającą naczynie wokoło tuż pod szyjką. Opaska ta ma być trwałą, z naczynia nie przenośną, a w miarę zużycia uzupełnianą.

§ 8.

Naczynia z mlekiem, używane przy sprzedaży w sklepach mleczarskich mają posiadać napisy nieusuwalne i wpadające w oko, określające gatunki mleka, jakie w nich są zawarte, np. „mleko niezbierane“, „mleko zbierane“, śmietanka“, „mleko kwaśne“.

§ 9.

Do przechowywania, przewozu i rozsprzedaży mleka nie wolno używać naczyń, które udzielić mu mogą składników obcych, w szczególności zaś szkodliwych zdrowiu. Zabrania się przeto używania naczyń i miar miedzianych, mosiężnych, cynkowych, żelaznych, zardzewiałych, nie pobielanych lub o pobiale, zawierającym ponad jeden % ołowiu, glinianych o takiejże pobiale, nadto drewnianych i nieczystych.

§ 10.

Do zatykania, przykrywania oraz uszczelniania tych naczyń nie wolno używać: słomy, siana, liści, szmat, kołków drewnianych, karpieli, mydła, ciasta, chleba i t. p. Natomiast wolno do tego celu używać tylko zatyczek i przykryw metalowych i glinianych z takiego materjału, który dopuszczony jest do wyrobu naczyń mleczarskich, a do uszczelniania wolno używać tylko gumy, nie zawierającej ołowiu, z wałków czystego białego papieru, oraz czystych białych szmatek płóciennych.

§ 11.

Nie wolno przechowywać mleka w naczyniach otwartych.

§ 12.

Używanie naczyń i miar mleczarskich do innych celów jest wzbronione.

§ 13.

Miary, używane do odmierzania mleka winny co do jakości materjału, z którego je wykonano, odpowiadać wymaganiom stawianym co do naczyń i mają posiadać nadto długie ucho, aby wykluczyć zupełnie możliwość stykania się z mlekiem rąk osoby mierzącej.

§ 14.

Na wózkach, służących do rozwozu mleka, należy dla miar umieścić skrzynkę szczelną, zabezpieczającą miary od zanieczyszczenia.

§ 15.

Przy ulicznej sprzedaży mleka nie wolno obok naczyń z mlekiem nosić i wozić równocześnie naczyń z wodą, pomyjami i innymi odpadkami kuchennymi, jakoteż przedmiotów nieczystych o zapachu wybitnym i skłonnych do rozkładu.

§ 16.

Picie lub próbowanie mleka z naczyń, mleko zawierających lub z naczyń służących do mierzenia mleka jest surowo wzbronione. Tak kupujący jak i sprzedający ulegną w tym wypadku karze.

§ 17.

Sprzedaż wyborowych gatunków mleka, jak: „mleko dla niemowląt“, „mleko zdrowia“ i t. p. winno odbywać się w naczyniach szklanych, bezbarwnych, przejrzystych, hermetycznie zamkniętych.

Sklepy z mleczywem.

§ 18.

Sprzedaż mleczywa i przeróbka mleka odbywać się może jedynie w sklepach i lokalach, oddzielonych od mieszkania, dopuszczonych na ten cel przez Magistrat. Przechowywanie mleka poza temi sklepami i lokalami nie jest dozwolone. Sklepy te i lokale winny być stale utrzymywane we wzorowej czystości i dobrze przewietrzane.

§ 19.

Obok mleczywa wolno w tych sklepach przechowywać względnie trzymać na sprzedaż tylko mąkę, przetwory mączne, pieczywo, masło, tłuszcze jadalne, sery o słabej woni, jaja, miód, świeżą jarzynę, owoce, oraz drzewo, zaś inne środki spożywcze jedynie za szczególnem pozwoleniem Magistratu.

W sklepach i lokalach tych nie wolno bezwzględnie przechowywać i trzymać na sprzedaż towarów o silnej woni nieprzyjemnej, produktów fermentujących, pleśniejących, gnijących, serów o silnej woni, śledzi, nafty i t. p.

§ 20.

Osoby, trudniące się sprzedażą mleka, winny posiadać ręce i ubranie czyste i dbać o bezwzględną czystość. Nie wolno zajmować się sprzedażą mleka osobom, posiadającym rany, owrzodzenia na rękach, dotkniętym chorobami skórnemi, wstręt wzbudzającemi, chorobami zakaźnemi, otwartą gruźlicą, nosicielom zarazków (tyfus, cholera, dyfterja i t. p.), jak również osobom zajętym przy chorych na choroby zakaźne.

§ 21.

Organom kontrolnym, uprawnionym do kontroli targu mlecznego, wolno mleko, wprowadzane w handel poddawać badaniu, podejrzane o własności nieprawidłowe, zajmować ewentualnie niszczyć bez obowiązku wynagradzania strony za stratę.

§ 22.

Osoby, wykraczające przeciwko powyższym przepisom, o ile przekroczenie nie podpada pod przepisy ustawy karnej lub ustawy z 16/I 1896 Dz. U. P. Nr. 89 ex 1897 o obrocie żywnością, będą karane administracyjnie w myśl § 28 regulaminu targowego grzywnami do 200 zł. a w razie niemożności uiszczenia grzywny aresztem do dni 20-tu.

§ 23.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1924, w którym to dniu traci moc obowiązującą rozporządzenie Magistratu z dnia 24 września 1904 L: 66053 regulujące sprzedaż mleka.

---

5. OGÓLNE ROZPORZĄDZENIA.

A) Przepisy ujawnienia cen przedmiotów pewszedniego użytku.

a) Obwieszczenie Mgtu z 10 lipca 1923 r. L. 4877/1923 III. b.

Wskutek reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 1923 r. Nr. S. A. 1684, oraz reskryptu Województwa Krakowskiego z dnia 30 czerwca 1923 r. L. III. 5991/23, wydaje Magistrat, jako Władza polityczna I. Instancji, w wykonaniu rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lutego 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 139, w sprawie obowiązku ujawniania cen przedmiotów powszedniego użytku, oraz sporządzenia faktur przy zawieraniu interesów i przedstawienia ich na żądanie władz — szczegółowe zarządzenie i przepisy co do sposobu i formy uwidaczniania cen na przedmiotach, przeznaczonych do sprzedaży, jak i co do sposobu i formy sporządzania cenników, oraz przypomina ważniejsze postanowienia cytowanego powyżej rozporządzenia.

I. Posiadacze składów, sklepów, handlów, restauracji, cukierni i wogóle wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw sprzedaży przedmiotów powszedniego użytku, obowiązani są wywiesić w lokalach tych przedsiębiorstw cenniki na wszelkie bez wyjątku przedmioty powszedniego użytku, przeznaczone na

sprzedaż, według poniżej podanego spisu, a nadto ujawnić ceny bezpośrednio na odnośnych przedmiotach.

II. Cenniki formatu jednolitego o wielkości najmniej arkusza papieru, wypełnione drukiem lub czytelnem pismem atramentowem, winny być wywieszone względnie umieszczone na widocznem, łatwo w oko wpadającem i dostępnem dla nabywcy miejscu i zawierać oprócz wyszczególnienia towarów i cen jednostkowych także u góry cennika firmę lub nazwisko i adres właściciela przedsiębiorstwa, względnie jego odpowiedzialnego zastępcy, oraz datę sporządzenia cennika.

Wewnątrz lokalu należy umieścić etykiety z cenami wszystkich artykułów żywnościowych, natomiast na sztukach materjałów odzieży i obuwia należy umieszczać ceny na każdej sztuce lub pudełku.

W razie niemożności podania jednolitej ceny można przy artykułach odzieżowych, galanteryjnych, gospodarstwa domowego, przyborach szkolnych i materjałach piśmiennych podawać od — do.

III. Na wystawach przedsiębiorstw sprzedaży muszą być ujawnione ceny na wszystkich wystawionych przedmiotach powszedniego użytku.

Ceny ujawnione na wystawach mogą nie być uwidocznione bezpośrednio na towarach wewnątrz lokalu.

IV. W jatkach mięsnych należy wywieszać cenniki z wyszczególnieniem gatunków mięsa. W oknach wystawowych jatek, cen można nie uwidaczniać.

V. Na straganach mają być umieszczone cenniki z firmą i adresem właściciela, zawierające spis artykułów posiadanych na straganie.

Na poszczególnych artykułach na straganach ceny mogą być nie umieszczone.

VI. Zwraca się uwagę, że ceny ujawnione na przedmiotach powszedniego użytku, muszą być zgodne z cenami istotnie pobieranemi (§ 3 rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 20 lutego 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 139).

VII. Posiadacze przedsiębiorstw sprzedaży winni posiadać oryginalne faktury na wszelkie przez nich na sprzedaż nabyte przedmioty powszedniego użytku, oraz przedstawić takowe na żądanie władz. Również obowiązani są zatrudnieni w przedsię-

biorstwach pracownicy wydawać kupującym na ich żądania rachunki na sprzedawane towary i przedmioty. W rachunkach winna być wskazana firma i nazwisko właściciela, adres, data sprzedaży, jakość i ilość towaru, oraz cena za którą towar był sprzedany (§ 5 i 6 cytowanego rozporządzenia).

VIII. Winni przekroczenia cytowanego powyżej rozporządzenia względnie niewykonania powyżej wymienionych zarządzeń, karani będą administracyjnie w myśl art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 449, w brzmieniu ustawy z dnia 5-go sierpnia 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 618, aresztem do 3 miesięcy i grzywną do 1,000.000 Mk. lub jedną z tych kar.

Podając powyższe zarządzenia do publicznej wiadomości, Magistrat zwraca się z usilnem wezwaniem do mieszkańców miasta Krakowa, aby zarówno we własnym jak i publicznym interesie donosili ustnie lub pisemnie Magistratowi o każdem przekroczeniu przepisów powyższego zarządzenia, a zwłaszcza przekroczenia cen maksymalnych, a to w celu pociągnięcia winnych do surowej odpowiedzialności karnej. Doniesienia w tych sprawach przyjmuje Wydział VIII. B. Magistratu oraz Komisarjat Targowy.

Zarazem podaje Magistrat do wiadomości interesowanych spis artykułów powszedniego użytku na które ceny muszą być bezwzględnie ujawnione.

Wobec powyższego obwieszczenia tracą moc tutejsze rozporządzenia z dnia 6 września 1922 r. L. 4250/922 r. III. B. i z dnia 15 grudnia 1922 r. L. 6305/922 r. III. B.

Spis artykułów powszedniego użytku podlegających ujawnieniu cen:

a) Ziemiopłody i ich przetwory: 1) żyto, 2) pszenica, 3) jęczmień, 4) owies, 5) mąka żytnia i pszenna, 6) pieczywo (wszelkie), 7) kasze (wszelkie) i t. d.

b) Jarzyny (wszelkie): 1) ziemniaki, 2) kapusta, 3) buraki, 4) groch, 5) fasola, 6) kalafjor, 7) brukiew, 8) szparagi, 9) szpinak i t. d.

c) Nabiał i jaja: 1) masło, 2) mleko (wszelkie) zbierane, niezbierane, kwaśne, sterelizowane, skondensowane, 3) śmietana, 4) śmietanka, 5) sery krajowe, 6) jaja.

d) Ryby: ryby żywe, ryby śnięte, ryby wędzone.

e) Potrawy i napoje: w restauracjach, z wyjątkiem win i wódek.

f) Owoce: krajowe, suszone, cytryny.

g) Mięso, wędliny, drób i tłuszcze jadalne. Bydło żywa waga, nierogacizna, mięso, wędliny, drób, słonina, smalec, łój jadalny, tłuszcze roślinne.

h) Artykuły kolonialne i inne: 1) herbata, 2) kawa, 3) kakao, 4) ryż, 5) cukier, 6) cykorja, 7) marmolada, 8) powidła, 9) sól, 10) ocet, 11) oliwa, 12) śledzie, 13) zapałki, 14) drożdże, 15) pieprz, 16) proszki do pieczywa, 17) miód, 18) grzyby, 19) oleje jadalne.

i) Artykuły odzieżowe i galanteryjne: 1) materjały wełniane, 2) materjały bawełniane, 3) półwełniane, 4) odzież (gotowe ubrania), 5) bielizna, 6) wyroby trykotowe, wełniane i bawełniane, 7) kapelusze i czapki, 8) obuwie, 9) galanterja nie opłacająca podatku od zbytku.

k) Artykuły opałowe: 1) węgiel, 2) koks, 3) drzewo, 4) torf, 5) brykiety.

l) Artykuły oświetleniowe: 1) nafta, 2) spirytus, 3) świece, 4) elektryczność, 5) gaz, 6) artykuły do instalacji elektryczności i gazu.

m) Pasza: 1) siano, 2) słoma, 3) owies, 4) otręby 5) makucha (pasza treściwa).

n) Artykuły budowlane: 1) cegła, 2) wapno, 3) cement, 4) drzewo, 5) żelazo do budowy, 6) gwoździe, 7 szkło do szyb.

o) Artykuły gospodarstwa domowego: 1) naczynia żelazne, 2) emaljowane, 3) blaszane, 4) gliniane, 5) szklanki, 6) fajans, 7) porcelana gładka niemalowana, 8) łyżki, noże, widelce (z wyjątkiem srebrnych i złotych), 9) łańcuchy, 10) sznur, 11) nici, 12) pasta do obuwia, 13) mydło do prania, 14) szczotki, 15) pasta do podłóg, 16) soda.

p) Skóry: 1) skóry niewyprawione, 2) wyprawione.

r) Przybory szkolne i materjały piśmienne: 1) papier, 2) pióra, 3) ołówki, 4) gumy, 5) atrament, 6) bibułka, 7) kajety i t. d.

s) Artykuły apteczne: 1) środki opatrunkowe, 2) desynfekcyjne, 3) bandaże, gaza, wata.

Najniezbędniejsze artykuły codziennej hygieny jak: 4) szczoteczki, 5) proszki i pasty do zębów, 6) terpentyna, 7) benzyna, 8) wosk i t. d.

b) Obwieszczenie Mgtu z dnia 28/11 1923 r. L. 8077 1923 III. b.

W uzupełnieniu tutejszego obwieszczenia z dnia 10 lipca 1923 r. L. 4877/23/III. B., wydanego wskutek reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca b. r. Nr. S. A. 1684, w sprawie obowiązku ujawnienia cen na przedmiotach powszedniego użytku, oraz sporządzenia faktur przy zawieraniu interesów i przedstawienia ich na żądanie władz, wydaje Magistrat jako władza polityczna I. instancji, na podstawie § 2 rozporządzenia M. S. W. z dnia 20 lutego 1923 r. Dz u. R. P. Nr. 22 poz. 139 następujące dodatkowe zarządzenia:

1) Ponieważ stwierdzono, że kupcy tutejsi nie przestrzegają ściśle przepisów cytowanego rozporządzenia o ujawnianiu cen, Magistrat przypomina, że wszyscy posiadacze składów, sklepów, restauracyj, cukierń i wogóle wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw sprzedaży przedmiotów powszedniego użytku, obowiązani są wywiesić w lokalach tych przedsiębiorstw cenniki na wszelkie bez wyjątku przedmioty powszedniego użytku, przeznaczone na sprzedaż, a nadto ujawnić ceny bezpośrednio na odnośnych przedmiotach.

2) Cenniki, oraz ceny, wystawione na towarach, winny być wypełnione drukiem lub czytelnem pismem atramentowem i mają opiewać tylko w markach polskich.

Zakazuje się natomiast oznaczania cen w jakikolwiek inny sposób, jak n. p. przez oznaczenie towarów numerami zbiorowego cennika, wypisywania cen kredą na tablicach i t. p.

Zarazem przypomina Magistrat, że cenniki mają być formatu jednolitego, o wielkości najmniej arkusza papieru i winny być wywieszone na widocznem, łatwo w oko wpadającem i dostępnem dla nabywcy miejscu, nadto winny zawierać oprócz wyszczególnienia towarów i cen jednostkowych, także firmę lub nazwisko właściciela przedsiębiorstwa, względnie jego odpowiedzialnego zastępcy, oraz datę sporządzenia cennika.

3) Na wystawach sklepowych mają być wszystkie wystawione przedmioty powszedniego uzytku, oznaczone cenami w markach polskich.

Wewnątrz lokalu należy umieścić etykiety z cenami wszystkich artykułów żywnościowych, natomiast na sztukach materjałów, odzieży i obuwia, należy umieścić ceny na każdej sztuce lub pudełku.

4) Również stwierdzono, że w miarę zwyżki kursu obcych walut pełnowartościowych, większość kupców ustawicznie podwyższa ceny towarów, natomiast przy zniżce kursu tychże walut, podwyższonych poprzednio cen nigdy nie obniża — Magistrat przestrzega zatem kupców, że podobne postępowanie jako wysoce karygodne i nieobywatelskie będzie odtąd na drodze karnej bezwzględnie ścigane. Równocześnie Magistrat zarządza, że na wypadek sporządzenia przez kupca nowego cennika, należy wszystkie poprzednie cenniki przechowywać w porządku chronologicznym i okazać na żądanie organów kontrolnych.

5) Zarządzenie powyższe wchodzi natychmiast w życie.

6) Winni przekroczenia powyższych rozporządzeń, względnie niewykonania powyżej wymienionych zarządzeń, karani będą administracyjnie po myśli art. 4 ust. z dnia 2 lipca 1920. Dz. u. R. P. Nr. 67 w brzmieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. Dz. U. R. P. Nr. 69 poz. 618 i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 października 1923 Dz. u. R. P. Nr. 109 poz. 858 aresztem do 3 miesięcy i grzywną do dwustu miljonów Mk. lub jedną z tych kar.

Podając powyższe zarządzenie do publicznej wiadomości, Magistrat zwraca się z usilnem wezwaniem do mieszkańców miasta Krakowa, aby zarówno we własnym jak i publicznym interesie donosili ustnie lub pisemnie Magistratowi, o każdem przekroczeniu powyższego zarządzenia, a to w celu pociągnięcia winnych do surowej odpowiedzialności karnej.

Doniesienia w tych sprawach przyjmuje Wydział III. b. Magistratu, oraz Komisarjat targowy.

c) Obwieszczenie Mgtu z dnia 10 maja 1924 r. L. 3341/1924 III. b.

Na podstawie reskryptu Województwa krakowskiego z dnia 7 maja 1924 r. L. III. 4472 ex 1924 r., Magistrat miasta Krakowa, jako władza polityczna I. Instancji, przypominając prze-

pisy rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lutego 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 22 o obowiązku ujawniania cen na przedmiotach powszedniego użytku, zarządza, aby wszyscy sprzedawcy w przejściowym okresie dwuwalutowości t. j. do końca czerwca b. r. oznaczali ceny towarów w złotych i w markach polskich, zarówno w cennikach wewnątrz i na wystawach sklepów, jak i na poszczególnych artykułach codziennej potrzeby podług ustawowej relacji 1 Zł. = 1,800.000 Mkp.

Niestosujący się do powyższego zarządzenia, będą karani administracyjnie aresztem do 3 miesięcy i grzywną do 10.000 złotych, względnie jedną z tych kar, w myśl art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 67 przy uwzględnieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. Nr. 9 Dz. U. Rz. P. — w wypadkach zaś przerachowywania cen w markach polskich na złote nie w ustawowej relacji będą karani sądownie w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27-go kwietnia 1924 r. Nr. 36 Dz. U. R. P., grzywną od 50 do 5.000 złotych i aresztem do 4 tygodni, względnie jedną z tych kar — o ile nie będą mieć zastosowania w tych wypadkach surowsze przepisy ustawowe.

Zarazem nadmienia się, że w myśl § 1 powyższego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, kto w czasie, w którym marka polska jest obok złotego prawnym środkiem płatniczym:

a) żąda zapłaty w jednym środku płatniczym z wykluczeniem drugiego, bądź odmawia jej przyjęcia w jednym z środków płatniczych;

b) żąda zapłaty wedle relacji innej, niż ustawowa, bądź odmawia przyjęcia zapłaty ofiarowanej zgodnie z relacją ustawową;

c) w celu obejścia przepisu o ustawowej relacji środków płatniczych podwyższa cenę lub inną należytość, będzie karany sądownie grzywną 50—5.000 złotych i aresztem do 4 tygodni względnie jedną z tych kar.

Podając powyższe zarządzenia do publicznej wiadomości, Magistrat zwraca się z usilnem wezwaniem do mieszkańców Krakowa, aby zarówno we własnym jak i w publicznym interesie donosili ustnie lub pisemnie Magistratowi o każdem prze-

kroczeniu powyższego zarządzenia, a to w celu pociągnięcia winnych do surowej odpowiedzialności karnej.

Doniesienia w tych sprawach przyjmuje wydział III. B Magistratu, oraz Komisarjat targowy Magistratu.

B) Legalne jednostki miar syst. metr.

Obwieszczenie Mgtu z dnia 24 maja 1924 r. L. 3598/1924 III. b.

Wobec obowiązującego na całym obszarze Rzeczypospolitej stosowania w obrocie publicznym legalnych jednostek miar systemu metrycznego, Magistrat wskutek reskryptu Województwa krakowskiego z dnia 30 kwietnia b. r. L. 1409/24, zwraca uwagę wszystkich odsprzedających, tak ze względu na ujednostajnienie miar w Państwie Polskiem, jak i na zgodność sposobu stosowania miar metrycznych z duchem systemu metrycznego, aby legalnych jednostek miar używali w sposób właściwy.

Określenie zatem ilości towaru w ułamkach kilograma n. p. $^1/_4$, $^1/_8$ i t. d. kilograma, jest niedozwolone.

Ceny za ilości towaru mniejsze od 1 kilograma powinny być podawane za ilości wyrażone w dekagramach np. 1, 2, 5, 10, 20, 40, 50 i t. d. dekagramów. Sto kilogramów należy nazywać zawsze kwintalem, a nie jak dotąd błędnie cetnarem metrycznym, podwójnym, korcem lub metrem.

C) Przykrywanie artykułów żywności.

Rozp. Mgtu z dnia 5 kwietnia 1921 r. L. 2085 III. b.

Magistrat przypomina niniejszem przepisy rozporządzenia z dnia 19 września 1905 r. L. 85.663 w sprawie utrzymywania środków spożywczych pod nakryciem. Wszystkie artykuły spożywcze sprzedawane w Krakowie na otwartych miejscach i w otwartych kramach, następnie w handlach korzennych, w handlach wiktuałów i towarów mieszanych, tudzież w szynkach należy trzymać pod nakryciem i tak: masło, sery i t. p. tudzież cukierki nieobwijane, pierniki, ciastka i t. p. należy trzymać w szklanych szafkach, względnie pudłach (w małych ilościach), a owoce mają być przykrywane muszlinem.

Stragany na owoce i jarzyny mają być codziennie czysto zmywane.

Ze względu na niebezpieczeństwo przenoszenia zarazków chorób zakaźnych, Magistrat wzywa wszystkich tutejszych kupców (także właścicieli kawiarni i cukierni) i handlarzy, którzy artykułów spożywczych, wymienionych w powyższem rozporządzeniu Magistratu, nie trzymają pod odpowiedniem nakryciem, aby w terminie dni 14 od dnia ogłoszenia niniejszego, zastosowali się ściśle do tego rozporządzenia, w przeciwnym bowiem razie dotyczące produkta spożywcze będą uważane za uległe zakażeniu i zostaną, jako nienadające się do spożycia skonfiskowane.

Niezależnie od tego przemysłowcy, nie stosujący się do tego rozporządzenia zostaną pociągnięci do surowej odpowiedzialności karnej.

D) Porządek i czystość w lokalach przemysłowych i handlowych.

a) Rozp. Mgtu z dnia 14 grudnia 1918 r. L. 124206 III. b.

Magistrat wydaje następujące przepisy o porządku i czystości w lokalach przemysłowych i handlowych, w których się przygotowuje, przechowuje i sprzedaje przedmioty spożywcze.

§ 1.

Lokale przemysłowe i handlowe, w których się przygotowuje, przechowuje lub sprzedaje towary spożywcze, jak również wszelkie sprzęty, urządzenia i towary w tych lokalach znajdujące się, należy utrzymywać w czystości i porządku.

Lokale przedsiębiorstwa, nie wyłączając piwnic, mają być suche, dostatecznie oświetlone i mieć bezpośredni dopływ powietrza.

§ 2.

Podłoga ma być urządzona z desek szczelnie zbitych, zapuszczona olejem pył wiążącym, w lokalach zaś o znaczniejszym ruchu ma być, o ile możności, urządzona posadzka kamienna.

§ 3.

Ściany mają być wybielone w barwie jasnej, a do wysokości 1·5 metra od podłogi wypokostowane jasną farbą.

§ 4.

Lokale powyższe należy odpowiednio przewietrzać. W tym celu należy zaprowadzić w każdej ubikacji okiennice górne, otwierane zapomocą dźwigni lub łańcuszka w ten sposób, żeby okno wewnętrzne otwierało się do góry, a zewnętrzne na dół.

W lokalach więcej uczęszczanych, należy wprowadzić wentylatory elektryczne; w lokalach zaś o wysokich oknach, a mało uczęszczanych można ograniczyć się do wiatraku, scentrowanego, umieszczonego w oknie.

§ 5.

Wychodki i pisoir mają mieć urządzenia do spłukiwania, jeżeli w realności mieszczącej przedsiębiorstwo, zaprowadzono wodociąg, drzwi, okna, siedzenia i ściany wychodków mają być wypokostowane, te ostatnie w barwie jasnej.

Obok wychodka powinien być z reguły urządzony osobny pisoir z osobnem wejściem, z podłogą i ścianami do wysokości 1·80 metra wyprawionemi gładkim i nieprzemakalnym materjałem i odpowiednim spadkiem ze zamknięciem syfonowem oliwnem. W wychodku i pisoirze należy postarać się o dostateczne przewietrzanie, czysto je utrzymywać i odpowiednio oświetlać, oraz zaopatrzyć w stosowne napisy.

§ 6.

Bezpośrednie połączenie z mieszkaniem lokalu, w którym się wytwarza, przechowuje lub sprzedaje przedmioty spożywcze, jest wzbronione.

Gdyby taki przypadek zaszedł należy drzwi do mieszkania zamurować lub deskami szczelnie zabić i narzucić tynkiem.

§ 7.

Sprzęty, jak lady, szafy, półki, stoły, stołki i ławy powinny być wypokostowane.

§ 8.

W lokalach gospodnio-szynkarskich, cukierniach i t. p. należy przynajmniej raz na 24 godzin naczynia, używane do picia, jak szklanki, kufle, kieliszki i t. p. oczyścić na ten tylko cel przeznaczoną szczotką, wodą ze sodą, a następnie wypłukać je w bieżącej wodzie wodociągowej i tak oczyszczone obsu-

szyć ścierką, do tego tylko używaną i zawiesić dnem do góry na drewnianych kołkach tak, żeby górny brzeg naczynia nie dosięgał deski z kołkami.

Naczynia używane do picia, choćby nie brudne, należy przed każdorazowem napełnieniem przepłukać wodą wodociągową, o ile jest urządzenie wodociągowe, zresztą wodą bieżącą ze zbiornika, określonego w dalszych paragrafach.

§ 9.

W lokalach gospodnio - szynkarskich należy zaprowadzić przy bufecie urządzenie wodociągowe z kurkiem i odpływem zaopatrzonym w sitka, przyczem sitko odpływowe ma mieć większe otwory, umożliwiające szybszy odpływ.

§ 10.

W kuchniach przemysłów gospodnio-szynkarskich należy urządzić płuczkę do mycia naczyń w ciepłej wodzie stojącej. Naczynia te należy następnie starannie opłukać w zimnej wodzie bieżącej w osobnej płuczce połączonej z wodociągiem i urządzonej w myśl § 9.

§ 11.

W handlach, kioskach i na otwartych stanowiskach gdzie sprzedaje się wodę sodową, limoniadę i inne t. p. napoje chłodzące, należy umieścić zbiornik z wodą o pojemności przynajmniej 10 litrów zaopatrzony u dołu w kurek ze sitkiem, pod którym ma się znajdować wanienka ze stale przymocowanem sitkiem dla odpływu zużytej wody do kubła umieszczonego pod wanienką.

Woda w zbiorniku ma być wodą wodociągową czystą i często zmienianą. Po każdem użyciu należy szklankę starannie przepłukać wodą ze zbiornika.

Przed napełnieniem zbiornika należy za każdym razem zbiornik dokładnie umyć czystą wodą, a następnie wyparzyć wewnątrz wodą wrzącą.

§ 12.

Do czerpania piwa należy urządzić przyrząd lewarowy odpowiadający przepisom rozporządzenia z 18 października

1897 r. L. 257 dz. u. p. i postarać się o zezwolenie Magistratu na to urządzenie.

§ 13.

W lokalach przedsiębiorstw przemysłowych nie wolno trzymać przedmiotów, służących do użytku domowego, a niepotrzebnych do wykonywania przemysłu. W lokalach sprzedaży nie wolno trzymać maglu.

§ 14.

Również wzbronione jest spanie, pranie, gotowanie, przechowywanie drobiu, królików i zwierząt w lokalu przemysłowym. Gotowanie mleka i herbaty dla własnego użytku jest dozwolone.

§ 15.

W sklepach z artykułami żywności wolno sprzedawać naftę i spirytus denaturowany tylko wtedy, jeżeli te ostatnie przedmioty znajdują się w oddzielnem miejscu i w zamkniętych szczelnie naczyniach.

§ 16.

Sprzedaż towarów mieszanych i wykonywanie przemysłów gospodnio-szynkarskich nie może odbywać się w tym samym lokalu.

Osoby zatrudnione przy sporządzaniu środków spożywczych mają przestrzegać jak największej czystości, w szczególności dbać o czystość wierzchniego ubrania, rąk i głowy. W tym celu powinna w lokalu znajdować się umywalnia z dopływającą wodą, mydłem i czystemi ręcznikami.

Osoby, dotknięte chorobami zaraźliwemi lub budzącemi wstręt, nie mogą wykonywać powyższych prac ani też przebywać w zakładzie.

Również osobom, wymienionym w 1 ustępie, nie wolno podczas pracy palić tytoniu, zażywać tabaki, ani też jeść i pić. Po każdym posiłku powinny one starannie się oczyścić.

§ 17.

Psów nie wolno wprowadzać do zakładów, w których się sporządza lub sprzedaje środki żywności.

Zakaz ten trzeba ogłosić w widocznem miejscu w lokalu.

§ 18.

W każdej ubikacji lokalu przemysłowego lub handlowego należy w miejscach widocznych i przystępnych umieścić hygieniczne spluwaczki w dostatecznej ilości, oraz napisy z zakazem plucia na podłogę.

Spluwaczki te należy codziennie oczyszczać, wylewając zużytą po umyciu spluwaczki wodę do wychodka.

Oczyszczoną spluwaczkę należy napełnić czystą wodą wodociągową.

Plucie na podłogę w lokalu przemysłowym lub handlowym jest wzbronione.

§ 19.

Naczyń, narzędzi i wogóle przedmiotów przeznaczonych do przechowywania, sporządzania lub sprzedaży środków żywności nie wolno używać do innych celów, ani też umieszczać w miejscach gdzie mogłyby łatwo ulec zanieczyszczeniu. Przedmioty powyższe należy zawsze utrzymywać w dobrym stanie i w czystości, na co trzeba zwracać uwagę przed każdorazowem ich użyciem.

§ 20.

Środki żywności należy zawsze chronić przed zanieczyszczeniem ich przez ludzi, zwierzęta, pył i t. p.

Środków tych nie wolno umieszczać bezpośrednio na podłodze (ziemi), lecz na czystym podkładzie.

§ 21.

Środki spożywcze, które stosownie do swej istoty lub rodzaju opakowania nie mogą być chronione przed kurzem lub innem zanieczyszczeniem, ani przed wpływem słońca lub niepogody, należy trzymać pod zamknięciem lub szczelnie przykryte.

W szczególności przedmioty takie jak masło, ser, marynaty, ciastka, kanapki, czekoladki i cukierki nieowinięte należy trzymać pod szklanemi kloszami, w oszklonych szafkach, gablotkach lub szczelnych pudłach. — Owoce należy nakrywać białym muślinem. Pieczywo należy trzymać w miejscach, niedostępnych dla publiczności.

§ 22.

Nie wolno wystawionych na sprzedaż środków spożywczych dotykać.

Ten zakaz należy ogłosić w lokalu sprzedaży na stosownem miejscu.

§ 23.

Do owijania, odważania i przechowywania środków żywności wolno używać tylko czystego papieru, a nie zadrukowanego, zapisanego lub brudnego.

§ 24.

Nie wolno sprzedawać niedojrzałych owoców z wyjątkiem niedojrzałych owoców do smażenia, które w tym wypadku trzeba oznaczyć napisem: „owoce niedojrzałe, przeznaczone do smażenia lub gotowania".

§ 25.

W miejscach sprzedaży środków żywności nie wolno utrzymywać tych środków będących już w stanie zepsucia.

§ 26.

Za przestrzeganie wszystkich zakazów niniejszego rozporządzenia odpowiedzialny jest właściciel (posiadacz) zakładu, który ma odpowiednio pouczyć podległy mu personal służbowy. Wyciąg z niniejszych przepisów, zawierający postanowienia o czystości w lokalach, w szczególności o myciu naczyń ma być w lokalach tych wywieszony na miejscu widocznem.

§ 27.

Niestosujący się do niniejszego rozporządzenia, o ile przekroczenie nie będzie należało do orzecznictwa sądowego w myśl ustawy z 16/I 1896 r. Nr. 89, dz. u. p. ex 1897, ulegną karze na podstawie ustawy przemysłowej, względnie rozporz. min. z 30/9 1857 r. Nr. 198 dz. u. p.

§ 28.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1919, o ile dotyczy adaptacyj lub sprawienia sprzętów, nadto co do przepisów o czystości z dniem ogłoszenia.

Z tą chwilą tracą moc obowiązującą wszystkie rozporządzenia Magistratu normujące przedmioty, objęte niniejszem rozporządzeniem.

Rozporządzenie niniejsze nie narusza w niczem ważności poleceń Magistratu, wydanych poprzednio w poszczególnych przypadkach, odnośnie do spraw, unormowanych tem rozporządzeniem.

b) Obwieszczenie Magistratu z dnia 17 kwietnia 1919 r. L. 2009 III. b.

Magistrat przypomina tutejsze rozporządzenie z dnia 14-go grudnia 1918 r. L. 124206/18 III. b o porządku i czystości w lokalach przemysłowych i handlowych, w których się przygotowuje, przechowuje i sprzedaje przedmioty spożywcze.

Zarazem Magistrat wydaje dla wszystkich masarń i sklepów z wędlinami następujące zarządzenie:

1. Należy lokal handlowy dokładnie przewietrzać i usuwać zepsute odpadki ze sklepu.

2. Osoba odbierająca pieniądze nie powinna dotykać wędlin.

3. Zabrania się ślinienia palców przy braniu papieru do opakowania.

4. Wędliny należy nakładać widelcami lub nożami, a nie rękami.

Zarządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma być umieszczone na widocznem miejscu w każdym sklepie z wędlinami i każdej masarni.

Niestosujący się do tego rozporządzenia ulegną surowej karze.

c) Rozp. Mag. z 16 lipca 1923 r. L. 4652/1923 III. b.

Ze względów policyjno-zdrowotnych przypomina Magistrat przepisy rozporządzenia o porządku i czystości w lokalach przemysłowych i handlowych, w których się przygotowuje, przechowuje i sprzedaje przedmioty spożywcze.

W szczególności należy chronić środki spożywcze przed zanieczyszczeniem ich przez ludzi, zwierzęta, pył i t. p. Środków tych nie wolno umieszczać bezpośrednio na podłodze lub ziemi, lecz na czystem pokładzie. Środki spożywcze, które stosownie do swej istoty lub rodzaju opakowania nie mogą być

chronione przed kurzem lub innem zanieczyszczeniem, ani przed wpływem słońca lub niepogody, należy trzymać pod zamknięciem lub szczelnie przykryte.

W szczególności przedmioty takie jak masło, ser, marynaty, ciastka, kanapki, czekoladki i cukierki należy trzymać pod szklanemi kloszami, w oszklonych szafkach, gablotkach lub szczelnych pudłach.

Owoce należy nakrywać białym muślinem. Nie wolno sprzedawać niedojrzałych owoców, z wyjątkiem niedojrzałych owoców przeznaczonych do smażenia, które w tym wypadku należy oznaczyć napisem owoce niedojrzałe, przeznaczone do smażenia lub gotowania.

Niestosujący się do powyższych przepisów zostaną pociągnięci do surowej odpowiedzialności.

ROZDZIAŁ VI.
PRZEPISY SANITARNE.

I. Sprawy ogólne.

A. ZASADNICZA USTAWA SANITARNA

z dnia 19 lipca 1919 r. Nr. 63 p. 371 Dz. P. P. P.

Art. 1.

Nadzór zwierzchni nad wszystkiemi sprawami zdrowotnemi w państwie oraz zwierzchnie kierownictwo spraw lekarskich należy do Ministerstwa Zdrowia Publicznego; do tegoż Ministerstwa należy również prowadzenie wszystkich działów, dotyczących spraw zdrowotnych i higjeny społecznej w Państwie, z wyjątkiem tych, które poddane zostały ustawowo kompetencji innych Ministerstw. Piecza nad zdrowiem ludności i bezpośrednie wykonawstwo jest obowiązkiem ciał samorządowych w obrębie podległych im terytorjów pod nadzorem i opieką władz państwowych.

Art. 2.

W szczególności kompetencji Ministerstwa Zdrowia Publicznego podlegają następujące sprawy:

1) zwalczanie chorób w ogólności, a przedewszystkiem zakaźnych, zarówno ostrych, jak i przewlekłych (dezynfekcja, dezynsekcja, kąpiele ludowe, zakłady wyrobu surowic i szczepionek, pracownie bakterjologiczne, sprawy cmentarzy, domów pogrzebowych, przewożenie zwłok i t. p.);

2) szpitalnictwo, pielęgniarstwo, ratownictwo, przewożenie chorych, zakłady lecznicze publiczne i prywatne;

3) sanitarno-lekarska opieka nad dzieckiem i nad macierzyństwem, eugenika;

4) opieka lekarska nad psychicznie chorymi; współdziałanie w zwalczaniu alkoholizmu;

5) współdziałanie w sprawach lekarskiej opieki nad inwalidami i kalekami; współdziałanie w sprawach, związanych ze zjawiskami emigracji ludności;

6) zdrojowiska i uzdrowiska;

7) sanitarno-lekarska walka z nierządem;

8) sprawy zaopatrywania w wodę i usuwanie wód zużytych, ochrona czystości powietrza, wody i gleby;

9) nadzór sanitarny nad środkami żywności i przedmiotami użytku, współdziałanie w sprawach odżywiania się ludności, zakłady badania produktów spożywczych;

10) higjena i inspekcja sanitarna mieszkań, sprawy osiedleńcze i mieszkaniowe;

11) higjena więzień, współdziałanie z Ministerstwem Sprawiedliwości przy wydawaniu i wykonywaniu odpowiednich przepisów:

12) higjena zawodowa, sprawy higjeny przemysłu, rzemiosł i komunikacji lądowej i wodnej, współdziałanie w zakresie ubezpieczeń społecznych i ochrony pracy;

13) nadzór nad dopuszczeniem na rynek zbytu w Polsce środków leczniczych, surowic i szczepionek, oraz regulowanie ich produkcji i sprzedaży; nadzór nad wyrobem i sprzedażą kosmetyków i farb, koncesjonowanie aptek, składów aptecznych i innych zakładów, trudniących się wyrobem i sprzedażą środków leczniczych; farmakopea i taksa aptekarska; sprawa hodowli i sprzedaży roślin leczniczych;

14) nadzór nad praktyką lekarską, sprawy izb lekarskich, współdziałanie w sprawach studjów lekarskich;

15) nadzór nad personelem lekarskim pomocniczym, położne, felczerzy, dezynfektorzy, masażyści, pielęgniarze, sanitarjusze, nadzór sanitarny nad fryzjerami i golarzami;

16) szkolnictwo zawodowo-lekarskie średnie i niższe;

17) nadzór nad personelem farmaceutycznym, zrzeszenia aptekarskie, współdziałanie w sprawach studjów farmaceutycznych;

18) sprawy dentystyczne, technicy dentystyczni;

19) współdziałanie w sprawach sanitarno-weterynaryjnych;

20) sprawy sądowo-lekarskie, sprawy grzebania zmarłych;

21) sprawy stowarzyszeń lekarskich i higjenicznych, sprawy Czerwonego Krzyża, oraz innych instytucyj o pokrewnych celach; prasa lekarska, sprawy popularyzacji wiadomości z higjeny, cenzura ogłoszeń, dotyczących działalności leczniczej i środków leczniczych;

22) popieranie związków, zakładów, fundacji we wszystkich dziedzinach zdrowia publicznego;

23) statystyka lekarska;

24) wszelkie inne sprawy z działu policji lekarskiej, policji sanitarnej, higjeny społecznej i medycyny sądowej, o ile nie należą do zakresu działania innych Ministerstw, lub w myśl art. 3 do zakresu działania ciał samorządowych.

Art. 3.

Do obowiązków ciał samorządowych należy:

1) piecza nad czystością powietrza, gleby i wody, nad zaopatrzeniem ludności w wodę zdatną do picia i potrzeb gospodarczych, nad należytem usuwaniem wód zużytych i nieczystości i odprowadzeniem wód ściekowych;

2) piecza nad przestrzeganiem odpowiednich sanitarnych przepisów, obowiązujących przy budowie i przebudowie domów, przeznaczonych na mieszkania i wszelkie lokale użyteczności publicznej;

3) piecza nad należytem pomieszczeniem ludności w mieszkaniach i nadzór nad stanem zdrowotnym mieszkań;

4) piecza i nadzór nad osobistą czystością mieszkańców, ich mieszkań i otoczenia;

5) współdziałanie z władzami rządowemi przy zwalczaniu chorób zakaźnych i zapobieganiu im;

6) piecza nad zapewnieniem chorym należytej opieki lekarskiej i pomocy fachowej dla położnic, opieka nad psychicznie chorymi, zwalczanie alkoholizmu;

7) szczepienie ospy ochronnej;

8) współdziałanie z władzami rządowemi w zwalczaniu nierządu i chorób wenerycznych;

9) zakładanie i utrzymywanie gminnych kostnic i cmentarzy oraz czuwanie nad niemi; urządzanie i utrzymywanie grzebowisk;

10) oględziny zwłok;

11) współdziałanie z władzami rządowemi w sprawach nadzoru nad produktami spożywczeni, sposobem ich przechowywania i przyrządzania oraz ich sprzedażą;

12) zakładanie i utrzymywanie rzeźni;

13) nadzór nad przestrzeganiem wszelkich ustaw, przepisów i rozporządzeń sanitarnych;

14) przedkładanie sprawozdań sanitarnych państwowym władzom zdrowia publicznego, według ustanowionych wzorów.

Szczegółowe ustawy określą prawa i obowiązki ciał samorządowych przewidziane w art. 3.

Art. 4.

W myśl przepisów w art. 3 zawartych, zarządy komunalne winny wykonywać i utrzymywać we własnej administracji niezbędne dla ich gmin urządzenia sanitarno-techniczne, zakładać i utrzymywać szpitale, przychodnie, przytułki, domy izolacyjne, kąpieliska i t. p. utrzymywać lekarzy sanitarnych, akuszerki gminne, pielęgniarki, dezynfektorów i inny niezbędny personel służbowy, stosując się do przepisów i norm, wydanych przez Ministra Zdrowia Publicznego.

Art. 5.

Na mocy decyzji władzy nadzorczej zarządy komunalne w celu wykonania swych obowiązków, przewidzianych w art. 3, p. 1 mają prawo w myśl ogólnych przepisów o wywłaszczeniu na cele publiczne, nabywania w drodze przymusowej za odpowiedniem odszkodowaniem, potrzebnych do wykonania przepisów niniejszej ustawy nieruchomości, źródeł wody wraz z potrzebną ilością otaczającego je terenu, jak również przeprowadzania wód i ścieków przez cudze grunta.

Art. 6.

Zarządy komunalne w celu wykonania obowiązków, przewidzianych w art. 3 punktach 2, 3 i 4 mają prawo zakazu zamieszkiwania w budowlach, wzniesionych także przed ogłoszeniem niniejszej ustawy, uznanych za szkodliwe dla zdrowia mieszkańców lub sąsiadów aż do czasu dokonania odpowiednich ściśle określonych przeróbek.

Art. 7.

Wydatki, wynikające z art. 3, z wyjątkiem punktów 5, 7 i 8, dalej przepisów art. 4 i 5 niniejszej ustawy, obciążają w całości związki komunalne.

W razie uchylenia się gminy od asygnowania niezbędnych sum na wydatki powyższe, odpowiednie sumy mogą być wprowadzone do budżetu gmin przez władze nadzorcze na wniosek Ministra Zdrowia Publicznego.

Stosunek, w jakim Skarb Państwa weźmie udział w ponoszeniu niektórych wydatków, wynikających z art. 3, p. 5, 7 i 8, określą oddzielne ustawy.

Art. 8.

W razie niewypełnienia przez zarząd komunalny obowiązków, wynikających z niniejszej ustawy, Ministrowi Zdrowia Publicznego, na wniosek odpowiednich urzędów, służyć będzie prawo wydelegowania swego przedstawiciela do gminy w celu przeprowadzenia w porozumieniu z władzami nadzorczemi na koszt gminy potrzebnych w tej dziedzinie zarządzeń.

Władze administracyjne i policyjne obowiązane są nieść pomoc delegowanemu lekarzowi sanitarnemu we wszystkich jego zarządzeniach i czynnościach urzędowych.

Art. 9.

W razach wyjątkowych te gminy, które wykażą, że ich stan finansowy nie pozwala na całkowite przeprowadzenie zarządzeń sanitarnych i technicznych, wynikających z przepisów niniejszej ustawy, mogą otrzymać odpowiednią pomoc ze skarbu Państwa za pośrednictwem Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Art. 10.

Ministrowi Zdrowia Publicznego służy prawo ogłaszania rozporządzeń instrukcji szczegółowych, wynikających z niniejszej ustawy; o ile jednak z rzeczonych rozporządzeń powstać by mogły ciężary finansowe dla ciał samorządowych, rozporządzenia takie Minister Zdrowia Publicznego wydaje w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 11.

Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Zdrowia Publicznego.

B. ROZDZIAŁ AGEND B. MIN. ZDROWIA PUBL.

1. USTAWA

z dnia 28 listopada 1923 roku Nr. 131 poz. 1060 Dz. U. Rz. P. w przedmiocie zniesienia Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Art. 1.

Utworzone dekretem z dnia 30 października 1918 roku (Dz. P. P. P. Nr. 14 poz. 41) Ministerstwo Zdrowia Publicznego znosi się.

Prawa i obowiązki Ministra Zdrowia Publicznego przechodzą na Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 2.

Rozgraniczenie kompetencji przeprowadzi rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, powzięte na zasadzie uchwały Rady Ministrów.

Art. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 4.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

2. ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 stycznia 1924 roku Nr. 9 poz. 86 Dz. U. Rz. P. w przedmiocie rozdziału kompetencji Ministra Zdrowia Publicznego.

Na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 28 listopada 1923 roku o zniesieniu Min. Zdrowia Publicznego (Dz. U. Rz. P. Nr. 131

poz. 1060) zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 1924 r., zarządzam co następuje:

§ 1.

Sprawy, podlegające dotychczas kompetencji Ministra Zdrowia Publicznego przechodzą do kompetencji Ministra Spraw Wewnętrznych z wyjątkiem spraw, wyszczególnionych w § 2 niniejszego rozporządzenia.

§ 2.

Do kompetencji Ministra Pracy i Opieki Społecznej przechodzą następujące sprawy z kompetencji Ministra Zdrowia Publicznego (art. 2 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. Dz. P. P. P. Nr. 63 poz. 371):

1) lekarska opieka nad dzieckiem i macierzyństwem bez eugeniki i szpitalnictwa (p. 3 Zas. Ust. San.);

2) współdziałanie w sprawach lekarskiej opieki nad inwalidami i kalekami (p. 5 Zas. Ust. San.);

3) sprawy osiedleńcze higjeny i sanitarnej inspekcji mieszkaniowej (p. 10 Zas. Ust. San.);

4) sprawy higjeny pracy w przemyśle, górnictwie i rzemiosłach, w komunikacji lądowej i wodnej, z zastrzeżeniem współdziałania Ministra Spraw Wewnętrznych oraz odnośnie do przedsiębiorstw państwowych również i innych Mintstrów, pod których zarządem znajdują się te przedsiębiorstwa (p. 12 Zas. Ust. San.);

5) sprawy opiekuńcze instytucyj i towarzystw o celach leczniczych i higjenicznych (p. 21 Zas. Ust. San.);

§ 3.

Uprawnienia Ministra Zdrowia Publicznego w tych ustawach i rozporządzeniach, których wykonanie jest przekazane Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej względnie Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Zdrowia Publicznego przechodzą, co do spraw wymienionych w § 2 niniejszego rozporządzenia, na Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

C. STATUT KOMISJI SANITARNEJ M. KRAKOWA.

(Rozporządzenie Magistratu z 12 kwietnia 1919 r. L. 13814/1919/fiz.)

(vide Rozdz. IV. str. 62 poz. 32).

II. Sprawy szczególne.

A, ZWALCZANIE CHORÓB ZAKAŹNYCH.

USTAWA

z dnia 25 lipca 1919 r. Nr. 67 p. 402 Dz. U. Rz. P. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie.

Art. 1.

W myśl art 2 punktu 1 Zasadniczej Ustawy Sanitarnej, sprawy zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób występujących nagminnie, należą do kompetencji Ministra Zdrowia Publicznego.

W sprawach tych wszystkie inne ministerstwa winny porozumiewać się z Ministrem Zdrowia Publicznego, wypełniać zgodnie z niniejszą ustawą zarządzenia oraz ułatwiać mu kontrolę nad wykonywaniem tych zarządzeń.

Związki komunalne i gminy obowiązane są współdziałać z władzami Ministerstwa Zdrowia Publicznego, działając pod ich kontrolą samodzielnie w myśl przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2.

O każdym przypadku zachorowania lub śmierci na wyliczone w art. 3 choroby, jak również o każdym przypadku, wzbudzającym podejrzenie co do którejkolwiek z nich, należy niezwłocznie zawiadomić właściwe władze komunalne, w pierwszym rzędzie ich urzędy sanitarne.

Jeżeli na miejscu urzędników sanitarnych niema, zawiadomienie skierowane być winno do zarządu komunalnego bez-

pośrednio, względnie za pośrednictwem odpowiednich jego funkcjonarjuszów. Jeżeli chory uzyska od miejscowych władz sanitarnych pozwolenie na zmianę mieszkania lub miejsca pobytu, należy w terminie 24 godzin zawiadomić właściwe władze sanitarne o miejscu nowego pobytu.

Art. 3.

Obowiązkowi zgłaszania, zgodnie z art. 2, podlegają następujące choroby:

a) ostre choroby zakaźne, a mianowicie:
   1) dżuma (pestis),
   2) ospa naturalna (variola, variolis),
   3) cholera azjatycka (cholera asiatica),
   4) dur brzuszny i rzekomy (typhus abdominalis et paratyphus),
   5) dur plamisty (typhus exanthematicus),
   6) dur powrotny (typhus recurrens),
   7) czerwonka (desenteria),
   8) płonica (scarlatina),
   9) błonica (diphteria),
   10) nagminne zapalenie opon mózgowo rdzeniowych (meningitis cerebro-spinalis epidemica),
   11) odra (morbilli),
   12) róża (erysipelas),
   13) ksztusiec czyli koklusz (pertussis),
   14) zimnica (malaria),
   15) zakażenie połogowe (sepsis puerperalis);

b) przewlekłe choroby zakaźne, a mianowicie:
   1) trąd (lepra),
   2) gruźlica w przypadkach niebezpiecznych dla otoczenia, a zresztą w myśl oddzielnej ustawy (tuberculosis),
   3) jaglica, czyli egipskie zapalenie oczu (trachoma) w myśl oddzielnej ustawy;

c) ostre i przewlekle choroby odzwierzęce, a mianowicie:
   1) wąglik (anthrax),
   2) nosacizna (malleus),
   3) włośnica (trichinosis),

4) wodowstręt (rabies) w tem ukąszenie przez zwierzęta chore na wodowstręt czyli wściekliznę lub podejrzane o tę chorobę;

d) występujące masowo zatrucia: jadami mięsnemi i rybiemi (botulismus), chemikaljami i t. p.

Art. 4.

Jeżeli inne choroby nie wymienione w art. 3 występują w kraju w takich rozmiarach lub przy takich objawach, że szerzenie się ich może być uznane za niebezpieczne, Minister Zdrowia Publicznego władny jest rozciągnąć na nie obowiązek zgłoszenia na oznaczony przeciąg czasu, nie przekraczający 6 miesięcy. Prawo to służy również lekarzom powiatowym w porozumieniu z właściwą władzą administracyjną na terenie powiatu lub jego części i na czas, nie przekraczający miesiąca, po którego upływie takie zarządzenie traci moc obowiązującą, o ile go nie zatwierdzi Minister Zdrowia Publicznego.

Art. 5.

Obowiązek zgłoszenia obciąża:

1) lekarza, wezwanego dla porady,
2) kierowników zakładów leczniczych i położniczych,
3) dezynfektorów i dozorców sanitarnych,
4) każdą osobę, zajmującą się dozorem lub pielęgnowaniem chorych (akuszerkę, felczera, pielęgniarzy),
5) głowę rodziny lub osobę, na której pieczy znajduje się chory,
6) gospodarza mieszkania lub zastępującą tegoż osobę, właściciela, administratora lub zarządcę majątku lub domu,
7) przełożonych wszelkich zakładów naukowych, wychowawczych i dobroczynnych,
8) kierowników wszelkich zakładów przemysłowych i handlowych, fabryk, warsztatów, statków parowych, tratew i t. p. jak również hotelów, pokojów umeblowanych, zajazdów i gospód, kierowników robót gromadnych (rolnych, leśnych, ziemnych i t. p.)
9) urzędników i funkcjonarjuszy urzędów bezpieczeństwa publicznego,
10) osoby kompetentne z urzędu, wykonujące sekcję lub oględziny zwłok,

11) lekarzy weterynarji, o ile podczas wykonywania swego zawodu powezmą świadomość o zarażeniu się ludzi wąglikiem lub nosacizną, albo o przypadku wodowstrętu,

12) wreszcie każdego, kto miał bezpośrednią styczność z chorym i wiedział, iż rozmyślnie władz sanitarnych o danym wypadku choroby nie zawiadomiono.

Obowiązek zgłoszenia obciąża osoby, wyszczególnione w wyliczeniu powyższem, w kolejnym porządku wyliczenia: na osobach, wymienionych w punktach od 4—12 ciąży obowiązek zgłoszenia jedynie w braku osób, wymienionych w punktach 1, 2 i 3.

Art. 6.

Zgłoszenia należy uskuteczniać na piśmie lub w razie niemożności pisemnego zgłoszenia — ustnie; zgłoszenia w drodze pocztowej w przepisanej formie i telegraficznej wolne są od opłat.

Art. 7.

Lekarze komunalni lub w wyjątkowych wypadkach z ich upoważnienia i w ich zastępstwie sanitarjusze, jako funkcjonarjusze miejscowych urzędów sanitarnych, w razie powzięcia uzasadnionego podejrzenia co do wypadku chorób, przewidzianych w art. 3 w pp. od 1—12 włącznie działu a) w p. 1-ym działu b) w pp. 1, 2 i 4 działu c) mają prawo dokonywania oględzin podejrzanych o zakażenie osobników w mieszkaniach oraz samych mieszkań, gdzie ci ukrywali się lub ukrywają.

Art. 8.

Komunalne władze sanitarne po otrzymaniu zgłoszenia winny niezwłocznie zarządzić dochodzenie celem ustalenia rozpoznania choroby i jej pochodzenia; równocześnie te same władze sanitarne, a w razie ich braku na miejscu zarządy komunalne, podają natychmiast otrzymane zgłoszenia do wiadomości właściwego lekarza powiatowego.

Prowadzący dochodzenie miejscowy lekarz komunalny ma prawo wstępu do chorego, ewentualnie oględzin zwłok oraz obowiązek przedsięwzięcia wszelkich badań, potrzebnych do ustalenia rozpoznania choroby i źródeł jej pochodzenia; lekarz

ordynujący może być obecny przy badaniu osoby, którą leczył, jak również i przy sekcji zwłok.

Art. 9.

Ogólny nadzór nad dochodzeniem ma lekarz powiatowy. Gdzie niema miejscowego lekarza komunalnego, lekarz powiatowy lub jego zastępca, wyznaczony w tym celu bądź doraźnie, bądź w charakterze lekarza epidemicznego, dokonywa całego dochodzenia.

W razach nagłych, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, o ile niema lekarza powiatowego lub odpowiedniego zastępcy, każdy lekarz na podstawie dodatniego wyniku dochodzenia, względnie uzasadnionego podejrzenia co do istnienia choroby zakaźnej, przewidzianej w art. 3 w pp. od 1—12 włącznie w dziale a), w p. 1 działu b), w pp. 1, 2 i 4 działu c), wyda na miejscu najkonieczniejsze zarządzenia, zapobiegające szerzeniu się choroby, a o treści tych zarządzeń powiadomi niezwłocznie na piśmie miejscowe zarządy komunalne i lekarza powiatowego.

Art. 10.

Po ustaleniu rozpoznania choroby zakaźnej, względnie wobec uzasadnionego podejrzenia o jej istnieniu, władze komunalne winny bezzwłocznie zarządzi środki zapobiegawcze, wskazane przez lekarza prowadzącego dochodzenie i pod jego kontrolą; w razie niespełnienia powyższych wskazówek w oznaczonym przez lekarza terminie, lekarz powiatowy lub jego zastępca mają prawo wykonać niezbędne zarządzenia w porozumieniu z odpowiedniemi władzami administracyjnemi.

Art. 11.

W razie ustalenia w obrębie miasta lub gminy jednej z chorób wyszczególnionych w art. 3 w pp. od 1—12 włącznie w dziale a), w p. 1 działu b), wreszcie w pp. 1, 2 i 4 dz. c), władze administracyjne na żądanie władz samitarnych mają prawo:

1) wzbraniać wstępu do wszelkich pomieszczeń, uznanych za zakażone, do czasu ich odkażenia, oraz w sposób widoczny odpowiednio je oznaczyć,

2) obostrzyć przepisy o meldowaniu mieszkańców oraz zarządzić odosobnienie chorego lub podejrzanego o chorobę, wreszcie osób, które były w styczności z nim, jako roznosicieli zarazków, na miejscu ich pobytu lub w zakładach, do tego przeznaczonych, przez czasowe usunięcie mieszkańców z ich mieszkań; przewożenie chorych lub podejrzanych o choroby zakaźne, wskazane w art. 3 w pp. od 1—12 włącznie dz. a), w p. 1 dz. b) i w pp. 2, 3 i 4 dz. c) ma być uskuteczniane zapomocą specjalnych wozów; w razie użycia wozów zwyczajnych winny być one przed oddaniem ich do użytku ogólnego poddane ścisłej dezynfekcji i dezynsekcji,

3) zastosować czasowy nadzór z częściowem lub całkowitem wykluczeniem od zajęć publicznych lub prywatnych nad nosicielami zarazków oraz innemi osobami, które były w styczności z chorymi, lub przybyłymi z miejscowości, dotkniętych epidemją, oraz w razie niezbędnej potrzeby zarządzić przymusowe leczenie,

4) zarządzić przymusowe oczyszczanie osób, odkażenie pod dozorem organów urzędowych pomieszczeń oraz przedmiotów zakażonych lub podejrzanych o zakażenie oraz zniszczenie przedmiotów, które nie mogą być odkażone bez ich zniszczenia, jak również takich, których wartość jest mniejsza od kosztów ich wyjałowienia, wreszcie przymusowe leczenie lub wytępienie zwierząt roznoszących zarazki; tępienie zwierząt roznoszących zarazki dopuszczalne jest również w celach zapobiegawczych,

5) w wyjątkowych wypadkach, gdy grozi niezwykłe niebezpieczeństwo, zarządzić czasowe ograniczenie komunikacji miejscowej oraz czasowe wzbronienie handlu obnośnego i zarobków wędrownych,

6) zarządzić w miejscowościach zarażonych lub znajdujących się w warunkach sprzyjających zarażeniu, zamknięcie zakładów handlowych, przemysłowych i pracowni, których prowadzenie pociąga za sobą szczególne niebezpieczeństwo roznoszenia tych chorób wśród osób, zatrudnionych w przemyśle i wśród publiczności,

7) zarządzić czasowe ograniczenie obrotu i używalności przedmiotów, mogących być rozsadnikami zarazków, a w tej liczbie i artykułów spożywczych, w szczególności wody, pocho-

dzącej z określonego miejsca, lub zgoła zabronić ich używania. Zakazu takiego nie można jednak stosować do używania wody w celu wytwarzania siły poruszającej w urządzeniach komunikacyjnych i przemysłowych, o ile woda ta nie będzie służyła do picia i użytku domowego. Natomiast zakaz stosowany być może do używania wody w celu wyrobu i rozsprzedaży środków żywności oraz przedmiotów zbytku,

8) ograniczyć używanie publicznych zakładów kąpielowych, pralni i ustępów publicznych lub zupełnie zabronić ich używania, zarządzając jednocześnie inne odpowiednie środki konieczne dla zastąpienia tych urządzeń w celu zapobieżenia szerzeniu się chorób zakaźnych,

9) zabronić czasowo odbywania targów, jarmarków, odpustów, pielgrzymek, widowisk publicznych i wszelkich innych zgromadzeń publicznych oraz wzbronić uczęszczania do szkół.

Art. 12.

W celu skutecznego zwalczania chorób zakaźnych, podlegających obowiązkowemu zgłaszaniu Minister Zdrowia Publicznego ma prawo zarządzenia szczepień ochronnych; przepisy o szczepieniu ochronnem przeciwko ospie objęte są oddzielną ustawą.

Art. 13.

Władze państwowe i komunalne obowiązane są udzielać wszelkiej pomocy przy wykonywaniu zarządzeń, wydanych na zasadzie niniejszej ustawy.

Art. 14.

Osoby odosobnione przymusowo w myśl art. 11 otrzymują na koszt gminy całkowite utrzymanie; gminy mają prawo żądania zwrotu poniesionych wskutek tego kosztów od osób odosobnionych, względnie obowiązanych do ich utrzymania; koszta, których ściągnięcie będzie niewykonalne w ciągu roku, zwróci gminie Skarb Państwa.

Osoby niezamożne, którym zarządzenia wydane w myśl niniejszej ustawy przeszkodziłoby w zarobkowaniu, dłużej niż przez trzy dni, mają prawo do otrzymania od Państwa odszkodowania.

Odszkodowanie to wynosić będzie 60% przyjętej w odnośnym okręgu płacy dziennej zwyczajnych robotników niewykwalifikowanych, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia; wysokość płacy dziennej oznaczona będzie według ustawy o ubezpieczeniu społecznem. Do czasu wydania ustawy o ubezpieczeniu społecznem wysokość odszkodowania obliczona będzie w drodze rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Pracy według przeciętnego zarobku dziennego robotnika niewykwalifikowanego w każdej poszczególnej miejscowości i będzie odpowiadać 60% tego zarobku.

Art. 15.

Kto poniósł szkody i straty wskutek odkażania lub zniszczenia należących do niego przedmiotów, ma prawo żądania odpowiedniego odszkodowania od gminy; Skarb Państwa zwraca gminie poniesione na skutek powyższego koszta w wysokości 50%; w przypadkach zasługujących na uwzględnienie, Ministerstwu Zdrowia Publicznego przysługuje prawo przyznania wyższego odszkodowania; żądanie wypłaty odszkodowania przedawnia się z upływem terminu trzymiesięcznego od daty zwrotu przedmiotów odkażonych lub zawiadomienia o ich zniszczeniu; za przedmioty, będące własnością państwa lub publicznego funduszu, zarządzanego przez państwo, nie uiszcza się odszkodowania. Wysokość odszkodowania określają rzeczoznawcy, powoływani corocznie przez zarządy komunalne.

Art. 16.

Osoby, działające wbrew przepisom niniejszej ustawy, tracą tem samem prawo do odszkodowania w myśl art. 14 i 15.

Art. 17.

Lekarzom i innym osobom, zatrudnionym częściowo lub stale przy zwalczaniu chorób zakaźnych, w myśl przepisów niniejszej ustawy, należy się od państwa, w razie utraty przez nich zdolności do zarobkowania wskutek zarażenia się a w razie ich śmierci z tej samej przyczyny ich rodzinom, stałe zaopatrzenie w postaci emerytury.

Emerytura dla lekarza, względnie zaopatrzenie dla rodziny po nim pozostałej, wymierza się w wysokości, ustanowionej

dla emerytur urzędników państwowych VIII klasy płac, dla innych osób emerytury względnie zaopatrzenia dla rodziny, oznaczone będą wedle przepisów, obowiązujących dla pokrewnych kategorji funkcjonarjuszów państwowych; kategorje te oznaczy Ministerstwo Zdrowia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu. Przy przyznawaniu emerytury i zaopatrzenia oraz pośmiertnego w wysokości 3-miesięcznej pensji, jaka była wzięta za podstawę dla wymiaru emerytury w myśl ustępu 2-go, przestrzegać należy ogólnych przepisów emerytalnych dla funkcjonarjuszów państwowych.

Jeżeli lekarzowi lub innej osobie, zajętej przy zwalczaniu chorób zakaźnych lub pozostałej po nich rodzinie, należy się według innych przepisów na podstawie stosunku służbowego emerytura, względnie zaopatrzenie mniejsze, aniżeli według niniejszych przepisów, wówczas uzupełnia się je do wysokości w ust. 2 i 3 artykułu niniejszego podanej.

Przepisy niniejszego artykułu nie mają zastosowania, jeżeli osoby zatrudnione przy zwalczaniu chorób zakaźnych, nabyły według innych przepisów z tytułu swego stosunku służbowego prawo do emerytury względnie zaopatrzenia, dorównywującej wysokości, określonej w ustępie 2 i 3 lub ją przewyższającej.

O ile przepisów emerytalnych nie da się zastosować, Minister Zdrowia Publicznego może w miarę uznania w podobnych przypadkach przyznawać jednorazowe odszkodowanie względnie zwrot kosztów leczenia lub wyjątkowo zaopatrzenie na określony okres czasu.

Art. 18.

Odosobnienie lub czasowe wykluczenie od zajęć nie może służyć za powód do wydalenia ze służby rządowej, komunalnej, społecznej lub prywatnej.

Art. 19.

Zarządy komunalne w całości ponoszą koszty:

1) utrzymania wszelkich na ich terenie urządzeń, koniecznych do walki z chorobami zakaźnemi, zakładów sanitarnych i leczniczych, o ile one powstały dla ich potrzeb miejscowych, z własnej ich inicjatywy lub na żądanie odpowiednich

urzędów Ministerjum Zdrowia Publicznego zgodnie z art. 20 i działają pod zarządem władz gminnych,

2) leczenie w każdym wypadku, gdy chodzi o mieszkańca danej gminy, zgodnie z odpowiedniemi przepisami i ustawami ogólno-państwowemi, mającego prawo do bezpłatnej opieki lekarskiej z jej strony; koszta nadzoru, odosobnienia i utrzymania chorych oraz nadzoru, odosobnienia i utrzymania podejrzanych o zarażenie lub nosicieli zarazków pokrywa gmina w myśl art 14.

Art. 20.

Zarządy komunalne obowiązane są na żądanie Ministerstwa Zdrowia Publicznego zakładać wszelkie, konieczne na ich terenie do walki z chorobami zakaźnemi urządzenia, zakłady sanitarne i lecznicze, o ile one powstają dla ich potrzeb miejscowych, a nie dla celów ogólno-państwowych; w ostatnim wypadku gmina ma prawo żądać od Skarbu Państwa zwrotu poniesionych wydatków najmniej w wysokości 50%.

Zarządy gmin miejskich w miastach, liczących więcej niż 25.000 ludności, obowiązane są posiadać własne zakłady lecznicze (szpitale) dla chorych zakaźnych, domy izolacyjne i zakłady dezynfekcyjne.

Art. 21.

Wszystkie inne koszty, wynikające z wykonania postanowień niniejszej ustawy, ponosi Skarb Państwa w całości.

Art. 22.

Zarządy gmin mają prawo za dokonane na koszt gminy czynności, wyszczególnione w niniejszej ustawie, pobierać opłatę według taksy, zatwierdzonej przez Ministra Zdrowia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 23.

O ile za zarządy gminne, nie spełniające obowiązków, wynikających z niniejszej ustawy, Państwo będzie zmuszone podjąć odpowiednie zarządzenia, gminy te obowiązane będą zwrócić Skarbowi Państwa poniesione w tym celu koszty.

Art. 24

Sposoby i warunki stosowania poszczególnych zarządzeń zapobiegawczych w przypadkach różnych chorób zakaźnych oraz wszystkie inne zarządzenia co do wprowadzenia w życie i stosowania niniejszej ustawy określi osobne rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego.

Minister Zdrowia Publicznego ma prawo w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych wydawać w miarę potrzeby czasowe, dalej idące szczególne zarządzenia, w razie niezwykle groźnego lub nagminnego wybuchu chorób zakaźnych, wyszczególnionych w art. 3 w pp. od 1—10 włącznie w dziale a).

Sprawa zwalczania chorób zakaźnych w miejscowościach pogranicznych będzie uregulowana w związku z odpowiedniemi umowami międzynarodowemi.

Art. 25.

Przekroczenia przepisów niniejszej ustawy lub rozporządzeń na jej podstawie wydanych, o ile czyn karygodny nie podlega ukaraniu, w myśl ogólnych postanowień karnych, będą karane w drodze administracyjnej grzywnami do 1000 zł. lub aresztem do 3-ch miesięcy; kara pieniężna i kara aresztu mogą być zastosowane jednocześnie.

Art. 26.

Odwołania od orzeczeń i zarządzeń, wydanych na podstawie niniejszej ustawy lub rozporządzeń wykonawczych, nie mają mocy wstrzymującej; przepis powyższy nie dotyczy orzeczeń karnych.

Art. 27.

Jeżeli przechowywanie pewnych przedmiotów, lub ich używanie stanowi pogwałcenie lub obejście jakiegokolwiek przepisu niniejszej ustawy lub też wydanego na jej podstawie zarządzenia, powołane do tego sanitarne władze mogą przedmioty te konfiskować; konfiskata przedmiotów, w myśl poprzedniego ustępu, nie jest zależną od wdrożenia postępowania karnego ani od orzeczenia kary.

Art. 28.

Z wejściem w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy i dekrety, które dotyczą spraw unormowanych tą ustawą.

Art. 29.

Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Zdrowia Publicznego.

---

2. ZWALCZANIE OSPY.

a) USTAWA

z dnia 19 lipca 1919 r. Nr. 63 p. 372 Dz. Pr. Rz. P. o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie.

Art. 1.

W Państwie Polskiem wszystkich mieszkańców obowiązuje przymusowe szczepienie ochronne przeciwko ospie.

Art. 2.

Przymusowemu szczepieniu ochronnemu przeciwko ospie podlegają:

a) pierwszemu — wszystkie dzieci nowonarodzone, przyczem szczepienie u nich dokonane być powinno przed upływem pierwszego roku życia;

b) powtórnemu — wszystkie wogóle dzieci w 7-ym roku życia; zwolnione od szczepienia mogą być tylko te dzieci, które w ciągu ostatnich 5-ciu lat przed terminem ich urzędowego powtórnego szczepienia miały zaszczepioną ospę ochronną z wynikiem dodatnim, wreszcie te dzieci, dla których szczepienie ochronne przeciwko ospie według opinji lekarza urzędowego byłoby bezwzględnie szkodliwe dla zdrowia.

Szczepienie ochronne u dzieci, zwolnionych od szczepienia we wskazanym terminie, winno być odłożone do następnego terminu szczepienia;

c) wszystkie wogóle osoby, które wskutek jakichkolwiek przyczyn nie były jeszcze przeciw ospie zaszczepione lub nie przeszły powtórnego szczepienia przeciwko ospie, a to w myśl ustępu b) niniejszego artykułu.

Art. 3.

Szczepienie ochronne przeciwko ospie w terminach urzędowych odbywa się bezpłatnie.

Świadectwo o skutecznem przyjęciu się ospy wydaje się bez poboru jakichkolwiek opłat.

Przymusowe szczepienie ochronne przeciwko ospie winno odbywać się zwyczajnie dwa razy do roku; miejsca i zwyczajne terminy dorocznych szczepień wyznacza Ministerstwo Zdrowia Publicznego.

W razie niebezpieczeństwa epidemji ospy może lekarz powiatowy zarządzić szczepienie z konieczności, któremu podlegają wszyscy mieszkańcy danej gminy lub części gminy.

Art. 4.

Wydatki, wynikające z wykonania przepisów art. 3, obciążają Skarb Państwa. Niefachowego pomocniczego personalu służbowego oraz pomieszczenia z odpowiedniem oświetleniem, względnie opałem, do przeprowadzenia szczepienia dostarcza gmina.

Art. 5.

Nadzór nad prawidłowością szczepień ochronnych przeciwko ospie należy do lekarza powiatowego.

Art. 6.

Władze komunalne obowiązane są sporządzać corocznie dokładne listy imienne osób, podlegających szczepieniu ospy.

Sposób i terminy rozporządzenia list określi Minister Zdrowia Publicznego w drodze rozporządzenia.

Art. 7.

Ministerstwo Zdrowia Publicznego zakłada w miarę potrzeby Instytuty państwowe do wyrobu szczepionki przeciwospowej. Do szczepień ochronnych przeciwko ospie wolno używać tylko szczepionki z Państwowego Instytutu szczepienia ospy lub z jego składów, albo też z takich zakładów, które uzyskały od Ministerstwa Zdrowia Publicznego prawo wyrobu i sprzedaży szczepionki w obrębie Państwa Polskiego.

Art. 8.

Rodzice, opiekunowie i wogóle osoby, do których należy opieka nad dziećmi, podlegającemi szczepieniu (art. 9), odpowiedzialni są za to, aby dzieci te w przepisanych terminach były zaszczepione.

Dzieci nieszczepionych nie wolno przyjmować do szkół lub innych zakładów naukowych lub wychowawczych.

Przeszkadzanie poddaniu się innych osób szczepieniu ochronnemu lub namawianie ich do uchylenia się od szczepienia podlega karze (art. 9).

Art. 9.

Przekroczenia przepisów niniejszej ustawy lub rozporządzeń, wydanych na jej podstawie, o ile czyn karygodny nie podlega ukaraniu w myśl ogólnych postanowień karnych, względnie w myśl ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych, — będą karane w drodze administracyjnej grzywnami do 200 złp. lub aresztem do 14 dni, a w razie popełnienia przekroczenia przez funkcjonarjuszów publicznych — według właściwych przepisów dyscyplinarnych.

Art. 10.

Wprowadzenie w wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Zdrowia Publicznego.

---

b) ROZPORZĄDZENIE

Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 15 marca 1922 r. (Nr. 32, p. 261 Dz. U. Rz. P.) w przedmiocie wykonania ustawy o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie.

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 19 lipca 1919 r. o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie (Dz. P. P. P. Nr. 63 poz. 372), zarządza się co następuje:

§ 1.

Postanowieniom ustawy o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie podlegają wszystkie osoby mieszkające w Państwie Polskiem, bez względu na przynależność państwową.

§ 2.

Nadzór nad terminowem i prawidłowem przeprowadzeniem szczepienia ochronnego przeciwko ospie należy do władzy administracyjnej I instancji (lekarza powiatowego), która w tym celu wydaje wszystkie zarządzenia, konieczne do skutecznego przeprowadzenia szczepienia.

§ 3.

Celem przeprowadzenia szczepienia każdy powiat dzieli się na okręgi szczepienia, w których ustanawia się punkty szczepienia.

Okręgi nie powinny być rozleglejsze nad 5—7 klm. w promieniu.

Okręgi i punkty szczepienia wyznacza władza administracyjna I instancji na wniosek lekarza powiatowego i zatwierdza władza administracyjna II instancji na wniosek naczelnika wydziału zdrowia.

Doroczne szczepienia odbywają się tylko w punktach szczepienia.

§ 4.

Przymusowe szczepienie ochronne przeciwko ospie odbywa się dwa razy do roku, a mianowicie w czasie od 15 kwietnia do 1 lipca i od 15 sierpnia do 1 października.

§ 5.

Terminy (dzień i godziny) szczepienia w punktach wyznacza władza administracyjna I instancji (lekarz powiatowy) zawiadamiając o tem zarządy komunalne, które są obowiązane zawiadomić wszystkich podlegających szczepieniu o terminie szczepienia i zebrać ich w punkcie szczepienia.

§ 6.

Szczepienie należy poruczać z reguły lekarzom, a w braku tychże pomocniczemu personalowi lekarskiemu, jak np. medykom, felczerom i t. d. lub innym osobom, odpowiednio przygotowanym. Upoważnień osobom szczepiącym udziela władza administracyjna II instancji (naczelnik wydziału zdrowia) na wniosek władzy administracyjnej I instancji (lekarza powiatowego).

§ 7.

Na dwa miesiące przed wiosennym terminem szczepienia (§ 4) zarządy komunalne są obowiązane sporządzić i przesłać właściwej władzy administracyjnej I instancji (§ 21) dokładny spis osób, podlegających szczepieniu ospy ochronnej, przyczem dla każdego punktu szczepienia należy sporządzić oddzielny wykaz.

Wykazy powinny obejmować:

A) Dla pierwszego szczepienia:

a) wszystkie dzieci, które w terminie sporządzenia wykazów nie ukończyły 1 roku życia;

b) wszystkie wogóle osoby nieszczepione.

B) Dla powtórnego szczepienia:

a) wszystkie dzieci, które w terminie sporządzenia wykazów ukończyły 6 lat, lecz jeszcze nie ukończyły 7 roku życia;

b) dzieci szkolne powyżej 7 lat, powtórnie nie szczepione;

c) wszystkie osoby, które dla jakichbądź powodów w ubiegłych terminach urzędowych nie były poddane powtórnemu szczepieniu, lub były szczepione z wynikiem ujemnym. Każdy z wykazów powinien być sporządzony w dwóch egzemplarzach, z których jeden należy pozostawić w zarządzie komunalnym.

Właściciele domów lub ich zastępcy są obowiązani na żądanie władz komunalnych dostarczać wykazy wszystkich zamieszkałych w ich domach osób, podlegających przymusowemu szczepieniu.

§ 8.

Osoby, podlegające przymusowemu szczepieniu przeciwko ospie, mogą zgłosić się dobrowolnie do szczepienia w punktach, w których podczas trwania terminu szczepienia przebywają.

Osoby, nie mające stałego miejsca zamieszkania (cyganie, wędrowni robotnicy, uchodźcy i t. d.) winny zgłosić się celem wciągnięcia do wykazu do zarządu komunalnego swego miejsca pobytu; zgłoszenie może również nastąpić wprost u osoby szczepiącej.

Wszystkie powyższe osoby winne być wymienione w wykazie C).

§ 9.

Od przymusowego szczepienia ochronnego przeciwko ospie są zwolnione:

1) osoby, którym w ciągu ostatnich pięciu lat była zaszczepiona ospa ochronna z wynikiem dodatnim;

2) osoby, które w ciągu ostatnich 5 lat przebyły naturalną ospę;

3) osoby z mieszkań, w których w terminie szczepienia panują choroby zakaźne z wyjątkiem ospy, np. róża, płonica, błonica i t. d.;

4) osoby obłożnie chore, które z tego powodu na punkt szczepienia stawić się nie mogą, lub osoby, dla których szczepienie w danym terminie byłoby bezwzględnie szkodliwe dla zdrowia;

5) osoby, które na swój koszt zaszczepiły sobie ospę u lekarza.

Wszystkie osoby w artykule tym wymienione są obowiązane przed upływem terminu szczepienia przedstawić władzom komunalnym pisemne dowody, zwalniające je od przymusowego szczepienia, względnie świadectwo lekarskie. Dowody te władze komunalne obowiązane są przedstawić osobom szczepiącym dla odnotowania we właściwych wykazach osób, zakwalifikowanych do szczepienia.

Osobom wymienionym w p. 3 i 4 ospa ochronna winna być zaszczepiona w następnym terminie urzędowym.

§ 10.

W tydzień po szczepieniu odbywa się sprawdzanie przyjęcia ospy, na które obowiązani są stawić się wszyscy zaszczepieni. U szczepionych po raz pierwszy wynik ujemny obowiązuje do szczepienia ponownego zaraz po sprawdzeniu.

O ile u szczepionych powtórnie wynik będzie ujemny, szczepienie winno być powtórzone w następnym okresie szczepienia. Przy ponownym wyniku ujemnym, osobom tym należy zaszczepić ospę ochronną po raz trzeci w najbliższym terminie urzędowym.

§ 11.

Osoby szczepiące przedstawiają lekarzowi powiatowemu podpisane przez nie wykazy osób zaszczepionych z uwagami

o dodatnim lub ujemnym wyniku szczepienia oraz wykazy osób, które się na punkt szczepienia nie zjawiły, bądź to z przyczyn w § 9 wymienionych, bądź też bez zawiadomienia o przyczynach.

Na podstawie tych wykazów, lekarz powiatowy sporządza świadectwa o szczepieniu ospy ochronnej, zaopatruje je w swój podpis i urzędową pieczęć i przesyła do zarządów komunalnych, które dostarczają je osobom zaszczepionym, względnie rodzicom lnb opiekunom zaszczepionych dzieci.

Pozostałe w zarządach komunalnych drugie egzemplarze wykazów A, B, C (§ 7 i 8) wypełniają zarządy komunalne na zasadzie wykazów osób szczepiących, celem wniesienia odpowiednich osób do wykazów następnego terminu dorocznego szczepienia ochronnego przeciwko ospie.

Przymusowe szczepienie ospy ochronnej jest bezpłatne.

Świadectwa o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciw ospie są wolne od wszelkich opłat.

§ 12.

Zarządy komunalne są obowiązane dostarczyć odpowiednio urządzonego lokalu w miejscowości, w której odbywa się szczepienie i personalu pomocniczego niefachowego (do pisania, posług przy szczepieniu, utrzymania lokalu w czystości i t. d.).

Lokal winien się składać przynajmniej z dwóch, a w razie możności z trzech ubikacji: a) poczekalni, b) pokoju do szczepienia; prócz tego pożądany jest c) pokój dla zaszczepionych. Lokal winien być widny, a w dnie chłodne lub słotne odpowiednio ogrzewany, poczekalnia i pokój dla zaszczepionych winny być zaopatrzone w ławki do siedzenia, pokój do szczepienia w ławki, stoły, umywalnie i szafkę do instrumentów i szczepionek. Personalowi pomocniczemu nie fachowemu nie wolno powierzać samego szczepienia.

§ 13.

W miejscowościach, w których panują epidemicznie choroby zakaźne, nie wolno urządzać punktów szczepienia ospy aż do wygaśnięcia epidemji. Jeżeli w okresie szczepienia na punkcie wybuchnie epidemja, punkt szczepienia winien być natychmiast zwinięty.

§ 14.

W razie stwierdzenia w gminie przypadków ospy naturalnej lekarz powiatowy zarządza niezwłocznie odosobnienie chorego na ospę i poddaje przymusowemu szczepieniu wszystkie osoby, które mają, względnie w ciągu ostatnich czternastu dni miały bezpośrednią styczność z chorym. Jeżeli mimo tych zarządzeń ospa nie da się umiejscowić i grozi niebezpieczeństwo epidemji — lekarz powiatowy zarządza szczepienie z konieczności w całej gminie lub jej części.

Szczepieniu z konieczności podlegają wszyscy mieszkańcy gminy lub jej części, z wyjątkiem osób wymienionych w § 9 p. 4 niniejszego rozporządzenia.

§ 15.

W razie powikłań w związku ze szczepieniem ochronnem przeciwko ospie lub zachorowań świeżo zaszczepionych dzieci, lekarz powiatowy obowiązany jest niezwłocznie zbadać na miejscu przyczyny choroby i zawiadomić odpowiednie władze II instancji.

Jeżeli stwierdzone zostanie, że źródłem zakażenia była szczepionka, należy niezwłocznie wycofać z użycia zasady szczepionki, pochodzące z danego zakładu i zawiadomić władze II instancji dla poczynienia dalszych kroków.

O ile powikłanie zostało wywołane przez niedbalstwo, nieumiejętność lub wadliwą technikę szczepienia, lekarz powiatowy zawiesza w czynnościach osobę szczepiącą i skierowuje sprawę do władzy II instancji.

Jeżeli zakażenie powstało wskutek niezachowania czystości ze strony zaszczepionego lub jego otoczenia, lekarz powiatowy winien objaśnić poszkodowanym na zdrowiu przyczyny zachorowaniu i donieść o wypadku władzy II instancji.

O każdym wypadku śmierci rzekomo wskutek zaszczepienia, lekarz powiatowy obowiązany jest poczynić dochodzenie i zawiadomić władzę II instancji.

§ 16.

Potrzebną dla okresu szczepienia ilość szczepionki ustalają lekarze powiatowi na podstawie wykazów nadesłanych im przez zarządy komunalne (§ 7 i 8).

§ 17.

Szczepienie ochronne przeciwko ospie może być dokonywane jedynie krowianką. Szczepienie limfą humanizowaną jest wzbronione.

Do szczepień ochronnych przeciwko ospie wolno używać tylko szczepionki z Państwowego Zakładu Epidemjologicznego w Warszawie lub z jego składów, albo też z takich zakładów, które uzyskały od Ministerstwa Zdrowia Publicznego prawo wyboru i sprzedaży szczepionki w obrębie Państwa Polskiego.

§ 18.

Ministerstwo Zdrowia Publicznego dostarcza krowianki do wykonania szczepienia przymusowego i z konieczności, oraz ponosi koszty wynagrodzenia personalu szczepiącego.

§ 19.

Do wszelkich szkół, zakładów naukowych i wychowawczych mogą być przyjmowane tylko takie osoby, które przedstawiają urzędowe świadectwa szczepienia ospy.

Osoby narażone na zakażenie ospą naturalną wskutek warunków pracy jak: lekarze, akuszerki, sanitarjusze, sanitarjuszki, pielęgniarze, pielęgniarki, dezynfektorzy, praczki, oglądacze zwłok, służba szpitalna, personal kościelny, pracownicy zakładów pogrzebowych i t. p. podlegają w razie zjawienia się przypadków ospy w miejscowości, gdzie pracują, szczepieniu ospy ochronnej z konieczności, o ile nie przedstawią miejscowym władzom świadectwa lekarskiego, stwierdzającego, że w ciągu ostatnich 5 lat ospa ochronna była im szczepiona z wynikiem dodatnim, lub, że przebyły ospę naturalną w tym czasie.

§ 20.

Osoba szczepiąca podczas wykonywania powierzonych sobie czynności ma charakter urzędnika państwowego i władze państwowe i samorządowe obowiązane są udzielać jej na żądanie wszelkiej pomocy i opieki.

§ 21.

W miastach, wydzielonych z powiatów, wszystkie czynności i obowiązki lekarzy powiatowych, wymienione w niniejszem rozporządzeniu, spełniają naczelni lekarze miejscy w po-

rozumieniu z właściwą władzą administracyjną II instancji i pod jej nadzorem.

O ile miasta wydzielone z powiatów nie posiadają swojego lekarza, czynności te spełnia miejscowy lekarz powiatowy.

§ 22.

Przekroczenie rozporządzenia niniejszego będzie karane na podstawie ustawy o przymusowem szczepieniu chronnem przeciwko ospie z dnia 19 lipca 1919 (Dz. P. P. P. Nr. 63 poz. 372) w drodze administracyjnej, o ile czyn karygodny nie podlega ukaraniu w myśl ogólnych postanowień karnych.

---

3. ZWALCZANIE PŁONICY.

(Instr. Mag. z 18/I 1924 L. 34/fiz.)

Niezbędne zarządzenia.

1. Surowe przestrzeganie przepisu o odosobnieniu chorego w szpitalu dotyczy zwłaszcza takich chorych, którzy znajdują się w przeludnionych mieszkaniach, budynkach publicznych, szkołach, koszarach, więzieniach, lub w pomieszczeniach sąsiadujących bezpośrednio ze sklepami z mlekiem lub produktami spożywczemi, oraz w rodzinach, które nie rozporządzają specjalnym personalem pielęgniarskim, lecz pielęgnowanie odbywa się przez osoby, które pozatem mają jeszcze inne zajęcia obowiązkowe.

O ile ze względów natury miejscowej odosobnienie w szpitalu jest niemożliwe do wykonania, należy zarządzić odosobnienie chorego w domu na przeciąg 6 tygodni (oddzielny pokój, oddzielny personal pielęgnujący). Odwiedzanie dziecka w tym wypadku jest jak najsurowiej wzbronione. Do pielęgnowania chorego dziecka winna być dopuszczona jak najmniejsza liczba osób, w żadnym zaś razie nie może być osoba, której obowiązki wymagają oddalania się przed ukończeniem kwarantanny.

Wykonywanie przepisów o odosobnieniu jest obowiązkiem władz gminnych pod kontrolą lekarza powiatowego.

Na domu w pobliżu wejścia głównego powinna być natychmiast wywieszona tabliczka z widocznym i czytelnym napisem o zaszłym przypadku choroby. Tabliczka usunięta być może po upływie 42 dni od początku choroby.

2. Odosobnienie zdrowego otoczenia chorego:

a) o ile chorego usunięto do szpitala, na przeciąg dni dziewięciu: dzieciom zabrania się uczęszczania do szkoły, kościoła, teatrów, kinematografów, na zabawy publiczne, do parków i ogrodów,

b) w razie pozostawienia chorego na płonicę w domu, należy zarządzić odosobnienie chorego na przeciąg 42 dni (dzieci wykluczyć ze szkoły na ten sam przeciąg czasu).

O ile dzieci zdrowe zostały usunięte z domu chorego, mogą one powrócić do szkoły po upływie dziewięciu dni, pod warunkiem, że nie istnieje żadna styczność z domem, w którym leży chory.

3. Nadzór nad osobami i dziećmi, które pozostawały w bezpośredniej styczności z chorym, przed rozpoznaniem choroby. Przestrzeganie tego przepisu ułatwi wykrywanie przypadków płonicy.

4. Przepisy tyczące się szkół, zawarte są w tablicach, wydanych przez Ministerstwo Zdrowia Publicznego, Wydział Hygieny szkolnej (rok 1919).

5. Przewożenie chorych na płonicę nie może odbywać się w dorożkach, lecz w specjalnych karetkach sanitarnych. W razie przewiezienia chorego zwykłą dorożką, musi ona uledz odkażeniu.

6. W każdym przypadku płonicy należy przeprowadzić wywiad, celem wykrycia źródła zarazy, jak również stwierdzenia odpowiedzialności za zaniedbanie zastosowania środków zapobiegawczych.

4. ZWALCZANIE WODOWSTRĘTU.

(vide Rozdz. VI, II, F c).

5. KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I KANALIZACYJNYCH.

a) Rozporządzenie Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do walki z epidemjami[1]) z dnia 1 stycznia 1922 r. Nr. 9, p. 63 Dz. U. Rz. P.

(vide str. 382).

[1]) Vide ust. z 14/VII 1920 Nr. 61 p. 389 Dz. U. Rz. P. oraz rozp. Min. z 4/III 1925 Nr. 77 p. 191 Dz. U. Rz. P.

b) Rozporządzenie Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do walki z epidemjami z dnia 21 czerwca 1922 r. Nr. 56 p. 517 Dz. U. Rz. P.

Na mocy art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 402) i art. 3 punkt c) ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. o utworzeniu urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do walki z epidemjami, grożącemi Państwu klęską powszechną (Dz. U. R. P. Nr. 61 poz. 388) zarządza się co następuje:

§ 1.

Paragraf 3 rozporządzenia Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do walki z epidemjami z dnia 1 stycznia 1922 r. w przedmiocie korzystania z urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 63 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 3. Na czas aż do odwołania zabrania się zarządom wodociągów i kanalizacji wyłączania z ogólnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej połączeń z poszczególnemi nieruchomościami poza wypadkami konieczności czasowego zamknięcia: 1) w razie chwilowego braku wody i 2) w razie niezbędnego przeprowadzenia naprawy.

Przerwane z innych powodów przed ogłoszeniem niniejszego rozporządzenia połączenia winny być wznowione".

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

---

6. UTRZYMANIE CZYSTOŚCI W TEATRACH ŚWIETLNYCH.

(Rozporządzenie Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami z dnia 3 sierpnia 1923 r. Nr. 79 p. 629 Dz. U. R. P.)

Na zasadzie art. 2, art. 3 p. c) i art. 8 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. o utworzeniu Urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 388), zarządza się co następuje:

§ 1.

Kierownicy teatrów świetlnych winni zarządzać przynajmniej raz na tydzień zmywanie podłóg 5% rozczynem karbolu

lub krezolu, albo też rozczynem nafty w stosunku 1 litr nafty na 15 litrów (kubeł) wody.

§ 2.

Winni przekroczenia niniejszego rozporządzenia podlegają karze przewidzianej w art. 8 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 61 poz. 388).

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

7. PPZEPISY SANITARNO-PRZEMYSŁOWE.

(vide Rozdz. IV i V).

SANITARNO-LEKARSKA OPIEKA NAD DZIEĆMI I MACIERZYŃSTWEM.

1. HYGIENICZNO-LEKARSKA OPIEKA NAD DZIEĆMI W ZAKŁADACH ZAMKNIĘTYCH.

(Rozp. Mag. z 13/XI 1923 Nr. 1822/fiz.).

Ministerstwo Zdrowia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej opracowało (rozp. z 17/IX 1923 Mr. $\frac{36282}{5449}$/23) następujące wytyczne w sprawie stałej opieki hygieniczno-lekarskiej w zakładach zamkniętych dla dzieci:

Każdy zakład zamknięty dla dzieci winien mieć stałą opiekę hygieniczno-lekarską.

Opiekę hygieniczno-lekarską wykonywa lekarz zakładowy.

W zakładach większych (ponad 50 dzieci) winna być przynajmniej jedna hygienistka (pielęgniarka).

Lekarz zakładowy troszczy się o zdrowie i rozwój fizyczny wychowańców, dozoruje stan zdrowia, pomieszczeń i urządzeń zakładu i kontroluje stan zdrowia personalu: w tym celu lekarz zakładu:

1) dokonywa ogólnych oględzin lekarskich wszystkich dzieci, skierowanych w celu przyjęcia do zakładu i kandydatów na funkcjonarjuszów zakładu. Dzieci dotknięte chorobami zakaźnemi powinny być skierowane do szpitala w myśl

p. l. art. 5 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych, a dzieci wymagające specjalnej opieki — do właściwych zakładów. Kandydaci na posady, dotknięci chorobami zakaźnemi w okresie ich zaraźliwości, zwłaszcza gruźlicą i przymiotem, chorobami umysłowemi, alkoholizmem i innemi chorobami dyskwalifikującemi ich jako wychowawców, nie mogą otrzymać stanowisk w Zakładzie;

2) dokonywa dwukrotnie w ciągu roku (na początku i w środku roku) ogólnego badania dzieci i odnotowuje w kartach zdrowia zmiany w rozwoju fizycznym i stanie zdrowia;

3) udziela opieki lekarskiej w razie choroby dzieci i kieruje dzieci w razie potrzeby do specjalnych zakładów (szpitali, uzdrowisk, zakładów dla niedorozwiniętych i t. p.);

4) wydaje odpowiednie zarządzenia w celu zapobiegania szerzeniu się chorób zakaźnych w zakładzie;

5) rozciąga stałą kontrolę nad stanem hygjeny zakładu w zakresie utrzymywania czystości ciała, odzieży i bielizny, żywienia, nauczania i ćwiczeń cielesnych, snu i odpoczynku;

6) dokonywa stałych oględzin (raz na kwartał lub częściej) całego zakładu lub poszczególnych ubikacyj, wydaje odpowiednie zarządzenia celem utrzymania lub poprawy ogólnych warunków zdrowotnych i wyniki oględzin notuje w książce sanitarnej;

7) bada w miarę potrzeby stan zdrowia personalu (zwłaszcza w zakresie chorób zaraźliwych), w razie ich stwierdzenia, w szczególności gruźlicy, przymiotu, jaglicy — lekarz powinien zawiadomić o tem kierownika zakładu i wskazać na konieczność zawieszenia w czynnościach chorego do czasu wyzdrowienia;

8) prowadzi na terenie zakładu działalność popularyzacyjną w formie pogadanek, pokazów świetlnych i t. p. w celu zapoznania wychowanków z ogólnemi wskazaniami hygjeny.

Obowiązki swe spełnia lekarz zakładowy w ustalonych w porozumieniu z kierownikiem zakładu godzinach.

W nagłych wypadkach lekarz zakładowy powinien służyć pomocą, w razie wezwania przez zakład, poza stałemi godzinami.

Jako minimum czasu poświęcanego przez lekarza, należy przyjąć 1 godzinę tygodniowo dla 30 dzieci w większych skupieniach ludności (miasta, miasteczka) i bytność lekarza w za-

kładzie raz na tydzień (bez względu na ilość dzieci) w okolicach, oddalonych od większych skupień ludności.

Zakłady, mieszczące ponad 50 dzieci, winny posiadać poza pokojem izolacyjnym, oddzielne pomieszczenie do badań lekarskich, zaopatrzone w przedmioty niezbędne do przeprowadzenia tych badań (miara, waga, badanie wzroku, słuchu, siły mięśniowej i t. p.)

2. OBOWIĄZKI POŁOŻNYCH.

(Rozp. Mag. z 20/X 1923 L. 1202/fiz.).

Magistrat przypomina akuszerkom następujące obowiązki:

1. Akuszerki praktykujące powinny ściśle trzymać się „Przepisów służbowych dla położnych“, wydanych rozporządzeniem b. c. k. Minist. Spr. wew. z dnia 10 września 1897 (Dz. u. p. Nr. 216), oraz rozporządzeń, te przepisy uzupełniających.

Należy zwłaszcza utrzymywać i doskonalić swą wiedzę i wprawę, przestrzegać osobistej czystości, posiadać w dobrym stanie i komplecie przybory, środki dezynfekcyjne i cucące przed każdą czynnością na ciele ciężarnej, rodzącej lub położnicy, wyjałowiać według przepisu swoje ramiona, ręce i przybory.

2) Nadzór nad akuszerkami praktykującemi wykonują w imieniu Magistratu naczelny lekarz miejski i lekarze okręgowi.

Akuszerki powinny uczęszczać na ogólne zgromadzenia akuszerek w Magistracie w grudniu i na przeglądy dokonywane przez lekarzy okręgowych. Zauważone podczas rewizji braki należy w naznaczonym terminie uzupełnić.

Zaświadczenia lekarzy okręgowych o uzupełnieniu braków zauważonych podczas rewizji należy przedłożyć Miejskiemu Urzędowi Zdrowia. W razie niewykonania zarządzeń lekarze okręgowi donoszą M. Urzędowi Zdrowia w celu ukarania winnych.

3. Akuszerki praktykujące powinny pod grozą surowej odpowiedzialności zawiadamiać Magistrat pisemnie przez Dziennik podawczy o każdej zmianie zamieszkania w mieście, oraz przesiedleniu lub zmianie nazwiska. Pismo to powinno być wizowane przez lekarza okręgowego.

4. Akuszerki praktykujące powinny prowadzić dokładnie dzienniki porodów i przedkładać M. Urzędowi Zdrowia półroczne wykazy w lipcu i styczniu. Akuszerki, które zaniechały wyko-

nywania praktyki położniczej, powinny zawiadomić o tem na piśmie M. Urząd Zdrowia i prosić o wykreślenie ich z listy akuszerek praktykujących, oraz umieszczenie o tem klauzuli na dyplomie. W tym celu powinny przedłożyć dyplom, który będzie im zwrócony.

Jeżeli z jakiegokolwiek innego powodu (choroba, nieobecność i t. d.) akuszerki nie wykonywały praktyki w półroczu sprawozdawczem, to powinny o tem bezwarunkowo zawiadomić w lipcu lub styczniu, przedkładając wykaz negatywny (ujemny). Uchybienia pod tym względem będą karane administracyjnie. W razie nieprzedłożenia dwóch idących po sobie wykazów akuszerki będą wykreślane z listy i pozbawione prawa praktykowania w Krakowie.

5. Prawidłowe prowadzenie księgi urodzeń wymaga, aby akuszerki zgłaszały porody w M. Urzędzie Zdrowia co tydzień w oznaczone dnie i nie opóźniały tych zgłoszeń.

6. Akuszerki winny starać się o to, aby o fakcie urodzenia dziecka otrzymały jak najrychlej wiadomość osoby, którym powierzono prowadzenie metryk urodzin, jakoteż aby tym osobom podano wymagane daty. W tym celu akuszerka obowiązana jest pod surową odpowiedzialnością:

a) wypełnić tego samego dnia, w którym poród nastąpił, formularz „wyciągu z dziennika porodów“, i wręczyć rodzicom noworodka z pouczeniem, że mają go bezwarunkowo przedłożyć przy imatrykulacji aktu urodzenia urzędnikowi stanu cywilnego, który nie może bez takiego „wyciągu“ dokonać wpisu aktu urodzenia do ksiąg, jeżeli poród odbył się przy współudziale akuszerki;

b) jeżeli nie zachodzi ważna przyczyna (konieczność obsłużenia rodzącej, choroba i t. d.), akuszerka powinna być obecna przy ceremonji chrztu i przy zapisywaniu dziecka do metryki urodzin. Nazwisko akuszerki powinno być wpisane do księgi urodzonych w odpowiedniej rubryce okok nazwiska noworodka. W razie wezwania przez urzędnika stanu cywilnego winna akuszerka przedłożyć dziennik porodów i swój dyplom;

c) oznaczyć w dzienniku porodów (uwagi szczególne), jak i w wyciągu z niego czas i miejsce zawarcia małżeństwa, oraz pouczyć rodziców, że winni oni, oprócz wyciągu z dziennika porodów, przedłożyć w Urzędzie metrykalnym również wolny

od stempla wyciąg z metryki ślubu, jeżeli chrzest przychodzi do skutku poza miejscem zawarcia małżeństwa;

7) Akuszerki obowiązane są donosić M. Urzędowi Zdrowia karty zgłoszeń pisane czytelnie, atramentem lub ołówkiem atramentowym na kartkach czystych, niezatłuszczonych, niepomiętych;

9. Tylko akuszerki praktykujące wyszczególnione w nowym spisie mają prawo mieć szyldy opiewające na jedno z nazwisk akuszerki wymienionych w spisie.

C. STAŁA OPIEKA LEKARSKA W SZKOŁACH POWSZECHNYCH.

(Instrukcja Magistratu z 11 marca 1925 r. Nr. 793 fiz.).

§ 1.

Lekarzem szkolnym szkół powszechnych może być tylko lekarz posiadający prawo praktyki w Polsce.

§ 2.

Lekarza szkolnego szkół powszechnych powołują instytucje samorządowe, społeczne lub osoby prywatne, na mocy zawartej z nim umowy, określającej liczbę godzin pracy w szkołach, stopień wynagrodzenia i sposób rozwiązywania umowy.

§ 3.

Lekarz szkolny winien poświęcać tyle czasu swej pracy szkolnej, by na szkołę 7-klasową przypadało co najmniej 3 godziny pracy tygodniowej.

§ 4.

Lekarz szkolny pracuje w ścisłem porozumieniu z inspektorem szkolnym i kierownikami poszczególnych szkół, z którymi przed początkiem roku szkolnego układa rozkład dni i godzin pracy w poszczególnych szkołach lub oddziałach.

§ 5.

Lekarz szkolny korzysta przy swych czynnościach z pomocy hygjenistek szkolnych tam, gdzie instytucja ta jest zaprowadzona.

§ 6.

Do obowiązków lekarza szkolnego, sprawującego dozór hygjeniczno-lekarski nad szkołami powszechnemi, należy wykonywanie następujących czynności:

1) dokonywanie wraz z kierownikami szkoły oględzin całego terenu szkoły i pomieszczenia szkolnego po ukończeniu roku szkolnego i na kilka dni przed rozpoczęciem roku szkolnego, pozatem oglądanie przynajmniej raz na miesiąc każdego pomieszczenia szkolnego i zanotowania wyników oględzin do książki sanitarnej szkolnej,

2) dokonywanie ogólnych oględzin lekarskich wszystkich nowozapisanych do szkoły uczniów przed początkiem roku szkolnego, a to w celu niedopuszczenia do szkoły aż do czasu wyzdrowienia dzieci, dotkniętych chorobami skóry jak: parchy, świerzb, wszawica (gnidy) we włosach zwłaszcza u dziewczynek, dalej w celu niedopuszczenia dzieci, dotkniętych zaraźliwemi nieżytami spojówek (jaglica i inne) niektóremi chorobami nerwowemi, jak pląsawica, poważnemi chorobami dróg oddechowych zwłaszcza gruźlicą otwartą lub dotkniętych syfilisem w okresie zaraźliwym, a także w celu niedopuszczenia do pierwszego oddziału dzieci nazbyt wątłych pod względem fizycznym lub tych, które nie miały wcale zaszczepionej ospy.

Uwaga: Przy oględzinach dzieci nowowstępujących, o ile tylko mogą, winni być obecni rodzice lub opiekunowie dziecka.

3) Dokonywanie na początku roku szkolnego ogólnego przeglądu wszystkich uczniów w obecności wychowawców klasowych i rozsadzanie dziatwy szkolnej w ławkach z uwzględnieniem wzroku, wzrostu i słuchu,

4) badanie systematyczne uczniów po rozpoczęciu roku szkolnego podług ustalonego schematu, przytem badanie najpierw nowoprzybyłych, potem ze środkowego okresu pobytu w szkole i wreszcie uczniów kończących szkołę,

5) porozumienie się z opieką domową ucznia i jego wychowawcą szkolnym oraz nauczycielem gimnastyki w razie dostrzeżonych braków i wad (krótkowidztwa, osłabienie słuchu, wada serca, cierpienie płuc, ruptura czyli przepuklina, krwotoki z nosa i t. p.),

6) udzielanie uczniom, kończącym szkołę wskazówek dotyczących wyboru zawodu w związku ze stanem ich zdrowia,

7) kontrolowanie jaknajściślejsze zachorowań dziatwy szkolnej zwłaszcza na choroby zakaźne, stosowanie się do obowiązujących pod tym względem przepisów zapobiegawczych, a w razie wybuchu epidemji porozumienie się z właściwemi urzędami sanitarnemi;

8) udzielanie w szkole podczas swej obecności pomocy doraźnej uczniom w wypadkach nagłych zachorowań i wykorzystanie w tym celu apteczki podręcznej szkolnej,

9) kierowanie ucznia do poradni lekarskich i specjalnych szkolnych szpitalnych, zorganizowanych przez Kasę chorych lub wreszcie prywatnych w celu leczenia stwierdzonych u uczniów wad oraz kontrolowanie, czy wady te są leczone.

Uwaga: Leczenie chorego ucznia zasadniczo do obowiązków lekarza szkolnego nie należy. Jeżeli jednak lekarz szkolny zostaje powiadomiony, że uczeń niezamożny jest obłożnie chory i pozostaje w domu bez wszelkiej opieki lekarskiej, to ciąży na nim moralny obowiązek zajęcia się tem, by pomoc lekarska choremu dziecku została dostarczona.

10) Organizowanie w porozumieniu z kierownikiem szkoły perjodycznej kąpieli uczniów (w natryskach szkolnych, kąpieliskach publicznych, łaźniach i t. p.),

11) współpraca w organizacji dożywiania uczniów i kwalifikowanie tych posiłków dziatwie szkolnej niezamożnej a wątłej,

12) kwalifikowanie dziatwy szkolnej na kolonje i półkolonje letnie,

13) czuwanie nad racjonalnem stosowaniem wszelkich zabiegów i ćwiczeń cielesnych, uprawianych w szkole i poza szkołą, popieranie ruchu wycieczkowego, gier i zabaw na wolnem powietrzu,

14) odwiedzanie poszczególnych lekcyj, zwłaszcza kaligrafji, rysunków, prac ręcznych i ćwiczeń gimnastycznych przynajmniej raz na kwartał w poszczególnych oddziałach, oraz kontrolowanie prawidłowego trzymania się uczniów podczas pracy,

15) nauczanie higjeny oraz propaganda zasad higjeniczno-wychowawczych wśród uczniów na drodze pogadanek higjenicznych jak również wśród nauczycielstwa oraz opieki domowej uczniów,

16) odwiedzanie burs i internatów, w których mieszkają uczniowie, badanie stanu higjenicznego tych pomieszczeń, trybu życia w nich uczniów i udzielanie higjenicznych rad i wskazówek,

17) przesyłanie inspektorowi szkolnemu corocznie przed 15 lipca sprawozdań z działalności higjeniczno szkolnej według rubryk książki sanitarnej i według dodatkowych uwag.

§ 7.

Lekarz szkolny obowiązany jest do udzielania wszelkich wyjaśnień w sprawach sanitarno-higjenicznych szkoły Miejskiemu Urzędowi Zdrowia, do którego należy wykonywanie ogólnego nadzoru lekarza higjenicznego w mieście.

D. KĄPIELE PUBLICZNE.

1. Urządzenie i utrzymywanie zakładów kąpielowych, publicznych.

(Rozp. Min. Zdr. Publ. w por. z Min. Spraw Wewn. z dnia 12 iipca 1922 r. Nr. 70 poz. 698 Dz. u. Rz. P.).

Na podstawie zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19-go lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 63 poz. 371) i art. 26 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób, występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 100 poz. 720) i z dnia 1 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64 poz. 569) zarządza się co następuje:

I. Kąpiele morskie, rzeczne, w jeziorach i stawach.

§ 1.

Miejsca do kąpieli w wodach otwartych (morzu, jeziorach, stawach i rzekach) mogą być oddane do użytku publicznego po udzieleniu na to pozwolenia przez władze administracyjne I. instancji na podstawie opinji sanitarnej.

§ 2.

Miejsca do kąpieli w wodach bieżących wybierać należy conajmniej 25 mtr. niżej miejsc czerpania wody do picia i do

użytku domowego oraz conajmniej o 25 mtr. wyżej wylotów odpływów kanałów, odprowadzających wody ściekowe oraz innych miejsc zanieczyszczenia wód.

§ 3.

Na kąpiel dla dorosłych winno być wybrane miejsce, którego największa głębokość nie przekracza 1,3 mtr. dla dzieci zaś 0,8 mtr. Granice wokoło tych miejsc należy oznaczyć widocznie i trwale. W wodach głębokich winny być zastosowane odpowiednie urządzenia, aby była zachowana powyższa głębokość.

§ 4.

W miejscu otwartem, przeznaczonem do kąpieli tam, gdzie władze uznają to za potrzebne, winny być wystawione do użytku publicznego przyrządy ratownicze, jak łódka, pasy ratunkowe, liny i t. p. oraz na miejscu widocznem przepisy z rysunkami, wskazującemi sposoby ratowania tonących i udzielania im pierwszej pomocy. W pobliżu miejsca, przeznaczonego do kąpieli winien być urządzony ustęp publiczny, oraz szczelne skrzynki na śmieci z pokrywami. Doły ustępowe winny być opróżniane w miarę ich napełniania do $^2/_3$ głębokości.

§ 5.

W łazienkach ogólnych powierzchnia basenu, przeznaczonego do kąpieli winna wynosić conajmniej 2 m. kw. na jedno oddzielne miejsce lub przedział do rozbierania.

§ 6.

Pomieszczenia do rozbierania winny być dostatecznie oświetlone; ściany winny być gładkie.

Powierzchnia podłogi każdego przedziału do rozbierania winna mieć conajmniej 1 mkw. Przedziały winny być zamykane, oddzielone jeden od drugiego ściankami szczelnemi od podłogi do sufitu, mieć ławki lub krzesła, wieszaki, półki. W rozbieralniach ogólnych winny być szafki do odzieży, względnie wieszaki lub półki z przegródkami. Ściany, podłogi, półki, ławki, krzesła i wieszaki należy utrzymywać w bezwzględnej czystości. W łazienkach winna się znajdować woda do picia w czy-

stych naczyniach szklanych, naczynia do mycia i spluwaczki wolne, oraz szczelne skrzynki z pokrywami do śmieci.

§ 7.

W basenie od strony dopływu i od strony odpływu winny znajdować się schody z poręczą, prowadzące do dna basenu. Mycie się mydłem jest dozwolone tylko od strony odpływu. Pranie bielizny jest wzbronione.

§ 8.

W łazienkach winien się znajdować dostateczny zapas prześcieradeł i ręczników.

W razie wypożyczania kostjumów kąpielowych, kostjumy te winny być po każdem użyciu wyprane.

§ 9.

W łazienkach rzecznych winny być ustępy obliczone conajmniej po jednym na 25 miejsc do rozbierania i tak urządzone, aby nieczystości spływały ku środkom rzek i nie zanieczyszczały wody pod sąsiedniemi łazienkami. Ustępy w łazienkach na wodach stojących winny być urządzone w sposób zabezpieczający wodę od zanieczyszczeń.

Na widocznem miejscu winny być umieszczone przyrządy ratownicze i przepisy, zgodnie z § 4 niniejszego rozporządzenia.

II. Zakłady kąpielowe miejskie.

§ 10.

Oddanie zakładu kąpielowego do użytku publicznego może nastąpić jedynie po udzieleniu na to pozwolenia przez władze administracyjne I instancji na podstawie opinji sanitarnej.

§ 11.

W miastach, gdzie istnieją urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, zakłady kąpielowe mogą być otwierane tylko w budynkach, posiadających te urządzenia, w miastach i miejscowościach, nie posiadających urządzeń wodociągowych i kanalicyjnych, w domach, zaopatrzonych w dostateczną ilość wody, uznanej za zdatną do celów kąpielowych.

§ 12.

Woda i ścieki kąpielowe i ustępowe winny być odprowadzone w miejscowościach skanalizowanych — do kanałów, w miej-

scowościach zaś nieskanalizowanych w sposób, wykluczający zanieczyszczenie gruntu, a ustalony dla każdej miejscowości przez właściwe władze.

§ 13.

Zakłady kąpielowe wyjątkowo mogą być urządzone w pomieszczeniach suterenowych z zastrzeżeniem, iżby zagłębienie suteren w ziemi nie przewyższało $^2/_3$ wewnętrznej ich wysokości. Do zakładów kąpielowych winno prowadzić osobne wejście z ulicy lub podwórza. Zakłady kąpielowe nie mogą mieć połączenia z mieszkaniami lub pomieszczeniami przeznaczonemi dla innych celów.

§ 14.

W każdym zakładzie kąpielowym oprócz pomieszczeń ściśle kąpielowych winny znajdować się:

a) sień wejściowa lub przedpokój,
b) poczekalnia o powierzchni tylu metrów kwadratowych ile osób przeciętnie jednocześnie korzysta z zakładu,
c) rozbieralnie ogólne lub oddzielne, o ile w zakładzie znajdują się zbiorowe pomieszczenia do kąpania się, jak łaźnie, natryski lub baseny,
d) pomieszczenie kotłowe i maszynowe,
e) pomieszczenie na pralnię, o ile bielizna używana w zakładzie pierze się na miejscu,
f) ustępy,
g) wyjście zapasowe.

§ 15.

Rozbieralnia dla korzystających z natrysków, łaźni, basenów lub wanien w pomieszczeniach ogólnych mogą być ogólne lub oddzielne, zgodnie z § 6 niniejszego rozporządzenia; w rozbieralniach ogólnych powierzchnia winna być obliczona na liczbę osób, mogących jednocześnie korzystać z urządzeń kąpielowych, licząc conajmniej po 1.5 mtr^2 na osobę.

§ 16.

Wszystkie pomieszczenia w zakładach kąpielowych winny być dostatecznie oświetlone, ogrzewane, przewietrzane i utrzymywane w należytej czystości. Ściany i sufity winny być gładkie, bez szczelin. Ściany do wysokości 1.5 mtr. winny być wy-

łożone materjałem nieprzepuszczalnym koloru jasnego lub pomalowane jasną farbą olejną. Szyby w oknach winny być ze szkła, uniemożliwiającego zaglądanie do wnętrza pomieszczeń.

Podłogi w pomieszczeniach dla wanien, basenów, łaźni i natrysków winny być z materjału nieprzepuszczalnego, bez szczelin, gładkie i łatwo zmywalne, podłogi te winny posiadać odpowiednie spadki dla odprowadzenia wody. Na podłodze mogą być umieszczone ruchome kratki drewniane. We wszystkich pomieszczeniach winny być spluwaczki wodne.

§ 17.

Przedziały dla wanien winny mieć conajmniej 2.25 mtr. długości, 1.50 mtr. szerokości i 2.50 mtr. wysokości. Ściany przedziałowe między łazienkami szczelne, bez drzwi i okien, winny dochodzić do sufitu. Wejście do przedziałów wannowych dozwolone jest tylko z ogólnego korytarza. W pomieszczeniach wannowych ogólnych odległość między wannami winna wynosić conajmniej 1.00 mtr.

§ 18.

Wanny winny być gładkie, bez szczelin, ustawione w sposób zabezpieczający utrzymanie w czystości podłogi pod niemi i wokoło nich oraz winny posiadać urządzenia do odgrzewania wody w sposób wymieniony w § 12. Wanny drewniane są niedopuszczalne.

§ 19.

W każdym przedziale wannowym bezpośrednio pod wanną winien być umieszczony przycisk do dzwonka znajdującego się w pomieszczeniu dla służby lub inny sygnalizator. W przedziale winny się znajdować termometry, woda do picia w czystych naczyniach szklanych, wieszak, krzesło lub ławka oraz naczynie nocne.

§ 20.

O ile w zakładach kąpielowych są pomieszczenia do pocenia się i do mycia, to pomieszczenia te winny być oddzielne. Wysokość tych pomieszczeń nie może być mniejsza niż 2.50 mtr. W łaźniach odległość od górnego stopnia do sufitu winna wynosić nie mniej niż 1 metr.

§ 21.

Natryski w salach natryskowych wspólnych, winny być oddzielone przegródkami wysokości co najmniej 2 mtr. w odległości przynajmniej 1 m. jedna od drugiej.

§ 22.

Baseny do kąpieli zbiorowych mogą być urządzane tylko w zakładach mających również inne urządzenia, do mycia i kąpania się w bezpośredniem sąsiedztwie z temi urządzeniami. Kąpanie w basenach ogólnych może mieć miejsce tylko po uprzedniem wymyciu się w łaźni, wannie lub pod natryskiem.

Rozmiary basenu winny być tak obliczone, by na jedną osobę kąpiącą się przypadała powierzchnia nie mniejsza niż 2 metry kw.

Ściany i dno basenu winny być z materjału gładkiego, nieprzepuszczalnego i bez szczelin. Krawędzie basenu winny się wznosić conajmniej 15 cm. ponad poziom podłogi.

Baseny winny być zaopatrzone w rury o średnicy 4 cm. dla swobodnego dopływu i odpływu wody.

Korzystanie z kąpieli w basenie jest dozwolone tylko przy stałym przepływie wody. Na noc baseny winne być opróżnione i myte.

§ 23.

Pomieszczenia kotłowe i maszynowe oraz pralnie bielizny winny być dostatecznie oświetlone i przewietrzone i tak urządzone, aby dym lub para nie przenikały do pomieszczeń zakładu, przeznaczonych dla publiczności. Piece służące do wytwarzania pary, nie mogą mieć paleniska, otwieranego w pomieszczeniach do mycia i pocenia się.

§ 24.

Liczba ustępów z urządzeniami do spłukiwania winna być obliczona conajmniej po jednym na każde 25 miejsc do kąpania się. Ustępy i pisuary mogą być ogólne, jeżeli mężczyźni i kobiety korzystają z kąpieli w różnych godzinach, w przeciwnym razie dla każdej płci winny być urządzone oddzielne ustępy.

§ 20.

W pomieszczeniach dla kąpiących się nie może być przechowywana brudna bielizna. Zużyte miotełki nie mogą być wy-

dawane kąpiącym się do ponownego użytku, lecz winny być po użyciu usuwane z zakładu. Meble w zakładach kąpielowych winny być gładkie, meble wyścielane winny być pokryte materjałem nieprzepuszczalnym. Bielizna zakładowa winna być wydawana w stanie bezwzględnej czystości.

Służba kąpielowa winna być ubrana czysto i schludnie i nosić czyste białe fartuchy.

III. Zakłady kąpielowe miejskie.

§ 26.

W zakładach kąpielowych miejskich winny znajdować się conajmniej:

a) sień,
b) rozbieralnia,
c) kotłownia,
d) pomieszczenie do pocenia,
e) pomieszczenie do mycia.

§ 27.

W zakładach kąpielowych wiejskich obowiązują również §§ 10, 11, 12, 16, 18, 20, 23, 25, 26 przepisów o zakładach kąpielowych miejskich.

IV. Przepisy ogólne.

§ 28.

Osoby przyjmowane do pracy w zakładach winny przedstawić świadectwo lekarskie. Osoby dotknięte chorobami zakaźnemi i skórnemi lub otwartą gruźlicą nie mogą pełnić obowiązków w zakładach kąpielowych.

Służba kąpielowa winna baczyć, aby osoby, dotknięte chorobami zakaźnemi lub budzące odrazę bezwzględnie nie były dopuszczane do korzystania z wspólnych urządzeń kąpielowych.

§ 29.

W każdym zakładzie kąpielowym miejskim lub wiejskim winny być wywieszone na miejscu widocznem i dostępnem właściwie dla zakładu przepisy niniejszego rozporządzenia.

§ 30.

Istniejące zakłady kąpielowe winny być poddane oględzinom dla stwierdzenia, czy odpowiadają przepisom niniejszego

rozporządzenia. Zakłady, nie odpowiadające tym przepisom winny być doprowadzone do stanu wymaganego przez właściwe władze w terminie przez te władze wyznaczonym; w razie przeciwnym winny być zamknięte aż do czasu uporządkowania. Władza administracyjna I-szej instancji może zezwolić na dalsze funkcjonowanie zakładu, o ile na ogół zakład ten odpowiada przepisom niniejszego rozporządzenia.

§ 31.

Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia, o ile czyn karygodny nie podlega surowszej karze w myśl istniejących ustaw, ulegną karze w myśl artykułu 25 ustawy z dnia 25 lipca 1919 roku w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 402).

§ 32.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na przeciąg 2 lat [1]) na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej prócz województw: pomorskiego, poznańskiego i części górnośląskiej województwa śląskiego.

---

2) Urządzenie i utrzymywanie zakładów kąpielowych rytualnych (t. zw. mykw) dla ludności wyznania mojżeszowego.

a) Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 5 lipca 1921 roku Nr. 65/21 p. 416 Dz. U. R. P.

Na zasadzie punktu 1 i 24 art. 2 oraz art. 10 Zasadniczej Ustawy Sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 roku (Dz. Pr. P. P Nr. 63 poz. 371), zarządzam co następuje:

§ 1.

Kąpielowe zakłady rytualne dla ludności wyznania mojżeszowego (t. zw. mykwy) w miastach posiadających urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, mogą być urządzane tylko w domach skanalizowanych, w miejscowościach zaś pozostałych, zakłady te mogą być urządzane tylko w domach zaopa-

[1]) Rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 14 sierpnia 1924 r. Nr. 73 p. 733 przedłużono moc obowiązującą powyższe rozporz. na dalsze dwa lata.

trzonych w dostateczną ilość wody, uznanej przez władze sanitarne za zdatną dla celów kąpielowych.

Zakłady powyższe zasadniczo winny się mieścić na parterze; wyjątkowo mogą być urządzane w pomieszczeniach suterenowych z tem zastrzeżeniem, iżby zagłębienie suteren w ziemi nie przewyższało $^2/_3$ wewnętrznej ich wysokości.

O ile zakłady te znajdują się w domach zamieszkanych, winny posiadać oddzielne wejście i nie mogą łączyć się z mieszkaniem.

§ 2.

Zakłady, przeznaczone dla obu płci, winny posiadać dla mężczyzn i kobiet oddzielne pomieszczenia z oddzielnemi wejściami. W razie braku oddzielnych pomieszczeń dla każdej płci, winny być wyznaczone oddzielne godziny użycia kąpieli.

§ 3.

Woda z zakładów kąpielowych winna być odprowadzana w miejscowościach skanalizowanych do kanałów, w miejscowościach zaś nieskanalizowanych w sposób wykluczający zanieczyszczenie gruntu a ustalony dla każdej miejscowości przez władze sanitarne i techniczne.

§ 4.

Zakłady kąpielowe rytualne winny się składać z następujących pomieszczeń:

a) poczekalni,
b) rozbieralni,
c) pomieszczenia dla wanien,
d) pomieszczenia dla basenów,
e) kotłowni.

W zakładach tych mogą być oddzielne pomieszczenia dla parni, natrysków i fryzjerni.

Zakłady kąpielowe winny być zaopatrzone w oddzielne ustępy dla każdej płci, względnie w ogólny ustęp, o ile mężczyźni i kobiety korzystają z kąpieli w różnych godzinach.

§ 5.

Wszystkie pomieszczenia winny być dostatecznie oświetlone, ogrzewane i przewietrzane i utrzymywane w należytej czystości.

Ściany i sufity winny być gładkie bez szczelin i pomalowane na kolor jasny.

Podłogi w pomieszczeniach dla wanien, basenów, parni i natrysków winny być z materjału nieprzemakalnego, bez szczelin, gładkie, łatwo zmywalne. Podłogi te winny posiadać odpowiednie spadki dla odprowadzania wody.

Wysokość pomieszczeń nie może być mniejsza niż 2·8 m.

§ 6.

Wanny winny być gładkie bez szczelin, ustawione w sposób zabezpieczający utrzymanie w czystości podłogi pod niemi i wokoło nich, oraz winny posiadać urządzenia do odprowadzania wody w sposób, wymieniony w § 3 niniejszego rozporządzenia.

Wanny drewniane są niedopuszczalne.

§ 7.

Ściany i dno basenów winny być z materjału nieprzemakalnego, krawędzie basenów winny się wznosić nie mniej niż na 15 cm. nad poziom podłogi.

Baseny winny być zaopatrzone w odpowiednie urządzenia do opróżniania i napełniania wodą, która winna być zmieniana przynajmniej raz na dzień. Na noc baseny winny być opróżnione i wymyte.

Woda t. zw. źródlana, o ile basen jest bezpośrednio z nią połączony, może być użyta do kąpieli po uznaniu jej przez władze sanitarne za zdatną do tego celu.

§ 8.

Meble w zakładach kąpielowych rytualnych mogą być drewniane, gładkie, meble wyścielane winny być pokryte ceratą lub materjałem nieprzemakalnym.

W zakładach tych winna być dostateczna ilość szafek, półek, względnie wieszaków z przegródkami na odzież i bieliznę kąpiących się.

§ 9.

W zakładach kąpielowych rytualnych winna znajdować się dostateczna ilość czystej bielizny. Przybory toaletowe jak: grzebienie, szczotki i t. p. winny być utrzymywane w należytej czystości.

§ 10.

Osoby, dotknięte chorobami zakaźnemi i skórnemi, otwartą gruźlicą, nie mogą być dopuszczane do kąpieli ani do pełnienia zajęć w zakładach kąpielowych rytualnych.

Służba kąpielowa winna być ubrana w czyste fartuchy.

§ 11.

Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia ulegną karze na podstawie ogólnych postanowień karnych.

§ 12.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na obszarze b. zaborów rosyjskiego i austrjackiego i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

b) Okólnik Okr. Urzędu Zdrowia z dnia 12 sierpnia 1921 r., L. 16040/O. U. Z.

Stosownie do reskryptu Ministerstwa Zdrowia Publicznego z 2 lipca 1921 Nr. H. 19981/1174/21 celem jak najszybszego i najbardziej właściwego wprowadzenia w życie rozporządzenia z dnia 5 lipca 1921 w przedmiocie urządzenia i utrzymywania zakładów kąpieli rytualnych (t. zw. mykw) dla ludności wyznania mojżeszowego (Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 416 z r. 1921) poleca się, aby najdalej w ciągu trzech miesięcy; t. j. do 30 listopada b. r. lekarz urzędowy (powiatowy względnie naczelny lekarz miejski) przeprowadził rewizję wszystkich w powiecie (mieście) znajdujących się rytualnych zakładów kąpielowych. Oględziny te winien wykonać komisyjnie wspólnie z komisją sanitarną (komisją Zdrowia publicznego) w tych miejscowościach, gdzie one działają. W braku takiej stałej komisji należy zaprosić do współdziałania przy oględzinach kilku obywateli, wśród nich w miarę możności technika. Oględziny takie winny być później powtarzane przez lekarza urzędowego wspólnie z komisją lub przez samego lekarza w miarę potrzeby, nie rzadziej wszakże, jak raz do roku. Wyniki oględzin winny być każdorazowo zaprotokołowane.

Najdalej do 2 tygodni po wyżej oznaczonym terminie należy zdać sprawę Okręgowemu Urzędowi Zdrowia, względnie Wojewódzkiemu Urzędowi Zdrowia o wyniku rewizji podając, co Starostwo (Magistrat) zarządziło i co zostało wykonanem, by usunąć stwierdzone usterki.

O ile w jakiejś miejscowości istniejący już zakład kąpieli rytualnych nie odpowiada wymaganiom wyżej wymienionego rozporządzenia, to lekarz urzędowy w porozumieniu z innymi członkami komisji po dokonaniu oględzin powinien wystąpić do właściwych władz administracyjnych z wnioskiem zamknięcia zakładu. Jeżeli jednak zakład taki naogół odpowiada wymaganiom higjeny, a przystosowanie go do wymagań powyższego rozporządzenia napotka na wielkie trudności, to można w drodze wyjątku zezwolić na dalsze istnienie zakładu, jednakże należy wymagać poczynienia niezbędnych zmian w myśl rozporządzenia w terminie wyznaczonym. Wyjątki takie nie mogą wszakże dotyczyć zakładów nowo otwieranych. Za dyrektywę przy rewizji winno służyć przytoczone rozporządzenie Ministersterstwa Zdrowia Publicznego z dnia 5 lipca 1921, przyczem objaśnia się:

Do art. 1.

Zasady, że zakład kąpieli rytualnych może być w miejscowości skanalizowanej tylko w domu, posiadającym te urządzenia, należy przestrzegać z całą ścisłością ze względu na wielką ilość zużywanej w tych zakładach wody i niemożności dokładnego jej odkażenia, co może łatwo się przyczynić do szerzenia chorób zakaźnych.

Zakłady kąpieli rytualnych w miejscowościach nieskanalizowanych, jakoteż zakłady pozostawione w domach nieskanalizowanych miejscowości posiadających kanalizację, powinny być obficie zaopatrzone w wodę, uznaną przez władze sanitarne za zdatną do celów kąpielowych. Oznacza to, że woda powinna być przedewszystkiem i głównie nienaganna pod względem bakterjologicznym. Nietylko nie może ona zawierać bakteryj chorobotwórczych, ale źródło skąd jest ona czerpana i sposób jej otrzymania powinny zapewniać stałą nieobecność zarazków. Jeżeli podczas oględzin powstaną podejrzenia co do tych własności wody, to należy skierować we właściwy sposób pobraną próbę do zbadania w jednym z Państwowych Zakładów Epidemjologicznych.

Umieszczanie zakładów kąpielowych w suterynach jest naogół niepożądane, a zagłębienie powyżej $^2/_3$ wysokości jest wręcz zakazane, gdyż wtedy niemożliwem staje się dostateczne

oświetlenie, wymagane w art. 5 i utrudnione jest odprowadzanie wody.

Do art. 2.

Przepis, wymagający oddzielnych wejść lub różnych dni czy godzin kąpieli dla obu płci, winien być przestrzegany z całą stanowczością ze względu na obyczajność.

Do art. 3.

Celem uniemożliwienia zanieczyszczenia gruntu i ewent. rozpowszechnienia chorób zakaźnych, należy unieszkodliwić wodę, odprowadzaną z zakładów kąpielowych rytualnych, mieszczących się w domach nieskanalizowanych. Może to być uczynione drogą dodania substancyj chemicznych działających odkażająco, zapomocą specjalnych studzienek osadowych, jakoteż innymi sposobami, których zastosowanie będzie zależało od orzeczenia wyżej wymienionej Komisji kontrolującej.

Do art. 4.

Pomieszczenia, wyliczone w tym artykule, powinny być rozplanowane w ten sposób, żeby poczekalnia, fryzjernia i rozbieralnia były bliżej wejścia, natomiast wanny, natryski, baseny i kotłownia w części budynku, położone dalej wejścia. Pożądane jest, żeby dostęp do pomieszczenia z basenami prowadził przez rozbieralnię, aby osoby wchodzące do pokoju basenowego nie zanieczyszczały podłogi swem obuwiem.

Do art. 5.

Baczną uwagę należy zwracać na utrzymanie wszystkich bez wyjątku pomieszczeń w stanie dokładnej czystości. W tym celu jest niezbędne kontrolowanie zakładów rytualnych co pewien okres czasu, nie rzadziej wszakże, jak raz do roku. Ściany powinny być pomalowane jasną farbą olejną, aby je można łatwo zmywać i żeby woda osiadająca na nich nie mogła wsiąkać w mury. Przemalowanie winno być uskuteczniane w miarę potrzeby, przynajmniej raz na trzy lata.

Ogrzewanie wszystkich pomieszczeń winno być równomierne. Ciepłota nie może wynosić mniej niż 20° R.

Do art. 6.

Woda z wanien powinna być po każdej kąpieli natychmiast odprowadzana za pomocą rury, łączącej wannę bezpo-

średnio z kanałem, studzienką osadową lub w inny sposób, wskazany przez komisje. Wylewanie wody wiadrami jest wzbronione. Wanna powinna być po każdej kąpieli wymyta szczotką, wodą gorącą i mydłem, ewentualnie z dodatkiem środków odkażających (soda, ług i t. p.).

Do art. 7.

Wzniesienie brzegów basenu o 15 cm. nad poziom podłogi jest konieczne dla uniknięcia rozpryskiwania wody, znajdującej się w basenie.

Do art. 8.

Ilość szafek, półek względnie wieszaków z przegródkami powinna być taka, żeby ubranie każdej osoby kąpiącej się było umieszczone oddzielnie i nie stykało się z ubraniem innych osób.

Do art. 9.

Czystej bielizny powinno być w zakładzie kąpieli rytualnych conajmniej po 2 prześcieradła lub 4 ręczniki na każdego kąpiącego się.

Przy kontroli sanitarnej należy zwracać uwagę, czy zakład nie wydaje używanej bielizny kąpielowej nowemu gościowi po uprzedniem wysuszeniu i wygładzeniu jej.

Szczotki i grzebienie powinny być jak najczęściej myte mydłem i gorącą wodą z domieszką sody.

Do art. 10.

Lekarz, biorący udział w komisji kontrolującej, powinien zbadać całą służbę zakładu i nakazać natychmiastowe usunięcie osób, cierpiących na choroby zakaźne, skórne i na otwartą gruźlicę płuc.

Do art. 11 i 12.

O ile przy oględzinach jakiegokolwiek zakładu kąpieli rytualnych stwierdzone zostaną znaczne odchylenia od przepisów niniejszego rozporządzenia, zwłaszcza, jeżeli mogą one wywrzeć ujemny wpływ na zdrowie kąpiących się lub otoczenia, to zakład winien być bezzwłocznie przez władzę administracyjną dla użytku publicznego zamknięty i opieczętowany.

Protokół oględzin wraz z wnioskami lekarza urzędowego winien być skierowany za pośrednictwem Starostwa do właściwych władz sądowych.

Rozporządzenie z dnia 5 lipca 1921 w przedmiocie urządzenia i utrzymywania zakładów kąpieli rytualnych (t. zw. mykw) dla ludności wyznania mojżeszowego powinno być wywieszone na widocznem miejscu w każdym zakładzie kąpieli rytualnych.

E) OCHRONA CZYSTOŚCI WODY I POWIETRZA.

a) Budowa i utrzymanie studni.

Rozporz. Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do walki z epidemjami[1]) w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z 25/X 1920 Nr. 102 p. 677 Dz. U. Rz. P.

Na podstawie art. 3 punkt c) ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. (Dz. U. Nr. 61 p. 388) o utworzeniu urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do walki z epidemjami, grożącemi Państwu klęską powszechną, zarządzam wobec szerzenia się w kraju chorób zakaźnych przewodu pokarmowego i wobec pojawienia się cholery azjatyckiej — co następuje:

Art. 1.

Budowanie wszelkiego rodzaju nowych studzien oraz przebudowa studzien już istniejących odbywać się może tylko za zezwoleniem właściwych ciał samorządowych (urzędów gminnych, magistratów).

Art. 2.

Przy wydawaniu zezwoleń, przewidzianych w art. 1, przestrzegać należy, aby w wypadkach budowania studni nowych stosowano system studni wierconych, t. zw. abisyńskich (Nortona), składających się z rury żelaznej, w ziemię wpuszczonej i z pompy dla czerpania wody.

Art. 3.

Studnie należy budować możliwie jak najbliżej domu, dla którego są przeznaczone, jednak w odległości conajmniej 20 m. od miejsc stale zanieczyszczonych, jako to: gnojówek, dołów kloacznych, ścieków, kanałów i t. p. Przy glebie łatwo przepuszczalnej odległość od powyższych miejsc winna wynosić przynajmniej 30 metrów.

---

[1]) Vide ust. z 14/VII 1920 Nr. 61 p. 389 Dz. U. Rz. P. oraz rozp. min. z 4/III 1925 Nr. 27 p. 191 Dz. U. Rz. P.

Przy budowie studni należy również zwracać uwagę, aby prąd wody gruntowej nie biegł w kierunku od miejsc zanieczyszczonych do studni.

Art. 4.

Głębokość studni, t. j. odległość od powierzchni gruntu do powierzchni wody, nie może być mniejszą jak 3 m. w glebie nieprzepuszczalnej, a 6 metrów w glebie przepuszczalnej.

Art. 5.

Studnie należy budować o ile możności w punktach, wznoszących się ponad poziom gruntu otaczającego je tak, aby w czasie deszczu nieczystości z gruntu tego nie spływały ku studni; tam, gdzie odpowiednich wzniesień niema, należy w każdym razie miejsce na studnię obrane zabezpieczyć w inny skuteczny sposób przed napływem nieczystości z gruntów sąsiednich.

Studnie zaopatrzyć należy w urządzenie, ułatwiające szybki odpływ wody, ściekającej przy czerpaniu.

Art. 6.

Tam, gdzie bądźto ze względu na niemożliwość uzyskania odpowiedniego urządzenia studziennego, bądź też z uwagi na znaczne trudności utrzymania studni w stanie zdatnym do użytku, system studni wierconych (Nortona) zastosować się nie da, mogą urzędy gminne (magistraty) zezwalać na budowę studni kopanych. Studnie takie winny jednak, niezależnie od wymogów, wymienionych w artykułach poprzednich, odpowiadać następującym warunkom:

1) ściany studzienne winne być ujęte w szczelną cembrowinę betonową, sięgającą aż do powierzchni wody; używanie cembrowiny drewnianej jest na razie dopuszczalne aż do odwołania — wobec trudności w nabywaniu materjałów budowlanych;

2) cembrowina winna się wznosić ponad powierzchnię gruntu conajmniej na pół metra;

3) otwór studzienny winien być przykryty stale szczelnem ruchomem wiekiem, które odchylać można tylko w chwili czerpania wody;

4) dla czerpania wody należy studnię zaopatrzyć w wiadro umocowane na stałe na łańcuchu lub przy żórawiu;

5) na brzegu cembrowiny należy urządzić podstawę dla stawiania wiadra;

6) całą studnię należy ogrodzić względnie w inny sposób zabezpieczyć przed dostępem do niej dzieci i zwierząt;

7) wiadra przy studniach, umieszczonych na placach publicznych i targowiskach, na których odbywa się spęd bydła lub postój wozów, winne być zaopatrzone z wierzchu w kratę.

Art. 7.

Studnie, obecnie istniejące, a nieodpowiadające powyższym wymogom, winne być najdalej do sześciu tygodni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia doprowadzone przez właścicieli do stanu wymaganego tem rozporządzeniem.

Art. 8.

Wszystkie studnie, których odległość od miejsc wskazanych w art. 3 jest mniejsza niż 10 m. w glebie nieprzepuszczalnej, względnie 20 m. w glebie przepuszczalnej, oraz te studnie dalej położone, co do których badanie lekarskie wykazało obecność w wodzie zarazków lub składników pośrednio lub bezpośrednio dla zdrowia szkodliwych, podlegają natychmiastowemu zamknięciu.

Art. 9.

Zakazuje się czerpania wody ze studni kopanych, zapomocą naczyń, przynoszonych z domu, prania bielizny i płukania naczyń bezpośrednio koło studni, oraz jakiegokolwiek innego zanieczyszczania studni tak kopanych jak wierconych.

Art. 10.

Przeciwko wydanym na zasadzie powyższych postanowień zarządzeniom urzędów gminnych i magistratów przysługuje w ciągu 14 stu dni od dnia doręczenia zarządzenia odwołanie w toku instancji do właściwych samorządowych władz nadzorczych. Rozstrzygnięcia władzy nadzorczej, wydane w drugiej instancji, są ostateczne.

Postanowienie niniejsze nie narusza w niczem roszczeń prywatno-prawnych, wynikłych wskutek stosowania przepisów tego rozporządzenia.

Art. 11.

Urzędy gminne i magistraty obowiązane są utrzymywać wszystkie studnie, znajdujące się na powierzonym im obszarze, w ciągłej i dokładnej ewidencji, przeprowadzać przy pomocy odpowiednich organów conajmniej raz na miesiąc kontrolę stanu każdej studni oraz roztoczyć baczny nadzór nad przestrzeganiem przez ludność postanowień niniejszego rozporządzenia.

Organy policji państwowej winny w tym kierunku skutecznie współdziałać z urzędami gminnymi i magistratami i zgłaszać im niezwłocznie posiadane przez siebie wiadomości bądźto o popełnionych przekroczeniach, bądź też o brakach i wadliwościach w urządzeniach studziennych.

Art. 12.

Samorządowe władze nadzorcze I instancji wykonywać będą na zasadzie obowiązujących przepisów za pośrednictwem odpowiednio wykwalifikowanych organów ścisły nadzór nad wypełnieniem przez urzędy gminne i magistraty obowiązków, ciążących na nich z mocy niniejszego rozporządzenia.

Organy sanitarne władz administracyjnych I i II instancji obowiązane są współdziałać w tej akcji nadzorczej z wymienionemi w ustępie pierwszym władzami.

Art. 13.

Właściciel studni, nie stosujący się do postanowień niniejszego rozporządzenia, tudzież osoby, przekraczające przepisy, zawarte w art. 9, podlegają karom, przewidzianym w art. 8 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 61 poz. 388). Ponadto wadliwe urządzenia studzienne mogą być z urzędu doprowadzone do stanu, wymaganego tem rozporządzeniem na koszt opornych właścicieli.

Art. 14.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc wszelkie sprzeczne z nim postanowienia o budowie i utrzymaniu studni, obowiązujące dotychczas w b. zaborze rosyjskim i w Małopolsce.

Art. 15.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

b) Ochrona czystości powietrza w pomieszczeniach publicznych.

(Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 25 lipca 1923 Nr. 84 p. 653 Dz. U. R. P.)

Na podstawie p. 8 i 10 art. 2 i art. 10 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 63, poz. 371) i art. 24 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych i innych, występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 402), zarządza się co następuje:

§ 1.

Pomieszczenie urzędów, biur, sklepów, magazynów i wszelkie inne pomieszczenia publiczne powinny być utrzymywane w czystości.

§ 2.

Plucie na podłogę w powyższych pomieszczeniach jest wzbronione.

§ 3.

W każdem z tych pomieszczeń powinny być następujące urządzenia:

1) przy wejściu — słomianka, lub inna wycieraczka do obuwia,

2) szatnia, lub przynajmniej wieszak na odzież zwierzchnią pracowników, a w razie znacznego ruchu interesantów, podobne urządzenia i dla nich,

3) spluwaczka z płynem odkażającym w miejscu widocznem i przystępnem, a nad nią na ścianie pouczenia podług załączonego wzoru,

4) umywalnia z wodą o ile możności bieżącą, mydło, i ręcznik,

5) w biurach urządzenia, zabezpieczające papiery, książki i inne przedmioty od kurzu i pyłu (szafy, kartoteki i t. p.).

§ 4.

Zarządca danego pomieszczenia lub wyznaczona przez niego w tym celu osoba, obowiązana jest czuwać, aby:

1) każde pomieszczenie było codzień należycie zamiecione i sprzątnięte, a odkurzone i przewietrzane przed zaczęciem i po skończeniu zajęć w taki sposób, aby nie rozpylać kurzu,

2) podłogi, ściany, okna, drzwi były czyste i szczelne,

3) odzież i obuwie nie były czyszczone w pomieszczeniach, przeznaczonych do pracy,

4) spluwaczki napełniane co rano płynem odkażającym po wylaniu ich zawartości,

5) wszelkie wydaliny i przedmioty zanieczyszczone, gnijące lub w stanie rozkładu były niezwłocznie usuwane,

6) nie palono tytoniu w pomieszczeniach, przeznaczonych dla niepalących

7) i dbano o utrzymanie pieców i lamp w takim stanie, aby nie wydzielały kopciu i gazów szkodliwych.

§ 5.

Winni przekroczenia przepisów rozporządzenia niniejszego podlegają karze w drodze administracyjnej na podstawie art. 25 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych i innych chorób występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 402), o ile czyn karygodny nie podlega karze surowszej w myśl istniejących ustaw.

§ 6.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dwa miesiące po jego ogłoszeniu i obowiązuje na obszarze b. zaborów rosyjskieho i austrjackiego.

F) LEKARSTWA.

1. Nadzór nad aptekami.

(Streszczenie Rozp. Woj. krak. z 27 stycznia 1925 r. L. IX 589).

Województwo zwraca uwagę na cały szereg niedomagań i nieprawidłowości w aptekach tutejszego okręgu, stwierdzonych przez inspektora farmaceutycznego bądź to przy przeprowadzonych rewizjach, bądź też w toku urzędowania wewnętrznego, a które przedstawiają się jako niezgodne z postanowieniami:

1. Rozporządzenia b. austr. Ministra Spraw Wewnętrznych z 27 maja 1911 Dz. p. p. Nr. 103 o prowadzeniu aptek publicznych i zakładowych, oraz o obowiązkach kierownika apteki.

2. Rozporządzenia b. Ministerstwa Zdrowia Publicznego z 31 marca 1920 Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 201 z dnia 2 marca

1922 L. 13002/1699/22 Dziennik Urzędowy Województwa krakowskiego Nr. 3 o sprzedaży kokainy w aptekach i składach materjałów aptecznych, oraz o obowiązku prowadzenia książek kontroli obrotu kokainą.

3. Rozporządzeń b. Ministerstwa Zdrowia Publicznego z 8 października 1921 Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 621 i rozporządzenia tegoż Ministerstwa z 1 marca 1921 Nr. F. 6359/456/22 Dziennik Urzędowy Województwa krakowskiego Nr. 3 o prowadzeniu książki receptowej.

4. Rozporządzenia b. austr. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 5 marca 1912 Dz. p. p. Nr. 47 o prowadzeniu rejestru zajętego w aptece personalu.

5. Rozporządzenia b. Ministerstwa Zdrowia Publicznego z 27 listopada 1923 Dz. U. R. P Nr. 129 poz. 1057 o wydawaniu z aptek środków leczniczych oraz określaniu ich ceny, oraz rozp. min. z 8 października 1921 Nr. 85 p. 627 Dz. U. Rz. P. o obowiązku utrzymywania na składzie surowic i szczepionek.

Mając na uwadze, że we wszystkich tu podniesionych wypadkach przypominano kilkakrotnie z urzędu i wydawano stosowne polecenia przestrzegania wymienionych tu rozporządzeń, oraz, że inspektor farmaceutyczny przy każdej sposobności pouczył lub upomniał właściwych kierowników aptek, a mimo to przedstawione niewłaściwości się jeszcze wydarzają, wezwało Województwo powyższem rozp. Gremjum aptekarzy, aby użyło całej swej powagi i z naciskiem upomniało swych członków, by jak najściślej przestrzegali cytowanych rozporządzeń, gdyż na przyszłość zostanie, w razie stwierdzenia uchybień, bezwzględnie zarządzone postępowanie administracyjno-karne, lub też zostanie sprawa skierowana na drogę sądową.

2. Recepty lekarskie.

(Rozp. Woj. krak. z dnia 18 grudnia 1922 L. 76184/IX).

Z powodu wypadku, że w jednej z aptek na obszarze Województwa krakowskiego wydano leki na receptę z niewyraźnym podpisem, a jak się później okazało, napisaną przez osobę, do wykonywania praktyki lekarskiej nieuprawnioną, zarządza się, by wszystkie recepty, zawierające środki, które w myśl przepisów rozporządzenia Ministerstwa Zdrowia Publicznego z dnia 20 stycznia 1922 Dz. U. R. P. Nr. 11 poz. 100, z dnia

26 kwietnia 1922 Dz. U. R. P. Nr. 39 poz. 328, z dnia 9 sierpnia 1922 Dz. U. R. P. Nr. 69 poz. 623 i z dnia 8 listopada 1922 Dz. U. R. P. Nr. 101 poz. 931 wydawane mogą być z aptek tylko za receptami lekarskiemi, zaopatrzone były w drukowany lub pieczątką wyciśnięty nagłówek z nazwiskiem i miejscem zamieszkania lekarza lub przynajmniej w pełny, wyraźny i czytelny jego podpis.

Recept, nie posiadających tych znamion, a zawierających środki lecznicze, wyżej wymienione, nie wolno aptekom do wykonywania przyjmować.

Starostwa (Magistrat) mają o tem wszystkich lekarzy, upoważnionych do wykonywania praktyki a zamieszkałych w swym okręgu, oraz wszystkich kierowników aptek zawiadomić i wezwać ich do zastosowania się, a to celem zapobieżenia nadużyciom i nieporozumieniom, jakieby między lekarzami, aptekarzami a szukającą pomocy lekarskiej i kupującą lekarstwa ludnością powstać mogły.

3. Specyfiki farmaceutyczne.

a) Zabronione specyfiki farmaceutyczne.

(Rozp. Magistratu stoł. król. m. Krakowa z 30 sierpnia 1923 L. 468/fiz.).

Rozporządzeniem z dnia 1 lutego 1923 Nr. F. 3651/174/23 Ministerstwo Zdrowia Publicznego postanowiło co następuje:

W obecnej chwili znajduje się w handlu znaczna jeszcze ilość zarówno zagranicznych, jak i krajowych specyfików farmaceutycznych, na których wyrób i handel wytwórcy nie uzyskali wymaganego przepisami par. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 6 października 1921 (Dz. U. Nr. 87 poz. 640) pozwolenia.

Uwzględniając tę okoliczność, że natychmiastowe, z chwilą wydania powyższego rozporządzenia, wycofanie z handlu tych specyfików, które nie zostały zaregestrowane i do obrotu dozwolone, mogłoby w poszczególnych przypadkach spowodować straty osób prowadzących wytwórnie i handel na mocy uprzednich, a w każdej dzielnicy różnych przepisów ustawowych, Ministerstwo Zdrowia Publicznego nie uważało dotąd za możliwe pociągać do odpowiedzialności tych osób w przypadkach

ujawnienia w wytwórniach i zakładach handlowych specyfików niedozwolonych.

Stan jednak taki nie może nadal być tolerowany i z dniem 1 lipca b. r. wszystkie niedozwolone obecnie, a znajdujące się w obiegu specyfiki farmaceutyczne winny być wycofane, a winnych dalszego po tym terminie wytwarzania lub handlu niedozwolonymi specyfikami, należy pociągać do odpowiedzialności.

Powyższe zarządzenie ma zastosowanie również w przypadkach ujawnienia w handlu niedozwolonych specyfików zagranicznych, a to również z tego powodu, że przywóz ich do kraju wobec wydania odpowiednich zarządzeń przez Ministerstwo Skarbu, nie jest możliwy w drodze legalnej.

Przed upływem wyżej oznaczonego terminu zostaną ogłoszone dalsze wykazy specyfików dozwolonych i zaregestrowanych (dotąd ogłoszone zostały wykazy tylko w Nr. 233 i 234 „Monitora Polskiego“ z 1922 roku). Do tych wykazów zostaną również wciągnięte te specyfiki, umieszczone w wykazach specyfików tolerowanych, które zostaną dozwolone i zaregestrowane, a więc wszystkie specyfiki farmaceutyczne nieopatrzone numerem regestru należy dnia 1 lipca 1923 uważać za niedozwolone i przy ujawnieniu przez władze nadzorcze za podlegające bezwarunkowemu zatrzymaniu.

O czem Magistrat zawiadamia celem zastosowania się wszystkich zamieszkałych w Krakowie i wykonujących praktykę lekarzy, dentystów, kierowników aptek i droguerji tak hurtownych jak i detailicznych, wytwórni przetworów farmaceutycznych, dyrekcji szpitali, zarządu Kasy chorych, Wydziału kondycjonujących magistrów farmacji, Gremjum dentystów, Gremjum drogistów i Towarzystwo farmaceutyczne „Unitas“.

b) Opakowanie specyfików farmaceutycznych.

(Rozp. Mag. z 26 lutego 1924 L. 72/fiz.).

Zostało stwierdzone, że w handlu znajduje się jeszcze cały szereg specyfików farmaceutycznych, których obrót został dozwolony, a których opakowanie jednak nie odpowiada obowiązującym przepisom, a mianowicie na opakowaniu tem często brak jest Nr. regestru, za którym pozwolenie na obrót specyfiku zostało udzielone.

Wobec powyższego polecono rozp. min. z 21 listopada 1923 Nr. 47760/2831/23 zawiadomić wszystkich wytwórców specyfików farmaceutycznych na podległym obszarze, że dozwolone do obrotu specyfiki, nie posiadające przepisowo ustalonego opakowania, bezwzględnie nie mogą być wypuszczone z wytwórni.

Uwzględniając wysokie koszty, z jakimi związane byłoby przeetykietowanie specyfików już wypuszczonych przez wytwórnię do obiegu w nienależytem opakowaniu, Ministerstwo Zdrowia Publicznego pozostawiło ulgowy okres do rozsprzedania specyfików, ustanawiając dzień 1 marca 1924 jako prekluzyjny termin, po którym wszystkie specyfiki, posiadające niezgodne z wymaganiami prawa opakowania winny być z obiegu wycofane.

Termin powyższy dla specyfików zagranicznych przesunięto o dalszy jeden miesiąc, t. j. do dnia 1 kwietnia 1924 r.

c) Opakowanie pochodnych arsenobenzolu oraz surowic i produktów bakteryjnych, podlegających obowiązkowemu określeniu miana.

(Rozp. Mag. z 21 listopada 1923 L. 1946/fiz).

Niejednokrotnie zostało stwierdzone, że apteki i składy hurtownych materjałów aptecznych utrzymują pochodne arsenobenzolu nieodpowiadające przepisom § 4 i 5 rozporządzenia z dnia 20 sierpnia 1920 r. w przedmiocie wyrobu i sprzedaży pochodnych arsenobenzolu, używanych w praktyce lekarskiej (Dz. Ust. Nr. 84 poz. 560) i art. 1 rozporządzenia zmieniającego art. 6 rozporządzenia z dnia 20 sierpnia 1920 (Dz. Ust. Nr. 63 poz. 394 z r. 1921) oraz surowice nieodpowiadające przepisom § 7 i 9 rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 21 maja 1920 (Dz. Ust. Nr. 51 poz. 317) w przedmiocie wyrobu i sprzedaży surowic i szczepionek leczniczych zapobiegawczych i djagnostycznych, używanych w praktyce lekarskiej.

W myśl wymienionych przepisów pochodne arsenobenzolu, zarówno wyrabiane w kraju jak i sprowadzane z zagranicy mogą być wypuszczane na rynek nie inaczej, jak po uprzedniem zbadaniu przez Państwową Komisję kontroli pochodnych arsenobenzolu, surowice zaś i produkty bakteryjne przez Państwowy Zakład badania surowic. Surowice i preparaty bakteryjne pod-

legające obowiązkowemu określeniu miana, a więc surowica przeciwbłonicza, przeciwczerwonkowa, przeciwtężcowa, przeciwmeningokowa, wszystkie surowice djagnostyczne i produkty bakteryjne djagnostyczne powinny mieć na etykiecie odpowiedni znak kontroli państwowej (art. 2 Instrukcji Ministra Zdrowia Publicznego w przedmiocie kontroli surowic i produktów bakteryjnych leczniczych zapobiegawczych i djagnostycznych z dnia 26 sierpnia 1920 r. Biuletyn Ministerstwa Zdrowia Publicznego Nr. 4 z roku 1920).

Znakiem kontroli państwowej co do wymienionych powyżej preparatów jest:

1) dla pochodnych arsenobenzolu: nalepka podłużna z czworokątną pieczęcią z godłem państwowem i z numerem kontroli państwowej,

2) dla surowic i produktów bakteryjnych, podlegających obowiązkowemu określeniu miana, wyrabianych przez zakłady krajowe: numer kontroli państwowej i stempel z godłem państwowem umieszczone na etykietce (na produktach zakładów państwowych godło państwa może być drukowane); buteleczki, zawierające surowice i produkty bakteryjne winny być oprócz tego opieczętowane pieczęcią lakową z godłem państwowem i napisem „Kontrola Państwowa“,

3) dla takichże surowic i produktów bakteryjnych pochodzenia zagranicznego nalepka podłużna z pieczęcią czworokątną i numerem kontroli państwowej.

Wyroby Państwowego Zakładu wyrobu surowic w Krakowie posiadają na razie na etykiecie numer kontroli państwowej bez pieczęci. Surowice i przetwory bakteryjne nabyte przez poszczególne apteki i hurtowne składy materjałów aptecznych przed rozesłaniem niniejszego okólnika mogą nie posiadać na etykietach stempli podług powyższych wzorów. Jednak bezwarunkowo musi być na nich umieszczony numer kontroli państwowej.

Pochodne arsenobenzolu, przeznaczone do celów weterynaryjnych, powinny posiadać teżsame znaki kontroli państwowej, na naczyniu i na zewnętrznem opakowaniu tych przetworów winien być umieszczony wyraźny napis, wskazujący, że są one przeznaczone do użytku weterynaryjnego.

Poleca się ostrzedz zarządzających aptekami i hurtownymi

składami materjałów aptecznych, że w razie ujawnienia pochodnych arsenobenzolu surowic i produktów bakteryjnych, nieodpowiadających powyższym warunkom, przetwory te będą wycofane z obiegu, a winni utrzymywania na składzie takich przetworów będą pociągani do odpowiedzialności. Inspektorom farmaceutycznym należy polecić, aby przy rewizjach aptek i innych zakładów zwracali uwagę na wykonanie powyższych przepisów.

O czem Magistrat w myśl rozp. min. z 24 lutego 1923 L. 7629/399/23 zawiadamia lekarzy i kierowników wszystkich aptek i hurtownych składów materjałów aptecznych z wezwaniem do zastosowania się.

d) Ceny detailiczne specyfików farm.

(Rozp. Magistratu stoł. król. miasta Krakowa z dnia 11 marca 1925 L. 759/fiz.)

W myśl § 8 p. g. rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 8 października 1921 (Dz. U. Nr. 87 poz. 640) na etykiecie każdego specyfiku farmaceutycznego wytwórca powinien podać cenę detailiczną w obrocie krajowym w ten sposób, aby była ona widoczna dla nabywcy. Cena ta nie może przekraczać obowiązującej taksy aptekarskiej.

Ze względu na zmienność dawniejszej waluty markowej przepis ten nie mógł być ściśle przestrzegany. Obecnie wobec zupełnej stabilizacji waluty polskiej i stałości taksy aptekarskiej, przepis ten powinien być w całej pełni wprowadzony w życie. Zapobiega to często zdarzającym się obecnie wypadkom pobierania przez sprzedawców wygórowanych cen za specyfiki farmaceutyczne, zwłaszcza pochodzenia zagranicznego.

Wobec tego Magistrat wzywa Zarządy wszystkich aptek na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych — Generalna Dyrekcja Służby Zdrowia w Warszawie z 13 lutego 1925 Nr. Z. F. 320/25 — by zechciały zastosować się do wymienionego powyżej przepisu i najdalej w ciągu jednego miesiąca od dnia wejścia w życie rozporządzenia o nowej taksie aptekarskiej, która w marcu bieżącego roku będzie ogłoszona, umieściły na etykietach specyfików farmaceutycznych cenę detailiczną w walucie polskiej, oraz, by nie ekspedjowały specyfików, których cena na etykiecie nie jest oznaczona i nie pobierały cen wyższych od oznaczonych na etykietach.

Na razie do czasu wyczerpania zapasu poprzednio używanych etykiet, cena specyfików może być umieszczona na etykietach dodatkowych lub odbita stemplem.

---

4. Wydawanie lekarstw na koszt funduszu gminnej opieki społecznej.

(Instr. Mag. z 16 marca 1925 r. L. 896/fiz.).

§ 1.

Osoby zamieszkałe w Krakowie conajmniej od roku, które trwale lub chwilowo nie mogą własnemi środkami materjalnymi lub własną pracą zaspokoić swych niezbędnych potrzeb życiowych (art. 1 i 8 ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 92) otrzymują w razie choroby, na którą leczą się poza zakładami leczniczymi i opiekuńczymi, lekarstwa na koszt funduszu gminnej opieki społecznej.

§ 2.

Recepty na lekarstwa dla powyższych osób, wydawane przez miejskich lekarzy okręgowych, lekarzy szpitalnych i klinicznych, tudzież lekarzy prywatnych muszą:

1) zawierać imię, nazwisko, zatrudnienie i adres leczonego,

2) odpowiadać przepisom rozporządzenia Ministerstwa Spr. Wewn. z dnia 10/X. 1924 Dz. U. R. P. Nr. 97 ex 1924,

3) zawierać klauzulę „na koszt funduszu gminnej opieki społecznej".

§ 3.

Klauzulę na recepcie „na koszt funduszu gminnej opieki społecznej" umieszczają:

a) na receptach, wydanych przez miejskich lekarzy okręgowych osobom, legitymującym się zapiskami Miejskiego Biura Ubogich, ci lekarze. Nr. spisu ubogich z zapisków należy uwidocznić na recepcie.

Wyjątkowo mogą miejscy lekarze okręgowi wydać także osobom nie legitymującym się zapiskami Miejskiego Biura Ubogich, receptę z klauzulą „na koszt funduszu gminnej opieki społecznej" w wypadkach nagłych, gdy choremu grozi niebezpieczeństwo.

W tym wyjątkowym wypadku miejscy lekarze okręgowi stwierdzają to na recepcie, zamieszczając obok klauzuli „na koszt funduszu gminnej opieki społecznej“ nadto klauzulę „wypadek nagły“.

b) Na receptach wydanych przez innych lekarzy — Miejskie Biuro Ubogich, po stwierdzeniu jednak na recepcie przez Miejski Urząd Zdrowia, że recepty odpowiadają przepisom rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 października 1924 Dz. U. R. P. Nr. 97, tudzież po sprawdzeniu we własnym zakresie działania, że osoby leczone mają prawo do trwałej opieki w gminie miasta Krakowa (§ 1).

To ostatnie sprawdzenie odpada tylko w tym wypadku, kiedy osoba zgłaszająca się z receptą pobiera stałe wsparcie w Miejskiem Biurze Ubogich.

§ 4.

Apteki realizujące recepty zaopatrzone klauzulą „na koszt funduszu gminnej opieki społecznej“ obowiązane są co pół roku przedkładać zrealizowane recepty Magistratowi (Wydział VI) z rachunkami ostemplowanymi.

Należytości za wydane leki asygnuje aptekom Magistrat (Wydział VI) po sprawdzeniu recept co do normy przez Miejski Urząd Zdrowia, a rachunków przez Miejską Izbę Obrachunkową.

---

5. Substancje i przetwory odurzające.

(Ustawa z dnia 22 czerwca 1923 r. Nr. 72 p. 559 Dz. U. Rz. P.).

Art. 1.

Zabrania się wytwarzania, przeróbki, przywozu i wywozu, przechowywania, handlu oraz wszelkiego wogóle obiegu opium surowego, opium leczniczego, opium do palenia i jego odpadków (Dross i t. p.), haszyszu, morfiny, kokainy, heroiny, wszelkich ich soli i przetworów oraz tych pochodnych, które na podstawie badań naukowych w drodze rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego będą uznane za wywołujące szkodliwe skutki dla zdrowia.

Na wypadek pojawienia się w obiegu innych substancyj lub przetworów o podobnie szkodliwych skutkach, upoważnia

się Ministra Zdrowia Publicznego do rozciągnięcia i na nie w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2.

Wyjątki od zakazu, przewidzianego w art. 1 są dopuszczalne jedynie dla celów leczniczych, naukowych i przemysłowych za specjalnem zezwoleniem Ministra Zdrowia Publicznego i z zachowaniem warunków, w tem zezwoleniu zastrzeżonych. Zezwolenie to może być wydane na określony czas i na określoną ilość oraz może być każdej chwili cofnięte.

W aptekach substancje i przetwory, wymienione w art. 1 mogą być wyrabiane, przerabiane, wydawane oraz nabywane bez pozwolenia, określonego w ustępie poprzednim, jednakże tylko do celów leczniczych i z zachowaniem przepisów o prowadzeniu aptek, jak również specjalnie wydanych w tym przedmiocie przez Ministra Zdrowia Publicznego.

Art. 3.

Zabrania się sprzedaży do celów spożycia eteru etylowego i jego mieszanin.

Przepisy normujące wyrób, przywóz, przechowywanie, oraz sprzedaż do celów przemysłowych i leczniczych eteru etylowego i jego mieszanin, zostaną wydane w drodze rozporządzenia.

Art. 4.

Do Ministra Zdrowia Publicznego należy nadzór nad produkcją i obrotem środków, określonych w art. 1 i 3. Przedsiębiorstwa i zakłady, korzystające z pozwoleń, przewidzianych w artykule 2, są obowiązane na żądanie Ministra Zdrowia Publicznego do składania sprawozdań i wogóle udzielania informacyj, dotyczących wytwarzania, obiegu i spożycia środków określonych w art. 1 i 3.

Art. 5.

Organy Ministerstwa Zdrowia Publicznego mają prawo dokonywania rewizji przedsiębiorstw, zakładów i wogóle miejsc, w których są produkowane, przetwarzane lub przechowywane substancje i przetwory, wymienione w art. 1, jak również badania ksiąg handlowych i dokumentów przedsiębiorstwa. Nadto

w celu wykrycia bezprawnego wytwarzania, handlu i zużycia powyższych środków, organy Ministerstwa Zdrowia Publicznego mogą dokonywać rewizji i w innych lokalach w asystencji policji i przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów dzielnicowych ustaw postępowania karnego.

Art. 6.

Przewóz i wywóz zagranicę substancyj i przetworów określonych w art. 1, może nastąpić tylko przez urzędy celne, specjalnie oznaczone przez Ministra Zdrowia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 7.

Winny naruszenia przepisów art. 3 oraz przywozu z zagranicy, przechowywania dla zbycia lub wytwarzania opium surowego, leczniczego, opium do palenia, wyciągu z opium (ekstrakt), morfiny i innych alkaloidów opium (z wyjątkiem kodeiny), ich soli i pochodnych, kokainy, jej soli i pochodnych oraz tych substancyj i przetworów z pośród wymienionych w części drugiej art. 1 i art. 3, które będą uznane przez Ministerstwo Zdrowia Publicznego za szczególnie niebezpieczne, jak również bezprawnego umożliwienia innym użycia tych środków, jeżeli czyn przestępny wywołał lub mógł wywołać następstwa szczególniej szkodliwe, a sprawca mógł to przewidzieć, lub jeśli przestępstwo spełniono z chęci zysku — będzie karany za występek więzieniem od trzech miesięcy do lat pięciu, z czem można połączyć grzywnę do dziesięciu miljonów marek. Surowsze postanowienia innych przepisów pozostają w mocy. Usiłowanie i udział ulega karze narówni z dokonaniem.

Jeżeli winowajca ma prawo zajmowania się leczeniem lub zawodem aptekarskim, będzie, prócz tego, pozbawiony powyższego prawa na czas nie niżej lat trzech lub na zawsze.

Jeżeli winny dopuścił się przestępstwa przy wykonywaniu innego zawodu lub przemysłu, może być pozbawiony odnośnych praw na czas od roku do lat pięciu.

Art. 8.

Winny innego naruszenia postanowień niniejszej ustawy lub przepisów, na jej podstawie wydanych (o ile czyn w myśl

innych przepisów nie ulega karze surowszej) będzie karany za występek więzieniem od dwóch tygodni do jednego roku i grzywną od pięćdziesięciu tysięcy do pięciu miljonów marek lub jedną z tych kar.

Tej samej karze podlega użycie w towarzystwie środków, określonych w art. 7.

Art. 9.

Nieprawne posiadanie środków, wymienionych w art. 1, pociąga zawsze za sobą konfiskatę tych środków. W przypadkach, przewidzianych w art. 7 i 8, konfiskatę orzeka właściwy sąd, lecz do chwili uprawomocnienia się wyroku należy dokonać zajęcia odnośnych przedmiotów. Przedmioty skonfiskowane oddaje się do dyspozycji władz sanitarnych.

Art. 10.

Przepisy dzielnicowe o łagodzeniu i zamianie kary nie stosują się do przestępstw, przewidzianych w niniejszej ustawie.

Na obszarze b. dzielnicy austrjackiej sąd wymierzy zamiast kary więzienia karę ścisłego aresztu.

Art. 11.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Zdrowia Publicznego i Sprawiedliwości w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 12.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dwa tygodnie po ogłoszeniu.

G. PRZEPISY SANITARNO-WETERYNARYJNE

1. Tymczasowa organizaja państwowej służby weterynaryjnej.

Rozporz. Rady Ministrów z dnia 27 września 1920 r. Nr. 162 p. 676Dz. U. R. P.

ROZDZIAŁ I.

Przepisy ogólne.

Art. 1.

Do państwowej służby weterynaryjnej należą wszelkie sprawy, które ze względu na swą naturę mogą wywierać wpływ na stan zdrowia zwierząt domowych a tem samem na rozwój

hodowli tych zwierząt oraz stanowić ochronę ludzi przed chorobami odzwierzęcemi (zoonozami).

Art. 2.

W szczególności do państwowej służby weterynaryjnej należą sprawy następujące:

a) opracowywanie projektów wszelkich ustaw i rozporządzeń z dziedziny służby weterynaryjnej, projektów międzynarodowych konwencyj weterynaryjnych jakoteż współudział w opracowywaniu projektów ustaw z dziedziny weterynarji sądowej;

b) nadzór nad wykonywaniem ustaw i rozporządzeń administracyjnych o zapobieganiu zaraźliwym chorobom zwierzęcym i ich zwalczaniu, jakoteż wszelkie sprawy, tyczące się walki z temi chorobami łącznie z organizacją wszelkiego rodzaju szczepień u zwierząt;

c) nadzór i organizowanie instytutów weterynaryjno-pomocniczych jako to: stacyj dla badań djagnostycznych, zakładów bakterjologicznych oraz wytwórni szczepionek i surowic dla celów weterynaryjnych, nadto kontrola nad handlem i stosowaniem tych szczepionek i surowic;

d) sprawy tyczące się odszkodowania za zwierzęta zabijane z polecenia władz lub padłe po szczepieniach, zarządzonych przez te władze;

e) nadzór nad wykonywaniem względnie wykonywanie przepisów o oględzinach zwierząt rzeźnych i ich produktów oraz o obrocie handlowym zwierzętami i produktami surowymi pochodzenia zwierzęcego, a w szczególności nadzór nad produkcją mleka;

f) nadzór nad organizacją lecznictwa weterynaryjnego i wykonywaniem praktyki weterynaryjnej;

g) sprawy tyczące się państwowych podatków specjalnych na cele weterynaryjne;

h) sprawy tyczące się ubezpieczenia zwierząt;

i) sprawy opieki nad zwierzętami domowemi;

j) sprawy podkownictwa;

k) współdziałanie w sprawach, tyczących się hodowli i higjeny zwierząt domowych;

l) wydawanie opinij fachowych w sprawach, tyczących się budowy i urządzenia zakładów przemysłowych dla przeróbki surowych produktów zwierzęcych (garbarni, zakładów utylizacyjnych i t. p.) oraz rzeźni, targowisk i ładowni na drogach żelaznych względnie wodnych;

m) popieranie działalności stowarzyszeń weterynaryjno-zawodowych i naukowych;

n) udział w komisjach egzaminacyjnych dla kandydatów, ubiegających się o stanowiska w państwowej służbie weterynaryjnej i wydawanie zarządzeń w przedmiocie kwalifikacji fachowych kandydatów oraz ocena kwalifikacji fachowych kandydatów na stanowiska lekarzy weterynaryjnych i personelu pomocniczego (oglądaczy mięsa, trychinoskopistów i t. p.) przy władzach samorządowych;

o) współdziałanie w sprawach tyczących się studjów weterynaryjnych oraz przygotowywanie weterynaryjnego personelu pomocniczego (sanitarjuszy, oglądaczy mięsa i t. p.);

p) sprawy statystyki weterynaryjnej.

Art. 3.

Sprawowanie państwowej służby weterynaryjnej należy do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Urzędów Wojewódzkich i Starostw oraz do organów samorządowych w poruczonym zakresie działania.

Zwierzchni nadzór nad służbą weterynaryjną, sprawowaną przez organy samorządowe, stosownie do przepisów o nadzorze państwowym nad tymi organami, wykonuje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Podział kompetencji w stosunku do spraw służby weterynaryjnej między władzami państwowemi a władzami samorządowemi określają specjalne ustawy o zapobieganiu zaraźliwym chorobom zwierzęcym i ich zwalczaniu.

Sprawy służby weterynaryjnej, wkraczające w zakres działania innych władz centralnych, będą rozstrzygane po uprzedniem porozumieniu się z temi władzami. W szczególności sprawy, dotyczące chorób odzwierzęcych (zoonozy), kontroli mięsa i produkcji mleka, będą załatwiane w porozumieniu z Ministerstwem Zdrowia Publicznego.

ROZDZIAŁ II.

Organy służby weterynaryjnej w Ministerstwie.

Art. 4.

Wszystkie sprawy służby weterynaryjnej w zakresie, wyszczególnionym w artykule 2 niniejszego rozporządzenia, poza sprawami, przekazanemi do bezpośredniego załatwienia Wojewodom, Starostom i organom samorządowym, będą załatwiane w specjalnej „Sekcji Weterynarji“ Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Nadto, jako najwyższy organ opinjodawczy Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w zakresie służby weterynaryjnej, ustanawia się „Państwową Radę Weterynaryjną“.

Art. 5.

Państwowa Rada Weterynaryjna rozpoznaje sprawy służby weterynaryjnej, co do których Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych uzna za potrzebne zasięgnąć jej opinji.

Art. 6.

W skład Państwowej Rady Weterynaryjnej wchodzą:

a) szef Sekcji Weterynaryjnej;
b) szef Sekcji, obejmującej sprawy hodowli zwierząt w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych;
c) szef służby Weterynaryjnej Ministerstwa Spraw Wojskowych;
d) przedstawiciel Ministerstwa Zdrowia Publicznego, delegowany przez Ministra Zdrowia Publicznego;
e) po jednym przedstawicielu wyższych uczelni weterynaryjnych;
f) od dwunastu do osiemnastu przedstawicieli społecznych organizacyj rolniczych i weterynaryjnych.

Art. 7.

Członków Państwowej Rady Weterynaryjnej, wymienionych w punktach e i f art. 6 mianuje na przeciąg 3 lat Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych z pośród osób, wskazanych przez powołane do tego na jego wezwanie wyższe uczelnie oraz instytucje i organizacje społeczne.

Dla każdego członka Państwowej Rady Weterynaryjnej winien być jednocześnie ustanowiony zastępca.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych zwołuje w miarę potrzeby posiedzenia Państwowej Rady Weterynaryjnej, przewodniczy tym posiedzeniom, względnie powierza przewodnictwo Szefowi Sekcji Weterynarji.

W obradach Państwowej Rady Weterynaryjnej uczestniczą naczelnicy Wydziałów Sekcji Weterynarji oraz powołani przez Ministra w charakterze rzeczoznawców na poszczególne posiedzenia przedstawiciele zainteresowanych władz i instytucyj społecznych. Osobom tym przysługuje jedynie głos doradczy.

Porządek obrad Państwowej Rady Weterynaryjnej ustanowiony zostanie przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w osobnym „Regulaminie Państwowej Rady Weterynaryjnej".

Członkowie Państwowej Rady Weterynaryjnej pełnią swe obowiązki honorowo.

Przyjeżdżającym z poza stoł. miasta Warszawy na posiedzenia członkom Rady Weterynaryjnej przysługuje prawo do zwrotu kosztów podróży oraz do djet w wysokości, przewidzianej dla urzędników V stopnia służbowego.

Wszelkie czynności biurowe i wykonawcze, związane z działalnością Państwowej Rady Weterynaryjnej, załatwiane będą w Sekcji Weterynarji.

Po ukonstytuowaniu się Państwowej Rady Rolniczej, jako najwyższego organu doradczego Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, we wszystkich sprawach, wchodzących w zakres działania Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Państwowa Rada Weterynaryjna zostanie przekształcona na Komisję Weterynaryjną Państwowej Rady Rolniczej, stosownie do przepisów organizacyjnych tejże Rady.

ROZDZIAŁ III.

Organy służby weterynaryjnej w Województwie.

Art. 8.

Do zakresu działania Wojewody, jako organu Państwowej służby weterynaryjnej II instancji, należy:

a) wydawanie rozporządzeń i zarządzeń, obowiązujących na obszarze Województwa, zgodnie z trybem przepisanym w art. 6 rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów

do ustawy tymczasowej z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 65, poz. 395) o organizacji władz administracyjnych II instancji (Dz. U. r. 1919, Nr. 90, poz. 490);

b) bezpośredni nadzór nad wykonywaniem przez Starostwa i Magistraty miast o własnym statucie i miast, nie podlegających czasowo lub stale Starostom, ustaw i rozporządzeń o zapobieganiu zaraźliwym chorobom zwierzęcym i ich zwalczaniu oraz nad wykonywaniem zarządzonych przez te władze szczepień zwierząt;

c) organizowanie wszelkiego rodzaju szczepień zwierząt na obszarze Województwa, o ile akcja ta dotyczy kilku powiatów;

d) rozpatrywanie sprawozdań Starostw i Magistratów miast, określonych w punkcie b) o stwierdzeniu, przebiegu i wygaśnięciu chorób zaraźliwych zwierzęcych;

e) sprawdzanie wydatków (rachunków) Starostw i Magistratów miast, określonych w punkcie b), względnie lekarzy weterynaryjnych, urzędujących w Starostwach i Magistratach miast, określonych w punkcie b) na czynności, związane z tępieniem chorób zaraźliwych zwierzęcych, oraz asygnowanie na ten cel należytości i zaliczek w ramach przyznanych kredytów;

f) wykonywanie bezpośredniego nadzoru nad instytutami weterynaryjno-pomocniczymi, wspomnianymi w ustępie c) art. 2 niniejszego rozporządzenia;

g) przyznawanie odszkodowań za zwierzęta, zabite z polecenia władz lub padłe po szczepieniach, zarządzonych przez te władze, względnie załatwianie w II instancji odwołań od wydanych w tej mierze decyzji Starostw i Magistratów miast, określonych w punkcie b), stosownie do ustaw, obowiązujących w każdym z byłych trzech zaborów;

h) kontrolowanie Starostw i Magistratów miast, określonych w punkcie b), w zakresie wykonywania przepisów o oględzinach zwierząt rzeźnych i ich produktów oraz o obrocie handlowym zwierzętami i surowymi produktami pochodzenia zwierzęcego;

i) rozstrzyganie w ostatniej instancji odwołań w sprawach weterynaryjnych od orzeczeń, wydanych przez Starostwa, względnie wydziały powiatowe II w instancji;

rozstrzyganie w II instancji odwołań od orzeczeń w sprawach weterynaryjnych, wydanych przez Starostwa i Magistraty miast określonych w punkcie b);
składanie Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych skarg na decyzje, powzięte w sprawach weterynaryjnych przez Urzędy Wojewódzkie II instancji;

j) prowadzenie rejestru lekarzy weterynaryjnych i weterynaryjnego personelu pomocniczego dla obszaru województwa na podstawie danych, dostarczanych przez podległe Starostwa;

k) kontrola nad pobieraniem podatków specjalnych na cele weterynaryjne;

l) wydawanie w II instancji fachowych opinji w sprawach, tyczących się budowy i urządzania zakładów przemysłowych, wspomnianych w ustępie art. 2 niniejszego rozporządzenia;

m) mianowanie weterynaryjnego personelu pomocniczego, asystentów weterynaryjnych i państwowych lekarzy weterynaryjnych poniżej VII stopnia służbowego w granicach zatwierdzonego etatu;

n) delegowanie fachowych urzędników do komisji egzaminacyjnych dla kandydatów, ubiegających się o stanowiska w państwowej służbie weterynaryjnej, o ile czynność ta zostanie danemu Urzędowi Wojewódzkiemu przekazana przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, oraz sprawdzanie stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów (art. 19) kwalifikacji kandydatów na stanowiska samorządowych lekarzy weterynaryjnych i samorządowego weterynaryjnego personelu pomocniczego;

o) przygotowanie pod względem fachowym i rozmieszczanie weterynaryjnego personelu pomocniczego;

p) zawiadamianie Dowództw odnośnych Okręgów Generalnych o wypadkach wybuchu chorób zaraźliwych wśród zwierząt domowych oraz Wojewódzkich Urzędów Zdrowia o wybuchu chorób odzwierzęcych;

r) prowadzenie statystyki weterynaryjnej na obszarze Województwa i przedkładanie potrzebnych danych statystycznych Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

s) załatwianie wszelkich innych spraw, tyczących się służby weterynaryjnej, przekazanych Wojewodzie przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 9.

Sprawy weterynaryjne, należące do zakresu działania Wojewody, są załatwiane w specjalnym „Oddziale Weterynarji", wchodzącym w skład Departamentu Rolnictwa i Weterynarji Województwa.

Oddziałem Weterynarji kieruje kierownik tego Oddziału.

Kierownikowi Oddziału weterynarji będzie przydany w potrzebnej liczbie personel fachowy i kancelaryjny.

Obowiązki służbowe kierowników oddziałów weterynarji oraz personelu pomocniczego jakoteż tryb załatwiania czynności w wojewódzkich oddziałach weterynarji określi osobna instrukcja Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, wydana w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

ROZDZIAŁ IV.

Organy służby weterynaryjnej w powiecie.

Art. 10.

Do zakresu działania Starosty jako organu służby weterynaryjnej I instancji należy:

a) wydawanie rozporządzeń i zarządzeń, obowiązujących na obszarze powiatu, opartych na ustawach lub rozporządzeniach i instrukcjach władz przełożonych, zgodnie z trybem przepisanym w art. 8 rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów do rozporządzenia z dnia 28-go sierpnia 1919 r. (Dz. U. Nr. 72 poz. 426) o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych I instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego z dnia 13 listopada 1919 r. (Dz. U. Nr. 90 poz. 489);

b) bezpośrednie wykonywanie na obszarze powiatu wszelkich czynności, przepisanych w ustawach i rozporządzeniach władz przełożonych o zapobieganiu zaraźliwym chorobom zwierzęcym i ich zwalczaniu, oraz kontrola nad wykonywaniem tych czynności przez gminy wiejskie i miasta z wyjątkiem miast, określonych w artykule 8 p. b) i stoł. m. Warszawy, o ile właściwe ustawy, rozporządzenia i za-

rządzenia wkładają na te gminy i miasta pewne obowiązki;

c) dokonywanie szczepień zwierząt i nadzór nad przeprowadzaniem tych szczepień przez lekarzy weterynaryjnych wolnopraktykujących na obszarze powiatu;

d) rozpatrywanie sprawozdań państwowych lekarzy weterynaryjnych względnie lekarzy weterynaryjnych wolnopraktykujących, działających z ramienia władz państwowych, o stwierdzeniu, przebiegu i wygaśnięciu chorób zaraźliwych zwierzęcych, oraz składanie tych sprawozdań właściwemu Urzędowi Wojewódzkiemu;

e) składanie właściwemu Urzędowi Wojewódzkiemu rachunków państwowych lekarzy weterynaryjnych oraz lekarzy weterynaryjnych wolnopraktykujących, działających z ramienia władz państwowych, i innych osób z tytułu czynności, względnie wydatków, związanych z tępieniem chorób zaraźliwych zwierzęcych;

f) przyznawanie odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz lub padłe po szczepieniach, zarządzonych przez te władze, względnie składanie właściwemu Urzędowi Wojewódzkiemu wniosków w sprawie przyznania tych odszkodowań, stosownie do ustaw, obowiązujących w każdym z b. trzech zaborów;

g) perjodyczna kontrola obór i produkcji mleka;

h) bezpośredni nadzór nad wykonywaniem przepisów o oględzinach zwierząt rzeźnych i ich produktów, oraz o obrocie handlowym zwierzętami i surowymi produktami pochodzenia zwierzęcego w gminach wiejskich i miastach, z wyjątkiem miast, jak w punkcie b), o ile stosownie do obowiązujących przepisów sprawy te nie podlegają kompetencji wydziałów powiatowych;

i) wydawanie w I instancji orzeczeń w sprawach weterynaryjnych, względnie rozstrzyganie w II instancji odwołań od wydanych w tych sprawach orzeczeń zarządów gmin wiejskich i miast z wyjątkiem miast, jak w punkcie b), o ile rozstrzyganie tych odwołań stosownie do obowiązujących przepisów nie należy do kompetencji wydziałów powiatowych;

j) bezpośredni nadzór na obszarze powiatu nad zakładami lecznictwa weterynaryjnego, oraz prowadzenie rejestru lekarzy weterynaryjnych i weterynaryjnego personelu pomocniczego;
k) udzielanie społecznym organizacjom ubezpieczeń zwierząt należytej pomocy weterynaryjnej;
l) pobieranie, względnie współdziałanie w pobieraniu państwowych podatków specjalnych na cele weterynaryjne;
m) bezpośredni nadzór nad sposobem wykonywania podkownictwa, oraz prowadzenie rejestru ukwalifikowanych podkuwaczy;
n) wydawanie w I instancji fachowych opinij w sprawach, tyczących się budowy i urządzenia zakładów przemysłowych, wspomnianych w art. 2 p. l) niniejszego rozporządzenia;
o) zawiadamianie lokalnej władzy wojskowej o wypadkach wybuchu chorób zaraźliwych wśród zwierząt domowych, oraz lekarzy powiatowych o przypadkach chorób odzwierzęcych i o stanie obór oraz rzeźni na obszarze powiatu;
p) współdziałanie, w razie odwołania się, z wojskowymi organami weterynaryjnemi w walce z chorobami zaraźliwemi zwierzęcemi w oddziałach wojskowych i udzielanie pomocy weterynaryjnej w wypadkach nagłych podczas nieobecności wojskowego lekarza weterynaryjnego;
r) prowadzenie statystyki weterynaryjnej dla obszaru powiatu i przedkładanie danych statystycznych Urzędowi Wojewódzkiemu;
s) załatwianie wszelkich spraw, tyczących się służby weterynaryjnej, przekazanych Starostwu przez władze przełożone.

Art. 11.

Sprawy weterynaryjne, należące do zakresu działania Starostwa, załatwia Starosta przy pomocy państwowych lekarzy weterynaryjnych Starostwa. Starosta jest służbowym przełożonym tych lekarzy (art. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 1919 r., (Dz. U. Nr. 72, poz. 426).

Państwowi lekarze weterynaryjni Starostwa są w pierwszym rzędzie bezpośrednimi wykonawcami ustaw i rozporzą-

dzeń o zapobieganiu zaraźliwym chorobom zwierzęcym i ich zwalczaniu.

W każdym powiecie urzęduje przynajmniej jeden a w miarę potrzeby kilku państwowych lekarzy weterynaryjnych. W powiatach, w których urzęduje kilku państwowych lekarzy weterynaryjnych, referentem spraw weterynaryjnych całego powiatu jest jeden z tych lekarzy, wyznaczony przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Siedzibą państwowego lekarza weterynaryjnego - referenta jest siedziba Starostwa, pozostali państwowi lekarze weterynaryjni mogą mieć wyznaczone siedziby poza siedzibą Starostwa, stosownie do potrzeb miejscowych.

Państwowy lekarz weterynaryjny - referent kieruje w powiecie czynnościami innych państwowych lekarzy weterynaryjnych, którzy winni się stosować do jego poleceń i wskazówek. Postanowienie to nie narusza zasady, wyrażonej w ustępie pierwszym niniejszego artykułu.

Państwowym lekarzom weterynaryjnym - referentom Starostwa będzie nadto poruczone przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych pełnienie obowiązków referentów weterynaryjnych wydziałów powiatowych. W tym charakterze będą oni występowali jako urzędnicy samorządowi.

Do wykonywania czynności urzędowych z dziedziny państwowej służby weterynaryjnej może Starosta, w razie potrzeby, użyć zastępczo także lekarzy weterynaryjnych wolnopraktykujących, którym w czasie wykonywania tych czynności przysługują prawa i obowiązki państwowych lekarzy weterynaryjnych. O takiem zarządzeniu Starosta zawiadamia bezzwłocznie właściwy Urząd Wojewódzki.

Obowiązki państwowych lekarzy weterynaryjnych Starostwa, jakoteż tryb załatwiania przez nich spraw weterynaryjnych, określi osobna instrukcja Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, wydana w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 12.

Do pomocy państwowym lekarzom weterynaryjnym Starostwa może być przydana potrzebna ilość personelu kancelaryjnego.

ROZDZIAŁ V.

Organy służby weterynaryjnej w miastach o własnym statucie i w miastach, niepodlegających czasowo lub stale starostwom, oraz w stoł. m. Warszawie.

Art. 13.

Do zakresu działania Magistratów miast o własnym statucie i miast, nie podlegających czasowo lub stale Starostwom, jako organów państwowej służby weterynaryjnej pierwszej instancji w poruczonym zakresie działania, należą sprawy, wyszczególnione w punktach: g), k), l), m), n), o), p) artykułu 10 niniejszego rozporządzenia, a nadto:

a) wydawanie rozporządzeń i zarządzeń, obowiązujących na obszarze miasta w myśl postanowień, zawartych w art. 10 p. a) niniejszego rozporządzenia;

b) bezpośrednie wykonywanie na obszarze miasta wszelkich czynności, przepisanych w ustawach i rozporządzeniach władz przełożonych o zapobieganiu zaraźliwym chorobom zwierzęcym i ich zwalczaniu;

c) dokonywanie szczepień zwierząt i nadzór nad przeprowadzaniem tych szczepień przez lekarzy weterynaryjnych wolnopraktykujących na obszarze miasta;

d) rozpatrywanie sprawozdań samorządowych lekarzy weterynaryjnych, względnie lekarzy weterynaryjnych wolnopraktykujących, działających z ramienia Magistratu o stwierdzeniu, przebiegu i wygaśnięciu chorób zaraźliwych zwierzęcych, oraz składanie tych sprawozdań właściwemu Urzędowi Wojewódzkiemu;

e) składanie właściwemu Urzędowi Wojewódzkiemu rachunków samorządowych lekarzy weterynaryjnych oraz lekarzy weterynaryjnych wolnopraktykujących, działających z ramienia Magistratu i innych osób z tytułu czynności, względnie wydatków, związanych z tępieniem chorób zaraźliwych zwierzęcych;

f) składanie właściwemu Urzędowi Wojewódzkiemu wniosków w sprawie przyznawania odszkodowań ze Skarbu Państwa za zwierzęta, zabite z polecenia władz lub padłe

po szczepieniach, zarządzonych przez te władze, stosownie do obowiązujących ustaw;

g) bezpośredni nadzór nad wykonywaniem przepisów o oględzinach zwierząt rzeźnych i ich produktów, oraz o obrocie handlowym zwierzętami i surowymi produktami pochodzenia zwierzęcego na obszarze miasta;

h) wydawanie w pierwszej instancji orzeczeń w sprawach weterynaryjnych;

i) bezpośredni nadzór na obszarze miasta nad zakładami lecznictwa weterynaryjnego, oraz prowadzenie rejestru lekarzy weterynaryjnych i weterynaryjnego personelu pomocniczego;

j) sprawdzanie stosownie do obowiązujących przepisów (art. 19) kwalifikacji fachowych kandydatów, ubiegających się o stanowiska lekarzy weterynaryjnych i weterynaryjnego personelu pomocniczego na obszarze miasta;

k) prowadzenie statystyki weterynaryjnej dla obszaru miasta i składanie danych statystycznych Urzędowi Wojewódzkiemu;

l) załatwianie wszelkich spraw, tyczących się służby weterynaryjnej, przekazanych Magistratowi przez władze przełożone.

Art. 14.

Do zakresu działania Magistratu st. m. Warszawy, jako organu państwowej służby weterynaryjnej I instancji w poruczonym zakresie działania, należą sprawy, wyszczególnione w punktach: g), k), l), m), n), o), p), art. 10 i w punktach: a) b), c), g), i), j), l) art. 13 niniejszego rozporządzenia, a nadto:

a) rozpatrywanie sprawozdań samorządowych lekarzy weterynaryjnych, względnie lekarzy weterynaryjnych wolnopraktykujących, działających z ramienia Magistratu, o stwierdzeniu, przebiegu i wygaśnięciu chorób zaraźliwych zwierzęcych, oraz składanie tych sprawozdań Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

b) składanie Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych rachunków samorządowych lekarzy weterynaryjnych oraz lekarzy weterynaryjnych wolnopraktykujących, działających z ramienia Magistratu i innych osób z tytułu czyn-

ności względnie wydatków, związanych z tępieniem chorób zaraźliwych zwierzęcych;

c) przyznawanie odszkodowań za zwierzęta zabite z polecenia władz lub padłe po szczepieniach, zarządzonych przez te władze, stosownie do obowiązujących ustaw;

d) wydawanie w I instancji orzeczeń w sprawach weterynaryjnych i składanie Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych odwołań od tych orzeczeń;

e) prowadzenie statystyki weterynaryjnej dla obszaru miasta i składanie potrzebnych danych statystycznych Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 15.

Drugą i ostatnią instancją w weterynaryjnych sprawach fachowych, załatwianych przez Magistrat st. m. Warszawy, jest Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych, który w tych sprawach działa w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Odszkodowania za zwierzęta zabite z polecenia władz lub padłe po szczepieniach, zarządzonych przez te władze stosownie do obowiązujących ustaw, będą wypłacane przez Magistrat z kredytów państwowych, wyjednanych na ten cel przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 16.

W miastach, wymienionych w art. 13 i 14 niniejszego rozporządzenia, służbę weterynaryjną pełnią samorządowi lekarze weterynaryjni, ustanowieni przez Magistraty tych miast.

Lekarzom tym przy wykonywaniu czynności z dziedziny państwowej służby weterynaryjnej przysługują prawa i obowiązki państwowych lekarzy weterynaryjnych.

ROZDZIAŁ VI.

O kwalifikacjach personelu weterynaryjnego.

Art. 17.

Dla objęcia urzędu w państwowej służbie weterynaryjnej niezbędne są oprócz kwalifikacyj, wymaganych od kandydatów na urzędy państwowe, następujące jeszcze kwalifikacje specjalne:

a) ukończenie wyższej uczelni weterynarji z dyplomem lekarza weterynaryjnego. Dyplomy, uzyskane w zagranicz-

nych zakładach naukowych, uprawniają do objęcia stanowiska w weterynaryjnej służbie państwowej po uznaniu ich ważności w obrębie Rzeczypospolitej;

b) złożenie z pomyślnym wynikiem specjalnego egzaminu państwowego w zakresie, przepisanym w osobnem rozporządzeniu;

c) odbycie przynajmniej dwuletniej praktyki w charakterze asystenta weterynaryjnego przy Starostwach, Urzędach Wojewódzkich lub Ministerstwie, w którym to okresie mieścić się winna przynajmniej półroczna praktyka w rzeźni.

Art. 18.

Celem uzupełnienia państwowego personelu weterynaryjnego oraz wyszkolenia odpowiednich kandydatów na wakujące stanowiska państwowe, będą powoływani przy władzach weterynaryjnych lekarze weterynaryjni w charakterze asystentów.

Asystenci weterynaryjni, o ile odpowiadają kwalifikacjom, wyszczególnionym w art. 17 niniejszego rozporządzenia, mogą być powoływani na urzędy państwowe w służbie weterynaryjnej przy otwarciu się odpowiednich wakansów nie wcześniej, jak po odbyciu dwuletniej praktyki.

Asystenci weterynaryjni nie mają charakteru urzędników państwowych.

Asystentów weterynaryjnych przyjmuje na służbę przy władzach powiatowych i wojewódzkich, w ramach przyznanych na ten cel kredytów Wojewoda, a przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych — Minister.

Art. 19.

Przepisy o kwalifikacjach fachowych, wymaganych od kandydatów na stanowiska w służbie weterynaryjnej samorządowej wyda Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

ROZDZIAŁ VII.

Przepisy przejściowe.

Art. 20.

Do czasu uchwalenia przez Sejm Ustawodawczy nowej ordynacji (reprezentacji) powiatowej dla byłego zaboru austrjac-

kiego przepis ustępu siódmego artykułu 11 niniejszego rozporządzenia obowiązuje tylko na obszarze Województw: białostockiego, kieleckiego, łódzkiego, lubelskiego, warszawskiego i stołm. Warszawy.

Art. 21.

Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych w ciągu lat pięciu od dnia uzyskania mocy obowiązującej przez niniejsze rozporządzenie służy prawo czynienia w wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, wyjątków od przepisów ustępów b) i c) artykułu 17 co do złożenia egzaminu państwowego dla kandydatów, ubiegających się o stanowiska w państwowej służbie weterynaryjnej, oraz co do odbycia dwuletniej praktyki.

Sanitarjusze weterynaryjni w b. zaborze rosyjskim pozostają w charakterze personelu pomocniczego na swych stanowiskach; nowi kandydaci na te stanowiska nie będą przyjmowani.

Art. 22.

Z chwilą uzyskania mocy obowiązującej przez niniejsze rozporządzenie, ustają wszelkie uprawnienia Generalnego Delegata Rządu dla Galicji, jako władzy centralnej w zakresie państwowej służby weterynaryjnej w b. zaborze austrjackim.

Do czasu wprowadzenia organizacji wojewódzkiej czynności powierzone wojewodom pełni ten Delegat.

Art. 23.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 24.

Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

---

2. Zwalczanie wodowstrętu.

Trzymanie psów.

1) (Obw. Mag. z 31 grudnia 1917 Nr. 12 Dz. rozp. m. Krakowa).

Wskutek zdarzających się w ostatnim czasie coraz częściej wypadków wścieklizny u psów, oraz pokąsania ludzi przez

wściekłe psy, poleciło Namiestnictwo Magistratowi reskryptem z dnia 12 grudnia 1917 r. L. 26132/13437/XVII przypomnieć obwieszczenie Namiestnictwa z dnia 10 marca 1916 r., L. 12200 XVII, którem, celem zwalczania wścieklizny u zwierząt w Galicji, zarządzono co następuje:

A.

Celem powstrzymania dalszego szerzenia się zarazy i rychłego jej stłumienia, uznaje się cały kraj jako zapowietrzony wścieklizną i zakazuje się z niego wyprowadzać psy bez specjalnego pozwolenia przynależnej władzy politycznej I instancji.

W całym kraju wszystkie psy także czasowo wprowadzone, przeprowadzane, przenoszone lub przewożone, o ile nie są tak pomieszczone w lokalu, obejściu i t. p., iż nie mogą się wydostać i wejść w styczność z obcymi ludźmi lub zwierzętami, mają być trzymane dniem i nocą na zupełnie pewnej uwięzi albo zaopatrzone w trwałe, gęste kagańce, wykluczające możność ukąszenia.

Wyjątek stanowią psy myśliwskie i owczarskie, tudzież psy Towarzystwa chowu i tresury psów policyjnych grupy miejscowej we Lwowie, o tyle, że pierwsze od chwili rozpoczęcia się łowów aż do ich ukończenia, drugie w czasie strzeżenia trzody na paszy, trzecie w czasie tresury względnie tropienia przestępców mogą chodzić bez kagańca, te ostatnie jednak pod warunkiem, że zaopatrzone będą w napierśniki (szorki) z firmą Towarzystwa i liczbą porządkową psa.

Wszystkie psy takie mogą także bez specjalnego pozwolenia władzy politycznej chwilowo przekroczyć granice, celem ich użycia w przyległych obszarach, nie zmieniając wcale swego miejsca pobytu.

Psy, co do których ominięto powyższe przepisy, w szczególności psy, biegające samopas bez kagańca, o ile ich nie zabito zaraz przy przydybaniu i o ile zachodzą okoliczności przewidziane w punkcie 9 rozporządzenia wykonawczego do rozdziału IV „Wścieklizna“ zacytowanej ustawy, mają być zabite, pod dozorem miejscowej policji dopiero po upływie 24 godzin, a jeżeli strona interesowana w tym czasie nie złożyła odpowiedniej kwoty na pokrycie ewentualnych kosztów (punkt 2 wspomnianego rozporządzenia wykonawczego) najpóźniej w ciągu 24 godzin po złapaniu.

Bez specjalnego pozwolenia nie wolno pod żadnym pozorem wydawać psów, które z powodu braku kagańca schwytano.

B.

We wszystkich miejscowościach (gminach i obszarach dworskich) całego kraju, o ile to nie jest już przemienione na podstawie istniejących ustaw, muszą być wszystkie psy, które liczą więcej, niż 8 tygodni wieku, z wyjątkiem psów policyjnych Żandarmerji, używanych do służby lub odbywających tresurę (okólnik z dnia 13 lutego 1914 L. XVII/1344), zaopatrzone stale znaczkiem rozpoznawczym (blaszka metalowa na obrożach lub szorkach z nazwą powiatu politycznego, miejsca zamieszkania i numeru domu lub ewidencji psów, albo zamiast numeru domu lub numeru ewidencyjnego, z nazwiskiem posiadacza psa, lub znaczkiem uiszczonej opłaty gminnej od psów, umożliwiającym wykrycie ich posiadacza).

Znaczków rozpoznawczych dostarczy po myśli § 42 ustawy z dnia 6 sierpnia 1909 r., Dz. p. p. Nr. 177 gmina za opłatą należytości, której wysokość oznaczy polityczna władza powiatowa.

Wszystkie zwierzchności gminne (przełożeństwa obszarów dworskich) mają zatem, o ile tego dotychczas nie uczyniono, sporządzić wykazy nazwisk psów, które liczą więcej niż 8 tygodni wieku, znajdujących się w gminie (obszarze dworskim) i trzymać je w dokładnej ewidencji.

Posiadacze psów obowiązani są zgłaszać w ciągu 3 dni, w dotyczącym urzędzie gminnym (w Krakowie w Wydziale III b. Magistratu, oficyna, III piętro)*) przełożeństwie obszaru dworskiego o każdym przybytku i ubytku, tudzież o każdej zmianie, zaszłej w stanie psów ponad 8 tygodni wieku, znajdujących się w ich posiadaniu, podając wiek, maść, rasę i rodzaj psów**).

W razie zagubienia znaczka winien posiadacz psa postarać się o nowy znaczek u miejscowej władzy gminnej, która każde wydanie znaczka w książce ewidencyjnej uwidoczni stosownie.

Zarządzenia, tyczące się oznaczenia i utrzymania psów w ewidencji należy zastosować również względem psów wprowadzonych do gminy (na obszar dworski) czasowo, jeżeli liczą więcej niż 8 tygodni wieku i przebywają w gminie (obszarze dworskim) dłużej niż 8 dni.

*) Obecnie w Wydziale VIII Mgtu, parter.

**) Opłaty od psów, vide str. 216.

Postanowienia niniejszego obwieszczenia, wyjąwszy napis na znaczkach rozpoznawczych, nie naruszają w niczem przepisów obwieszczenia z dnia 16 marca 1911 r., L. XVII 616/5, tyczącego się zarządzeń policyjno-weterynaryjnych przeciw wściekliźnie w powiatach politycznych Galicji, położonych na pograniczu państwa niemieckiego.

Przekroczenia tych zarządzeń, które nie wykluczają wcale zastosowania innych, nie stojących z niemi w sprzeczności środków ochronnych i tępiących zarazę, w ustawie z dnia 6 sierpnia 1909 r., Dz. p. p. Nr. 177 i rozporządzenia wykonawczego z dnia 15 października 1909, Dz. p. p. Nr. 178, karane będą według postanowień karnych tej ustawy.

Co się podaje niniejszem do powszechnej wiadomości w ślad rozporządzenia Magistratu z dnia 12 września 1916 r. L. 93635.

2) (Rozp. Mag. z dnia 17 grudnia 1917 r. L. 135249/III. B.).

W ostatnim czasie zdarzyło się wiele wypadków pokąsania osób przez psy.

W myśl obowiązujących przepisów Magistrat zarządza przeto, co następuje:

Wszystkie psy, o ile nie są trzymane na uwięzi, muszą być bez względu na to, czy są prowadzone na smyczy, czy też idą wolno, zaopatrzone w trwałe, gęste kagańce, wykluczające możność ukąszenia.

Należy je również zaopatrzyć w przepisane marki *).

Psy łańcuchowe należy trzymać na zupełnie pewnej uwięzi. Psy takie wolno na noc spuszczać z łańcucha tylko wtedy, o ile je pomieszczono w przestrzeni zamkniętej lub w obrębie ogrodzenia, uniemożliwiającego wydostanie się na zewnątrz.

Niestosujący się do niniejszego rozporządzenia będą karani na podstawie § 63 ustawy z dnia 6 sierpnia 1909 L. 177 Dz. u. p. grzywną do 600 K, ewentualnie aresztem do 2 miesięcy, o ile przekroczenie powyższych przepisów nie będzie podpadało pod orzecznictwo Sądów karnych.

Psy, wałęsające się bez kagańca, będą chwytane przez oprawcę i zabijane.

*) Vide str. 222.

b) Zwalczanie wścieklizny u ludzi i zwierząt.

(Rozp. Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Rolnictwa i D. P. z dnia 2 lutego 1925 r. Nr. 20 p. 145 Dz. U. Rz. P.).

Na podstawie art. 11 p. 4, tudzież art. 19 punkt 2 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 402), art. 1090 do 1190 ros. ustawy lekarskiej (ros. zbiór praw tom XIII wyd. 1905), ustawy austrjackiej z dnia 6 sierpnia 1909 (Dz. U R. P. Nr. 177) o zapobieganiu zaraźliwym chorobom zwierzęcym i ich tępieniu i niemieckiej ustawy z dnia 26 czerwca 1909 (Dz. U. Rzeszy r. 1909 str. 519), zarządza się co następuje:

§ 1.

O każdym przypadku pokąsania człowieka przez zwierzę wściekłe lub nawet podejrzane o wściekliznę należy natychmiast donieść właściwej władzy administracyjnej I instancji (lekarzowi powiatowemu).

Osoby pokąsane powinny pozostawać pod obserwacją miejscowego lekarza urzędowego (t. j. rządowego, względnie samorządowego) do stwierdzenia u zwierzęcia wścieklizny względnie jej podejrzenia.

W razie najmniejszego podejrzenia o wściekliznę osoba pokąsana powinna być natychmiast odesłana, celem poddania szczepieniom przeciw wściekliźnie, do najbliższego zakładu pasteurowskiego, w razie niezamożności na koszt tej gminy, w której pokąsany ma prawo do bezpłatnej opieki lekarskiej ze strony gminy.

§ 2.

Przed interwencją państwowego lekarza weterynaryjnego nie wolno u zwierząt chorych lub podejrzanych o wściekliznę wykonywać żadnych zabiegów leczniczych.

§ 3.

W razie zabicia lub padnięcia zwierzęcia wściekłego lub podejrzanego o wściekliznę obowiązane są właściwe władze administracyjne I instancji (powiatowy lekarz weterynaryjny), o ile zostali ludzie pokąsani, przesłać bezzwłocznie łeb zwierzęcia odcięty wraz ze skórą w odpowiedniem opakowaniu do

najbliższego Państwowego Zakładu Higieny (Warszawa, Lwów, Kraków, Toruń, Lublin, Łódź).

§ 4.

Osobie, pokąsanej przez zwierzę wściekłe lub podejrzane o wściekliznę, udającej się do zakładu pasteurowskiego, powinno być wydane przez Starostwo lub przez Urząd gminny miejsca zamieszkania świadectwo urzędowe, zawierające następujące dane:

a) nazwisko, imię, wiek, zajęcie i miejsce zamieszkania osoby pokąsanej;

b) datę pokąsania, opis rany i udzielenia pierwszej pomocy;

c) szczegóły o pochodzeniu zwierzęcia i o przebiegu u niego wścieklizny.

Świadectwo to wydaje się bezpłatnie.

Pierwszą pomoc osoby poszkodowane otrzymują bezpłatnie od lekarza urzędowego (t. j. rządowego wzgl. samorządowego).

§ 5.

Osoby niezamożne, udające się same lub z dozorcą do zakładu pasteurowskiego, mają prawo do zniżkowej jazdy kolejami w 3 klasie do miejsca, w którem znajduje się najbliższy zakład pasteurowski i napowrót do domu dla siebie i dla osoby dozorującej, jeżeli wykażą się urzędowem świadectwem o potrzebie wyjazdu do zakładu i urzędowem świadectwem ubóstwa (Dz. U. R. P. z r. 1923 Nr. 31 poz. 193).

§ 6.

Koszty leczenia w zakładach pasteurowskich, względnie koszty pobytu osób szczepionych w szpitalu, ponosi osoba leczona, a w razie jej niezamożności ta gmina, w której osoba leczona ma prawo do bezpłatnej opieki lekarskiej ze strony gminy.

Za osoby, którym przysługuje prawo do pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszy państwowych, wnosi opłatę Skarb Państwa według obowiązujących pod tym względem przepisów.

§ 7.

Chorych z rozwiniętą wścieklizną nie należy przesyłać do zakładów pasteurowskich, lecz przenieść do najbliższego szpitala.

§ 8.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia będą — o ile czyn karygodny nie podlega karaniu w myśl ogólnych postanowień karnych — karane podług art. 25 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych w drodze administracyjnej grzywną do 1000 zł. lub aresztem do 3 miesięcy; kara pieniężna z karą aresztu mogą być zastosowane jednocześnie.

§ 9.

Co do traktowania zwierząt obowiązują odnośne przepisy weterynaryjno-policyjne.

§ 10.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie z dnia 30 stycznia 1922 r. w przedmiocie zwalczania wścieklizny u ludzi i zwierząt (Dz. U. R. P. Nr. 10 poz. 79).

---

3. Oprawcy miejscy.

(Instr. Mgtu z dnia 15 stycznia 1919 r. L. 129.764/18 III. b.).

§ 1.

Dla wypełnienia zadań policji weterynaryjnej, wynikających z ustawy z dnia 30 kwietnia 1870 r., Dz. u. p. i ustawy weterynaryjnej z dnia 6 sierpnia 1909 roku, Nr. 177, Dz. u. p. względnie ustawy z dnia 23 grudnia 1918 r., L. 1132 pr. P. K. L. o opłacie od psów, a dotyczących chwytania ze względów weterynaryjnych i skarbowych psów i innych zwierząt, oraz usuwania padliny utrzymuje gmina oprawców miejskich.

§ 2.

Stanowisko służbowe oprawców miejskich, oraz ich stałe pobory określone są dekretem nominacyjnym, względnie umową służbową.

§ 3.

(W brzmieniu rozp. Mgtu z 9 października 1925 L. 2056/Wet.).

Oprawca miejski pełni służbę na całym obszarze miasta Krakowa.

§ 4.

Oprawca miejski ma chwytać we wyznaczonym sobie okręgu wszystkie psy, nie mające marki (nieopłacone) albo nie zaopatrzone należycie w kaganiec.

Psy należy chwytać tylko zapomocą pętli. Zapomocą lassa wolno chwytać psy tylko na szczególne polecenie Magistratu i tylko w dzielnicach przyłączonych.

Unikać należy gwałtownego gonienia. Dręczenie zwierząt jest wzbronione.

Wobec publiczności należy zachowywać się uprzejmie i przyzwoicie i unikać wywoływania zgorszenia.

Psy wolno chwytać tylko na ulicach i placach publicznych. Wzbronione jest chwytanie na chodnikach, w obrębie ogrodów, plantacyj miejskich, domów, podworców itp.

Na wyraźne zarządzenie Magistratu (ze względów sanitarno-policyjnych) wolno zwierzęta chwytać wszędzie.

§ 5.

Oprawca miejski ma na polecenie Magistratu zabierać z mieszkań prywatnych psy i koty i utrzymywać je aż do dalszego zarządzenia.

Oprawca ma utrzymywać oddane mu przez Magistrat celem obserwacji zwierzęta przez wyznaczony czas, a mianowicie psa trzymać w klatkach psiarni, inne zaś zwierzęta w stajni lub budowli na ten cel przeznaczonej, dając odpowiednią podściółkę, pokarm i wodę.

§ 6.

(W brzmieniu rozp. Mgtu z 9 października 1925 L. 2056/Wet.).

Oprawca miejski ma schwytane psy i inne zwierzęta trzymać i żywić (§ 5) przez wyznaczony okres czasu, a zgłaszającym się ich właścicielom lub posiadaczom może je wydać tylko na podstawie pisemnego zezwolenia Magistratu i o ile miejski lekarz weterynaryjny uzna psa, względnie inne zwierzę za zdrowe.

Na polecenie Magistratu ma oprawca schwytane psy, względnie inne zwierzęta, podejrzane o wściekliznę lub chorobę zaraźliwą, zabijać w sposób najmniej bolesny dla zwierzęcia.

Oprawca ma usunąć padłe w obrębie miasta zwierzęta i donosić natychmiast Magistratowi o każdym takim przypadku.

Pobieranie z tego tytułu opłat od osób prywatnych jest wzbronione.

Zwłoki zabitych lub padłych zwierząt należy po przeprowadzeniu sekcji oddać za potwierdzeniem odbioru do kafilerji lub zakopać na oprawisku miejskiem w głębokości dwóch metrów, po posypaniu ich przedtem jeszcze chlorkiem wapna lub oblaniu kwasem karbolowym albo innym równorzędnym środkiem odkażającym.

Skór zwierzęcych nie wolno przed oględzinami lekarza weterynaryjnego usuwać (zakopywać, spalać, sprzedawać lub wydawać stronom).

Zwłoki zwierząt przed uskutecznieniem sekcji lub oględzin przez lekarza weterynaryjnego miejskiego nie mogą być trzymane na otwartem polu, lecz w przeznaczonej na ten cel budowli.

Oprawca miejski ma również usunąć i niszczyć w powyżej podany sposób środki spożywcze odebrane (skonfiskowane) przez organy Magistratu.

Oprawca ma także posługiwać przy sekcjach weterynaryjnych, zarządzanych przez Magistrat.

§ 7.

Na polecenie Magistratu ma oprawca miejski także:

a) chwytać psy poza obrębem miasta,
b) z miejscowości poza miastem usuwać zwłoki zwierzęce; przywożenie jednak padliny do miasta jest wzbronione,
c) posługiwać przy sekcjach weterynaryjnych przeprowadzanych w rakarni miejskiej przez obce władze.

§ 8.

(W brzmieniu rozp. Mgtu z 9 października 1925 L. 2056/Wet.).

Nie wolno oprawcy miejskiemu bez zezwolenia Magistratu:

1. Przyjmować zwierzęta celem obserwacji.
2. Wydawać schwytane psy lub inne zwierzęta.
3. Spełniać swe czynności służbowe poza obrębem miasta.
4. Użytkować, spieniężać lub komukolwiek wydawać zwłok lub części zabitych lub padłych zwierząt.

5. Hodować i wogóle utrzymywać trzodę chlewną lub psy.

6. Wykonywać na żądanie osób prywatnych czynności zawodowych tą instrukcją nie objętych.

Dla strzeżenia rakarni miejskiej i kafilerji zezwala się oprawcy miejsk. na trzymanie 2 psów łańcuchowych.

§ 9.

(W brzmieniu rozp. Mgtu z 9 października 1925 L. 2056/Wet.).

Oprawca miejski podlega bezpośrednio miejskiemu Urzędowi Weterynaryjnemu.

Oprawca miejski ma utrzymywać dokładny przegląd swoich czynności i składać Naczelnikowi Urzędu Weter. codziennie między godziną 12—1 sprawozdanie.

§ 10.

Oprawca miejski ma prawo do wynagrodzeń za szczególne czynności, przewidzianych taryfą opłat z dnia 14 maja 1924 r. L. 684/Wet.*).

*) **Taryfa opłat weterynaryjnych z dnia 14 maja 1924 L. 684/Wet:**

Wyszczególnienie: Opłaty od zwierząt I.	dużych konie, bydło rogate itp.	średnich źrebięta, cielęta, świnie, duże psy, kozy itp.	małych prosięta, koźlęta, koty, małe psy itp.
1. Przywiezienie	3·— zł.	2·— zł.	1.— zł.
2. Przyprowadzenie	2·— „	0·75 „	0·50 „
3. Żywność dzienna:			
a) od koni, bydła rogatego, według cen targowych	7 kg. siana	5 kg. siana	
b) od psów i nierogacizny		0·50 zł.	0·40 „
4. Ściółka:			
a) od koni, bydła rogatego i nierogacizny dziennie	2 kg. słomy	2 kg. słomy	
b) od psów jednorazowo		0·40 zł.	0·20 „
5. Odosobnienie, nadzór, pielęgnowanie, dziennie	0·75 zł.	0·50 „	0·30 „
6. Zabicie, zdjęcie skóry, pomoc przy sekcji	3·— „	2·— „	1·— „
7. Roboty ręczne przy dezynfekcji stołu sekcyjnego, narzędzi, klatek itp.	0·45 „	0·45 „	0·30 „
8. Materjał desynfekcyjny	0·50 „	0·50 „	0·30 „
9. Manipulacyjne	1·50 „	1·50 „	1·50 „

Uwaga: Należytość powyższa wyznaczona jest od 1 sztuki; od każdej sztuki następnej, równocześnie przyprowadzonej lub zabranej, dolicza się 75% powyższych należytości.

§ 11.

Oprawca miejski ma mieszkanie, oprawisko, stajnie i wogóle wszystkie budowle, służące do wykonywania jego zawodu utrzymywać w czystości i porządku, a z ogniem obchodzić się ostrożnie.

§ 12.

(W brzmieniu rozp. Mgtu z 30 października 1920 L. 7448/III B/920).

W miarę potrzeby przydziela Magistrat oprawcy miejskiemu pomocników, których charakter służbowy określa dekret nominacyjny, względnie umowa służbowa.

Pomocnicy podlegają oprawcy jako swemu bezpośredniemu przełożonemu, za czynności jednak służbowe pomocników oprawcy, mimo że są oni przyjmowani i płatni przez oprawcę, odpowiadają tak organa miejskie jak i odnośni pomocnicy.

Zresztą do pomocników oprawcy mają analogiczne zastosowanie postanowienia § 3—8 niniejszej instrukcji.

§ 13.

Przekroczenia niniejszej instrukcji karane będą według istniejących przepisów służbowych.

§ 14.

Instrukcja ta wchodzi w życie z dniem doręczenia jej oprawcy.

II. Za wywóz nawozu, urządzeń stajennych i zniszczenie ich lub zakopanie, 3·— zł. za furę jednokonną.

III. Za wykonanie desynfekcji stajen:

1) dla zwierząt dużych o 1 lub 2 stanowiskach, 3·— zł., za każde następne stanowisko o 1·— zł. więcej;

2) dla zwierząt średnich i małych 1·50 zł., za każdą następną ubikację, 50 gr. więcej.

Właściciel zwierzęcia ma prawo do odebrania skóry, tłuszczu i t. p., o ile na to pozwalają względy policyjno- i sanitarno-weterynaryjne, do 24 godzin po przeprowadzonej sekcji; jeżeli właściciel skóry w powyższym terminie nie odbierze, staje się ona własnością oprawcy, który obowiązany jest uiścić opłaty, przypadające gminie według powyższej taryfy. Właściciele zwierząt, zamieszkali w innych powiatach, uiszczają należytości o 50% wyższe. Z opłat powyższych otrzymuje oprawca należytości pod I. w całości pod 2, 3, 4, 6, w 1/3, pod 1, 5 i 7. Z opłat pod II, III. 1 i 2 otrzymuje oprawca 3/5. Reszta przypada na fundusz gminny. Ze względu na otwarcie kafilerji, oprawca miejski obowiązany jest zgłoszone padliny psów i zwierząt małych zabierać bezpłatnie.

III. Cmentarze miejskie.

A. URZĄDZANIE GROBÓW.

1. Budowa grobowców.

(Rozporz. Magistratu z 14 stycznia 1918 r., L. 67808/917 Ba).

Ponieważ okazało się, że na cmentarzu miejskim po opłaceniu miejsca i objętości budują majstrowie kamieniarscy grobowce, tak zwane pieczarki, bez planów, szablonowo ze zmianą nawierzchni płyt, nieraz głębokie i o większych wymiarach i kosztowne, różniące się tylko od grobowców, że są nakryte płytami kamiennemi, przeto dla uporządkowania sprawy budowlanej na cmentarzu miejskim w myśl uchwały Komisji cmentarnej Rady m. z dnia 12 grudnia 1917 r. Magistrat zawiadamia budowniczych, majstrów murarskich i kamieniarskich, że na budowę pieczarek, pomników i wszelkich urządzeń budowlanych na cmentarzu miejskim, należy przed rozpoczęciem robót, przedkładać Magistratowi plany do zatwierdzenia lub szkice, tak jak i na grobowce murowane, w myśl tutejszych rozporządzeń z dnia 24 marca 1885 L. 8266 i złożyć deklarację w księdze na ten cel przeznaczonej, a znajdującej się w Zarządzie cmentarza miejskiego w myśl tutejszego rozporządzenia z dnia 27 kwietnia 1915 r. Rumowisko i ziemię po uskutecznionej budowli, należy wywieźć na miejsce wskazane przez Zarząd cmentarza miejskiego. Zniszczone sąsiednie groby, trawniki przez budowę wspomnianą należy uporządkować, obsiać trawą i przyprowadzić do pierwotnego stanu, pod zagrożeniem wykonania tych robót na koszt i niebezpieczeństwo przedsiębiorcy przez Zarząd cmentarza miejskiego.

2. Utrzymanie porządku przy budowie grobowców.

(Obwieszczenie Magistratu z 24 czerwca 1920 r. L. 1919/I.).

Zauważono, że przedsiębiorcy kamieniarscy przy budowie stałych grobów wywożą samowolnie ziemię z wykopów na dowolnie obrane miejsca a nadto po skończeniu budowy pozostawiają na ścieżkach rumowisko, szuter i stwardniały cement, a wreszcie uszkadzają lekkomyślnie sąsiednie grobowce, krzyże i pomniki.

Przypominając obowiązujące w tym kierunku rozporządzenie Magistratu z 27 kwietnia 1915 L. 90312/14, B. a. według którego budowniczowie, majstrowie murarscy i kamieniarscy obowiązani są przed rozpoczęciem budowy grobu złożyć deklarację w księdze na ten cel przeznaczonej, a znajdującej się w zarządzie cmentarza miejskiego, mocą której obowiązują się rumowisko i ziemię po uskutecznionej budowie grobu wywieźć na miejsce wskazane przez Zarząd cmentarza miejskiego, sąsiednie groby i trawniki, zniszczone przez budowę wspomnianą, uporządkować, obsiać trawą i przyprowadzić do pierwotnego stanu, pod zagrożeniem wykonania tych robót na koszt i niebezpieczeństwo przedsiębiorcy, oznajmia Magistrat na zasadzie uchwały Komisji nadzorczej cmentarza miejskiego, że niestosujących się do tego rozporządzenia niezależnie od skutków, niem przewidzianych, pociągnie każdorazowo do odpowiedzialności karnej a nadto odmówi kolaudacji i zezwolenia na używanie wybudowanego grobu aż do ścisłego wykonania wszelkich powyższych zarządzeń.

Miejsce przeznaczone do wywożenia ziemi z wykopów oznaczać będzie inspektor ogrodów miejskich.

B. POSTĘPOWANIE PRZY CHOWANIU ZWŁOK.

1. Czas otwarcia cmentarzy.

(Rozporz. Mgtu z 30 marca 1922 r. Nr. 3, Dz. rozp. dla m. Krakowa).

Na podstawie uchwały miejskiej Komisji cmentarnej, otwarte są cmentarze miejskie dla publiczności:

a) od dnia 1-go maja do dnia 31 sierpnia od 8-mej rano do 8-mej wieczór;

b) od dnia 1 marca do dnia 30 kwietnia, oraz przez wrzesień od 8-mej rano do 7-mej wieczór;
c) od dnia 1 października do końca lutego od 8-mej rano do 6-ej wieczór z przerwą od 12-tej do 2-giej w południe. W niedziele i święta bez tej przerwy.

Pogrzeby odbywać się mogą:
a) od 1 maja do 31 sierpnia od 10 tej do 12-tej przed południem i od 2-giej do 6 tej popołudniu;
b) od 1 września do 30 kwietnia od 9—12-tej przed południem i od 2-giej do 5-tej popołudniu.

---

2. Wyznaczenie dni do grzebania zmarłych.

(Rozp. z 23 lutego 1924 r. L. 676 I a).

Na zasadzie uchwały Magistratu z dnia 20 lutego 1924 r. zarządza się, iż grzebanie zwłok osób umarłych odbywać się będzie na cmentarzach miejskich począwszy od 1 marca 1924 r. zasadniczo tylko w dnie powszednie.

W niedziele i uroczyste dni świąteczne, ustawowo uznane, grzebanie zwłok odbywać się będzie wyjątkowo tylko w następujących przypadkach:

1) o ile dwa dni świąteczne następują bezpośrednio po sobie, w drugim dniu pogrzeby mogą się odbywać, jak w dnie powszednie od godziny 1 w południe,

2) bezwzględnie należy w dniu świątecznym zarządzić pogrzebanie tych zwłok, które zarządzi M. Urząd Zdrowia ze względów sanitarnych,

3) o ile Prezydjum miasta w wyjątkowym przypadku udzieli specjalnego pisemnego zezwolenia na pogrzebanie zwłok w niedzielę i dni świąteczne.

---

3. Chowanie zwłok w grobach stałych.

(Rozporz. Mgtu z 15 kwietnia 1920 r. L. 2253/I. a.)

Na zasadzie § 14 lit. d) i § 102 lit. n) statutu miej. oraz zgodnie z uchwałą Komisji administracyjnej cmentarza miejskiego z dnia 10 kwietnia 1920 r., postanawia Magistrat co następuje:

Stałe groby ziemne i murowane, wybudowane na miejscach przez Magistrat wyznaczonych, mogą być użyte na po-

chowanie zwłok tylko tych osób, dla których zostały opłacone, wzgl. przeznaczone, a grobowce dla krewnych zstępnych lub wstępnych w linji prostej względnie dla najbliższych krewnych w linji bocznej, t. j. rodzeństwa, stryjów, ciotek, wujów i ich małżonków, z tem zastrzeżeniem, że w grobowcach nie wolno chować więcej zwłok, jak tylko, na ile grób według zatwierdzonego planu wykonano.

W razie konieczności stałego, względnie czasowego pochowania zwłok innej osoby w stałym grobie a nie tych, dla których grób może być wedle poprzednich postanowień użyty, należy uzyskać specjalne zezwolenie Magistratu. Celem uzyskania zezwolenia należy wykazać ważne powody, uzasadniające udzielenie takiego zezwolenia oraz stosunek w jakim proszący o zezwolenie względnie jego rodzina pozostaje do posiadacza grobu. Udzielenie pozwolenia, o ile posiadacz grobu zastrzegłby sobie wynagrodzenie za odstąpienie grobu na pochowanie zwłok, dla których grób ten nie był pierwotnie przeznaczony, jest wykluczone.

Miejsce, wyznaczone na grób, może być zwrócone tylko gminie za zwrotem uiszczonej opłaty. Sprzedaż gotowych grobowców jest zakazaną, a to pod zagrożeniem odmówienia zezwolenia na pochowanie zwłok w odnośnym grobie względnie grobowcu.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

---

4. Przewożenie i ekshumacja zwłok.

(Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 28 maja 1920 r. Nr. 42 p. 257 Dz. U. R. p.).

Na zasadzie art. 2 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19/VII 1919 Nr. 63 Dz. U. poz. 371 oraz art. 24 ustawy z dnia 25/VII 1919 w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych lub innych chorób, występujących nagminnie, Dz. U. Nr. 67 poz. 402 w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych, Spraw Zagranicznych zarządzam, co następuje:

Art. 1.

Zwłoki osób zmarłych powinny być pochowane na najbliższym cmentarzu tej parafji lub gminy, gdzie śmierć nastą-

piła; na przewiezienie zwłok celem pochowania ich w innem miejscu potrzebne jest pisemne zezwolenie właściwej władzy; jednak może być dokonane tylko w porze chłodnej (pomiędzy 16 października i 15 kwietnia). Gdyby zaszła potrzeba nadzwyczajna przewozu w porze ciepłej, zwłoki winny być specjalnie zabezpieczone (zastrzyknięcie do żył sublimatu, 3 trumny, wapno niegaszone w 2 ej trumnie).

Art. 2.

Zezwolenie wydaje Starostwo zgodnie z wnioskiem lekarza powiatowego okręgu, w którego obrębie zwłoki się znajdują. O udzieleniu pozwolenia należy równocześnie zawiadomić Starostwo, gdzie zwłoki mają być pochowane.

Art. 3.

Zwłoki osób zmarłych na ostre choroby zakaźne nie mogą być przewożone przed upływem roku od ich pochowania.

Art. 4.

Zwłoki muszą być umieszczone w trumnie metalowej szczelnie zalutowanej w obecności lekarza powiatowego i wstawionej do skrzyni z drzewa twardego, dokładnie zamkniętej i opieczętowanej przez niego.

Lekarz powiatowy może nadto zarządzić w każdym poszczególnym przypadku specjalne środki ostrożności, jak balsamowanie, dezynfekcja zwłok i t. p.

Art. 5.

Przewóz zwłok koleją normują specjalne przepisy kolejowe.

Art. 6.

Po przyjściu zwłok do stacji odbiorczej na cmentarz przeznaczenia, władza administracyjna w osobie delegowanego urzędnika lub funkcjonarjusza policji stwierdza na miejscu całość pieczęci, odbiera pozwolenie i przestrzega, aby zwłoki bez otwierania trumien były bezzwłocznie pochowane.

W razie uszkodzenia trumien w drodze, niebezpiecznego ze względów sanitarnych, zwłoki po umieszczeniu ich w całkowitem opakowaniu w szczelnej skrzyni powinny być pochowane na najbliższym cmentarzu od miejsca ujawnienia uszkodzenia.

Art. 7.

Pozwolenie na przewiezienie zwłok z obcych państw do Polski udzielają odnośne polskie konsulaty, a w braku ich polskie legacje po otrzymaniu zgody władzy odnośnej II. instancji [1]).

Art. 8.

Udzielenie pozwolenia na przewiezienie zwłok zagranicę może nastąpić tylko po uprzedniem złożeniu zezwolenia właściwej władzy zagranicznej na dalszy przewóz zwłok od stacji granicznej.

Art. 9.

Celem przewiezienia zwłok już pochowanych, władza, wydająca pozwolenie, zarządza ich ekshumację. Ekshumacja ze wskazanego przez osobę zainteresowaną grobu musi się odbyć przy zachowaniu następujących przepisów:

a) obowiązkowa obecność właściwego lekarza powiatowego;
b) czynność odbywać się winna w porze chłodnej, o ile można wczesnym rankiem;
c) uczestniczyć w niej mogą tylko osoby urzędowe i bezpośrednio interesowane;
d) winny być zastosowane wszelkie potrzebne środki odkażające;
e) zwłoki winny być wydobyte wraz z trumną, której nie należy otwierać, umieszczone w przygotowanej trumnie metalowej, zalutowanej, wstawione do skrzyni szczelnej z twardego drzewa zabite i opieczętowane;
f) dół grobowy winien być zasypany 20 kg. wapna niegaszonego, zrównany z ziemią i nieporuszony w ciągu roku, a piwnica murowana lub katakumba — odkażone formaliną.

Art. 10.

Wydobywanie zwłok dozwolone jest tylko z grobów pojedynczych i familijnych, a ze zbiorowych jest bezwzględnie zakazane. Niewykrycie zwłok poszukiwanych w miejscu wskazanem przez osobę zainteresowaną nie daje prawa do poszukiwania ich w innym grobie bez wyjednania ponownego pozwolenia.

---

[1]) vide rozp. min. z dnia 26 kwietnia 1921 Nr. 39 p. 242 Dz. U. Rz. P.

Art. 11.

Przekroczenie niniejszych przepisów będzie karane w drodze administracyjnej grzywnami do 1000 mk. lub aresztem do 3 miesięcy (w myśl art. 25 ust. o zwalczaniu chorób zakaźnych z 25 lipca 1919 r. Dz. Ust. 67 poz. 402). Kary te wymierza Starosta. Obie kary mogą być stosowane równocześnie, zwłoki zaś będą pochowane na koszt przewożącego na najbliższym cmentarzu od miejsca ujawnienia przekroczenia.

Art. 12.

Rozporządzenie niniejsze nie narusza przepisów, wydanych w tym przedmiocie przez Min. Spr. Wojsk. (w dn. 3/IV 1919 r. L. D. S. 2414/19 Dzien. Rozkazów Wojsk. Nr. 37 z dnia 3/IV 1919 i D. S. 7439 Dz. Roz. Woj. Nr. 95 z dnia 18/I 1919 r. Nr. 3788) w stosunku do zwłok osób wojskowych w obrębie obszarów, zajętych przez grupy operujące oraz etapy.

Art. 13.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

5) Przewóz zwłok na cmentarz.

1) rozp. Mag. z 12 lipca 1921 L. 9691/III a.

W myśl uchwały komisji administracyjnej cmentarza miejskiego z dnia 25 czerwca 1921 r. Magistrat jako Władza przemysłowa zarządza co następuje:

Przewożenie zwłok na cmentarz w obrębie miasta Krakowa może się odbywać jedynie karawanami, lub specjalnie na ten cel urządzonymi wózkami, zaopatrzonymi zamykaną na klucz budą. Cały taki wózek z budą musi być na czarno lakierowany. Wózki takie mogą być albo ręczne dwudyszlowe, t. j. urządzone do przewożenia przy pomocy ludzi, albo też zaprzęgowe, t. j. urządzone do przewożenia przy użyciu siły pociągowej koni.

Poleca się zatem właścicielom zakładów pogrzebowych, aby w terminie dni 6-ciu sprawili wózki powyższej konstrukcji dla przewożenia zwłok na cmentarz, a to pod rygorem kar, ustawą przem. przewidzianych, ewentualnie utraty koncesji.

Do przewożenia zwłok na takim wózku ma być użytych dwóch ludzi godnych zaufania i przyzwoicie odzianych.

Przewóz zwłok na cmentarz ma się odbywać wprost bez zatrzymywania się po drodze. W szczególności zatrzymywanie się przed restauracjami i szynkami jakoteż przed cmentarzem jest surowo wzbronione. Przytem zaznacza się, że grabarze nie są zobowiązani do pomagania przy przenoszeniu trumny do domu przedpogrzebowego.

Przewóz pustych trumien na cmentarz ma się odbywać również tylko przy użyciu tych samych wózków w wyżej opisany sposób, a to ze względu na przypuszczenie publiczności, że w trumnie znajdują się zwłoki.

2) rozp. Mag. z 11 kwietnia 1923 L. 680/III a.

Rozporządzeniem z dnia 12 lipca 1921 L. 9691/III a. zarządził Magistrat, by przewóz zwłok w trumnach na cmentarz lub pustych trumien w obrębie miasta odbywał się albo na wózkach dwudyszlowych ręcznych, t. j. urządzonych do przewożenia przy pomocy ludzi, albo też zaprzęgowych, t. j. urządzonych do przewożenia przy użyciu siły pociągowej koni.

Ponieważ niektóre zakłady pogrzebowe nie stosują się do powołanego zarządzenia i w dalszym ciągu przewożą trumny częstokroć nawet nie pokryte, na wózkach jednodyszlowych odkrytych, przeto Magistrat oświadcza, że winni nie stosowania się do tego zarządzenia, zostaną pociągnięci do surowej odpowiedzialności.

C) OPŁATY CMENTARNE.

1) Taryfa opłat cmentarnych.

(Rozp. Mag. z 4 grudnia 1924 L. 6614/I a.)

Na mocy upoważnienia Rady miasta z dnia 14 listopada 1921 r., Magistrat na posiedzeniu w dniu 3 grudnia 1924 r. uchwalił, co następuje:

I. Ustanowione uchwałą Magistratu z dnia 16 kwietnia 1924 L. I a. 1968/24 taryfy opłat pogrzebowych znosi się.

II. Ustanawia się następującą taryfę opłat pogrzebowych:

W Kasie miejskiej należy uiszczać:

A. Należytości, które od każdego pogrzebu przypadają:

1. Pokładne od osób zmarłych w Krakowie:

a) od dzieci do lat 10-ciu . . . . . 3 zł.
b) od osób ponad 10 lat . . . . . 8 „
2. Pokładne od osób zmarłych poza Krakowem bez względu na wiek: . . . . . 40 „
3. Kopanie grobu: *a)* dla dzieci do lat 10 . . . . . 8 „
b) dla osób ponad lat 10 . . . . . 15 „
4. Kopanie grobów dla osób zmarłych poza Krakowem 20 „

B. Należytość za pozostawienie w nienaruszonym stanie grobu na następujący okres po przekopaniu grobów . . . . . 50 „

C. Należytość za pojedyncze groby ziemne trwałe, najwyżej 2 m. długie, a 80 cm. szerokie:
1. Za użycie gruntu pod grób ziemny trwały o zwyczajnych wymiarach na czas przeznaczenia cmentarza, względnie części cmentarza na grzebanie zmarłych:
a) dla zmarłych w Krakowie ryczałtowo . . . . 200 „
b) dla zmarłych poza Krakowem ryczałtowo . . 600 „
2. Przy budowie pomnika na grobie ziemnym trwałym, jednorazowo na utrzymanie dróg cmentarnych . . 100 „

D. Należytości za groby murowane:
1. Za użycie gruntu pod grób murowany na czas przeznaczenia cmentarza względnie części cmentarza na grzebanie zmarłych za 1 m. kw. gruntu . . . . . 200 „
2. Przy budowie grobu murowanego jednorazowo na utrzymanie dróg cmentarnych . . . . . 200 „
3. Za otwarcie grobowca . . . . . 15 „

Uwaga do przepisów w ustępach C. i D. Z grobów stałych nie wolno wyjmować zwłok dla pogrzebania w grobach czasowych, nie wolno też w grobach murowanych chować więcej zwłok osób, niż na ile grób według zatwierdzonego planu wykonano, w grobach ziemnych wolno grzebać tylko zwłoki jednej osoby.

E. Należytości za czynności specjalne:
1. Opłata administracyjna gminna przy wyrabianiu zezwoleń na ekshumację, wywóz i przywóz zwłok . . 15 zł.
2. Opłata gminna za zezwolenie na ekshumację zwłok 75 „
3. Opłata gminna za obecność naczelnego lekarza miejskiego przy składaniu do trumny wywożonych zwłok 40 „

4. Opłata gminna za obecność naczelnego lekarza miejskiego przy odbiorze przywożonych zwłok . . . . 40 zł.
5. Za oznaczenie i wymierzenie gruntu pod grób . . . 20 „
6. Za kolaudację wymurowanego grobu . . . . . 20 „
7. Za dzwonienie z kaplicy przy wyprowadzaniu zwłok na cmentarz (o ile zmarły nie należy do tych osób, którym na mocy listu fundacyjnego z dnia 9 grudnia 1876 bezpłatnie dzwonić należy) . . . . . 3 „
8. Za zatwierdzenie planów grobowca . . . . . 5 „
9. Za pozwolenie na pochowanie w grobowcu zwłok obcej osoby poza osobami wymienionemi w rozporządzeniu Magistratu z dnia 15 kwietnia 1920 r. L. Ia. 1253/20 . . . . . 25 „
10. Za przepisanie własności grobowca na nazwisko innej osoby . . . . . 150 „

Powyższa taryfa wchodzi w życie z dniem 9 grudnia 1924 r. Pobór opłat wymienionych w ustępie D. 3 i ust. E. 5—6 i 8—10 wykonywać będzie Wydział I a. Magistratu.

2) Zwalnianie od opłaty taks za pokładne i kopanie grobów.

(Rozp. Mag. z dnia 5 grudnia 1923 r. L. 6185/I a.).

Zmieniając treść rozporządzenia z dnia 2 listopada 1922 r. L. 3307/22 prez. przekazuje się sprawy zwalniania od opłaty taks za pokładne i kopanie grobów Wydziałowi I a. Magistratu.

Przy zwalnianiu od opłaty taks za pokładne i kopanie grobów należy przestrzegać następujących postanowień:

1) Od opłaty pokładnego i taksy za kopanie grobów, objętych taryfą opłat cmentarnych, nie udziela się zasadniczo żadnych zwolnień;

2) o ile osoba zajmująca się pogrzebem zmarłego na terytorjum miasta Krakowa nie jest w możności uiścić z powodu niezamożności taks za pokładne i kopanie grobu, winna zgłosić się do Wydziału I. Magistratu, który po zasięgnięciu opinji co do stopnia jej zamożności przez odnośny Komisarjat obwodowy lub w jakikolwiek inny najbardziej uproszczony sposób wyda swą decyzję co do zwolnienia interesowanego od opłaty powyższych taks;

3) zakwalifikowanie klasy zamożności przez lekarza miejskiego podczas oględzin zwłok nie przesądza samo przez się

zwolnienia od opłaty taks za pokładne i kopanie grobu, które musi być osobno przyznane. Zarządca cmentarza winien przeto bez względu na przedstawioną kartę oględzin zwłok, zażądać przed pogrzebaniem tychże kwitu na dowód opłaty powyższych taks, względnie dowodu zwolnienia od opłaty;

4) za osoby, zmarłe poza Krakowem w okolicznych gminach a grzebane z powodu braku cmentarza tamże na cmentarzach krakowskich, taksy za pokładne i kopanie grobu muszą być bezwarunkowo uiszczone, a w razie niezamożności interesowanych jest ich obowiązkiem wyjednać zapłatę powyższych taks przez gminę miejsca zgonu.

5) Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem 15 grudnia 1923 r.

D) ZARZĄD CMENTARZA POD WZGLĘDEM OGRODOWYM.

1) Instrukcja dla Miejskiego Przedsiębiorstwa upiększania cmentarza rakowickiego.

(Rozp. Mgtu z 1 czerwca 1923 r. L. 2642/I a.).

Art. I.

Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 22 lipca 1909 r. (obwieszczenie Mgtu z dn. 4 sierpnia 1909 r. L. 5348/09/I), zaprowadziła Gmina miasta Krakowa własne przedsiębiorstwo przyozdabiania mogił, grobowców i sali przedpogrzebowej na cmentarzu miejskim roślinami kwitnącemi i dekoracyjnemi, oraz przedsiębiorstwo darniowania i żużlowania mogił.

Art. II.

Do zadań tego przedsiębiorstwa należy oprócz powyższych czynności:

a) utrzymywanie porządku na cmentarzu (art. XXVIII),

b) pielęgnowanie grobów i pomników ludzi zasłużonych (art. XXX),

c) roztaczanie dozoru nad całym cmentarzem pod względem ogrodowym (art. XXXI).

Art. III.

Naczelne kierownictwo przedsiębiorstwa sprawuje Inspektor ogrodów miejskich.

Z tego tytułu ma prawo kontroli przedsiębiorstwa. O zauważonych brakach względnie niedomaganiach winien zawiadomić kierownika administracyjnego przedsiębiorstwa (art. IV a), który ma wydać bezzwłocznie zarządzenia celem ich usunięcia.

Art. IV.

Personel przedsiębiorstwa stanowią:

a) kierownik administracyjny przedsiębiorstwa,

b) siły pomocnicze kancelaryjne, dodane w miarę potrzeby,

c) służba ogrodnicza,

e) dozorcy,

f) robotnicy dzienni.

Art. V.

Odpowiedzialnym za prowadzenie całego przedsiębiorstwa jest kierownik administracyjny.

Art. VI.

Do zakresu działania kierownika administracyjnego należy:

a) prowadzenie kancelarji przedsiębiorstwa,

b) wydawanie poleceń i zarządzeń całemu personelowi,

c) bezpośredni nadzór nad personelem i kontrola tegoż,

d) zakupno wszelkich materjałów, potrzebnych do prowadzenia przedsiębiorstwa.

Art. VII.

Do obowiązków kierownika przedsiębiorstwa, jako prowadzącego kancelarję, należy:

a) przyjmowanie zamówień na wykonanie robót, wchodzących w zakres przedsiębiorstwa,

b) pobieranie za roboty te należytości według obowiązującej taryfy,

c) prowadzenie kasy przedsiębiorstwa,

d) prowadzenie ksiąg ewidencyjnych.

Art. VIII.

Przedsiębiorstwo przyjmuje zlecenia na wykonanie następujących robót:

a) obsługę jednorazową, polegającą na jednorazowem oczyszczeniu mogiły wzgl. grobowca, jakoteż gruntu przy grobie i obsypaniu piaskiem,

b) obsługę stałą, polegającą na perjodycznem oczyszczaniu mogiły wzgl. grobowca i obsypywaniu piaskiem,

c) ożużlowanie względnie odarniowanie mogiły,

d) jednorazową, ewentualnie sezonową dekorację mogiły wzgl. grobowca kwiatami,

e) dekorację kwiatową sali przedpogrzebowej.

Art. IX.

Zamówienia na powyższe roboty przyjmuje kancelarja przedsiębiorstwa codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych w godz. od 10 do 12-tej przed południem i od 4-tej do 6-tej po południu.

Art. X.

Roboty wchodzące w zakres ogrodnictwa prowadzi przydzielony przez Prezydjum miasta ogrodnik miejski przy pomocy personelu ogrodniczego, wszystkie zaś inne roboty robotnicy dzienni, przyjmowani i oddalani stosownie do potrzeby przez przedsiębiorstwo.

Art. XI.

Przydział i zmiany w składzie personelu ogrodniczego następują na wniosek Insp. ogrodów miejskich, powzięty w porozumieniu z kierownikiem administracyjnym przedsiębiorstwa.

Art. XII.

Płace robotników dziennych są identyczne z płacami robotników najmowanych przez Ekonomat miejski.

Art. XIII.

Przedsiębiorstwo winno zawiadamiać codziennie Budownictwo miejskie A. o stanie robót na cmentarzu oraz o ilości zatrudnionych robotników.

Art. XIV.

Przyjmowanie zleceń na roboty uskutecznia się przy pomocy książki dyspozycyjnej, w której każde poszczególne zlecenie notuje się dwukrotnie (przez kalkę).

Oryginał pozostaje w książce, odbitkę zaś otrzymuje ogrodnik z poleceniem wykonania zamówionej roboty, po wykonaniu której zwraca tę odbitkę, stwierdzając podpisem, że pracę wykończono.

Art. XV.

Kierownik przedsiębiorstwa powinien prowadzić osobno szczegółową księgę wszystkich wydatków i dochodów przedsiębiorstwa. W księdze tej, zwanej księgą główną, winny być w rozchodach notowane wszystkie wydatki, związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa, a więc koszt utrzymywania personelu, koszt lokalu, wydatki na robociznę, materjał i t. d. Księga ta ma być prowadzona w ten sposób, ażeby każdej chwili dawała dokładny obraz stanu majątkowego przedsiębiorstwa.

Art. XVI.

Ogrodnik odpowiedzialny jest za prowadzenie szklarni, które winien utrzymywać umiejętnie pod względem fachowym, oraz w należytej czystości i porządku. W szczególności dbać winien o to, ażeby potrzebne do prowadzenia przedsiębiorstwa rośliny i kwiaty były w odpowiednim czasie i w należyty sposób wyprodukowane.

Art. XVII.

Wysokość należytości za roboty wykonać się mające ustala kierownik przedsiębiorstwa, sporządzając w porozumieniu z Inspektorem ogrodów miejskich cenniki, które przedkłada do zatwierdzenia Prezydjum miasta. Przy układaniu cennika powinien kierownik zwracać uwagę na to, ażeby należytości te z jednej strony odpowiadały rzeczywistym kosztom wykonać się mającego zlecenia, z drugiej zaś strony nie były wyższe od cen rynkowych.

Art. XVIII.

Wszelkie wpłacane przez strony należytości przyjmuje kierownik za pośrednictwem kwitarjusza kasowego, otrzymanego z miejskiej Izby Obrachunkowej, przyczem kwit oryginalny pozostaje w kwitarjuszu, a odcinek otrzymuje strona płacąca.

Art. XIX.

Zebraną gotówkę odprowadza kierownik co tydzień do głównej Kasy miejskiej za pośrednictwem księgi kasowej, do której wpisuje wszystkie pozycje z całego tygodnia, zawierające liczby kwitów i pobrane kwoty. Kasa po skontrolowaniu kwi-

tarjusza i stwierdzeniu zgodności kwitów z księgą kasową, potwierdza odbiór kwoty.

Art. XX.

Strona zamawiająca daną robotę ma przy uskutecznieniu zamówienia uiścić całą przypadającą należytość, względnie złożyć odpowiednią kaucję. Wykonanie zamówień na kredyt jest niedopuszczalne.

Art. XXI.

Kierownik kancelarji ma prowadzić wszystkie księgi ewidencyjne i księgi kasowe w jak największym porządku, a za ewentualny personel pomocniczy jest on bezpośrednio odpowiedzialny.

Art. XXII.

W załatwieniach spraw z interesantami powinien kierownik zachowywać odpowiedni takt, odnosić się do nich uprzejmie i wszystkie zadania w miarę możności wykonywać.

Art. XXIII.

Na zewnątrz jest kierownik upoważniony do podpisywania korespondencji, wygotowywania poświadczeń i t. d.

Art. XXIV.

Personel przedsiębiostwa ma we wszystkich sprawach tak urzędowych jak i personalnych zwracać się do Kierownika przedsiębiorstwa jako swojego bezpośredniego przełożonego i do jego poleceń i zarządzeń bezwzględnie się stosować.

Art. XXV.

Kierownik przedsiębiorstwa ma zbadać na miejscu, czy zamówiona robota została w sposób właściwy wykonana, a ewentualne braki powinien bezzwłocznie wskazać ogrodnikowi, i zarządzić ich usunięcie.

Art. XXVI.

Przedsiębiorstwo powinno kierować się zasadą samowystarczalności. Wszelkie roboty należy z reguły wykonywać własnemi siłami, bez używania pomocy z poza przedsiębiorstwa.

Art. XXVII.

Wyprodukowanych kwiatów i roślin w szklarniach przedsiębiorstwa nie wolno używać na inny cel, jak tylko do zdo-

bienia grobów. Zbędny materjał może być sprzedawany osobom prywatnym według istniejącej taryfy sposobem przewidzianym w art. XIV.

Art. XXVIII.

Do obowiązku przedsiębiorstwa należy również utrzymymywanie porządku na cmentarzu, przez co się rozumie stałe czyszczenie ścieżek, utrzymywanie trawników i usuwanie śmieci z pasów i kwater.

Art. XXIX.

Raz w rok winno być zarządzane czyszczenie i usuwanie śmieci z środka kwater i pasów. Śmieci te należy usuwać poza obręb cmentarza.

Art. XXX.

Groby zasłużonych i weteranów z r. 1831, 1848 i 1863 winny być szczególnie troskliwie pielęgnowane, w porze letniej należy groby te ozdabiać zielenią i kwiatami.

Art. XXXI.

Wykonanie dozoru nad cmentarzem należy do portjera i dozorców.

Art. XXXII.

Do obowiązku portjera należy:

c) otwieranie i zamykanie bramy wchodowej w czasie, przeznaczonym na zwiedzanie cmentarza,

b) zwracanie uwagi, ażeby na cmentarz nie dostawały się osoby, któreby w jakikolwiek sposób zakłócały spokój,

c) nie wpuszczanie na cmentarz psów,

d) baczenie na to, ażeby nie wynoszono z cmentarza kwiatów, doniczek, ani żadnych przedmiotów bez wiedzy i zgody zarządu przedsiębiorstwa,

e) informowanie stron.

Art. XXXIII.

Wjeżdżanie na cmentarz wozami nie mającemi przepisanej szerokości kół lub zbyt obładowanych ciężarami jest wzbronione.

Art. XXXIV.

W razie konieczności oddalenia się, ma portjer zgłosić się w Zarządzie celem wyznaczenia zastępstwa.

Art. XXXV.

Dozorcy cmentarza mają zwracać uwagę, ażeby osoby, odwiedzające cmentarz, nie wyrządzały żadnych szkód, a w szczególności nie uszkadzały pomników i nie wyrywały kwiatów.

W razie przychwycenia danego osobnika winni dozorcy oddać go najbliższemu posterunkowi policyjnemu względnie doprowadzić go do kancelarji przedsiębiorstwa celem zanotowania nazwiska. Oprócz tego winni dozorcy codziennie przed godziną 9-tą rano zamiatać ścieżki i usuwać śmieci na nich się znajdujące.

Art. XXXVI.

W porze zimowej obowiązani są dozorcy zmiatać śnieg z głównych aleji i posypywać je piaskiem. O wszelkich zauważonych nadużyciach mają bezzwłocznie zawiadomić kierownika przedsiębiorstwa.

Art. XXXVII.

Zejście ze stanowiska bez wiedzy kierownika przedsiębiorstwa jest zakazane.

Art. XXXVIII.

Zarządcy cmentarza i grabarzom nie wolno przyjmować zamówień na żadne roboty, mające związek z upiększeniem i utrzymaniem w porządku mogił i grobowców.

Art. XXXIX.

Instrukcja ta wchodzi w życie bezzwłocznie.

Art. XL.

Wydział ekonomiczny Magistratu czuwać ma nad ścisłem stosowaniem się do niniejszej instrukcji.

2) Samowolne sadzenie drzew na cmentarzu miejskim.

(Rozp. Mgtu z dnia 29 marca 1920 r. L. 1028/ I a.)

Po myśli § 14 lit. d) i § 102 lit. n) statutu miej., oraz uchwały Komisji administracyjnej cmentarza miejskiego z dnia 10 kwietnia 1920 zakazuje Magistrat samowolnego sadzenia jakichkolwiek drzew i krzewów na cmentarzach miejskich.

Na zasadzenie drzew lub krzewów na cmentarzach miejskich, należy uzyskać poprzednio pisemne zezwolenie inspektora ogrodów miejskich. Drzewa te lub krzewy stają się po myśli § 420 kod. cyw. własnością Gminy m. Krakowa.

Zakaz ten nie dotyczy kwiatów i roślin, zasadzonych na grobach dla ich upiększenia.

Przekraczający ten zakaz karani będą grzywną do 200 K lub aresztem do dni 14.

ROZDZIAŁ VII.
PRZEPISY PORZĄDKOWE.

I. Rozporządzenia dodatkowe
do poszczególnych §§ regulaminu porządkowego.

1. DO § 42 (PLAKATY I OGŁOSZENIA).

Lepienie afiszów i ogłoszeń na kolumnach reklamowych.

(Rozp. Mgtu z dnia 5 lutego 1925 r. L. 871 VII. 25).

Na podstawie przepisów §§ 53 i 60 ustęp 30 Statutu dla miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 roku, Dz. ustaw i rozporz. kraj. Nr. 108, wydaje Magistrat następujące rozporządzenie:

§ 1.

Rozlepianie plakatów, afiszów, ogłoszeń i t. p. pozwolone jest na obszarze miasta Krakowa jedynie tylko na kolumnach reklamowych w tym celu na ulicach wybudowanych.

Lepienie plakatów, afiszów i t. p. na innych miejscach, jak n. p. na domach, murach, parkanach, budkach transformatorowych, rynnach, słupach przewodów elektrycznych i t. p. jest bezwzwględnie zakazane.

§ 2.

Kolumny przeznaczone na lepienie plakatów, afiszów i t. p. mają być stale utrzymywane w należytym porządku. Miejsca na kolumnach przeznaczone na lepienie należy odpowiednio i często oczyszczać. Afisze, plakaty, ogłoszenia i t. p. nalepiać należy dokładnie w ten sposób, by się nie obrywały i ulic nie zaśmiecały.

§ 3.

Wielkość afiszów, ogłoszeń prywatnych i t. p., lepionych na kolumnach nie może przekraczać formatu o wymiarze 63/95 cm. (tzw. afisz jednoimperjałowy).

Magistrat może w wyjątkowych przypadkach zezwolić na rozlepienie afiszów o większych wymiarach.

Lepienie na kolumnach afiszów zawierających obrazy reklamujące przedstawienia kinematograficzne jest zakazane.

Zakaz lepienia obrazów nie odnosi się do reklam umieszczanych bezpośrednio przed lokalem kinematograficznym.

§ 4.

Na kolumnach reklamowych wyznaczyć należy osobne miejsce przeznaczone na lepienie ogłoszeń władz tak państwowych, jak i samorządowych. Zalepianie tych miejsc, jak też i zalepianie ogłoszeń urzędowych jest surowo zakazane.

§ 5.

Tablice przeznaczone obecnie na lepienie afiszów, plakatów i t. p., należy w terminie dni 14-tu od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia usunąć, miejsca zaś na parkanach względnie murach, gdzie tablice były umieszczone, w dalszym terminie dni 14 oczyścić i uporządkować tak, by były dostosowane wyglądem do reszty fasady, muru i t. p.

§ 6.

Przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia karane będą po myśli § 60 ustęp 30 Statutu dla Gminy miasta Krakowa, przy zastosowaniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 9 poz. 89 grzywnami aż do wysokości 200 zł., lub w razie niemożności uiszczenia grzywny, karą aresztu do 20 dni.

Odpowiedzialność za przekroczenia przepisów tego rozporządzenia ciąży zwłaszcza na właścicielach biur ogłoszeń oraz właścicielach reklamujących się przedsiębiorstw.

Niezależnie od kar powyżej przewidzianych będzie Magistrat usuwał przez swe organy afisze, plakaty, ogłoszenia i t. p., lepione poza kolumnami na koszt i niebezpieczeństwo winnych.

§ 7.

Pod przepisy powyższego rozporządzenia nie podpadają ogłoszenia umieszczane na domach przez właścicieli realności o wynajmie mieszkań.

§ 8.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w Dzielnicach I-ej i II-ej i ulicach: Straszewskiego, Podwale, Dunajewskiego, Basztowej, Andrzeja Potockiego w 14 dni po ogłoszeniu.

Termin wejścia w życie rozporządzenia tego w innych częściach miasta ustali osobno Magistrat.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą równocześnie moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy, wydane w powyższej sprawie.

---

2. DO § 79.

a) Ochrona plant i ogrodów miejskich.

(Rozporządzenie Magistratu z dnia 26 marca 1915 r. L. 1876-VII-1925).

Na podstawie przepisów § 102 lit. n. Statutu dla Gminy miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 Dz. u. kr. Nr. 108 oraz § 77—80 Regulaminu porządku i czystości, tudzież na zasadzie postanowień rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Spraw Wewnętrznych z dnia 3 czerwca 1922 r. Dz. Ust. Rzp. Nr. 46 poz. 407 i rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 30 grudnia 1922 r. Dz. ust. Rzp. Nr. 8 poz. 51 ex 1923 wydaje się następujące przepisy o ochronie i utrzymaniu porządku na plantacjach i ogrodach miejskich.

§ 1.

Planty i ogrody miejskie dostępne dla wszystkich, oddaje się pod opiekę publiczności.

Mianowicie ochraniać należy drzewa, krzewy i wszelką roślinność na plantacjach i w ogrodach, dbać o ochronę i całość pomników oraz urządzeń plantacyjnych i ogrodów, a wreszcie starać się o utrzymanie należytego porządku i czystości.

§ 2.

W szczególności należy na plantacjach i ogrodach miejskich zachowywać się w sposób wykluczający wszelkie roz-

myślne i z niedbalstwa pochodzące uszkodzenia przedmiotów względnie urządzeń plantacyjnych i ogrodów. Niedozwolone jest puszczanie wolno psów, które należy wodzić na smyczy, pozostawianie małych dzieci bez dozoru, deptanie i niszczenie lub zanieczyszczanie trawników, zrywanie roślin lub kwiatów, łamanie lub obrywanie drzew i krzewów z gałęzi, liści i t. p. Zakazane dalej jest niszczenie, zanieczyszczanie i dotykanie pomników, siadanie, wyginanie, stawanie lub przechodzenie przez ogrodzenia, stawanie na ławkach, rysowanie, wyrzynanie, zanieczyszczanie lub jakiekolwiek inne uszkadzanie ławek, przewracanie i uszkadzanie koszów na odpadki, wspinanie się po latarniach i t. d.

W ogólności zakazane są wszelkie czyny i zaniedbania, które mają na celu lub spowodować mogą jakiekolwiek rozmyślne lub z niedbalstwa pochodzące uszkodzenie albo niszczenie plantacji, ogrodów lub ich urządzeń.

§ 3.

Wszelkie odpadki, papiery, niedopałki papierosów i cygar, ogryzki, skórki pomarańczy i t. p. wrzucać należy do koszów w tym celu ustawionych przy ścieżkach. Rzucanie przedmiotów tych na ścieżki, trawniki, w zagajniki, pozostawianie na ławkach lub pod ławkami, a wreszcie jakiekolwiekbądź inne zaśmiecanie lub zanieczyszczanie plantacji i ogrodów jest zakazane.

§ 4.

Zabronione jest rozmyślne powodowanie kurzu i pyłu na ścieżkach, spanie lub wylegiwanie się na ławkach, siadanie na nich osobom widocznie nietrzeźwym lub zanieczyszczonym, uprawianie żebraniny. W ogólności zakazane jest wszystko, co mogłoby osobom innym unieprzyjemnić lub obrzydzić pobyt na plantacjach lub w ogrodach.

§ 5.

Ścieżki plantacyjne i ogrodów przeznaczone są wyłącznie dla komunikacji pieszej. Przepis ten nie odnosi się do wózków dziecinnych.

Zabronione jest wjeżdżanie na ścieżki wozami, rowerami, konno lub przenoszenie koszów, drzewa i jakichkolwiek ciężа-

rów, granie w piłkę nożną, stawanie na środku chodnika lub jakiekolwiek inne tamowanie swobodnej komunikacji.

Chodzić należy prawą stroną ścieżki, wymijać w prawo, wyprzedzać zaś na lewo.

§ 6.

Wszelkie przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia o ile nie podpadają pod postanowienia powszechnej ustawy karnej, karane będą po myśli § 60 ustęp 30 Statutu dla Gminy miasta Krakowa lub rozporządzenia z dnia 20-go kwietnia 1854 r. Dz. u. p. Nr. 96 względnie po myśli art. 21 lub 22 ustawy z dnia 7 października 1921 roku Dz. ust. Rzp. Nr. 89 poz. 656 i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 maja 1923 Dz. Ust. Rzp. Nr. 54 poz. 378 przy zastosowaniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. Dz. Ust. Rzp. Nr. 9 poz. 89.

Nadto osoby winne rozmyślnego lub z niedbalstwa pochodzącego uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń albo przedmiotów, o których mowa w niniejszem rozporządzeniu zobowiązane będą do zwrotu odszkodowania.

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Nad przestrzeganiem przepisów tego rozporządzenia czuwać będą organa miejskie i policji państwowej.

* * *

Magistrat, podając rozporządzenie niniejsze do powszechnej wiadomości, wzywa publiczność, aby nietylko sama przepisów tych przestrzegała, lecz by w zrozumieniu, że plantacje i ogrody są wielkiem upiększeniem miasta i służą dla wygody wszystkich, wspierała również władze w ściganiu wszelkich przekroczeń powodujących niszczenie lub oszpecanie plant i ogrodów.

b) Ochrona plant Dietlowskich.

(Rozp. Mgtu z dnia 12 sierpnia 1924 r. L. 14738 I. b. 1924 r.).

Na podstawie przepisów § 102, lit. d) Statutu dla Gminy miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 roku Dz. u. kr.

Nr. 103, oraz postanowień § 77. Regulaminu porządku i czystości dla miasta Krakowa z dnia 24 sierpnia 1884 L. 5874, wydaje Magistrat następujące rozporządzenie, dotyczące ochrony plant przy ulicy Dietla.

1) Zamyka się na przeciąg lat 2 dla ruchu publicznego przestrzeń plant Dietlowskich, otoczoną drutem kolczastym od szkoły barakowej, aż do wiaduktu kolejowego przy ulicy Grzegórzeckiej;

2) zakazuje się wszelkiego uszkadzania urządzeń plantacyjnych, jak np. niszczenia ogrodzeń, łamania gałęzi, psucia ścieżek, zanieczyszczania plant, rzucania kamieniami i t. p.

Przekraczający przepisy niniejszego rozporządzenia karani będą po myśli przepisów rozporządzenia ministerjalnego z dnia 30 września 1857 r. Dz. U. R. P. Nr. 198, względnie rozporządzenia z dnia 20 kwietnia 1854 r. Dz. u. p. Nr. 96, oraz § 60 ustęp 30 statutu dla Gminy miasta Krakowa.

Oprócz kary przewidzianej powyższemi przepisami, winni zobowiązani nadto będą do zwrotu wyrządzonej Gminie szkody.

Wreszcie zwraca się uwagę, że publiczność sama sobie przypisze winę, w razie doznania jakiejkolwiek szkody wynikłej wskutek nieprzestrzegania postanowień tego rozporządzenia.

DO § 81.

Miejsca do kąpieli na Wiśle.

(Rozp. Mgtu z dnia 10 czerwca 1925 r. L. 15233. VII. 1926).

Niniejszem Magistrat oznaczył następujące miejsca do kąpieli, względnie pławienia i pojenia koni na Wiśle na rok 1925.

Mianowicie do:

A. Kąpieli dla mężczyzn:

a) po prawym brzegu Wisły:

1) od km. 74—74·5 tj. od wapiennika miejskiego w Dz. XI do drugiego przepustu w obwałowaniu Wisły,

2) od realności p. Śmidowicza do pałacu Lasockich,

3) od ulicy Szwedzkiej do początku muru powyżej mostu żelaznego,

4) poniżej mostu kolejowego obok stacji Podgórze-Wisła;

b) po lewym brzegu Wisły:

5) od km. 74 naprzeciw wapiennika miejskiego do łazienek wojskowych,

6) poniżej skały Zwierzynieckiej do ujścia Rudawy;

B. Do kąpieli dla kobiet i dzieci:

a) po prawym brzegu Wisły:

1) poniżej mostu dębnickiego pod dawną willą Rożnowskich,

2) na Rudawie, przy moście ukośnym w przedłużeniu ulicy Wolskiej — 100 m. powyżej i poniżej mostu.

C. Do pławienia i pojenia koni:

a) po prawym brzegu Wisły:

1) naprzeciw garbarni w Ludwinowie;

b) po lewym brzegu Wisły:

2) przy folwarku PP. Norbertanek (zjazd z ulicy Ks. Józefa przy warstacie mechanicznym p. Barana);

3) przy ulicy Dojazdowej poniżej lewej rampy;

4) przy fabryce betonów miejskich na pl. Groble.

We wszystkich innych miejscach wyżej nie wymienionych kąpać się, ani też poić koni nie wolno.

Miejsca przeznaczone na kąpiel i pojenie koni oznaczono stosownemi napisami zapomocą tablic ustawionych nad brzegami Wisły. Kąpiel dozwolona jest jedynie od godziny 6 rano do godziny 9-tej wieczorem.

Zakazuje się kąpania:

a) dzieciom i niedorostkom bez nadzoru i opieki,

b) bez należytego ubrania kąpielowego,

c) zbliżania się i kąpania mężczyznom w miejscach na kąpiel dla kobiet przeznaczonych,

d) wpływania na łodziach pomiędzy kąpiących się.

Nad przestrzeganiem przepisów tego obwieszczenia czuwać będą organa miejskie, t. j. straż bezpieczeństwa zorganizowana z personalu miejskiej Straży pożarnej, oraz organa Policji.

Do zarządzeń tych organów należy się ściśle zastosować.

Przekraczający przepisy niniejszego obwieszczenia karani będą o ile przekroczenia nie podpadają pod postanowienia powszechnej ustawy karnej po myśli § 60 ustęp 30 statutu dla

miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 r. Dz. U. i rozp. kraj. Nr. 108, względnie rozporządzenia z dnia 20-go kwietnia 1854 roku Dz. u. p. Nr. 96 przy zastosowaniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. Dz. u. p. Rz. P. Nr. 9, poz. 89 grzywnami do 200 zł. ewentualnie karą aresztu do 20 dni.

DO §§ 116 i 117.

Szyldy, gablotki, portale i t. p.

(Rozp. Mgtu z 16 czerwca 1925 r. L. 8856—VII. 1925.).

Magistrat ogłasza niniejszem przepisy rozporządzenia o szyldach, portalach, gablotkach i t. p. z dnia 30 września 1918 r. L. 72708/18 I. b. w brzmieniu ustalonem uchwałami Prezydjum miasta z dnia 28 lutego 1925 r. i z dnia 29 kwietnia 1925 r. powziętymi na zasadzie postanowień § 53 Statutu miasta Krakowa. Przepisy te brzmią:

§ 1.

Umieszczanie tablic firmowych, szyldów, godeł i innych oznak kupieckich i przemysłowych, tablic reklamowych, reklam świetlnych, lamp, latarń, szyldów transparentowych, szyldów kolistych, reflektorów i t. p. przedmiotów, dalej gablotek, portali sklepowych, daszków ochronnych nad wejściami do hoteli, kinoteatrów i t. p., balkonów, ganków, wykuszów (erkerów) i innych części domów na chodnik wysuniętych lub wkraczających w słup powietrza nad chodnikiem (§§ 19 i 20 ust. bud.) oraz pokrywanie fasad domów napisami lub malowidłami wymaga zezwolenia Magistratu.

Magistrat obowiązany jest zgłoszenie prośby o zezwolenie załatwić do 6-ciu tygodni. W razie, jeżeli w tym czasie strona nie otrzyma załatwienia, służy jej prawo umieszczenia zgłoszonego urządzenia w tym paragrafie wymienionego.

§ 2.

Interesowani winni do podania o zezwolenie dołączyć dokładny rysunek szyldu, tablicy reklamowej i t. d., z podaniem materjału, napisów, barw, rozmiarów, sposobu utwierdzenia i położenia na fasadzie.

O ile z umieszczeniem tych przedmiotów i urządzeń łączą się roboty, dotyczące konstrukcji budynku, wymienione w § 1 ust. bud., prośba o zezwolenie ma być poparta planami, wykonanemi zgodnie z przepisem §§ 5 i 6 ust. bud., jeżeli zaś łączą się z tem roboty, o których mowa w § 3 ust. bud., ma uprawniony przedsiębiorca przed rozpoczęciem robót zawiadomić o nich Budownictwo miejskie i podpisać wymaganą deklarację.

Zezwolenia należy odmówić, jeżeli urządzenia, o których mowa w niniejszem rozporządzeniu nie będą odpowiednie ze względu na swój kształt, rysunek, barwę i t. p., albo niezgodne z otoczeniem, a szyldy (tablice reklamowe i t. p.) nieczytelne, błędne i w języku dla ogółu ludności niezrozumiałym.

Szyldy poprzeczne pod względem swego umieszczenia muszą odpowiadać postanowieniom § 116 Regulaminu czystości dla miasta Krakowa z roku 1884.

§ 3.

Tablice firmowe poziome, o ile nie przekraczają rozmiarów 40/30 cm. nie podlegają zgłoszeniu do Magistratu. Nie wolno ich jednak umieszczać na częściach architektonicznych fasad. W razie nieodpowiedniego ich umieszczenia lub gdyby nie odpowiadały postanowieniom § 2 (ustęp przedostatni) może Magistrat nakazać przeniesienie ich na inne odpowiedniejsze miejsce lub też ich usunięcie.

§ 4.

Jeżeli przedmioty, o których mowa w § 1 są wysunięte na chodnik lub wchodzą w słup powietrza ponad ulicą publiczną, natenczas należy za zezwolenie na umieszczenie uiścić na rzecz funduszu miejskiego następujące jednorazowe opłaty, a mianowicie:

za umieszczenie:

1) poprzecznych tablic firmowych, szyldów, szyldów transparentowych lub świetlnych, godeł i innych oznak kupieckich i t. p., występujących w ulicę co najwyżej 80 cm.

a) w Dzieln. I. do VIII. i w Dzieln. XXII. . . . . 5 zł.
b) „ „ IX. „ XXI. . . . . 3 „
c) poprzecznych godeł rękodzielniczych, których właściciele nie posiadają wystawy ani gablotki (w całem mieście) . . . . . 3 „

2) gablotek w wymiarze normalnym przewidzianym w § 117 Regulaminu z roku 1884 (15 cm. głębokości):

a) w Dzieln. I. do VIII. i w Dzieln. XXII. . . . . 10 zł.
b) „ „ IX. „ XXI. . . . . 5 „

3) portali (wystaw sklepowych) o wymiarze normalnym oznaczonym w § 20 ust. bud. (20 cm.) a najwyżej 4 m. długości tak istniejących jak i nowo projektowanych:

a) w Dzieln. I. do VIII. i w Dzieln. XXII. . . . . 40 zł.
b) „ „ IX. „ XXI. . . . . 20 „

4) balkonów o wymiarze normalnym oznaczonym przepisem § 19 ust. bud. (1 m. 25 cm.) a najwyżej 4 m. długości:

a) w Dzieln. I. do VIII. i w Dzieln. XXII. . . . . 40 zł.
b) „ „ IX. „ XXI. . . . . 20 „

5) markiz sklepowych płóciennych:

a) w Dzieln. I. za każdy m^2 powierzchni . . . . . 10 zł.
b) „ „ II. do VIII. i w Dzieln. XXII. za każdy 1 m^2 powierzchni . . . . . 5 „
c) w Dzieln. IX. do XXI. za każdy m^2 powierzchni 3 „

Wymienione pod 1, 2 i 5 opłaty obowiązani są uiszczać właściciele szyldów, godeł, gablotek, tablic firmowych i t. p., opłaty zaś wymienione pod 3 i 4 właściciele odnośnych realności.

§ 5.

Zezwolenie na umieszczenie przedmiotów, o których mowa w § 4 poz. 1, 2 i 5 przywiązane jest do osoby posiadacza handlu, przemysłu, biura, któremu zezwolenia udzielono i gaśnie ze zmianą osoby.

Zezwolenie może być każdego czasu cofnięte, za poprzedniem trzechmiesięcznem wezwaniem przez Magistrat do usunięcia, a właściciel obowiązany jest usunąć szyld, godło, gablotkę i t. p. bez żadnych pretensji natychmiast po upływie terminu, pod rygorem usunięcia na jego koszt i niebezpieczeństwo.

Właściciel szyldu, godła, gablotki i t. p. nie może sobie rościć żadnych pretensji do całkowitego lub częściowego zwrotu należytości, jeżeli z udzielonego pozwolenia nie skorzysta, szyld gablotkę i t. p. usunie lub jeżeli zezwolenie zostanie cofnięte.

Zezwolenie na umieszczenie urządzeń, o których mowa w § 4 ust. 3 i 4 gaśnie z chwilą zburzenia domu, względnie wcześniejszego usunięcia tych urządzeń. Wyjątkowe postanowienia co do portali drewnianych w Dzieln. I. i w głównych ulicach innych dzielnic zamieszczone są w § 8.

§ 6.

Za umieszczenie innych przedmiotów wkraczających w słup powietrza ponad ulicą, jak np. daszki ochronne (markizy) nad wjazdami lub wejściami do hoteli, teatrów i t. p., dalej stopni, poręczy, daszków okapowych, wreszcie przedmiotów wymienionych w § 4, a wykraczających poza zwyczajną miarę, wymierzy Magistrat w każdym poszczególnym przypadku opłatę przy udzieleniu zezwolenia.

Co do terminu usunięcia powyższych przedmiotów i urządzeń, mają zastosowanie przepisy § 5, a co do opłat przepisy ostatniego ustępu § 4.

§ 7.

Za lampy bez napisów nie pobiera się opłat.

§ 8.

Od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia jest wzbronione urządzanie drewnianych portali i gablotek w całej Dzieln. I. oraz w ulicach głównych w innych dzielnicach.

Istniejące dotychczas przy tych ulicach drewniane portale sklepowe mogą pozostać do końca r. 1925.

Wyjątkowo w przypadkach na uwzględnienie zasługujących, może Magistrat termin pozostawienia dotychczasowych portali odroczyć nie dłużej jednak jak do końca roku 1926.

Na przyszłość dozwolone są w powyższych ulicach tylko takie portale sklepowe, które nie wychodzą poza lica muru, w szczególności nie mogą wychodzić poza lico muru skrzynki ze zwiniętą falistą żaluzją.

Wszelkiego rodzaju gablotki w powyższych ulicach, a zatem wszelkiego rodzaju szafki oszklone, przeznaczone na wystawienie towarów muszą być w mur wpuszczone i poza jego lico nie mogą wystawać.

§ 9.

Przedmioty i urządzenia wymienione w niniejszem rozporządzeniu mają być zawsze czysto i należycie utrzymane.

§ 10.

Za wszelkie następstwa wynikłe z powodu nienależytego utrzymania, względnie złego przytwierdzenia urządzeń, wymienionych w niniejszem rozporządzeniu, ponoszą odpowiedzialność ich właściciele.

Jeżeli zaś mimo zaprzestania handlu, przemysłu i t. p., szyld, gablotka i t. p. przedmioty nie będą usunięte, odpowiedzialność, o której mowa w poprzedzającym ustępie, ponosi właściciel realności.

§ 12.

Niestosujący się do postanowień niniejszego rozporządzenia będą karani w myśl przepisu § 60 ustęp 30 Statutu dla miasta Krakowa karą pieniężną aż do wysokości 200 zł. lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej karą aresztu do 20 dni, o ile przewinienia nie podpadają ukaraniu w myśl przepisu § 59 ustawy budowniczej, względnie w myśl przepisów powszechnej ustawy karnej.

Przekraczający przepisy niniejszego rozporządzenia odpowiadają nadto za wyrządzoną szkodę.

§ 12.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Magistrat wzywa do ścisłego przestrzegania przepisów powyższego rozporządzenia, przyczem zwraca uwagę, że urządzenia podpadające pod postanowienia powyższego rozporządzenia, umieszczone bez uprzedniego zezwolenia Magistratu usuwane będą z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo ich właścicieli, a winni przekroczenia tych przepisów będą nadto pociągani do odpowiedzialności karnej po myśli § 11 tego rozporządzenia.

Równocześnie podaje Magistrat do wiadomości, że przy Miejskiem Muzeum techniczno-przemysłowem, przy ul. Smoleńskiej utworzono poradnię dla spraw szyldów, portali, gablotek i t. p., która udziela bezpłatnie porad co do projektów powyższych urządzeń oraz sporządza za zwrotem własnych kosztów projekty tych urządzeń.

II. Przepisy o porządku nie objęte regulaminem z r. 1884.

1) Administracja realności i spisy lokatorów.

(Rozporządzenie Mgtu z dnia 27 marca 1925 r. L. 1529 VII. 1925).

Na zasadzie przepisów § 53 oraz 60 ustęp 30 statutu dla Gminy miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 Dz. u. kr. Nr. 108, wydaje się ze względów porządkowych następujące rozporządzenie:

§ 1.

Każda realność położona na obszarze Gminy m. Krakowa powinna znajdować się stale pod pieczą właściciela lub też ustanowionego w tym celu administratora, który w sprawach dotyczących tej realności ma być wobec władz pełnomocnikiem właściciela.

Administratorów ustanowić należy w każdym razie w przypadkach, gdy:

a) właściciel realności nie mieszka stale w Krakowie,
b) realność jest własnością kilku osób,
c) realność stanowi własność osoby prawniczej.

§ 2.

Administratorem realności może być tylko osoba, posiadająca zdolność prawną do działania i stale w Krakowie zamieszkała.

Właściciel względnie współwłaściciele realności lub dotyczący organ osoby prawniczej obowiązani są o ustanowieniu administratora donieść Magistratowi najdalej w terminie dni 3-ech.

Doniesienie to zawierać ma imię i nazwisko administratora, jego zawód i dokładny adres.

O każdej zmianie w osobie administratora zawiadamiać należy Magistrat do 3-ech dni, podając powyższe szczegóły, dotyczące osoby administratora.

§ 3.

W sieni każdego domu ma znajdować się w widocznem miejscu, obok tablicy ze spisem lokatorów, tabliczka zawierająca imię i nazwisko właściciela względnie administratora tej realności, oraz jego dokładny adres. W przypadku, gdy właściciel realności względnie administrator mieszka w tym samym domu, ograniczyć się należy przy podaniu adresu do podania piętra i ewentualnie Nr. drzwi mieszkania.

Tabliczka ta utrzymywana ma być zawsze czysto i w czytelnym stanie.

§ 4.

W sieni każdego domu mieszkalnego należy umieścić tablicę ze spisem wszystkich lokatorów.

Spisy lokatorów mają być ułożone w systematycznym porządku podług kondygnacji (parter, I. piętro, II. piętro i t. d., dom frontowy, oficyny). W spisie zamieścić należy imię i nazwisko każdego lokatora, jego zawód i ewentualnie numer mieszkania.

Wszelkie zmiany w osobach lokatorów mają być uwidaczniane w spisie najdalej w terminie 3-ech dni.

Tablice ze spisami lokatorów należy umieszczać w miejscach widocznych tak, by spis można było z łatwością odczytać; utrzymywać zaś je należy zawsze czysto i porządnie.

§ 5.

Mieszkanie stróża w każdej realności ma być odpowiednio oznaczone przez umieszczenie nad drzwiami lub obok drzwi, prowadzących do tego mieszkania, w widocznem miejscu czytelnego napisu „stróż domu“.

§ 6.

Przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia karane będą po myśli § 60 ustęp 30 Statutu dla Gminy miasta Krakowa przy zastosowaniu rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 21 stycznia 1924 Dz. Ust. Rzp. Nr. 9 poz. 89 grzywnami do 200 zł. lub w razie nieściągalności karą aresztu do 14 dni.

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 30 dni po ogłoszeniu; równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, sprzeczne z postanowieniami tego rozporządzenia.

Nad przestrzeganiem przepisów tego rozporządzenia czuwać będą organa Magistratu i Policji Państwowej.

2) Latarnie dla oświetlania liczb porządkowych na domach.

(Rozporządzenie Magistratu z dnia 10 listopada 1925 r. L. 16424. VII. 1924).

Na podstawie przepisów § 53, tudzież § 60 ustęp 30 statutu dla Gminy miasta Krakowa z dnia 6 października 1901 Dz. ust. kraj. Nr. 108, wydaje się następujące rozporządzenie:

§ 1.

Każdy dom, położony na obszarze Gminy m. Krakowa, posiadający odrębną liczbę orjentacyjną, należy zaopatrzyć w latarnię elektryczną o sile 50-ciu świec, służącą do należytego oświetlenia liczby domu, oraz wejścia do sieni głównej.

W przypadkach, gdy dom ma więcej niż jedną bramę wejściową, należy przy każdej z nich urządzić latarnię.

§ 2.

Latarnia ta ma być umieszczona obok bramy głównej u góry, tuż przy tabliczce policzbowania domów.

Na szybach latarni należy oznaczyć liczbę orjentacyjną dotyczącego domu, oraz ulicę, przy której dom jest położony; w tych zaś domach, gdzie znajduje się stacja telegrafu pożarnego, należy nadto umieścić na szybach latarni czerwony pionowy pasek.

§ 3.

Latarni powyższych dostarczy i instalację ich przeprowadzi bezpłatnie Elektrownia miejska.

Urządzenie i używanie innych latarń jest niedopuszczalne.

§ 4.

Właściciel realności, oraz każda inna osoba, obowiązani są zezwolić na umieszczenie latarni, a to pod zagrożeniem umieszczenia jej w drodze przymusowej.

Wszelkie przedmioty, jak np. szyldy, wywieszki, tabliczki firmowe, szyldowe i t. p., któreby utrudniały, względnie uniemożliwiały umieszczenie latarni, albo też przeszkadzały jej należytemu działaniu, należy usunąć na wezwanie Elektrowni miejskiej w oznaczonym terminie; po upływie tego terminu przedmioty powyższe zostaną usunięte z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo ich właścicieli.

§ 5.

Właściciel realności obowiązany jest opłacać Gminie miasta Krakowa koszta konsumcji prądu elektrycznego, potrzebnego do oświetlenia latarni, oraz koszta utrzymania latarni w należytym stanie.

Konserwację latarń prowadzić będzie Elektrownia miejska za zwrotem własnych kosztów.

Zaległe należytości za konsumcję prądu i konserwację latarni ściągane będą w drodze egzekucji politycznej.

§ 6.

Właściciel realności (administrator) względnie stróż domu, obowiązani są czuwać nad całością latarni i jej urządzenia, oraz nad należytem jej działaniem; w tym celu obowiązani są donieść natychmiast Elektrowni miejskiej o każdem uszkodzeniu latarni lub jej złem działaniu.

§ 7.

Latarnie świecić należy od zmroku, aż do rana dnia następnego.

W tym celu obowiązany jest właściciel realności, względnie stróż domu zaświecać latarnię z chwilą zapalenia lamp ulicznych, a gasić ją równocześnie z rannem gaszeniem oświetlenia ulicznego.

§ 8.

W domach, w których zaprowadzenie latarń elektrycznych nie da się na razie przeprowadzić, urządzone być mają przejściowo latarnie naftowe.

Latarń naftowych dostarczy i urządzenie ich przeprowadzi Elektrownia miejska za zwrotem własnych kosztów.

Utrzymanie latarń naftowych i koszta ich oświetlenia obowiązani są ponosić właściciele realności.

§ 9.

Rozmyślne uszkodzenie latarń, psucie ich urządzeń, świecenie w porze nieodpowiedniej oraz wszelkie inne przekroczenia przepisów tego rozporządzenia, o ile nie podpadają pod przepisy powszechnej ustawy karnej, karane będą po myśli postanowień § 60 ustęp 30 statutu dla Gminy miasta Krakowa.

Winni wyrządzonej szkody będą nadto obowiązani do zwrotu odszkodowania.

§ 10.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

3) Wywóz popiołu i śmieci.

(Rozporządzenie Magistratu z dnia 2 stycznia 1920 r. L. 193 I b. 1920).

Rada miasta na posiedzeniu w dniu 2 stycznia 1920 r. uchwaliła:

1. Z dniem 1 stycznia 1920 r. zmienia się dotychczasowy system wywozu popiołu i zmiotków domowych w mieście Krakowie.

2. Z dniem 1 stycznia 1920 r. wypowiada się wszelkie kontrakty o wywóz popiołu i zmiotków domowych, zawarte z właścicielami domów, z których nie opłaca się podatku gminnego czynszowego oraz z właścicielami w dzielnicach przyłączonych od dzielnicy IX do XXII.

3. Z dniem 1 stycznia 1920 r. wprowadza się następujące postanowienie co do wywozu popiołu i zmiotków domowych:

a) koszta wywozu popiołu i zmiotków domowych, z domów, z których nie opłaca się gminnego podatku czynszowego, oznacza się według własnych kosztów gminy. Opłata obecnie obowiązująca wynosi:
   1. za wywóz jednej skrzynki o pojemności 100 litrów popiołu i zmiotków domowych 3 korony,
   2. od jednego wozu popiołu i zmiotków z realności w których niema skrzynek 24 kor.;

b) z domów, z których opłaca się gminny podatek czynszowy, należytość za wywóz wynosi $^1/_3$ opłat oznaczonych dla realności nie opłacających gminnego podatku czynszowego;

c) za wywóz popiołu i zmiotków domowych z realności częściowo uwolnionych od podatków gminnych, wymierza się opłaty w stosunku powierzchni części uwolnionych od podatku, do części realności nie uwolnionych. Powierzchnię tę oznacza Budownictwo miejskie Oddz. A;

d) za dostarczenie przez Zakład czyszczenia miasta do wynoszenia popiołu i śmieci oraz innych odpadków, naczyń (skrzynek, koszów itp.) z realności, gdzie naczyń tych niema, lub są doły śmietne, dolicza się 10% do ogólnej sumy kosztów we wszystkich przypadkach oznaczonych w całej taryfie;

e) utrzymuje się w mocy wszelkie rozporządzenia Magistratu, zakazujące składania popiołu, rumowiska, ziemi, gliny, błota, lodu, śniegu, kamieni, wiór, papieru i t. p. odpadków, jak też rozporządzenia dotyczące konserwacji skrzynek.

Za wywóz przedmiotów, których do skrzynek względnie popiołu składać nie wolno, obowiązuje taryfa za wywóz tych przedmiotów ustanowiona.

4. Rada miejska upoważnia Magistrat do obniżania lub podwyższania we własnym zakresie powyższych opłat, w miarę zachodzących przyczyn, spowodowanych obecnemi stosunkami, odnośnie do zmian na tok robocizny, jak i utrzymania zaprzęgów, oraz poleca Magistratowi wydać potrzebne zarządzenia, celem wprowadzenia postanowień powyższych w życie.

5. Wywóz popiołu i zmiotków domowych z Dzielnic I do VIII i XXII należy wyłącznie do gminy miasta Krakowa, w dzielnicach zaś od IX do XXI wykonuje gmina miasta Krakowa czynność tę o tyle, o ile właściciele tego zażądają. Magistrat może jednak objąć przymusowo wywożenie popiołu i zmiotków w innych dzielnicach, względnie częściach dzielnic, o ile względy sanitarne i porządkowe będą tego wymagały.

Wyjątkowo, gdyby zaszła potrzeba wywozu w dzielnicach IX do XXI, a właściciel realności w tych dzielnicach mimo wezwania o wywóz sam się nie postarał, wykona Zakład czyszczenia miasta czynność tę z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo właściciela.

6. Zakład czyszczenia miasta ma wywozić popiół i zmiotki systematycznie z dzielnic I do VIII i XXII. Natomiast z dziel-

nic IX do XXI mają właściciele względnie administratorzy zawiadomić o potrzebie wywozu Zakład czyszczenia miasta najmniej na 14 dni naprzód, za pomocą należycie wypełnionego formularza. Formularze ma wydawać bezpłatnie Zakład czyszczenia miasta.

7. Właściciele domów lub administratorzy mają prawo osobiście, albo przez inną osobę kontrolować wykonanie roboty, oraz ilość wywiezionych skrzynek. Z drugiej strony są oni obowiązani wykonanie roboty i ilość wywiezionego popiołu i zmiotków stwierdzić w przedłożonej im przez dozorcę książce własnoręcznym podpisem lub też wpisać swoje zarzuty. Zarzuty te jest obowiązany Magistrat szczegółowo rozpatrzeć.

8. Na podstawie sprawozdań Zakładu czyszczenia miasta o dokonanym wywozie i ilości wywiezionego popiołu, Magistrat po ewentualnem zbadaniu zarzutów wymierzy opłatę i wymiar ten doręczy właścicielowi. Opłatę uiścić należy w głównej Kasie miejskiej do dni 14 pod rygorem egzekucji politycznej odnośnie do dzielnic I do VIII, XXII, a egzekucji sądowej odnośnie do dzielnic IX do XXI.

9. Postanowienia niniejsze obowiązują od dnia 1 stycznia 1920 r. Temsamem tracą moc wszystkie uchwały Rady miejskiej, Sekcyj i rozporządzenia Magistratu i t. d. przeciwne niniejszym postanowieniom.

10. Magistrat wyda do niniejszej uchwały w razie potrzeby przepisy wykonawcze.

Powyższą uchwałę Rady m. podaje Magistrat do publicznej wiadomości.

4) Wprowadzenie dla wszystkich realności jednolitych opłat za wywóz popiołu i śmieci.

(Rozporządzenie Magistratu z dnia 24 maja 1921 r. L. 3051 I b. 1921).

Uchwałą z dnia 6 maja 1921 r. postanowiła Rada miasta, że za wywóz popiołu i zmiotków domowych wprowadza się jednolitą taryfę opłat dla wszystkich realności w mieście. Tem samem znosi się dotychczasowe postanowienie objęte uchwałą Rady miasta z dnia 2 stycznia 1920 r. L. 193/920/I b. zarządzające, że taryfa ta wynosi dla realności opłacających gminny podatek czynszowy jedną trzecią należytości, oraz że za wywóz popiołu i zmiotków z realności, częściowo uwolnionych od po-

datków gminnych, wymierza się opłatę w stosunku powierzchni części uwolnionych do części nieuwolnionych. Inne postanowienia uchwały Rady miejskiej z dnia 2 stycznia 1920 r. pozostają niezmienione.

5) Taryfa opłat za wywóz popiołu i śmieci.

(Rozporządzenie Mgtu z dnia 27 listopada 1924 L. 12802/I b.).

Na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 2 stycznia 1920 r. L. 193/20 I b ustanawia Magistrat następującą taryfę opłat za wywóz popiołu i zmiotków domowych:

1) za wywóz jednej skrzynki o pojemności 100 litrów popiołu 0·35 zł.,

2) za wywóz jednego wozu popiołu 10·50 zł.,

3) za dostarczenie przez Zakład czyszczenia miasta naczyń do wynoszenia popiołu lub wydobywania z dołów dolicza się 10% do ogólnej sumy kosztów.

Taryfa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje aż do odwołania.

6) Taryfa za dostarczanie zaprzęgów miejskich.

(Rozporządzenie Magistratu z dnia 4 kwietnia 1925 r. L. 9346. VII. 1925).

Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 17 stycznia 1918 r. L. 7912/I b./1918 ustanawia Magistrat następującą taryfę należytości za dostarczanie zaprzęgów miejskich przez Zakład czyszczenia miasta:

a)	za furmankę wzgl. pojazd dwukonny	przez cały dzień	20 zł.
b)	„ „ „ „ „ „	całą noc	30 „
c)	„ „ „ „ „ „	cały dzień świąteczny	40 „
d)	„ „ „ „	jednokonny przez cały dzień	14 „
e)	„ „ „ „ „ „	całą noc	21 „
f)	„ „ „ „ „ „	cały dzień świąteczny	28 „

Taryfa niniejsza wchodzi w życie z dniem 5 czerwca 1925 r., a równocześnie tracą moc obowiązującą odnośne stawki taryfy z dnia 27 lutego 1924 L. 12801/I b./924, a to punkt 3 (lit. d), e) i f), oraz taryfy z dnia 4 grudnia 1924 L. 23470/I b./924.

7) Utrzymanie czystości w realnościach.

(Rozporządzenie Magistratu z 30 lipca 1921 r. L. 8082. I b. 1921).

Rozporządzeniem Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami z dnia 10 czerwca 1921 Dz. ust. Rzp. Nr. 55 poz. 346, wydanem w porozumieniu z Ministerstwem Spraw wewnętrznych, wprowadzono przepisy, dotyczące utrzymania porządku i czystości w domach, na dziedzińcach, chodnikach i jezdniach w gminach miejskich.

W szczególności rozporządzeniem tem zarządzono co następuje:

1. Wszystkie ulice i drogi, znajdujące się na terytorjum miast i to tak tory jezdne, jak chodniki, ścieki, rynsztoki i rowy przydrożne należy utrzymywać stale w porządku i czystości. Staranne zamiatanie ich odbywać się ma przynajmniej raz dziennie w porze rannej, nadto należy w ciągu dnia usuwać z tych miejsc wszelkie gromadzące się śmieci, odpadki i nieczystości. Przed zamiataniem należy miejsca te dostatecznie skropić wodą.

2. Bramy, sienie, podwórza, dziedzińce i klatki schodowe, jakoteż zejścia do suteren i piwnic, oraz miejsca przeznaczone na składanie śmieci i odpadków, we wszystkich budynkach, tak prywatnych, jak i publicznych, należy codziennie starannie czyścić, a klatki schodowe raz na tydzień myć. Miejsca ustępowe i pisoiry, przeznaczone do ogólnego użytku, tak publiczne, jak prywatne, należy dokładnie czyścić i przynajmniej raz dziennie zmywać wodą, a w porze wieczornej oświetlać.

3. Wszelkie niezabudowane parcele i place należy stale utrzymywać w porządku i czystości.

4. Obowiązek dokładnego zadośćuczynienia powyższym przepisom spoczywa w pierwszym rzędzie na dozorcach domów, placów i t. d. Gdzie stałych dozorców niema, obowiązek ten cięży na właścicielach względnie administratorach odnośnych nieruchomości. Do dozorców domów względnie do osób, które ich zastępują, należy oczyszczenie chodnika i połowy ulicy na przestrzeni odpowiadającej szerokości frontu realności, oraz zebranie i usunięcie zmiotków.

5. Właściciele względnie administratorowie domów obowiązani są przestrzegać:

a) aby w każdym domu znajdował się odpowiedni zbiornik na popiół i śmieci, do zbiorników tych należy wrzucać tylko śmieci i odpadki w stanie stałym;

b) aby nieczystości płynne i pomyje odprowadzane były za pomocą odpowiednio urządzonych zlewów;

c) aby w domach znajdowały się w odpowiedniej ilości miejsca ustępowe, zawsze do użytku zdatne i łatwo dostępne;

d) aby w kamienicach i domach wyższych niż jednopiętrowe, umieszczone były w klatce schodowej w odpowiedniej ilości spluwaczki z wodą.

6. Właściciele, względnie administratorowie nieruchomości, obowiązani są przestrzegać, aby doły kloaczne nie były wypełniane ponad $^3/_4$ swej pojemności.

7. Właściciele, względnie administratorowie nieruchomości, obowiązani są dopilnować, aby w każdej realności zamieszkanej, znajdowało się w podwórzu urządzenie do trzepania i wietrzenia ubrań, pościeli, dywanów i t. p. w stanie zawsze zdatnym do użytku.

8. Zabrania się mieszkańcom:

a) wystawiać w klatkach schodowych kubły ze śmieciami, lub zlewkami,

b) zanieczyszczać klatki schodowe odpadkami domowemi, plwocinami i wydalinami,

c) wyrzucać śmieci, wylewać pomyje przez okna, lub drzwi na dziedzińce lub ulice,

d) zmiatać śmieci z parapetów i balkonów na ulice,

e) trzepać garderobę, meble, dywany i t. p. w oknach, tudzież na balkonach zewnętrznych. Trzepanie dywanów, pościeli etc. ma się odbywać w godzinach przez Zarząd miasta oznaczonych.

9. Utrzymywane przez mieszkańców w mieście konie, bydło lub nierogacizna, mają być umieszczone w specjalnie na ten cel przystosowanych stajniach i chlewach. Gnojowiska mają odpowiadać wymogom sanitarnym.

10. Zabrania się zanieczyszczania wydalinami lub wydzielinami ulic, placów i ogrodów publicznych, dziedzińców, sieni, parkanów, węgłów domowych, oraz wszystkich tych miejsc, których zanieczyszczanie jest przez Zarząd miasta zakazane.

11. Wszelka padlina ma być bezzwłocznie, a najdalej do 48 godzin usunięta do miejsc na ten cel przeznaczonych.

12) Obowiązujące dotychczas regulaminy sanitarno-porządkowe, które czynią w zupełności zadość postanowieniom powyższego rozporządzenia oraz które przewidują inne jeszcze, lub surowsze obowiązki po stronie właścicieli nieruchomości, administratorów, utrzymuje się nadal w mocy.

Podając do wiadomości przepisy rozporządzenia Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami z dnia 10 czerwca 1921 Magistrat zwraca uwagę, że wobec postanowienia przytoczonego pod punktem 12-tym zachowują nadal moc obowiązującą przepisy regulaminu utrzymania czystości i porządku dla miasta Krakowa z dnia 24 sierpnia 1884 roku L. 5874 oraz przepisy zawarte w rozporządzeniach Magistratu dotyczących porządku i czystości w mieście.

W szczególności obowiązują między innemi nadal obok regulaminu utrzymania porządku i czystości:

1) rozporządzenie Magistratu z dnia 23 kwietnia 1902 r. L. 20202, postanawiające, że trzepanie dywanów, etc, odbywać się może tylko od godziny 8 do 10 rano,

2) rozporządzenie Magistratu z dnia 12 września 1917 r. L. 97268 o utrzymaniu należytej czystości w ustępach publicznych,

3) rozporządzenie Magistratu z dnia 30 marca 1921 roku L. 2878/921 o utrzymaniu porządku i czystości wewnątrz w realnościach,

4) rozporządzenie Magistratu z dnia 4 maja 1921 roku L. 3532/921 o czyszczeniu oraz kropieniu chodników i ulic, w myśl którego zamiatanie chodników i ulic, ma się odbywać o godzinie 6 rano, skrapianie zaś tej przestrzeni przed zamieceniem o godzinie 6 rano, 1-szej w południe i 6 wieczorem.

Zarazem przypomina Magistrat, że w myśl przepisu § 86 regulaminu utrzymania porządku i czystości z dnia 24 sierpnia 1884 roku L. 5874, każdy właściciel realności obowiązany jest utrzymywać stróża w tym samym domu mieszkającego i zaopatrzyć go w przyrządy potrzebne do utrzymania należytego porządku i czystości tak z zewnątrz jak i wewnątrz realności, jako to konewkę do kropienia, miotłę, ścierki i t. p.

Magistrat wzywa właścicieli i zarządców realności, stróżów domów i wszystkich mieszkańców miasta do ścisłego przestrzegania podanych wyżej przepisów.

Wszelkie przekroczenia podanych wyżej przepisów rozporządzenia Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami z dnia 10 czerwca 1921 r. tudzież przekroczenia przepisów regulaminu porządku i czystości i rozporządzeń Magistratu, dotyczących porządku i czystości w mieście, karane będą w myśl § 17 rozporządzenia z dnia 10 czerwca 1921 r. Dz. ust. Rzp. Nr. 55 poz. 346 na podstawie art. 8 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. Dz. ust. Rzp. Nr. 61 poz. 388 grzywną do wysokości 10.000 Mkp. lub karą aresztu do 3 miesięcy, względnie grzywną i aresztem łącznie.

Nad przestrzeganiem przepisów zawartych w niniejszem obwieszczeniu czuwać będą organa Magistratu i Policji.

III. Przepisy co do czyszczenia dołów kloacznych.

1) Wprowadzenie dla wszystkich realności jednolitej taryfy opłat za wywóz nieczystości kloacznych.

(Rozp. Mgtu z dnia 24 maja 1921 r. L. 3050 I. b. 1921.).

Uchwałą z dnia 6 maja 1921 r. postanowiła Rada miasta, że za wywóz nieczystości kloacznych wprowadza się jednolitą taryfę opłat dla wszystkich realności w mieście. Temsamem znosi się dotychczasowe postanowienie, objęte uchwałą Rady miasta z dnia 5 lipca 1918 r., zarządzające, że taryfa ta wynosi dla realności opłacających gminny podatek czynszowy jedną trzecią należytości oraz, że za wywóz nieczystości z realności częściowo uwolnionych od podatków gminnych wymierza się opłatę w stosunku powierzchni części uwolnionych, do części nie uwolnionych.

Inne postanowienia uchwały Rady miejskiej z dnia 5 lipca 1918 r. pozostają niezmienione.

2) Taryfa opłat za wywóz nieczystości kloacznych.

(Rozporządzenie Magistratu z 27 lutego 1924 r. L. 12801 I. b. 1924 r.).

Na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 17 stycznia 1918 r. L. 7912/1918 I b. ustanawia Magistrat następującą taryfę należytości za wywóz nieczystości kloacznych i pompowanie wody, oraz za dostarczenie robotników i furmanek przez Zakład czyszczenia miasta.

1) Za wypompowanie i wywóz nieczystości kloacznych opłacać należy:

od 1 m^3 w dzień . . . . . 9 zł.
od 1 m^3 w nocy . . . . . 13 „ 50 gr.

2) za wypompowanie wody z piwnic za jedną godzinę . . . . . 16 „ — „

3) za dostarczenie robotników i furmanek przy ręcznem czyszczeniu dołów kloacznych, śluz, kanałów i innych pracach:

a) za jeden dzień pracy robotnika w dniu powszednim 5 zł.
b) za jedną noc pracy robotnika w dniu powszednim 7 „ 50 gr.
c) za jeden dzień pracy robotnika w dniu świątecznym 10 „ — „
d) za jedną furmankę przez cały dzień . . . . . 18 „ — „
e) za jedną furmankę przez całą noc . . . . . 27 „ — „
f) za jedną furmankę przez cały dzień świąteczny . 36 „ — „
g) za jedną wiązkę siana lub słomy . . . . . 1 „ — „
h) za 100 kg. koksu . . . . . 6 „ — „
i) za użycie pieca koksowego . . . . . 1 „ — „
j) za użycie narzędzi, światła, 25% kosztów robocizny.

Za roboty wykonane poza granicami miasta Krakowa taryfa ogólna o 50% wyższa od kosztów robocizny.

Taryfa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje aż do odwołania.

SPIS RZECZY

ZAWARTYCH W TOMIE II. a.

ROZDZIAŁ I. PRZEPISY O USTROJU I ZARZĄDZIE GMINY.

I. STATUT GMINNY.

Str.

1. Opłaty za przyjęcie do gminy (zmiana postanowień § 8 statut m. Krakowa) uchw. Tymcz. Zarządu m. z dnia 7/II. 1925 L. 3873/25 V. 7
2. Rozporządzenie Polskiej Komisji Likwidacyjnej z dnia 19 listopada 1918 Nr. 161 a. w przedmiocie rozszerzenia prawa wyborczego gminy stoł. król. m. Krakowa przez utworzenie IV. Koła wyborczego 7
3. Uchwała Polskiej Komisji Likwidacyjnej z dnia 19 listopada 1918 Nr. 161 a. w sprawie rozszerzenia prawa wyborczego w Krakowie 11
4. Ustawa z dnia 14 czerwca 1921 w przedmiocie zmiany postanowień ust. 2 § 42, ust. 1 § 48, § 54, ust. 2 § 62 i § 85 statutu gminnego dla stoł. król. m. Krakowa (Dz. U. R. P. Nr. 59 poz. 371) 12
5. Przyłączenie obszarów dworskich Łobzów i Piaski do okr. administracyjnego gminy stoł. król. m. Krakowa (zasadnicza ustawa z dnia 26 lipca 1919 Nr. 67 poz. 404 Dz. U. R. P.) 13
6. Reskrypt Województwa krakowskiego z dnia 18 sierpnia 1923 L. IV/1 1668 ex 23 w sprawie inkorporacji b. obszarów dworskich Łobzów i Piaski do gminy m. Krakowa 14
7. Reskrypt Izby skarbowej w Krakowie z dnia 5 maja 1923 L. 1011/23 II. 05 w sprawie zniesienia obszarów dworskich w gminach Łobzów i Piaski 16
8. Uchwała Sądu okr. w Krakowie z dnia 18 czerwca 1924 L. 1307/24 w sprawie przeniesienia folwarku Gramatyka do ks. grunt. gm. kat. Kraków XVI. Łobzów 16
9. Uchwała Sądu okręg. w Krakowie z dnia 18 czerwca 1924 L. 1307/24 w sprawie przeniesienia dobra Łobzów do ks. grunt. gm. kat. Kraków XVI. Łobzów 18

Str.

10. Uchwała Sądu okręg. w Krakowie z dnia 18 czerwca 1924 L. 1307/24 w sprawie przeniesienia dobra Piaski do ks. gm. kat. Kraków XIX. Piaski 19
11. Rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z dnia 17 czerwca 1924 o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne Dz. U. Rzp. P. Nr. 51 poz. 522 20
12. Rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z 3 grudnia 1924 o sposobie lokowania gotowizny bieżącej przez osoby prawa publicznego i osoby niewłasnowolne (Dz. U. R. P. Nr. 106 poz. 959) 25
13. Rozporządzenie I. Ministra Spraw Wewn. oraz Ministra Skarbu z 22 stycznia 1925 w sprawie wykonania rozporz. Prezydenta Rzpltej z dnia 17 czerwca 1924 o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 15 poz. 99) 26
14. Rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z dnia 22 grudnia 1924 o ustanawianiu delegatów rządowych przy poszczególnych samorządach i innych związkach prawno-publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 113 poz. 1002) 28

II. USTRÓJ ADMINISTRACYJNY.

15. Reskrypt Prezydjum Namiestnictwa z dnia 21 sierpnia 1921 L. 17323 ex 1921 prez. w sprawie zniesienia Namiestnictwa i utworzenia urzędów wojewódzkich na terenie Małopolski 31
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z 8 listopada 1923 dotyczące zniesienia w Podgórzu powiatu (Dz. U. Rz. P. Nr. 122 z 1/XII. 1923) . 32
17. Obwieszczenie Izby skarbowej w Krakowie z 23 kwietnia 1923 L. 5748/23 w sprawie zniesienia administracji podatku i utworzenia inspektoratów skarbowych 33
18. Postanowienia z ustawy z dnia 24 lipca 1919 o policji państw. dotyczące stosunków policji do miasta. (Dz. Pr. P. P. z 1/VIII. 1919 Nr. 61) 33
19. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewn. z dnia 11 lipca 1921 w przedmiocie wcielenia państw. organizacji wykonawczej służby bezpieczeństwa we Lwowie i Krakowie do policji państw. (Dz. Pr. P. Nr. 67 poz. 440) 35
20. Podział miasta na komisarjaty policji państw. z dnia 19/XII. 1924 L. 4805/24 prez. 40
21. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22/II. 1922 w przedmiocie dyslokacji sądów powiatowych w powiecie podgórskim w okręgu Sądu okręg. w Krakowie (Dz. U. Min. spraw. Nr. 6 z 15/III. 1922) 46

III. URZĘDOWANIE RADY MIEJSKIEJ.

22. Regulamin obrad Rady m. Krakowa (uchwała Rady m. z dnia 19/XII. 1918 L. 3846/18 prez.) 47

Str.

IV. SEKCJE I KOMISJE.

23. Komisja dla M. Zakładów ceramicznych (uchwała Rady m. z 11/VII. 1918 L. 11360/17 prez.) 55
24. Regulamin komisji dla przedsięb. gminnego m. Krakowa pod nazwą M. Zakłady ceramiczne (uchwała Rady m. z 11/VII. 1918 L. 11360/17 prez.) 55
25. Komisja dla nadzoru Zakładów sanitarnych na Prądniku (uchwała Rady m. z 12/VII. 1917 L. 76650/17 prez.) 58
26. Komisja dla spraw łowieckich (uchwała Rady m. z 21/III. 1918 L. 28788/18 III. b) 58
27. Komisja dla spraw lasu wolskiego (uchw. Rady m. z 19/VII. 1917 L. 77002/17 I. c) 59
28. Nadzwyczajna Komisja oszczędnościowa (uchwała Rady m. 4/II. 1924 L. 2195/24 prez.) 59
29. Komisja kolejowa (uchwała Rady m. z 5/X. 1923 L. 2780/22 I. a) 61
30. Komisja dla spraw reformy rolnej (uchwała Rady m. z 20/XI. 1920 L. 4760/20 I. a) 61
31. Komisja dla spraw awansowych (uchwała Rady m. z 19/XII. 1918 L. 4161 ex 1918 prez.) 61
32. Zmiana postanowień ust. 1 § 3 i ust. 6 § 8 statutu Komisji sanitarnej m. Krakowa (Rozp. Nam. galic. z 12/III. 1919 L. VII. a. 3825) LM. L. 3814/19 fiz.) 62
33. Sąd honorowy Rady m. (uchwała Rady m. z 30/3 1920 L. 1178/20 L. 1278/20 prez.) 63
34. Djety członków Prezydjum m. (uchwała Rady m. z 5/VII. 1918) . 69
35. Upoważnienie Sekcji III. i Prezydjum m. w sprawach dotyczących sporów sądowych (uchwała Rady m. z 29/V. 1923 L. 1852/23 I. a) 69
36. Rota przysięgi dla Prezydenta m. (Reskr. Minist. Spraw Wewn. z 26/X. 1920 L. OP. 1780/3 (L. 6820/prez.) 70
37. Rozporządzenie Prezydenta m. z 1 października 1920 L. 4854/20 prez. w sprawie zniesienia Komisarjatu obw. IV. i utworzenia komisarjatów obwodowych dla dz. IX—XX. 71
38. Rozporządzenie Prezydenta m. z dnia 10 grudnia 1923 L. 5663/23 prez. w przedmiocie zmiany granic dzielnic XVI. (Łobzów) i XIX. (Piaski) 71
39. Rozporządzenie Tymczasowego Zarządu miasta z dnia 27 grudnia 1924 L. 3618/24 prez. w sprawie zmiany granic dzielnic XIX. i XXII. 72

ROZDZIAŁ II. PRZEPISY SKARBOWE I PODATKOWE.

I. ZASADNICZE PRZEPISY, OKREŚLAJĄCE PRAWA SKARBOWE GMINY.

1. Ustawa z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Rz. P. Nr. 94 poz. 747) 75

Str.

2. Ustawa z dnia 31 lipca 1924 r. o wprowadzeniu niektórych zmian w ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Rz. P. Nr. 73 poz. 719) 106
3. Ustawa z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie zmiany niektórych przepisów o opłatach stemplowych i komunalnych (Dz. U. Rz. P. Nr. 73 poz. 719) 107
4. Rozporządzenie II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w celu wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Rz. P. Nr. 31 poz. 317) . 109
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 kwietnia 1924 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w przedmiocie przekazania wojewodom (delegatowi Rządu w Wilnie) i dyrektorom Izb skarbowych niektórych uprawnień Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu, wynikających z ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Rz. P. Nr. 36 poz. 390) 128
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 sierpnia 1924 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie określenia wysokości najwyższych norm podatku od wykonywania prawa polowania. (Dz. U. Rz. P. Nr. 78 poz. 759) 136
7. Rozporządzenie III. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 sierpnia 1924 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu celem wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów gminnych. (Dz. U. Rz. P. Nr. 82 poz. 790) . . 137
8. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez Związki komunalne (Dz. U. Rz. P. Nr. 51 poz. 522) 144
9. Rozporządzenie I. Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Skarbu z dnia 22 stycznia 1925 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne. (Dz. U. Rz. P. Nr. 15 poz. 99) 144
10. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1924 r. o sposobie lokowania gotowizny bieżącej przez osoby prawa publicznego i osoby niewłasnowolne. (Dz. U. Rz. P. Nr. 106 poz. 959) 144
11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 1925 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia II. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 marca 1924 r. w celu wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych. (Dz. U. Rz. P. Nr. 27 poz. 194) 145

Str.

II. PODATKI I OPŁATY MIEJSKIE.

A) Podatki i opłaty o charakterze podatków bezpośrednich.

1. Podatek od gruntów 147
2. Podatek od lokali 147
3. Podatek od przemysłu i handlu 156
4. Podatek dochodowy 156
5. Podatek od umów od przeniesienia własności nieruchomości . . . 156
6. Podatek od zaprotestowanych weksli 157
7. Podatek od plakatów, szyldów i anonsów 158

B) Podatki i opłaty o charakterze podatków pośrednich.

1. Miejski podatek spożywczy 161
2. Podatek od towarów dowożonych kolejami i drogami wodnemi . 177
3. Dodatki gminne do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków 182
4. Dodatek gminny do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji 182
5. Podatek hotelowy 182
6. Podatek tramwajowy 184
7. Podatek od publicznych zabaw i widowisk 186

C) Opłaty miejskie.

1. Egzekutne od podatków i opłat państwowych i gminnych 198
2. Opłaty od podań i świadectw urzędowych 201
3. Opłaty za czynności urzędowe 212
4. Opłaty od zbytkownych środków przewozowych 213
5. Opłaty od psów 216
6. Opłaty od środków przewozowych 222
7. Opłaty mytnicze 226
8. Opłaty za składanie materjałów budowlanych 234
9. Opłaty targowe 234
10. Opłaty od bicia i za oględziny bydła oraz opłaty za oględziny mięsa 234
11. Opłaty za oględziny umarłych i opłaty pogrzebowe 234
12. Opłaty za wywóz nieczystości kloacznych 234
13. Opłaty za wywóz popiołu i śmieci 234
14. Opłaty za trzymanie otworem przedsiębiorstw gospodnio-szynkarskich poza godziną urzędową 234
15. Opłata 5% od licytacyjnej ceny kupna 234
16. Należytości za urządzenie ulic i chodników 235
17. Taryfa opłat komisyjnych w sprawach parcelacyjnych 235
18. Opłaty za połączenie kanałowe 235
19. Podatek i opłaty wodociągowe 235
20. Opłaty za przyjęcia do związku gminy 235
21. Opłaty za administrację fundacji 235
22. Trzecina spadku po duchownych świeckich 235

Str.

ROZDZIAŁ III. PRZEPISY BUDOWLANE.

I. USTAWA BUDOWNICZA. — ULGI BUDOWLANE.

1. Ustawa z dnia 26 września 1922 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 88 poz. 788 w przedmiocie upoważnienia Ministra Robót Publicznych w wydawaniu przepisów ulgowych w dziedzinie budownictwa 239
2. Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 21 kwietnia 1923 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 48 poz. 346 o ulgach budowlanych w miastach 239
3. Przepisy o ulgach budowlanych dla miasta Krakowa. (Obwieszczenie Mgtu z dnia 31 października 1923 r. L. 15226/I b. 1923 r.) . . 244
3 *a)* Dekret Rady Regencyjnej o opiece nad zabytkami sztuki i kultury z dnia 31 października 1918 r. Dz. P. P. Nr. 16 poz. 37 . 248
4. Zezwolenie na przekroczenie przepisanej wysokości budynków w przypadkach przewidzianych § 1 ust. 9 rozp. o ulgach budowlanych. (Rozporządzenie Mgtu z dnia 31 października 1923 r. L. 15226/I. b. 1923) 253

II. ROZPORZĄDZENIA DODATKOWE DO POSZCZEGÓLNYCH §§-ów USTAWY BUDOWNICZEJ.

1. Do § 4 (Prośba o zezwolenie):
stwierdzenie własności lub przyzwolenie właściciela gruntu na którym budowa ma być prowadzona. (Rozp. Mgtu z dnia 5 września 1922 r. L. 4856/I. b. 1922) 254
2. Do §§ 5 i 6 (Przepisy co do planów):
a) zasadnicze wymagania, którym mają odpowiadać plany na budowę. (Rozp. Mgtu z dnia 30 marca 1923 r. L. 1875/I. b. 1923) 255
b) uwidacznianie na planach mieszkania stróża. (Rozp. Mgtu z dnia 30 marca 1926 r. L. 4585/I. b. 1925) 257
c) zamieszczanie w planach na portale sklepowe projektu zewnętrznego zamknięcia sklepu. (Rozp. Prezydenta m. z dnia 6 marca 1922 r. L. 8522/I. b. 1922) 258
3. Do §§ 7 i 8 (Wymogi wobec sąsiadów i pozwolenie na budowę):
a) postępowanie w sprawach budowlanych. (Rozp. Mgtu z dnia 15 grudnia 1923 r. L. 18485/I. b. 1923) 258
b) terminy załatwiania podań o zezwolenie na budowę. (Rozp. Prezydenta m. z dnia 6 czerwca 1922 r. L. 8676/I. b. 1922) 267
c) zakaz wyłączania z pod zatwierdzenia poszczególnych części budowy. (Rozp. Prezydenta m. z dnia 11 lutego 1919 L. 796/I. b. 1919) 269
d) udzielanie zezwoleń na prowadzenie robót w budynkach o charakterze zabytkowym lub w najbliższem otoczeniu zabytków nieruchomych. (Rozp. Mgtu z dnia 11 grudnia 1924 r. L. 16990/I b. 1924 r.) 270
e) zakaz udzielania zezwoleń na przebudowę mieszkań na inne cele 271

Str.

4. Do § 15 (Składanie materjałów budowlanych):
a) zezwolenie na składanie materjałów budowlanych, sposób ich składania i taryfa opłat. (Rozp. Mgtu z dnia 30 marca 1925 r. L. 6146/I. b. 1925) 272
b) instrukcja o postępowaniu przy udzielaniu zezwolenia na składanie materjałów budowlanych. (Rozp. Prezydenta m. z dnia 3 marca 1925 r. L. 6146/I. b. 1925) 276

5. Do § 16 (Linja regulacyjna):
zatwierdzenie linii regulacyjnej istniejących ulic. (Rozp. Mgtu z dnia 7 marca 1923 r. L. 510 Bb. 1921) 280
Do § 16 k (Koszta komisyjne):
taryfa kosztów komisyjnych dochodzeń w sprawach parcelacyjnych. (Rozp. Mgtu z dnia 20 lutego 1925 r. L. 1925 r. L. 1928/I. b. 1925) 287

6. Do § 21 (Facjaty):
utrzymanie i zakaz oszpecania fasad. (Rozp. Mgtu z dnia 25 sierpnia 1922 r. L. 11432/I. b. 1922) 287

7. Do § 54 (Utrzymanie budowli):
a) utrzymanie wypraw fasadowych, szczytów kominowych, atyk, gzemsów i t. p. (Rozp. Mgtu z dnia 28 lutego 1921 r. L. 1202/I. b. 1921) 289
b) odbijanie tynków, gzemsów i t. p. z fasad domów. (Rozp. Mgtu z dnia 27 lutego 1925 r. L. 5249/I. b. 1925) 290
c) badanie stanu budynków. (Rozp. Mgtu z dnia 8 czerwca 1922 r. L. 8945/I. b 1922) 291

8. Do § 55 (Budynki zawaleniem grożące):
opinja rzeczoznawców technicznych. (Rozp. Prezydenta m. z dnia 27 lutego 1925 r. L. 5392/I. b. 1925) 293

III. PRZEPISY UZUPEŁNIAJĄCE USTAWĘ BUDOWNICZĄ.

1. *a)* Ustawa o rozbudowie miast (z dnia 29 lutego 1925 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 51 poz. 346) 295
Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych i Reform Rolnych o wykonaniu artykułów 11, 12, 13, 14 i 25 ustawy o rozbudowie miast z dnia 20 maja 1925 r. (Dz U. Rz. P. Nr. 56 poz. 401) . 306
Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 maja 1925 r. w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Robót Publicznych w sprawie wymiaru i poboru państwowego podatku od lokali i od placów niezabudowanych, wydane w celu wykonania artykułu 18 ustawy z dnia 23 kwietnia 1925 r. o rozbudowie miast. (Dz. U. Rz. P. Nr. 57 poz. 407) 312
b) Tymczasowy Regulamin dla Komitetu rozbudowy stoł. król. m. Krakowa. (Rozp. Zarządu miasta z dnia 18 czerwca 1925 r. L. 3466/I. 1925 r. wydane na podstawie opinji Rady przybocznej Komisarza Rządu z dnia 12 czerwca 1925 r.) 330

Str.

c) Zgodność dobrowolnej parcelacji gruntów z planem regulacyjnym miasta. (Rozp. Prezydenta m. z dnia 13 listopada 1922 r. L. 4427/I. a. 1922 r.) 335

2. Zasady ustanowienia prawa budowli na gruntach należących do gminy m. Krakowa. (Rozp. Mgtu z dnia 16/IV. 1921 r. L. 4387/I. 1920) 336

3. Przepisy dotyczące obliczeń statycznych w budownictwie lądowem zatwierdzone przez Min. Rob. Publ. rozporz. z dnia 20 maja 1923 r. Nr. VIII. 43 b 339

4. Urządzanie i zakładanie anten dla radjostacji. (Rozp. Mgtu z dnia 15 maja 1925 r. L. 8518 VIII. 1925) 374

IV. PRZEPISY KANALIZACYJNE.

1. Ustawa z dnia 26/X. 1920 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 103 poz. 683 w przedmiocie częściowej zmiany § 6 galic. kraj. ustawy z dnia 11 lipca 1914 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 2 z 1915 r.) o obowiązku właścicieli domów w stoł. król. m. Krakowie wybudowania kanałów domowych, połączenie tychże z miejskiemi kanałami ulicznemi oraz o opłatach gminnych za to połączenie 378

2. Ustanawianie wysokości opłat za połączenie kanałowe. (Uchwała Rady m. z 20 października 1922 r. L. 1686/Bb 1921) 378

3. Wysokość opłaty za połączenie kanałów domowych z kanałami miejskiemi. (Rozp. Mgtu z dnia 17 grudnia 1924 r. L. 3064/Bb. 1924) 379

V. PRZEPISY WODOCIĄGOWE.

1. Taryfa opłat wodociągowych (w brzmieniu ustalonem uchwałą Rady m. z dnia 17 marca 1923 r. L. 18/9 ZW. powziętą na zasadzie przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Dz. U. Nr. 93 poz. 747) 380

2. Dostęp do wodomierzy. (Rozp. Mgtu z dnia 15 stycznia 1923 r. L. 312/I. b. 1923 r.) 381

3. Utrzymanie i korzystanie z urządzeń wodociągowych. (Obwieszczenie Mgtu z dnia 28 lutego 1922 r. L. 3410/I. b. 1912) 382

ROZDZIAŁ IV. PRZEPISY PRZEMYSŁOWE.

1. Czas pracy w przemyśle i handlu. (Obwieszczenie Mgtu z dnia 16 sierpnia 1924 r. L. 6079/III. i z dnia 10 lipca 1925 r. L. 14042/III) 387

2. Piekarnie i sklepy z pieczywem. (Rozp. Min. Zdr. Publ. z dnia 26 lutego 1921 r. Nr. 26 p. 151 Dz. U. Rz. P) 390

3. Godzina policyjna dla przedsiębiorstw gospodnio - szynkarskich w obrębie województwa krakowskiego. (*a*) Rozp. Wojew. z dnia 14 kwietnia 1924 r. L. 844/2 prez.; *b*) z dnia 2 maja 1924 L. 5852/2 prez.) 394

4. Personal gospodnio-szynkarski. (Obwieszcz. Mgtu z dnia 26 lutego 1920 r. L. 17343/19 III. a.) 397

Str.

5. Sprzedaż alkoholu (ustawa z dnia 23 kwietnia 1920 r. Nr. 37, poz. 210 Dz. U. Rz. P., z dnia 27 stycznia 1922 r. Nr. 12 poz. 104 Dz. U. Rz. P. oraz rozp. Min. z 10 kwietnia 1922 Nr.. 35 poz. 299 Dz. U. Rz. P.) 398
6. Hotele i pensjonaty. (Rozp. Min. Zdr. Publ. i Spraw Wewn. z dnia 23 stycznia 1922 r. Nr. 10 poz. 78 Dz. U. R. P.) 403
7. Regulamin przemysłu kominiarskiego. (Obwieszczenie Mgtu z dnia 13 marca 1923 r. L. 2027/22 III. c.) 407
8. Taryfa kominiarska. (Obw. Mgtu z dnia 12 czerwca 1924 r. L. 5051/24 III. c.) 412
9. Taryfa dorożkarska. (Obw. Mgtu z dnia 16 lipca 1924 r. L. 5816 III.) 413
10. Zakłady fryzjerskie. (Rozp. Mgtu z 21 marca 1925 r. L. 1010 fiz.) . 414

ROZDZIAŁ V. PRZEPISY TARGOWE.

I. PRZEPISY TARGOWE DLA STOŁ. KRÓL. M. KRAKOWA.

1. Regulamin targowy :
a) taryfa opłat placowych dla m. Krakowa, obowiązująca od 1 stycznia 1925 r. aż do odwołania. (Rozp. Mgtu z dnia 18 grudnia 1924 r. L. 9352 III. b. 1924) 419
2. Rozporządzenie dodatkowe do regulaminu targowego :
a) unormowanie godzin targowych na placu Nowym, Izaaka i Wolnicy w dz. VIII. (Rozp. Mgtu z 30 stycznia 1925 r. L. 615 III. b. 1925 i z dnia 12 czerwca 1925 r. L. 3995/25 VIII.) 420
b) oznaczenie przedmiotów sprzedaży i unormowanie czasu trwania targów na placach targowych w dz. XXII. Podgórze. (Rozp. Mgtu z 3 stycznia 1925 r. L. 6884 III. b. 1924) 421
c) sprzedaż pierza. (Rozp. Mgtu z 23 czerwca 1920 r. L. 2835/III. b. 1920) 423
d) sprzedaż psów, kóz, świnek, mięsa, skór bydlęcych, króliczych, zajęczych i pierza. (Rozp. Mgtu z dnia 18 listopada 1924 r. L. 5030/III. b. 1924) 423
3. Regulamin jatek i hal targowych miejskich :
a) regulamin domowy dla jatek poddominikańskich. (Rozp. Mgtu z 4 lutego 1921 r. L. 102316/918 III. b. ze zmianami uchwałą Mgtu z 8 kwietnia 1925 r. L. 1964/25 VIII.) 424
b) regulamin domowy dla hali targowej na Placu Nowym. (Rozp. Mgtu z 18 listopada 1908 r. L 48875/908 III. b. i 1 czerwca 1910 L. 44889/910 III. b. ze zmianami z uchwałą Mgtu z 8 kwietnia 1925 r. L. 921/25 VIII.) 425
c) regulamin domowy dla hali targowej w dz. XXII. Podgórze. (Rozp. Mgtu w Podgórzu z 24 kwietnia 1902 r. L. 3665/902 ze zmianami w myśl uchwały Mgtu krak. z 8 kwietnia 1925 r. L. 2318/925 VIII.) 426
d) regulamin domowy dla kramów w Sukiennicach (Rozp. Mgtu z 10 czerwca 1925 r. L 2214 I.) 427

Str.

II. TARGI NA BYDŁO, OWCE, KOZY I NIEROGACIZNĘ.

1. Regulacja opłat targowych od zwierząt, wprowadzanych na centralną targowicę bydlęcą. (Obwieszczenie Mgtu z 4 listopada 1924 L. 6065 akc. i z 30 kwietnia 1924 r. L. 2710 akc.) 429
2. Kasa targowa. (Rozp. Mgtu z dnia 7 stycznia 1925 r. L. 7315/24 akc.) 430
3. Przepisy o kafilerji. (Uchwała Rady m. z 29 maja 1923 r. L. 6402 akc.) 430
4. Targi na bydło. (Obw. Mgtu z 22 grudnia 1922 r. L. 7925 akc.) . . 431

III. TARGI I JARMARKI NA KONIE.

1. Paszporty dla koni. (Rozp. Mgtu z 29 października 1924 r. L. 1720 wet.) 432

IV. RZEŹNIA MIEJSKA.

1. Opłaty pobierane w Rzeźni m. (Rozp. Mgtu z dnia 11 kwietnia 1924 r. L. 1992 akc.) 433

V. POLICJA ŚRODKÓW ŻYWNOŚCI.

1. Mięso:
a) wozy do rozwozu mięsa. (Rozp. Mgtu z 10 lutego 1923 r. L. 1320/22 wet.) 435
b) oględziny mięsa wprowadzonego do Krakowa. (Rozp. Mgtu z 20 lutego 1925 r. L. 413 wet. i z 25 lutego 1925 r. L. 556/25) . . . 435
c) sprzedaż mięsa mielonego. (Rozp. Mgtu z dnia 16 maja 1923 r. L. 528 wet.) 437
2. Pieczywo:
a) sprzedaż pieczywa. (Rozp. Mgtu z 17 sierpnia 1914 r. L. 47730/III b. 1914) 438
b) sprzedaż i podawanie pieczywa. (Rozp. Mgtu z dnia 17 października 1921 r. L. 6202/III. b. 1921) 440
c) zakaz sprzedaży pieczywa na placach targowych. (Rozp. Mgtu z 15 maja 1925 r. L. 2805/VIII.) 441
d) domieszki do mąki i chleba. (Rozp. Mgtu Zdr. Publ. z 7 marca 1921 r. Nr. 29 poz. 167 Dz. U. R. P.) 441
3. Jaja:
Zakaz sprzedaży kurzych jaj składowych na placach targowych. (Obw. Mgtu z 8 kwietnia 1925 r. L. 8973/VIII. 1924) 442
4. Mleczywo:
regulamin dla handlu mleczywem. (Rozp. Mgtu z dnia 9 lutego 1924 r. L. 188/III. b.) 443
5. Ogólne rozporządzenia:
A) przepisy ujawnienia cen przedmiotów powszedniego użytku. (Obw. Mgtu z 10 lipca 1923 r. L. 4877/23, z 28 listopada 1923 r. L. 8077/23, z 10 maja 1924 r. L. 3351/III. b. 1924) 448
B) legalne jednostki miar syst. metr. (Obw. Mgtu z 24 maja 1924 r. L. 3598/III. b. 1924) 455

Str.

C) przykrywanie artykułów żywności. (Rozp. Mgtu z 5 kwietnia 1922 r. L. 2085/III. b.) 455

D) porządek i czystość w lokalach przemysłowych i handlowych. (Rozp. Mgtu z 14 grudnia 1918 r. L. 124206, z 17 kwietnia 1919 r. L. 2009 i z 16 sierpnia 1923 r. L. 4652/III. b. 1923) 456

ROZDZIAŁ VI. PRZEPISY SANITARNE.

I. SPRAWY OGÓLNE.

A. Zasadnicza ustawa sanitarna z dnia 19 lipca 1919 r. Nr. 63 poz. 371 Dz. P. P. P. 467

B. Rozdział agend B. Min. Zdrowia Publ.:

1) ustawa z dnia 28 listopada 1923 r. Nr. 131 poz. 1060 Dz. U. Rz. P. w przedmiocie zniesienia Min. Zdrowia Publicznego 472

2) rozporządzenie Prez. Rzeczyp. z dnia 18 stycznia 1924 r. Nr. 9 poz. 86 Dz. U. R. P. w przedmiocie rozdziału kompetencji Ministra Zdrowia Publ. 472

C. Statut Komisji sanitarnej m. Krakowa: (rozp. Mgtu z 12 kwietnia 1919 r. L. 13814/1919 fiz.) 474

II. SPRAWY SZCZEGÓLNE.

A. Zwalczanie chorób zakaźnych:

1) ustawa z dnia 25 lipca 1919 r. Nr. 67 poz. 402 Dz. U. Rz. P. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób występujących nagminnie 475

2) zwalczanie ospy:

a) ustawa z dnia 19 lipca 1919 r. Nr. 63 poz. 372 Dz. Pr. Rz. P. o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie . . 486

b) rozporządzenie Min. Zdrowia Publ. z dnia 15 marca 1922 r. (Nr. 32 poz. 261 Dz. U. Rz. P.) w przedmiocie wykonania ustawy o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie 488

3) zwalczanie płonicy (instr. Mgtu z 18 stycznia 1924 L. 34/fir.) . 495

4) zwalczanie wodowstrętu 496

5) korzystanie z urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (Rozp. Nadzwycz. Naczelnej Komisji do walki z epidemjami z dnia 1 stycznia 1922 Nr. 9 poz. 63 i z 21 czerwca 1922 r. Nr. 56 poz. 517 Dz. U. R. P) 496

6) utrzymanie czystości w teatrach świetlnych (rozp. Nadzwycz. Komisji do walki z epidemjami z 3 sierpnia 1923 Nr. 79 poz. 629 Dz. U. R. P.) 497

7) Przepisy sanitarno-przemysłowe 498

B. Sanitarno lekarska opieka nad dziećmi i macierzyństwem:

1) hygieniczno-lekarska opieka nad dziećmi w zakładach zamkniętych (rozp. Mgtu z 13 listopada 1923 r. Nr. 1822/fiz.) 498

2) obowiązki położnych (rozp. Mgtu z 20 października 1923 L. 1202/fiz.) 500

Str.

C. Stała opieka lekarska w szkołach powszechnych: (instrukcja Mgtu z 11 marca 1925 r. Nr. 793/fiz.) 502

D. Kąpiele publiczne:

1) urządzenie i utrzymywanie zakładów kąpielowych publicznych (rozp. Min. Zdrowia Publ. w porozumieniu z Min. Spraw Wewn. z dnia 12 lipca 1922 r. Nr. 70 poz. 698 Dz. U. Rz. P.) 505

2) urządzenie i utrzymywanie zakładów kąpielowych rytualnych (t. zw. mykw) dla ludności wyznania mojżeszowego (rozp. Min. Zdrowia Publ. z dnia 5 lipca 1921 r. Nr. 65/21 poz. 416 Dz. U. Rz. P. 512

E. Ochrona czystości wody i powietrza:

a) budowa i utrzymanie studni (rozp. Nacz. Nadzw. Komisji do walki z epidemjami w porozumieniu z Min. Spraw Wewn. z 25 października 1920 Nr. 102 p. 677 Dz. U. R. P.) 519

F. Lekarstwa:

1) nadzór nad aptekami (streszczenie rozp. Wojew. Krak. z 27 stycznia 1925 r. L. IX/589) 524

2) recepty lekarskie (rozp. Wojew. Krak. z dnia 18 grudnia 1922 L. 76184/IX) 525

3) specyfiki farmaceutyczne:

a) zabronione specyfiki farmaceut. (rozp. Mgtu z 30 sierpnia 1923 L. 468/fiz.) 526

b) opakowanie specyfików farmaceutycznych (rozp. Mgtu z 26 lutego 1924 L. 72/fiz.) 527

c) opakowanie pochodnych arseno-benzolu oraz surowic i produktów bakteryjnych podlegających obowiązkowemu określeniu miana (rozp. Mgtu z 21 listopada 1923 L. 1946/fiz,) . . 528

d) ceny detailiczne specyfików (rozp. Mgtu z dnia 11 marca 1925 L. 759/fiz.) 530

4) wydawanie lekarstw na koszt funduszu gminnej opieki społecznej (instrukcja Mgtu z 16 marca 1925 r. L. 896/fir.) 531

5) substancje i przetwory odurzające (ustawa z dnia 22 czerwca 1923 r. Nr. 72 poz. 559 Dz. U. Rz. P.) 532

G. Przepisy sanitarno-weterynaryjne:

1) tymczasowa organizacja państwowej służby weterynaryjnej (rozp. Rady Min. z dnia 27 listopada 1920 r. Nr. 162 poz. 676 Dz. U. Rz. P.) 535

2) zwalczanie wodowstrętu:

a) trzymanie psów:

1) obwieszczenie Mgtu z 31 grudnia 1917 r. Nr. 12 Dz. rozp. m. Krakowa 550

2) rozp. Mgtu z dnia 17 grudnia 1917 r. L. 135249/III. b . . 553

3) zwalczanie wścieklizny u ludzi i psów (rozp. Ministrów Spraw Wewn., Rolnictwa i D. P. z dnia 2 lutego 1925 r. Nr. 20 poz. 145 Dz. U. Rz. P.) 554

4) oprawcy miejscy (instr. Mgtu z dnia 15 stycznia 1919 r. L. 129764/18 III. b.) 556

Str.

III. CMENTARZE MIEJSKIE.

A. Urządzanie grobów:
1) budowa grobowców (rozporządzenie Mgtu z 14 stycznia 1918 r. L. 67808/917 B a) 561
2) utrzymywanie porządku przy budowie grobowców (obwieszczenie Mgtu z 24 czerwca 1920 r. L. 1919/1) 562
B. Postępowanie przy chowaniu zwłok:
1) czas otwarcia cmentarza (rozp. Mgtu z 30 marca 1922 r. Nr. 3 Dz. Rozp. m. Krakowa) 562
2) wyznaczenie dni do grzebania zmarłych (rozp. Mgtu z 23 lutego 1924 r. L. 676 I. a) 563
3) chowanie zwłok w grobach stałych (rozp. Mgtu z 15 kwietnia 1920 r. Ł. 2253/I. a) 563
4) przewożenie i ekshumacja zwłok (rozp. Min. Zdrowia Publ. z dnia 28 maja 1920 r. Nr. 42 poz. 257 Dz. U. R. P.) 564
5) przewóz zwłok na cmentarz
1) rozp. Mgtu z 12 lipca 1921 L, 9691/III. a 567
2) rozp. Mgtu z 11 kwietnia 1923 r. L. 680/III. a 568
C. Opłaty cmentarne:
1) taryfa opłat cmentarnych (rozp. Mgtu z 4 grudnia 1924 L. 6614/I. a) 568
2) zwalnianie od opłaty taks za pokładne i kopanie grobów (rozp. Mgtu z dnia 5 grudnia 1923 r. L. 6185/I. a) 570
D. Zarząd cmentarza pod względem ogrodowym:
1) instrukcja dla Miejsk. Przedsiębiorstwa upiększania cmentarza rakowickiego (rozp. Mgtu z 1 czerwca 1923 r. L. 2642/I. a) . . 571
2) samowolne sadzenie drzew na cmentarzu miejskim (rozp. Mgtu z dnia 29 marca 1920 r. L. 1208/I. a) 577

ROZDZIAŁ VII. PRZEPISY PORZĄDKOWE.

I. ROZPORZĄDZENIE DODATKOWE DO POSZCZEGÓLNYCH §§ REGULAMINU PORZĄDKOWEGO.

1. Do § 42. (Płakaty i ogłoszenia):
lepienie afiszów i ogłoszeń na kolumnach reklamowanych (rozp. Mgtu z dnia 5 lutego 1925 r. L. 871/VII. 1925) 581
2. Do § 79:
a) ochrona plant i ogrodów miejskich (rozp. Mgtu z dnia 26 marca 1915 r. L. 1876/VII. 1925) 583
b) ochrona plant Dietlowskich (rozp. Mgtu z dnia 12 sierpnia 1924 L. 14738 I. b 1924) 585
3. Do § 81:
Miejsca do kąpieli na Wiśle (rozp. Mgtu z dnia 10 czerwca 1925 L. 15233/VII. 1925) 586
4. Do §§ 116 i 117:
szyldy, gablotki, portale i t. p. (rozp. Mgtu z 16 czerwca 1925 r. L. 8856 VII. 1925) 588

Str.

II. PRZEPISY O PORZĄDKU NIE OBJĘTE REGULAMINEM z r. 1884.

1. Administracja realności i spisy lokatorów. (Rozp. Mgtu z dnia 27 marca 1925 r. L. 1529/VII.) 593
2. Latarnie dla oświetlania liczb porządkowych na domach. (Rozp. Mgtu z dnia 10 listopada 1925 r. L. 16424/VII. 1924) 595
3. Wywóz popiołu i śmieci. (Rozp. Mgtu z dnia 2 stycznia 1920 r. L. 193/I. b. 1920) 597
4. Wprowadzenie dla wszystkich realności jednolitych opłat za wywóz popiołu i śmieci. (Rozp. Mgtu z dnia 24 maja 1921 r. L. 3051/I. b. 1921) 599
5. Taryfa opłat za wywóz popiołu i śmieci. (Rozp. Mgtu z dnia 27 listopada 1924 r. L. 12802/I. b.) 600
6. Taryfa za dostarczanie zaprzęgów miejskich. (Rozp. Mgtu z dnia 4 kwietnia 1925 r. L. 9346/VIi. 1925) 600
7. Utrzymanie czystości w realnościach. (Rozp. Mglu z dnia 80 lipca 1921 r. L. 8082/I. b. 1921) 601

III. PRZEPISY CO DO CZYSZCZENIA DOŁÓW KLOACZNYCH.

1. Wprowadzenie dla wszystkich realności jednolitej taryfy opłat za wywóz nieczystości kloacznych. (Rozp. Mgtu z dnia 24 maja 1921 r. L. 3050/I. b. 1921) 605
2. Taryfa opłat za wywóz nieczystości kloacznych. (Rozp. Mgtu z 27 lutego 1924 r. L. 12801/I. b. 1924) 605

ERRATA.

					Zamiast	Ma być
Strona	3	wiersz	5	z góry	„musiało latach“	„musiało w latach“
„	3	„	2	z dołu	„zwlaszcza“	„zwłaszcza“
„	12	„	5	z góry	„przysyłam“	„przesyłam“
„	12	„	21	„ „	„prowadzonych“	„wprowadzonych“
„	12	„	23	„ „	„Uz“	„Dz.“
„	16	„	9	z dołu	„czerwca tab“	„czerwca 1924 tab.“
„	16	„	5	„ „	„t“	„i“
„	21	„	2	„ „	„pobliczno“	„publiczno“
„	77	„	16	„ „	„miesjkich“	„miejskich“
„	85	„	8	„ „	„do do“	„do“
„	104	„	18	z góry	„komnalnych“	„komunalnych“
„	107	„	7	z dołu	„stemplowanych“	„stemplowych“
„	110	„	22	z góry	„państwowych“	„państwowych“
„	137	„	8	z dołu	„Rz. R. Nr.“	„Rz. P. Nr“
„	144	„	10	„ „	„czerwca o“	„czerwca 1924 r. o.“
„	158	„	15	z góry	„ego“	„tego“
„	182	„	9	„ „	„żużycia“	„zużycia“
„	194	„	1	„ „	„Magisratowi“	„Magistratowi“
„	200	„	10	„ „	„dwie“	„dwu“
„	206	„	20	„ „	„dzodze“	„drodze“
„	220	„	5	„ „	„przeż“	„przez“
„	239	„	4	„ „	„Nr poz“	„Nr. 88 poz.“
„	244	„	11	z dołu	„października 1922“	„października 1923“
„	251	„	5	z góry	„caramika“	„ceramika“
„	257	„	13	„ „	„ównież“	„również“
„	258	„	9	„ „	„/L. r.“	„r./L.“
„	261	„	11	z dołu	„odpowiadaą“	„odpowiadają“
„	266	„	19	„ „	„doreczycielka“	„doręczycielska“
„	269	„	16	„ „	„terminach“	„terminarzach“
„	269	„	8	„ „	„oraz biur“	„oraz dotyczących biur“
„	269	„	7	„ „	„jakoteż dotyczących oraz referentów i kierowników“	„jakoteż referentów, kierowników i“

				Zamiast	Ma być
Strona	270	wiersz	1 z dołu	„str.“	„str. 248.“
„	273	„	15 z góry	„odnosnego“	„odnośnem“
„	278	„	4 „ „	„ak“	„jak“
„	282	„	1 z dołu	„swogo“	„swego“
„	289	„	9 z góry	„Do § 54“	„7/Do § 54.“
„	290	„	1 „ „	„ustąwy“	„ustawy“
„	291	„	3 „ „	„zarządzenla“	„zarządzenia“
„	294	„	13 „ „	„Konstytycyjnej“	„konstytucyjnej“
„	303	„	2 z dołu	„szczyolnych“	„szczególnych“
„	311	„	13 z góry	„hiopteczne“	„hipoteczne“
„	314	„	20 „ „	„wymieoione“	„wymienione“
„	319	„	9 „ „	„dokonywana“	„dokonywania“
„	330	„	6 „ „	„czerwcza“	„czerwca“
„	330	„	9 z dołu	„istytucjom“	„instytucjom“
„	335	„	11 „ „	„4428“	„4427“
„	375	„	15 z góry	„aten“	„anten“
„	393	„	11 „ „	„luc skórną“	„skórną“
„	398	„	5 „ „	„Min. z 10“	„Min. Zdr. Publ. z 10.“
„	401	„	10 z dołu	„nietrzeżwego“	„nietrzeźwego“
„	411	„	9 z góry	„lat“	„dat“
„	411	„	11 „ „	„twoich czeladników“	„swoich czeladników“
„	421	„	11 „ „	„czerwba“	„czerwca“
„	427	„	16 „ „	„niestosniacy“	„niestosujący“
„	430	„	8 „ „	„z dnia stycznia“	„z dnia 13 stycznia“
„	432	„	6 „ „	„10 m“	„10 miesięcy“
„	441	„	16 „ „	„urz“	„u“
„	450	„	20 „ „	„VIII. b“	„VIII.“
„	451	„	11 z dołu	„7 szkło“	„7/ szkło“
„	453	„	2 z góry	„uzytku“	„użytku“
„	473	„	11 z dołu	„Minstrów“	„Ministrów“
„	501	„	7 „ „	„okok“	„obok“
„	505	„	14 „ „	„/ipca“	„lipca“
„	509	„	16 z góry	„1.00 mta“	„1 metr“
„	524	„	20 „ „	„rosyjskieho“	„rosyjskiego“
„	569	„	3 i 4 „ „	„bez względu na wiek“	„dla dzieci do lat 10 — 20 zł., dla osób ponad lat 10 — 40 zł.
„	569	„	7 „ „	„po Krakowem“	„dla dzieci do lat 10 — 10 zł., dla osób ponad 10 lat — 20 zł.“
„	569	„	19 „ „	„100 zł.“	„50 zł.“
„	583	„	14 „ „	„1915“	„1925“
„	586	„	12 z dołu	„1926“	„1925“